

R. P. R.

DOS. Nr. 40002

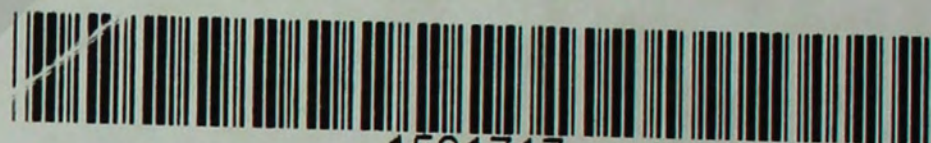


VOL. Nr. 168

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR



1531717

P 000218, Vol. 168

Ancheta

*Kalmanovici
Emil*

Data

Urmează Vol. Nr. 106

I
40002

Vol 105

CALMANOVICI EMIL.

11

O P I S U L
=====

documentelor aflate în cuprinsul dosarului.

- 1.- Referatul încheiat de comisia care l-a cercetat pe CALMANOVICI EMIL, cu Nr.C/577 din 5 mai 1955. pag. 1-4 .
 - 2.- Memoriile făcute de CALMANOVICI EMIL, cu Nr.C/228 din 7 aug., 31 aug., octombrie, C/225 din octombrie toate din anul 1954 și 27 sept. 1955. " 5-80 .
 - 3.- Procesele verbale de interogatoriu luate numitului CALMANOVICI EMIL, din 7 aprilie, în trei copii, 8 aprilie în trei copii, 13 aprilie în trei copii, 11 iulie în original și două copii, 14 iulie în original și trei copii, 27 sept. în original și două copii, 8 octombrie original și două copii, 17 octombrie, 2 declarații în original și câte 3 copii, toate din 1955 " 81-319
 - 4.- Scrisori și alte materiale scrise cu scopul de a fi scoase afară din diferite penitenciare, întocmite de CALMANOVICI EMIL în original și bătute la mașină. " 320-418
 - 5.- Două procese verbale de interogatoriu date de martorul ILIESCU MARCEL, din 3 februarie 1955 în original " 419-421
- - - -

5 mai 1955

9.577

REF E R A T

Asupra rezultatului misiunii
primită din partea conducerii
Partidului referitor la CAL-
MANOVICI EMIL.

In urma sarcinii primite, am procedat la studierea memoriilor oficiale și a scrisorilor expediate ilegal de către deținutul CALMANOVICI, întocmind un plan de discuții și chestionar cu întrebări care au fost aprobate.

Pe baza planului și a chestionarului, am stat de vorbă cu CALMANOVICI în zilele de 7, 8, 9 și 13 aprilie 1955.

La întrebările noastre asupra motivului ce l-a determinat să facă aceste memorii, CALMANOVICI a răspuns că, motivul principal ce l-a determinat să facă aceasta, este faptul că se consideră nevinovat, deoarece pretinde că a fost condamnat pe baza unei declarații ireale ce a dat-o sub presiunea anchetei, cum că el și-ar fi creat și condus o agen-tură de spionaj în slujba Angliei.

În continuare, a declarat că i s-au adus acuza-ții în legătură cu activitatea sa dinainte de 23 august 1944, respectiv legăturile ce le-a avut cu AL. STEFANESCU, arătând că și aceste acuzații sunt neîntemeiate, deoarece legătura lui cu AL. STEFANESCU, a fost consecința unei sarcini primite de la C.C. al Partidului și că el n-a făcut altceva decât a executat sarcina primită.

A afirmat că a fost și este cinstit, că a aju-tat mult Partidul, însă a fost băgat în acest proces pentru distrugerea lui PATRASCANU și KOFLER, deoarece - consideră el - că prezența unor elemente din marea burghezie alături de acuzații principali, a dat procesului un oarecare carac-ter mai deosebit și că toată această problemă este opera tov. BODNARAS.

./.

La întrebarea referitoare la transmiterea scrisorilor ilegale, a refuzat categoric să dea vreun răspuns, deși noi am insistat, prin cine a transmis, câte scrisori a transmis, ce conținut aveau și cui erau adresate, reproșându-ne că nu pentru aceasta am venit noi să discutăm cu el.

În legătură cu ultimul răspuns, trebuie spus că CALMANOVICI manifestă o dublă atitudine și anume : atunci când vorbește despre activitatea lui se autocaracterizează ca un om cinstit, însă din conținutul scrisorii ilegal expediate reiese atitudinea lui străină și chiar dușmănoasă Partidului.

Referitor la această dublă atitudine, este de remarcat sarcina dată de către CALMANOVICI deținutului ILIESCU MARCEL, care s-a eliberat din Aiud, de a merge la familia lui pentru a le comunica să se adreseze Ambasadei Engleze pentru a cere să intervină în cazul său, afirmând că "doar pentru ei stă el în închisoare".

În urma celor declarate de către CALMANOVICI, în scopul stabilirii adevărului, am trecut la analizarea conținutului dosarelor de anchetă și a tuturor documentelor procesului și am stabilit următoarele:

1. Cu privire la declarația ireală referitoare la așa zisa agentură de spionaj, s-a stabilit că, într-adevăr a dat o asemenea declarație, însă organele de anchetă M.A.I. au verificat conținutul ei și au stabilit că nu corespunde realității și ca atare această declarație nu a fost luată în considerație atât de către anchetă, cât și de instanța de judecată.

2. Referitor la legătura avută de CALMANOVICI cu AL. STEFANESCU, am stabilit că el, CALMANOVICI, a contribuit activ la acțiunea de distrugere a Partidului întreprinsă de grupul de trădători, aceasta dovedindu-se cu prisosință din conținutul celor 63 de scrisori pe care el le-a expediat lui KOFILER din care scrisori reiese clar rolul lui CALMANOVICI de agent britanic, conținutul acestor scrisori fiind recunoscut de către CALMANOVICI în fața procurorului.

Existența și conținutul acestor scrisori a constituit principalele capete de acuzare împotriva sa, ele stînd la baza pedepsei ce a primit-o.

3. La întrebarea noastră dacă, la verificarea făcută

de tov. RANGHET în anul 1945 asupra activității lui ilegale, precum și la verificarea din anul 1949 făcută de Comisia de Verificare, a declarat Partidului existența și conținutul celor 63 scrisori purtate între el și KOFLER, a răspuns că nu a vorbit nimic despre acest lucru, deasemeni că nici în autobiografiile date Partidului, nu a scris nimic despre această problemă, motivînd că nu i s-a cerut de nimeni să facă acest lucru.

I N C O N C L U Z I E

Față de cele de mai sus, reiese în mod clar vinovăția lui CALMANOVICI pentru care, pe drept, a fost condamnat; referitor la poziția luată față de scrisorile ilegale, propunem să fie adus dela vilă în arestul M.A.I. și cercetat, deoarece unele din scrisori au un conținut deadreptul dușmănos ca de exemplu:

1). Cere ca rudele sau cunoscuți să se adreseze Legației Suediei din București și să ceară ca prin intermediul ei să se trimită lui GEORG BRANTNY, Președintele P.S.D. Suedez, o scrisoare, prin care acesta să fie determinat a face presiuni asupra P.M.R., pentru a fi puși în libertate TITEL PETRESCU, VASILE LUCA, TECHARI GEORGESCU, ANA PAUKER, LUCRETIU PATRASCANU, ROMULUS KOFLER și alții, toți "comuniști cinstiți".

În continuare, cere ca în cazul cînd conducerea P.M.R. va refuza cele solicitate, GEORG BRANTNY să-și rezerve dreptul de a publica scrisoarea în presa occidentală, cu scopul compromiterii P.M.R.

2). Cere unui inginer, anume HARSTEIN și unei concubine a lui, ASPASIA, să transcrie o scrisoare a lui în circa 50-60 exemplare, care, bătute în plicuri de culori diferite, să fie expediate conducerii P.M.R. și tuturor Miniștrilor, cu scopul de a determina prin presiune, punerea în libertate a unor "comuniști cinstiți" care stau în închisori. De remarcat și în această problemă, ca și în cea anterioară, sunt indicațiile de conspirativitate strictă pe care el le indică celor pe care-i însărcinează cu executarea lor în scopul evitării descoperirii lor de către organele de Securitate.

Alăturat anexăm aceste scrisori ale lui CALMA-
NOVICI, despre care am vorbit mai sus.

V. Postuma
Rugbuney

Aiud 7 august 1954.

e. 228

STRICT SECRET
Exemplarul Nr.1

DOMNULUI CHIVU STOICA,
Vice Președinte al Consiliului de Miniștri.

Subsemnatul Calmanovici Emil de profesie inginer constructor, fiul lui Mendel și Ana, ultimul domiciliu București - Popa Șapcă 4, deținut în închisoarea Aiud ca urmare la verdictul pronunțat de Tribunalul Superior Militar în procesul de trădare Pătrășcanu, Ștefănescu, etc., mă adresez domniei voastre cu următoarele :

Am înaintat Domnului Secretar General al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, o întâmpinare în care arătam că prin însăși pronunțarea verdictului partea cea mai importantă cantitativ și calitativ a osîndei - sfârșirea existenței mele sociale este împlinită și solicitam ca pentru acea parte, relativ puțin importantă, însă în mod absolut totuși foarte importantă ca fiind legată nemijlocit de existența mea fizică și conștientă și care se împlinește cu fiecare zi de viață trăită să se aprobe prin derogare dela litera verdictului - muncă silnică - și care în practică o execut ca trîndăvie silnică în izolare, executarea ei sub formă de detașare la muncă, la un șantier de construcție, fabrică de materiale de construcție, Gospodărie Agricolă de Stat, etc.

Rugăm ca în afară de munca intelectuală legată direct de producție să mi se dea posibilitatea de studiu a unei probleme tehnico - istorice care mă pasionează și pe care o socot utilă, facilitîndu-mi procurarea bibliografiei respective.

În sprijinul cererii mele am arătat activitatea mea comunistă în 7 ani de muncă ilegală și în 7 ani de muncă legală.

Comunismul a sădit în mine o dragoste puternică de viață, însă de viață activă în slujba păcii și progresului.

Continuarea existenței în condițiile actuale, izolare și trîndăvie, cu frămîntarea minții mele în jurul problemelor legate de naufragiul îngrozitor al vieții mele, o socot inutilă și îmi este insuportabilă și fără rezolvarea favorabilă a cererii mele sînt nevoit să cer neîntîrziat împușcarea mea.

Dorința aprigă de a participa în cadrul unui colectiv de muncă, în condițiunea minoră de deținut detașat la muncă acum posibilă, la construirea socialismului în țara noastră și interesul nestăvilit de a cunoaște și urmări realizările popoarelor angajate pe acest drum al socialismului și comunizmului îmi impune să fac toate eforturile pentru a salva existența mea, obținând punerea mea în condițiuni care să facă ca viața mea să merite a fi trăită pînă la capătul ei natural.

În genunchi, vă implor ca să binevoiți a sprijini prin cuvîntul dvs. greu la rezolvarea favorabilă a cererii mele de către domnul Secretar General al Comitetului Central oferind totodată și un loc de muncă în care să mă folosesc.

Dvs. nu ați prețuit de a utiliza elemente tehnice care sub fostele regimuri au combătut lupta clasei muncitoare, știind că sub conducerea dvs. fermă ei vor merge nu numai în direcția voită de dvs. ci și în ritmul impus de dvs.

În 1949, în cadrul unei ședințe în cabinetul dvs. v-am informat că 2 tehnicieni de valoare sînt neutilizați și că e păcat. Dvs. i-ați plasat imediat : inginer Aurel Ioanovici la Direcția Generală Canal Dunărea - Marea Neagră și un sas din Sibiu (i-am uitat numele) la I.P.I. Despre amîndoi mi s-a spus ulterior că dau excelentă satisfacție.

Este sigur că prin acea informație am vrut să slujesc interesele construirii socialismului în țara noastră și nu pe respectivii tehnicieni care n-au știut niciodată cărei împrejurări s-a datorat chemarea lor de către dvs. Pe sas nici nu l-am cunoscut personal.

Eu am slujit cu dragoste și devotament lupta Partidului Comunist Român în ilegalitate, cu riscul libertății și vieții împreună cu tovarășa mea de viață, amîndoi membri de Partid din 1937 și am muncit cu entuziasm la împlinirea sarcinilor sate mie de Partid după 23 august 1944.

N-am uitat că dvs. ați avut nemulțumiri cu privire la Marila, dar îndrăznesc totuși în acest ceas de răscruce ca să mă adresez dvs. pentru că am conștiința de a-mi fi dat toată osteneala de a împlini sarcinile jos, nu tocmai ușoare.

Recunoașterea acestui fapt o arată decorarea ingi-

nerului meu Andrei Andrei la Bumbesti - Livezeni, evidențierea lui H..... Herman la A.P.A.C.A. succese pe care ei nu le-ar fi putut avea fără sprijinul meu activ moral, profesional și tehnic - material.

Mai sînt și alte pilde, dar nu este aici locul. Imi mai amintesc că totuși dvs. m-ați tratat și cu încredere în diverse împrejurări importante. Notez de pildă, în chestiunea Take Atanasiu. În disperarea cumplită în care mă găsesc, îndrăznesc chiar să apelez la dvs. rugîndu-vă să binevoiți a prelua față de domnul Secretar General și față de Comitetul Central al Partidului garanția morală pentru mine în sensul că voi împlini sarcinile care îmi vor reveni în cadrul acelui colectiv de muncă căruia voi fi afectat cu toată conștiinciozitatea, cu toată loialitatea și că nicidecum sub nici-o formă nu mă voi abate de la normele de comportare în muncă și în genere care îmi vor incumba nici cît un fir de păr.

Cea mai mică abatere să fie pedepsită cu împușcarea. Este sigur că garanția dvs. îmi va fi sfîntă și voi fi plin de o recunoștință fierbinte către dvs.

Vă rog să binevoiți a vorbi și cu tovarășa dvs. Tina cu care am avut înainte de război numeroși prieteni comuniști cu care ne întâlneam și din care unii mă cunoșteau de aproape de decenii. Ea știa că eram cu toții însuflețiți de dragostea pentru marea cauză a comunizmului și gata, la nevoie, pentru jertfa supremă în luptă.

Deasemenea, vă arăt că printre subalternii dvs. este consilierul inginer W. Mendelsohn (cumnat) pe care în cursul războiului l-am luminat în sens comunist. El va putea să vă mai arate că înainte de război am dus împreună luptă pentru introducerea pe un șantier important de metode noi (atunci) în construcție. Astăzi ele sînt bun comun.

Vă rog a cunoaște că posed limba germană. Eventual ași putea fi folosit într-o zonă de limbă germană putînd ține lecții de cultură marxistă, economie politică, probleme de construcția socialismului, marxism - leninism etc. de cultură generală și de limbă rusă pentru începători pînă la citirea jurnalului.

La institutul de construcții am fost profesor de organizarea șantierelor de Construcții.

Din groapa de deșeuri a societății în care mă aflu mă îndrept spre dvs. cu nădejdi fierbinți de a mă salva. Cu ochii minții vă văd în mijlocul Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, aliniat în rând cu Comitetele Centrale din țările în care proletariatul a cucerit puterea, în frunte cu Comitetul Central al Gloriosului Partid Bolșevic, pășind în fruntea claselor muncitoare și a popoarelor respective, săvârșind acea cotitură istorică în veci epocală, începută de clasa muncitoare din Rusia în 1917, din imperiul necesității în imperiul libertății, în care oamenii își creiază conștient istoria și mai văd în urma acestor 800 milioane de oameni, coloanele nesfârșite de miliarde de oameni care în decurs de milioane de ani, au trudit pe acest pământ, mergând fără să vrea și fără să știe, când în pași de melc, când în salturi spre socialism, împinși de legile dezvoltării societății, pe care nu le cunoșteau.

Mai văd că prin această cotitură istorică se deschide calea spre fericire nelimitată altor miliarde de oameni care în sute de milenii se vor succese pe acest glob terestru.

Fericite partide comuniste și fericiți conducători ! Dintr-un asemenea partid, am avut nenorocirea de a fi expulzat în împrejurări care nu mai pot forma, prin existența verdictului obiectul nici unui fel de comentariu de către mine. Ajutați ca să obțin grabnic o condiție de viață acceptabilă și chiar cât mai generoasă. Disperarea mea este cumplită. Vă asigur că acționați astfel în sensul umanismului proletar.

Al dvs.

ss. E. Calmanovici.

STRICT SECRET
Exemplarul Nr.1

DOMNULUI C. PÎRVULESCU,

Președinte al Comisiei de Control de pe lângă Comitetul Central
al Partidului Muncitoresc Român.

Subsemnatul Calmanovici Emil, fiul lui Mendel și Ana, născut la 4 martie 1896, cu ultimul domiciliu în București, Intrarea Popa Sapcă Nr.4, deținut în închisoarea Aiud, mă adresez domniei voastre în calitate de sus-arătată precum și pentru faptul că de dvs. depinde Ministerul Securității Statului care m-a anchetat și în a cărui stăpânire sînt.

Prin persoana dvs. mă adresez în acelaș timp și domnului I. Rangheț, care împreună cu dvs. a dispus luarea legăturii în toamna 1942 cu industriașul Alexandru Ștefănescu, agent britanic, domnului Emil Bodnăraș care deasemenea împreună cu dvs. a dispus lui Berman și mie în vara anului 1944 ținerea în continuare a legăturii cu A.Ș. deasemenea și domnilor General Pintilie cu care am avut legături de muncă după 23 august precum și pentru calitatea domniei sale de Ministru Adjunct al Securității la arestarea mea, Vanea Vidrașcu care împreună cu domnul Emil Bodnăraș au folosit casa noastră pentru scopuri conspirate cu caracter antibritanic. Vă arăt următoarele :

Există în practica socială, atît în societatea sovietică cît și în cea burgheză uzul ca oamenii care se găsesc în situații deosebit de grele, a căror rezolvare este imposibilă sau foarte grea pe căile curente, să se adreseze conducătorilor politici pentru soluționare.

Convins că, cazul meu este, prin excelență, de această natură, am folosit posibilitatea creiată de autoritatea de Securitate și i-am înmînat :

1. O întîmpinare către domnul Gheorghe Gheorghiu-Dej, Secretar General al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român (14 pagini).

2. Anexă : cuprinzînd : a) problema depășirii condiției de clasă, b) categorii de trădător, c) evocări.

3. O întâmpinare către domnul Emil Bodnăraș, căruia îi făceam și implorarea ca să binevoiască a supune întâmpinarea de sub 1/ și 2/. Conducerii Partidului și cu nădejdea că luînd cunoștință de conținut și găsind argumentarea justificată să stăruie pe lîngă factorul politic conducător pentru rezolvarea favorabilă a cererii mele. Domniilor Voastre mă adresez în acelaș scop.

Observ că piesele de sub 2 și 3 sînt scrise numai în formă de concept, în parte pe hîrtie improprie și că n-am dispus de ochelari. Sînt deaceia pe alocuri greu descifrate. Deasemenea vă rog a reține că la transcriere ele ar fi suferit importante modificări de fond. Acesta este și unul din motivele care m-au determinat la menținerea domnului Emil Bodnăraș în expunerea de față.

Înțelegînd că întâmpinările acestea sînt verificate de un organ al Securității Statului spre a decide dacă este cazul ca respectivii conducători să fie împosturați cu problemele respective și dat fiind caracterul de răscruce decisivă pentru mine de care este legată rezolvarea favorabilă a demersului făcut, implor organul de Securitate respectiv pe care mi-l personific în domnul anchetator șef din procesul de trădare Pătrășcanu etc. ca să-mi dea posibilitatea aceasta ultimă ca să-mi salvez existența, prin zmulgerea din izolare și trîndăvie, îndrumînd cererile către conducătorii respectivi și îndrăznesc să implor ca în considerarea obiectivă a tuturor celor expuse în memorii și a celor pe care le cunoaște ancheta să sprijine rezolvarea favorabilă a cererii mele ușurînd rezolvarea practică.

În legătură cu cele de mai sus arăt, cu îngăduința domnului C. Pîrvulescu chiar în cuprinsul cererii de față următoarele :

La arestarea mea mi s-a spus de către domnul maior - anchetator că voi fi reținut 2 - 3 zile pentru lămurirea unor chestiuni în legătură cu Istoria Partidului care se scrie. Timp de 3 - 4 luni mi s-a arătat continuu iminența eliberării. La cca 3 săptămîni, în luna iunie 1951, mi s-a dat posibilitatea să mă adresez cu un memoriu Comitetului Central. Domnul anchetator mi-a spus că vrea să-l

transcriu cu cerneală cu colaborarea domniei sale. Acest lucru nu s-a realizat. După vre-o 5 - 6 săptămâni, din nou o asemenea situație fără definitivare. Scriam Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român arătându-i surprinderea că am fost arestat fără să mă știu vinovat de ceva și ceream ca să mi se arate ce anume este nelămurit în activitatea mea, deoarece am dorința fierbinte de a lămurii. "Nu-mi este rușine că sînt arestat căci rușine trebuie să-mi fie de faptele mele. Ori nu cunosc în viața mea fapte incompatibile cu calitatea mea de comunist membru de Partid".

Am convingerea că dacă Comitetul Central ar fi fost pus în situația de a mi se arăta ce anume este neclar în viața mea, n-ași fi ajuns la zdrobirea vieții mele, în faza II-a și a III-a anchetă și ași fi fost atunci eliberat.

Dar organele Securității n-au dat posibilitate glasului meu ca să ajungă la Comitetul Central sub forma acelei întîmpinări și am fost ținut 15 luni fără nici-o acuzare, spunîndu-se mie doar de către domnul anchetator din februarie 1952 că nu-mi poate spune decît că sînt reținut într-o chestiune care constituie un "secret de stat", că dacă ar căpăta dispoziție ca să mergă cu mine la plimbare pe Bulevard într-o relație tovarășească ar face-o căci depind de dispozițiile unui for superior și nu de domnia sa.

Organele de anchetă au avut față de mine în perioada septembrie 1952 - proces, atitudine de cumplit dispreț și desconsiderare care a culminat prin aruncarea la coș a tuturor angajamentelor solemne luate pe cuvînt de onoare și care au determinat subordonarea totală a mea intereselor anchetei învățînd în sînge și trădare. Am fost astfel împins ca să merg la proces pe linia "realităților vieții mele". Deși, cum arăt în cererea de față, am făcut aceasta cu o rezervă și o stăpînire de sine care după părerea mea a trebuit recunoscute de Securitate și ar fi trebuit să-și găsească expresia într-un verdict corespunzător, am fost obiectul unei crude răzbunări prin teribila osîndă care mi-a sfărîmat viața aruncîndu-mă într-un cumplit chin moral și fizic, moral mai ales. Chin moral prin aceea că eu ca participant la munca de construire a socialismului, urmărind dela nivelul meu de pregătire și de activitate tot ce

se întâmplă în lume și mai ales realizările celor 800 milioane de oameni dintre Elba și Pacific care construiesc socialismul și comunismul, îmi duc acum existența în izolare, prin aceea că mintea mea neocupată cu o activitate productivă frământă mereu aceleași întrebări : De ce am fost zdrobit, eu care în vremea cumplitei prigoane a Partidului Comunist Român am respins posibilitățile de fericire burgheză care mi se ofereau în largă măsură, înrolându-mă împreună cu soția mea și atrăgând și alți oameni dragi mie, în detașamentul de avangardă al proletariatului, știind că în lupta dusă de Partidul Comunist Român, risc să-mi pierd libertatea și viața, chin fizic prin condițiunile de cazare și alimentare pentru un om suferind de lumbago ș.a. de 58 ani, cu un fizic supradimensionat și tot chin moral prin frământarea întrebărilor în jurul încrederii și a elanului cu care am răspuns la mobilizarea domnului anchetator pentru "o muncă sfântă de comunist, de marxist" în numele Partidului angajându-și cuvântul de onoare în repetate și că astfel mă duce la rapida eliberare ca să muncească alături de soție și copil, mă duce la reabilitare.

Dorința fierbinte de a-mi trăi viața, care este astăzi pentru oamenii muncii din Republica Populară Română atât de interesantă, pînă la capătul ei natural în condiția minoră de detașat la muncă, îmi impune ca să vă adresez apelul disperat de a mă ajuta la depășirea condiției insuportabile în care sînt.

Dacă organele de Securitate n-au putut nici la încheierea finală, la verdict să-mă trateze cu obiectivitate, cred că acum, după proces, vor binevoi să considere viața mea în ansamblu, trecînd în revistă toate faptele reale ale vieții mele așa cum le-am expus în memoriul către domnul Gheorghe Gheorghiu - Dej, precum și comportarea în fața anchetei în lumina împrejurărilor concrete în care s-au produs declarațiile de cotitură din 22.X.1952 și din 12.II.1953.

Leg de această reconsiderare critică nădejdea că vor conchide ca să ușureze la maximum rezolvarea favorabilă a cererilor mele, zmulgîndu-mă din izolare și trîndăvie grabnic și punîndu-mă în condițiuni cît mai rodnice și mai generoase de muncă.

Asigur solemn Securitatea Statului că voi fi un muncitor cinstit, că voi pune toate puterile mele fizice și intelectuale în slujba colectivului căruia voi fi afectat și că nicideată sub nici-o formă nu mă voi abate dela normele de comportare care îmi vor fi fixate.

Domnule C. Pîrvulescu și Domnilor Conducători. Din cele de mai sus se vede că prin creiarea situației mele de ocnaș greu și prin creiarea poziției corespunzătoare a societății față de mine, conștiința mea despre realitățile vieții mele, concepția mea despre lume n-au putut fi schimbate.

Am conștiința că din momentul intrării mele în Partid 1-am slujit cu credință, făcându-i importante servicii tocmai prin poziția mea obiectivă burgheză, că am fost un muncitor plin de dragoste și elan în slujba construirii socialismului că am făcut importante servicii Uniunii Sovietice.

Concepția mea despre lume este cea comunistă. Ea este puternic împletită cu toată ființa mea conștientă și nu-mi poate fi luată decât prin distrugerea ființei mele. Ea este crescută organic pe următoarele baze :

a. Cunoașterea de aproape a rolului nefast al social democrației oportuniste a Internaționalei II-a în perioada premergătoare primului război mondial, a războiului și dintre cele 2 războaie, în primul rînd al celui mai puternic partid social democrat - cel german, pînă la instaurarea lui Hitler apoi a celor francez și britanic cu politica lor de neintervenție în Spania, de capitulare față de Hitler, de sabotare a Securității colective de sugrumare prin . . . a Cehoslovaciei, de politica Munchenului.

b. Prin însușirea destul de temeinică a cunoștințelor fundamentale marxist-leninist-staliniste în problemele Statului, a imperialismului, a dictaturii proletariatului, națională și colonială etc.

c. Prin urmărirea din 1917 a dezvoltării Uniunii Sovietice prin publicațiile oficiale sovietice, Journal de Moscou, reviste sovietice și prin literatura beletristică sovietică.

d. Prin însușirea relativ temeinică a operei fundamentale a lui Marx - Capitalul volumul I, II și III, a celor-

alte opere de bază ale lui Marx, Engels, Lenin și Stalin. Cu acest fundament afirm că nimic nu mă poate clătina de pe poziția comunistă.

Această poziție făcea ca atât eu cât și soția mea să trăim cu deosebită intensitate, fericirea de a participa la construirea socialismului în țara noastră.

Activitatea mea profesională legată de rolul de director tehnic în Ministerul Construcțiilor și de acela profesor la Institutul de Construcții avea un nivel ridicat și datorită faptului că în statul socialist coordonarea între diversele institute care au probleme de construcție oferă posibilități de lărgire a orizontului care nu se pot realiza în societatea burgheză.

Calitatea mea de minoritar asuprit deasemenea îmi închidea în societatea burgheză . . . posibilități.

Se pune întrebarea : Cum se poate ca cineva care afirmă despre sine că este un comunist atât de călit să declare în fața Tribunalului Superior Militar că declarațiile sale sînt nesincere ? Răspunsul la această întrebare nu poate să fie dat decît cu sinceritate, privind problema deschis în față fiindcă altfel nu se poate lămurii nimic, fiindcă numai astfel pot eu comunist să mă înfățișez în fața conducătorilor clasei muncitoare, să-mi manifest încrederea, dragostea și respectul față de acești conducători chiar într-o problemă dificilă.

Am convingerea că acești conducători cărora mă adresez aici, aveți o răspundere activă sau pasivă în zdrobirea fără nici-o vină a vieții mele, dar am în același timp conștiința că îngrozitoarea nedreptate făcută mie, reprezintă o cantitate infimă în raport cu uriașele realizări înfăptuite de poporul român în frunte cu clasa muncitoare în calea spre socialism, sub o conducere căreia Domniile Voastre îi aduceți o contribuție de o deosebită importanță. - Sper, deaceia că sinceritatea mea va fi just înțeleasă, ca o manifestare de încredere, dragoste și respect pentru conducătorii revoluționari ai proletariatului și că ea nu-mi va aduce o micșorare a șanselor rezolvării favorabile a cererii mele. Ea este isvorită și din dorința și convingerea că prin aceste demersuri stadiul actual

al problemei mele va fi definitiv depășit prin ridicarea mea la un nivel în care viața mea să merite a fi trăită, și că nicideată sub nici-o formă nu mă voi mai întoarce cu gândul la aceste probleme, preocupat fiind de cele care îmi vor fi puse de activitatea în care voi fi angrenat și cu încrederea spre un viitor din ce în ce mai bun.

Înainte de a răspunde la această întrebare pusă mai sus, socot necesar să atac o chestiune a cărei importanță - după părerea mea - nu poate fi exagerată, pe care eu o schitez numai și apelez la Domniile Voastre și mai ales la domnii Bodnăraș și Vidrașcu ca cu toată ascutimea critică necesară să o supună unei analize temeinice și fără idei preconcepute să tragă concluziile practice și principale care se impun.

Convingerea mea cinstită este că singure aceste concluzii trebuie să fie de natură de a vă îndemna ca să stăruiti cu toate puterile Domniilor Voastre pentru rezolvarea favorabilă a cererii mele într-un spirit cât mai generos.

Dvs., domnule Pîrvulescu, ați dispus în brie 1942 împreună cu domnul Rangheț în cadrul Com. Central de atunci ca Berman și cu mine să luăm legă A.S. cunoscându-i calitatea de agent britanic așa cum planul mondial era cunoscută calitatea de "agent britanic" a lui Churchill atunci conducător al poporului englez și cu U.S.

Era această dispoziție a dvs. dată pe răspundere domniilor Voastre dar noi deși soldați, însă soldați convinși deci conștienți știam că această dispoziție este conformă cu linia politică a partidelor comuniste (Internaționala III-a cred, că era dizolvată) și a U.S. Mi-a părut atunci justă și îmi pare și acum. A fost confirmată de Comitetul Central după aprilie 1944 și Comitetul Central după 23.VIII. a avut atitudine pozitivă pe cât știu. (Ana Pauker, Emil Bodnăraș). Deși știu că n-a adus decât foloase Partidului cred că legătura trebuia făcută printr-un muncitor. Sînt eu de vină că s-a făcut prin mine ?

În iarna 43 - 44 mi s-a cerut să fac legătură unui delegat al Comitetului Central care să se întâlnească cu A.S. Cred că Răceanu (?). Am fixat ora și locul și

*El stie cum are
posibilitatea sa ceru.*

altceva nu știu. În fapt legătura cu A.S. a adus foloase : bani, informații asupra conv. cu Maniu, Brătianu, Stirbei, Antonescu, radiograme din Cairo, copii Buł. G.S.St., în mai 1944 arme, influențarea asupra Maniu p. aderare F.D. Scopul legăturii : Rupere de nemți și alăturarea de N.U., Partidul prin 23.VIII. 1-a împlinit.

O întrebare : Era cazul ca dvs. dându-ne sarcina luării legăturii să examinați dacă nu cumva acești m. de P. cu poziție burgheză sînt trimiși de burghezia romînească în Partid cu scop de a-l aservi sau în orice caz de a servi interese burgheze ? Această chestiune se pune în lumina rechizitoriului și a actului de acuzare.

*Tendințele
sunt*
Aceasta este o problemă de fapt pentru dvs. și se îndreaptă contra dvs. Eu am atins ac. chestiune în cap. Categori de trădători.

Am interes să fac cîteva observații în ac. chestiune. Cred că numai punînd întrebarea și răspunsul este gata, Pisica cu clopoței nu prinde șoareci. Ce nevoie au burghezi să-și turbure viața de confort și să intre într-un partid revoluționar ? SPIONI !

Pot realiza scopurile prin muncitori, mai sigur mult mai ieftin. Lenin a definit partidele social democrate oportuniste Internaționala II-a agentură a burgheziei în sînul clasei muncitoare. Ele se compun din muncitori și din mic burghezi.

Burghezia organizată la noi era reprezentată prin partidele lui Maniu, Brătianu etc. și clica din jurul lui Carol. N-am avut nici cea mai palidă legătură cu oameni din aceste partide. Pe Maniu l-am văzut o singură dată cînd a venit să voteze la Șc. Visarion unde eram delegat al Partidului Comunist Român. Pe ceilalți nu i-am văzut niciodată, nici pe Carol. N-am fost niciodată în Parlament. Dar se putea pune o altă întrebare : Acești 2 membri de Partid cu poziție burgheză n-ar putea fi manevrați de A.S. ? Faptul că ne-ați însărcinat cu luarea legăturii arată că răspunsul dvs. a fost negativ.

În tot cazul ați preluat o răspundere față de Partid prin ac. rezolvare și obligația morală de a mă apăra contra unor acuzații neîntemeiate și apărați și răspunderea dvs. în alegerea oamenilor.

În aprilie 44 se institue un nou Comitet Central cu domnul Bodnăraș. Se pun aceleași probleme. Nu le mai explicitez. Notez, că domnul maior - anchetator (mai - iunie 1951) s-a mirat de ce s-a făcut cu mine legătură dublă : Mirel și R.K. Mi-a spus că a fost lămurit de domnul Bodnăraș, în sensul că aceasta s-a făcut p. verificarea lui Kofler. Deci în privința mea era totul în regulă căci altfel n-ar fi putut domnul Bodnăraș să folosească casa noastră, pe soția mea, pe mine pentru treburi conspirate și apoi să fiu arestat 3 ani 1/4 după A.S. și să nu mi se aducă nici-o vină ci să fiu ținut 15 luni ca apoi să apară declarații ale mele fără nici-o contingentă cu realitatea.

Oricum dvs. împreună cu domnul Bodnăraș ați preluat răspunderea asupra modului cum ați dat sarcinile și îndrăznesc să spun că vă incumba datoria de a veghea că dacă nu sînt vinovat să nu fiu năpăstuit degeaba. Nu se poate ca dvs. să nu știți că eu n-aveam nici-o idee despre ce se întîmplă în Comitetul Central, cine este acolo.

Eu știam că am datoria să-mi împlinesc sarcinile care mi se dau pentru ca astfel să ușurez pe cît posibil munca conducătorilor.

Situația de după 23.VIII.44 oferă situații mai elocvente. Domnii Bodnăraș și Vidrașcu au folosit casa noastră p. scopuri conspirate : întîlniri cu demnitari sovietici, aducerea doamnei Rădescu p. a răspunde la întrebări puse de domnul Bodnăraș, cartierul general la demonstrația contra lui Rădescu (februarie 45). La aceasta se adaugă : soția mea, tovarășă atunci de 18 ani, cumnatul meu Mirel Costea care îmi era și prieten și colaborator profesional și eu căpătam sarcini conspirate dela domnul Bodnăraș. Desigur că domnul Bodnăraș avea atunci multe posibilități de informare as. mea și multe posibilități de ales locuințe burgheze p. scopuri cpnspirate. Dar a ales, așa cum am arătat mai sus. Deci a găsit atît d-sa cît și domnul Vidrașcu că este f. bine așa.

Eram specialiştii Partidului p.chestii de (conspiraţie) Securitate. Si-au asumat o grea răspundere faţă de Partid.

Verdictul Tribunalului Superior Militar mă înfierează ca înalt trădător, ca antisovietic, ca agent britanic etc. Dacă eu aşi fi fost realmente un ticălos şi aşa un ticălos, cum stăm cu răspunderea dumnealor faţă de Comitetul Central al Partidului Comunist Român, faţă de Guvernul Sovietic şi de Partidul Bolşevic ? Căci iată ce se putea întâmpla ! Se putea ca toţi 3 să fie otrăviţi căci totdeauna li se servea ceva. Se putea ca numai demnitarul sovietic să fie otrăvit. Se putea ca să fie otrăviţi lent, adică subminată sănătatea ca în cazul Gorki. Int. Service trebuia să aibe şi el asemenea specialiştii şi medicina şi farmacologia britanică au sigur un nivel ridicat.

Puteam aranja surprinderea doamnei Rădescu, torpila demonstraţia contra lui Rădescu şi cine mai ştie ce le-ar fi trăznit prin cap celor dela legaţia britanică în posesia informaţiilor.

Eu sînt convins profund că domnii Bodnăraş şi Vidraşcu, dacă vor fi puşi în situaţia de a lua cunoştinţă de apelul meu disperat şi totuşi împletit cu nădejde vor reconsidera toată problema mea şi vor găsi că soluţia revoluţionară nu este aceea de a merge pînă la capăt pe drumul pe care n-am pornit, ci că trebuie să-şi impună tăria sufletească mai mare, dar nu prea mare pentru domnia lor de a face într-adevăr o cotitură revoluţionară, tratîndu-mă în conformitate cu faptele mele reale din viaţa mea.

Ancheta şi justiţia nu mi-au dat posibilitate de a lămuri faptele reale din viaţa mea, fetişizînd semnătura pusă pe declaraţii cu isprăvi criminale în care acţionează o "armată de informatori", de stafii care n-au existat, care s-au născut în noaptea de 12 - 13.II.53 sub bagheta magică a domnului anchetator.

Raia Vidraşcu şi soţul ei au mai venit în anii 46, 47, 48 de zeci de ori în casa noastră. Dacă era casa unui spion britanic, antisovietic etc. Vanea Vidraşcu a expus 2 elemente importante de Partid. Răspunderea d-sale şi a

domnului Bodnăraș sau altora care știau !?

În această relație eu eram gazdă și consecințele faptelor mele, dacă nu dispăream la timp m-ar fi lovit pe mine. Intelligence Service ar fi fost acoperit de mine. Împotriva mea acționează forța organizată a proletariatului. Oamenii care lovesc în mine sînt acoperiți.

Rog pe domnul Bodnăraș și Vidrașcu să binevoiască a analiza din acest punct de vedere chestiunea.

În 1945 a desmințit categoric că ar avea vre-o rezervă față de mine, în 1949 i-a spus lui R. Mănescu aprecieri negative.

Alt aspect : Era folosirea casei noastre de către domni Bodnăraș și Vanea Vidrașcu fără pericol pentru noi ? Nu ! Iată o dovadă.

În 49 Irene Rang, proprietara casei unde locuiam îmi cere o intervenție la domnul Bodnăraș. Răspund că nu-l cunosc. Îmi arată că ea l-a văzut de atîtea ori venind în casă la noi. Topografic casa era defavorabilă. Dela porțița de intrare pînă la ușa locuinței era un drum de cca 60 m.

.dela fereastra doamnei Rang și flancat pe o parte cu vre-o 10 - 12 apartamente. Dacă Rang era spioană și ar fi decurs vre-o defecțiune ar fi căzut bănueli asupra mea că sînt ticălos sau că am pălăvrăgit.

Babenco adus pe Mihai Farkas membru în Biroul Politic al Comitetului Central ungar la masă la noi. La spion britanic ?! Domnul General Pintilie fost de cîteva ori la noi. L-am tratat cu ceva. Răspunderea ?!

Spațiul limitat mă silește să fiu laconic. Rog pe domni conducători să binevoiască să completeze conținutul. Rog pe domnul Ranghet a analiza în legătură cu toată problema mea anchetarea făcută sub conducerea d-sale 1945 în legătură cu aprecierile domnului Chivu Stoica, anchetă care sigur a îmbrățișat toate laturile activității mele și eventual contact cu zeci de informatori din Ministere, Presă, Armată, membrii de Partid etc. după 23.VIII.44, eventual contact cu domnul Ștefănescu.

Deasemenea ca să-și amintească de denunțarea mea a consilierului dela Consiliul General Economic care

s-a sinucis. Ce m-a îndemnat să fac acest denunț ?

Alt aspect. Vara 44, domnul Bodnăraș conduce Comitetul Central, Kofler scos din Comitetul Central. La mine averea Partidului în aur și dolari. Poate 50, poate peste 100 milioane la valoarea banilor din august 44. Puteam pleca din țară. Răspunderea ?!.

Revin la întrebarea de pe pagina 4 subliniată și încadrată. Răspunsul necesită trecerea în revistă a momentelor esențiale din desfășurarea anchetei dela 26.V.1951. Verdict, îndeosebi a celor 2 momente de cotitură din 22 octombrie 1952 și 12 februarie 1953. După 26.V.1951 cca 5 săptămâni efectiv lămurirea chestiunilor : o deformare a realității arătând sub sugestia anchetei că în ianuarie 1944 m-ași fi întâlnit cu Kofler și Ștefănescu la Ștefănescu. Întâlnirea a fost la Mihnea Stroe.

La Ștefănescu n-am fost cu Kofler niciodată.

Confruntarea cu Pătrășcanu: Nu i-am spus că i-am telefonat din partea doamnei Pauker ca în timpul războiului să mă primească cu A. Ștefănescu. Nu înțelegea cum am apărut în viața lui. Domnul anchetator - șef îmi dăduse indicațiuni să nu răspund decât strict la întrebările d-sale. August 1951 - 3 septembrie 1952 Stagnare. Niciun contact de fond. Așteptam zilnic eliberare : 3 septembrie 1952. Se cere declarare trădări. Se vor considera greșeli. Voi fi reabilitat. Să lovesc în cei 3 dușmani. "Faptele se cunosc". 6 octombrie 1952. Mi se comunică că sînt scos din Partid și că sînt considerat agent britanic. Niciun fapt doveditor. Pus în mod clar în fața cererii de a declara, cu implicarea mea, fapte trădătoare ale celor 3: P.A.St., am căutat să mă orientez cum trebuie un comunist cinstit scos din Partidul pentru care era și este gata să-și dea viața, să procedeze.

Am arătat domnului anchetator cum am înțeles situația anume : Remus Kofler și Pătrășcanu au munca lor în cadrul Comitetului Central, au avut o activitate disolvantă care este asimilată de conducători ai Partidului ca fiind asimilată cu trădări obiective, că poate au făcut și fapte concrete care capătă această calificare, că Kofler a fost

împletit cu Foriş demascat ca trădător și că în perioada de trecere dela capitalism la socialism "în considerarea situației internaționale caracterizată prin extrema ascuțire a contradicțiilor dintre cele 2 lagăre, acești conducători de prim rang socot admisibil și chiar necesar ca să se facă un transfer de culpe, de pe planul unde am păcătuit pe un plan impus de interese superioare, că acest lucru este în contradicție cu morala proletară, dar că pentru considerațiunile sus arătate și poate altele pe care nu le pot ști, acești conducători pe a lor răspundere hotărăsc astfel. Că ei înțeleg să-mi impună o jertfă pe care o vor limita la minimum.

Determinant pentru mine a fost : Partidul îmi cere, pedeapsă mică, cel mult Ramzin 3 ani, reabilitare. Acestea au fost pîrghiile care au fost folosite de domnul anchetator, domnul anchetator șef și de un colaborator al d-sale și care m-au determinat să gîndesc declarația din 22.X.1952, însă cu arătarea că Pătrășcanu a admis numai influență britanică economică și că a făcut aceasta după cum mi-ar fi spus Kofler cu scopul de a obține promisiunea asupra lui Maniu prin Ștefănescu de a adera la F.D.

Hotărîrea mea de a mă situa pozitiv față de cererea anchetei în numele Partidului era însă atît de categorică că n-am avut energia de a nu accepta formularea gravă a anchetei care a inclus și influența politică.

Afirm cu sinceritate deplină că cele 5 ședințe din beci nu m-au încovoiat. Acest lucru rezultă clar în lumina perioadei 15 noembrie 1952 - 12 februarie 1953 - 6 octombrie 1952 : domnul anchetator îmi spunea că începe o anchetă de 7 zile care se va termina cu un verdict definitiv pentru mine cu care voi intra în instanța publică care îl va confirma.

La pronunțarea verdictului va mai veni un tovarăș. Că nici situația de Partid nu este încă tranșată. Momentul 12.II.1952 : Acțiune verbală, impresionantă în numele Partidului, alături de care trebuie să stau, eu

comunist, marxist, să fac o muncă sfântă, revoluționară, lovind în cei 3 dușmani ai Partidului, căci am obligația morală de a fi repede cu soția și copil, căci am realizări importante la activul meu. Mi se cere să adopt linia pe care mi-o dă ancheta. Numai așa pot fi repede liber. Totul spus categoric, solemn, întărit prin repetate angajări ale cuvântului de onoare. Am crezut în sinceritatea asigurărilor. Nu-și dăduse niciun anchetator până atunci cuvântul de onoare. Am cerut o săptămână de gândire. Domnul anchetator a sesizat impresia. M-a adus peste 20 - 30 minute și m-a împins la declarația dementă de 12 pagini cu activitate de spionaj din 1939 - 1948 desfășurată cu folosirea unei armate de informatori.

Aceasta a servit ca bază pentru sute de amănunțiri biografice, de activitate etc. ale acestor stafii. Sute de ore de lucru ale domnului anchetator și consum de creier chinuit al meu. Muncește, era imperativul care îl auzeam.

Incărcat cu o asemenea declarație, având siguranța unei pedepse de 3 ani, cel mult de 3 - 4 ani și reabilitarea mi-am abandonat total voința anchetei. Gradul de abandonare : Eu, cu Ștefănescu, Pătrășcanu, Ion Antonescu formăm o clică. Deci eram la braț și cu Hitler, ucigașul a milioane de comuniști, cetățeni sovietici etc. - că din banii pe care i-am încasat pentru aprobări de vagoane, dăteam o parte Partidului, deci un găinar, că "am comis mârșăvia de a implica drept informatori, oameni nevinovați" etc.

Apoi mi-a arătat că cuvântul de onoare a fost o păcăleală, că sînt criminal de război, că nu voi mai fi niciodată cu soție și copil etc. Am declarat că nu mă voi lăsa ucis de stafiile create la cererea d-sale, că voi susține realitățile vieții mele.

Momentul 16.IX.1953. Asigurări categorice notate în prezența mea în carnetul domnului anchetator că 2 zile înainte de proces îmi va clarifica situația în sensul celor arătate de d-sa și așa cum am înțeles eu la 12.II.1953. Repetiții cu întrebări și răspunsuri pentru proces. Dovedit că a fost o manevră pentru a-mi obține iarăși semnături pe declarații împotriva mea.

Problema : Are dreptul un anchetator să-și angajeze așa cum a făcut domnul anchetator, 7 - 8 ori categoric, solemn, cuvînt de onoare pentru a obține, nu adevărul ci sinuciderea morală a anchetatorului nevinovat, odată cu realizarea altor scopuri. Sînt convins că nu.

Rog a se vedea volumul III Istoria Diplomației de Potemkin: Petru Cel Mare despre cuvîntul de onoare. Deasemenea, Discursul lui I.V.Stalin din 3 iulie 1941 cu privire la călcarea angajamentului de către Hitler în opoziție cu respectul de către U.S.

Aveam convingerea că arătînd în fața Justiției caracterul fantomatic al activității de spionaj și al tuturor înșirate în sutele de pagini, eu sînt în dreptul meu și răspunderea cade asupra anchetei.

Întrebările ce se puneau nu puteau fi bagatelizate prin abilități ale domnului Președinte care a ajutat pe un martor mincinos, care "mi-a dat informații în octombrie 1944" în biroul meu despre care nu știa nici strada nici cartierul unde se afla, că biroul era în București.

Cîteva din multele zeci de întrebări fără răspuns : De ce a dat C. (eu) declarația din 12.II.1952 ? Un proces de conștiință ? La un spion, antisovietic cînd complicități săi au tăcut 5 ani.

Ancheta încearcă să răspundă sugerîndu-mi o declarație că ne-am vorbit ca să nu divulgăm. Dar problema nu este : de ce nu vorbește un spion, ci de ce vorbește ? Avea rost ca A.Stefănescu să recurgă la C. pentru a obține informații despre producția uzinelor lui Aușnit și în genere a producției industriale, el care avea relații personale cu industriașii cu Creditul Industrial, cu Institutul Central de Statistică etc. ? Em. Calmanovici un om care să poată fi recrutat de un agent britanic pe care l-a văzut odată, eu care eram foarte ocupat cu activitatea profesională, politică familie. Piteam eu să fiu luat ca o femeie de stradă ?

Din această armată de informatori, de ce n-a adus ancheta un pluton în instanță ca martori sau măcar unul singur ? A fost identificat vreunul în statele de personal din Ministere, Întreprinderi, Instituții, înainte de 23 august 44, după 23 august în Anuarul Armatei, în Sindicatele

ziariștilor, la Ministerul Afacerilor Interne, la Prefectura Poliției Capitalei printre membrii de Partid ? Comitetele de Partid și cele sindicale au cunoscut pe vreunul din aceste nume despre care domnul anchetator a scris 4 luni atâtea amănunte și la începutul lunii iunie a început o ofensivă p. al 4-lea dosar "Ai mers pînă la jumătatea drumului, trebuie să mergi și cealaltă jumătate" mi-a spus.

Dece n-au fost arestați și implicați în procesul de spionaj și trădare măcar cei de după 23 august, măcar militarii, cei din Ministerul Afacerilor Interne, din Prefectura Poliției Capitalei, măcar membrii de Partid ? Si multe alte întrebări erau de pus.

După citirea rechizitoriului am ajuns la concluzia că nu trebuie să creiez o asemenea situație penibilă și că dacă ancheta își îngăduie să mă împingă la disperare, eu nu voi acționa așa ci îmi voi impune maximum de rezervă.

Răspunsul meu la întrebarea asupra declarației din 12.II.1953 că este nesinceră și lăsarea fără relevare a apostrofei cu "armata de informatori este dovada. Sînt convins că am procedat cuminte (însă că ancheta nu are dreptul să meargă în fața justiției atît de descoperită).

Eram convins că nu voi fi sfărîmat, că se va recunoaște efortul meu. Apelez aici la domnul anchetator de după 12.II.1953 să informeze pe domnul C. Pîrvulescu asupra elanului cu care m-am subordonat d-sale, și în genere cu tot ce știe despre mine, căci știe multe. Dacă ia o poziție obiectivă îmi poate da un mare ajutor.

Mai relev aici o comportare de comunist conștient care vă va părea de necrezut. Imi dau cuvîntul de onoare că este adevărul. Am fost în închisoare cam cîte 2 luni cu trădători de care am pomenit: Bădeanu Secretar General Informații și Georgescu Secretar Adjunct Regionala de Partid Timișoara, voiau să știe, în special ultimul era foarte curios care este chestiunea în care sînt. Dacă eu îi spuneam lui adevărul, nu mi se putea întîmpla ca să fiu păcălit cu cuvînt de onoare. Unul n-a vorbit peste un an, altul multe luni. Dar socoteam ca o ticăloșie ca unor trădători să le spun că organe ale Dictaturii Proletariatului au o problemă în care sînt implicat și care se rezolvă în contradicție

cu învățătura marxist - leninistă, cu morala proletară, în ceiace mă privește pe mine. Menționez aici că nu știam de existența unui grup cu Zilber, Torosian etc. De Zilber mi s-a vorbit numai în ultimele luni.

Domnului General Pintilie îi amintesc că în 1946 sau 1947 fiind în mașină cu d-sa i-am spus că ar fi bine dacă s-ar putea chestiunea Kofler întrucât sînt mulți membri de Partid care aveau legătură cu dînsul în ilegalitate și ar fi astfel lămuriiți. Mi-a răspuns categoric că nu este momentul. Deasemenea îi amintesc că mi-a dat sarcini conspirate și că m-a tratat cu multă încredere vorbindu-mi la mine acasă despre chestiuni cu caracter confidențial și că au meritat această încredere. Mi-a dat multe sfaturi înțelepte pentru care îi sînt foarte recunoscător : de pildă cu privire la predarea averii mele Partidului, cu privire la trimiterea fiului nostru la Leningrad. Notez aici p.d-sa că din Blocul din Bulevardul Ferdinand am dat 6 apartamente Partidului și 3 funcționarilor mei, membri de Partid, servind Partidul prin faptul că nu a cheltuit banii atunci.

Rog pe domnul General Pintilie ca să mă asocieze în gîndul d-sale și cu aceia care mi-a fost tovarășă de viață 25 ani, pe care a cunoscut-o bine și să mă ajute să mai pot trăi așa ca să mai am ceva din viață și să-și pună chiar problema că dacă voi avea zile să mai pot să-mi văd fiul și pe Monica.

Profeți care ar fi trebuit să rămînă de minciună.
S-a întîmplat de mai multe ori ca burghezi reacționari sau chiar orientați progresist să-mi prezică că comuniștii nu mă vor răsplăti pentru devotamentul meu.

În 1939 în timpul campaniei germane din Polonia, la un moment dat armata germană s-a retras de pe linia pe care era și spațiul a fost ocupat de armata Roșie. Impărtire imperialistă strigau acești burghezi. Am găsit în Encicla Prochihaus articolul "Polonia" arătat că după primul război aliații au recunoscut ca frontieră Puterii Sovietice "linia Curzan" pe care în 1939 a ocupat-o Armata Roșie.

Acel căruia i-am adus articolul Semo mi-a spus :
"Activ propagandist au comuniștii în dumneata. Păcat că vei
fi primul pe care îl vor aresta".

Problema încrederei. Înainte de a da declarația
din 22.X.1952, mi-am pus problema dacă venind cu ac. declara-
ție, cunoscînd deci un "secret de stat", cum îmi spusese
domnul anchetator, nu risc ca cu toate asigurările pedepsei
scurte și reabilitării să existe tendința de a mă ține de-
parte de lumea liberă un timp mai îndelungat.

Dacă nu ajungeam la certitudinea că acest lucru
nu se va întîmpla, nu dăteam declarația. Nu voi reproduce
aici cum am judecat în amănunt. Stiu doar că Puterea Parti-
dului, a Dictaturii Proletariatului, apar în mintea mea și
a altora aproape ca o forță cosmică, că șoapte sau bîrfeli
au valoarea unui lătrat de cîine la soare, din pîldele de
mai sus se vede că poziția mea subiectivă îmi comandă a ține
la prestigiul Partidului.

În legătură cu procesul observ că în sala de
ședință erau 8 - 9 avocați, care au asistat în viața lor la
mii de procese și știu să judece o declarație a unui acuzat,
a unui martor etc. Printre ei de pildă : Dobrovici fost
organ de represiune sub burghezie (procuror general, cred)
altul Barbu Solomon fost social democrat om care vedea pro-
blemele prin prisma lui Leon Blum, a lui Titel Petrescu,
printre martori : Ioan Moga care a depus o mărturie despre
care știe că niciun cuvînt nu-i adevărat, Popp, Ionescu etc.
și care se plimbă liberi.

Este sigur că merit infinit mai multă încredere
decît fiecare dintre dînșii.

Fac din nou aici apel la domnii Bodnăraș și Vi-
drașcu ca să mă ia la muncă dînd garanție morală pentru mine.

Vă rog ca greșeli ivite în întîmpinările mele să
fie tratate cu îngăduință și văzute în lumina situației grele
în care sînt și a dificultăților legate de problemă.

Străbătut în toată ființa mea de năprasnica do-
rință de a contribui cu puterile mele la munca de construire
a socialismului în țara noastră și de a urmări uriașele
succese ale clasei muncitoare sub conducerea Partidului,
apelez la îndurarea, mila și înțelegerea domniilor voastre

de a stăruî cu toată convingerea la rezolvarea favorabilă
a cererii mele cît mai grabnic și cît mai generos.

Rămîn al domniilor voastre, în înfrigurată
așteptare.

Deținut
ss. E. Calmanovici

31.VIII.1954

DOMNULUI VANEA VIDRASCU - DIDENCO - Ministru Adjunct la
Ministerul Agriculturii (la arestarea mea).

Subsemnatul Calmanovici Emil, născut la 4 martie 1896, fiul lui Mendel și Ana, cu ultimul domiciliu la București, Popa Sapcă Nr.4, deținut în închisoarea Aiud în baza condamnării de către Tribunalul Suprem Militar din aprilie 1954, la muncă silnică pe viață, mă adresez dvs. în legătură cu această condamnare cu următoarele :

În luna iunie 1954 am depus la Direcțiunea închisorii Aiud o întâmpinare către Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român și una către domnul Emil Bodnăraș membru al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, urmate de o întâmpinare către domnul Constantin Pîrvulescu Președinte al Comisiei de Control de pe lângă Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român și de una către domnul Chivu Stoica, Vice Președinte al Consiliului de Miniștri și membru al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român.

În întâmpinarea către domnul Emil Bodnăraș mă adresam d-sale cu rugămintea fierbinte ca să ia cunoștință de conținutul memoriului către Comitetul Central, să recunoască justetea argumentelor expuse de mine în sprijinirea cererii către Comitetul Central de a dispune printr-o măsură administrativă scoaterea mea din închisoarea Aiud unde exist în condițiuni de izolare și trîndăvie și să fiu detașat la un colectiv de muncă de oameni liberi - pe un șantier de construcție, la un birou de studii în construcție, fabrică de materiale de construcție, exploatare a unor lucrări, la o gospodărie agricolă de stat sau orice alt loc de muncă, unde să mi se creieze condițiuni generoase de viață și activitate intelectuală pentru ca să-mi pot duce viața pînă la capătul ei natural și să nu fiu nevoit să cer împușcarea mea grabnică.

Arătam că existența mea actuală, în izolare și inactivitate, după 14 ani de slujire devotată a celei mai mărețe cauze a omenirii, a cauzei comunismului, este un chin pe care nu-l pot suporta.

Imploram pe domnul Bodnăraș ca să prezinte acest memoriu conducerii Partidului și să stăruie pentru rezolvarea favorabilă și grabnică a acestei cereri.

Îl mai rugam ca la acest demers să vă asocieze și pe dvs. ca fiind acel conducător care a colaborat cu d-sa la folosirea casei noastre, a Monicăi și a mea, la sarcini conspirative de mare răspundere.

În memoriul către Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român - 14 pagini plus o anexă nu puneam în discuție în mod direct realitatea sau nerealitatea culpelor pe care se întemeiază verdictul cumplit care a zdrobit existența mea socială, a sfărâmat familia mea, a aruncat rușinea și desonoarea asupra unui nume respectat de toți acei care au avut cu mine legături de muncă, politice, de familie, etc. a trebuit să determine ca fiul meu și soția mea să fie cutremurați de groază că tatăl și soțul lor a fost un monstru, un om cu 70 de fețe care s-a manifestat în toate situațiile în care l-au cunoscut ca un luptător pentru Pace, pentru progres, ca un admirator, plin de dragoste pentru Uniunea Sovietică, ca un comunist convins fiind oricând gata să-și dea viața pentru Partid, ca un dușman înverșunat al imperialismului, provocator de război și acum sînt puși în fața unui verdict care îl pecetluște ca dușman al păcii, ca anti-sovietic, ca dușman al Partidului, ca agent britanic cu o activitate uriașă de spionaj în serviciu britanic timp de 9 ani - din 1939 pînă în 1948.

Uluirea lor, zbuciumul lor trebuie să fie fără margini.

Toate faptele vieții mele, fapte grele, determinante pentru caracterizarea unui om sînt pe linia Partidului Comunist Român și acum sînt puși să accepte că facilitarea emisiunilor de radio ale postului ilegal al Partidului prin Bela Breiner, că aducerea lui I. Kabelatz, maior, inginer german pe poziția comunistă și punerea lui în serviciul Partidului care a socotit că este cazul ca după 23 august să-i trimită la Viena o certificare a serviciilor aduse, că

informarea regulată a Legației Sovietice asupra amenajerii bazei anti-sovietice de către germani în țara noastră că cedarea succesivă a acumulărilor bănești, foarte importante, noi ducînd o viață modestă, că lămurirea pe linia Partidului a zeci de oameni, în discuții lungi, duse cu căldură și convingere, cu cheltuielă mare de timp și nu numai de timp, că refuzul de a se expatria declarînd prietenilor care îl invitau să plece din țară în Palestina unde aveam pămînt în orice altă țară care îmi oferea mie și familiei o viață fericită burgheză, că aș socoti ca o dezertare dela datoria mea de comunist dator de a lupta aici contra valului fascist, etc., că antrenarea oamenilor celor mai dragi mie pe linia Partidului a soției, a fiului, a nepotului de soră Dan Lazarovici, omorît de către bandiții lui Antonescu ca tînăr comunist, a surorii mele dr. Barbu Cora și a soțului ei, a cumnatului meu inginer Willy Mendelsohn, etc. că toate acestea sînt aparențe create cu scopul de a înșela asupra adevăratei mele poziții care este exact contrarie.

Sînt puși să accepte că adevărata realitate sînt cei 80 sau 100 de informatori "activi în agentura mea de spionaj pobritanică, plasați în Ministere, instituții, întreprinderi înainte și după 23 august, în presa de Partid, în Ministerul Afacerilor Interne, în Marele Stat Major al Armatei, în Prefectura Poliției Capitalei, etc. despre care n-am auzit niciodată nimic, n-am văzut nici ei, nici ingineri și ceilalți funcționari din birou, nici Stefan Voicu care a locuit cu soția lui Mina Voicu la noi, vreodată venind în casa noastră sau la birou oameni, alții decît acei care aparțineau relațiilor curente, bine cunoscute ale casei și ale biroului.

Sînt puși să accepte că eu care sufeream din fragedă copilărie de o grea timiditate, în formă patologică care mi-a cauzat multă suferință, am fost în fapt un îndrăzneț "mic conducător al armatei de informatori, cum sună actul de acuzare.

Ei sînt puși să accepte că am fost într-o relație de trădare cu Lucrețiu Pătrășcanu despre care ei știau că nu l-am cunoscut și nici n-am putut face cu el cunoștință

Dacă așa stau lucrurile cum o activitate în Partid care era la fel de periculoasă?

în 1938 cînd Egon Weigl mi l-a arătat în Restaurantul din Poiana Tapului.

Bunul simț le spune că o relație de trădare trebuie să fie precedată de o relație normală omenească, căci nici Pătrășcanu și nici eu nu puteam să ne comportăm ca niște femei de stradă și că în acest caz relația ar fi fost cunoscută de Egon Weigl, legătura mea superioară de Partid, de Monica, de Mirela Costea, de Radu Mănescu, ca avocați și ca prieteni și rude care erau zilnic în casa noastră, de funcționarii biroului, etc. și în același timp de către oameni din anturajul lui Pătrășcanu.

În acest caz ancheta ar fi trebuit să afle de existența acestei relații în anii dela arestarea lui Lucrețiu Pătrășcanu și pînă la arestarea mea, sau din fișajul meu căci ancheta mi-a spus că are 4 - 5 dosare cu activitatea mea dinainte de arestarea mea și că am fost filat mulți ani. Desigur că la arestarea mea s-ar fi relevat această afirmație mincinoasă că nu l-aș cunoaște.

Ei sînt puși, să accepte fiindcă acușările sînt aduse de un for de justiție al dictaturii proletarietului, legat în cugetul fiecărui membru de Partid de adevăr, dreptate, de învățătura marxist-leninistă, de materialismul dialectic.

Si totuși adevărul este altul și anume că experiența lor nemijlocită, practica vieții lor reprezintă realitatea vieții mele ; iar agentura de spionaj cu complotarea în complicitate cu Lucrețiu Pătrășcanu, Ștefănescu, Kofler, Berman, sînt toate născociri ale minții mele la cererea și în colaborare cu ancheta cum am arătat în întîmpinarea către domnul Constantin Pîrvulescu și cum voi arăta în întîmpinarea de față.

Toți informatorii sînt stafii. Niciunul nu a existat în lumea reală și nici în mintea mea sau a domnului anchetator înainte de 12 - 13 februarie 1953 cînd au apărut într-o declarație - mamă, ca apoi în sute de pagini să fie detaliată activitatea lor, biografiile lor, relații sociale, convorbiri. Totul ficție grotească.

Niciunul din ei nu a fost adus în fața justiției ca martor sau acuzat, nici măcar dintre cei de după 23 august, membri de partid, ofițeri M.A.I., ofițeri M.St.M., ziaristi dela România Liberă, etc.

Despre stafii se poate scrie oricât ; dar prin aceasta ei nu capătă existență reală. Dar ancheta și justiția le-a conferit existența reală și astfel s-a putut ca în secolul al 20-lea în țara noastră cu orînduirea socială cea mai înaintată, stafiile să mă îngroape sub 4 - 5 condamnări de muncă silnică de 20 - 25 ani + muncă silnică pe viață + degradare civilă + confiscarea averii (dată de mine Partidului în ilegalitate și la urmă 1 1/2 ani înainte de naționalizare în totalitate). Arătăm că memoriul către Comitetul Central expune activitatea mea comunistă în fapte esențiale fără a pune în discuție culpele pe care se întemeiază verdictul.

Din faptele expuse rezultă, în lumina bunului simț comun și cu atât mai mult în lumina materialismului dialectic că omul care are la activul său faptele arătate este un comunist cinstit, că merită încrederea Partidului, că între aceste fapte și activitate trădătoare este incompatibilitate.

Stînd în fața forului de Partid - cel mai înalt - nu puteam să trag alte consecințe decît acelea care se impuneau cu necesitate conștiinței mele.

Era astfel oferit un cadru mai larg decît strict necesar pentru rezolvarea favorabilă a cererii mele, ceea ce nu constituie un neajuns.

În memoriile către domnul Bodnăraș și către domnul Constantin Pîrvulescu am pus în discuție și nerealitatea culpelor pe care se întemeiază verdictul deși obiectivul întîmpinării era apelul către conducătorii cărora mă adreșam : Constantin Pîrvulescu, Emil Bodnăraș, Iosif Rangheț, General Pintilie și dvs. de a sprijini la conducerea Partidului, la domnul Secretar General Gheorghiu - Dej, obținerea rezolvării favorabile cît mai generoase a cererii mele.

Am socotit necesar să pun și chestiunea reconsiderării problemei mele prin criticarea verdictului întrucît neînfățișîndu-mă personal, ci sub forma memoriului, domnul Gheorghiu - Dej trebuia să preîntîmpine eventuale susțineri

ale anchetei și justiției că culpele sînt așa de clar stabilite încît cu toate că nu contestă realitatea faptelor pozitive în serviciul Partidului, se opun totuși soluționării pozitive a cererii mele.

În memoriul către domnul Chivu Stoica nu intram în fondul problemei, mărginindu-mă a-l implora ca să binevoiască a găsi un loc de muncă cît mai potrivit pentru mine, a mă solicita pentru acel loc și mai apelam la domnul Chivu Stoica ca să ofere garanție morală pentru mine, în sensul că mă voi conforma cu cea mai mare loialitate și rigurozitate normelor de comportare și muncă și în toate relațiile, care îmi vor fi stabilite.

Menționez că și dvs. cît și domnului Bodnăraș v-am solicitat ca să oferiți Comitetului Central garanția dvs. morală pentru mine.

Sînt convins că atît Monica cît și Gad și Willy Mendelsohn vor fi gata să dea garanție cu persoane lor fizică dacă mi se dă posibilitatea să mă adresez lor, în sensul că dacă mă voi abate dela obligațiile care îmi vor incumba, ei să fie supuși detențiunii pe timp de 1 - 5 ani după gravitatea abaterii. Eu personal cer ca cea mai mică abatere a mea să fie pedepsită cu împușcarea mea sau ceiace consider ca o pedeapsă mai mare, cu aruncarea mea din nou, în izolare, și inactivitatea din închisoare.

Convingerea mea profundă și de o sinceritate deplină este că citirea critică a memoriului meu către domnul Gheorghiu Dej (Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român) mă prezintă ca acela care înțelegînd, eu și tovarășa mea Monica, impasul în care se găsește societatea capitalistă în faza imperialistă, impas ieșit în mod cras la iveală prin întronarea în centrul Europei, într-o țară de înaltă civilizație a imperialismului cel mai agresiv, a fascismului hitlerist, și însușindu-ne învățătura marxistă că clasa muncitoare are sarcina istorică de a asigura ieșirea din acest impas, am tras concluzia înrolîndu-ne în detașamentul de avantgardă, în Partidul Comunist Român pe care în anii ce au urmat l-am servit într-un mod care ar putea fi dat ca pildă pentru depășirea condiției de clasă burgheze și situarea din punct

de vedere subiectiv pe poziția de clasă a proletariatului.

Păstrarea poziției obiective de clasă era cerută de interesul Partidului, cum se vede clar și din modul cum am fost folosiți atât în ilegalitate cât și în legalitate chiar de dvs. și de domnul Bodnăraș, etc.

Faptele arătate în cele 3 săptămîni precum și considerațiunile critice care le însoțesc nu oferă pentru verificarea exactității lor și a justității lor nici-o greutate, ele fiind bine cunoscute conducătorilor chiar din cei 14 ani de muncă de Partid.

Au trecut totuși 4 luni și nu am primit niciun răspuns nici din partea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român și nici din partea domnului Emil Bodnăraș și nici din partea celorlalți conducători.

Tinînd seama de faptul că conducători ai clasei muncitoare, marxiști căliți, sînt în mod necesar și cunoscători ai sufletului omenesc, ca fiind aceia care au și înțelegerea clară a modului cum se formează conștiința omului. Nu poate deci să nu fie clar că un comunist cîstit ca mine - asupra căruia s-a abătut o nenorocire atât de cumplită, nebănuită posibilă, neașteptată, fiind zmulș de la munca de constructor al socialismului, muncă dusă cu dragoste, cu elan, într-un moment cînd acumularea cîtorva factori trebuia să facă ca viața familiei mele, a mea să înregistreze un salt uriaș de fericire, trăește o tragedie care depășește imens nenorocirile, tragediile acelor care își așteptau rîndul la Auschwitz ca să fie gazați sau alte nenorociri politice.

Nu poate deci să nu vă fie clar că fiecare zi de reducere a suferințelor pe care le îndur fără vină constituie o faptă pozitivă în spiritul umanismului proletar.

Saltul uriaș de fericire la care mă refer : trebuie să plec într-o delegație a Ministerului Comerțului la Moscova și să văd la Leningrad pe fiul meu în perioada terminării studiilor sale. Vizitarea Uniunii Sovietice a fost de decenii visul meu și n-am crezut niciodată că vor trece atîția ani după eliberarea țării fără ca să reușesc să vizitez Uniunea Sovietică, fiul meu cu studiile strălucit terminate, "отличник", trebuia să se reîntoarcă în țară și să colaborăm în aceeași specialitate, în același Minister,

înfrățind cunoștințele lui din știința înaintată - cea mai avansată tehnică a construcțiilor - cu experiența mea de 30 de ani.

În vederea acestei colaborări învățasem limba rusă și mă pusesem la curent cu enormele cuceriri ale tehnicii sovietice de construcții.

Eram în ajunul examenelor la Universitatea de 2 ani de Partid ca student și în ajunul examenelor la Institutul de Construcții unde funcționeam ca profesor și unde răspunderea față de Partid făcuse ca să fac progrese foarte serioase în activitatea mea profesorală, între altele învingând și timiditatea care mă încătușa. Si toate s-au prăbușit la 26 mai 1951 prin arestarea mea, pentru 2 - 3 zile, pentru a lămurii câteva chestiuni în legătură cu Istoria Partidului care se scrie".....observ aici că arestat 3 ani și 4 luni după Ștefănescu, 3 ani după Pătrășcanu, 1 sau 2 ani după Kofler, ancheta avînd filajele de după 23 august ale lui Ștefănescu și ale celorlalți nu mi s-a adus nici-o acuzaare ci am fost ținut 15 luni fără a mi se spune că aș avea vre-o vină.

După prima luna de anchetare n-am mai fost anchetat. Mi s-a spus în februarie 1952 că sînt ținut într-o chestiune care constituie un "secret de stat", cunoscut doar de cîțiva membri ai Comitetului Central și că dela o zi la alta ar putea fi o dispoziție ca să fiu liber.

Neprimirea niciunui răspuns, mă pune în fața următoarelor presupuneri :

1. Forul de Securitate a apreciat că nu este cazul ca să impostureze conducătorii respectivi cu întîmpinările mele și că este cazul ca să mă lase fără răspuns. Se menține astfel pe linia anchetei dinaintea procesului de a considera orice referire la realitățile vieții mele drept o "provocare".

2. Însăși conducătorii respectivi, deci și dvs. tovarășe Vanea, socotiți că aveți dreptul să-mi curmați viața, cerîndu-mi să duc această existență parazitară cu desavantajul enorm de a fi în comparație cu păduchele o ființă înzestrată cu conștiința care determină ca alătura de funcțiunile vegetative să fiu frămîntat de cumplitele întrebări:

De ce mi-a fost zdrobită viața mea cinstită, viața curată a Monicăi, etc. Si de cine ? De tovarășul Bodnăraș care ne-a cunoscut. Si tovarășul Vanea a privit impasibil ? Sub titlul: O chestiune a cărei importanță nu poate fi exagerată, am tratat această chestiune în întâmpinarea către domnul Constantin Pîrvulescu.

Convingerea mea că numai acest aspect al problemei mele ar trebui să fie determinant pentru domnul Bodnăraș și pentru dvs. în primul rând, pentru domnul Constantin Pîrvulescu și Rangheț în al doilea rând, pentru Tovarășul General Pintilie și tovarășul Babenco și desigur și pentru domnul Secretar General al Partidului Muncitoresc Român nu în ultimul rând ci în mod deosebit ca unul care cumulează răspunderile tuturor.

În mod deosebit, vă rog să rețineți aspectele acestei chestiuni pe care le scot în evidență în pagina 8 și 9 către Comitetul Central.

În disperarea fără margini în care mă găsesc, cu dragoste nestăvilită de viață, de viață adevărată, nu de aceasta pseudoviață, de o viață în care să am conștiința rostului ei, să urmăresc în ziare, reviste, cărți, eforturile oamenilor muncii din țara noastră în construirea socialismului, succesele celor 800 milioane de oameni dintre Elba și Pacific în construirea socialismului și comunismului, să particip cu toate posibilitățile mele la procesul de producție alături de colectivul de muncă căruia să-i fiu atașat, mă adresez domniei voastre și domnului Bodnăraș cu conștiința clară că dacă nu întâlnesc la dvs. înțelegerea necesară, adică dacă nu se trezește prin acest apel conștiința obligației dvs. morale de a vă mobiliza și de a face toate eforturile pentru rezolvarea favorabilă a cererii mele, atunci pieirea mea fizică apropiată este de neînlăturat fie prin glonte de plutonul de execuție, fie prin chinurile grevei foamei la care va trebui să recurg în imposibilitățile de a duce viața degradată, cu tot "progresul" important înregistrat în această săptămână și anume după 6 luni de dormit pe o rogojină, direct pe podea am căpătat o saltea, ceiace pentru oasele bazinului, dureroase dela anchetă și pentru

lumbago este nu de mică importanță.

Vă cunosc cred destul de bine : din relații de muncă în afară de muncă, din închisoare - indirect. V-am stimat și iubit pe dvs. și pe tovarășa dvs. Raia. Vă apreciez ca un om cu orizont larg, pătrunzător al multiplelor aspecte ale problemelor pe care le abordează, cu o croială sufletească superioară, cu o sensibilitate care sesizează nuanțele cele mai fine ale situațiilor.

Venirea dvs. în casa noastră a fost prilejuită de împlinirea unor sarcini conspirative de Partid. Cu domnul Bodnăraș ați ținut ședințe cu reprezentanți ai Comandamentului Sovietic, adică Partidul Comunist Român și Guvernul Sovietic prin reprezentanții săi s-au întâlnit la noi în casă.

Domnul Bodnăraș mă luase în primire în aprilie 1944. Mi-a dat sarcini : legătură în continuare cu Ștefănescu și ca legătură superioară pe Kofler și în paralel pentru verificarea lui Kofler pe Mirel. A controlat această muncă luând cunoștință prin citire directă a rapoartelor mele din octombrie 1943 - aprilie 1944 trimise de mine prin tehnică de Partid lui Kofler pentru Comitetul Central, a citit direct sau prin legătură biletele mele din aprilie 1944 - august 1944. Nu mi-a spus niciodată nimic. Mi-a dat în vara 1944 o întâlnire, pe strada Gh. Davidescu și n-a ieșit nici la întâlnire, nici la control.

După 23 august soția mea, cumnatul meu, care era și prieten și colaborator profesional au lucrat sub ordinele dvs. Ați cunoscut pe diverse planuri toată ambianța mea, pe Willy Mendelsohn, pe Radu Mănescu, cunoștințe vechi dinainte de război: Barbu Zaharescu, Tina Chivu, apoi pe Andrei Iacovici. Se poate spune că astfel m-ați cunoscut de zeci de ani.

Aveați posibilitate după 23 august să alegeți din belșug case conspirative și ați venit la noi. Nu v-am invitat, dar dvs, în calitate de generali în aceeași armată în care eu eram soldaș sau subofițer ați dispus de casa noastră care, din punct de vedere topografic prezenta desavantaje, cum am arătat. Dar ați preferat-o în vederea faptului că oamenii erau de nădejde.

Ați făcut la noi cartier general la demonstrația Rădescu - februarie 1945. Am adus pe doamna Rădescu pentru a răspunde la chestionar pus de domnul Bodnăraș. Domnia sa mi-a trimis pe agentul Mălai ca să-i plătesc un timp salar lunar. Mi-a dat rapoarte confidențiale (Klizper) pentru adnotare. M-a însărcinat să presez asupra Klein - Timișoara pentru stingerea procesului contra Petru Groza (românizare). "Bătrînul merge cu noi pînă la urmă, trebuie să-l ferim de plicti-seli".

Mi-a făcut legătură cu resortul economic sovietic, etc.

Dvs. tovarășe Didenko, ați venit cîtiva ani împreună cu tovarășa dvs. în casa noastră. Venirea aceasta a fost prilejuită de grija noastră - în primul rînd a Monicăi pentru sănătatea dvs. luptători revoluționari, și în primul rînd a tovarășei Raia, șubrezită în timpul lung de închisoare burgheză. (Puneți tovarășe Vanea pe 2 coloane, închisoarea burgheză pentru un luptător revoluționar și închisoarea dictaturii proletariatului pentru mine comunist cinstit, luptător revoluționar, (da!) încărcat cu crime pe care nu le-am făcut pentrucă ancheta m-a asigurat "în nume Partid pe cuvînt de onoare", că așa și numai așa repede liber - 3 ani - adică în 1954 și reabilitat, redat mîndria de om și conștiința de sine că "Partidul îmi cere să fac o muncă sfîntă revoluționară, să lovesc cu putere în P.S. și K", implicîndu-mă, căci atitudinea contează (nu te sinchisi de realitățile vieții dumitale) și că Partidul îmi spune "că am obligația morală de a fi un om întreg, repede, fără să-mi pierd anii în închisoare, să fiu redat soției și copilului.

Ai crescut oameni. Ești un comunist, un marxist. "Ne-am hotărît să-ți facem o bucurie. Să-ți restabilim legătura cu fiul dumitale." etc. Toate acestea și altele spuse categoric, solemn, cu patos revoluționar, clar cu accente de o sinceritate ce îmi părea neîndoelnică.

Si toate întărite prin angajamente repetate ale cuvîntului de onoare 7 - 8 sau 10 ori. Am cerut o săptămîină gîndire într-o stare de profundă tulburare sufletească. După 20 - 30 de minute, anchetatorul m-a readus și în 9 ore s-a născut acea declarație-mamă pe 12 pagini cu activitatea agenturii spionaj 1939 - 1948. Realitatea luat legătură cu

Stefănescu în 1942. Am închis paranteza această lungă cu o chestiune cardinală și pe care ași fi vrut s-o prezint complet, dar nu am spațiul la dispoziție. În ce casă ați venit în acești ani 1945 - 1948 ? A unui spion britanic ? Lui Andrei Iacobovici i-ați spus în 1950 că eu sînt un om cîns-tit, care își spune curajos părerea fără a căuta în mod ipocrit să complacă interlocutorului.

În 1948, Raia a locuit cîteva zile la noi. Rela-țiile dintre dvs. și mine erau lipsite, mai ales din partea dvs. de convenționalism. Ați ținut să-mi spuneți că Raia a fost stăruitor invitată să locuiască la altcineva și la alții. Mi-ați numit chiar un nume - un membru Comitetul Central. Este singura dată cînd v-am surprins într-o atitudine naivă. Dar că Raia a preferat să locuiască la noi și că s-a simțit foarte bine. Mi-a făcut mie și Monicăi această apreciere a unor luptători revoluționari cînte și plăcere.

Dacă asemenea oameni se simt bine la noi în casă, aceasta înseamnă că este o atmosferă sănătoasă, simpatică. Dvs. ați condus în Securitatea Statului. Erați obligat să știți nu numai oamenii în casele cărora veneați. Tania, cumnata dvs. a venit cîteva ani în casa noastră ca un membru al familiei, ca o soră. Ea muncea la Securitate.

Toate acestea nu vă obligă la nimic, cînd se abat asupra mea acuzații absurde care ne zdrobesc viața curată ? Stefănescu era filat. Și noi.

În 1945, Iosif Rangheț cercetează un an, ca urmare la cererea mea cîntea mea politică. Sedință specială. Comunică că aprecierile făcute de membrii Biroului Politic nefondate, că sînt curat, etc.

Domnul Pîrvulescu, toamna 1944 comunică lui Ber-man și mie că Partidul apreciază grija pe care am avut-o de a-l scuti de nevoi materiale. 1945 : Babenco vine cu Mihail Farkasz membru Biroul Politic Ungar la masă la noi. Eu eram responsabil al Comisiei Financiare de pe lîngă Comitetul Central. Domnul General Pintilie de cîteva ori la noi în casă.

În calitate de responsabil C.C.F. aveam legă-tură cu domnul Gheorghiu Dej, Ana Pauker, Emil Bodnăraș,

General Pintilie, Babenco și eram aproape zilnic la Comitetul Central și oricând de găsit.

La Interne, Teohari Georgescu, la Prefectura Poliției Capitalei oamenii Partidului. În Minister, Instituții, Intreprinderi, Comitete de Partid și Comitete Sindicale. Minister conduse de comuniști.

Dacă credem verdictul Tribunalului Suprem Militar deci și culpele din care el se deduce atunci în 1945, eu eram în al 6-lea și al 7-lea an al conducerii unei agen-turi de spionaj cu o armată de informatori, plecați în Mi-nistere, etc., primeam milioane dela Ștefănescu, plăteam milioane acestor informatori, primeam rapoarte dela informatori, le sintetizam și le dăteam lunar lui Ștefănescu. Controlam : producția economică : siderurgie, metalurgie, petrolifer, transporturi, agricol, silvic, armata, politic, cultural, etc. etc.

Intrebare : Este îngăduit lui Emil Bodnăraș, Vanea Vidrașcu să nu știe nimic despre o asemenea uriașă activitate când atâtea puncte de observație și control în mîna Partidului ? Nu se coboară ei astfel dela rangul de conducători ai proletariatului, la rangul unor comisărași de poliție burgheză ?

Dar domnul Rangheț care a cercetat un an cinstea politică, etc. și care împreună cu domnul Pîrvulescu au dat în 1942 sarcina luării legăturii cu Ștefănescu poate accepta ca să fi fost atât de orb ? Si domnul Pîrvulescu ? Si Teo-hari Georgescu ? Si General Pintilie și Babenco ? Si nici pînă la arestarea mea nu se află nimic ? Si nici după are-stare.

Nu există nici-o întrebare cu privire la vreun nume din "armata de informatori ; nici-o întrebare din care să se vadă că există vre-o îndoială asupra faptului că re-lația cu Ștefănescu a început din 1942, nici-o întrebare din care să se vadă că există vre-o îndoială asupra afirma-ției mele că după octombrie 1944 n-am mai fost niciodată la Ștefănescu. Credeam că arestarea lui s-a făcut în 1946. Deaceia am introdus în declarația din 12.II.1953 la stăruința anchetei de a continua cu agentura de spionaj după arestare un agent britanic inventat Milton (nume de poet englez autor al poemului "Paradisul pierdut"). Ulterior ancheta mi-a

comunicat că Ștefănescu arestat februarie 48. L-am scos în alte declarații pe Milton, reducându-l la 2 contacte și l-am pus pe Ștefănescu. Așa este scrisă istoria Multi - Mare Criminalului pe care l-a îngropat de viu osînda.

Dar domnul Gheorghiu-Dej poate admite să fi avut asemenea colaboratori ? Ar fi foarte trist. Dar nu e așa. Ei n-au știut nimic, fiindcă nu exista nimic pînă în noaptea de 12 - 13. II. 1953 cînd s-au născut din voința unui anchetator lucid și savant în colaborare cu un "burghez putred, spion înrăit, om cu 70 de fețe, ticălos, mai ticălos decît cel mai ticălos dintre ticăloșii din închisoarea Plevnei" (cîteva din bogata colecție de epitete ale celor 2 anchetatori) ; însă care, lucru curios, se încrede în cuvîntul de onoare dat în nume Partid și se pune la dispoziția anchetei într-o stare sufletească de profundă turburare.

Dar dacă admitem că eu am fost atît de dibaci încît am știut să mă sustrag cu toată armata de informatori tuturor punctelor de observație și de control atunci se pune cu necesitate absolută că ar fi trebuit sub conducerea "șefilor mei" dela legația britanică să folosesc încrederea de care mă bucuram pentru o lovitură serioasă, de pildă, pentru otrăvirea reprezentantului Guvernului Sovietic sau altă nelegiuire, torpilarea democrației Rădescu, sau în vara 1944 plecarea cu averea Partidului (poate 50, poate peste 100 mil. aur și dolari. Nu știu suma, căci nu mi-am pregătit titluri de merit. Imi făceam datoria).

Care ar fi fost urmarea unei asemenea lovituri?! Emil Bodnăraș și Vanea Vidrașcu distruși politic, Pîrvulescu, Teo Georgescu, Rangheț, cam la fel. Comitetele de Partid în Ministere, etc. Comitetele Sindicale scuturate. Dar domnul Gheorghe Gheorghiu - Dej ? Sigur grav compromis față de Comitetul Central al Partidului Comunist (bolșevic) și Guvernul Sovietic. Si nu numai domnul Dej ci întregul Comitet Central al Partidului Comunist Român ar fi fost grav compromis.

Eu care n-am știut că făcîndu-mi cînstă datoria de comunist, se poate abate din senin, fără cea mai mică faptă vinovată de a mea, o nenorocire atît de cumplită.

Stiam foarte bine că brațul dictaturii proletariatului se va abate fără cruțare asupra dușmanilor și trădătorilor și ași fi plecat din țară ca Rădescu, ca Sraer, etc. N-ași fi la Aiud ca să ispășesc crime pe care nu le-am făcut și să invidiez soarta atâtor lepre care au combătut lupta clasei muncitoare și care sînt fericiți la minunata muncă de construire a socialismului, alături de familiile lor, ci m-ași plimba în Israel sau pe malul Tamisei, etc.

Tovarășe Vania. Puneți vă rog, ipoteza că eu am fost ticălosul drept care am fost pecetluit de cumplitul verdict și că am dat o lovitură bine pregătită de către bandiții Intelligence - Service-ului. Reflecțați asupra consecințelor pentru Partid, pentru conducătorul Partidului și apoi pentru dvs., conducător în Securitatea Statului, revoluționar care a fost ani în apropierea conducătorului Partidului, etc., consecințele pentru domnul Bodnăraș, la toată emoția pe care o cauzează orbirea dvs. față de un ticălos care duce de 6 ani o asemenea uriașă activitate de spionaj și nimeni n-a văzut nimic. Ar fi trebuit, în mod fatal să se pună dacă nu la noi, dar la Moscova întrebarea: "Să fie oare numai orbire?" Dacă vă luați cîteva minute de răgaz și nu vă mulțumiți cu faptul că eu sînt îngropat de viu și altcineva nu vă pune asemenea întrebări, atunci veți ajunge la concluzia că aveți obligația morală, că ea trebuie să fie un imperativ de neînlăturat de a mă ridica din groapa de deșeuri a societății cît mai repede și cît mai sus.

Pentru aceasta este numai necesar să nu îngăduiți conștiinței dvs. ca să fie indiferentă, comodă, egoistă într-o chestiune în care aceasta nu este îngăduit unui om ca dvs. și ca domnul Bodnăraș.

Respingeți cu revoltă dela dvs. soluția nedemnă, în lumina celor de mai sus ca să fiu împins spre groapă.

Nu este pentru mine nici-o îndoială că mintea și inima dvs. găsește într-o asemenea chestiune clară destule argumente pentru ca domnul Gheorghiu Dej să nu stea la gînduri nici-o clipă ci bucuros să dispună cele necesare pentru transferare.

Puneți-vă și sarcina ca să obțineți aprobarea principială ca peste 2,3,4 sau 5 ani să fiu dat la fiul meu pentru a-mi trăi bătrânețile la dînsul, ducînd o muncă intelectuală, publicistică total retras și colaborînd cu Gad sau eventual la sora mea la Piatra Neamț. Vă arăt că odată cu această întîmpinare am depus și una către Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român ca urmare la faptul că n-am primit răspuns pînă azi.

Este necesar ca să luați cunoștință de conținut după cum este necesar să fi citit întîmpinările anterioare.

În concluzie cer ca pînă la 20.XII.1954 să fiu transferat la muncă, etc., contrar împrăștiat neputînd trăi așa, în izolare, și inactivitate. Cu eforturi cumplite mă voi chinui aceste 2 luni. Mai rog ca să se dispună ca în acest timp să mi se dea ziare, reviste, cărți românești sau sovietice și să mi se îmbunătățească hrana întrucît m-am îmbolnăvit din cauza alimentării neadecvate.

În cazul cînd pe baza referatelor Securității sau Justiției, Comitetul Central capătă convingerea că vinovăția mea este atît de clar stabilită încît nu este cazul a se ține seama de activitatea mea comunistă de 14 ani 1937 - 1951, am făcut cerere formală de instituirea unui juriu desemnat de Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român și de Comisia de Control de pe lîngă Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român care să ia cunoștință de dovezile mele că sînt nevinovat și să hotărască asupra soartei mele printr-o măsură practică administrativă sau altfel.

Caracterul definitiv al verdictului nu poate fi cred eu, o piedică pentru forul politic permanent suprem. Am rugat stăruitor ca să se țină seama că îmi este imposibil să mai suport situația actuală. Fiecare zi a acestui fel de existență îmi reclamă sfaturi eroice.

Inchisoarea burgheză pentru un comunist este un paradis în comparație cu închisoarea dictaturii proletariatului, pentru un comunist cîstit la muncă silnică pe viață pentru crime inventate. Mai rău decît infernul. Omul suportă

mai greu sau mai ușor lovituri nedrepte când ele vin dela dușmani, dar când ele vin dela conducători cari sînt în slujba aceleiași cauze pentru care a-i aruncat peste bord confortul și siguranța vieții burgheze expunîndu-ți libertatea și viața ta și a celor dragi ție, când dușmanul a zmulș din casa ta pe nepotul tău tînăr comunist de 21 ani, studentul Dan Lazarovici și l-au omorît, când dușmanul ți-a ucis cumnatul și prietenul care a locuit și el cu soția lui la mine, inginerul Ernst Solomon, voluntar în Armata Roșie ; când ai servit această marea cauză chiar prin acești conducători: Gheorghiu Dej, Bodnăraș, Pîrvulescu, General Pintilie, etc. făcînd servicii determinante pentru caracterizarea poziției politice a unui om, atunci se creiază situații imposibile de suportat.

Acest lucru ar trebui dvs. tovarășe Vanea ca să-l înțelegeți fără nici-o explicație. Numai disprețul pentru mine, fost burghez, dispreț irațional, antimarxist poate să facă ca să treceți peste aceste considerente. "Ești pentru mine mai puțin decît un c...t", mi-a spus domnul anchetator care a pornit în februarie 12 cu "Ți cer în nume Partid, ca să faci o muncă sfîntă", "îmi ești drag" angajînd cuvîntul de onoare.

Depășirea actualei situații sufletești, lichidarea ei, negarea ei în sens dialectic este posibilă, nu în trîndăvie ucigătoare, ci numai în activitate pozitivă, avînd de rezolvat probleme de care să fii frămîntat. Instantaneu vor dispărea întrebările obsedante : Cum au putut tovarășii Bodnăraș și Vanea să arunce fără nici-o vină pe Monica, Gad și pe mine în desonoare, în rușine, această Monică, model de devotament pentru Partid, de modestie, de cinste care a slujit Partidul prin dvs.? După arestare mi-a fost foarte greu să realizez în mintea mea această chestiune și acum îmi este foarte greu. Altfel nici nu aș putea să vă scriu, dacă nu aș avea sentimente de dragoste și respect pentru dvs.

Mereu speram după arestare, că veți apare dela o zi la alta, dvs. tovarășe Vanea sau General Pintilie. Îmi veți pune cîteva întrebări cu privire la acea cauză necunoscută mie pentru care sînt reținut și voi fi eliberat.

Tovarășe Spătaru. Mă adresez dvs. cu o chestiune care are o importanță mică în comparație cu problemele puse în legătură cu sarcinile la care ne-ați folosit, dar care are totuși o greutate ce nu poate fi neglijată în raporturile între oameni, chiar când unii sînt membrii în Biroul Politic și alții sînt oameni cu poziții modeste ca mine.

Tovarășa dr. Coca a venit în casa noastră, în casa Monicăi, verișoara ei într-o vreme când dvs. nu știați încă de existența ei, înainte de război. Ea este în măsură să vă spună că la acele mese de duminică la care ne întâlneam, domina aceeași atmosferă care a făcut ca Raia și Vanea să vie ani la noi și să facă aprecierile pe care le-am arătat.

Problemele politice interne și internaționale formau obiectul discuțiilor și erau purtate de pe pozițiile Internaționalei a III-a Comuniste, ale Partidului Comunist Român. Vă rog verificați. În vinele copiilor dvs., curge de partea mamei, același sînge, adică înrudit, ca în vinele copilului meu de partea mamei lui.

Nu sînt partizantul teoriilor rasiste de "Blut und Boden" și considerentul de mai sus nu l-ași invoca pentru a obține o bunăvoință dela dvs. dar pentru a vă împiedica dela o faptă de groaznică ca sfărîmarea unei familii care a slujit prin dvs. Partidul în sarcini de mare răspundere cred că trebuia să fie o frînă puternică. Si dacă nu a operat la timp, trebuie să acționeze acum.

Vă jur că am adîncă convingere că veți avea satisfacție zmulgîndu-mă din bezna ocnei și că niciodată sub nici-o formă, cel mai mic neajuns, oricît de inutilat aș fi fost prin proces și prin prelucrarea lui în Scînteia.

Sînteți așa de puternici. Puteți face minuni. Dacă s-a putut să fiu travestit în anti-sovietic, în găinar care ciupește banii Partidului, în informator al Siguranței, se găsesc ușor mijloace pentru a-mi creia o condiție a unei vieți retrase. Ramzin agentul lui Porincore a mai obținut premiul Stalin. Poate voi face și eu o lucrare de seamă. Sînt preocupat de o problemă importantă. Punct. Arunc o

lespede grea asupra acestei probleme a naufragiului vieții mele.

Aștept cu înfrigurare rezultatul acestui apel. Sper că va fi constructiv. Atunci cu toate forțele pentru a mai face ceva din viața mea, a câștiga încredere, a mai ajunge să văd pe Monica și pe Gad, a vedea marile lucrări, de cincinale. Niciodată și sub nici-o formă vreun oftat. Singurul reper de acum înainte este nivelul actual dela care sînt ridicat. Ce a fost la 26 mai 1951 a murit. Ajutați-mă.

Vă jur pe memoria mamei mele, foarte scumpă mie și celorlalți copii, pe fericirea fiului meu Gad că voi merita pe deplin maximum de încredere. O merit mai mult decît avocații din oficiu, decît martorii care știu foarte bine că au mințit, care m-au cunoscut că i-am prelucrat pe linia Partidului la timpul său.

Pe lîngă soluțiile arătate în expunerea către domnul Dej și către dvs. - cu atribuirea unui alt nume (de pildă Andrei Blîndu) pentru a ușura integrarea în colectivul respectiv, mai propun o soluție care pentru mine, prezintă o foarte mare atracție și poate și pentru dvs. tovarășe Vanea.

Să locuiesc la Tania și Aurel ca un ilegal, adică fără a circula deloc 2, 3, 4 sau 5 ani. Dacă condiția locuinței va permite atunci, noaptea în curte. Familia mă știe că sînt undeva la muncă. Prin Tania și Aurel obțin reviste, cărți dela Ministerul Construcțiilor și Mine pe numele lor. Duc activitate publicistică. Tania are legătură cu cineva dela Securitate prin care transmite lui Gad produsul muncii. Gad revizuește, completează, semnează alături de pseudonimul meu, încasează onorarii pentru publicații.

Dacă Tania poate ceda o cameră obișnuită sau o cameră de serviciu. Dacă ei încă în Bulevardul Domniței ar trebui să cedeze dormitorul și ei să capete altă cameră. Sau să capete altă locuință, într-un parc ; Cotroceni, șosea, Jianu, etc. Dacă Aurel are chiar mașină ar fi bine și pentru ei. Tania sigur se bucură de încredere. A lucrat la Securitate. Dacă i se spune că nu va vorbi niciodată asupra împrejurărilor care au dus la naufragiul vieții mele este sigur că nu va

vorbi. Aurel la fel nu mă va întreba nimic. Pentru mine soluția aceasta ar fi o mare fericire și sigur rodnică. Dacă pare că e neobișnuită, dar probabil este obișnuită ?! Dvs. Implor. Dați garanție morală. Aveți încredere ! Ei mie dragi. Le eram simpatic și dacă li se explica că eu victima lui L.P. și K din cauza prestigiului lor politic etc. și că Partidul de acord ca să mă primească, o vor face.

Voi fi un interlocutor agreabil căci voi duce o viață liniștită și bogată în lectură și studiu. Nu mă vor vedea decât cât vor vrea. Voi lua masa singur sau cu ei, cum vor vrea. Cele necesare pentru aranjarea unei camere cu strict necesar se ia dela Monica pentru "locul de muncă". Se ridică de Securitate. Pat simplu sau divan, o pernă, 2 cearceafuri, un pled, o masă de lucru, un scaun, dulap pentru cărți, covorașe pentru jos. Cărțile de acasă voi indica.

Cheltueli de alimentare și mici cheltueli ușor de rezolvat : a) socrii mei din Israel au obligații materiale serioase foarte importante față de mine : vor trimite anual produse palestiniene : dulcețuri, compot, marmeladă, sirop, liquer, vin, unt-de-lemn, fructe naturale, curmale, smochine de 7000 - 8000 lei.

Fac viața materială mai bogată sau b) Gad și Monica acoperă suma ca surplus la loc de muncă. c) din activitatea publicistică sper. d) în considerarea faptului că eu am dat Partidului în ilegalitate cea mai mare parte din avere și după 23.VIII.1948 în mod liber toată averea, acesta dispune ca Securitatea să acopere.

Imbrăcăminte, etc. n-am nici-o nevoie pînă la moarte, la viață retrasă. Pentru boală la spital închisoare. Tuns cu mașina acasă de servitoare. Soluție excelentă. Nici-o dificultate.

Rog îndurare. Înțelegere. Citiți pagina 8 și 9 din memoriu către Comitetul Central octombrie 54. Foarte important.

A1 dvs.

ss. E. Calmanovici

Aiud, octombrie 1954.

10 decembrie 1954

48
STRICT SECRET
Exemplarul Nr.1

Onor

COMITETUL CENTRAL AL PARTIDULUI MUNCITORESC ROMÂN.

Subsemnatul Calmanovici Emil, născut la 4 martie 1896, fiul lui Mendel și Ana, cu ultimul domiciliu București, Popa Șapcă 4, deținut în închisoarea Aiud ca urmare la condamnarea Tribunalului Suprem Militar din aprilie 1954 la muncă silnică pe viață, etc. vă expun următoarele :

În luna iunie a.c., autoritatea de Securitate mi-a dat posibilitatea, pentru care sînt adînc recunoscător, de a scrie un memoriu către dumneavoastră, pe care l-am depus la Direcțiunea închisorii, împreună cu o întîmpinare către domnul Emil Bodnăraș rugîndu-l pe d-sa, ca să binevoiască în recunoașterea justetei cererii mele față de care să aibă o atitudine de îndurare, milă și înțelegere în spiritul umanismului proletar, să prezinte și să susțină această cerere în fața conducerii Partidului obținînd o rezolvare favorabilă. Am mai înaintat ulterior și o întîmpinare către domnul Constantin Pîrvulescu Președintele Comisiei de Control de pe lîngă Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român, în care m-am adresat și conducătorilor : Bodnăraș, Rangheț, General Pintilie și Vanea Vidrașcu, cu care am avut legături de muncă sau care au avut legături cu problema care a dus la nafragiul vieții mele sociale și care amenință acum

..//.

să pună capăt definitiv firului vieții mele căci așa cum am arătat, condiția de viață : izolare și inactivitate, cu conștiința pe care o am, ca urmare la realitățile vieții mele, a întregii mele ființi morale și intelectuale, a poziției mele față de cea mai măreață cauză a omenirii - cauza comunizmului, este de nesuportat.

Cu îngrozitoare eforturi, cu grele suferinți morale, au trecut aceste 4 luni dela înaintarea întâmpinării, nădăjduind dela o zi la alta salvarea în locul disprețului, a celei mai cumplite desconsiderări de către organele de anchetă și de justiție, dispreț și desconsiderare care în lumina învățăturii marxiste nu se cuvin unui comunist care în perioada cruntei prigoniri a Partidului Comunist Român, părăsind poziția sa subiectivă burgheză, m-am ridicat la poziția înaintată a clasei muncitoare, nu sub biciul situației de exploatat, ci sub îmboldul convingerilor mele politice.

Am înțeles că trebuie să lupt pentru o orînduire în care fericirea tuturor să fie compatibilă, condiția chiar, a fericirii fiecăruia.

Am înțeles că Partidul Comunist Român are rolul istoric de a conduce clasa muncitoare în această luptă.

Intrat în Partid, nu din inițiativa mea ci din aceia a Comitetului Central de atunci, alături de soția mea, am slujit cauza comunizmului cu devotament și cu credință cinstită, făcînd Partidului servicii importante, nu numai prin împlinirea conștiincioasă a sarcinilor pe care le-am primit ci și prin desfășurare de inițiativă proprie, informînd Partidul despre fiecare faptă, despre fiecare mișcare a mea.

Cea mai gravă greșală - de pe o poziție subiectivă cinstită este o indiscrețiune pe care am co-

mis-o, prin informarea inginerului H.Pisanu care era responsabilul numit de Resortul Economic de pe lângă Comitetul Central, al colectivului de 4 ingineri care conduceau Sectorul de Construcție al Intreprinderilor Partidului, colectiv din care făceau parte. Această indiscreție în legătură cu naționalizarea industriei de Construcții pentru care făceam propuneri în cadrul unei Comisii de Trei, am comis-o sub presiunea necesității de rezolvare a unor probleme care se puneau în cadrul colectivului de Construcții. Evident că nu este locul aici de insistat. Mi-am făcut o autocritică cinstită.

O a doua greșală, de data aceasta, chiar în legătură cu Ștefănescu este aceea de a fi făcut ca urmare la cererea Anei Pauker de a-i indica persoane potrivite pentru rolul de președinte al Arlusului, propunerea în persoana lui Alexandru Ștefănescu. Textul acelei referințe arată tocmai perfecta mea bună credință și că n-ași fi făcut o asemenea propunere dacă ași fi avut cu dînsul relații inonorabile.

După 24 ore dela facerea propunerii, am venit la Ana Pauker și am arătat că o socot greșită, retrăgînd-o. Mi s-a spus în 1951 că a căpătat adnotarea că este o manifestare de împăciuatorism.

Faptul că în 24 ore am corectat singur, fără a fi vorbit cu cineva are o deosebită importanță.

Fără a insista, mă refer la cele spuse de I.V.Stalin cu referire la "greșală" (I.V.Stalin) lui Kamenev cu trimiterea telegramii de felicitare lui Mihail Romanov, precum și cele spuse tot de I.V. Stalin cu privire la poziția greșită pe care el a avut-o în 1917 timp de 2 săptămîni, accentuînd termenul scurt.

Declarația mea de după 12.II.1953, cu privire la referința pentru Arlus, este făcută sub sugestia domnului anchetator cînd ca urmare la angajamen-

tele solemne, făcute de d-sa, în numele Partidului, întărite 7 - 8 ori prin darea cuvîntului de onoare că mi se cere ca să mă situez complet pe linia anchetei și că Partidul ține și că eu am obligația morală, de a fi liber și la muncă alături de soție și copil, cît mai repede - o pedeapsă de 3 ani (deci liber 1954) și reabilitat, mi-am înăbușit total personalitatea și am semnat fără discernămint tot ce a cerut ancheta, de pildă : că eu cu Antonescu Ion, Ștefănescu, Pătrășcanu, o clică. Deci la braț și cu Hitler. Ion Antonescu a omorît pe nepotul meu Dan Lazarovici (Februarie 1944) ; a evacuat în Transnistria pe sora mea și soț cu nepoată (mama lui Dan) și ținut acolo 3 ani ; m-a evacuat din casa mea în aprilie 1943 ; m-a arestat de 3 ori, mi-a anulat titlul de inginer etc. ; că eu am încasat sume pentru aprobări de vagoane C.F.R. și că o parte dat Partidului, că deci furat Partidul. Este vorba de sume neînsemnate.

Eu am dat Partidului majoritatea acumulărilor mele bănești din proprie inițiativă și la urmă toată averea cu 1 1/2 ani înainte de naționalizare, - că eu am dat muncitori pe mîna Siguranței, "Dacă îți cer ca să declară că dumneata 1-ai omorît pe nepotul dumitale Dan Lazarovici, trebuie să declari așa", sînt cuvintele pe care mi le-a spus domnul anchetator.

Am semnat o declarație în care scrie : " Am comis mîrșăvia de a implica drept informatori oameni nevinovați".

În această ficțiune grotescă, în acest roman dement în care nu există niciun informator care să fi avut ființă reală în viață fiind toți nume fără persoane corespondente la locurile indicate în declarații, precizarea din ghilimele are singurul scop de a lovi în mine, întărind aparența de realitate a agenturii de spionaj, inventată în noaptea de 12 - 13.II.1953 la cererea domnului anchetator.

Cele de mai sus arată în ce măsură cele 2 pîrghii cu care ancheta a acţionat asupra mea : dragostea de Partid şi dragostea de muncă liberă alături de soţie şi fiu au avut efect asupra mea. Să-mi fie ruşine mie "spion înrăit, burghez putred, etc" că am crezut angajamentul pe cuvînt de onoare în numele Partidului ? Nu ! Declar că nu-mi este ruşine. Nici nu sînt mîndru că m-am lăsat înşelat. Dar sigur este că un "spion înrăit" nu ar fi căzut în cursa anchetei cu angajarea cuvîntului de onoare în numele Partidului.

Este îngăduit unui anchetator să facă asemenea angajamente pentru a obţine nu declaraţii conforme cu realitatea dela un anchetat de rea credinţă care nu recunoaşte culpe evidente, ci declaraţii cu născociri în interesul rezolvării unei probleme politice ? Convingerea mea este că nu este îngăduit şi că aceste angajamente leagă forul, autoritatea în numele căreia ele au fost date.

Aşa am crezut şi de aceea, după ce am fost luat prin surprindere în seara de 12.II.1953 cînd am cerut un termen de gîndire de o săptămînă şi am dat declaraţia cu creiarea şi conducerea unei agenturi de spionaj din 1939 - 1948, în stare de turburare extatică, am tras concluzia că nu mai am ce apăra şi că reabilitarea mea se va face şi că Partidul o poate realiza cu maximum de uşurinţă, dîndu-mi posibilitatea de a mă releva la o muncă adecvată.

Dacă am fost transformat din duşman al lui Antonescu în antonescian, ori antisovietic, dece să nu se poată realiza drumul invers. Consider că dispreţul şi desconsiderarea manifestate de anchetă socotind că are dreptul faţă de un fost burghez de a da cuvîntul de onoare cu intenţia de a-l călca, mult mai nedrepte, mai jignitoare şi pentru mine mult mai periculoase

decît insultele şi chinurile fizice în beci, etc. Aceste nu m-au frînt, ci cuvîntul de onoare în numele Partidului. Al cui cuvînt de onoare a angajat ancheta ? Nu era cu mine într-o relaţie personală ci reprezenta Securitatea, dictatura proletariatului. A angajat, în ultimă analiză cuvîntul Secretarului General, fiind vorba de o problemă care era în atenţia Secretariatului General. Si că eu am reacţionat în consecinţă o arată faptul că 3 luni noembrie 1952 - 12.II.1953 am fost obiectul unor continui şi crude violenţe fizice fără ca să mă supun voinţei anchetei dînd declaraţii în contradicţie cu realităţile vieţii mele, ci din contră retractînd declaraţia din 22.X.1952 care deasemenea a fost dată ca urmare la asigurările categorice că lovind în cei 3 fără să mă sinchisesc de faptul că nu l-am cunoscut pe Pătrăşcanu pînă în octombrie 1944, etc. voi avea o pedeapsă Ramzin - 3 ani - şi voi fi reabilitat întrucît eu sînt un personaj politic infirm şi nu interesez în acest proces şi că Partidul nu vrea distrugerea mea.

Acest lucru mi s-a spus de zeci şi zeci de ori de anchetator, mi s-a repetat de anchetatorul şef şi de un colaborator al d-sale.

Convingerea pe care o aveam că cei doi conducători au făcut desigur în cadrul muncii din Comitetul Central greşeli grave, au dus poate acţiuni dizolvante sau au comis fapte care sînt apreciate de conducătorii recunoscuţi ai clasei muncitoare drept trădări şi dacă aceştia socot justificat şi necesară lichidarea lor politică, nu pe planul unde au comis abaterile ci din motive de politică externă pe planul luptei contra imperialismului, nu eu pot să fiu judecător ci trebuie să mă supun cererii care mi se face şi să am încredere în asigurările care mi se dau cu privire la reabilitarea mea.

Trebuie să subliniez că am gândit foarte intens asupra acestei chestiuni, dacă implicit fără voie și fără vină într-un "Secret de Stat" cum mi-a numit anchetatorul din februarie 1952 motivul pentru care sînt reținut mi se va acorda încrederea de a fi repede liber și nu voi fi reținut un timp mai îndelungat.

După arestarea mea, domnul maior anchetator a întrebuintat odată următoarea formulare "Dumneata nu ești arestat, de ce vorbești de arestare, ești scos din circulație". Aș fi trebuit să mă alarmez ; dar încrederea mea în toate forurile de Partid și de Stat avea ca urmare că nimic nu mă putea face să mă îndoiesc că dela o zi la alta va veni eliberarea și într-adevăr toate cele 16 luni pînă la faza doua a anchetei aveam această certitudine.

După confruntarea cu Pătrășcanu acelaș anchetator, domnul maior care a vorbit despre scoaterea din circulație mi-a spus că "avem încredere în dumneata, că în curînd liber n-ai să pălăvrăgești..." Numai fiindcă am avut absoluta certitudine că imensa forță, care este în fața mea, nu poate să comită o grozăvie inutilă de a-mi zdrobi viața, după ce mi-a cerut de zeci de ori ca să mă situez pe linia anchetei pentru a contribui la rezolvarea unei probleme politice care mă depășeste total, fiindcă eram sigur că se știe bine că nedreptatea suferită de mine nu mă transformă în dușman ci din contră voi avea o recunoștință fierbinte de a fi reabilitat și că voi căuta cu toate puterile să-mi refac viața și să mă feresc de a veni în coliziune cu Securitatea Statului am dat declarațiile din octombrie 1952. Am retractat cînd mi s-a arătat că s-a revenit sau că am fost înșelat. Cît de puternic acționa asupra mea cuvîntul Partid, legat de reabilitarea mea se vede din faptul că invocarea Partidului în 12.II.1953, cu toată experiența negativă de pînă atunci m-a aruncat într-o turburare extatică care m-a făcut să devin un instrument

orb în mîna anchetei și ca ea să mă împingă în acele 9 ore dela ora 21 pînă la 6 dimineața următoare, fără să mă scol de pe scaun să declar că l-am cunoscut pe Ștefănescu în 1939 și că am creiat o agentură de spionaj, etc. Arăt că și terminologia am învățat-o în acea noapte. Nu cunoșteam termenul de agentură de spionaj, etc. Am creiat astfel cum mi-a spus de 2 ori dl. anchetator un "moment istoric" în ancheta Pătrășcanu.

Realitatea este că nu am știut pînă în toamna 1942 de existența lui Ștefănescu și nici a unei fabrici de ață în țară și că dacă nu ar fi fost dispoziția categorică a Comitetului Central, de a lua legătura cu dînsul nu aș fi luat această legătură. Caracterul ei rezultă clar din întîmpinarea din iunie 1954, că era exclusiv în folosul Partidului, căci eu n-am apelat la dînsul pentru evitarea loviturilor antonesciene și că după 23 august 1944 cînd relația cu un comunist ar fi avut pentru el un interes, n-am mai avut cu dînsul, după octombrie 1944 contact.

În chestiunea angajării cuvîntului de onoare mai fac 2 considerațiuni : a) Am arătat că neavînd cu mine o relație personală, domnul anchetator nu putea angaja față de mine, care nu-l cunoșteam și nu-l cunosc decît cuvîntul locului de demnitar al Securității, etc. După cum Covșov din romanul "Departee de Moscova" este nevoit pînă la urmă ca să recunoască că imperativul pe care i-l adresează Batmanov că locul lui de luptă este pe Adun la peste 10.000 km. departee de frontul de război și că acest imperativ trebuie să-l considere ca venind dela I.V. Stalin, fiindcă problema războiului este în atenția lui, tot așa eram eu în drept, eram dator să înțeleg că domnul Gheorghiu - Dej mi se adresează.

b) În întîmpinările din iunie - iulie am făcut 2 referiri pentru a învedera că atitudinea de bagatelizare a cuvîntului de onoare și a unui angajament luat este nejustă. Am făcut 2 referiri : la relevarea de

către Potemkin în "Istoria Diplomației" a poziției lui Petru cel Mare față de această chestiune printr-un citat al lui - apoi la discursul lui I.V.Stalin din 3 iulie 1941.

Observ încă că este extrem de interesant de constatat analogia ideilor formulate la o distanță de timp de peste 200 ani și când Stalin în discursul lui se referă la un angajament față de Hitler.

În această chestiune care a fost pentru mine determinantă ducând ancheta la formarea a 3 dosare cu sute de pagini care au reclamat sute de ore de activitate încordată care a început cu : "ești un comunist, un marxist, un om întreg, îmi ești drag, îți vom restabili legătura cu fiul dumitale, ca să-ți facem o bucurie, etc. și s-a terminat cu: "ești un criminal de război, te-am legat cu declarații fedeleș, ești cu umerii la pământ, ce vrei să mai fii cu soția și fiu, ce ai 20 de ani ? Ce "cuvânt de onoare, nu l-am retras chiar atunci când l-am dat. A fost o stratagemă, cheia pentru a deșuruba șurubul ruginit etc. Mai fac 2 referiri : a) În relațiile comerciale și politice, Uniunea Sovietică din prima zi a existenței sale a practicat o scrupuloasă respectare a angajamentelor luate. b) Prin 1920, I.V.Stalin era Comisar al Naționalităților și avea de justificat în fața unui for de Partid încrederea acordată unui conducător național tătar, care s-a dovedit trădător. I.V.Stalin a arătat că acest conducător l-a asigurat pe I.V.Stalin pe cuvânt de onoare că este loial față de Puterea Sovietică și că el a apreciat că față de această declarație n-a putut să-i refuze încrederea. Pentru informare notez că . . . mai 1953 ancheta după ce mi-a arătat că niciun moment nu s-a gândit decât ca să mă înșele mi s-a adresat în limbaj de presiune că am mers numai pînă la jumătatea drumului și că trebuie să merg și cealaltă jumătate, adică să mai umplu 3 dosare și a început o nouă ofensivă cu întrebări asupra stafiei ing. Măcărescu, etc. Dar loviturile primite, îndeosebi acel de "criminal de război" au secat izvorul fanteziei și n-am mai putut să mai dau alte răspunsuri decât că toată agentura este

inventată.

Printre represaliile care au urmat : alimentare, luatul cărților, etc., a fost și acela al stingerii familiei mele, a fiului și al soției.

Totuși ancheta a mai obținut prin promisiunile din 16 septembrie 1953, de data aceasta notate în caietul domnului anchetator câteva declarații autodistrugătoare. A fost iarăși numai o manevră.

Dorința mea fierbinte de a fi alături de organele care se bucurau de încrederea conducerii Partidului mă făcea ca să cad mereu victimă promisiunilor, dacă tehnica lor era puțin variată.

Așa s-a putut ca și la tribunal să semnez un rezumat al declarației la interogator, total denaturată, în loc ca să fi cerut să mi se dea copia după "extenso" al notelor stenografice. Trecuseră 3 zile dela luarea interogatoriului. Incercării mele de a face observații rectificatoare pe rezumat, s-a opus reprezentantul Grefei referindu-se la exactitatea stenogramei și am capitulat.

Toate acestea arată cât de puțin sînt "burghez putred", "spion înrăit", etc. cât de dornic sînt să am față de forurile de Stat ale Dictaturii Proletariatului încredere și nu suspectare.

Domnule Secretar General, au trecut 4 luni dela trimiterea întîmplărilor și eu nu am primit niciun răspuns nici dela dumneavoastră, nici dela forurile celelalte conducătoare cărora m-am adresat.

Sînt pus în fața presupunerilor că forul de Securitate a apreciat că nu este cazul ca să îndrumeze întîmpinările forurilor respective și că ele trebuie să rămîină fără răspuns, sau că însăși forurile conducătoare au apreciat astfel întîmpinările.

Deoarece dela intrarea mea și a soției mele în Partid, sarcinile pe care le-am avut de împlinit m-au menținut în evidența Comitetului Central al Partidului, verificarea afirmațiilor mele, fiind permanent legate

de membrii Comitetului Central, nu oferă nici-o greutate, îmi vine greu să atribui neprimirea unui răspuns unor motive tehnice.

Deasemenea considerațiunile pe care le fac în legătură cu ancheta sau cu temeiurile verdictului nu oferă nici-o greutate de verificare. Trebuie însă să apelez la forul de anchetă ca să ia o atitudine obiectivă față de mine și să nu-mi arunce în față în mod nedrept calificarea de "provocator" ori de câte ori prezint chestii în concordanță cu realitățile vieții mele. Va găsi altfel - fără dreptate - în întâmpinarea de față prilejuri pentru a-mi da asemenea calificări. Afirm că fiecare cuvânt scris și gândit în legătură cu conducătorii Partidului este legat de respect și dragoste izvorâte din conștiința că împlinesc o sarcină istorică marea în conducerea poporului nostru pe drumul socialismului și comunizmului.

Nedreptatea înfiorătoare pe care mi-o faceți mie mă umple de o durere fără margini și o consider ca fiind antimarxistă. Atît Marx, Engels cît și Lenin au arătat obiectivitate și dragoste față de burghezii care au depășit cond. de clasă.

Sînt aproape 100 de ani de cînd Marx a scris: "burghezi, care să înțeleagă că orînduirea capitalistă este sortită pieirii sînt destul de numeroși. Ei se îndreaptă spre teoriile coperatiste ale lui Prondhon" (aproxim.) și "Beslay, deși capitalist, este un membru devotat al comunei".

După aproape 100 ani numărul burghezilor de categoria mea care să găsească în perioada prigoanei drumul spre Partid este foarte mic și n-ar trebui să aibe rolul de țapi ispășitori. Consider că nici-o problemă nu poate fi rezolvată fără să fie privită drept în față și dorința mea de a depăși tot ce este legat de arestarea mea, de anchetă, de proces, de a trage o cortină de fier spre toate. Această chestiune este imensă. Tocmai de aceea n-am dreptul s-o ocolesc. Prima și cea mai elementară manifestare de respect față de dvs. conducători ai unui Partid mareț, este sinceritatea. Odată cu această întâmpinare, mă

adresez cu un memoriu d-lui Vanea Vidrașcu ca fiind acela pe care problema pe care o pun îl privește în mod deosebit, dar care privește în foarte mare măsură pe domnii Bodnăraș, Pîrvulescu, Rangheț, Teohari Georgescu, General Pintilie,, Babenco și în măsură deosebită pe conducătorul Partidului. Este problema tratată sub titlul : "O chestiune a cărei importanță nu poate fi exagerată într-o întâmpinare anterioară. Această considerațiune impune printre fiecare din conducătorii de mai sus Obligația morală de neînălăturat de a mobiliza conștiința sa și a nu mă lăsa să pier fizic, plin de energie și dragoste pentru socialism ci să contribui cu toate puterile pentru rezolvarea în sens constructiv a problemei mele, ducîndu-mă în sus spre o condiție de muncă cît mai generoasă care să-mi creieze posibilitatea unei activități rodnice intelectuale, dar și un nivel de cultură materială.

Dece eu care am depășit cond. de clasă în 1937 și am slujit cinstit Partidul clasei muncitoare să nu fi văzut de 6 luni o ciorbă, de 4 ani un strugure, o prună, un pepene, un borș cu sfeclă, un ou, o scrumbie, un os de carne de pasăre sau de vită, etc., o bucată de mămăligă, o măslină, etc.

Răspunsul la această întrebare este un tragism groaznic și îl privește pe dl. Bodnăraș. Tocmai fiindcă am depășit cond. de clasă și am devenit membru al Partidului mi-am deschis această șansă, căci altfel eram un burghez cinstit, progresist, în țară sau în Palestina. În țară : ca Prager, Ioanovici, etc. ași fi găsit un loc de muncă. Vă rog reflectați la aceste aspecte. Nu le ocoliți, căci sînteți așa de puternici încît trebuie numai ca să vreți pentru a-mi reda cît mai mult din posibilitățile de fericire la care aspir.

Vedeți în faptul că eu am suferit în atîtea rînduri de a fi fost înșelat și tot mereu am acordat încredere, o dovadă că merit încredere.

Tineți seama că dacă Ion Moga și alți martori și avocați merită încredere pe baza faptului că contați pe cumințenia lor, atunci nu este oare evident că nimeni mai mult decît mine nu va ține ca să evite a veni în

coliziune cu Securitatea Statului. Sînt cînvîns cî dacî mîine m-aş plimba liber pe strîzile Bucureştiului nimeni nu mî va întreba ani şi ani nimic şi aş putea eu sî am alt rîspuns decît acela cî în afarî de ceia ce a scris "Scînteia" nu mai am nimic de spus.

Vî declar cî n-am nici cea mai micî îndoialî cî soţia mea ştie foarte bine cî n-am avut agenturî de spionaj şi pentru aceasta nu are nevoie sî aibe convingerea cî sînt cînstît, dar are o sumî de elemente materiale care trebuie sî-i facî imposibil sî accepte aceasta, cum nu încap 2 sîbii într-o teacî. Dar nici prin gînd nu mi-ar trece sî vorbesc cu ea, dacî aş avea fericirea sî-mi creaţi mai curînd sau mai tîrziu această posibilitate altceva decît referirea de mai sus la "Scînteia" fiindcî pentru mine nu poate fi nici-o îndoialî cî altfel îi fac ei un bine şi altfel un rîu imens cîci dacî printr-o împejurare oarecare este audiatî de anchetî, numai dacî n-am vorbit absolut nimic este sigur cî nu va spune mai mult decît i-am spus.

Fîcînd o privire sinteticî asupra celor arîtate în întîmpinîrile înaîntate conchid urmî toarele concluziuni care se impun din materialul expus : "Am intrat în P.C.R. în 1937 prin voinţa C.C. de atunci, împeună cu soţia mea respingînd posibilitîţi de fericire pe care le puteam avea în orice ţarî burghezî.

Intrat în Partid am fost cîştient cî nu este un Partid de contemplativi, ci de activişti, de luptîtori, un detaşament de avangardî.

In expunere se gîsesc dovezi numeroase care ilustreazî poziţia de luptîtor. Aş putea înmulţi aceste exemple, de pildî dînd lista oamenilor care au fost prelucraţi. Este la dosarul anchetei.

O pildî de activism voi da totuşi, fiindcî e uşor de verificat. In timpul rîzboiului am avut ocazia sî asist la o convorbire a avocatului Ionel Raiciu cu cineva şi sî constat cî este desorientat asupra problemelor rîzboiului şi a situaţiei politice internaţionale. Stiînd cî are un frate ofiţer superior, într-un loc important în Ministerul de Rîzboi am

socotit important ca să fie el Ionel Raiciu, care jucase un rol în mișcarea avocaților democrați și care avusese atunci legătură cu Partidul, bine informat. L-am invitat la o întâlnire sau câteva și i-am ținut lecții. Fine 1947 întorcându-se din Varșovia unde era ambasador, a ținut să vie să-mi mulțumească amintind de acele convorbiri și că lucrurile erau așa cum i le-am expus (pe baza urmăririi zilnice a emisiunilor Moscova).

CONCLUZIA : Am intrat în Partid cu intenții cinstite, îndemnat de conștiința mea comunistă și că mi-am făcut datoria în mod respectabil.

2. Biletele trimise de mine prin tehnica de Partid din Octombrie 1943 - aprilie 1944 au fost citite de domnul Bodnăraș. Cele trimise de mine din dispoziția domnului Bodnăraș prin aceeași tehnică de Partid lui Kofler pentru C.C. erau trimise deschis. Domnul Bodnăraș a luat cunoștință de ele din lectură directă sau prin verigă de legătură și a dispus păstrarea lor la K. care le-a păstrat 5 - 6 ani pînă la anchetarea lui și le-a predat atît cele octombrie - aprilie cît și cele aprilie - august. Caracterul lor cinstit este evident.

Folosirea lor ca documente trădătoare este făcută prin folosirea lor trunchiată și denaturarea conținutului. Declarațiile date de mine după februarie 1953 sînt urmarea subordonării totale a mele, voinței anchetei pe baza angajamentelor solemne că astfel liber 1954 etc.

3. Nu am avut nici-o activitate de spionaj. Toată agentura de spionaj 1939 - 1948 este o ficțiune grotească. Din "armata de informatori" nu a fost găsit niciunul singur la locul indicat. Majoritatea sau multe din nume n-au existat vreodată, purtate de cineva.

Pentru ilustrarea activității de spionaj, acuzarea nu a adus în fața Tribunalului nici un informator din toată "armata" ci 2 martori indicați în declarații ca "informatori inconștienți" Moga și ing. Gh. Popescu, colegi de profesie - constructori. Moga a depus o mărturie mincinoasă și absurdă, care se demască la o analiză ; iar mărturia lui Popescu așa cum a fost spusă nu dovedește nimic împotriva mea. Textul semnat nu a fost citit, așa că nu-l știu. Mărturia lui Marcu,

cele 2-3 convorbiri cu generalul Enescu au fost comunicat Comitetului Central și se găsesc în biletele trimise domnului Bodnăraș prin K. Domnul Bodnăraș le-a citit. Mi s-au arătat la arestarea mea fără a mi se obiecta ceva. Mărturia lui Mureșanu prezentată teatral de acuzare. El ne-a dat o geantă în care Ștefănescu lăsa buletinul Siguranței Generale a Statului. Il copiam și îl trimiteam Comitetului Central unde s-a găsit. Lucru stabilit la arestarea mea, dar cunoscut de anchetă de mult.

Caracterul de ficțiune a întregii activități de spionaj rezultă din argumentele aduse în întâmpinări, dar aceste dovezi pot fi enorm multiplicare și întărite prin analiza critică a declarațiilor. Tocmai acele declarații întocmite, provocate de anchetă pentru a crea iluzia verității faptelor devin la o analiză mai profundă dovezi pentru caracterul de ficțiune.

4. Relațiile cu Ștefănescu au început în toamna 42 și s-au terminat în toamna 1944 cu informarea permanentă a Comitetelor Centrale respective ; în prezența lui Pătrășcanu am fost o singură dată, în octombrie 44 cu Ștefănescu din dispoziția Ana Pauker ; relațiile cu Kofler s-au terminat în toamna 44 când el a fost scos din muncă, nu l-am văzut niciodată și n-am telefonat niciodată.

În 1949 am fost la el din dispoziția Comitetului Central și raportat.

Cu Berman am avut numai relații de colaborare la prelucrare burghezi, etc. pe linia Partidului. Niciodată și sub nici-o formă relații inavuabile. Declarația dată că i-ași fi dat informații 1948 - 51 asupra activității de construcții este total inventată la cererea domnului anchetator. N-a fost menționată în actul de acuzare și nici în rechizitoriu, conform promisiunii făcută mie de domnul anchetator.

Ca urmare la cele de mai sus, la totala mea nevinovăție, la împlinirea cinstită a sarcinilor primite implor în genunchi Comitetul Central să aibe îndurare, milă, înțelegere în spiritul umanismului proletar și să-mi creieze grabnic condițiuni cât mai bune de a-mi continua existența, însă în mod rodnic.

Dela lăsarea în groapa de deșeurii unde sînt și

pînă la suspendarea condiționată a executării pedepsei și repunerea în muncă, imensa forță - aproape cosmică - care este întruchipată în dvs., aveți toate posibilitățile. Trebuie numai să vreți și să fiți convinși că merit și că voi merita, că plecîndu-vă cu căldură spre mine, spre soția mea și copilul meu și dîndu-ne posibilitatea să mai fim împreună veți face un act de mare generozitate dar și de dreptate, din care nu poate și nu va rezulta niciun atom de neajuns pentru Partid, pentru vreunul din conducătorii Partidului.

Sînteți așa de fericiți în înalta muncă de răspundere pe care o aveți. Găsiți impulsul în conștiința dvs. de a mă salva și de a-mi da cît mai mult din frumusețile vieții. Vai, cît invidiez fericirea măturătorului de stradă din Aiud și a vizitiului dela serviciul barometric din Aiud. Ei pot intra în minunatele librării din Republica Populară Romîna, citi ziare, reviste, vrea pe munte, leagănă un copil, etc.

Am vorbit mai sus că aveți obligația morală față de soarta mea și a tovarășei mele. Această obligație morală, decurge, după părerea mea în mod imperativ din faptul că dacă eu ași fi fost ticălosul drept care sînt pedepsit de verdict, atunci lovit ași fi fost nu eu, ci Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Romîn, conducătorul Partidului tovarășul Gheorghe Gheorghiu Dej și în primul rînd acei conducători cari în mod nemijlocit mi-au acordat mie, soției, casei noastre încredere. Ei și acei conducători cari au avut răspunderea punctelor de observație și control sînt puși într-o gravă contradicție.

Tovarășii Pîrvulescu, Rangheț și mai ales Bodnăraș și Vanea Vidrașcu trebuie să pună în fața conștiinței lor în mod revoluționar această chestiune și să tragă curajos concluziile. Tovarășii General Pintilie și Babenco care au venit în casa noastră, tov. Teohari Georgescu care a avut filaje și act. lui Ștefănescu din timpul războiului, etc. în posibilități de cunoaștere, la fel.

Faceți ca să aveți în fața ochilor dvs., în fața minții dvs., situațiunea în care ați fi fost dvs. toți pînă la domnul Gheorghe Gheorghiu Dej, dacă eu sub conducerea bandiților imperialiști ai Intelligence Service-ului, pretinșii mei șefi, ași fi otrăvit sau ași fi comis altă nelegiuire

și cutremurați-vă de consecințe, de lumina în care ați fi apărut față de Comitetul Central al Partidului Comunist (b), față de Guvernul Sovietic. Subliniind acestea nu cred că am vreun merit deosebit. Mi-am făcut datoria dela sine înțeleasă. Nu de membru de Partid ci cea mai elementară datorie statutară în legile morale care au ființat între oameni, nu în societatea socialistă cu cea mai înaltă morală, morala proletară și nici cu cea burgheză sau feudală ci în cea de acum 3000 și 4000 de ani, în cea patriarhală, sclavagistă. Gazda trebuie să ocrotească viața oaspetelui. Dar asemenea legi nu sînt pentru un ticălos care este drapat ca comunist cînd el este de fapt agent britanic cu o "armată de informatori", activînd din 1939, etc. Dar dacă gazda are obligații morale, musafirul care a venit neinvitat ci pe baza calității sale de general în armata în care gazda este soldat sau subofițer, nu are niciun fel de obligații ?

Tovarășe Spătaru și tovarășe Vania. Lăsați să pătrundă în ființa dvs. toată disperarea și toată nădejdea, năprasnica dorință de a mă bucura de bogăția vieții, care mă stăpînesc aici în camera de închisoare de unde vă scriu și dați un verdict de care să fiți mîndri. Să aveți în fața ochilor dvs. faptul că a suporta lovituri dela un regim pe care îl dușmănești este în firea lucrurilor, dar nu dela conducători care acționează în numele unui regim pentru care ai fost și ești gata să-ți dai viața pentru scopuri conforme cu învățătura marxist-leninistă.

Aveți în fața ochilor că am avut la dispoziție largi posibilități de fericire burgheză, dar această fericire ne-a părut nouă, Monicăi și mie strîmte, meschine. Am tîns spre una mai înaltă, spre fericirea pe care ți-o dă slujirea celei mai mărețe cauze, cauza comunizmului. Monica spunea de multe ori : Viața mea adevărată a început de cînd sînt în Partid. Parcă n-avea niciun sens înainte. Vă rog verificați ! Sigur, dvs. puteți rezolva contradicția în care v-ați pus, îngropîndu-mă cu dreptatea mea și cu nedreptatea ce mi se face.

Dar este o asemenea soluțiune boebelsiană demnă de dvs. ? Comitet Central al unui Partid mareț care aveți succese uriase în împlinirea sarcinilor dvs. istorice față de un om politic modest care prin munca lui a ușurat în ilegalitate enorm activitatea Comitetelor Centrale scutindu-le între altele, de plaga lipsurilor de bani care paralizează activ Comitetele Centrale ale Partidelor revoluționare, dar care n-a avut și n-a participat la acțiuni negative ale unor membri ai Comitetului Central căci n-am cunoscut din activitatea Comitetului Central decât aceia ce afla orice membru de Partid din materialul de Partid.

Socot că din cele expuse se impune concluzia ca să fiu de urgență detașat la un loc de muncă, creindu-mi-se condițiuni cât mai bune pentru a duce și o activitate intelectuală, fiind alimentat cu ziare, reviste, cărți. Mă refer la cele scrise în întâmpinarea către Comitetul Central din Iunie și la cea din octombrie 1944 către domnul Vidrașcu.

Rog ca în perspectivă să mi se acorde ca să-mi duc bătrînețele dacă voi avea zile în cadrul familial, la fiul meu cu care aș colabora, eu ducând o viață total retrasă - de studiu, de activitate publicistică, sau eventual la Piatra Neamț la sora mea.

În cazul însă când Securitatea, Justiția, determină prin poziția pe care o iau față de o asemenea măsură administrativă intenționată ca Comitetul Central să respingă cererea mea sub motivarea că temeinicia culpelor puse și sarcina mea este așa de clar dovedită încât nu se poate lua în considerare faptele pozitive supun în mod formal Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român declarația mea de nevinovăție.

N-am luat parte la nici-o activitate complotistă cu Pătrășcanu, Ștefănescu, Kofler, Berman. N-am cunoscut pe Ștefănescu decât în 1942, n-am luat legătură cu dînsul pe baza dispoziției Comitetului Central. Pe Pătrășcanu l-am cunoscut în 1944 octombrie ca urmare la dispoziția Comitetului Central (Ana Pauker) niciodată înainte și niciodată după această dată.

N-am condus nici-o agentură de spionaj. N-am eules și n-am transmis informații lui Ștefănescu. N-am primit

dela el niciodată vreun ban în afară de sumele arătate în evidența intrărilor de bani pentru Partid. Niciunul din informatorii arătați în declarația din 12.II.1953 și în cele următoare nu a existat în realitate. Toate sînt nume inventate.

Solicitez Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român și Comisiei de Control de pe lângă Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român ca să binevoiască a desemna un juriu în fața căruia să fac dovada celor de mai sus în prezența domnilor procurori cari au susținut acuzarea în procesul de trădare Pătrășcanu și a domnilor anchetatori.

Pentru dovedirea acestor susțineri voi folosi biletele trimise, declarațiile mele din ziua arestării pînă la verdict și toate notele scrise în camera de închisoare depuse anchetei, declarațiile lui Berman și a celorlalți implicați în măsura în care ele fac afirmații cu privire la mine. Nu am nevoie de martori dar declar că citarea martorilor acuzării care au fost citați la proces nu poate fi decît binevenită dacă acuzarea cere martori.

În considerarea faptului că sînt de meserie inginer constructor, că nu am ușurința expunerii mele, rog, dacă este posibil să am asistența unui membru de partid dintre cei pe care îi indic aici : Albert Schreiber, profesor Facultatea Juridică, Mihail Mayo avocat, Radu Mănescu director general, Stefan Voicu director adjunct Știința, Monica Calmanovici soția mea, Motronea ministru.

La actele de care am nevoie adaug : cele ridicate la mine acasă la percheziție și dela Minister ; referința privind propunerea pentru Arlus a lui Ștefănescu, evidența sumelor date de mine Partidului = 23 august 1944, a sumelor predate drept rezervă Partidului în aur și dolari după 23 august 1944, deconturile C.C.F., actul prin care mi-am cedat averea Partidului și actele prin care am dat cele 6 apartamente din Bulevardul Dimitrov 44, petiția din aprilie 51 privind nedecorarea.

În cazul cînd în dosarele de filaj există vre-o piesă care aruncă vreun dubiu asupra mea rog deasemenea ca să-mi fie puse la dispoziție.

Informativ notez că clarificarea problemelor nu va cere mult timp. In cazul cînd pînă la data de 15 decembrie 1954 nu se va aduce o rezolvare a cererii mele din iunie 1954 sau a acesteia în sens constructiv, adică transferîndu-mă printr-o măsură administrativă la un loc de muncă, etc. sau fixînd termen de judecată declar că solicit în mod formal ca să dispuneți înapoierea mea grabnică, căci existența mea în actuala condiție de viață îmi este insuportabilă ceea ce trebuie să găsească o înțelegere deplină la orice comunist și cu atît mai mult la tovarășii conducători.

In cazul cînd în ziua de 20 decembrie 1954 mă voi mai găsi în viață cu situația nerezolvată voi declara greva foamei.

Implor în genunchi ca să fiu scutit de aceste chinuri și vă rog a lua cunoștință de următoarele pe care le declar cu cea mai deplină sinceritate. Greva foamei nu va fi o manifestare de protest, de revoltă sau dușmănie.

Față de dictatura proletariatului și față de acei care o reprezintă nu am asemenea manifestări, asemenea atitudini. Va fi o manifestare a durerii fără margini că trăind 80 de ani, după inginerul Besly "devotat membru al Comunei", prudhonest de dreapta, nu am găsit simpatia, înțelegerea, dreptatea la conducători prin care am slujit cauza marelă a comunizmului.

Greva foamei va fi o manifestare analoagă cu aceea a copilului care plînge fiindcă îi e foame, fiindcă îl doare ceva și așteaptă ca iubita lui mamă să-i aline durerea. Va mai fi expresia imposibilității suportării condițiilor de viață actuale și a hotărîrii de a merge pe drumul de unde nimeni nu se mai întoarce.

A doua observație : Datele fixate nu sînt ultimatumuri, puse de mine forței marelă din fața mea ci prin ele îmi cer mie, îmi impun mie ca să suport chinul moral pînă atunci.

O observație de altă natură vreau să fac : Cererii mele de instituire a unui juriu pentru judecarea susținerii mele că sînt nevinovat nu i se poate opune caracterul definitiv al verdictului, pentru că forul politic suprem permanent

nu se poate pune la adăpostul unei legi formale, cînd este pus în fața unei afirmații atît de categorice ca a mea, sprijinită pe o asemenea serioasă documentare ca cea din întîmpinări, și care evident nu este epuizată ci avînd documentele respective în fața poate să fie completă.

Mai arăt că alături de istoria proceselor există și o istorie a erorilor judiciare și nu numai la poliția burgheză ci și la cea comunistă. Comitetul nostru Central a infirmat hotărîri de condamnare ale Comitetelor centrale ilegale, ba chiar și ale sale proprii. Astfel de pildă : Cadrele Comitetului Central al Partidului Comunist Român au exclus în 1946 și publicat în "Scînteia" pagina 3-a pe dr.ing.St. Bălan acuzat că în fruntea unei achipe legionari a comis vandalisme în 1940 în cartier evreesc. S-a dovedit că mărturiile depuse de muncitori, membrii de Partid, care erau apreciați de Cadre ca meritînd deosebită încredere, au mințit cu bună știință. Inginerul Bălan a fost reabilitat. L-am lăsat la arestarea mea, ca unul din cei mai fericiți ingineri - constructori din Republica Populară Romînă,, încărcat cu sarcini de mare răspundere și de omoruri, care ar putea ferici și 2 și 3 ingineri.

Imi iau îngăduința să adaug fiindcă aruncă o lumină asupra mea că văzînd demoralizarea cumplită în care căzuse Bălan, care avea un nivel politic mediocru (membru de partid după 23 august 1944) și deoarece l-am cunoscut din 1939 dela Societatea de Tramvaie și știam bine că acu-zările nu pot fi adevărate necadrînd cu toată psihologia lui Bălan ca să-l invit la mine acasă și să discut cu dînsul. L-am îmbărbătat asigurîndu-l că nu este nici-o îndoială că se va constata greșala și i se va face dreptate. De fapt el nu se simțea atît de nenorocit că pierduse calitatea de membru de Partid, pentru aceasta, legătura lui cu Partidul era prea proaspătă. El se temea de represiuni asupra situației lui de profesor și să nu i se facă imposibilă asistența materială.

Am fost la Cadrele Comitetului Central și am declarat tot ce știu despre dînsul și convingerea fermă că

este imposibil ca el să fi fost în postura în care a fost pus. Acolo mi s-a spus că muncitorii care au depus contra lui sînt de deosebită încredere.

Am arătat că a fost reabilitat. Aceia a fost singura dată cînd Bălan a fost la mine în casă. Rog verificați.

Pentru motivele de mai sus rog a se lua în considerare cererea formală pe care o fac de a rejudeca afirmația mea că nevinovat aducîndu-mă în fața unui juriu special desemnat pentru acest scop.

Fac apel stăruitor la autoritatea de Securitate ca să binevoiască să îndrumeze întîmpinarea de față și cea către domnul Vidrașcu celor adresați pentru ca forurile respective să poată lua singure poziție față de mine.

Vă rog a lua în considerare cei 14 ani de muncă devotată pentru Partid, a ține seama că este vorba de viața sau moartea, a avea în vedere lozinca comunistă : Omul este cel mai prețios capital, a ține seama de faptul că nu sînt nici nebun și nici idiozat pentru ca să-mi îngădui ca să scriu conducătorilor Partidului, ai clasei muncitoare, ai întregului popor, de aici din groapa de deșeuri a societății, din situația de condamnat așa de greu, lucruri neadevărate.

Stau cu dragoste, respect și smerenie în fața conducătorilor Partidului de tip nou, în fața organelor dictaturii partidului. Dacă ași fi fost stăpînit în cursul anchetei de protest sau revoltă și nu de o neîțarmurită durere care mi-ar fi umplut și îmi umple toți porii ființei mele, nu ași fi dat crezare asigurărilor organelor de anchetă și nu ași fi făcut atîtea încercări de a mă situa pe linia anchetei.

Vă rog, vă implor, tratați-mă cu îndurare, milă, înțelegere, în spiritul umanismului proletar.

Evocați atitudinea lui Marx și Engels nu numai față de burghezii care au depășit condiția de clasă (Engels despre Owen, de pildă) dar obiectivitatea cu care se apropie de burghez. El scrie : "Capitalistul și proprietarul funciar n-au fost puși de mine într-o lumină favorabilă". Dar adaogă : "Este vorba de burghez în măsura în care este reprezentativ

pentru clasa sa, purtător de anumite raporturi și interese. Pentru mine care concep evoluția conformațiilor economice ca un proces natural individul izolat nu poate fi făcut răspunzător de condițiile a căror creație socială el este" (aproxim.). Vede corespondența lui Marx cu Anencov, Lenin despre Jenny von Westfalen soția lui Marx, sora ministrului de interne reacționar din Prusia. Citatele de mai sus din prefața la volumul I. Capitalul.

Respingeți, ca antimarxist, ca irațional înclinațiunea eventuală, instructuală de a lovi în mine pentru origina mea burgheză cum am fost lovit crud pînă acum de anchetă, de justiție, deci de Partid.

Faceți ca de acum înainte să simt venind spre mine căldura Partidului, a unamismului cel mai consecvent, a unamismului proletar și în locul durerii care îmi umple toți porii ființei mele, să fiu plin de recunoștință fierbinte simțind conștiința rostului existenței mele, perspectiva de a mai vedea soția și copilul.

Vă rog ca să binevoiți a atrage atenția domnilor Bodnăraș și Vidrașcu asupra celor arătate în întîmpinarea de față în special la pagina 8 și 9 și subliniate, constituind o chestiune peste care nu se poate trece de către orice om cu cea mai elementară normă morală, cu atît mai mult de către un comunist și cu atît mai mult de către un conducător care este personificarea pentru membrii Partidului al acestei morale.

Rog pe domnul Bodnăraș și pe domnul Vidrașcu să-mi răspundă sub semnătură proprie ca să cunosc chiar poziția dumnealor și să aflu dacă eu judec greșit sau ticălos. Mai fac rugămintea ca să binevoiți, onor Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, ca deîndată să binevoiți a dispune la Direcția Inchisorii ca să ușureze existența pînă la transferare, sau pînă la 20.XII.1954 dîndu-mi ziare, reviste, cărți românești, sovietice și să-mi îmbunătățească regimul alimentar în mod optim dela cel mai redus nivel actual. Va fi aceasta ca o prefață la trecerea în altă condiție de viață superioară, în cazul rezolvării constructive

a cererii mele sau va fi ultima lună a unui condamnat la moarte, căruia i s-a ușurat viața.

În nădejdea că voi fi îndreptat spre viață și nu spre moarte, că mă voi mai bucura de frumusețile pe care le oferă epoca aceasta de răscruce între 2 lumi, rămân al dvs.

ss. Emil Calmanovici
Aiud, octombrie 1954.

Către

Comitetul Central P.M.R.

Subsemnatul bunul caluganorici deținut, priet. lui de mult
n. Ana vă expun următoarele:

Multumesc C.C. P.M.R. capul n. inima societății
care construiește socialismul ca forurile M.A.L. în aplicarea
legalității socialiste m-au dat posibilitatea ca să adre-
sez conducerei Partidului memoari în care să înfățișez
tragedia cumpănită a naufragiului vieții mele de slujitor
cinstit timp de 14 ani a cauzei celei mai mărețe a
omenirii, a cauzei Comunismului. Am putut astfel să
arăt cu claritate desăvârșită că nu am fost în
complicitate cu banda sinistă de trădători în frunte cu
Pătrășcanu n. Kofler în cîrdărie cu agentul britanic
Ștefăneru Alexandru. Legătura mea cu acest
agent britanic a început din toamna 1942 așa cum
am relatat amănunțit Anchetăi pînă la arestarea
mea, așa cum a cunoscut-o St. Bodușars care
m'a însărcinat în primăvara 1944 să lui în continuare
legătura cu acest agent britanic, dîndu-mi ca legătură
superioară ^{tot} pe R. Kofler care fusese trimis arestat de C.C.
luam aflat de mine dela Anchetă. După 23 August 1944
Ana Pauker m-a cerut, la secretariat C.C. ca să-i
relatez despre activitatea mea din ilegalitate. În
acest raport am cuprins n. toate legătura cu Alex.
Ștefăneru.

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit s-au martor iar
ultima pagină și de către anchetator.

Urmasare: Este pentru mine clar ca C.C. a sesizat sinceritatea pozitiei mele si seriozitatea argumentarii mele si mi-a interesul la clarificarea completa a A.I. mi-a oferit, din initiativa sa, ca sa mai suplimentar memoriile. Aceasta a fost in luna Noiembrie 1954.

In Decembrie 1954 am fost ros din Surco, desigur ca urmasare a concluziei cercetarilor intreprinse de partile respective in sensul ca sustinerile mele ca nu am fost partas la activitatea materiala a grupului de tradatori in frunte cu Iatizescu, Stefanescu, Kifly etc. corespund adevarului.

La 25 Februarie 1955 am ajuns la inchisoarea speciala depunand de C.C. lucru aflat de mine dupa vreo 3-4 saptamani. In seara aceea am cerut insofitului care mi-a adus ca sa-mi dea cerneala si hartie ca sa fac o cerere privind situatia mea. Mi-a raspuns ca: "Situatia ta este clara", si mi-a dat de a 2-a si cerneala si hartie. Nu mi s'a dat. In ziua de 5 Aprilie 1955 am fost inregistrat Comisiunii de Inchetare care a tinut sedinta in zilele de 5, 6 si 13 Aprilie. După sedinta de dimineata Comisiunea a anuntat sedinta pentru dupa amiaza acelei zile deoarece nu s'a mai intamplat. Este evident ca Securitatea era pe urmele scrisorii criminale, absurde, demente, pretuse concepute in una sau 2 zile inainte de inceperea Inchetarii.

O jumatate de ora, in ziua de marti 5 Aprilie inainte de sosirea Comisiunii de Inchetare, o fatalitate tragica a facut ca sa plece dela inchisoarea speciala mult de repede avand asupra lui scrisoare microminute asupra lui. Daca el ar fi intrerzat

Urmare: acești 1/2 de an, el nu ar mai fi plecat, scrisoarea dementă ar fi fost ruptă, nimeni apăs domnie nu ar fi ^{scut} continuat. Ar fi fost niște gânduri care au trecut prin capul unui om, prin capul meu într-o stare de delir nebun, într-o stare de detașare de realitate - -

Ancheta dusă cu obiectivitate științifică a stabilit prin întrebarile și direcțiile purtate că acuzares cu care am fost trimis în fața instanței publice că aș fi creșt în 1934 și cănduș până în 1948 o Agentură de Spionaj cu o „armată de informatori” cum ^{Rechiștomul nr.} arată actul de denunț este de domeniul petiției; iar pentru biletele trimise de mine din Oct. 1943 - Aprilie 1944 citite de Comandantul C.C. 1944 și pentru cele din Aprilie 1944 - August 1944 se deservesc clar și Comisiei recunoaște că susținerile mele că ele sunt scrise de pe o poziție de slujire a Partidului corespund adevărului. Fapt este că pentru cele 2 bilete și importante privind unul pe Purice și celălalt care conține fragmentul scris în cifră nu a avut de făcut nicio obiectivă la lămuririle mele. În acest bilet, și anume trimis acest fragment cifrat a fost exploatat de denunț ca o dovadă că am fost spion.

Nu este oare evident că cifrarea acestui pasaj nu putea să aibă alt scop decât acela că în cazul când biletul ar cădea în mâna Siguranței S. a S. să mi se afle adresa depozitului de arme pus la dispoziție de către Colanel Mihăilescu la cererea lui Ștefănescu. Pe Col. Mihăilescu l'am văzut în Biroul lui Boduș, în toamna 1944. Trebuie să presupun că a relăsat părți de C.C. ca titlu de

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit și-au marilor iar ultima pagină și de către anchetator.

Colanescu

Urmare: merit punerea la dispoziția Partidului a acelui
 deposit. Notez că deosebit răspunsul cu privire la ridicarea
 acestor arme întârzie, eu am revenit pe cele 2 căi pe
 care le aveam ca legătură cu C.C. urgendând atât prin
 Merel Costea cât și prin Hofer. Până la urmă am
 primit de la Hofer răspunsul: „El eș mi s'a
 comunicat că nu mai este necesar de aceste depozit.”
 Am transmis această comunicare lui Al. Ștefănescu
 și distia s'a lichidat. Conducerea C.C. 1944 cunoscând
 desigur că are stau lucrurile. Eu le-am arătat la
 Indicta. Dealtfel dacă acest bilet cifrat a fost dat
 lor la o suspiciune împotriva mea nu a fost explică-
 bil cum se poate că St. Marin Arheteta - Procuror la
 arestarea mea, având biletele toate pe masă în fața
 mea, atât în original cât și în copii bătute la mașina
 să mi mi fie pus în vedere respective. Această destinație
 se referă nu numai la acest bilet ci la toate biletele.
 Indicta a dispus cu mine unele bilete. Am avut două
 ocazii să relever transcrieri gresite la dactilografie.

Nu este pentru mine 'micio individuală' că dacă
 eu 'măruni eu mâna' și capul meu nu aș fi comis
 fapte demente, măcar de a omor o sinisocă în
 care să atar pe conducătorii uitați de întregul popor
 și această locuință atunci când prin grija acestor
 conducători eu eram în presunsa faptului către
 care aspiram cu toate puterile, de a fi anchetat de
 către C.C. pentru a se constata NEVINOVĂȚIA MEA și
 căreia nu putea să î urmeze decât eliberarea mea, eu
 aș fi fost astăzi de mai multe luni alături de soție
 și copilul meu unul din cei mai fideți oameni din
 R.P.R. și loc de a fi sursă aducerea din nou la
 Indicta unde am stat până mi prevenit după

Urmare: arestarea mea la 26 mai 1951 FĂRĂ NICI O VINĂ din ordinul lui Teohari Georgescu care stă pe seama acest lucru cum rezultă din Anchetă făcută atunci. Nur mi s'a adus micușu reprob, nici atunci nici ulterior. Relatiile mele cu capii bandei de trădători au fost clare și sincere atât în declarații solene adresate Comitetului Partidului, cât și în Anchetă cercetare pe Fotici și implicati, autografele lor etc. și avea un material enorm. Dacă eu aș fi fost neșuier, nu se putea ca să mi s'a ^{atunci} demască ca atare, eu care mă plânzeseam că nu am fost decorat ca și ceilalți C.C.: „Nu-mi este rusine că ~~nu~~ sunt arestat și decorat, rușine trebuie să-mi fie de fapturile mele. Ori fapte incompatibile cu calitatea mea de Comunist nu am comis.”

Cu privire la improprietățile care au pățit ca eu care am intrat în închisoare FĂRĂ NICI O PATĂ, care nu am avut nimic asupra patii de Partid, poli de Securitate, comuni cu toate dosarele umflute din filele în mi s'a putut pune nicio singură întrebare cât de cât incomodă să fi ajuns în halul de degradare de a produce asemenea proză execrabilă, ticăloasă, voi lămurii într-o breșă mai pe larg.

Aici voi nota pe scurt: Nu eram lămurit asupra regulii pentru care mă găsesc în închisoarea C.C. Nu știu că este vorba ca să fiu supus unei Anchetă ca urmare la memoriile mele, și chiar după ce a început Anchetă nu aveam claritate că ea urmărește să stabilească cu obiectivitate realitatea. Persista în mine un scepticism meschin din timpul etapei în care am parcurs drumul din viața literară spre țară.

Nu vedeam nici departe de vârful nasului. Abia la 12 August 1951 când am aflat că arestarea improprie, demerită, greșită există, deși mi s'a confirmat distrugerea ei.

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit și-au martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Urmare: si când Iulietă mi-a comunicat: „Influente acestei seriori este zero, nu pentru asta ai fost arestat. Luni te not la Iulietă și apoi o zi da, o zi nu până terminăm Iulietă Stale” alior atunci am priceput cu claritate toate situațiile.

Am înțeles că C.C. ajungând la concluzia inexistenței unei complicități între mine și banda trădătoare a lui Petrușanu Ștefanescu etc. organele administrative au planificat itinerariul Zărca - Com. de Iulietă, cu elemente accesorii intercalate cu subtilitate și humor ieșit din comun au fost interpretate de mine, ca spectre de proză etc. - În loc ca să-mi fi spus că sunt prins într-o minare al cărei sens de ascensiune este de Zărca → casa care depinde de C.C. că această trebură să mă umple de o fericire neapăsătoare căci aceste născamuri că sunt ni atenție favorabilă conducătoare eu mișcându-mă în tălmăcirile logice-formale - cauză → efect a evenimentelor minore și mă alarmam. Sevateres dui sarcină de muncă mizotită de atitudine batjocoritoare, expedierea dui Văcărești cu: Aurăsa, pune-i lanțurile cele mai grele, cu înjurături de mamă, bestie, 4 zile în lanțuri prin 3 închisori în care erau semne f. rele asupra intențiilor urmărite. Comunistii pot fi aspri, cruzi dar nu meschini de aci alarmare pe chestia suprimării felului de prânz 3 - o prăjitură - a mamădoarei și brânzei la micul dejun. Dacă mi s'ar fi dat un singur fel de mâncare nu m'ar fi impresionat, cum nu mă impresionă faptul că personajul de papă avea diverse buniătăți. Dar, suprimarea m'a turburat tot mai fiindcă nu eram într-o închisoare oficială. - . . .

Fondul meu sufleteș era laib. Elemente minore provocau deriere mari. Cum la 3-4 săptămâni după sosire, deci pe la 20 martie m'am trezit noaptea de un stăpăt de groază elementar, pe care eu am m'el poate poate prin voință și numai sub imperiul unui pericol apăsător brusc. A venit în cameră și omul de pază

Urmare: do afara. - Omul de pază mi-a spus: „Stă-te teni de un pericol, de ce pui răul în fața, pune binele, esti inginer. Desigur că vei căpăta o muncă interesantă.”
 Dacă la soare sau în cele 3-4 săptămâni ce au urmat, cineva mi-ar fi vorbit 5-10 minute arătându-mi scopul și că dacă sunt nevinovat desigur că mi se va face dreptate și fi fost orientat, și fi privit retrospectiv toate evenimentele și dimățul meu suflător ar fi devenit altul. Și fi înțeles de pildă importanta prea a propozițiilor solției mele și fiului meu că au certitudinea că ne vom vedea curând. Și fi rășnit atunci ceva rădă acum ca și cum și fi fost de față ca conducătorul C.C. din 1944 i-a spus că dacă sunt nevinovat este sigur că voi fi liber și că tocmai se cercetează aceasta. Dar așa eu am trimis din Văcărești un bilet scriind că nu înțeleg pe ce teni face asemenea afirmații când eu constat că am fost îndepărtat de la o muncă profesională etc.

Fapt este că conștient de învenșitatea puterii partidului nu rezizam pe deplin măreției conducătorilor că dacă s'au convins că sunt nevinovat nu vor pregeta ca să-mi facă dreptate și că nu mă vor introduce în societate pe usa din dos. - Dacă și fi stat cineva de vorbă cu mine și fi rugat ca să-mi se dea cărți. Eventual s'ar fi aprobat ca 1/2 să-mi dea Paza cărți. - Inactivitatea și desorientarea în care eram făcea ca să primăim mereu aceleași idei asupra zdrăhrii vieții mele ducând în gând convicțiuni cu conducători care după părerea mea, nu trebuiau să rămână impasibili la arestarea mea etc. și condamnarea mea pentru crime care trebuiau în mod logic să aibă reprezentarea asupra lor. Convicțiunile erau în formă logică și în termeni care i-ar putea scrie sub semnătură. - Când s'a ivit ocazie de a mă, ocazie pe care n'o căutam, atunci

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit și-au martor iar ultima pagină și de către anchetator.

E. Călușan

Urmare: abia am degenerat la folosirea de termeni violenti, la tendinta de a intepe. Eram intr-o stare de letie. Asleepam creionul ca fumetand de opium - luleana. Sciusc abia ma exalta. Eram nebun. - Stiu ca oamenii liberi obisnuiesc sa suferi crime prin starea de ebrietate. Fapt este ca tipetele acestor studenti ^{sunt} ~~ma~~ de un an calau de obicei, care era delict sub burghezii cu oamenii simpli cum vor certifica toti care ma cunosc. - Si acum am ajuns ca sa scriu grozavi de mente, narhoase la adresa oamenilor celor mai iubiti din R.P.R. - Este clar ca este o manifestare intr-o stare de derechilibru sufletea grav. - Daca nu ar fi existat conditii obiective care sa canalizeze presiunile interne intr-o directie periculoasa, amplificandu-le, totul ar fi trecut fara nicio umare: initiativa mareata a Partidului de a aduce un an mort la viata ar fi fost dusi la bun sfarsit, eu mi-as fi luat locul care mi se cuvenea printre cei care construi socialismul ^{mi} ar fi putut cu toate puterile mele data fata de Partid, puti de conducatori Partidului ~~asa~~ cum mi-am putut-o ^{si} inainte de arestarea mea.

Care este terenul din care s'au putut naste aceste imprecatii infame? - Specialistii in psihanaliza vor fi de acord ca este o manifestare in delir a unui om nebun, sau ca sa nu exagerez, a unui om in criza de nebunie cauzata de suferinta morala ingrozitoare a caror raspundere in ultima analiza revine unor conducatori la al caror zvon eram pata sa-mi dau libertatea si vrata, conducatori reprezentativi ai unei cauze careia ram subordonat 14 ani de viata. Nebunie insemnand detasare de realitate, a te refugiia in lumea nalturilor.

Se poate oare accepta ca manifestarile cauzate de suferinta aceluia care in chinul dragostii daruite fara

Urmare: preocupare primară dispreț și denigrare să poată fi transpuse de la relații între oameni de pe același plan social cu relații între un membru de partid și un conducător al Partidului sau al Statului care sunt personificarea Partidului?

Răspund ca da. - Și iată dar înainte de a motiva acest lucru veau să notez că fiecare din noi cunoaște din experiență proprie sau din cercul celor apropiați că dragostea respinsă spăzie înima celui care iubește și să fie iubit. Dureres aceste acutități se manifestă după mediu social, cultura, temperament prin: desfigurări cu vitriol, blesteme cumplite, ucideri, sinucideri, violente de limbaj menite a provoca zgumire a omului propriu, a demnității etc.

Când în timpul prigoanei celei mai cumplite a comunistilor, fără ca să fi sub presiunea de exploatare, ci numai sub impulsul conștiinței tale de om existit dorința de a pune de acord convingerile politice cu viața ta, răspunzi chemării pe care ți-o adresează Partidul și te involezi în mica armată de elite a comunistilor ilegali, alături de soție, 3 cununați; când ai durerea să pe drumul acesta să suporti jefă a 2 victii doborâte de Hitler și Antonescu, când știi bine că n-ai pregătit niciodată în ilegalitate și după 23 August 1944 ca să îndeplinești acea sarcină dată de Conducători cărora le-ai dăruit toate dragostea ta, când ai cunoscut ca în casa ta să vie înainte de război: Alu. Sencovici, Stelian Nitulescu, Belco loctitor min. sovietic, Bela Branie, (chemând la post clandestin poporul român contra lui Hitler și Antonescu), după război: Mihail Farkas și Babuca, Emil Bodnăraș și Vaneș Vidraru (un împlinirea unor sarcini de mare încredere) Rada Vidraru, Șer. Pontilie, când conducătorii ai Partidului care trebuie să fie și care sunt buni psihologi, care trebuie să fie sunt bine informați.

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit și-au martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Colanaru,

Urmare: Duii Shenglin. Se ştie în Shitzi Apostol te iau cu el
ştiind bine poziţia ta socială burgheză, ca să-i ajut. p. a
determina pe prof. Sh. Nicolau ca să accepte lui. Asigura-
rile Sociale etc. şi când îi cînde tuturor acestora n. a
multa altora care sunt arătate în memoriile mele n. a altora
care nu sunt arătate în memorii, eşti arestat sub privirea
imposibilă a acestor conducători, din ordinul lui Teohari Georgescu
fără ca să ti se aducă, fără ca să ti se poată aduce vre-
acuzare (în legătură, aşa mi s'a spus, cu Istoria Potidului - evada
de 2-3 zile), şi nu apoi 15 luni fără niciun reproş, pentru a fi trimis sub
acuzatii cumplite care nu au nimic comun cu viaţa mea reală şi te vei eticheta ca
antisocietăţ, anticomunist, agent britanic, informator al Siguranţei când eşti un proteu pasionat
al U.S., un oligitar devotat al Satidului, când ai combătut imperialismul şi ai reabilitat de
Siguranţa burgheză ATUNCI EŞTI CUPRINS DE O DISPERARE ATÂT DE PROFUNDĂ CĂ ESTE
NECESARĂ O MOBILIZARE A ENERGIEI PENTRU A PĂSTRA LINIA JUSTĂ DE COMPORTARE. -

Toate acestea ar fi rămas fără urmări dacă nu s'ar fi adăugat un factor
care a jucat un rol determinant în declanşarea catastrofei anume: defectuositatea
Pazei atât tehnic cât şi subiectiv. Erau 2 oameni de pază unul în cameră cu
mine, altul afară. Era încă frig. 7-8 ore de contact. Dacă ar fi fost ambii paznici
în cameră sau ambii afară sau numai unul singur afară nu s'ar fi întrupat
crearea atmosferei de simpatie. Duii poate de vedere subiectiv paznicii dovedeau
cu insuficient instructaj şi proastă comportării lor prin lipsa unui stil
de comportare faţă de un detinut fost membru de Satid, ilegalist etc. -

Notez acestea fiindcă ele trebuie să constituie circumstanţe atenuante
atât pentru paznici cât şi pentru mine. -

Cu privire la materialul clandestin notez că dui el se desprinde clar că
am conştiinţa netă a nevinovăţiei mele, că nu am fost complice în banda L.P.-
S. H. - K. R. etc. Dui scrioarea dela Văcăreşti se vede că nu am umorut pe
Palmăscanu. - Materialul scris mi l-a dat c.c. arată că scopul unic urmărit
era obţinerea dreptăţii pentru mine fiind nevinovat, adică obţinerea eliberării
mele. La mijloc este avut în vedere scrisori anonime către Partid, trimise
şi la un număr de membri ai c.c. -

Urmare: Sesiunea din 5. IV. 1955 a fost repudiată de mine. Am cerut distrugerea ei. Într-o notă arăt că nu sunt de acord cu ea căci mi este arătat pe interesul meu care este persoana mea, că deci a fost concepută sub o inspirație nefastă, vitămplătoare. În locul ei este sugerată o scrisoare simplă, respectuoasă care ar putea fi semnata. Mai trebuie subliniat că atrag atenția că totul trebuie supus celei mai acutite critici căci sunt f. neșeur, în tot ce fac din cauza desorientării în care m-am pășit. DEOSEBIT DE IMPORTANTĂ este nota finală în care scriu că scopul acestor intervenții este ca să ne mai vedem adică ca să obținem eliberarea și nu de a face CHOMBĂS adică de a face pe deșteptul, că fragmentele cu limbaj vâlc și sau ironic sunt total deplasate, că ele nu trebuie folosite. Ele sunt date pentru a reliefa nenorocirea mea. - Se vede bine de aici că ele erau o gimnastică boănă, dementă a unei minți neocupate cu o cauză, cu o problemă de producție, care gândărește mereu la una: și ce mi-a fost zdrărită viața? În același timp se cere clar ca petitiile să aibă tonul respectuos, să mobilizeze bunăvoința, înțelepciunea Forumului înalt cărui se adresează. - Este pentru mine evident că Partidul organizase ducerea la bun sfârșit a mărelei acțiuni a chemării la viață a unui mod în ziua luna Aprilie 1955, poate era chiar un carlon de 1 km - sărbătorirea muncii. - Eu mi-aș fi putut să suport situația și abia în Januaria 1955 să se facă prima intervenție. Când am văzut că Com. de Bucheta (poate era chiar de judecată) a întrerupt lucrările, am devenit melancolic și am tras termenul spre începutul lunii August.

poziția mea față de Partid se vede din faptul că am ținut să fi distinctă scrisoarea în toate că ne fiind arătat pentru problema mea mi-mi putea fi atribuită paternitatea, dar întrebându-mi începerea Buchetei o perspectivă pentru mine și fiindcă așa cum arăta nota vorbeam că totul depășește interesul meu și are ton inadmisibil, -

poziția mea față de trădătorii o ilustrează faptul următor: în Iulie 1950 după publicarea Hotărârii C.C. în care Kofler era numit pentru prima dată ca trădător am spus soției mele, spre a se aminti, adăugând că era într-o duimneală la ceea ce dacă ar fi pus într-un pluton de

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit și-au martor iar ultima pagină și de către anchetator.

E. Colușan

Urmare: exantia nu as ezita nicio clipa ca sa trag in el. Voram sa exprim cu doi momente ce Partidul n-a spus curatul, pentru mine, chestiunea este perfect clara. Evident ca nicio clipa nu ma gandeam ca este vorba de o trada facuta in complicitate cu mine. Scaltfel n' st duam huletatur nu-a spus ce Kofler a recunoscut ca este tradator, dar ca eu nu am stiut nimic. Ancheta din 1951 este concludenti. - Cu inginerul Stefan Clement am mers dela C.S.P pe Bd. fost Bratiano spre partea Romana pe partea stanga, cam in dreptul fostului Carlton; l-am spus acela lucru ca n' stieci mele. Si el a avut in ilegalitate legatură cu Kofler. -

Imai aut aici ca nu am practicat in niste mes scrisori anonime. In 1948 am scris o scrisoare anarimă Sr. Sanitare Bucuresti semnata Dr. Azan, primar higena la Baia Centrala. Este singura. Am facut in diverse rându comunicări critice Partidului prezentându-ma personal conducătorilor sau scriind formulor respective. Pat da pilde. - Nu am avut relatii cu social democrații. Am cunoscut un singur soc. dem. Clejan Jean cu care aveam relatii de amostinta din 1927 cand ea la Chisinau n' m' era soc. dem. It. relatie era cunoscuta de St. Vanea Vidrascu. - Nu am scris niciodati o scrisoare in Suedia, Norvegia sau Finlanda. Nu am promutet n' nu am scris până acum niciodati numele lui Berlioz. Sti ca Lenin l'a calificat nominal ca oportunist. - Este evident o idee venita in delir a unui om înnebunit. Daci Securitatea nu era pe unuile scrisori ea tot nu ar fi avut nicio umare căci Partidul a stiut clar ca ce in modul cel mai hotarait sa nu se mai dea curs ci o rupă. N'a rupt-o; dar nu ar fi avut curajul ca sa calee o cerere extrem de categorică a mea. -

La 12 August 1955 m' am intors in camera de inchisoare dela Ancheta. Văzusem, înprozit, fotocopia documentului nemernic, dement, prostern, absurd. Nu-mi credeam ochilor. - Deci Partidul emvaste ca am suferit după 4 ani de inchisoare pără viaa o trista prăbușire biuntrica. O încercare grea, f. grea, nu m'a gasit la malmie. Faptul ca eu insumi, din proprie initiativa am cerut distrugerea indat, ei am luat in scris, unu stie Ancheta, pozitie contra ei este o circumstanta

Urmare atenuanți, totuși eu care am fost la arestare fără nicio pată, care am afirmat cu deplină sinceritate - în memorii că până la ultima clipă a vieții mele sunt și rămân comunist am ridicat mâna, laș, contra conducătorilor reamorați ai chesimuncitoșilor. - Dar Partidul care a inițiat fapte mărești de a mă readuce la viața liberă, care a înțeles să treacă iestăter peste fapte grave din Văcărești, a înțeles că să treacă și peste această rușinoasă, mizerabilă manifestare. Este evident că numai această putere să fie înțeleasă curîntela hîtelor; influența scrisorii este zero, nu pentru asta ai fost arestat etc. - Am priceput că conducătorii conștienți de imensitatea puterii lor, de prestigiul neîntălmurit al Partidului, în considerarea ansamblului situației, sesizând cu claritate că eu în nenorocirea mea nu înțeleg de loc acțiunea mărească al cărei obiect sunt, au hotărât ca FAPTAMINUNE inițiată de Partid trebuie dusă la Capăt. - Partidul a chibzuit îndelung înainte de a porni-o. A făcut-o fiindcă s'a convins din cercetările făcute că într-adevăr nu am fost complice cu banda mizerabilă în frunte cu P.L. - S. AL - K.R. Dacă beneficiarul ei în deservirea lui publică, în înțelegeres sa mărginită, într-o crîpă de dezechilibru sufleteș grav a avut o manifestare care nu corespunde cu linia vieții lui, este clar că nu poate pentru aceasta să aibe soarte pe care o merita în calitate de complice cu banda trădătoare. Constatarea că el a fost arestat fără vîna răsunîre pe dea întregul în pîcioras. - Stau în camera mea zdrăcolit, chinat de remușcări cu obrazul cîmpat de rușine față de conducători, în mod special față de Conducătorul C.P. din 1944. - Vînd pe deoparte dar traseul parcurs, toate etapele pregătite cu înțelepciune, hîmna fantazie. Cum puteam eu, ros de nepticism nesătușit, să mă ridic la o asemenea înălțime.

Mă pler smerit și umilit în fața Partidului, hotărîșc că mi prabși să lichidez toate ambiguitățile, echivoamele, toate detașările de realitate, să stau cît mai repede în fața Partidului, în fața Securității: apoi cum am stat la 26 Iulie 1951, nimic ASCUNS. Să nu se poată pune o întrebare care să-mi provoace reticente la răspuns. -

Să mi spun de 15 August n'am fost reus la Anchetă ci alia

Semnătura,
E. Calușan

Urmare: la 20 Septembrie dar mi se vorbește de bilete ca de documente tridimensionale. Eu am pus în acest memoriu pe aut chestia biletelor. Păi ca ele să formeze obiectul unei declarații fiindu-mi puse la dispoziție.

Supun de aceea Partidului problema mea așa cum mi se prezintă: Comitetul Central P.M.R. este în ultimă instanță, răspunzător de tot ce se întâmplă în R.P.R. deci și de arestarea mea fără vină din ordinul lui Teohari Georgescu, detinerea mea 15 luni fără reproș și condamnarea mea pe baza fetizării unor declarații cu fapte nereale și prin nesocotirea totală a anchetei scrinate, științifice făcute la arestarea mea de un maior anchetator. - După 4 ani de oare fără vină într-o stare de dezechilibru sufleteș grav, în împrejurări speciale arătate aici și în altă declarație, comit o faptă gravă, criminală, dementă, cu scopul de a obține dreptate, în chiar momentul când eram în preajma stației Terminiș la capătul unui traseu parcurs prin voința Partidului. - Între cele 2 grupe de fapte este o legătură de cauză și efect. Fără grupa I nu se putea întâmpla grupa 2 a. De aici decurge cu necesitate imperiul moral pentru C.C.; pe care și l'am împlinit, după ce ce mi s'au spus la 12.VIII.1955 anume de a nu lăsa răzvrătirea în mine ci a se pleca spre mine cu bunăvoință ascultând înțelegându-mă fierbinte IERTATI-MĂ, IERTATI-MĂ, IERTATI-MĂ!

Din înaltă poziție de trimitere manifestării mele abjecte, demente, protest, DISPREȚUL ȘI SCÂRBA. DV.. Pentru mine însă, trebuie să acordăm un dispreț și scârba ci o COMPASIUNE PROFUNDĂ. Trebuie să înțelegem că țipetele stridente sunt răspunsul crispat al unui om înnebunit de durere că dragostea dăruită din plin unei cauze mărețe a fost răsplătită cu dispreț din partea celor care personifică acea cauză. Dragostea a fost manifestată prin zeci de fapte care constituie activitatea mea comunistă, în contactul nemijlocit cu conducători de prim rang care au împlinit sarcini de mare încredere; disprețul s'au primit prin arestarea mea din ordinul lui Teohari Georgescu știind că mi sunt cu nimic vinovat, la o lună după ce

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

E. Călușaru

Urmare: am prezentat Președintelui Comisiei de Control o petiție în care mi-am arătat nedreptățile prin nedecorarea mea; despre primit prin detinerea mea timp de 15 luni fără niciun reproș etc.

Trebuie să vedeti în încercările jalnice de a mă împiedica reflectarea schimonosita a suferinței că după ce mi-am subordonat viața mea în a familiei interesele Partidului riscându-mi libertatea și viața în ilegalitate, suferind jefurile de viață omenești zădărite din familie mea, din casa mea, renunțând la plăcerile pe care le oferise situația mea materială, plăcerea după care alerga milioane de oameni, găsim eu satisfacția de orchi mult de a-mi pune de acord convingerile politice cu viața, mă văd emul la 26.V.1951 pe neputință masă din munca de construire a Socialismului pe care o duceau cu convingere, cu elan și entuziasm și aruncat în oara reprimului proletar pe care l'am susținut cu toate puterile.

Trebuie să recunoașteți în încercările neputincioase de a mă împiedica imposibilității de a accepta ca rațional ca eu slugă de stat al Partidului să zac în oală, familia mea în nenorocire și rușine în timp ce mii de mii de reactionari, indiferenți, oportuniști care au combătut activ sau pasiv lupta clasei muncitoare sunt fericiți la munca de construire a Socialismului pe care mi l'am dorit.

Puneți în fața Dr. faptelor care constituie activitatea mea comunistă în cei 7 ani de muncă ilegali și în cei 7 ani de muncă după 23 August 1944, fapte cu care eu mă împătiesc fără rușine, CHIAR CU MÂNDRIE Partidului alături de mii de comuniști ilegali; rețineți că în 1940-1941 am informat cu chestiuni militare Legatia U.R.S.S. din București, că la obiectivul făcut de mine la prilejul însărcinării de a executa lucrări Legatia mi-a răspuns: MOSCOVA A CERUT ÎN MOD CATEGORIC CA DTA SĂ EXECUTĂ LUCRĂRILE (Ministrul Lavrentiev), că în 1944-1945 Legatia m'a însărcinat cu executarea unor lucrări importante din așistarea în București societăților de construcție preluate de sovietici de la germani. Dar Moscova să fie așa de rău informată încă?

Semnătura,

E. Calușaru

Urmare: să acorde încredere unui agent britanic, unui anti-
foristic cum mă califică verdictul pe baza atribuiri prin rechi-
zi^{si ad Acuzare} / a unei activități gigantice de spionaj din 1939-1948 cu o
armată de informatori. -

Adănciți sub toate aspectele pasajul din memoriul din
Anul în care sunți CUTREMURATI-VĂ, gândind la consecințele pe
care le-ar fi avut încrederea pe care ați acordat-o mie în casei
mele dacă eu aș fi fost realmente ticălosul drept care am fost
pedepsit.....

Chibzuți la lumina în care este pusă veridicitatea mea
timp de un an de către Cadrele C.C., adică de către C.C. deșir
în unire cu Comisia de Control stabilind că în activitatea mea
ilegală și legală până atunci nu există nimic ce mi se poate
reproșa. Retineți că această verificare s'a făcut sub egida
aceluia conducător care au făcut parte din C.C. din 1942 care m'a
însărcinat cu luarea Legăturii cu agentul britanic Alex. Ștefi
nescu.

Retineți toate cele arătate în memoriul de față și în special
că este evident faptul că dacă eram orientat asupra activității al
cărei obiect eram, în oarecare măsură, mi aș fi putut ajunge la o
asemenea gravă perturbare sufletească încât să nu văd, să nu înțeleg
că ceea ce umanitar să realizez pe căi ocolite după 7-8 luni,
se afla în mod nemiglocit în fața mea, că am ajuns la poartă
spre vată liberă căsăștești numai un semn al Partidului
ca să se deschidă. - În speranța ca un barbar o operă
memorată de artă pregătită cu minuțiozitate, cu pricepere.

O faptă înțeleaptă, mărească, că aceea a reparării unei
nedreptăți, pe care C.C. a inițiat-o mi poate să fie zădărnicită
fiindcă beneficiarul și a avut un acces de turbare a minții din
anumite cauze. Ea trebuie dusă la bun sfârșit. -

Vă adresez în plină coșă să dispuneți ducerea la capăt

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar
ultima pagină și de către anchetator.

Le Calamari

Terminare: a faptei mărește începutul prin eroarea mea din barca pe linia pe care se găsea la 5-13 Aprilie 1955 când se găsea aproape de punctul culminant.

Închei expunerea aceasta cu asigurarea solemnă că nu am participat în niciun fel la activitatea trădătoare a bandei în frunte cu Pătrășcanu-Stefănescu-Kofler. Jur pe conștiința mea, pe cuvântul meu de moare, pe fericirea fiului meu și pe memoria mamei mele că în fața anchetei al cărei obiect am fost la arestarea mea nu am arătat nimic din ceea ce a existat între mine și persoanele deosebite care am fost întrebat, că între mine și Pătrășcanu, Ștefănescu, Kofler, Bernau, Zilber, Victorie Sărbu nu au existat alte relații decât acele pe care le-a cunoscut Partidul, că pe Pătrășcanu nu l-am cunoscut decât în Octombrie 1944 când am fost o singură dată în prezența lui ca urmare la dispoziția secretariatului. NICIODATĂ până atunci, NICIODATĂ după aceea.

În luna Iunie 1951, cu scopul de a ajuta ancheta ca să capete certitudinea asupra unei chestiuni am ținut să dau declarații mele maximum de greutate, de seriozitate de răspundere. Am arătat că consider că fac declarații având în față mea pe înșuși Conducătorul Partidului cărui îi răspund la întrebările puse.

În acest sens declar că de astăzi înainte ori de câte ori voi împlini o sarcină de muncă, voi lua parte la desbaterea unor probleme, voi desfășura o activitate teoretică sau practică voi considera că înșuși Conducătorul Partidului este în prezența mea. Voi fi astfel în situația de a mobiliza în mine maximum de energie, de spirit de pătrundere, de cunoaștere, de devotament pentru cauza socialismului. — declar că în toate problemele practice și teoretice în față cărora voi fi pus, poziția Partidului va fi poziția pe care o voi adopta și voi lupta pentru realizarea ei, cu înăfletire, sinceritate și convingere lămurind pe cei cu care voi fi în contact ajutând pe cei sub ordinul cărora voi

Urmare: avea de lucrat. — Debr. ca ase precum înainte, de
arestarea mea am împlinit însărcinările date de Partid și de
conducătorii săi cu toate puterile mele, punând cu entuziasm
emoțiunile mele în slujba realizării sarcinilor date, tot ase și
de astăzi înainte voi fi fericit să mi manifeste dragostea mea față
de Partid și față de Conducătorii săi prin împlinirea cât mai perfectă
a sarcinilor ce îmi vor reveni, prin aducerea unei contribuții
maxime la realizarea planului de Stat, prin antrenarea oamnelor
din jurul meu. — Față de dușmanii Partidului, față de
trădătorii declarati ca atare de Partid, ură neîmpacată, fără șovăire,
fără echivoacă, lămurind cu sinceritate și convingere pe cei cu care
voi fi în contact. Mi refuz la poartă pe care am luat-o față de
acel dușman ^{față} conducător cu care am avut, ca urmare la mlaș pe care îl
dăscălește în raport cu mine, legăturile cele mai strânse la apărarea Hotărârii C.C. —

Jur pe conștiința mea, pe cuvântul meu de onoare că
acest angajament îl îmi dau cu toată sinceritatea și convingere, că-l voi
împlini cu hotărâre până la ultima clipă a vieții mele. — Acest
angajament mă leagă față de Partid, față de fiecare din
conducătorii Partidului în mod personal, față de clasa muncitoare și
față de întregul popor din R.P.R., el mă leagă față de soția mea,
față de ~~familia~~ ^{copiii} mei și urmașii lui, față de mine însumi. — În
convingerea că pe această cale și numai pe această cale asigur la
maximum desfurarea la maximum a potențialului meu de creație,
că astfel îmi fac destinația față de familia mea asigurându-le o viață
fericită în R.P.R., măcarându-le la maximum suferințele pe care le-am
suferit prin viața mea din 1955, fără vină mea ca urmare la arestarea
mea în 1957. — La 7 Noiembrie 1955 se împlinesc 38 ani de la marea revoluție
socialistă din Octombrie 1917. — Faceți ase ca această mare și a oamnelor muncitorești
de pe tot globul, și în veci eporale, să mă găsească în societatea oamenilor
liberi. Acum este locul meu, nu pot să spun și trădător. —
Slavie Partidului Muncitoresc Român și Conducătorilor Săi. — Trăiască R.P.R.

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar
ultima pagină și de către anchetator.

{Caluianu}

27 Septembrie 1955

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul Ing. EMIL CALMANOVICI, reținut la 26 mai 1951.

Intrebare

D-ta ai făcut mai multe memorii ?

Răspuns

Da, am făcut.

După arestarea mea, mi s-au luat mai multe declarații. În iulie 1951, am rugat pe anchetator să-mi dea posibilitatea să fac un memoriu către Comitetul Central. Mi-a dat hîrtie și am făcut acel memoriu, în care am arătat viața mea, că nu am făcut fapte incompatibile cu calitatea mea de membru de Partid; am mai arătat că în timp ce zeci de mii de oameni reacționari, care nu au dorit acest regim, sunt liberi, eu nu am posibilitatea să muncesc pentru construirea socialismului pe care l-am vrut, eu care am luptat pentru acest regim cu riscul vieții mele. Am rugat să se stea de vorbă cu mine, pentru a se lămurii anumite probleme.

Dl. Maior care m-a anchetat prima dată, mi-a spus că acest memoriu să-l fac în colaborare cu dînsul, pentru că tot astfel dădeam și declarațiile, în urma sugerărilor d-sale.

Am scris în două rînduri circa 100 pag. în care am încercat să dibuiesc care poate fi cauza arestării mele.

După alte două luni, mi-a dat posibilitatea să scriu alt memoriu pentru C.C., pe care nu l-am terminat; aceasta a fost în august 1951.

După arestarea mea, am fost trimis la Aiud, unde am cerut să fac un memoriu către C.C.

Mi s-a dat această posibilitate și am făcut și acest memoriu către C.C., intitulat Domnule Secretar General pe care l-am scris pe hîrtie albă în 14 pagini.

La acest memoriu era și o anexă care a rămas în stare de concept și un memoriu către dl. BODNARAS pe hîrtie de sac, maro.

În luna iunie, am făcut un memoriu către Comisia Controlului de Partid, adresat D-lui PIRVULESCU.

În luna octombrie am făcut o revenire către C.C. adresată însă D-lui VANEA VIDRASCU, și un memoriu către Dl. CHIVU STOICA, cu conținut co-lateral.

În luna noiembrie, am făcut un memoriu, nu la cerere, ci a venit un căpitan, pe care-l mai văzusem în anchetarea mea, era ajutorul D-lui Maior, care mi-a dat 15 file pentru a compune memoriul, într-un timp limitat, de 6 ore.

În luna febr. 1955, eram la închisoarea Văcărești și am făcut acolo un memoriu de 6 pagini adresat D-lui colonel către M.A.I., pentru că delegatul Ministerului mi-a vorbit în prezența D-lui Colonel, în acel memoriu erau chestiuni care se refereau la dispozițiuni pe care Dl. Colonel mi le-a dat mie.

Întrebare

Ce ai solicitat d-ta prin aceste memorii ?

Răspuns

Prin memoriul către Dl. GHEORGHIU-DEJ, din luna iulie 1954, am pus problema astfel:

Am arătat că stau în fața unui verdict al Tribunalului Suprem Militar care are un caracter definitiv, bazat pe lucruri reale; am recunoscut caracterul definitiv al acestui verdict, pe care nici nu l-am pus în discuție. Prin acest verdict, am fost scos din viața societății, am încetat să fiu director al Ministerului Construcțiilor în mod definitiv, am încetat să fiu profesor la Institutul de Construcții și multe alte sarcini din viața mea, am încetat să fiu soț, tată, prieten, în modul acesta 85% din verdict este împlinit în mod practic.

Am intrat în Partid, într-o vreme când nu eram prigonit, când aveam posibilitatea să trăiesc o viață fericită, soția mea era fiică de burghez, posedea pământ în Palestina,

Am arătat în acel memoriu toată activitatea mea de comunist, cerînd Partidului (mi s-a spus că nu mi se contestă cele ce am făcut pentru Partid) ca să-mi găsească o condiție de viață, pentru a putea să-mi duc viața la capăt, pentru că nu pot să-mi duc viața în izolarea aceasta și cerînd ca în caz că nu se poate găsi o soluție, pe care sunt convins că o merit, eventual să fiu împușcat; am cerut să se găsească înțelegere în spiritul unui umanitarism proletar.

După ce am înșirat faptele mele, din viața mea de comunist, am tras această concluzie că în lumina materialismului dialectic, toate aceste fapte caracterizează viața unui comunist cinstit și că ele îmi dă dreptul să mă bucur de încrederea clasei muncitoare, fapte care sunt incompatibile cu acuzarea care mi s-a adus și care a dus la sfârșirea vieții mele.

Cele ce arăt sunt numai o sinteză din ceea ce am scris în memoriu.

Mai aminteam în memoriu și unele raporturi personale pe care le-am avut cu dl. Secretar General, care ilustrau dragostea și respectul pe care-l am pentru Secretarul General. La acest memoriu trebuia să fie încă o anexă, nu am arătat însă în memoriu că această anexă din motive tehnice, nu a fost alăturată. În anexă arătam că, oameni de categoria mea, cu activitate lucrativă, cu posibilități de viață ferice, burgheze, nu pot intra în Partid pentru a-l trăda, că este absurd acest lucru.

În memoriul către Dl. BODNARAS apelam la D-sa, ca să i-a cunoștință de memoriul către C.C. să aprecieze, în mod pozitiv, binevoitor, să-l susțină în fața C.C., în sensul de a obține o rezolvare favorabilă a acestui memoriu și apoi am argumentat de ce m-am adresat D-sale.

Intrebare

Care erau acele argumente ?

Răspuns

Dl. BODNARAS a preluat conducerea C.C. în aprilie 1944, deci a luat cunoștință de activitatea activiștilor de Partid, prin care eram eu, soția mea, două surori ale mele cu soții lor, un alt cumnat al meu cu soția lui, și a repartizat sarcini. Am făcut afirmația acolo, -reproduc textual- "de la felul cum ați repartizat sarcinile și pînă la arestarea mea, și apoi pînă la verdict, duce un fir roșu, pe care se pot însemna o serie de momente caracteristice". Dl. Kofler a fost arestat la 4 aprilie 1951, lucru pe care l-am aflat în închisoare în 1953.

Faptul că s-a constituit un nou C.C., mi-a fost comunicat în mod oficial de KOFLER care mi-a dat un document al noului secretar General.

Pe altă cale nu am aflat despre constituirea unui nou C.C. În momentul pierderii legăturii cu Kofler, Suzi Kun

mi-a comunicat că ea nu are nici o posibilitate să dea de KOFLER deși l-a căutat peste tot..

Atunci i-am solicitat lui MIREL COSTEA despre care știam că este membru de Partid, după cum știa și cel că eu sunt membru de Partid, fără să fi avut legături de muncă vreodată cu el - să fie legătura mea, întrucât eu am legături cu ALEX.STEFANESCU, agent britanic, dela care primesc radiograme pe care eu le socot importante pentru C.C.

MIREL COSTEA mi-a adus, după 2 zile răspunsul că mi se face legătura veche, fără să-i scfie numele, și că radiogramele să fie transmise prin dînsul, iar KOFLER va fi legătura de Partid,

Intrebare

In esență acestea au fost argumentele ?

Răspuns

Pentru Dl.BODNARAS, am avut argumente mai importante.

Deasemenea, am fost din nou însărcinat să țin legătura împreună cu BERMAN - deși se știa de către C.C. că noi doi suntem oameni cu relații burgheze, din fosta societate burgheză și că ALEX.STEFANESCU este agent britanic.

Cel mai important argument față de dl.BODNARAS, pe care l-am socotit că poate să mă ajute, este acesta:

După 23 august, Dl.BODNARAS conducea la Secretariatul C.C. un Serviciu conspirat, în care lucra soția mea, MIREL COSTEA. Dl. BODNARAS a venit în casa noastră, împreună cu Vanea VIDRASCU, ținînd ședința cu un reprezentant al Comandamentului Militar Sovietic, de mai multe ori. Deci, P.C.R. și Guvernul sovietic, prin reprezentantul său, au folosit casa noastră, după 23 august, ca un loc de întîlnire conspirat, într-un moment cînd putea să găsească case burgheze cîte vroia.

Un alt argument era că dînsul a transmis prin soția mea care lucra la el, întrebări care trebuiau puse Dnei RADESCU asupra căreia, EGON VEIGEL, prietenul meu din 1917, și legătura mea de Partid, avea ascendență. Dna RADESCU a fost adusă în casa noastră de 2 sau 3 ori, și ea a răspuns la aceste întrebări ale C.C. care i-au fost transmise prin dl.BODNARAS, o chestiune de mare încredere cu caracter anti-britanic.

Deasemeni, am mai amintit D-lui BODNARAS că dînsul

mi-a cerut mie să presez asupra lui KIEIN din Timișoara, cu care aveam legături pe linie de Partid, ca să stingă procesul împotriva lui GROZA, spunându-mi că "bătrînul merge cu noi pînă la capăt, trebuie să-l ferim de plictiseli".

Îi mai aminteam D-lui BODNARAS că în 1945, FRIEDEL un bucovinean, mi-a spus că dl. BODNARAS a făcut aprecieri defavorabile asupra mea. M-am dus atunci la dl. BODNARAS care mi-a răspuns foarte hotărît că n-a spus nimic despre mine, că nu are nici o rezervă cu privire la cinstea mea politică. Nu am mai insistat și nu am mai spus nimic lui BERMAN despre aceasta.

În chestiunea folosirii casei noastre, a soției mele, a cumnatei mele, a mea, pentru ședințele arătate, am considerat un argument hotărîtător, cum se poate ca un reprezentant al Partidului să se întâlnească cu un reprezentant al Guvernului Sovietic în casa unui om cu activitate de spionaj și să nu știe nimic?

Întrebare

D-ta cunoșteai deci, linia Partidului ?

Răspuns

Da, citeam, ascultam Radio Moscova.

Întrebare

Cunoșteai politica, metodele Partidului?

Răspuns

Cred că cunoșteam. Am prelucrat un maior german, Kaperatz, era hitlerist, i-am arătat greșelile lui, după care l-am pus în slujba Partidului. Dl. BODNARAS i-a trimis un certificat la Viena, care i-a fost de folos față de Partid.

Am primit apoi corespondență dela el prin care își exprima recunoștința pentru răbdarea pe care am avut-o de a-l lumina. Eram la curent cu politica internațională, cu lupta dusă de Partidul Uniunii Sovietice.

Întrebare

Deci, d-ta ai cunoscut diferența, deosebirea de bază dintre politica Partidului Comunist față de politica partidelor burgheze și metodele de bază din munca unui partid burghez și cele ale Partidului Comunist?

Răspuns

Cunosc deosebirea calitativă dintre Partidul monolit al clasei muncitoare și Partidele burgheze.

Intrebare

Este vorba de metodele folosite în muncă Partidului, să nu înțelegi această întrebare ca un examen politic.

Răspuns

Am pretenția că cunosc toate acestea. Am citit Istoria Partidului în 1939, atmosfera din casa mea era comunistă, nu au intrat în casa mea, de când am devenit membru de partid nici un om decât numai pentru interesele Partidului, chiar dacă erau burghezi.

Intrebare

În timpul activității d-tale, ai putut să-ți dai seama asupra diferenței fundamentale dintre Partidul Comunist și partidele burgheze. Ai cunoscut linia Partidului, care sunt factorii de bază pentru care luptă și care sunt principiile de bază de luptă.

Răspuns

Acest lucru îmi era cunoscut. De exemplu interesele clasei muncitoare din România, din Germania și dintre popoarele URSS, toate aceste interese concordă, ceea ce la burghezi nu există.

Intrebare

Atunci este evident că era clar pentru d-ta că există și un principiu al centralismului democratic în cadrul Partidului, deci diferența aceasta a punctelor de bază, Partidul Comunist și Partidul Liberal, acolo conducerea mergea după moștenire, în linie ascendentă, acest lucru îți era cunoscut, clar.

Răspuns

Îmi era clar, deasemenea îmi erau clare criteriile care au format lupta la Congresul III.

Intrebare

Cunoscând linia Partidului, structura lui, metodele lui, principiile de bază ale Partidului, cum ai putut să-ți închipui că ți se cere să procedezi anti-partinic ?

Răspuns

O întrebare foarte logică, eu am explicat acest lucru în memoriu.

Am fost arestat la 26.5.1951.

Cu 5-6 săptămâni înainte de arestare, am fost primit în audiență de Președintele Comisiei de Control, CONSTANTIN PARVULESCU, căruia i-am predat un memoriu de 2 pag.

foarte concret, în care arătam o chestiune care mă rîcîia de doi ani de zile și anume faptul că nu am fost decorat de Partid la eliberarea țării. Chestiunea aceasta m-a durut. Soția mea a primit decorație și a fost foarte afectată (ea era fată de burghezi), eu am devenit burghez prin anumite împrejurări.

Soția mea este un om foarte cinstit. Ea spunea că viața ei a început din ziua cînd a devenit membru de partid "dar tu ai făcut mai multe decît mine, cum se poate să nu fi decorat" spunea ea ?

Toți oamenii cu care am muncit eu au fost decorați și eu nu am fost. MIRELA COSTEA mi-a spus că am dreptate și să fac o cerere, pentru că nu ceream altceva decît dreptul meu.

În aprilie 1951, m-am hotărît să mă prezint la președintele Comisiei de Control și să-mi exprim această nemulțumire, pentru că știam că sau făcut multe greșeli cu ocazia acordării acestor decorații. CAROL NEUMAN a fost în Spania și n-a primit nici el. Am socotit că greșelile trebuiesc reparate. Pentru că era o lună și ceva înainte de aniversarea a 30 de ani dela crearea Partidului Comunist, credeam că la un asemenea eveniment, oamenii care au avut un rol în ilegalitate, vor fi fixați în Istoria Partidului.

Dl. FIRVULESCU mi-a spus că a fost 10 ani în Uniunea Sovietică și nu se obișnuiește să vi la Partid pentru așa ceva. Numai cînd este vorba de alte persoane, nu de persoana ta. De exemplu eu am propus un funcționar pentru decorare, pe care l-am ajutat în muncă.

I-am mulțumit și i-am spus că nu mai dau această petiție. Atunci Dl. Firvulescu mi-a spus că dacă am această ambiție, să fiu prețuit de Partid, să-i las petiția.

În 15 mai am fost desemnat într-o delegație a Ministerul Comerțului ca delegat al Ministerului Construcțiilor pentru plecare în U.R.S.S., un vis pe care-l aveam încă din 1917.. Am fost șters 3 zile înainte de plecare.

Cînd am fost arestat, mi s-a spus: d-ta nu ești arestat, noi nu arestăm, noi scoatem oameni din circulație. Te-am chemat pentru a ne da unele lămuriri. Atunci am întrebat de ce nu sunt întrebat, fiind liber? Mi s-a răspuns că este vorba numai de 2 zile. Așa am fost amînat mereu.

În primele zile ale anchetei, anchetatorul sunt convins că nu a avut nici cea mai mică îndoială că are în fața lui un om conștient, deși nu țineam minte anumite lucruri

pe care ulterior le-am lămurit cu ajutorul lui. La un moment dat s-a făcut o sinteză de reconstituire a unor chestiuni care interesa ancheta. Atunci când s-a făcut această recapitulatie, ancheta mi-a spus că poate în curînd voi fi liber.

În febr. 1952, a venit un căpitan care mi-a spus că dl. Maior" a murit pentru d-ta, d-ta depinzi de vîrful C.C., nu am nici o putere asupra d-tale care ești adus într-o chestiune care constituie un secret de stat".

La întrebările Dvs. ar fi multe de spus, dar vreau să fiu mai scurt.

Mai amintesc că la confruntarea cu PATRASCANU care a avut loc în anul 1951, înainte de această confruntare, anchetatorul șef, un colonel, a insistat foarte mult, de repetate ori, ca să nu răspund decît strict la întrebarea formulată de el și nu la întrebările pe care mi le va pune PATRASCANU.

Așa s-a făcut că, PATRASCANU a contestat că am fost eu împreună cu STEFANESCU în oct. 1944 la dînsul, spunîndu-mi că spun minciuni.

Eu sunt convins că PATRASCANU nu m-a ținut minte, că nu m-a văzut pînă atunci. Dacă însă i-ași fi spus că i-am dat un telefon din cancelaria secretarei Anei Pauker și i-am cerut să vii la el, ar fi înțeles, și-ar fi adus aminte, pentru că el m-a întrebat de unde aveam numărul lui de telefon. Am răspuns că numărul de telefon l-am luat în mod oficial dela Cancelaria secretarei C.C., (a fost o prostie, trebuia s-o las să dea ea telefon). Este o chestiune psihologică, pentru că PATRASCANU a primit pe rudele lui DAN LAZAROVICI și pe mine nu mă primise, de aceea ne-am vrut să-i dau eu telefon.

După confruntare, anchetatorul maior mi-a spus că de ce i-am spus că am luat numărul de telefon oficial, trebuia să-i spun că l-am luat dela mama lui; de ce să mint, d-le maior, am spus, nici nu știam dacă are mamă, nu aveam nici un motiv să mint.

Această chestiune am pus-o în cele 100 pag. care au conținut aproape tot. Am fost întrebat de ce am roșit și am fost așa de încurcat cînd m-a întrebat PATRASCANU. Trebuie să spun că eu am suferit de timiditate încă din copilărie, boală de care m-am tratat mult timp.

După două luni de anchetă, am fost ținut fără să mi se spuie nici o vorbă, mi se dădea cărți, discursuri ale lui GHEORGHIU DEJ, în care PATRASCANU era calificat ca agent imperialist, nimic nu era întîmplător.

De altfel, mi s-a și spus că nici o carte nu am căpătat-o din întâmplare.

Increderea mea în conducătorul Partidului era așa de mare, și nestrămutată, în cât chiar dacă ași fi fost la New-York, tot ași fi venit în țară, să lămuresc totul.

Pînă în oct. 1952 cînd ancheta a luat alt curs, niciodată nu am disperat, din zi în zi așteptam eliberarea.

Multe momente mi-au venit prezente în minte, abia după verdict și o parte în 1954. De exemplu, cînd am fost arestat eram alimentat foarte copios, mi se dădea carne de pasăre, pește; în 1952 sau mai tîrziu am început să sufăr de foame și nici nu-mi dădeam seama că aceasta este o metodă, nici nu-mi puneam asemenea întrebări.

Învățasem limba rusă . Am cerut mereu cărți, pentru că în viața mea am lucrat mult, și nu puteam sta așa de inactiv. Pe chestiunea limbei ruse am făcut greva foamei. După un anumit timp, am fost rugat cu insistență să mănînc și am cedat. Toate acestea, în capul meu apăreau ca ceva nelegat, și mă întrebam mereu ce secret de stat poate să constituie motivul arestării mele.

De cîte ori eram scos la plimbare, mă gîndeam că ași putea să-mi curm viața, să simulez că fug și m-ar fi împușcat, totuși speram mereu că pînă la urmă se va vedea că sunt nevinovat.

La întrebarea Dvs. am dat această explicație :

Anchetatorul, la 3 sept. mi-a spus : d-ta de 16 luni insulti Partidul, îți cer să scri trădările d-tale, și te vei reabilita, dacă nu te vom arunca în grămada de gunoi.

Am răspuns că nu înțeleg acest lucru . Mi-a dat un termen de 10 zile, să mă gîndesc.

După 10 zile, mi-a spus dacă m-am gîndit și am răspuns că sunt un om cinstit. Nu mi-a pus întrebări, mi-a spus doar că activitatea după 23 august nu-l interesează ,nu m-a contra zis, a sunat, a venit șeful de serviciu căruia i-a spus: " i se taie toate avantajele".

Am spus că regimul de alimentație se înrăutățea continuu, totuși apăruse pîine albă la masa mea ca să aibă ce să-mi taie. Intr-adevăr mi-au tăiat toate avantajele, mi s-a luat dreptul la plimbare, ochelarii, cărțile și dreptul de a sta culcat în pat.

Nu mi s-a spus dacă am mințit, ce anume, după care

a început o baie de injurii înfiorătoare, nici nu pot să le redau, dar aceasta a durat două săptămîni .

Mi s-a întîmplat să visez într-o noapte că am fost eliberat și mi-a trebuit mult să-mi dau seama că nu am mai văzut dela 26 mai soția și băiatul.

Cînd am arătat cît de îngrozitoare sunt insultele mi-au spus că sunt aprecieri, nu insulte. Am spus că nu este posibil să fiu insultat în numele Partidului, nu mi-a dat voie să pronunț cuvîntul Partid și C.C. Atunci mi-am pus întrebarea dacă într-adevăr există ceva neclar în viața mea sau mă degradează așa ca să știu căsunt un om pierdut.

Intr-o zi, anchetatorul stătea foarte aproape și citea un bilet din mai sau iunie în care eu i-am spus lui Kofler că Alex.STEFANESCU ținea să vorbească cu PATRASCANU

Anchetatorul a avut o tresărire și eu am crezut că de data aceasta și-a dat seama că nu aveam nume conspirativ , eu prin formule de ocol, căutam să evit folosirea numelor reale. A spus atunci că el tot crede că eu am avut ceva cu PATRASCANU.

Atunci am văzut că totuși nu sunt convinși, și m-am gîndit la o serie de argumente pentru a dovedi că nu l-am cunoscut pe PATRASCANU pînă în 1944. Am cerut să fiu scos la anchetă și am arătat acest lucru, să mi se dea voie să dovedesc.

M-a ascultat 2,3 minute apoi a spus că nu -l interesează nici o explicație, că faptele le cunoaște, dînd ordin să nu mai fiu scos la anchetă.

În timpul acelor băi de insulte, îmi spunea că sunt cel mai ticălos dintre toți arestații și că mă vor bate, atunci m-am gîndit dacă este posibil să mă bată și mă gîndeam să-i spun că vreau să văd și asta. Dar n-am spus nimic.

Apoi am fost bătut, trimis în beci cu tot felul de pretexte, în mod neștiințific, neserios, și iar am fost bătut. Am arătat tot ce știam, cu privire la o ședință din ianuarie 1944, care ar fi avut loc la ALEX.STEFANESCU. Nu a avut loc acolo, nu am fost niciodată acolo. Despre relațiile dintre STEFANESCU și FIKI VASILIU am spus că nu știu nimic. Am fost iar trimis în beci, după ce am fost bătut de cîteva ori. Mi se spunea: "îți vom dovedi că ști, a scos un bilet prin care eu comunicam lui KOFLER că ION ANTONESCU i-a facilitat lui CHESTELAINÉ o întîlnire cu STEFANESCU. Aceasta nu însemna că ANTONESCU era în relații de prietenie cu el.

Am spus tot ce am știut despre PATRASCANU și KOFLER, despre munca lor, despre lipsurile lor, în această chestiune nu am avut nici un lapsus.

În anchetă mi s-a spus de zeci de ori, d-ta nu te gîndi la d-ta, lovește în cei trei, d-ta nu te poți apăra, te reabilităm noi. Nu am știut ce este în C.C., nu am fost niciodată la o ședință a C.C., nici cine este SPATARU. KOFLER a spus că SPATARU vrea să mă cunoască, dar SPATARU nu a venit și eu nu am cerut să-l cunosc.

Ași putea reconstitui toată ancheta. Mi s-a arătat clar că este vorba să inventez fapte în care să mă implic în contra lui STEFANESCU, PATRASCANU și KOFLER. M-am gîndit că poate aceștia au greșelile lor grave, m-am gîndit că cei ce-mi cer acest lucru cunosc viața mea, că am fost burghez, (deși auzisem o afirmație că m-am strecurat în Partid). Am spus că pe Carol, Mihai, Dinu Brătianu, nu i-am văzut niciodată n-am fost niciodată în Parlamentul român.

Era vorba de un transfer de vină, care este în contradicție cu linia Partidului.

Mi-am spus că anchetatorul va începe iar. Nu-mi era frică de bătaie, nu am avut norocul să fiu bătut de burghezie, acest examen l-am trecut bine, în fața dușmanului de clasă, (soția mea îmi spunea că este sigură de mine).

Mi-am spus atunci că poate anchetatorii va căuta să-mi reducă la minimum suferința, pentru că îmi cunoaște viața. Dacă eu ași fi venit cu altă versiune, ași fi schimbat situația celor 3. Așa am judecat și am eșit la 23.X. la anchetator și i-am dat o versiune. (făceam o declarație în contradictoriu cu adevărul).

Am ticluit această declarație. Am spus că STEFANESCU mi-a cerut o întîlnire cu PATRASCANU, că i-am comunicat lui KOFLER acest lucru că la acea întîlnire a pus problema frontului balcanic, că va fi o influență britanică din punct de vedere economic, dar că PATRASCANU a spus că politic nu, întrucît ..

Jur pe fericirea fiului meu, că pentru Partid eram gata oricînd să-mi dau viața, am venit la anchetator, și cînd anchetatorul a schimbat din economic, în politic, eu nu m-am opus. KOFLER mi-a spus atunci că acceptă cererea pe linie economică a lui STEFANESCU pentru că îl va face să preseze asupra lui MANIU pentru a-l determina să creeze fondul democratic.

Intrebare

Deci aceasta a fost atitudinea d-tale?

Ai fost convins că ai procedat just, ceea ce ai făcut?

Răspuns

N-am fost convins că procedez just, am fost însă convins că nu am altă eșire, este împotriva învățaturii marxiste, dar nu eu sunt răspunzător pentru deformarea acestei învățături, sunt conducători care apreciază așa.

Intrebare

Dacă nu ai fost convins de justete ulterioară, după ce ai văzut un asemenea procedeu, ai cerut să te adresezi unui for superior, după ce ai dat această declarație?

Nu ai spus nici la Procuratură înainte de proces?

Răspuns

Nu am fost la Procuratură.

La 3 sept. a început această fază nouă, în care mi s-a arătat clar să mă supun, să inventez.

Intrebare

Anchetatorul ți-a spus să inventezi ?

Răspuns

Nu, mi-a cerut sinceritate, mi-a spus însă ocolit, m-a trimis în boci, spunându-mi că mint. În 6 oct., înainte de declarație s-a întâmplat următorul fapt: Mi s-a spus : "D-tale ți s-a luat calitatea de membru de partid și ți s-a conferit calitatea de agent britanic. Ce servicii ți-a cerut ALEX. STEFANESCU la 23.8.1944 ?"

Am spus că STEFANESCU a invitat la el pe PATRASCANU, pe KOFLER, BERMAN și eu. Am fost la C.C., era BODNARAS acolo, i-am spus și a spus că în locul lui PATRASCANU va merge MAURER și așa a fost. ALEX. STEFANESCU a cerut ca vrea să se sfătuiască cu PATRASCANU cu privire la propunerea de a fi secretar de stat.

Anchetatorul a trecut în declarație că STEFANESCU mi-a cerut și eu l-am dus la PATRASCANU, fără să treacă că eu am fost la C.C., spunându-mi că asta nu interesează.

A trecut că am executat o dispoziție a lui STEFANESCU și nu a CC-ului.

Am trebuit să semnez.

La 6 noembrie anchetatorul mi-a spus că începe o anchetă de 7 zile, după care, va da verdictul. Imi părea rău că m-am lăsat păcălit, am văzut că nu avea intenția să mă reabiliteze. Mi-a spus că nu mă mai bate. Cele 7 zile s-au terminat

foarte neclar, am fost bătut din nou, a venit anchetatorul șef avea un plic cu declarații împotriva mea, mi-a spus că cunosc faptele mele, că îmi dă să văd aceste declarații și că justiția va aprecia. A spus că nu-mi promite nimic dar va ține seama de atitudinea mea.

Cînd am revenit asupra declarației din 22 oct., că nu l-am cunoscut pe PATRASCANU, că n-am fost în nici o ședință cu el, mi-a adus o foto-copie a unui bilet real al meu, scris cu majuscule și jos era "Salutări dela Pătrășcanu".

Am spus că n-am trimis salutări dela PATRASCANU lui KOFLER pentru că nu-l cunoscteam, mi-a dat 15 per. de palme, pentru că am spus că nu am scris eu. La a doua ședință mi-a spus că s-a făcut expertiza și că este aceeași cerneală și peniță. Era clar că nu mi-s-a arătat decît fotocopia, și că s-a adăugat pe original "Salutări".

Deasemenea mi-a arătat în ian. 1953 o declarație a lui MIREL COSTEA din dec. 1952, cînd MIREL era mort de un an, declarația era deci falsă. În declarație era vorba de data pînă cînd a primit salariu dela întreprinderea CALMANOVICI. Eu am răspuns că după 23 aug. nu i-am mai plătit nimic, și nu pînă la naționalizare cum spusese el.

Documentul era fals.

În noiembrie 1952, am fost dus în clădirea nouă împreună cu KONIA cu care am stat 14 ore și el cunoștea pe MIREL care folosisese casa lui în ilegalitate și el mi-a spus că MIREL a murit, după arestarea mea.

M-am mirat, eu îl știam om tînar. Atunci i-am spus anchetatorului că MIREL a murit și că eu nu pot să mint..

La 6. nov. mi-a spus că chestiunea se va termina. După aceea am văzut că am fost iar înșelat..

La 12. II. 1953, este o dată importantă. A apărut un anchetator nou care luase parte la ședința din 3. 9. 1952 și care m-a pus în fața unui bilet și mi-a dictat o declarație cu privire la bilet, că sunt un trădător. După ce a scris cîteva fraze, am spus că vreau să mă uit să văd cu ce sunt de acord. Atunci a sărit la mine, mi-a spus că dece stric hîrtia, a scris din nou pe altă hîrtie, Atunci mi-a schimbat regimul alimentar.

La 18 dec. 1952 anchetatorul mi-a spus că nu mai poate să mă bată (se interesa mereu de vînatăile mele) și că trebuie să mă îngrășez, pentru că sunt slăbit. I-am dat exemplul cu porcul îngrășat de Ignat.

La 12 febr.1952, m-a scos anchetatorul nou, singur, m-a turburat foarte mult, nu auzisem pînă atunci că în numele Partidului, eu voi fi reabilitat. Am spus că nu mai cred nimic.

La 9 febr.1953, mi-a fost dus cineva în cameră, era secretarul adjunct al Reg.de Partid din Timișoara.

A început ancheta la 12 febr., în noaptea aceea am scris 12 pagini în care am construit o agentură de spionaj.

La acea anchetă au venit de cîte ori cîte doi oameni, tineri, pe care i-am văzut apoi la Procuratură. Mi-a spus că am mers pînă la jumătatea drumului și trebuie să merg mai departe. Am spus că nu mai pot nimic, atunci mi-a spus că-mi va distruge familia.

Atunci mi-a adus o declarație, mi-a spus că am dat-o în fața Procurorului. La Procuratură nu am fost, i-am văzut doar la Tribunal.

Intrebare

Dacă în afară de aceste memorii ai mai solicitat ceva în scris?

Răspuns

Nu numai anchetatorului.

Intrebare

La ce închisoare ți s-a comunicat sentința?

Răspuns

La Plevnei acolo eram din 26 mai 1951, față de un procuror și un grefier.

Intrebare

La care închisoare ai stat cel mai mult?

Răspuns

La Aiud.

Intrebare

Dacă la Aiud, ai avut discuții asupra situației d-tale cu cineva?

Răspuns

În închisoare am fost izolat.

Intrebare

Cu cine ai discutat?

Răspuns

Nu am avut cu cine.

Intrebare

Dar la altă închisoare?

Răspuns

Tot singur am fost, nu am avut discuții cu nimeni. Am fost singur la Zarca, la 20. dec.1954 am fost scos și trecut într-un birou.

Intrebare

Dar în timpul cât ai stat în cameră, ai avut discuții?

Răspuns

Nu, Colonelul m-a întrebat : Ce faci CALMANOVICI?
I-am întrebat despre memoriile mele și mi-a răspuns că : se va face dreptate. Am mai fost apostrofat de un vecin de pat, un țăran care mi-a spus că eu sunt de vină că el este în închisoare. Se știa acolo cine am fost eu.

Intrebare

D-ta ești inginer, ai studii superioare, ai și memorie, eu insist și te întreb încă odată dacă ai avut cu cineva vre-o discuție.

Răspuns

Nu am avut nici o discuție.

BERMAN a fost liber o lungă perioadă după arestarea mea. Cu el am fost în aceeași cameră, eram curios să știu ce face familia mea, asta mă interesa foarte mult.

BERMAN mi-a spus că noi nu trebuie să mai vorbim niciodată, am scăpat de anchetă, de Zarca, de foamete, Partidul vrea izolarea noastră.

La Jilava s-a întâmplat următorul fapt :

Camera în care eram izolat, avea două găuri. Vecinul mi-a spus: Cine ești, să nu te temi, de unde vi ? Am spus că viu din Aiud. I-am întrebat și eu pe el, mi-a spus cred că din spital. M-a întrebat cum mă cheamă. I-am spus dacă este posibil să transmită la familia mea , prin telefon, sau la Construcții, că sunt la Jilava și soția mea să apeleze la VANEA și la soțul lui COCA să mă salveze.

Intrebare

Cum îl chema pe acesta ?

Răspuns

Nu l-am întrebat.

Intrebare

Pentru ce era el la Jilava ?

Răspuns

Nu știu.

Intrebare

Adineaori ai spus că vei fi sincer. Văd că poci să reconstruiești o serie de fraze, din memorie. Am întrebat dacă ai avut discuții cu cineva. Acum câteva minute ai spus că ți-a spus cum îl cheamă?

Răspuns

Nu l-am întrebat. Nu știu.

Intrebare

El a transmis acest lucru?

Răspuns

Nu știu.

Intrebare

Ai mai avut discuții cu altcineva ?

Răspuns

Nu !

Intrebare

Deci acesta este cuvântul d-tale ferm ?

Răspuns

Da.

Intrebare

D-ta ai spus că atît în memoriile pe care le-ai înaintat ai afirmat că ești cinstit și sincer, în discuții de asemenea ai spus că vei fi cinstit. Pun aceeași întrebare de mai înainte: Ai discutat cu cineva asupra situației d-tale sau nu ?

Răspuns

În memorii am spus că sunt cinstit. În viața mea am spus că sunt cinstit și sincer.

Intrebare

Atunci cu cine ai discutat d-ta asupra situației d-tale?

Răspuns

Nu am discutat cu nimeni. Nu am fost în situația de a discuta cu oameni decît în fabrică. Am fost tot timpul izolat. Am spus mereu că sunt nevinovat.

Intrebare

Răspunde la întrebarea dacă ai discutat cu cineva?

Răspuns

Nu am discutat cu nimeni.

Intrebare

Nu ai rugat pe nimeni?

Răspuns

Ce să rog? Am rugat pe dl. COLER.

Intrebare

În afară de dl.col.COLER?

Răspuns

Ce să rog, să mi se dea libertate ?

Intrebare

D-ta ai spus că la Jilava ai rugat pe cineva să meargă acasă?

Răspuns

Nu să meargă acasă, să transmită acasă, să implor pe VANEA să mă salveze, pentru că la Jilava am venit foarte optimist.

Intrebare

Care este baza acestei stări optimiste cu care ai plecat dela Aiud?

Răspuns

Această stare de spirit am arătat-o în memorii, o cunoașteți.

La 14 dec. am fost în fața d-lui col. COLER care mi-a spus că ceea ce cer eu, legătura cu familia, munca cu oameni liberi, asta nu se poate, avem legalitate socialistă, însă în apropiere este o întreprindere, și mă poate scoate acolo, am semnat un angajament de discreție.

Intrebare

Ce fel de discreție, cu ce te angajai ?

Răspuns

Mă angajam să nu divulg secretul în legătură cu arestarea mea, ancheta care s-a făcut, aceasta în fața d-lui col. CONSTANTINESCU dela Văcărești. Am fost scos din izolare și din inactivitatea dela Zarca și dus între 500 de oameni o lună de zile, cu o muncă tehnică de planificare.

La 20 ianuarie am fost adus din Aiud. S-a dat ordin să fiu îmbrăcat cât mai bine, a venit frizerul și m-a dichisit, mi-a pus șireturi la bocanci, i-am făcut cu cremă, nu-i mai făcusem de 3 ani, și m-au trimis la București. Eu gândeam că sunt adus în fața lui BODNARAS care va găsi o soluție să mai am ceva din restul de viață. A venit COLER în camera unde eram cazat și mi-a spus că arăt ca întinerit, a dat ordin să mi se dea un paltan și am venit cu un vagon penitenciar la Jilava unde nu mai fusesem niciodată. La Jilava mi-a făcut o impresie grozavă mizeria de acolo. Din nădejdea pe care o avusesem, am rămas uluit, am fost dus într-un dormitor fără așternut. Am fost ținut mai multe ore în izolare, dimineața s-a întâmplat chestiunea aceea cu vecinul, despre care v-am povestit.

Intrebare

D-ta ai studii, ai memoria, poate îți mai amintești ceva ?

Răspuns

Ce legătura are asta cu studiile ?

Intrebare

Are importanță pentru că d-ta ai experiență.

Răspuns

Experiența pe care am avut-o nu mi-a ajutat la nimic.

Intrebare

În problema aceasta te poate ajuta memoria d-tale.

Răspuns

Catastrofa care s-a abătut asupra mea a fost îngrozitoare.

Intrebare

D-ta susți că în afara memoriilor trimise în mod oficial, în afara discuțiilor avute cu deținutul dela Jilava, când erai izolat, alte feluri de legături ce ai avut ?

Răspuns

Nu știu cui puteam să solicit ceva.

Intrebare

Ști că asta te caracterizează profund ?

Răspuns

Din acest motiv s-a abătut nenorocirea asupra mea?

Intrebare

Îți spun aceasta, pentru că unele momente le ții minte cu precizie, și unele chestiuni care ar cere un efort de memorie mai serios de exemplu expresia de "COCA", deasemenea le ții minte, dar unele lucruri care sunt mai apropiate, nu le ții minte. Cum se explică acest lucru ? Acum câteva minute când ai redat conținutul memoriilor, ai redat esența, ceea ce dovedește că ai memorie?

Răspuns

Am spus în memoriu experiența vieții mele, nu am spus născociri .

Intrebare

care
Cum alte lucruri/ți s-au întâmplat le ți minte și altele nu? Noi am ascultat cu atenție tot ce ai spus.

Răspuns

Tot ce am spus sunt sigur că știți tot așa de bine. Recunosc că m-ați ascultat cu răbdare.

Intrebare

Noi vrem să știm și această parte, dacă ai putea să o redai ca și prima parte.

Răspuns

În închisoare, la fabrică, am stat de vorbă cu oamenii, v-am scris în ce fel de ambianță eram, erau oameni cu alte viziuni, se țineau lecții, ascultam, dar eram bolnav, aveam încă picioarele foarte umflate. Acolo am aflat ce s-a mai întâmplat în lume, am aflat de moartea lui STALIN, dar n-am discutat nimic în legătură cu situația mea.

Intrebare

Si nu ai solicitat sprijinul nimănui , în afară de aceste memorii ?

Răspuns

Sprijinul cui? Am mai vorbit cu încă un deținut care sunt convins cu certitudine că va comunica familiei că m-a văzut, dar asta nu s-a produs. Nu vreau să-i fac rău, am făcut destul rău prin declarațiile mele.

Intrebare

Părerea d-tale este că acel fapt încă nu s-a petrecut?

Răspuns

Ca să solicit intervenția cuiva, nu s-a putut petrece dar sunt sigur că omul acela va scrie familiei, dar nu s-a întâmplat acest lucru.

Eu am intrat în 1937 în Partid, Din 1933 până în 1947 am muncit pe linia Partidului. Am muncit 7 ani ilegal și 7 ani legal. Viața mea din acești 14 ani nu a fost discutată cu nimeni, niciodată. Puneți ipoteza că am discutat cu cineva.

Dvs. știți în ce ambianță am fost, gândiți-vă că nu mi-am văzut de 4 ani nevasta și băiatul, că nu știu dacă mai trăiesc, am văzut doar un articol al băiatului meu într-o revistă, pe care mi-a arătat-o anchetatorul.

Viața mea de 14 ani în slujba Partidului, despre asta nu am fost întrebat, și acum, chiar dacă ași fi discutat cu cineva deși nu aveam dreptul, Ce este? Nu pot să arunc o lumină defavorabilă în fața unor oameni. La Plevnei, am fost împreună cu doi trădători, cărora nu le-am spus ce mi se întâmplă, dacă mă sfătuiau cu ei, nu ajungeam să dau o declarație ca aceia pe care am dat-o.

M-au acuzat că sunt spion pentru că îmi dă mâncare bună și stau multe ore la anchetă și totuși nu le spuneam nimic.

După verdict, am stat 8 luni în izolare, pe o rogojină, mă dor oasele corpului că nu pot să dorm.

Vă rog să nu insistați să vorbesc, chiar dacă am vorbit cu un om, mă sufocam de durere și de disperare și eu vreau să mai trăiesc, am șaiszeci de ani, de 4 ani sunt în pușcărie.

Intrebare

Si ce ai rugat pe omul acela ?

Răspuns

L-am rugat să telefoneze soției, dar nu știu cum îl chiamă. Stiu doar pe acela cum îl chiamă, care m-a văzut în lanțuri. Pe celălalt l-am rugat să comunice că m-a văzut la Aiud, că dl. BODNARAS din 1944 a hotărât soarta mea, că sunt nevinovat. Trebuia să plece peste câteva zile.

Intrebare

Cine trebuia să plece peste câteva zile?

Răspuns

Acel om. Altceva nu l-am rugat. Vă rog să insistați asupra vieții mele și asupra motivelor care m-au dus la catastrofă, cu ce am greșit? acestea sunt problemele cardinale care interesează.

Intrebare

Acum ne interesează și partea aceasta.

Răspuns

Aceasta este tot ce am avut de spus.

Am fost obiectul de dispreț al muncitorilor revoluționari, deși știu că BODNARAS nu este de origine muncitorească, el era militar.

Intrebare

Totuși, te rog să recurgi la memoria d-tale, poate îți vei aminti ceva ?

Răspuns

Nu-mi amintesc.

Intrebare

În afară de acest lucru, că trebuie el să comunice familiei d-tale, altceva l-ai mai rugat ?

Răspuns

Ce puteam să-l rog altceva ?

Intrebare

Dar acest nume de COCA cine este ?

Răspuns

Este numele soției lui BODNARAS.

Intrebare

Îi mai spune și altfel?

Răspuns

Desigur și soția mea se numește Coca, deși în acte este Cecilia. La C.C. i se spunea MONICA. Se numea COCA MUNTZER după primul ei soț, o cunosc dinainte de război.

Intrebare

Acel cetățean pe care d-ta l-ai rugat este din București.

Răspuns

Nu știu dar a fost adus la București.

Intrebare

Cum pute-ai să-i încredințezi un secret dacă nu știai de unde este?

Răspuns

L-am rugat dacă vrea și mi-a spus să fiu sigur că o va face. Este vorba de acela dela Jilava.

Intrebare

Dar acela dela Aiud?

Răspuns

Este din București. Acela care m-a văzut în lanțuri nu este din București.

Intrebare

Și care sunt considerentele că nu poți să spui numele aceluia care trebuia să transmită ceva familiei d-tale?

Răspuns

Pe acela dela Jilava nu l-am văzut la față. Pe celălalt, nu-i știu numele.

Intrebare

În ce împrejurări l-ai rugat acest lucru ?

Răspuns

Eram în dormitor când am aflat că pleacă.

Intrebare

În cameră se făcea apel?

Răspuns

De 2 ori pe zi.

Intrebare

Deci fiecare detinut era strigat nominal.

Răspuns

Nu se striga pe nume , eram înșirați toți în fața peretelui și sergentul raporta că "sunt 74 reținuți".

Intrebare

Cît timp ai stat în această cameră?

Răspuns

O lună de zile.

Intrebare

Si în decurs de o lună de zile nu ai știut cum îl cheamă?

Răspuns

Nu. Nu eram privit cu ochi buni acolo, se fereau de mine.

Intrebare

Dacă ceilalți te priveau așa, acest detinut pe care l-ai rugat nu se situa pe aceeași poziție ca și ceilalți?

Răspuns

Eu nu l-am cunoscut pînă în acel moment.

Intrebare

Acum este liber, i-a expirat pedeapsa, nu ști ce pedeapsă a avut , cum arăta ?

Răspuns

Știu, l-ași recunoaște.

Intrebare

Nu ați intrat în intimități ?

Răspuns

O singură dată am vorbit cu el și mi-a promis că mă va servi, era un om deștept. Mi-a spus că eu nu pot să știu ce gîndește familia despre mine, ca familia poate să nu vrea să stea de vorbă cu el. Eu nu i-am dat nici o garanție știam că familia mea ținea la mine, trăiam bine cu soția mea.

V-am spus așa că, unul m-a văzut în lanțuri, unul mi-a vorbit la Jilava, înainte de a fi fost la Galați, Brăila. La Văcărești, mi s-a pus lanțuri și am fost urcat într-un vagon Penitenciar, și mi-sa spus că merg la Salcia. La Brăila, mi-au spus că n-a ieșit garda și mă duce la Galați. Acolo am stat 2 zile, și apoi am fost dus la Brăila, de unde am fost luat și dus în alt penitenciar o singură zi, după care am fost adus aici. Înainte de a fi adus aici, mi s-au scos lanțurile.

Intrebare

Atunci d-ta afirmi că nu ai făcut altceva în afară de aceste cazuri? Este curios acest lucru că nu ții minte. Ce te face pe d-ta să ai această poziție?

Intrebare

Așa de greu îți este să-ți cristalizezi răspunsul în minte?

Răspuns

Nu am nimic de răspuns.

Intrebare

Părerea d-tale este să nu insistăm în această problemă?

Răspuns

Da.

Intrebare

Pe ce considerente?

Răspuns

Pentru că dacă în această perioadă am comis ceva, am vorbit cu cineva și nu vă spui că am vorbit cu cineva, pe care nu știu cum îl chiamă, aceasta are o importanță mai mare sau mai mică. Este mai important să vedeți în ce situație eram eu, cum am ajuns acolo, se poate face încă ceva cu acest om, se poate avea încredere în el, trebuie dat morții? Asta este esențialul. Dacă am păcătuit în această direcție, să vă spun numele acelui om, despre care sunt convins că va face, sigur nu va semna el, aceasta va fi o dovadă împotriva lui, va avea de suferit consecințe și nu vreau să mai lovesc în cineva care a vrut să mă ajute.

Intrebare

Vezi tocmai pe aceste două considerente te contrazici. D-ta spui că trebuie să ținem cont de tot. Este logic, Ca să fi obiectiv, trebuie să ți cont de toate elementele, dar d-ta ne lipsești de aceste elemente?

Răspuns

Eu am dat sute de pagini de declarații. Am pus semnătura mea curată pe tot ce a vrut anchetatorul, ca pînă la urmă să mă facă ticălos, că nu-mi merit nici soția. Acum să aduc nenorocire unui om, care a vrut să mă ajute și nici nu-i știu numele.

Intrebare

Ce te determină pe d-ta să ai această poziție de a nu pune problema deschis ?

Răspuns

Dar nu știu numele decît al aceluia care m-a văzut în lanțuri..

Eu v-am spus în memorii și mi-a spus și dl.anchetator că soția mea nu crede că eram un om cu 70 de fete, pentru că m-a pus să declar că am avut agentură de spionaj.

Nevasta mea nu poate să creadă așa ceva, și nici alți oameni care mă cunosc de 40 de ani, în diverse etape, nu pot să creadă așa ceva.

Intrebare

D-ta afirmi că ești cinstit și totuși la o singură întrebare d-ta nu răspunzi.

Răspuns

Imi puteți pune o mie de întrebări, dar nu despre această perioadă dela 20 dec. 1954, asta poate să caracterizeze viața mea, cînd eram zdrobit, făcut vîndări. Acum, după ce am stat 8 luni de izolare, acum stau iar în izolare cu pază dublă.

Intrebare

Cînd ai primit d-ta ultima scrisoare de acasă?

Răspuns

Nu am primit nimic de acasă decît un pachet cu cărți. Nu am dreptul să scriu. Am scris în iulie 1951, un memoriu, dar nu s-a transmis nimic familiei mele, pentru că nu am primit nici un răspuns.

Din 26 mai 1951 nu am nici o legătură cu familia mea.

Anchetatorul mi-a spus în 1954, că mi-a adus cărți de acasă, vre-o 20, din care mi-a dat o parte.

Intrebare

După ce știai că sunt de acasă?

Răspuns

Am dat lista și aveau stampila fiului meu, mi-a adus și ochelari. și haina aceasta, fără să știu.

In dec.1952, după declaratia din oct.1952, se părea că va fi procesul, atunci mi-a adus hainele, iar cînd a fost procesul mi-a spus că am haine aduse de un an.

Intrebare

Alt contact nu a fost ?

Răspuns

Nu .Anchetatorul s-a contra zis, mi-a spus că soția mea este foarte deșteaptă și a cerut divorțul . Altă dată mi-a spus că "acum tot pe linia securității lucrează și fiul și nevastă și că nevasta mea nici ea nu este ușe de biserică".

Celălalt mi-a spus că nevasta mea nu crede că sunt spion.

Intrebare

Poate că totuși te vei gândi la întrebarea noastră?

Răspuns

V-am spus tot.Cred că și Dvs. personal mă cunoașteți.

Intrebare

Totuși întrebarea aceasta mă interesează .

Răspuns

Pentru caracterizarea mea ? Nu am alt ceva să vă spun.

Intrebare

Noi luăm act de toate acestea.

Răspuns

Eu vă rog să vedeți viața mea în totul, pentru ce am intrat în Partid, cum am muncit după 23 august 1944, și cum am fost folosit de Partid cum în orice moment am fost gata să renunț la poziția mea burgheză.

Vă rog să nu mă lăsați în această situație. Vă rog să-mi dați cărți, și hîrtie să notez ceea ce aș vrea. Gardienii mei citesc tot timpul, și eu am tot atîta interes de carte ca și ei și mai am cîteva chestiuni de ordin material, sufăr de stomac, aș avea nevoie de cîte ceva.

Intrebare

D-ta ai rugăminți, dar noi am pus o întrebare la care nu am primit răspuns.

Răspuns

V-am spus că după 20 decembrie cînd am stat o lună de zile în fabrică, am rugat pe cineva să spună familiei mele ceva și nu-i cunosc numele. Pe acela dela izolare nu-l cunosc, nici nu știu dacă m-a servit.

În al doilea rînd, viața mea este bogată, aveam dreptul că am altă bătrînețe, fiul meu cînd s-a întors dela Leningrad , trebuia să mă găsească în altă parte, cum m-a găsit altă dată la o conferință, nu să afle că sunt spion.Anchetatorul mi-a spus că a fost și el anchetat cîteva luni.

Toate celelalte sunt o consecință a acestei vieți de aceasta trebuie să răspund, nu de felul cum m-am comportat în anchetă, pentru că nu trebuia să ajung aici. Partidul trebuia să mă ajute, eu nu cred că nevasta mea a divorțat, abia serbasem 25 ani dela nunță înainte de arestare.

Intrebare

Totuși, nu ai răspuns la întrebare.

Răspuns

Am răspuns la tot, nu mai insistați.

Intrebare

Viața d-tale se compune din mai multe elemente, deocamdată ne-am oprit la acest element.

Răspuns

Dacă Dvs. găsiți memoriile și le citiți, poate mai găsiți ceva. Dl. Maior care m-a anchetat, mi-a spus că vom face o sinteză și voi pleca de acolo cu o verificare mai teribilă decât aceea din 1949 a Partidului. Toate erau vorbe înșelătoare. Eu cred că în Dvs. nu se reflectă în suficientă măsură drama îngrozitoare a vieții mele, că mi-am făcut datoria în mod excepțional și cred că faptul că mă găsesc aici, nu este just, și nici marxist.

Intrebare

Dacă d-ta nu te duci logic pînă la sfîrșit și te oprești la un punct ?

Răspuns

Nu știu numele acestui om.

Intrebare

Deci atunci se poate spune că există o părere oficială și una obiectivă ?

Răspuns

Nu înțeleg.

Intrebare

D-ta ne ceri să fim obiectivi, marxiști pînă la capăt. Pentru a judeca aceste lucruri, trebuie să ai o singură părere, nu una oficială și una personală. De ce d-ta ne dai răspuns plasîndu-te pe o cale oficială, reținînd partea 2-a?

Răspuns

Motivul pentru care nu pot să dau numele, sunt acelea pe care vi le-am spus. Nu-i știu numele, am apelat la el, nu știu dacă a făcut ce l-am rugat.

Intrebare

D-ta, totuși, să te mai gîndești și mîine dimineață mai stăm de vorbă, poate ai să-ți aduci aminte, procesul acesta de conștiință este complicat.

Răspuns

Pentru mine nu este complicat, nu au fost frîne

în fața anchetei, vă puteți uita în dosar, să vedeți dacă am avut vreodată intenția să spui vre-o minciună, totul a fost foarte clar și anchetatorul a înțeles că omul care stă în fața lui nu ascunde nimic.

Intrebare

Care este poziția d-tale față de noi în momentul de față, ai rezerve ?

Răspuns

Nu am rezerve în chestiunea aceasta, nu-i știu numele acelui om.

Intrebare

Așa cum ai spus așa se prezintă.

Răspuns

Este un capitol asupra căruia vă rog să nu insis-
tati.

Intrebare

Dacă ai încredere în Partid de ce nu arăți totul.

Răspuns

Nu mai am nimic de spus.

București, 7 aprilie 1955.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul Ing. EMIL CALMANOVICI, reținut la 26 mai 1951.

Intrebare

D-ta ai făcut mai multe memorii ?

Răspuns

Da, am făcut.

După arestarea mea, mi s-au luat mai multe declarații.

În iulie 1951, am rugat pe anchetator să-mi dea posibilitatea să fac un memoriu către Comitetul Central. Mi-a dat hîrtie și am făcut acel memoriu, în care am arătat viața mea, că nu am făcut fapte incompatibile cu calitatea mea de membru de Partid; am mai arătat că în timp ce zeci de mii de oameni reacționari, care nu au dorit acest regim, sunt liberi, eu nu am posibilitatea să muncesc pentru construirea socialismului pe care l-am vrut, eu care am luptat pentru acest regim cu riscul vieții mele. Am rugat să se stea de vorbă cu mine pentru a se lămurii anumite probleme.

Dl. maior care m-a anchetat prima dată, mi-a spus ca acest memoriu să-l fac în colaborare cu dînsul, pentru că tot astfel dădeam și declarațiile, în urma sugerărilor d-sale.

Am scris în două rînduri circa 100 pag. în care am încercat să dibuiesc care poate să fie cauza arestării mele.

După alte două luni, mi-a dat posibilitatea să scriu alt memoriu pentru C.C., pe care nu l-am terminat; aceasta a fost în august 1951.

După arestarea mea am fost trimis la Aiud, unde am cerut să fac un memoriu către C.C.. Mi s-a dat această posibilitate și am făcut și acest memoriu către C.C., intitulat Domnule Secretar General, pe care l-am scris pe hîrtie albă, în 14 pagini. La acest memoriu era și o anexă care a rămas în stare de concept și un memoriu către Dl. BODNARAS pe hîrtie de sac, maro.

In luna iunie, am făcut un memoriu către Comisia Controlului de Partid, adresat D-lui PIRVULESCU.

In luna octombrie am făcut o revenire către C.C. adresată însă D-lui VANEA VIDRASCU, și un memoriu către Dl. CHIVU STOICA, cu conținut co-lateral.

In luna noiembrie, am făcut un memoriu, nu la cerere, ci a venit un căpitan, pe care-l mai văzusem în anchetarea mea, era ajutorul D-lui Maior, care mi-a dat 15 file pentru a completa memoriul, într-un timp limitat, de 6 ore.

In luna febr. 1955, eram la închisoarea Văcărești și am făcut acolo un memoriu de 6 pagini adresat D-lui colonel către M.A.I., pentru că delegatul Ministerului mi-a vorbit în prezența D-lui Colonel, în acel memoriu erau chestiuni care se refereau la dispozițiuni pe care Dl. Colonel mi le-a dat mie.

Intrebare

Ce ai solicitat d-ta prin aceste memorii ?

Răspuns

Prin memoriul către Dl. GHEORGHIU-DEJ, din luna iulie 1954, am pus problema astfel:

Am arătat că stau în fața unui verdict al Tribunalului Suprem Militar care are un caracter definitiv, bazat pe lucruri reale; am recunoscut caracterul definitiv al acestui verdict, pe care nici nu l-am pus în discuție. Prin acest verdict, am fost scos din viața societății, am încetat să fiu director al Ministerului Construcțiilor în mod definitiv, am încetat să fiu profesor la Institutul de Construcții și multe alte sarcini din viața mea, am încetat să fiu soț, tată, prieten, în modul acesta 85% din verdict este implinit în mod practic.

Am intrat în partid, într-o vreme când eram prigonit, când aveam posibilitatea să trăiesc o viață fericită, soția mea era fiică de burghez, posedă părint în Palestina,

Am arătat în acel memoriu toată activitatea mea de comunist, cerînd partidului (mi s-a spus că nu mi se contestă cele ce am făcut pentru Partid) ca să-mi găsească o condiție de viață, pentru a putea să-mi duc viața la ca at, pentru că nu pot să-mi duc viața în izolarea aceasta și cerînd ca în caz că nu se poate găsi o soluție, pe care sunt convins că o merit, eventual să fiu împușcat; am cerut să se găsească înțelegere în spiritul unui umanitarism proletar.

După ce am înșirat faptele mele, din viața mea de comunist, am tras această concluzie că în lumina materialismului dialectic, toate aceste fapte caracterizează viața unui comunist cinstit și că ele îmi dă dreptul să mă bucur de încrederea clasei muncitoare, fapte care sunt incompatibile cu acuzarea care mi s-a adus și care a dus la sfârșirea vieții mele.

Cele ce arăt sunt numai o sinteză din ceea ce am scris în memoriu.

Mai aminteam în memoriu și unele raporturi personale pe care le-am avut cu dl. Secretar General, care ilustrau dragostea și respectul pe care-l am pentru Secretarul General. La acest memoriu trebuia să fie încă o anexă, nu am arătat însă în memoriu că această anexă din motive tehnice, nu a fost alăturată. În anexă arătam că, oameni de categoria mea, cu activitate lucrativă, cu posibilități de viață fericite, burgheze, nu pot intra în partid pentru a-l trăda, că este absurd acest lucru.

În memoriul către Dl. BODNARAS apelam la D-sa, ca să i-a cunoștință de memoriul către C.C. să aprecieze, în mod pozitiv, binevoitor, să-l susțină în fața C.C., în sensul de a obține o rezolvare favorabilă a acestui memoriu și apoi am argumentat de ce m-am adresat D-sale.

Intrebare

Care erau acele argumente ?

Răspuns

Dl. BODNARAS a preluat conducerea C.C. în aprilie 1954, deci a luat cunoștință de activitatea activiștilor de Partid, prin care oram eu, soția mea, două surori ale mele cu sozii lor, un alt cumnat al meu cu soția lui, și a repartizat sarcini. Am făcut afirmația acolo, -reproduc textual- "de la felul cum ați repartizat sarcinile și pînă la arestarea mea, și apoi pînă la verdict, duce un fir roșu, pe care se pot însemna o serie de momente caracteristice". Dl. Kofler a fost arestat la 4 aprilie 1954, lucru pe care l-am aflat în închisoare în 1953.

Faptul că s-a constituit un nou C.C., mi-a fost comunicat în mod oficial de KOFLER care mi-a dat un document al noului Secretar General.

Pe altă cale nu am aflat despre constituirea unui nou C.C. În momentul pierderii legăturii cu Kofler, Suzi Kun

mi-a comunicat că ea nu are nici o posibilitate să dea de KOFLER deși l-a căutat peste tot..

Atunci i-am solicitat lui MIREL COSTEA despre care știam că este membru de Partid, după cum știa și cel că eu sunt membru de Partid, fără să fi avut legături de muncă vreodată cu el - să fie legătura mea, întrucît eu am legături cu ALEX.STEFANESCU, agent britanic, dela care primesc radiograme pe care eu le socot importante pentru C.C.

MIREL COSTEA mi-a adus, după 2 zile răspunsul că mi se face legătura veche, fără să-i scrie numele, și că radiogramele să fie transmise prin dînsul, iar KOFLER va fi legătura de Partid,

Intrebare

In esență acestea au fost argumentele ?

Răspuns

Pentru dl.BODNARAS, am avut argumente mai importante.

Deasemenea, am fost din nou însărcinat să țin legătura împreună cu BERMAN - deși se știa de către C.C. că noi doi suntem oameni cu relații burgheze, din fosta societate burgheză și că ALEX.STEFANESCU este agent britanic.

Cel mai important argument față de dl.BODNARAS, pe care l-am socotit că poate să mă ajute, este acesta:

După 23 august, dl.BODNARAS conducea la Secretariatul C.C. un Serviciu conspirat, în care lucra soția mea, MIREL COSTEA. Dl. BODNARAS a venit în casa noastră, împreună cu Vanea VIDRASCU, ținînd gîdînța cu un reprezentant al Comandamentului Militar Sovietic, de mai multe ori. Deci, C.C. și Guvernul sovietic, prin reprezentantul său, au folosit casa noastră, după 23 august, ca un loc de întîlnire conspirat, într-un moment cînd putea să găsească case burgheze cîte vroia.

Un alt argument era că dînsul a transmis prin soția mea care lucra la el, întrebări care trebuiau puse Dnei RADESCU asupra căreia, EGON VEIGEL, prietenul meu din 1917, și legătura mea de Partid, avea ascendență. Dna RADESCU a fost adusă în casa noastră de 2 sau 3 ori, și ea a răspuns la aceste întrebări ale C.C. care i-au fost transmise prin dl.BODNARAS, o chestiune de mare încredere cu caracter anti-britanic.

Deasemenea, am mai amintit D-lui BODNARAS că dînsul

mi-a cerut mie să prezint asupra lui KIRIN din Timișoara, cu care aveam legături pe linie de partid, ca să stingă procesul împotriva lui GROZA, spunându-mi că "bătrânul merge cu noi până la capăt, trebuie să-l ferim de lictiseli".

Îi mai aminteam D-lui BODNARAS că în 1945, FRIEDEL un bucovinean, mi-a spus că dl. BODNARAS a făcut aprecieri defavorabile asupra mea. M-am dus atunci la dl. BODNARAS care mi-a răspuns foarte hotărât că n-a spus nimic despre mine, că nu are nici o rezervă cu privire la cinstea mea politică. Nu am mai insistat și nu am mai spus nimic lui BERMAN despre aceasta.

În chestiunea folosirii casei noastre, a soției mele, a cununatei mele, a mea, pentru ședințele arătate, am considerat un argument hotărâtor, cum se poate ca un reprezentant al Partidului să se întâlnească cu un reprezentant al Guvernului Sovietic în casa unui om cu activitate de spionaj și să nu știe nimic?

Intrebare

D-ta cunoșteai deci, linia partidului ?

Răspuns

Da, citeam ascultam Radio Moscova.

Intrebare

Cunoșteai politica, metodele partidului?

Răspuns

Cred că cunoșteam. Am relucrat un maior german, Ka, eratz, era hitlerist, i-am arătat greșelile lui, după care l-am pus în slujba Partidului. Dl. BODNARAS i-a trimis un certificat la Viena, care i-a fost de folos față de partid.

Am primit apoi corespondență de la el prin care își exprima ne cunoștința pentru răbdarea pe care am avut-o de a-l lumina. Eram la curent cu politica internațională, cu lupta dusă de Partidul Uniunii Sovietice.

Intrebare

Deci, d-ta ai cunoscut diferența, deosebirea de bază dintre politica Partidului Comunist față de politica partidelor burgheze și metodele de bază din munca unui partid burghez și cele ale Partidului Comunist?

Răspuns

Cunosc deosebirea calitativă dintre Partidul monolit al clasei muncitoare și partidele burgheze.

Intrebare

Este vorba de metodele folosite în munca partidului, să nu înțelegi această întrebare ca un examen politic.

Răspuns

Am pretenția că cunosc toate acestea. Am citit Istoria partidului în 1939, atmosfera din casa mea era comunistă, nu au intrat în casa mea, de când am devenit membru de partid nici un om decât numai pentru interesele partidului, chiar dacă erau burghezi.

Intrebare

În timpul activității d-tale, ai putut să-ți dai seama asupra diferenței fundamentale dintre Partidul Comunist și Partidele burgheze. Ai cunoscut linia partidului, care sunt factorii de bază pentru care luptă și care sunt principiile de bază de luptă.

Răspuns

Acest lucru îmi era cunoscut. De exemplu interesele clasei muncitoare din România, din Germania și dintre popoarele URSS, toate aceste interese concordă, ceea ce la burghezi nu există.

Intrebare

Atunci este evident că era clar pentru d-ta că există și un principiu al centralismului democratic în cadrul partidului, deci diferența aceasta a punctelor de bază, partidul Comunist și partidul liberal, acolo conducerea mergea după moștenire, în linie ascendentă, acest lucru îți era cunoscut, clar.

Răspuns

Îmi era clar, deasemenea îmi erau clare criteriile care au format lupta la Congresul III.

Intrebare

Cunoscând linia partidului, structura lui, metodele lui, principiile de bază ale partidului, cum ai putut să-ți închipui că îți se cere să procedezi anti-partinic ?

Răspuns

O întrebare foarte logică, eu am explicat acest lucru în memoriu.

> Am fost arestat la 26.5.1951.

Cu 5-6 săptămâni înainte de arestare, am fost trimis în audiență de președintele Comisiei de Control,

CONSTANTIN PARVU ESCU, căruia i-am predat un memoriu de 2 pag.

foarte concret, în care arătam o chestiune care mă rîcîia de doi ani de zile și anume faptul că nu am fost decorat de Partid la eliberarea țării. Chestiunea aceasta m-a durut. Soția mea a primit decorație și a fost foarte afectată (ea era fată de burghezi), eu am devenit burghez prin anumite împrejurări.

Soția mea este un om foarte cinstit. Ea spunea că viața ei a început din ziua cînd a devenit membru de partid "dar tu ai făcut mai multe decît mine, cum se poate să nu fi decorat" spunea ea ?

Toi oamenii cu care am muncit eu au fost decorați și eu nu am fost. MIRELA COSTEA mi-a spus că am dreptate și să fac o cerere, pentru că nu ceream altceva decît dreptul meu.

În aprilie 1951, m-am hotărît să mă prezint la președintele Comisiei de Control și să-mi exprim această nemulțumire, pentru că știam că sau făcut multe greșeli cu ocazia acordării acestor decorații. CAROL NEUMAN a fost în Spania și n-a primit nici el. Am socotit că greșelile trebuiesc reparate. Pentru că era o lună și ceva înainte de aniversarea a 30 de ani dela crearea Partidului Comunist, credeam că la un asemenea eveniment, oamenii care au avut un rol în ilegalitate, vor fi fixați în Istoria Partidului.

DL. IRVULESCU mi-a spus că a fost 10 ani în Uniunea Sovietică și nu se obișnuiește să vi la partid pentru așa ceva. Numai cînd este vorba de alte persoane, nu de persoana ta. De exemplu eu am propus un funcționar pentru decorare, pe care l-am ajutat în muncă.

I-am mulțumit și i-am spus că nu mai dau această petiție. Atunci DL. Irvulescu mi-a spus că dacă am această ambiție, să fiu prețuit de Partid, să-i las petiția.

În 15 mai am fost desemnat într-o delegație a Ministerului Comerțului ca delegat al Ministerului Construcțiilor pentru plecare în U.R.S.S., un vis pe care-l aveam încă din 1917.. Am fost șters 3 zile înainte de plecare.

Cînd am fost arestat, mi s-a spus: d-ta nu ești arestat, noi nu arestăm, noi scoatem oameni din circulație. Te-am chemat pentru a ne da unele lămuriri. Atunci am întrebat: de ce nu sunt întrebat, fiind liber? Mi s-a răsuns că este vorba numai de 2 zile. Așa am fost amînat mereu.

În primele zile ale anchetei, anchetatorul sunt convins că nu a avut nici cea mai mică îndoială că are în fața lui un om conștient, deși nu țineam minte anumite lucruri

pe care ulterior le-am lămurit cu ajutorul lui. La un moment dat s-a făcut o sinteză de reconstituire a unor chestiuni care interesa ancheta. Atunci când s-a făcut această recapitulare, ancheta mi-a spus că poate în curînd voi fi liber.

În febr. 1952, a venit un căpitan care mi-a spus că dl. Maior^a murit pentru d-ta, d-ta depinzi de vîrful C.C., nu am nici o putere asupra d-tale care ești adus într-o chestiune care constituie un secret de stat".

La întrebările Dvs. ar fi multe de spus, dar vreau să fiu mai scurt.

Mai amintesc că la confruntarea cu ATRASCANU care a avut loc în anul 1951, înainte de această confruntare, anchetatorul șef, un colonel, a insistat foarte mult, de repetate ori, ca să nu răspund decît strict la întrebarea formulată de el și nu la întrebările pe care mi le va pune ATRASCANU.

Așa s-a făcut că, ATRASCANU a contestat că am fost eu împreună cu ȘTEFANESCU în oct. 1944 la dînsul, spunîndu-mi că s'un minciuni.

Eu sunt convins că ATRASCANU nu m-a ținut minte, că nu m-a văzut pînă atunci. Dacă însă i-ași fi spus că i-am dat un telefon din cancelaria secretarei Anei Pauker și i-am cerut să vii la el, ar fi înțeles, și-ar fi adus aminte, pentru că el m-a întrebat de unde aveam numărul lui de telefon. Am răspuns că numărul de telefon l-am luat în mod oficial dela Cancelaria secretarei C.C., (a fost o rostie, trebuia s-o las să dea ea telefon). Este o chestiune psihologică, pentru că ATRASCANU a trimis pe rudele lui DAN LAZAROVICI și pe mine nu mă primise, de aceea am vrut să-i dau eu telefon.

După confruntare, anchetatorul maior mi-a spus că de ce i-am spus că am luat numărul de telefon oficial, trebuia să-i spun că l-am luat dela mama lui, de ce să mint, d-le maior, am spus, nici nu știam dacă are mamă, nu aveam nici un motiv să mint.

Această chestiune am pus-o în cele 100 pag. care au conținut aproape tot. Am fost întrebat de ce am roșit și am fost așa de încurcat cînd m-a întrebat ATRASCANU. Trebuie să spun că eu am suferit de timiditate încă din copilărie, boală de care m-am tratat mult timp.

După două luni de anchetă am fost ținut fără să mi se spuie nici o vorbă, mi se dădea cărți, discursuri ale lui GHEORGHIU DEJ, în care ATRASCANU era calificat ca agent imperialist, nimic nu era întîmplător.

De altfel, mi s-a și spus că nici o carte nu am
că ătat-o din întâmplare.

Increderea mea în conducătorul partidului era
așa de mare, și nestrămutată, în cât chiar dacă ași fi fost
la New-York, tot ași fi venit în țară, să lămuresc totul.

Înă în oct. 1952 când ancheta a luat alt curs,
niciodată nu am disperat, din zi în zi așteptam eliberarea.

Multe momente mi-au venit prezente în minte, abia
după verdict și o parte în 1954. De exemplu, când am fost are-
tat eram alimentat foarte copios, mi se dădea carne de pasăre,
pește; în 1952 sau mai târziu am început să sufăr de foame
și nici nu-mi dădeam seama că aceasta este o metodă, nici nu-mi
puneam asemenea întrebări.

Învățasem limba rusă. Am cerut mereu cărți,
pentru că în viața mea am lucrat mult, și nu puteam sta așa de
inactiv. Pe chestiunea limbei ruse am făcut greva foamei. După
un anumit timp, am fost rugat cu insistență să măninc și am
cedat. Toate acestea, în cazul meu aș zice că ceva nelegat,
și mă întrebam mereu ce secret de stat poate să constituie mo-
tivul arestării mele.

De câte ori eram scos la plimbare, mă gândeam că
ași putea să-mi curm viața, să simulez că fug și m-ar fi în-
puscat, totuși speram mereu că pînă la urmă se va vedea că sunt
nevinovat.

La întrebarea Dvs. am dat această explicație :

Anchetatorul, la 3 sept. mi-a spus : d-ta de 16 luni
insulți partidul, îți cer să scrii trădările d-tale, și te vei
reabilita, dacă nu te vom arunca în grămada de gunoi.

Am răspuns că nu înțeleg acest lucru. Mi-a dat un
termen de 10 zile, să mă gîndesc.

După 10 zile, mi-a spus dacă m-am gîndit și am
răspuns că sunt un om cinstit. Nu mi-a pus întrebări, mi-a spus
doar că activitatea după 23 august nu-l interesează, nu m-a
contra zis, a sunat, a venit șeful de serviciu căruia i-a spus:
"i se taie toate avantajele".

Am spus că regimul de alimentație se înrăutățea
continu, totuși aș zice că fine albă la masa mea ca să aibă ce
să-mi taie. Intr-adevăr mi-au tăiat toate avantajele, mi s-a
luat dreptul la plimbare, ochelarii, cărțile și dreptul de a
sta culcat în pat.

Nu mi s-a spus dacă am mințit, ce anume, după care

a inceput o baie de injurii înfiorătoare, nici nu pot să le redau, dar aceasta a durat două săptămîni .

Mi s-a întîmplat să visez într-o noapte că am fost eliberat și mi-a trebuit mult să-mi dau seama că nu am mai văzut dela 26 mai soția și băiatul.

Cînd am arătat cît de îngrozitoare sunt insultele mi-au spus că sunt aprecieri, nu insulte. Am spus că nu este posibil să fiu insultat în numele Partidului, nu mi-a dat voie să pronunț cuvîntul Partid și C.C. Atunci mi-am pus întrebarea dacă într-adevăr există ceva neclar în viața mea sau mă degradează așa ca să știu căsunt un om pierdut.

Intr-o zi, anchetatorul stătea foarte aproape și citea un bilet din mai sau iunie în care eu i-am spus lui Kofler că Alex.STEFANESCU vinea să vorbească cu PATRASCANU.

Anchetatorul a avut o tresărire și eu am crezut că de data aceasta și-a dat seama că nu aveam nume consirativ, eu prin formule de ocol, căutam să evit folosirea numelor reale. A spus atunci că el tot crede că eu am avut ceva cu PATRASCANU.

Atunci am văzut că totuși nu sunt convinși, și m-am gîndit la o serie de argumente pentru a dovedi că nu l-am cunoscut pe PATRASCANU înă în 1944. Am cerut să fiu scos la anchetă și am arătat acest lucru, să mi se dea voie să dovedesc.

M-a ascultat 2,3 minute apoi a spus că nu-l interesează nici o explicație, că faptele le cunoaște, dînd ordin că nu mai fiu scos la anchetă.

În timpul acelor băi de insulte, îmi spunea că sunt cel mai ticălos dintre toți arestații și că mă vor bate, atunci m-am gîndit dacă este posibil să mă bată și mă gîndeam să-i spun că vreau să văd și asta. Dar n-am spus nimic.

Apoi am fost bătut, trimis în beci cu tot felul de pretexte, în mod neștiințific, neserios, și iar am fost bătut. Am arătat tot ce știam, cu privire la o ședință din ianuarie 1944, care ar fi avut loc la ALEX.STEFANESCU. Nu a avut loc acolo, nu am fost niciodată acolo. Despre relațiile dintre STEFANESCU și IKI VASILIU am spus că nu știu nimic. Am fost iar trimis în beci, după ce am fost bătut de cîteva ori.

Mi se spunea: "îți vom dovedi că ști, a scos un bilet prin care eu comunicam lui KOFLER că IONĂ ANTONESCU i-a facilitat lui CHESTELAINÉ o întîlnire cu STEFANESCU. Aceasta nu însemna că ANTONESCU era în relații de prietenie cu el.

Am spus tot ce am știut despre PATRASCANU și KOFLER, despre munca lor, despre lipsurile lor, în această chestiune nu am avut nici un la sus.

În anchetă mi s-a spus de zeci de ori, d-ta nu te gîndi la d-ta, lovește în cei trei, d-ta nu te poți apăra, te reabilităm noi. Nu am știut ce este în C.C., nu am fost niciodată la o ședință a C.C., nici cine este SIATARU. KOFLER a spus că SIATARU vrea să mă cunoască, dar SIATARU nu a venit și eu nu am cerut să-l cunosc.

Ași putea reconstitui toată ancheta. Mi s-a arătat clar că este vorba să inventez fa-te în care să mă implic în contra lui STEFANESCU, PATRASCANU și KOFLER. M-am gîndit că poate aceștia au greșelile lor grave, m-am gîndit că cei ce-mi cer acest lucru cunosc viața mea, că am fost burghez, (deși auzisem o afirmație că m-am strecurat în Partid). Am spus că pe Carol, Mihai, Dinu Brătianu, nu i-am văzut niciodată n-am fost niciodată în Parlamentul român.

Era vorba de un transfer de vină, care este în contradicție cu linia Partidului.

Mi-am spus că anchetatorul va înceta iar. Nu-mi era frică de bătaie, nu am avut norocul să fiu bătut de burghezie, acest examen l-am trecut bine, în fața dușmanului de clasă, (soția mea îmi spunea că este sigură de mine).

Mi-am spus atunci că oate anchetatorii va căuta să-mi reducă la minimum suferința, pentru că îmi cunoaște viața. Dacă eu ași fi venit cu altă versiune, ași fi schimbat situația celor 3. Așa am judecat și am eșit la 23.X. la anchetator și i-am dat o versiune. (făceam o declarație în contradictoriu cu adevărul).

Am ticluit această declarație. Am spus că STEFANESCU mi-a cerut o întîlnire cu PATRASCANU, că i-am comunicat lui KOFLER acest lucru că la acea întîlnire a pus problema frontului balcanic, că va fi o influență britanică din punct de vedere economic, dar că PATRASCANU a spus că politic nu, întrucît ..

Jur pe fericirea fiului meu, că pentru Partid eram gata orînd să-mi dau viața, am venit la anchetator, și cînd anchetatorul a schimbat din economic, în politic, eu nu m-am opus. KOFLER mi-a spus atunci că acceptă cererea pe linie economică a lui STEFANESCU pentru că îl va face să preseze asupra lui MANIU pentru a-l determina să creieze frontul democratic.

Intrebare

Deci aceasta a fost atitudinea d-tale?

Ai fost convins că ai procedat just, ceea ce ai făcut?

Răspuns

N-am fost convins că procedez just, am fost însă convins că nu am altă esență, este împotriva învățaturii marxiste, dar nu eu sunt răspunzător pentru deformarea acestei învățături, sunt conducători care apreciază așa.

Intrebare

Dacă nu ai fost convins de justetea ulterioară, după ce ai văzut un asemenea procedeu, ai cerut să te adresezi unui for superior, după ce ai dat această declarație?

Nu ai spus nici la Procuratură înainte de proces?

Răspuns

Nu am fost la Procuratură.

La 3 sept. a început această fază nouă, în care mi s-a arătat clar să mă supun, să inventez.

Intrebare

Anchetatorul ți-a spus să inventezi?

Răspuns

Nu mi-a cerut sinceritate mi-a spus însă ocolit, m-a trimis în beci, spunându-mi că mint. În 6 oct., înainte de declarație s-a întâmplat următorul fapt: Mi s-a spus: "D-tale i s-a luat calitatea de membru de partid și ți s-a conferit calitatea de agent britanic. Ce servicii ți-a cerut ALEX. STEFANESCU la 23.8.1944?"

Am spus că STEFANESCU a invitat la el pe PATRASCANU, pe KOFLER, BERMAN și eu. Am fost la C.U., era BODNARAS acolo, i-am spus și a spus că în locul lui PATRASCANU va merge MAUER și așa a fost. ALEX. STEFANESCU a cerut ca săvrea să se sfătuiască cu PATRASCANU cu privire la propunerea de a fi secretar de stat.

Anchetatorul a trecut în declarație că STEFANESCU mi-a cerut și eu l-am dus la PATRASCANU, fără să treacă că eu am fost la C.C., spunându-mi că asta nu interesează.

A trecut că am executat o dispoziție a lui STEFANESCU și nu a CC-ului.

Am trebuit să semnez.

La 6 noiembrie anchetatorul mi-a spus că începe o anchetă de 7 zile, după care, va da verdictul. Imo, ărea rău că m-am lăsat păcălit, am văzut că nu avea intenția să mă reabiliteze. Mi-a spus că nu mă mai bate. Cele 7 zile s-au termina

foarte neclar, am fost bătut neclar, am venit anchetatorul și avea un plic cu declarații împotriva mea, mi-a spus că cunosc faptele mele, că îmi dă să văd aceste declarații și că justiția va aprecia. A spus că nu-mi promite nimic dar va ține seama de atitudinea mea.

Când am revenit asupra declarației din 22 oct., că nu l-am cunoscut pe PATRASCANU, că n-am fost în nici o ședință cu el, mi-a adus o foto-copie a unui bilet real al meu, scris cu majuscule și jos era "Salutări dela Patrăscanu".

Am spus că n-am trimis salutări dela PATRASCANU lui KOFLER, pentru că nu-l cunosc, mi-a dat 15 per. de palme, pentru că am spus că nu am scris eu. La a doua ședință mi-a spus că s-a făcut expertiza și că este aceeași cerneală și peniță. Era clar că nu mi-s-a arătat decât fotocopia, și că s-a adăugat pe original "Salutări".

Deasemenea mi-a arătat în ian. 1953 o declarație a lui MIREL COSTEA din dec. 1952, când MIREL era mort de un an, declarația era deci falsă. În declarație era vorba de data până când a primit salariu dela întreprinderea C. MANESCU. Eu am răspuns că după 23 aug. nu i-am mai plătit nimic, și nu până la naționalizare cum spusese el.

Documentul era fals.

În noiembrie 1952, am fost dus în clădirea nouă împreună cu KONIA cu care am stat 14 ore și el cunoscându-l pe MIREL care folosisese casa lui în ilegalitate și el mi-a spus că MIREL a murit, după arestarea mea.

M-am mirat, eu îl știam om tânăr. Atunci i-am spus anchetatorului că MIREL a murit și că eu nu pot să mint.

La 6. nov. mi-a spus că chestiunea se va termina. După aceea am văzut că am fost iar înșelat.

La 12. II. 1953, este o dată importantă. A apărut un anchetator nou care luase parte la ședința din 3. 9. 1952 și care m-a pus în fața unui bilet și mi-a dictat o declarație cu privire la bilet, că sunt un trădător. După ce a scris câteva fraze, am spus că vreau să mă uit să văd cu ce sunt de acord. Atunci a sărit la mine, mi-a spus că decostru hîrtia, a scris din nou pe altă hîrtie, Atunci mi-a schimbat regiul alimentar.

La 18 dec. 1952 anchetatorul mi-a spus că nu mai poate să mă bată (se interesa mereu de vînatăile mele) și că trebuie să mă îngrășez, pentru că sunt slăbit. I-am dat exemplul cu porcul îngrășat de Ignat.

La 12 febr. 1952, m-a scos anchetatorul nou, singur, m-a turburat foarte mult, nu auzisem pînă atunci că în numele partidului, eu voi fi reabilitat. Am spus că nu mai cred nimic.

La 9 febr. 1953, mi-a fost dus cineva în cameră, era secretarul adjunct al Reg. de Partid din Timișoara.

A început ancheta la 12 febr., în noaptea aceea am scris 12 pagini în care am construit o agentură de spionaj.

La acea anchetă au venit de cîte ori cîte doi oameni, tineri, pe care i-am văzut apoi la Procuratură. Mi-a spus că am mers pînă la jumătatea drumului și trebuie să merg mai de arte. Am spus că nu mai pot nimic, atunci mi-a spus că-mi va distruge familia.

Atunci mi-a adus o declarație, mi-a spus că am dat-o în fața Procurorului. La procuratură nu am fost, i-am văzut doar la Tribunal.

Intrebare

Dacă în afară de aceste memorii ai mai solicitat ceva în scris?

Răspuns

Nu numai anchetatorului.

Intrebare

La ce închisoare i s-a comunicat sentința?

Răspuns

La Plevnei acolo eram din 26 mai 1951, față de un procuror și un greșier.

Intrebare

La care închisoare ai stat cel mai mult?

Răspuns

La Aiud.

Intrebare

Dacă la Aiud, ai avut discuții asupra situației d-tale cu cineva?

Răspuns

În închisoare am fost izolat.

Intrebare

Cu cine ai discutat?

Răspuns

Nu am avut cu cine.

Intrebare

Dar la altă închisoare?

Răspuns

Tot singur am fost, nu am avut discuții cu nimeni. Am fost singur la Zarca, la 20. dec. 1954 am fost scos și trecut într-un birou.

Intrebare

Dar în timpul cât ai stat în cameră, ai avut discuții?

Răspuns

Nu, Colonelul m-a întrebat : Ce faci CALMANOVICI?
I-am întrebat despre memoriile mele și mi-a răspuns că : se va face dreptate. Am mai fost apostrofat de un vecin de pat, un băran care mi-a spus că eu sunt de vină că el este în închisoare. Se știa acolo cine am fost eu.

Intrebare

D-ta ești inginer, ai studii superioare, ai și memorie, eu insist și te întreb încă odată dacă ai avut cu cineva vre-o discuție.

Răspuns

Nu am avut nici o discuție.

BERMAN a fost lipsă o lungă perioadă după arestarea mea. Cu el am fost în aceeași cameră, eram curios să știu ce face familia mea, asta mă interesa foarte mult.

BERMAN mi-a spus că noi nu trebuie să mai vorbim niciodată, am scăpat de anchetă, de Zarca, de foamete, Partidul vrea izolarea noastră.

La Jilava s-a întâmplat următorul fapt :

Camera în care eram izolat, avea două găuri. Vecinul mi-a spus: Cine ești, să nu te temi, de unde vi ? Am spus că viu din Aiud. I-am întrebat și eu pe el, mi-a spus cred că din spital. M-a întrebat cum mă cheamă. I-am spus dacă este posibil să transmită la familia mea, prin telefon, sau la Construcții, că sunt la Jilava și soția mea să apeleze la VANEA și la soțul lui COCA să mă salveze.

Intrebare

Cum îl chema pe acesta ?

Răspuns

Nu l-am întrebat.

Intrebare

Pentru ce era el la Jilava ?

Răspuns

Nu știu.

Intrebare

Adineori ai spus că vei fi sincer. Văd că,oci să reconstruiești o serie de fraze, din memorie. Am întrebat dacă ai avut discuții cu cineva. Acum câteva minute ai spus că ți-a spus cum îl cheamă?

Răspuns

Nu l-am întrebat. Nu știu.

Intrebare

El a transmis acest lucru?

Răspuns

Nu știu.

Intrebare

Ai mai avut discuții cu alteineva ?

Răspuns

Nu !

Intrebare

Deci acesta este cuvântul d-tale ferm ?

Răspuns

Da.

Intrebare

D-ta ai spus că atît în memoriile pe care le-ai înaintat ai afirmat că ești cinstit și sincer, în discuții deasemenea ai spus că vei fi cinstit. Pun aceeași întrebare de mai înainte: Ai discutat cu cineva asupra situației d-tale sau nu ?

Răspuns

În memorii am spus că sunt cinstit. În viața mea am spus că sunt cinstit și sincer.

Intrebare

Atunci cu cine ai discutat d-ta asupra situației d-tale?

Răspuns

Nu am discutat cu nimeni. Nu am fost în situația de a discuta cu oameni decît în fabrică. Am fost tot timpul izolat. Am spus mereu că sunt nevinovat.

Intrebare

Răspunde la întrebarea dacă ai discutat cu cineva?

Răspuns

Nu am discutat cu nimeni.

Intrebare

Nu ai rugat pe nimeni?

Răspuns

Ce să rog? Am rugat pe dl. COLER.

Intrebare

În afară de dl.col.COLER?

Răspuns

Ce să rog, să mi se dea libertate ?

Intrebare

D-ta ai spus că la Jilava ai rugat pe cineva să mergă acasă?

Răspuns

Nu să mergă acasă, să transmită acasă, mi să implore pe VANEA să mă salveze, pentru că la Jilava am venit foarte optimist.

Intrebare

Care este baza acestei stări optimiste cu care ai plecat dela Aiud?

Răspuns

Această stare de spirit am arătat-o în memorii, o cunoașteți.

La 14 dec. am fost în fața d-lui col. COLIER care mi-a spus că ceea ce cer eu, legătura cu familia, munca cu oameni liberi, asta nu se poate, avem legalitate socialistă, însă în apropiere este o întreprindere, și mă poate scoate acolo, am semnat un angajament de discreție.

Intrebare

Ce fel de discreție, cu ce te angajezi ?

Răspuns

Mă angajam să nu divulg secretul în legătură cu arestarea mea, ancheta care s-a făcut, aceasta în fața d-lui col. CONSTANTINESCU dela Văcărești. Am fost scos din izolare și din inactivitatea dela Zarca și adus între 500 de oameni o lună de zile, cu o muncă tehnică de planificare.

La 20 ianuarie am fost adus din Aiud. S-a dat ordin să fiu îmbrăcat cât mai bine, a venit frizerul și m-a dichisit, mi-a pus șireturi la bocanci, i-am făcut cu cremă, nu-i mai făcusem de 3 ani, și m-au trimis la București. Eu gindeam că sunt adus în fața lui BODNARAS care va găsi o soluție să mai am ceva din restul de viață. A venit COLIER în camera unde eram cazat și mi-a spus că arăt ca întinerit, a dat ordin să mi se dea un paltan și am venit cu un vagon penitenciar la Jilava unde nu mai fusesem niciodată. La Jilava mi-a făcut o impresie grozavă mizeria de acolo. Din nădejdea pe care o avusesem, am rămas uluit, am fost dus într-un dormitor fără așternut. Am fost ținut mai multe ore în izolare, dimineața s-a întâmplat chestiunea aceea cu vecinul, despre care v-am povestit.

Intrebare

D-ta ai studii, ai memorie, poate îți mai amintești ceva ?

Răspuns

Ce legătura are asta cu studiile ?

Intrebare

Are importanță pentru că d-ta ai experiență.

Răspuns

Experiența pe care am avut-o nu mi-a ajutat la nimic.

Intrebare

În problema aceasta te poate ajuta memoria d-tale.

Răspuns

Catastrofa care s-a abătut asupra mea a fost îngrozitoare.

Intrebare

D-ta susți că în afara memoriilor trimise în mod oficial, în afara discuțiilor avute cu deținutul dela Jilava, când erai izolat, alte feluri de legături cu ai avut ?

Răspuns

Nu știu cui puteam să solicit ceva.

Intrebare

Ști că asta de caracterizează profund ?

Răspuns

Din acest motiv s-a abătut nenorocirea asupra mea?

Intrebare

Îți spun aceasta, pentru că unele momente le ții minte cu precizie, și unele chestiuni care ar cere un efort de memorie mai serios de exemplu expresia de "COCA", deasemenea le ții minte, dar unele lucruri care sunt mai apropiate, nu le ții minte. Cum se explică acest lucru ? Acum câteva minute când ai redat conținutul memoriilor, ai redat esența, ceea ce dovedește că ai memorie?

Răspuns

Am spus în memoriu experiența vieții mele, nu am spus născociri .

Intrebare

care
Cum alte lucruri/ i s-au întâmplat le ți minte și altele nu? Noi am ascultat cu atenție tot ce ai spus.

Răspuns

Tot ce am spus sunt sigur că știți tot așa de bine. Recunosc că m-ați ascultat cu răbdare.

Intrebare

Noi vrem să știm și această parte, dacă ai putea să o redai ca și prima parte.

Răspuns

În închisoare, la fabrică, am stat de vorbă cu oamenii, v-am scris în ce fel de ambianță eram, erau oameni cu alte viziuni, se țineau lecții, ascultam, dar eram bolnav, aveam încă picioarele foarte umflate. Acolo am aflat ce s-a mai întâmplat în lume, am aflat de moartea lui STALIN, dar n-am discutat nimic în legătură cu situația mea.

Intrebare

Si nu ai solicitat sprijinul nimănui, în afară de aceste memorii ?

Răspuns

Sprijinul cui? Am mai vorbit cu încă un deținut care sunt convins cu certitudine că va comunica familiei că m-a văzut, dar asta nu s-a produs. Nu vreau să-i fac rău, am făcut destul rău prin declarațiile mele.

Intrebare

Parerea d-tale este că acel fapt încă nu s-a petrecut?

Răspuns

Ca să solicit intervenția cuiva, nu s-a putut petrece dar sunt sigur că omul acela va scrie familiei, dar nu s-a întâmplat acest lucru.

Eu am intrat în 1937 în Partid, Din 1933 până în 1947 am muncit pe linia Partidului. Am muncit 7 ani ilegal și 7 ani legal. Viața mea din acești 14 ani nu a fost discutată cu nimeni, niciodată. Puneți ipoteza că am discutat cu cineva.

Dvs. știți în ce ambianță am fost, gândiți-vă că nu mi-am văzut de 4 ani nevasta și băiatul, că nu știu dacă mai trăiesc, am văzut doar un articol al băiatului meu într-o revistă, e care mi-a arătat-o anchetatorul.

Viața mea de 14 ani în slujba partidului, despre asta nu am fost întrebat, și acum, chiar dacă ași fi discutat cu cineva deși nu aveam dreptul, Ce este? Nu pot să arunc o lumină defavorabilă în fața unor oameni. La Plevnei, am fost împreună cu doi mai trădători, cărora nu le-am spus ce mi se întâmplă, dacă mă sfătuiau cu ei, nu ajungeam să dau o declarație ca aceia pe care am dat-o.

M-au acuzat că sunt spion pentru că imi dă mâncare bună și stau multe ore la anchetă și totuși nu le spuneam nimic.

După verdict, am stat 8 luni în izolare, e o rogojină, mă dor oasele corpului că nu pot să dorm.

Vă rog să nu insistați să vorbesc, chiar dacă am vorbit cu un om, mă sufocam de durere și de disperare și eu vreau să mai trăiesc, am șaiszeci de ani, de 4 ani sunt în pușcărie.

Intrebare

Si ce ai rugat pe omul acela ?

Răspuns

L-am rugat să telefoneze soției, dar nu știu cum îl chiamă. Stiu doar pe acela cum îl chiamă, care m-a văzut în lanțuri. Pe celălalt l-am rugat să comunice că m-a văzut la Aiud, că dl. BODNARAS din 1944 a hotărât soarta mea, că sunt nevinovat. Trebuia să plece peste câteva zile.

Intrebare

Cine trebuia să plece peste câteva zile?

Răspuns

Acel om. Altceva nu l-am rugat. Vă rog să insistați asupra vieții mele și asupra motivelor care m-au dus la catastrofă, cu ce am greșit? acestea sunt problemele cardinale care interesează.

Intrebare

Acum ne interesează și partea aceasta.

Răspuns

Aceasta este tot ce am avut de spus.

Am fost obiectul de dispreț al muncitorilor revoluționari, deși știu că BODNARAS nu este de origine muncitorească, el era militar.

Intrebare

Totuși, te rog să recurgi la memoria d-tale, poate îți vei aminti ceva?

Răspuns

Nu-mi amintesc.

Intrebare

În afară de acest lucru, că trebuie el să comunice familiei d-tale, altceva l-ai mai rugat?

Răspuns

Ce puteam să-l rog altceva?

Intrebare

Dar acest nume de COCA cine este?

Răspuns

Este numele soției lui BODNARAS.

Intrebare

Îi mai spune și altfel?

Răspuns

Desigur și soția mea se numește Coca, deși în acte este Cecilia. La C.C. i se spunea MONICA. Se numea COCA MUNTZER după primul ei soț, o cunosc dinainte de război.

Intrebare

Acel cetățean pe care d-ta l-ai rugat este din București.

Răspuns

Nu știu dar a fost adus la București.

Intrebare

Cum pute-ai să-i încredințezi un secret dacă nu știai de unde este?

Răspuns

L-am rugat dacă vrea și mi-a spus să fiu sigur că o va face. Este vorba de acela dela Jilava.

Intrebare

Dar acela dela Aiud?

Răspuns

Este din București. Acela care m-a văzut în lanțuri nu este din București.

Intrebare

Și care sunt considerentele că nu poți să spui numele aceluia care trebuia să transmită ceva familiei d-tale?

Răspuns

Pe acela dela Jilava nu l-am văzut la față. Pe celălalt, nu-l știu numele.

Intrebare

În ce împrejurări l-ai rugat acest lucru ?

Răspuns

Eram în dormitor când am aflat că pleacă.

Intrebare

În cameră se făcea apa?

Răspuns

De 2 ori pe zi.

Intrebare

Deci fiecare detinut era strigat nominal.

Răspuns

Nu se striga pe nume, eram înșirați toți în fața peretelui și sergentul raporta că "sunt 74 reținuți".

Intrebare

Cît timp ai stat în această cameră?

Răspuns

O lună de zile.

Intrebare

Si în decurs de o lună de zile nu ai știut cum îl cheamă?

Răspuns

Nu. Nu eram privit cu ochi buni acolo, se fereau de mine.

Intrebare

Dacă ceilalți te priveau așa, acest detinut pe care l-ai rugat nu se situa pe aceeași poziție ca și ceilalți?

Răspuns

Eu nu l-am cunoscut pînă în acel moment.

Intrebare

Acum este liber, i-a expirat pedeapsa, nu ști ce pedeapsă a avut, cum arăta ?

Răspuns

Știu, l-ai recunoaște.

Intrebare

Nu ați intrat în intimități ?

Răspuns

O singură dată am vorbit cu el și mi-a promis că mă va servi, era un om deștept. Mi-a spus că eu nu pot să știu ce gîndește familia despre mine, ca familia poate să nu vrea să stea de vorbă cu el. Eu nu i-am dat nici o garanție știam că familia mea ținea la mine, trăiam bine cu soția mea.

V-am spus așa că, unul m-a văzut în lanțuri, unul mi-a vorbit la Jilava, înainte de a fi fost la Galați, Brăila. La Văcărești, mi s-a pus lanțuri și am fost urcat într-un vagon penitenciar, și mi-sa spus că merg la Salcia. La Brăila, mi-au spus că n-a ieșit garda și mă duce la Galați. Acolo am stat 2 zile, și apoi am fost dus la Brăila, de unde am fost luat și dus în alt penitenciar o singură zi, după care am fost adus aici. Înainte de a fi adus aici, mi s-au scos lanțurile.

Intrebare

Atunci d-ta afirmi că nu ai făcut altceva în afară de aceste cazuri? Este curios acest lucru că nu ții minte. Ce te face pe d-ta să ai această poziție?

Intrebare

Așa de greu îți este să-ți cristalizezi răspunsul în minte?

Răspuns

Nu am nimic de răspuns.

Intrebare

Țărerea d-tale este să nu insistăm în această problemă?

Răspuns

Da.

Intrebare

ce considerente?

Răspuns

Între că dacă în această perioadă am comis ceva, am vorbit cu cineva și nu vă spui că am vorbit cu cineva, pe care nu știu cum îl chiamă, aceasta are o importanță mai mare sau mai mică. Este mai important să vedeți în ce situație eram eu, cum am ajuns acolo, se poate face încă ceva cu acest om, se poate avea încredere în el, trebuie dat morții? Asta este esențialul. Dacă am păcătuit în această direcție, să vă spun numele acelui om, despre care sunt convins că va face, sigur nu va semna el, aceasta va fi o dovadă împotriva lui, va avea de suferit consecințe și nu vreau să mai lovesc în cineva care a vrut să mă ajute.

Intrebare

Vezi tocmai pe aceste două considerente te contrazici.

D-ta spui că trebuie să vinem cont de tot. Este logic, Ca să fi obiectiv, trebuie să ți cont de toate elementele, dar d-ta ne lipsești de aceste elemente?

Răspuns

Eu am dat sute de pagini de declarații. Am pus semnătura mea curată pe tot ce a vrut anchetatorul, ca pînă la urmă să mă facă ticălos, că nu-mi merit nici soția. Acum să aduc nenorocire unui om, care a vrut să mă ajute și nici nu-i știu numele.

Întrebare

Ce te determină pe d-ta să ai această poziție de a nu pune problema deschis ?

Răspuns

Dar nu știu numele decît al aceluia care m-a văzut în lanțuri..

Eu v-am spus în memorii și mi-a spus și dl.anchetator că soția mea nu crede că eram un om cu 70 de fete, pentru că m-a pus să declar că am avut agentură de spionaj.

Nevasta mea nu poate să creadă așa ceva, și nici alți oameni care mă cunosc de 40 de ani, în diverse etape, nu pot să creadă așa ceva.

Întrebare

D-ta afirmi că ești cinstit și totuși la o singură întrebare d-ta nu răspunzi.

Răspuns

Imi puteți pune o mie de întrebări, dar nu despre această perioadă dela 20 dec. 1954, asta poate să caracterizeze viața mea, cînd eram zdrobit, făcut tîndări. Acum, după ce am stat 8 luni de izolare, acum stau iar în izolare cu pază dublă.

Întrebare

Cînd ai rimit d-ta ultima scrisoare de acasă?

Răspuns

Nu am primit nimic de acasă decît un pachet cu cărți. Nu am dreptul să scriu. Am scris în iulie 1951, un memoriu, dar nu s-a transmis nimic familiei mele, pentru că nu am rimit nici un răspuns.

Din 26 mai 1951 nu am nici o legătură cu familia mea.

Anchetatorul mi-a spus în 1954, că mi-a adus cărți de acasă, vre-o 20, din care mi-a dat o parte.

Întrebare

După ce știai că sunt de acasă?

Răspuns

Am dat lista și aveau stampila fiului meu, mi-a adus și ochelari. și haina aceasta, fără să știu.

În dec.1952, după declarația din oct.1952, se părea că va fi procesul, atunci mi-a adus hainele, iar cînd a fost procesul mi-a spus că am haine aduse de un an.

Intrebare

Alt contact nu a fost ?

Răspuns

Nu .Anchetatorul s-a contra zis, mi-a spus că soția mea este foarte deșteaptă și a cerut divorțul . Altă dată mi-a spus că "acum tot pe linia securității lucrează și fiul și nevasta și că nevasta mea nici ea nu este ușe de biserică".

Celălalt mi-a spus că nevasta mea nu crede că sunt spion.

Intrebare

Poate că totuși te vei gândi la întrebarea noastră?

Răspuns

V-am spus tot.Cred că și Dvs. personal mă cunoașteți.

Intrebare

Totuși întrebarea aceasta mă interesează .

Răspuns

Pentru caracterizarea mea ? Nu am alt ceva să vă spun.

Intrebare

Noi luăm act de toate acestea.

Răspuns

Eu vă rog să vedeți viața mea în totul, pentru ce am intrat în Partid, cum am muncit după 23 august 1944, și cum am fost folosit de Partid cum în orice moment am fost gata să renunț la poziția mea burgheză.

Vă rog să nu mă lăsați în această situație. Vă rog să-mi dați cărți, și hîrtie să notez ceea ce aș vrea. Gardienii mei citesc tot timpul, și eu am tot atîta interes de carte ca și ei și mai am cîteva chestiuni de ordin material, sufăr de stomac, aș avea nevoie de cîte ceva.

Intrebare

D-ta ai rugăminți, dar noi am pus o întrebare la care nu am primit răspuns.

Răspuns

V-am spus că după 20 decembrie cînd am stat o lună de zile în fabrică, am rugat pe cineva să spună familiei mele ceva și nu-i cunosc numele. Pe acela dela izolare nu-l cunosc, nici nu știu dacă m-a servit.

În al doilea rînd, viața mea este bogată, aveam dreptul că am altă bătrînețe, fiul meu cînd s-a întors dela Leningrad , trebuia să mă găsească în altă parte, cum m-a găsit altă dată la o conferință, nu să afle că sunt spion.Anchetatorul mi-a spus că a fost și el anchetat cîteva luni.

Toate celelalte sunt o consecință a acestei vieți de aceasta trebuie să răspund, nu de felul cum m-am comportat în anchetă, pentru că nu trebuia să ajung aici. Partidul trebuia să mă ajute, eu nu cred că nevasta mea a divorțat, abia serbasem 25 ani dela nunță înainte de arestare.

Intrebare

Totuși, nu ai răspuns la întrebare.

Răspuns

Am răspuns la tot nu mai insistati.

Intrebare

Viața d-tale se compune din mai multe elemente, deocamdată ne-am oprit la acest element.

Răspuns

Dacă Dvs. găsiți memoriile și le citiți, poate mai găsiți ceva. Dl. Maior care m-a anchetat, mi-a spus că vom face o sinteză și voi pleca de acolo cu o verificare mai teribilă decât aceia din 1949 a Partidului. Toate erau vorbe înșelătoare. Eu cred că în Dvs. nu se reflectă în suficientă măsură drama îngrozitoare a vieții mele, că mi-am făcut datoria în mod excepțional și cred că faptul că mă găsesc aici, nu este just, și nici marxist.

Intrebare

Dacă d-ta nu te duci logic până la sfârșit și te oprești la un punct ?

Răspuns

Nu știu numele acestui om.

Intrebare

Deci atunci se poate spune că există o părere oficială și una obiectivă ?

Răspuns

Nu înțeleg.

Intrebare

D-ta ne ceri să fim obiectivi, marxiști până la capăt. Pentru a judeca aceste lucruri, trebuie să ai o singură părere, nu una oficială și una personală. De ce d-ta ne dai răspuns plasându-te pe o cale oficială, reținând partea 2-a?

Răspuns

Motivul pentru care nu pot să dau numele, sunt acelea pe care vi le-am spus. Nu-i știu numele, am apelat la el, nu știu dacă a făcut ce l-am rugat.

Intrebare

D-ta, totuși, să te mai gîndești și mâine dimineața mai stăm de vorbă, poate ai să-ți aduci aminte, procesul acesta de conștiință este complicat.

Răspuns

Pentru mine nu este complicat, nu au fost frîne

în fața anchetei, vă puteți uita în dosar, să vedeți dacă am avut vreodată intenția să spui vre-o minciună, totul a fost foarte clar și anchetatorul a înțeles că omul care stă în fața lui nu ascunde nimic.

Intrebare

Care este poziția d-tale față de noi în momentul de față, ai rezerve ?

Răspuns

Nu am rezerve în chestiunea aceasta, nu-i știu numele acelui om.

Intrebare

Așa cum ai spus așa se prezintă.

Răspuns

Este un capitol asupra căruia vă rog să nu insis-
tati.

Intrebare

Dacă ai încredere în partid de ce nu arăți totul.

Răspuns

Nu mai am nimic de spus.

Buc. 7 aprilie 1955

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Arestatul Ing. EMIL CALMANOVICI, reținut la 26 mai 1951.

Intrebare

D-ta ai făcut mai multe memorii ?

Răspuns

Da, am făcut.

După arestarea mea, mi s-au luat mai multe declarații. În iulie 1951, am rugat pe anchetator să-mi dea posibilitatea să fac un memoriu către Comitetul Central. Mi-a dat hîrtie și am făcut acel memoriu, în care am arătat viața mea, că nu am făcut fapte incompatibile cu calitatea mea de membru de Partid; am mai arătat că în timp ce zeci de mii de oameni reacționari, care nu au dorit acest regim, sunt liberi, eu nu am posibilitatea să muncesc pentru construirea socialismului pe care l-am vrut, eu care am luptat pentru acest regim cu riscul vieții mele. Am rugat să se stea de vorbă cu mine pentru a se lămurii anumite probleme.

Dl. maior care m-a anchetat prima dată, mi-a spus ca acest memoriu să-l fac în colaborare cu dînsul, pentru că tot astfel dădeam și declarațiile, în urma sugerărilor d-sale.

Am scris în două rînduri circa 100 pag. în care am încercat să dibuiesc care poate să fie cauza arestării mele.

După alte două luni, mi-a dat posibilitatea să scriu alt memoriu pentru C.C., pe care nu l-am terminat; aceasta a fost în august 1951.

După arestarea mea am fost trimis la Aiud, unde am cerut să fac un memoriu către C.C.. Mi s-a dat această posibilitate și am făcut și acest memoriu către C.C., intitulat Domnule Secretar General, pe care l-am scris pe hîrtie albă, în 14 pagini. La acest memoriu era și o anexă care a rămas în stare de concept și un memoriu către Dl. B. DNARAS pe hîrtie de sac, maro.

În luna iunie, am făcut un memoriu către Comisia Controlului de Partid, adresat D-lui PIRVULESCU.

În luna octombrie am făcut o revenire către C.C. adresată însă D-lui VANEA VIDRASCU, și un memoriu către Dl. CHIVU STOICA, cu conținut co-lateral.

În luna noiembrie, am făcut un memoriu, nu la cerere, ci a venit un căpitan, pe care-l mai văzusem în anchetarea mea, era ajutorul D-lui Maior, care mi-a dat 15 file pentru a comemoriul, într-un timp limitat, de 6 ore.

În luna febr. 1955, eram la închisoarea Văcărești și am făcut acolo un memoriu de 6 pagini adresat D-lui colonel către M.A.I., pentru că delegatul Ministerului mi-a vorbit în prezența D-lui Colonel, în acel memoriu erau chestiuni care se refereau la dispozițiuni pe care Dl. Colonel mi le-a dat mie.

Întrebare

Ce ai solicitat d-ta prin aceste memorii ?

Răspuns

Prin memoriul către Dl. GHEORGHIU-DEJ, din luna iulie 1954, am pus problema astfel:

Am arătat că stau în fața unui verdict al Tribunalului Suprem Militar care are un caracter definitiv, bazat pe lucruri reale; am recunoscut caracterul definitiv al acestui verdict, pe care nici nu l-am pus în discuție. Prin acest verdict, am fost scos din viața societății, am încetat să fiu director al Ministerului Construcțiilor în mod definitiv, am încetat să fiu profesor la Institutul de Construcții și multe alte sarcini din viața mea, am încetat să fiu soț, tată, prieten, în modul acesta 85% din verdict este împlinit în mod practic.

Am intrat în partid, într-o vreme când eram prigonit, când aveau posibilitatea să trăiesc o viață fericită, soția mea era fiică de burghez, posedea ămînt în alestina,

Am arătat în acel memoriu toată activitatea mea de comunist, cerînd partidului (mi s-a spus că nu mi se contestă cele ce am făcut pentru Partid) ca să-mi găsească o condiție de viață, pentru a putea să-mi duc viața la ca at, pentru că nu pot să-mi duc viața în izolarea aceasta și cerînd ca în caz că nu se poate găsi o soluție, pe care sunt convins că o merit, eventual să fiu împușcat; am cerut să se găsească înțelegere în spiritul unui umanitarism proletar.

După ce am înșirat faptele mele, din viața mea de comunist, am tras această concluzie că în lumina materialismului dialectic, toate aceste fapte caracterizează viața unui comunist cinstit și că ele îmi dă dreptul să mă bucur de încrederea clasei muncitoare, fapte care sunt incompatibile cu acuzarea care mi s-a adus și care a dus la sfârșirea vieții mele.

Cele ce arăt sunt numai o sinteză din ceea ce am scris în memoriu.

Mai aminteam în memoriu și unele raporturi personale pe care le-am avut cu dl. Secretar General, care ilustrau dragostea și respectul pe care-l am pentru Secretarul General. La acest memoriu trebuia să fie încă o anexă, nu am arătat însă în memoriu că această anexă din motive tehnice, nu a fost alăturată. În anexă arătam că, oameni de categoria mea, cu activitate lucrativă, cu posibilități de viață ferice, burgheze, nu pot intra în partid pentru a-l trăda, că este absurd acest lucru.

În memoriul către Dl. BODNARAS apelam la D-sa, ca să i-a cunoștință de memoriul către C.C. să aprecieze, în mod pozitiv, binevoitor, să-l susțină în fața C.C., în sensul de a obține o rezolvare favorabilă a acestui memoriu și apoi am argumentat de ce m-am adresat D-sale.

Intrebare

Care erau acele argumente ?

Răspuns

Dl. BODNARAS a preluat conducerea C.C. în aprilie 1954, deci a luat cunoștință de activitatea activiștilor de Partid, printre care eram eu, soția mea, două surori ale mele cu sozii lor, un alt cumnat al meu cu soția lui, și a repartizat sarcini. Am făcut afirmația acolo, -reproduc textual- "de la acel felul cum ați repartizat sarcinile și pînă la arestarea mea, și apoi pînă la verdict, duce un fir roșu, pe care se pot însemna o serie de momente caracteristice". Dl. Kofler a fost arestat la 4 aprilie 1954, lucru pe care l-am aflat în închisoare în 1953.

Faptul că s-a constituit un nou C.C., mi-a fost comunicat în mod oficial de KOFLER care mi-a dat un document al noului secretar General.

Pe altă cale nu am aflat despre constituirea unui nou C.C. În momentul pierderii legăturii cu Kofler, Suzi Kun

mi-a comunicat că ea nu are nici o posibilitate să dea de KOFER deși l-a căutat peste tot..

Atunci i-am solicitat lui MIREL COSTEA despre care știam că este membru de Partid, după cum știa și cel că eu sunt membru de Partid, fără să fi avut legături de muncă vreodată cu el - să fie legătura mea, întrucât eu am legături cu ALEX. STEFANESCU, agent britanic, dela care primesc radiograme pe care eu le socot importante pentru C.C.

MIREL COSTEA mi-a adus, după 2 zile răspunsul că mi se face legătura veche, fără să-i scfie numele, și că radiogramele să fie transmise prin dînsul, iar KOFER va fi legătura de Partid,

Intrebare

In esență acestea au fost argumentele ?

Răspuns

Pentru dl. BODNARAS, am avut argumente mai importante.

Deasemenea, am fost din nou însărcinat să țin legătura împreună cu BERMAN - deși se știa de către C.C. că noi doi suntem oameni cu relații burgheze, din fosta societate burgheză și că ALEX. STEFANESCU este agent britanic.

Cel mai important argument față de dl. BODNARAS, pe care l-am socotit că poate să mă ajute, este acesta:

După 23 august, dl. BODNARAS conducea la Secretariatul C.C. un Serviciu conspirat, în care lucra soția mea, MIREL COSTEA. Dl. BODNARAS a venit în casa noastră, împreună cu VANEA VIDRASCU, ținînd ședința cu un reprezentant al Comandamentului Militar Sovietic, de mai multe ori. Deci, C.C. și Guvernul sovietic, prin reprezentantul său, au folosit casa noastră, după 23 august, ca un loc de întîlnire conspirat, într-un moment cînd putea să găsească case burgheze cîte vroia.

Un alt argument era că dînsul a transmis prin soția mea care lucra la el, întrebări care trebuiau use Dnei RADESCU asupra căreia, EGON VEIGEL, prietenul meu din 1917, și legătura mea de Partid, avea ascendență. Dna RADESCU a fost adusă în casa noastră de 2 sau 3 ori, și ea a răspuns la aceste întrebări ale C.C. care i-au fost transmise prin dl. BODNARAS, o chestiune de mare încredere cu caracter anti-britanic.

Deasemeni, am mai amintit D-lui BODNARAS că dînsul

mi-a cerut mie să prezez asupra lui KIMIN din Timișoara, cu care aveam legături pe linie de partid, ca să stingă procesul împotriva lui GROZA, spunându-mi că "bătrînul merge cu noi pînă la capăt, trebuie să-l ferim de lictiseli".

Îi mai aminteam D-lui BODNARAS că în 1945, FRIEDEL un bucovinean, mi-a spus că dl. BODNARAS a făcut aprecieri defavorabile asupra mea. M-am dus atunci la dl. BODNARAS care mi-a răspuns foarte hotărît că n-a spus nimic despre mine, că nu are nici o rezervă cu privire la cinstea mea politică. Nu am mai insistat și nu am mai spus nimic lui BERMAN despre aceasta.

În chestiunea folosirii casei noastre, a soției mele, a cununatei mele, a mea, întru ședințele arătate, am considerat un argument hotărîtor, cum se poate ca un reprezentant al Partidului să se întâlnească cu un reprezentant al Guvernului Sovietic în casa unui om cu activitate de spionaj și să nu știe nimic?

Intrebare

D-ta cunoșteai deci, linia partidului ?

Răspuns

Da, citeam ascultam Radio Moscova.

Intrebare

Cunoșteai politica, metodele partidului?

Răspuns

Cred că cunoșteam. Am relucrat un maior german, Maeratz, era hitlerist, i-am arătat greșelile lui, după care l-am pus în slujba partidului. Dl. BODNARAS i-a trimis un certificat la Viena, care i-a fost de folos față de partid.

Am primit apoi corespondență de la el prin care își exprima recunoștința pentru răbdarea pe care am avut-o de a-l lumina.eram la curent cu politica internațională, cu lupta dusă de Partidul Uniunii Sovietice.

Intrebare

Deci, d-ta ai cunoscut diferența, deosebirea de bază dintre politica Partidului Comunist față de politica partidelor burgheze și metodele de bază din munca unui partid burghez și cele ale Partidului Comunist?

Răspuns

Cunosc deosebirea calitativă dintre partidul monolit al clasei muncitoare și partidele burgheze.

Intrebare

Este vorba de metodele folosite în munca partidului, să nu învelegi această întrebare ca un examen politic.

Răspuns

Am pretenția că cunosc toate acestea. Am citit Istoria partidului în 1939, atmosfera din casa mea era comunistă, nu au intrat în casa mea, de când am devenit membru de partid nici un om decît numai pentru interesele partidului, chiar dacă erau burghezi.

Intrebare

În timpul activității d-tale, ai putut să-ți dai seama asupra diferenței fundamentale dintre Partidul Comunist și partidele burgheze. Ai cunoscut linia partidului, care sunt factorii de bază pentru care luptă și care sunt principiile de bază de luptă.

Răspuns

Acest lucru îmi era cunoscut. De exemplu interesele clasei muncitoare din România, din Germania și dintre popoarele URSS, toate aceste interese concordă, ceea ce la burghezi nu există.

Intrebare

Atunci este evident că era clar pentru d-ta că există și un principiu al centralismului democratic în cadrul partidului, deci diferența aceasta a punctelor de bază, partidul Comunist și partidul liberal, acolo conducerea mergea după moștenire, în linie ascendentă, acest lucru îți era cunoscut, clar.

Răspuns

Îmi era clar, deasemenea îmi erau clare criteriile care au format lupta la Congresul III.

Intrebare

Cunoscînd linia partidului, structura lui, metodele lui, principiile de bază ale partidului, cum ai putut să-ți închipui că îți se cere să procedezi anti-partinic ?

Răspuns

O întrebare foarte logică, eu am explicat acest lucru în memoriu.

Am fost arestat la 26.5.1951.

Cu 5-6 săptămîni înainte de arestare, am fost trimis în audiență de reședintele Comisiei de Control, CONSTANTIN PARVU ESCU, căruia i-am predat un memoriu de 2 pag.

foarte concret, în care arătam o chestiune care mă rîcea de doi ani de zile și anume faptul că nu am fost decorat de Partid la eliberarea țării. Chestiunea aceasta m-a durut. Soția mea a primit decorație și a fost foarte afectată (ea era fată de burghezi), eu am devenit burghez prin anumite împrejurări.

Soția mea este un om foarte cinstit. Ea spunea că viața ei a început din ziua cînd a devenit membru de partid "dar tu ai făcut mai multe decît mine, cum se poate să nu fi decorat" spunea ea ?

Toți oamenii cu care am muncit eu au fost decorați și eu nu am fost. NIREL COSTEA mi-a spus că am dreptate și să fac o cerere, pentru că nu ceream altceva decît dreptul meu.

În aprilie 1951, m-am hotărît să mă prezint la președintele Comisiei de Control și să-mi exprim această nemulțumire, pentru că știam că sau făcut multe greșeli cu ocazia acordării acestor decorații. CAROL NEUMAN a fost în Spania și n-a primit nici el. Am socotit că greșelile trebuiesc reparate. Pentru că era o lună și ceva înainte de aniversarea a 30 de ani dela crearea Partidului Comunist, credeam că la un asemenea eveniment, oamenii care au avut un rol în ilegalitate, vor fi fixați în Istoria Partidului.

Dl. IRVULESCU mi-a spus că a fost 10 ani în Uniunea Sovietică și nu se obișnuiește să vi la partid pentru așa ceva. Numai cînd este vorba de alte persoane, nu de persoana ta. De exemplu eu am propus un funcționar pentru decorare, pentru care l-am ajutat în muncă.

I-am mulțumit și i-am spus că nu mai dau această petiție. Atunci Dl. Irvulescu mi-a spus că dacă am această ambiție, să fiu prețuit de Partid, să-i las petiția.

În 15 mai am fost desemnat într-o delegație a Ministerul Comerțului ca delegat al Ministerului Construcțiilor pentru plecare în U.R.S.S., un vis pe care-l aveam încă din 1917.. Am fost șters 3 zile înainte de plecare.

Cînd am fost arestat, mi s-a spus: d-ta nu ești arestat, noi nu arestăm, noi scoatem oameni din circulație. Te-am chemat pentru a ne da unele lămuriri. Atunci am întrebat de ce nu sunt întrebat, fiind liber? Mi s-a răsuns că este vorba numai de 2 zile. Așa am fost amînat mereu.

În primele zile ale anchetei, anchetatorul sunt convins că nu a avut nici cea mai mică îndoială că are în fața lui un om conștient, deși nu țineam minte anumite lucruri

pe care ulterior le-am lămurit cu ajutorul lui. La un moment dat s-a făcut o sinteză de reconstituire a unor chestiuni care interesa ancheta. Atunci când s-a făcut această recapitulare, ancheta mi-a spus că poate în curând voi fi liber.

În febr. 1952, a venit un căpitan care mi-a spus că dl. Maior" a murit pentru d-ta, d-ta depinzi de virful C.C., nu am nici o putere asupra d-tale care ești adus într-o chestiune care constituie un secret de stat".

La întrebările Dvs. ar fi multe de spus, dar vreau să fiu mai scurt.

Mai amintesc că la confruntarea cu ATRASCANU care a avut loc în anul 1951, înainte de această confruntare, anchetatorul șef, un colonel, a insistat foarte mult, de rețetate ori, ca să nu răspund decât strict la întrebarea formulată de el și nu la întrebările pe care mi le va pune ATRASCANU.

Așa s-a făcut că, ATRASCANU a contestat că am fost eu împreună cu ȘTEFANESCU în oct. 1944 la dânsul, spunându-mi că s-un minciuni.

Eu sunt convins că ATRASCANU nu m-a ținut minte, că nu m-a văzut pînă atunci. Dacă însă i-ași fi spus că i-am dat un telefon din cancelaria secretarei Anei Pauker și i-am cerut să vii la el, ar fi înțeles, și-ar fi adus aminte, pentru că el m-a întrebat de unde aveam numărul lui de telefon. Am răspuns că numărul de telefon l-am luat în mod oficial dela Cancelaria secretarei C.C., (a fost o rostie, trebuia s-o las să dea ea telefon). Este o chestiune psihologică, pentru că ATRASCANU a trimis pe rudele lui DAN LAZAROVICI și pe mine nu mă primise, de aceea am vrut să-i dau eu telefon.

După confruntare, anchetatorul maior mi-a spus că de ce i-am spus că am luat numărul de telefon oficial, trebuia să-i spun că l-am luat dela mama lui; de ce să mint, d-le maior, am spus, nici nu știam dacă are mamă, nu aveam nici un motiv să mint.

Această chestiune am pus-o în cele loc. ag. care au conținut aproape tot. Am fost întrebat de ce am roșit și am fost așa de încurcat când m-a întrebat ATRASCANU. Trebuie să spun că eu am suferit de timiditate încă din copilărie, boală de care m-am tratat mult timp.

După două luni de anchetă am fost ținut fără să mi se spuie nici o vorbă, mi se dădea cărți, discursuri ale lui GHEORGHIU DEJ, în care ATRASCANU era calificat ca agent imperialist, nimic nu era întâmplător.

De altfel, mi s-a și spus că nici o carte nu am căutat-o din întâmplare.

Increderea mea în conducătorul partidului era așa de mare, și neștrămutată, în cât chiar dacă ași fi fost la New-York, tot ași fi venit în țară, să lămuresc totul.

Înă în oct. 1952 când ancheta a luat alt curs, niciodată nu am disperat, din zi în zi așteptam eliberarea.

Multe momente mi-au venit prezente în minte, abia după verdict și o parte în 1954. De exemplu, când am fost arestat eram alimentat cu carne copios, mi se dădeau carne de pasăre, pește; în 1952 sau mai târziu am început să sufăr de foame și nici nu-mi dădeam seama că aceasta este o metodă, nici nu-mi puneam asemenea întrebări.

Învățasem limba rusă. Am cerut mereu cărți, pentru că în viața mea am lucrat mult, și nu puteam sta așa de inactiv. Pe chestiunea limbei ruse am făcut greva foamei. După un anumit timp, am fost rugat cu insistență să măninc și am cedat. Toate acestea, în capul meu apăreau ca ceva nelegat, și mă întrebam mereu ce secret de stat poate să constituie motivul arestării mele.

De câte ori eram scos la plimbare, mă gândeam că ași putea să-mi curm viața, să simulez că fug și m-ar fi împușcat, totuși speram mereu că pînă la urmă se va vedea că sunt nevinovat.

La întrebarea Dvs. am dat această explicație :

Anchetatorul, la 3 sept. mi-a spus : d-ta de 16 luni insulși partidul, îți cer să scrii trădările d-tale, și te vei reabilita, dacă nu te vom arunca în grămada de gunoi.

Am răspuns că nu înțeleg acest lucru. Mi-a dat un termen de 10 zile, să mă gîndesc.

După 10 zile, mi-a spus dacă m-am gîndit și am răspuns că sunt un om cinstit. Nu mi-a pus întrebări, mi-a spus doar că activitatea după 23 august nu-l interesează, nu m-a contra zis, a sunat, a venit șeful de serviciu căruia i-a spus : "i se taie toate avantajele".

Am spus că regimul de alimentație se înrăutățea continuu, totuși a ărușe pîine albă la masa mea ca să aibă ce să-mi taie. Într-adevăr mi-au tăiat toate avantajele, mi s-a luat dreptul la plimbare, ochelarii, cărțile și dreptul de a sta culcat în pat.

Nu mi s-a spus dacă am mințit, ce anume, duă care

a început o baie de injurii înfiorătoare, nici nu pot să le redau, dar aceasta a durat două săptămîni .

Mi s-a întîmplat să visez într-o noapte că am fost eliberat și mi-a trebuit mult să-mi dau seama că nu am mai văzut de la 26 mai soția și băiatul.

Cînd am arătat cît de îngrozitoare sunt insultele mi-au spus că sunt aprecieri, nu insulte. Am spus că nu este posibil să fiu insultat în numele Partidului, nu mi-a dat voie să promun cuvîntul Partid și C.C. Atunci mi-am pus întrebarea dacă într-adevăr există ceva neclar în viața mea sau mă degradează așa ca să știu căsunt un om pierdut.

Intr-o zi, anchetatorul stătea foarte aproape și citea un bilet din mai sau iunie în care eu i-am spus lui Kofler că Alex.STEFANESCU vinea să vorbească cu PATRASCANU

Anchetatorul a avut o tresărire și eu am crezut că de data aceasta și-a dat seama că nu aveam nime conspirativ , eu prin formule de ocol, căutam să evit folosirea numelor reale. A spus atunci că el tot crede că eu am avut ceva cu PATRASCANU.

Atunci am văzut că totuși nu sunt convingi, și m-am gîndit la o serie de argumente pentru a dovedi că nu l-am cunoscut pe PATRASCANU pînă în 1944. Am cerut să fiu scos la anchetă și am arătat acest lucru, să mi se dea voie să dovedesc.

M-a ascultat 2,3 minute apoi a spus că nu -l interesează nici o explicație, că faptele le cunoaște, dînd ordin că nu mai fiu scos la anchetă.

În timpul acelor băi de insulte, îmi spunea că sunt cel mai ticălos dintre toți arestații și că mă vor bate, atunci m-am gîndit dacă este posibil să mă bată și mă gîndeam să-i spun că vreau să văd și asta. Dar n-am spus nimic.

Apoi am fost bătut, trimis în beci cu tot felul de pretexte, în mod neștiințific, neserios, și iar am fost bătut. Am arătat tot ce știam, cu privire la o ședință din ianuarie 1944, care ar fi avut loc la ALEX.STEFANESCU. Nu a avut loc acolo, nu a fost niciodată acolo. Despre relațiile dintre STEFANESCU și IKI VASILIU am spus că nu știu nimic. Am fost iar trimis în beci, după ce am fost bătut de cîteva ori.

Mi se spunea: "îți vom dovedi că ști, a scos un bilet prin care eu comunican lui KOFER că IONA ANTONESCU i-a facilitat lui CHESTELAIN o întîlnire cu STEFANESCU. Aceasta nu însemna că ANTONESCU era în relații de prietenie cu el.

Am spus tot ce am știut despre PATRASCANU și KOHLER, despre munca lor, despre lipsurile lor, în această chestiune nu am avut nici un la sus.

În anchetă mi s-a spus de zeci de ori, d-ta nu te gîndi la d-ta, lovește în cei trei, d-ta nu te poți apăra, te reabilităm noi. Nu am știut ce este în C.C., nu am fost niciodată la o ședință a C.C., nici cine este SIATARU. KOHLER a spus că SIATARU vrea să mă cunoască, dar SIATARU nu a venit și eu nu am cerut să-l cunosc.

Ași putea reconstitui toată ancheta. Mi s-a arătat clar că este vorba să inventez fapte în care să mă implic în contra lui STEFANESCU, PATRASCANU și KOHLER. M-am gîndit că poate aceștia au greșelile lor grave, m-am gîndit că cei ce-mi cer acest lucru cunosc viața mea, că am fost burghez, (deși auzeam o afirmație că m-am strecurat în partid). Am spus că pe Carol, Mihai, Dinu Brătianu, nu i-am văzut niciodată n-am fost niciodată în Parlamentul român.

Era vorba de un transfer de vină, care este în contradicție cu linia Partidului.

Mi-am spus că anchetatorul va începe iar. Nu-mi era frică de bătaie, nu am avut norocul să fiu bătut de burghezie, acest examen l-am trecut bine, în fața dușmanului de clasă, (soția mea îmi spunea că este sigură de mine).

Mi-am spus atunci că oate anchetatorii va căuta să-mi reducă la minimum suferința, pentru că îmi cunoaște viața. Dacă eu aș fi venit cu altă versiune, aș fi schimbat situația celor 3. Așa am judecat și am eșit la 23.X. la anchetator și i-am dat o versiune. (făceam o declarație în contradictoriu cu adevărul).

Am ticluit această declarație. Am spus că STEFANESCU mi-a cerut o întîlnire cu PATRASCANU, că i-am comunicat lui KOHLER acest lucru că la acea întîlnire a pus problema frontului balcanic, că va fi o influență britanică din punct de vedere economic, dar că PATRASCANU a spus că politic nu, întrucît ..

Jur pe fericirea fiului meu, că pentru Partid eram gata oricînd să-mi dau viața, am venit la anchetator, și cînd anchetatorul a schimbat din economic, în politic, eu nu m-am opus. KOHLER mi-a spus atunci că acceptă cererea pe linie economică a lui STEFANESCU pentru că îl va face să preseze asupra lui MANIU pentru a-l determina să creieze fontul democratic.

Intrebare

Deci aceasta a fost atitudinea d-tale?

Ai fost convins că ai procedat just, ceea ce ai făcut?

Răspuns

N-am fost convins că procedez just, am fost însă convins că nu am altă eșară, este împotriva învățaturii marxiste, dar nu eu sunt răspunzător pentru deformarea acestei învățături, sunt conducători care apreciază așa.

Intrebare

Dacă nu ai fost convins de justetea ulterioară, după ce ai văzut un asemenea procedeu, ai cerut să te adresezi unui for superior, după ce ai dat această declarație?

Nu ai spus nici la Procuratură înainte de proces?

Răspuns

Nu am fost la Procuratură.

La 3 sept. a început această fază nouă, în care mi s-a arătat clar să mă supun, să inventez.

Intrebare

Anchetatorul ți-a spus să inventezi ?

Răspuns

Nu mi-a cerut sinceritate, mi-a spus însă ocultat, m-a trimis în beci, spunându-mi că mint. În 6 oct., înainte de declarație s-a întâmplat următorul fapt: Mi s-a spus: "D-tale ți s-a luat calitatea de membru de partid și ți s-a conferit calitatea de agent britanic. Ce servicii ți-a cerut ALEX. ȘTEFANESCU la 23.8.1944 ?"

Am spus că ȘTEFANESCU a invitat la el pe PATRASCANU, pe KOELER, BERMAN și eu. Am fost la C.C., era BODNARAS acolo, i-am spus și a spus că în locul lui PATRASCANU va merge MAUER și așa a fost. ALEX. ȘTEFANESCU a cerut ca dvrea să se sfătuiască cu PATRASCANU cu privire la propunerea de a fi secretar de stat.

Anchetatorul a trecut în declarație că ȘTEFANESCU mi-a cerut și eu l-am dus la PATRASCANU, fără să treacă că eu am fost la C.C., spunându-mi că asta nu interesează.

A trecut că am executat o dispoziție a lui ȘTEFANESCU și nu a CC-ului.

Am trebuit să semnez.

La 6 noiembrie anchetatorul mi-a spus că începe o anchetă de 7 zile, după care, va da verdictul. În acea vreme că m-am lăsat acălit, am văzut că nu avea intenția să mă reabiliteze. Mi-a spus că nu mă mai bate. Cele 7 zile s-au terminat

foarte neclar, am fost bătut neclar, am venit anchetatorul șef avea un plic cu declarații împotriva mea, mi-a spus că cunoște faptele mele, că îmi dă să văd aceste declarații și că justiția va aprecia. A spus că nu-mi promite nimic dar va ține seama de atitudinea mea.

Cînd am revenit asupra declarației din 22 oct., că nu l-am cunoscut pe PATRASCANU, că n-am fost în nici o ședință cu el, mi-a adus o foto-copie a unui bilet real al meu, scris cu majuscule și jos era "Salutări dela Patrășcanu".

Am spus că n-am trimis salutări dela PATRASCANU lui KOFIER pentru că nu-l cunoscteam, mi-a dat 15 per. de palme, pentru că am spus că nu am scris eu. La a doua ședință mi-a spus că s-a făcut expertiza și că este aceeași carneală și peniță. Era clar că nu mi-s-a arătat decît fotocopia, și că s-a adăugat pe original "Salutări".

Deasemenea mi-a arătat în ian. 1953 o declarație a lui MIREL COSTEA din dec. 1952, cînd MIREL era mort de un an, declarația era deci falsă. În declarație era vorba de data pînă cînd a primit salariu dela întreprinderea C. MANESCU. Eu am răspuns că după 23 aug. nu i-am mai plătit nimic, și nu pînă la naționalizare cum spusese el.

Documentul era fals.

În noiembrie 1952, am fost dus în clădirea nouă împreună cu KONIA cu care am stat 14 ore și el cunoștea pe MIREL care folosisese casa lui în ilegalitate și el mi-a spus că MIREL a murit, după arestarea mea.

M-am mirat, eu îl știam om tînăr. Atunci i-am spus anchetatorului că MIREL a murit și că eu nu pot să mint..

La 6. nov. mi-a spus că chestiunea se va termina. După aceea am văzut că am fost iar înșelat..

La 12. II. 1953, este o dată importantă. A apărut un anchetator nou care luase parte la ședința din 3. 9. 1952 și care m-a pus în fața unui bilet și mi-a dictat o declarație cu privire la bilet, că sunt un trădător. După ce a scris cîteva fraze, am spus că vreau să mă uit să văd cu ce sunt de acord. Atunci a sărit la mine, mi-a spus că decostru hîrtia, a scris din nou pe altă hîrtie. Atunci mi-a schimbat regimul alimentar.

La 18 dec. 1952 anchetatorul mi-a spus că nu mai poate să mă bată (se interesa mereu de vînatările mele) și că trebuie să mă îngrăș, pentru că sunt slăbit. I-am dat exemplul cu porcul îngrășat de Ignat.

La 12 febr.1952, m-a scos anchetatorul nou, singur, m-a turburat foarte mult, nu auzisem pînă atunci că în numele Partidului, eu voi fi reabilitat. Am spus că nu mai cred nimic.

La 9 febr.1953, mi-a fost dus cineva în cameră, era secretarul adjunct al Reg.de Partid din Timișoara.

A început ancheta la 12 febr., în noaptea aceea am scris 12 pagini în care am construit o agentură de spionaj.

La acea anchetă au venit de cîte ori cîte doi oameni, tineri, pe care i-am văzut apoi la Procuratură. Mi-a spus că am mers pînă la jumătatea drumului și trebuie să merg mai dearte. Am spus că nu mai pot nimic, atunci mi-a spus că-mi va distruge familia.

Atunci mi-a adus o declarație, mi-a spus că am dat-o în fața Procurorului. La Procuratură nu am fost, i-am văzut doar la Tribunal.

Intrebare

Dacă în afară de aceste memorii ai mai solicitat ceva în scris?

Răspuns

Nu numai anchetatorului.

Intrebare

La ce închisoare ți s-a comunicat sentința?

Răspuns

La Plevnei acolo eram din 26 mai 1951, față de un procuror și un greșier.

Intrebare

La care închisoare ai stat cel mai mult?

Răspuns

La Aiud.

Intrebare

Dacă la Aiud, ai avut discuții asupra situației d-tale cu cineva?

Răspuns

În închisoare am fost izolat.

Intrebare

Cu cine ai discutat?

Răspuns

Nu am avut cu cine.

Intrebare

Dar la altă închisoare?

Răspuns

Tot singur am fost, nu am avut discuții cu nimeni. Am fost singur la Zarca, la 20. dec.1954 am fost scos și trecut într-un birou.

Intrebare

Dar în timpul cât ai stat în cameră, ai avut discuții?

Răspuns

Nu, Colonelul m-a întrebat : Ce faci CALMANOVICI?
L-am întrebat despre memoriile mele și mi-a răspuns că : se va face dreptate. Am mai fost apostrofat de un vecin de pat, un băran care mi-a spus că eu sunt de vină că el este în închisoare. Se știa acolo cine am fost eu.

Intrebare

D-ta ești inginer, ai studii superioare, ai și memorie, eu insist și te întreb încă odată dacă ai avut cu cineva vre-o discuție.

Răspuns

Nu am avut nici o discuție.

BERMAN a fost lipsă o lungă perioadă după arestarea mea. Cu el am fost în aceeași cameră, eram curios să știu ce face familia mea, asta mă interesa foarte mult.

BERMAN mi-a spus că noi nu trebuie să mai vorbim niciodată, am scăpat de anchetă, de Zarca, de foamete, Partidul vrea izolarea noastră.

La Jilava s-a întâmplat următorul fapt :

Camera în care eram izolat, avea două găuri. Vecinul mi-a spus: Cine ești, să nu te temi, de unde vi ? Am spus că vin din Aiud. L-am întrebat și eu pe el, mi-a spus cred că din spital. M-a întrebat cum mă cheamă. L-am spus dacă este posibil să transmită la familia mea, prin telefon, sau la Construcții, că sunt la Jilava și soția mea să apeleze la VANEA și la soțul lui COCA să mă salveze.

Intrebare

Cum îl chema pe acesta ?

Răspuns

Nu l-am întrebat.

Intrebare

Pentru ce era el la Jilava ?

Răspuns

Nu știu.

Intrebare

Adineori ai spus că vei fi sincer. Văd că poți să reconstruiești o serie de fraze, din memorie. Am întrebat dacă ai avut discuții cu cineva. Acum câteva minute ai spus că ți-a spus cum îl cheamă?

Răspuns

Nu l-am întrebat. Nu știu.

Intrebare

El a transmis acest lucru?

Răspuns

Nu știu.

Intrebare

Ai mai avut discuții cu alteineva ?

Răspuns

Nu !

Intrebare

Deci acesta este cuvântul d-tale ferm ?

Răspuns

Da.

Intrebare

D-ta ai spus că atît în memoriile pe care le-ai înaintat ai afirmat că ești cinstit și sincer, în discuții deasemenea ai spus că vei fi cinstit. Un aceeași întrebare de mai înainte: Ai discutat cu cineva asupra situației d-tale sau nu ?

Răspuns

În memorii am spus că sunt cinstit. În viața mea am spus că sunt cinstit și sincer.

Intrebare

Atunci cu cine ai discutat d-ta asupra situației d-tale?

Răspuns

Nu am discutat cu nimeni. Nu am fost în situația de a discuta cu oameni decît în fabrică. Am fost tot timpul izolat. Am spus mereu că sunt nevinovat.

Intrebare

Răspunde la întrebarea dacă ai discutat cu cineva?

Răspuns

Nu am discutat cu nimeni.

Intrebare

Nu ai rugat pe nimeni?

Răspuns

Ce să rog? Am rugat pe dl. COLIER.

Intrebare

În afară de dl.col.COLIER?

Răspuns

Ce să rog, să mi se dea libertate ?

Intrebare

D-ta ai spus că la Jilava ai rugat pe cineva să mergă acasă?

Răspuns

Nu să mergă acasă, să transmită acasă, să imploră pe VANEA să mă salveze, pentru că la Jilava am venit foarte optimist.

Intrebare

Care este baza acestei stări optimiste cu care ai plecat dela Aiud?

Răspuns

Această stare de spirit am arătat-o în memorii, o cunoașteți.

La 14 dec. am fost în fața d-lui col. COLER care mi-a spus că ceea ce cer eu, legătura cu familia, munca cu oameni liberi, asta nu se poate, avem legalitate socialistă, însă în apropiere este o întreprindere, și mă poate scoate acolo, am semnat un angajament de discreție.

Intrebare

Ce fel de discreție, cu ce te angajai ?

Răspuns

Mă angajam să nu divulg secretul în legătură cu arestarea mea, ancheta care s-a făcut, aceasta în fața d-lui col. CONSTANTINESCU dela Văcărești. Am fost scos din izolare și din inactivitatea dela Zarca și dus între 500 de oameni o lună de zile, cu o muncă tehnică de planificare.

La 20 ianuarie am fost adus din Aiud. S-a dat ordin să fiu îmbrăcat cât mai bine, a venit frizerul și m-a dichisit, mi-a pus șireturi la bocanci, i-am făcut cu cremă, nu-i mai făcusem de 3 ani, și m-au trimis la București. Eu gândeam că sunt adus în fața lui BODNARAS care va găsi o soluție să mai am ceva din restul de viață. A venit COLER în camera unde eram cazat și mi-a spus că arăt ca întinerit, a dat ordin să mi se dea un palton și am venit cu un vagon penitenciar la Jilava unde nu mai fusesem niciodată. La Jilava mi-a făcut o impresie grozavă mizeria de acolo. Din nădejdea pe care o avusesem, am rămas uluit, am fost dus într-un dormitor fără așternut. Am fost ținut mai multe ore în izolare, dimineața s-a întâmplat chestiunea aceea cu vecinul, despre care v-am povestit.

Intrebare

D-ta ai studii, ai memorii, poate îți mai amintești ceva ?

Răspuns

Ce legătura are asta cu studiile ?

Intrebare

Are importanță pentru că d-ta ai experiență.

Răspuns

Experiința pe care am avut-o nu mi-a ajutat la nimic.

Intrebare

În problema aceasta te poate ajuta memoria d-tale.

Răspuns

Catastrofa care s-a abătut asupra mea a fost îngrozitoare.

Intrebare

D-ta susți că în afara memoriilor trimise în mod oficial, în afara discuțiilor avute cu deținutul dela Jilava, când erai izolat, alte feluri de legături cu ai avut ?

Răspuns

Nu știu cui puteam să solicit ceva.

Intrebare

Ști că asta de caracterizează profund ?

Răspuns

Din acest motiv s-a abătut nenorocirea asupra mea?

Intrebare

Îți spun aceasta, pentru că unele momente le ții minte cu precizie, și unele chestiuni care ar cere un efort de memorie mai serios de exemplu expresia de "CoCa", deasemenea le ții minte, dar unele lucruri care sunt mai apropiate, nu le ții minte. Cum se explică acest lucru ? Acum câteva minute când ai redat conținutul memoriilor, ai redat esența, ceea ce dovedește că ai memorie?

Răspuns

Am spus în memoriu experiența vieții mele, nu am spus născociri.

Intrebare

Cum alte lucruri/ ^{care} i s-au întâmplat le ți minte și altele nu? Noi am ascultat cu atenție tot ce ai spus.

Răspuns

Tot ce am spus sunt sigur că știți tot așa de bine. Recunosc că m-ați ascultat cu răbdare.

Intrebare

Noi vrem să știm și această parte, dacă ai putea să o redai ca și prima parte.

Răspuns

În închisoare, la fabrică, am stat de vorbă cu oamenii, v-am scris în ce fel de ambianță eram, erau oameni cu alte viziuni, se țineau lecții, ascultam, dar eram bolnav, aveam încă picioarele foarte umflate. Acolo am aflat ce s-a mai întâmplat în lume, am aflat de moartea lui STALIN, dar n-am discutat nimic în legătură cu situația mea.

Intrebare

Si nu ai solicitat sprijinul nimănui, în afară de aceste memorii ?

Răspuns

Sprijinul cui? Am mai vorbit cu încă un deținut care sunt convins cu certitudine că va comunica familiei că m-a văzut, dar asta nu s-a produs. Nu vreau să-i fac rău, am făcut destul rău prin declarațiile mele.

Intrebare

Îrerea d-tale este că acel fapt încă nu s-a petrecut?

Răspuns

Ca să solicit intervenția cuiva, nu s-a putut petrece dar sunt sigur că omul acela va scrie familiei, dar nu s-a întâmplat acest lucru.

Eu am intrat în 1937 în Partid. Din 1933 până în 1947 am muncit pe linia Partidului. Am muncit 7 ani ilegal și 7 ani legal. Viața mea din acești 14 ani nu a fost discutată cu nimeni, niciodată. Puneți ipoteza că am discutat cu cineva.

Dvs. știți în ce ambianță am fost, gândiți-vă că nu mi-am văzut de 4 ani nevasta și băiatul, că nu știu dacă mai trăiesc, am văzut doar un articol al băiatului meu într-o revistă, e care mi-a arătat-o anchetatorul.

Viața mea de 14 ani în slujba partidului, despre asta nu am fost întrebat, și acum, chiar dacă ași fi discutat cu cineva deși nu aveam dreptul, ce este? Nu pot să arunc o lumină defavorabilă în fața unor oameni. La Plevnei, am fost împreună cu doi mai trădători, cărora nu le-am spus ce mi se întâmplă, dacă mă sfătuiau cu ei, nu ajungeam să dau o declarație ca aceia pe care am dat-o.

M-au acuzat că sunt spion pentru că imi dă mâncare bună și stau multe ore la anchetă și totuși nu le spuneam nimic.

După verdict, am stat 8 luni în izolare, e o rogojină, mă dor oasele corpului că nu pot să dorm.

Vă rog să nu insistați să vorbesc, chiar dacă am vorbit cu un om, mă sufocam de durere și de disperare și eu vreau să mai trăiesc, am șaiszeci de ani, de 4 ani sunt în pușcărie.

Intrebare

Si ce ai rugat pe omul acela ?

Răspuns

L-am rugat să telefoneze soției, dar nu știu cum îl chiamă. Stiu doar pe acela cum îl chiamă, care m-a văzut în lanțuri. Pe celălalt l-am rugat să comunice că m-a văzut la Aiud, că dl. BODNARAS din 1944 a hotărât soarta mea, că sunt nevinovat. Trebuia să plece peste câteva zile.

Intrebare

Cine trebuia să plece peste câteva zile?

Răspuns

Acel om. Altceva nu l-am rugat. Vă rog să insistați asupra vieții mele și asupra motivelor care m-au dus la catastrofă, cu ce am greșit? acestea sunt problemele cardinale care interesează.

Intrebare

Acum ne interesează și partea aceasta.

Răspuns

Aceasta este tot ce am avut de spus.

Am fost obiectul de dispreț al muncitorilor revoluționari, deși știu că BODNARAS nu este de origine muncitorească, el era militar.

Intrebare

Totuși, te rog să recurgi la memoria d-tale, poate îți vei aminti ceva?

Răspuns

Nu-mi amintesc.

Intrebare

În afară de acest lucru, că trebuie el să comunice familiei d-tale, altceva l-ai mai rugat?

Răspuns

Ce puteam să-l rog altceva?

Intrebare

Dar acest nume de COCA cine este?

Răspuns

Este numele soției lui BODNARAS.

Intrebare

Îi mai spune și altfel?

Răspuns

Desigur și soția mea se numește Coca, deși în acte este Cecilia. La C.C. i se spunea MONICA. Se numea COCA MUNTZER după primul ei soț, o cunosc dinainte de război.

Intrebare

Acel cetățean pe care d-ta l-ai rugat este din București.

Răspuns

Nu știu dar a fost adus la București.

Intrebare

Cum pute-ai să-i încredințezi un secret dacă nu știai de unde este?

Răspuns

I-am rugat dacă vrea și mi-a spus să fiu sigur că o va face. Este vorba de acela dela Jilava.

Intrebare

Dar acela dela Aiud?

Răspuns

Este din București. Acela care m-a văzut în lanțuri nu este din București.

Intrebare

Și care sunt considerentele că nu poți să spui numele celui care trebuia să transmită ceva familiei d-tale?

Răspuns

Pe acela dela Jilava nu l-am văzut la față. Pe celălalt, nu-l știu numele.

Intrebare

În ce împrejurări l-ai rugat acest lucru ?

Răspuns

Eram în dormitor când am aflat că leacă.

Intrebare

În cameră se făcea apel?

Răspuns

De 2 ori pe zi.

Intrebare

Deci fiecare detinut era strigat nominal.

Răspuns

Nu se striga pe nume, eram înșirați toți în fața peretelui și sergentul raporta că "sunt 74 reținuți".

Intrebare

Cît timp ai stat în această cameră?

Răspuns

O lună de zile.

Intrebare

Si în decurs de o lună de zile nu ai știut cum îl cheamă?

Răspuns

Nu. Nu eram privit cu ochi buni acolo, se fereau de mine.

Intrebare

Dacă ceilalți te priveau așa, acest detinut pe care l-ai rugat nu se situa pe aceeași poziție ca și ceilalți?

Răspuns

Eu nu l-am cunoscut pînă în acel moment.

Intrebare

Acum este liber, i-a expirat pedeapsa, nu ști ce pedeapsă a avut, cum arăta ?

Răspuns

Știu, l-ai recunoaște.

Intrebare

Nu ați intrat în intimități ?

Răspuns

O singură dată am vorbit cu el și mi-a promis că mă va servi, era un om deștept. Mi-a spus că eu nu pot să știu ce gîndește familia despre mine, ca familia poate să nu vrea să stea de vorbă cu el. Eu nu i-am dat nici o garanție știam că familia mea ținea la mine, trăiam bine cu soția mea.

V-am spus așa că, unul m-a văzut în lanțuri, unul mi-a vorbit la Jilava, înainte de a fi fost la Galați, Brăila. La Văcărești, mi s-a pus lanțuri și am fost urcat într-un vagon penitenciar, și mi s-a spus că merg la Salcia. La Brăila, mi-au spus că n-a ieșit garda și mă duce la Galați. Acolo am stat 2 zile, și apoi am fost dus la Brăila, de unde am fost luat și dus în alt penitenciar o singură zi, după care am fost adus aici. Înainte de a fi adus aici, mi s-au scos lanțurile.

Intrebare

Atunci d-ta afirmi că nu ai făcut altceva în afară de aceste cazuri? Este curios acest lucru că nu ții minte. Ce te face pe d-ta să ai această poziție?

Intrebare

Așa de greu îți este să-ți cristalizezi răspunsul în minte?

Răspuns

Nu am nimic de răspuns.

Intrebare

Îrerea d-tale este să nu insistăm în această problemă?

Răspuns

Da.

Intrebare

Pe ce considerente?

Răspuns

Între că dacă în această perioadă am comis ceva, am vorbit cu cineva și nu vă spui, că am vorbit cu cineva, pe care nu știu cum îl chiamă, aceasta are o importanță mai mare sau mai mică. Este mai important să vedeți în ce situație eram eu, cum am ajuns acolo, se poate face încă ceva cu acest om, se poate avea încredere în el, trebuie dat morții? Asta este esențialul. Dacă am păcătuit în această direcție, să vă spun numele acelui om, despre care sunt convins că va face, sigur nu va semna el, aceasta va fi o dovadă împotriva lui, va avea de suferit consecințe și nu vreau să mai lovesc în cineva care a vrut să mă ajute.

Intrebare

Vezi tocmai pe aceste două considerente te contrazici.

D-ta spui că trebuie să ținem cont de tot. Este logic. Ca să fi obiectiv, trebuie să ți cont de toate elementele, dar d-ta ne lipsești de aceste elemente?

Răspuns

Eu am dat sute de pagini de declarații. Am pus semnătura mea curată pe tot ce a vrut anchetatorul, ca pînă la urmă să mă facă ticălos, că nu-mi merit nici soția. Acum să aduc nenorocire unui om, care a vrut să mă ajute și nici nu-i știu numele.

Intrebare

Ce te determină pe d-ta să ai această poziție de a nu pune problema deschis ?

Răspuns

Dar nu știu numele decît al aceluia care m-a văzut în lanțuri..

Eu v-am spus în memorii și mi-a spus și dl.anchetator că soția mea nu crede că eram un om cu 70 de fete, pentru că m-a pus să declar că am avut agentură de spionaj.

Nevasta mea nu poate să creadă așa ceva, și nici alți oameni care mă cunosc de 40 de ani, în diverse etape, nu pot să creadă așa ceva.

Intrebare

D-ta afirmi că ești cinstit și totuși la o singură întrebare d-ta nu răspunzi.

Răspuns

Imi puteți pune o mie de întrebări, dar nu despre această perioadă dela 20 dec. 1954, asta poate să caracterizeze viața mea, cînd eram zdrobit, făcut tîndări. Acum, după ce am stat 8 luni de izolare, acum stau iar în izolare cu pază dublă.

Intrebare

Cînd ai rimit d-ta ultima scrisoare de acasă?

Răspuns

Nu am primit nimic de acasă decît un pachet cu cărți. Nu am dreptul să scriu. Am scris în iulie 1951, un memoriu, dar nu s-a transmis nimic familiei mele, entru că nu am rimit nici un răspuns.

Din 26 mai 1951 nu am nici o legătură cu familia mea.

Anchetatorul mi-a spus în 1954, că mi-a adus cărți de acasă, vre-o 20, din care mi-a dat o parte.

Intrebare

După ce știai că sunt de acasă?

Răspuns

Am dat lista și aveau stampila fiului meu, mi-a adus și ochelari. și haina aceasta, fără să știu.

În dec.1952, după declarația din oct.1952, se părea că va fi procesul, atunci mi-a adus hainele, iar cînd a fost procesul mi-a spus că am haine aduse de un an.

Intrebare

Alt contact nu a fost ?

Răspuns

Nu .Anchetatorul s-a contra zis, mi-a spus că soția mea este foarte deșteaptă și a cerut divorțul . Altă dată mi-a spus că "acum tot pe linia securității lucrează și fiul și nevasta și că nevasta mea nici ea nu este ușe de biserică".

Celălalt mi-a spus că nevasta mea nu crede că sunt spion.

Intrebare

Poate că totuși te vei gândi la întrebarea noastră?

Răspuns

V-am spus tot.Cred că și Dvs. personal mă cunoașteți.

Intrebare

Totuși întrebarea aceasta mă interesează .

Răspuns

Pentru caracterizarea mea ? Nu am alt ceva să vă spun.

Intrebare

Noi luăm act de toate acestea.

Răspuns

Eu vă rog să vedeți viața mea în totul, pentru ce am intrat în Partid, cum am muncit după 23 august 1944, și cum am fost folosit de Partid cum în orice moment am fost gata să renunț la poziția mea burgheză.

Vă rog să nu mă lăsați în această situație. Vă rog să-mi dați cărți, și hîrtie să notez ceea ce aș vrea. Gardienii mei citesc tot timpul, și eu am tot atîta interes de carte ca și ei și mai am cîteva chestiuni de ordin material, sufăr de stomac, aș avea nevoie de cîte ceva.

Intrebare

D-ta ai rugăminți, dar noi am pus o întrebare la care nu am primit răspuns.

Răspuns

V-am spus că după 20 decembrie cînd am stat o lună de zile în fabrică, am rugat pe cineva să spună familiei mele ceva și nu-i cunosc numele. De acela dela izolare nu-l cunosc, nici nu știu dacă m-a servit.

În al doilea rînd, viața mea este bogată, aveam dreptul că am altă bătrînețe, fiul meu cînd s-a întors dela Leningrad , trebuia să mă găsească în altă parte, cum m-a găsit altă dată la o conferință, nu să afle că sunt spion.Anchetatorul mi-a spus că a fost și el anchetat cîteva luni.

Toate celelalte sunt o consecință a acestei vieți de aceasta trebuie să răspund, nu de felul cum m-am comportat în anchetă, pentru că nu trebuia să ajung aici. Partidul trebuia să mă ajute, eu nu cred că nevasta mea a divorțat, abia serbasem 25 ani dela nunță înainte de arestare.

Intrebare

Totuși, nu ai răspuns la întrebare.

Răspuns

Am răspuns la tot nu mai insistați.

Intrebare

Viața d-tale se compune din mai multe elemente, deocamdată ne-am oprit la acest element.

Răspuns

Dacă Dvs. găsiți memoriile și le citiți, poate mai găsiți ceva. Dl. Maior care m-a anchetat, mi-a spus că vom face o sinteză și voi pleca de acolo cu o verificare mai teribilă decât aceea din 1949 a partidului. Toate erau vorbe înșelătoare. Eu cred că în Dvs. nu se reflectă în suficientă măsură drama îngrozitoare a vieții mele, că mi-am făcut datoria în mod excepțional și cred că faptul că mă găsesse aici, nu este just, și nici marxist.

Intrebare

Dacă d-ta nu te duci logic până la sfârșit și te oprești la un punct ?

Răspuns

Nu știu numele acestui om.

Intrebare

Deci atunci se poate spune că există o părere oficială și una obiectivă ?

Răspuns

Nu înțeleg.

Intrebare

D-ta ne ceri să fim obiectivi, marxiști până la capăt. Pentru a judeca aceste lucruri, trebuie să ai o singură părere, nu una oficială și una personală. De ce d-ta nu dai răspuns plasându-te pe o cale oficială, reținând partea 2-a?

Răspuns

Motivul pentru care nu pot să dau numele, sunt acelea pe care vi le-am spus. Nu-i știu numele, am apelat la el, nu știu dacă a făcut ce l-am rugat.

Intrebare

D-ta, totuși, să te mai gîndești și mîine dimineață mai stăm de vorbă, poate ai să-ți aduci aminte, procesul acesta de conștiință este complicat.

Răspuns

Pentru mine nu este complicat, nu au fost frîne

în fața anchetei, vă puteți uita în dosar, să vedeți dacă am avut vreodată intenția să spui vre-o minciună, totul a fost foarte clar și anchetatorul a înțeles că omul care stă în fața lui nu ascunde nimic.

Intrebare

Care este poziția d-tale față de noi în momentul de față, ai rezerve ?

Răspuns

Nu am rezerve în chestiunea aceasta, nu-i știu numele acelui om.

Intrebare

Așa cum ai spus așa se prezintă.

Răspuns

Este un capitol asupra căruia vă rog să nu insis-
tati.

Intrebare

Dacă ai încredere în partid de ce nu arăți totul.

Răspuns

Nu mai am nimic de spus.

Ponc. 7 aprilie 1955

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul Ing.E.CALMANOVICI.

Intrebare

Te-ai mai gândit la chestiunea care a rămas nelămurită?

Răspuns

Eu am fost absolut sincer, Nu mai am nimic să spun. Am spus că numele aceluia dela Jilava nu-l cunosc. Cu celălalt dela Aiud am vorbit o singură dată. V-am spus că nu se făcea apel nominal niciodată, se făcea numai numărătoarea de-ținuților.

Numele aceluia cu care am fost la Brăila, care m-a văzut în convoi, nu mi-l amintesc.

Am lucrat la Aiud, într-un birou cu 20 de oameni, la planificare, nu pot să-mi reamintesc numele decât la cel mult 6-7 din ei.

Intrebare

Atunci când este vorba de oameni care nu reprezintă nici un interes, fără îndoială că nu are importanță dacă îi reți sau nu numele, dar atunci când este vorba de o persoană pe care o rogi să te servească, îl întrebi, ai această curiozitate.

Răspuns

Am întrebat pe cineva când pleacă, am rugat să mi se indice un om serios, am vorbit cu el la patul meu, mi-a făcut o impresie foarte bună, era un om deștept. Mi-a spus că nu pot să știu ce atitudine va avea familia mea. A plecat în ianuarie, nu știu dacă a făcut ceva sau nu; nu vreau să aibe neplăceri de pe urma mea.

Probabil că nu a făcut nimic. Despre celălalt, din convoi, dela Brăila, sunt sigur că va transmite, va scrie, me-a promis că mă va servi, mi-a spus că mulți i-au promis lui că-l vor servi și nu au făcut-o, el însă mă va servi, înțelegând durerea mea.

Intrebare

Ai stat în spital, la Aiud ?

Răspuns

Cînd am ieșit din Zarca, suferem de Edem la ambele picioare, nu-mi puteam încălța bocanci, am mai avut și o furunculoză, am stat o săptămîină în spital. M-am vindecat abia la Văcărești.

Intrebare

La Aiud cît ai stat în spital, cu cine ai mai stat ?

Răspuns

Cu LAX.

Intrebare

De unde era ?

Răspuns

Din Satu- Mare, era o figură foarte cunoscută, un exemplar unic.

Intrebare

În ce sens ?

Răspuns

În multe sensuri. El vorbea toată ziua, povestea din faptele lui eroice; el a fost la Auschwitz a stat 5 ani, deci a fost o victimă a regimului fascist și are o condamnare de muncă silnică pe viață. Are o cerere cu 20 de semnături pentru a fi revizuită situația sa și eliberat. Din povestirile lui rezulta că ar fi avut o demnitate la Auschwitz. A mai povestit din activitatea lui de peste întreținut. Este un personaj central al fabricii, este zugrav de meserie, zice că inginerii sunt proști, că el știe mai mult; a pariat odată cu cineva că va înghite un șoarece și a făcut acest lucru pentru a câștiga cîteva kg. de bomboane.

Mai era un altul pe care l-am pomenit într-un memoriu, în ultimul memoriu dela Văcărești.

Intrebare

În ce sens l-ai pomenit ?

Răspuns

Că avea vorbitor și primea pachete de la familie.

Mai era unul, i se spunea John, acesta a dat acolo lecții de fonetică engleză, fusese ziariat la Credința.

Intrebare

Doctor pe cine ați avut acolo ?

Răspuns

Dr. ZUDICK. Este condamnat pentru că a fost

președintele Centralei Evreilor din Bîrlad.

Intrebare

Mai înainte ai spus că alții ti-au promis că te vor servi și nu au făcut-o.

Răspuns

Acela din convoi a spus că lui i s-a promis și nu a fost servit, dar el mă va servi.

O singură lună am stat între oameni, altă ocazie nu am avut..

Intrebare

Revenim la o chestiune de eri, legat de declarațiile d-tale date organelor de securitate. Ce te-a determinat să dai o declarație ireală ?

Răspuns

Nu am explicat destul de clar acest lucru ?

Intrebare

Noi vrem o argumentare care să fie reală, logică, raportată la capacitatea d-tale, cum a fost posibil totuși, ca d-ta să ajungi în situația de a declara fantezii ?

Răspuns

Vă răspund la orice întrebare, cu toată sinceritatea. Cu privire la declarația din febr. 1953, am discutat această declarație,...

Intrebare

Să presupunem că sunt cunoscute aceste declarații

Răspuns

Sunt un om cu 14 ani de activitate în Partid, 7 ani muncă legală și 7 ani muncă ilegală, în afară de activitatea aceasta de Partid, eu am fost o verigă a C.C. în vara anului 1944, am fost în legături cu ANA PAUKER cu BODMARAS, cu tov. PINTILIE. Totuși, am fost arestat, mi s-a spus că numai pentru 2-3 zile, că se va face o recapitulatie și se va lămurii. Apoi, mi se reproșează faptul, că în momentul când s-a produs aceasta, încrederea mea în Partid nu era așa de mare; eram în urma discuțiilor cu anchetatorul, disperat, mă gîndeam la sinucidere; dar imi spuneam că nu sunt așa de sigur că se va stabili că sunt nevinovat și nu vreau să mor încărcat de vină.

Mi s-a mai reproșat, de ce am spus lui PATRASCANU că în mod oficial am cerut numărul lui de telefon; că sunt arestat pentru un secret de Stat; că în chestiunea mea, numai câțiva membri din C.C. o cunosc.

Apoi mi s-a spus că sunt un trădător, că am de ales, ori declar, ori mă aruncă la gunoi. Mi s-a dat 12 zile termen, să mă gîndesc. STEFANESCU și PATRASCANU erau de 3 ani arestați, de ceilalți nu auzisem, nu știam ce făcuse ei cu TOROSIAN, nici de ceilalți. Au trecut 10 zile, m-au întrebat dacă m-am gîndit. Am spus că nu am ce să spun că am fost un om cinstit, că nu pricep. Mi s-a răspuns că fac rău că iau această poziție și m-au trimis înapoi în celulă. Acum să mă întorc înapoi la ancheta cu dl. maior, care a dus ancheta în mod obiectiv. Două lucruri sunt neadevărate în această anchetă, pe care totuși le-am semnat: despre o ședință care a avut loc la STEFANESCU, și eu nu am fost niciodată la el. Aveam încredere în dl. Maior. Eu am spus că într-o seară m-am urcat în mașina Partidului, l-am cules pe KOFLER și m-am dus la o casă conspirativă din Str. Herăstrău 5. În declarație s-a scris altfel, că m-am dus eu la Kofler. O deformare totală.

Alt lucru: cînd am declarat că STEFANESCU mi-a cerut o întîlnire, ca să fie într-un secretariat de stat, m-am dus la ANA PAUKER.. Cînd s-a scris declarația, nu s-a mai scris despre ANA PAUKER, deși era cazul să se scrie.

Un lucru pe care nu mi l-am putut aduce aminte a fost că STEFANESCU îmi dădea Buletinul General al Siguranței Statului să-l copiez. MURESANU mi-l dădea, eu mă așezam și scriam, dar nu știu ce scriam. Nu aveam interesul să ascund acest lucru, dar nu-mi aminteam deloc, deși era o laudă pentru mine că-l aveam în mîină, dar nu-mi amintesc.

Apoi, tot organul de anchetă mi-a spus că eu aș fi spus lui BIUM că "am greșit că am intrat în Partid". Am spus că eu nu am spus aceasta, că BIUM avea respect pentru mine. Atunci am făcut în scris, mi-a dat hîrtie, nu știu dacă ați citit cele 100 pag.. Am scris acolo multe naivități de exemplu am spus că am cărat multă apă, vroiam să arăt că nu am fost un fecior de bani gata.

M-am mai gîndit apoi, că anchetatorul meu poate nu are experiență și am făcut propunerea să se facă o verificare de Partid și să se ceară ca toți cei care știu lucrurile rele despre mine, despre atitudinea mea față de Partid, față de U.R.S.S., i-am făcut și un chestionar, cum să procedeze, a avut un zîmbet și a spus că are alte metode.

Acum să răspund la întrebarea de ce am dat declarații ireale:

./.

Anchetatorul m-a ținut 16 luni, și nu mi-a spus niciodată: L-ai cunoscut pe IACOB ? Ai fost vreodată la el cu o mapă? Colonelul m-a întrebat dacă nu am condus pe cineva la PATRASCANU, cu ochelari negri, dacă nu am mâncat niciodată la STEFANESCU. Mi s-a spus: Spune-ți trădările. Nu mi s-a făcut nici un fel de reproș, că mă contrazic, că nu am spus adevăruri. După 10 zile, când m-a scos, am înșirat viața mea după 1940. A ascultat, a făcut o notă. Am trecut chiar peste 23 august 1944, când aveam dureri foarte serioase în legătură cu BERNAKI; știe și dl. GHEORGHIU DEJ; pentru această chestiune s-a pierdut o noapte. BERNAKY, în ultima zi a arestării mele a devenit director adjunct al direcției mele, și în dimineața aceea am repartizat ca I. DUMITRESCU să lucreze în resortul lui.

DUMITRESCU a intrat în pușcărie din cauza lui BERNAKY. Anchetatorul a spus că perioada după 23 august nu-l interesează, nu avea deci nimic să-mi reproșeze în legătură cu această perioadă.

Nu mi-a spus niciodată că am mințit; a chemat și a ordonat să mi se taie toate avantajele.

Deci la 3 sept. m-a scos, a început din nou cu o baie de injurii, de insulte, fără o explicație, fără nici un reproș concret, acesta nu este un procedeu al omiva care vrea să afle adevărul.

M-a făcut ticălos și alte injurii; i-am spus că am trăit între oameni, că mă aflu în fața unui for de Partid, că am fost respectat de oameni. Imi spunea să las teatrul, că nu-i plac cabotinii. I-am explicat că știu cum se procedează cu cadrele, întrucât în 1944 am fost la Cadre la TINA CHIVU, pe care o cunosc foarte bine; i-am spus chestiunea mea, deasemenea și lui RANGETZ. Mi-au spus să am răbdare.

Intrebare

Ceea ce ne explici acum am auzit ieri, te rugăm să răspunzi concret la problemă.

Răspuns

Organul de anchetă mi-a spus: Lovește-te în cei trei. Eu nu l-am cunoscut pe PATRASCANU, pentru că nu este de conceput ca între doi oameni să existe relații și organele de securitate să nu le știe. Organele de Securitate aveau în mîna lor pe soția mea, pe EGON WEISER, deci este de neconceput.

Intrebare

Totuși, de ce ai declarat lucruri ireale?

Răspuns

Mi s-a cerut acest lucru. Stia că nu-l cunosc pe PATRASCANU.

Intrebare

Cum arată acela care ți-a spus să lovești în cei 3?

Răspuns

Este un om de 26 ani, cu ochelari cu ramă neagră este simpatic, deștept, ca toți anchetatorii de altfel. Mi-a spus mereu: lovește în cei 3.

Intrebare

Si d-ta care spui că ești cu conștiința curată cum ai putut să ajungi la concluzia că Partidul are nevoie de acest lucru ?

Răspuns

Mi-am spus că au interes ca PATRASCANU, KOFLER, care au vini foarte grele, să fie lichidați. Mi-am spus că greșit sunt considerat ca trădător și că dacă se apreciază de către conducere că este cazul să fie transferată această culpă de pe un plan pe altul, este un lucru care mă depășește, apoi articolul care mi l-au dat să-l citesc, scris de Dl. GHEORGHIU DEJ și în care PATRASCANU este arătat ca agent imperialist..

Intrebare

Ce însemnează "de pe un plan pe altul" ?

Răspuns

Eu n-am fost niciodată la CC la o ședință, nici nu am știut cine este în C.C.

De pe un plan pe altul înseamnă că: la prima anchetă am arătat că eu/am cetit scrisoarea adresată de C.C. către tovarășii din închisoare înainte de aprilie, care a fost cetită soției mele și lui KOFLER din noembrie. Această scrisoare m-a impresionat mult. Era o încercare a grupului FORIS-KOFLER de a consolida poziția lor în C.C. după prăbușirea lui ANTONESCU, aruncînd culpa asupra conducătorilor Partidului, ceea ce era o ticăloșie gravă; deci, în loc să fie judecat pentru aceste culpe, sunt judecat că am fost în legătură cu STEFANESCU, pentru că nu știam nimic despre o legătură între Kofler și STEFANESCU.

Intrebare

Ai spus că a venit KOFLER cu scrisoarea aceasta la PAUL WEXLER acasă.

Deci nu era o scrisoare din partea C.C., atunci de ce era o scrisoare conspirativă ?

Răspuns

Pentru că era în ilegalitate.

Intrebare

În ce perioadă a fost ?

Răspuns

În iarna 1943-1944.

Intrebare

Ai spus că ei s-au adresat cu scrisoarea aceasta către deținuții politici ?

Răspuns

Din închisoarea Caransebeș.

Intrebare

Apoi ai spus că aceasta a fost după prăbușirea lui ANTONESCU.

Răspuns

Nu am spus așa. Spuneam că ei au păcătuît pe un plan și lucrurile se mută pe alt plan. Este o interpretare a mea.

Trebue să vă spun că hotărîtor pentru mine nu a fost beciul.

La un moment dat a venit anchetatorul șef, și mi-a spus că începe o anchetă nouă, avea în mîină toate declarațiile mele și a făcut gestul să le rupă. Să dau alte declarații că mă reabilitează, să lovesc în cei trei, că atitudinea mea contează, deși am spus că nu l-am cunoscut pe PATRASCANU.

Nu mi-a pus nici o întrebare în legătură cu faptele pe care le știa. După ce m-am frămîntat 48 de ore, mi-am spus că nu se poate, oamenii aceștia cunosc viața mea, procesul se va termina, voi căpăta o pedeapsă minimă, pentru Partid este o jucărie să mă facă iar om.

Intrebare

D-ta spui că ai activat 14 ani în Partid. Ai mai întîlnit în decurs de 14 ani de zile în Partid, astfel de procedee ?

Răspuns

Nu. Nu am întîlnit, pentru că, n-ași fi ajuns aici, nu s-ar fi întîmplat să fiu arestat. Am să vă spun că anumiți "profeți", cunoscuți de ai mei, ar fi trebuit să rămînă minci noși, și am să vă dau un exemplu. În 1946, m-am întîlnit cu PUIU ANGELESCU secretar al Partidului Dinu Brătianu, care mă cunoștea dela societatea Buhuși, el mi-a spus răstit:

Stiu cine ești d-ta, care ai finanțat Partidul Comunist în ilegalitate, vei păți ca și noi, să nu ai nici o grijă.

În 1950, pleca din București LEOPOLD BERCOVICI, negustor de materiale de construcții, un om foarte simpatic inteligent. L-am întrebat de ce pleacă tocmai acum, că are doi copii care ar putea să crească într-un mediu sănătos. Mi-a spus să plec și eu în Palestina, că într-o zi mi se va spune că sunt un burghez și se va uita tot ce am făcut pentru Partid. Si alții mi-au spus aceasta, nu am crezut că se va întâmpla acest lucru.

Atitudinea anchetatorului șef a fost pentru mine hotărâtoare, unde a fost da, în declarație este nu, și invers.. După aceea au venit cu formula că mă va reabilita.

Intrebare

D-ta ai spus chestiunea cu "trecerea dela un plan pe altul". Crezi că Partidul nu avea suficientă tărie să tragă la răspundere pe KOFLER pentru faptele lui? Cum explici această concepție, raportată la cei 7 ani de muncă ilegală. Cum puteai să-ți închipui că Partidul nu avea curaj să atace problema lor ?

Răspuns

Eu nu cred că Partidul nu avea curajul sau puterea, dar nu pot să dau un răspuns, nu sunt în măsură.

Intrebare

Răspunde la chestiunea aceasta. Noi cunoaștem declarațiile d-tale.

Răspuns

La această întrebare nu există răspuns.

Cum se poate ca un organ de anchetă, ține 9 ore un anchetat în fața lui, îi spune bazaconii, acesta îi indică 70-80 de nume, îi arată că a avut o organizație de spionaj, când securitatea putea să știe dacă acestea au existat ? De ce a scris 300 pag. asupra unor figuri ireale. Securitatea nu a putut stabili că acești oameni nu există? Se lasă așa pacălită ?

Intrebare

Totuși nu ai dat răspuns.

Răspuns

O dovadă mai clară este că anchetatorul mi-a cerut să spun minciuni.

Intrebare

Cum explici d-ta concepția avută că în anchetă a fost necesar să se treacă după un plan pe altul ?

Cum ai ajuns la concluzia asta ?

Răspuns

Dacă anchetatorul nu m-a contra zis, nu și-a dat osteneala, timp de 15 luni, să-mi arate unde am mințit ? Ce am mințit? După aceasta, lucrurile s-au schimbat. Mi s-a spus că primii mei anchetatori sunt arestați pentru că au tăgănat lucrurile. Noul anchetator mi-a spus să nu-l mai contrazic. I-am spus că are nevoie de suită pentru PATRASCANU? M-a scuipat în obraz.

Intrebare

Ai spus că te-ai gândit 24 de ore ca să întocmești acea declarație?

Răspuns

Trămintările mele s-au referit la faptul că trebuie să spun lucruri neadevărate, nu aveam încrederea că mă va lăsa liber. Imi spunea că mi se cunosc faptele, dar nu-mi spunea niciodată ce fapte anume. Mă gândeam că dacă eu voi veni cu o versiune, ori o va accepta, ori nu, atunci va vedea că am spus minciuni.

Intrebare

D-ta în declarația aceea ai spus că ai dat numele a 100 de oameni. Ai spus că este o declarație ireală, ți s-a făcut vre-o confruntare cu vreunul din aceia ?

Răspuns

Cu niciunul. Niciunul nu a fost adus la Tribunal. Strigoii nu pot fi aduși la Tribunal. Geneza acestei declarații a fost așa : După ce anchetatorul mi-a declarat că trebuie să fac o muncă sfântă, revoluționară, cu un patos extraordinar, a fost impresionant acest muncitor strungar, ședința a început așa : M-a trimis în cameră, întrebându-mă: cât timp vrei să te gîndești? Am spus o săptămînă. După 20 de minute m-a adus înapoi. M-a întrebat cînd l-am cunoscut pe STEFANESCU. Am spus în 1942. Faptul era cunoscut de anchetă. Totuși, a început: Spune, în 41, în 1940, mai înainte, arată împrejurările în care l-ai cunoscut. Așa s-a născut această declarație. După cîteva zile a venit o altă declarație în care se arată că ne-am înțeles să nu declarăm activitatea noastră de trădători.

Cînd am început să înșir numele celor recrutați, mi-a spus să umplu foaia pînă jos, atunci am spus că mi-am mai adus aminte,. Vă declar că am început din 1939, 1940, 1941, eram ca un înșător care vede că se înceacă. Am mers pînă în

1946; credeam că STEFANESCU a fost arestat în 1946, atunci m-am oprit, mi-a spus să merg mai departe, atunci am scris numele de MILTON, un nume inventat (este un poet englez) m-am oprit la dictatura proletariatului în nov. 1947, era ora 5 dimineața, eram epuizat și a văzut aceasta.

Intrebare

Eu am întrebat dacă ai avut confruntări cu oameni despre care ai spus că ai primit dela ei material de spionaj?

Răspuns

Nu s-a făcut nici o confruntare. Nici unul care a fost arătat în declarația mea ca informator ca figurând în Ministere, întreprinderi, la gazete, înainte de 23 aug. 1944, și după, la România Liberă, ofițeri la M.A.I., la Marele Stat Major, cu nici unul din aceștia nu am fost confruntat, nu i-am cunoscut în viața mea. Nu a fost nici unul adus în fața Tribunalului ca martor.

Intrebare

Să revenim la întrebarea de aseară, dacă în afară de memoriile d-tale, făcute oficial, ai mai cerut ceva și în ce împrejurări?

Răspuns

Nici nu ași fi avut cui, nu am avut posibilitatea. Nu am solicitat nimic și nici nu știu cui în afară de Partid care poate să mă ajute.

Intrebare

În arest, d-ta cunoșteai ce valoare are o carte postală?

Răspuns

Cît costa? Nu știu, un leu, dacă costa Scînteia 5 lei, o c.p. putea să coste tot 5 lei.

Intrebare

Atunci de ce nu ai folosit d-ta pentru legăturile d-tale cu familia, o carte postală?

Răspuns

Dar nu mi s-a dat voie să scriu.

Intrebare

Nu în sensul acesta. D-ta ai oferit mai mult decît costul unei c.p. pentru ca să ajungă la familia d-tale? Ai plătit?

Răspuns

La Malmaison nu am vorbit cu nimeni.

Din 20 aprilie 1954 am fost la Aiud.

Intrebare

Dar de atunci ai mai trecut și prin alte locuri?

Răspuns

Prin Jilava.

Intrebare

De ce a trebuit să oferi mai mult decât valoarea unei c.p.? Nu-ți aduci aminte? Ai memorie foarte bună. Ai ținut minte pe PUIU ANGELESCU, și această chestiune care este mai recentă nu ți-o amintești ?

Intrebare

În viața d-tale ce fructe preferai să măninci ?

Răspuns

Mere, pere.

Intrebare

Care îți plac mai mult? Nu ai o preferință?

Răspuns

Nu aveam.

Intrebare

Dar fructe citrice îți plac? Lămii, curmale, portocale.

Răspuns

Nu am mâncat de mult.

Intrebare

Poate ai spus că ar fi bune niște curmale ?

Răspuns

Văd că de când sunt aici mi s-a tăiat și prăjitura.

Intrebare

Nu ai solicitat aceste lucruri?

Răspuns

Nu.

Intrebare

Este un răspuns categoric?

Intrebare

Ce înțelegi d-ta prin "zguduirea lui COCA ?"

Răspuns

Înțeleg că COCA să simtă că trebuie să ajute pe verișoara ei.

Intrebare

Cum trebuia să se producă aceasta ?

Răspuns

Să-i spuie că ea a rămas fără soț, că nu merită soarta asta.

Intrebare

Asta știe și COCA, dar cum trebuia să se materializeze aceasta, pe ce bază ?

Răspuns

Pe bază că să susțină că sunt nevinovat și că ea știe acest lucru.

Intrebare

Dar cum putea să se producă această acțiune ?

Răspuns

Prin vorbe.

Intrebare

Dar cu ce argumente s-o zguduie, care este factorul pe baza căruia soția d-tale a trebuit să facă acest lucru, ce trebuia să intervină între d-ta și soția ca să se producă această zguduire?

Răspuns

Trebuia să clarifice soția mea pe baza reconstituirii realităților.

Intrebare

Ce trebuia să intervină ca stimulente pentru acest lucru?

Răspuns

Să-i fie dor de mine, să ție la mine.

Intrebare

Pentru acest lucru trebuia să existe o argumentare, nu prin telepatie .

Răspuns

Soția trebuia să intervină ,pentru că cunoștea viața mea, realitatea.

Intrebare

Dar cum se petrecea acest lucru ? pe bază de hipnotism, sau pe baza unui reflex prin care să-și contureze acest lucru? Putea să te viseze noaptea și pe baza visului să înceapă să acționeze ? D-ta ești materialist, acest lucru nu se putea întâmpla din senin.

Răspuns

Este îngrozitor. Asta înseamnă că nevasta mea este arestată.

Intrebare

De unde tragi această concluzie?

Răspuns

Dacă spuneți că a acționat.

Intrebare

Cum trebuia să se producă acest lucru? în baza cărui fapt?

Răspuns

Eu nu pot să răspund la această întrebare, poate Dvs. știți lucruri împotriva mea, mi-e clar acum, dar nu pot

aduce nenorocire asupra altor persoane. Am servit Partidul din 1937, am fost sfârșit, am dorința să-mi duc viața, în mod modest. Nu văd această perspectivă, așteptam dela familia mea, dar văd că nu poate să mă salveze. Sunt împins de dorința grozavă de a-mi vedea fiul, soția.

Intrebare

Spui că ai muncit pentru Partid, că ești sincer, de ce iei această poziție?

Răspuns

Pentru că nu mai vreau să aduc nenorocire altora, prefer să merg la moarte.

Intrebare

La ce te referi ?

Răspuns

Nu pot să spun. Nu pot să spun nimic, merg la moarte. Nu știu pe ce cale s-au produs toate acestea. Cum a putut să se producă? sau dacă s-a produs? Eu am nutrit o anumită dorință, nu aveam bani să dau, dacă s-a produs sau nu, nu știu.

Intrebare

D-ta ai o rudă ADY ?

Răspuns

Nu. Am o cunoștință anume ADU STERN, fost director la Buhuși, el este la Paris acum. Nu știu ce face acolo, a plecat în 1947. Nu știu cu ce se ocupă acolo. Dar presupun că o societate franceză avea anumite participări la soc. Buhuși în țară și cred că lucrează acolo.

Intrebare

Si GEORGES? Unde se află?

Răspuns

GEORGES FOCSENEANU era deseamanea director la Buhuși. Cred că tot la Paris, pe baza aceluiași motive spuse mai înainte.

Intrebare

Ce înțelegi d-ta prin creierul central?

Răspuns

Înțeleg ca ADU și GEORGES să se gândească în ce mod să acționeze. Dar mai bine merg la moarte, nu-mi pot duce viața în felul acesta. Am scris și acolo asta.

Intrebare

Unde ai scris asta?

Răspuns

Acolo unde ați cetit Dvs.

Intrebare

Unde?

Răspuns

Nu știu unde.

Intrebare

Dacă în primul caz, cu "Zguduirea lui Coca" faci hipnotism, în cazul cu GEORGES procedezi la fel?

Răspuns

Văd că s-a întâmplat o nenorocire familiei mele și prefer să mor.

Intrebare

În ce împrejurare trebuie să joace el rolul principal de creier central? D-ta nu ai creierul d-tale? Pe ce temei dai această calitate de creier central?

Răspuns

Ca să ceară Partidului să mi se facă dreptate

Intrebare

Cărui Partid?

Răspuns

P.C.R.

Intrebare

Niște fugiți peste graniță?

Răspuns

Să ceară Partidului Comunist francez.

Intrebare

Sunt membri de Partid?

Răspuns

Unul din ei, ROBERT LEVI, putea să facă acest lucru, era membru în Partidul Comunist Francez.

Intrebare

D-ta obișnuiești să folosești prescurtări?

Răspuns

Fiecare obișnuiește, P.M.R., R.P.R.

Intrebare

Dar S.1, S.2, S.4 ce înseamnă?

Răspuns

Este o paginație.

Intrebare

La ce paginație?

Răspuns

La ceva scris.

Intrebare

Atunci trebuia să pui Pag.1, P.2, P.3, nu.S.1, S.2.

Răspuns

Nu știu de ce am pus litera S..

Intrebare

Dar litera D.

Răspuns

A.B.C.D.

Intrebare

D.1, D.2. ? Unde se pune această paginație ?

Răspuns

În dreapta sus .

Intrebare

Sau în stînga sus.

Dar cînd ești în cursul frazelor, tot paginație înseamnă ?

Răspuns

Nu știu ce înseamnă. Nu ții minte.

Intrebare

Întîlnirea cu PUIU ANGELESCU o ții minte, măcar și strada unde te-ai întîlnit, și acestea nu le ții minte?

Răspuns

Trebue să rezulte de acolo. Eu nu știu ce înseamnă. Dacă îmi arătați, vă spun. Nu-mi este clar.

Intrebare

Acum poci să răspunzi la întrebarea pusă la început, ce alte căi ai mai folosit ?

Răspuns

Nu am folosit nici o altă cale .
Numai cei trei pe care i-am spus eri.

Intrebare

Nu ești sincer.

Răspuns

Prefer să merg la moarte, n-ar fi trebuit să termin așa, meritam o altă bătrînețe, dar nu din vina mea se termină așa.

Intrebare

Din vina cui ?

Răspuns

Din vina lui BODNARAS, care în 1945 a spus că nu are nici o rezervă asupra mea și în 1949 a spus că sunt necinstit. Si dacă a știut el aceasta, de ce nu a știut ancheta lucrul acesta ?

Intrebare

Atunci cînd ai mințit, eri sau acum?

Răspuns

Cu ce să mint, cînd spun că în viața mea am fost cinstit.

Intrebare

Am pus întrebarea concret.

Răspuns

In această chestiune nu pot să spun adevărul. Nu pot să aduc nenorocire pentru că am încercat de a reveni în sânul familiei mele, mai bine merg la moarte..

Intrebare

Noi țiam pus întrebarea concret, dar nu am primit răspuns.

Răspuns

Nu mai pot să aduc nenorocire asupra unor oameni. Am luptat să fiu iar în societate, să-mi văd nevasta, dar văd că acest lucru nu se poate.

Intrebare

Aseară, noi am pus încă o întrebare ? pe cei trei deținuți care au discutat cu d-ta ce i-au rugat, ce i-ai rugat să transmită ?

Răspuns

Pe deținutul din convoiul dela Brăila, l-am rugat să transmită că-m-a văzut în lanțuri. Pe cel dela Jilava să comunice că am fost la Aiud, ca soția mea și sora mea să mă salveze. Cu al treilea am vorbit mai mult, am stat de vorbă cu dînsul, dacă l-ași vedea l-ași recunoaște, i-am spus că am fost arestat, că am dat declarații ireale și că o rog pe soția mea să intervină la BODNARAS, la VIDRASCU, să se ducă la conducătorii Partidului să mă salveze.

Intrebare

Dar curmale, cînd ai cerut?

Răspuns

N-am cerut curmale. A fost o tîmpenie a mea.

Intrebare

SORIS cine este ?

Răspuns

Nu cunosc nici un SORIS.

Intrebare

Dar chestiunea de "paritate" nu ști ce înseamnă asta? Cereai ceva, cine îți este dator?

Răspuns

Nu știu nimic despre asta, nu cunosc nici un SORIS.

Intrebare

Gîndește-te bine. Atunci pentru d-ta S.1, S.2., S.3., ce înseamnă?

Răspuns

Inseamnă paginație.

Intrebare

Unde, la ce?

Răspuns

La cele ce am scris. Ați cetit Dvs. Am slujit clasa muncitoare 14 ani și nu am meritat acest naufragiu. Dacă am încercat să-mi văd nevasta, aveam dreptul că fac acest lucru. Si numai BODNARAS a făcut aceasta.

Intrebare

Aduci acuzația că BODNARAS a zdrobit viața d-tale ?

Răspuns

Vă dau argumente serioase.

Intrebare

Noi îți punem întrebarea: Pe ce te sprijini când aduci această acuzație ? Si de ce te vezi amenințat? Cine te amenință? Noi te-am întrebat concret: Cum trebuia să se producă această zguduire?

Răspuns

Sunt un om nenorocit. Toate acestea se întâmplă pentru că am vrut să-mi văd nevasta și copilul.

Intrebare

Răspunde ce este cu S., S.2, S.3.

Răspuns

Fiecare este o scrisoare.

Intrebare

Ce ai rugat în aceste scrisori?

Răspuns

Să le fie milă de mine.

Intrebare

Câte scrisori ai scris ?

Răspuns

O scrisoare am scris. Adevărul este acesta, am muncit cinstit. Am fost arestat fără vre-o vină, am fost pus să fac declarații nereale, am fost condamnat la muncă silnică pe viață, am încercat ca familia mea să știe nenorocirea mea.

Totuși, soția mea m-a cunoscut că nu sunt un om fățarnic, ea știa toate, știa și unde sunt banii. Ar trebui să fie nebună să creadă că am avut agentură de spionaj.

Am făcut această încercare ca să mai fiu odată cu fiul meu. Nu se poate, nu pot să spun, am adus destulă nenorocire. Pentru ce am fost pus în lanțuri? Acum am încheiat cu viața, totuși am o dorință năpraznică să trăiesc. Comunismul a fost un stimulent pentru mine și soția mea și s-a isprăvit altfel, nelogic, nerățional și nedrept.

Intrebare

Eu revin la întrebarea în legătură cu zguduirea lui COCA. D-ta pui problema ca cererea soției să înfățișeze drama ei. In mod normal cum se produce o asemenea chestiune? Trebuie să existe motive serioase care să provoace zguduirea unui suflet. A spune cuiva că i-a fost arestat soțul, nu era un motiv de zguduire, probabil că și ea a citit ziarele și știe. La ce se referă această expresie,? La ce te gândeai d-ta?

Răspuns:

Că nenorocirea care s-a abătut asupra mea mi se trage dela BODNARAS. E îngrozitor. Si este un argument serios acesta.

Intrebare

Ce interes avea să facă acest lucru ?

Răspuns

Pentru lichidarea lui PATRASCANU, KOFLER. Să facă o figură mai bună prin burghezii CALMANOVICI și BERMAN

Intrebare

Pentru ce ar fi făcut asta ?

Răspuns

Așa au gândit.

Intrebare

Cînd am pus întrebarea ce este S.1., S.2., ai recunoscut că noi avem o bază?

Răspuns

Si eu cînd spun că BODNARAS a gândit așa am o bază serioasă.

Intrebare

Care sunt aceste argumente pe baza cărora BODNARAS a vrut să te distrugă?

Răspuns

A împărțit sarcinile în sept.1944, scoțîndu-l pe KOFLER și mi l-a dat ca legătură mie. Apoi, mi-a dat ca legătură pe MIREL COSTEA, pentru legătura cu STEFANESCU. S-a hotărît lichidarea politică a lui KOFLER și PATRASCANU pentru că , ca burghezii, să facă figură mai bună ,este mai plauzibil ca burghezul CALMANOVICI a făcut spionaj.

Intrebare

De scrisori nu vrei să ne spui?

Răspuns

Nu pot să vă vorbesc despre ceva care ar aduce nenorocirea cuiva, dacă vreți împușcați-mă.

Întrebare ?

Atunci cum vrei să ducem până la capăt această problemă?

Răspuns

Dvs. știți, trageți concluziile.

Întrebare

Si d-ta rămâi cu ceea ce ști d-ta?

Răspuns

Sunteți nelămurit asupra întregii mele vieți până la verdict, dacă am fost vinovat sau nu?

Întrebare

Pe noi ne interesează acest lucru: vrem să auzim dela d-ta, ce înseamnă S.1, S.2. S.3.

Răspuns

R Dela mine nu veți auzi nimic. Eu sunt de vină.

Întrebare

Atunci de ce nu-ți asumi răspunderea?

Răspuns

Pentru că orice vorbă de a mea implică pe cineva. La încercarea dela Aiud, nu am primit răspuns. M-am zbatut să capăt o legătură, dar nu am reușit. Nu mai pot să trăiesc, am așa un băiat.

Întrebare

În toată aceste scrisori d-ta te-ai gândit numai la familie, să aduci la cunoștință numai familiei?

Răspuns

Numai soției și dacă nu mai este nici o perspectivă, și eu mor împușcat, să provoace ceva, prin Partidul Comunist Francez, prin ADU, prin GEORGES.

Întrebare

În afară, prin cine ?

Răspuns

Prin IRMA.

Întrebare

Si încă mai cine ?

Răspuns

Prin nimeni altul. Să facă în scris Partidului Comunist Francez care să interviev la P.C.R.

Întrebare

Dar alt cineva ? Si unde se va adresa ?

Răspuns

La C.C.

Întrebare

Si în altă parte ? Ce reprezintă D.1, D.2., D.3.

Răspuns

Nu știu. Am spus că reprezintă pagina.

Intrebare

Dar de unde ?

Răspuns

Din ce am scris eu.

Intrebare

Noi vom trage concluzii din toate acestea, dar înainte vrem să știm părerea d-tale,

Răspuns

Părerea mea este că am fost arestat fără vină. Că s-a știut că sunt nevinovat, am dat declarații denaturate. Am inima friptă de dor, am făcut această încercare, scrisoarea a căzut în mîna Dvs., nu am ce să fac. Dacă sunteți convinși că am fost un dușman al păcii, așa cum spune verdictul, atunci nu merit să trăiesc, dar nu am făcut așa ceva. Am servit Partidul din 1937, i-am adus servicii de o natură cu totul deosebită, de care nimeni nu m-a întrebat niciodată, am făcut servicii foarte mari și în declarații, în cursul anchetei, mi s-a spus că sunt anti-sovietic. Dvs. vi se par neconcludente argumentele mele ?

Intrebare

Dacă nu dai răspuns la întrebarea noastră?

Răspuns

La chestiunea în legătură cu viața mea am dat răspuns, la celelalte chestiuni ar trebui să aduc nenorocire asupra cuiva. Eu toată viața mea, am muncit cinstit, am dus o viață retrasă alături de soția mea pe care o iubesc și i-am adus în plus o nenorocire.

Intrebare

D-ta de acasă ai primit vre-o veste?

Răspuns

Nu am primit nici o veste.

Intrebare

După verdict ?

Răspuns

Nici înainte de verdict. Numai cărțile și ochelarii.

București, 8 aprilie 1955.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Arestatul: Ing.E.CALMANOVICI.

Intrebare

Te-ai mai gîndit la chestiunea care a rămas nelămurită ?

Răspuns

Eu am fost absolut sincer. Nu mai am nimic să spun. Am spus că numele aceluia dela Jilava nu-l cunosc. Cu celălalt dela Aiud am vorbit o singură dată. V-a spus că nu se făcea apel nominal niciodată, se făcea numai numărătoarea deținuților.

Numele aceluia cu care am fost la Brăila, care m-a văzut în convoi, nu mi-l amintesc.

Am lucrat la Aiud într-un birou cu 20 de oameni, la planificare, nu pot să-mi reamintesc numele decît la cel mult 6-7 din ei.

Intrebare

Atunci cînd este vorba de oameni care nu prezintă nici un interes, fără îndoială că nu are importanță dacă îi reți sau nu numele, dar atunci cînd este vorba de o persoană pe care o rogi să te servească, îl întrebi, ai această curiozitate.

Răspuns

Am întrebat pe cineva cînd pleacă, am rugat să mi se indice un om serios, am vorbit cu el la patul meu, mi-a făcut o impresie foarte bună, era un om deștept, mi-a spus că nu pot să știu ce atitudine va avea familia mea, a plecat în ianuarie, nu știu dacă a făcut ceva sau nu, nu vreau să aibe neplăceri după urma mea. Probabil că nu a făcut nimic. Despre celălalt, din convoi, dela Brăila, sunt sigur că va transmite, va scrie, mi-a promis că mă va servi, mi-a spus că mulți i-au promis lui că-l va servi și nu au făcut-o, el însă mă va servi înțelegînd durerea mea. ,/.

Intrebare

Ai stat în spital, la Aiud ?

Răspuns

Cînd am ieșit din Zarca, suferem de Edem la ambele picioare, nu-mi puteam încălța bocanții, am mai avut și o furunculoză, am stat o săptămînă în spital. M-am vindecat abia la Văcărești.

Intrebare

La Aiud cît ai stat în spital, cu cine ai mai stat ?

Răspuns

Cu LAX.

Intrebare

De unde era ?

Răspuns

Din Satu- Mare, era o figură foarte cunoscută, un exemplar unic.

Intrebare

În ce sens ?

Răspuns

În multe sensuri. El vorbea toată ziua, povestea din faptele lui eroice; el a fost la Auschwitz a stat 5 ani, deci a fost o victimă a regimului fascist și are o condamnare de muncă silnică pe viață. Are o cerere cu 20 de semnături pentru a fi revizuită situația sa și eliberat. Din povestirile lui rezulta că ar fi avut o demnitate la Auschwitz. A mai povestit din activitatea lui de peste întreținut. Este un personaj central al fabricii, este zugrav de meserie, zice că inginerii sunt proști, că el știe mai mult; a pariat odată cu cineva că va înghite un șoarece și a făcut acest lucru pentru a cîștiga cîteva kg. de bomboane.

Mai era un altul pe care l-am pomenit într-un memoriu, în ultimul memoriu dela Văcărești.

Intrebare

În ce sens l-ai pomenit ?

Răspuns

Că avea vorbitor și primea pachete de la familie. Mai era unul, i se spunea John, acesta a dat acolo lecții de fonetică engleză, fusese ziariat la Credința.

Intrebare

Doctor pe cine ați avut acolo ?

Răspuns

Dr. ZUDICK. Este condamnat pentru că a fost

Președintele Centralei Evreilor din Birlad.

Intrebare

Mai înainte ai spus că alții ti-au promis că te vor servi și nu au făcut-o.

Răspuns

Acela din convoi a spus că lui i s-a promis și nu a fost servit, dar el mă va servi.

O singură lună am stat între oameni, altă ocazie nu am avut..

Intrebare

Revenim la o chestiune de eri, legat de declarațiile d-tale date organelor de securitate. Ce te-a determinat să dai o declarație ireală ?

Răspuns

Nu am explicat destul de clar acest lucru ?

Intrebare

Noi vrem o argumentare care să fie reală, logică, raportată la capacitatea d-tale, cum a fost posibil totuși, ca d-ta să ajungi în situația de a declara fantezii ?

Răspuns

Vă răspund la orice întrebare, cu toată sinceritatea. Cu privire la declarația din febr. 1953, am discutat această declarație,...

Intrebare

Să presupunem că sunt cunoscute aceste declarații

Răspuns

Sunt un om cu 14 ani de activitate în Partid, 7 ani muncă legală și 7 ani muncă ilegală, în afară de activitatea aceasta de Partid, eu am fost o verigă a C.C. în vara anului 1944, am fost în legături cu ANA PAUKER cu BODMARAS, cu tov. PINTILIE. Totuși, am fost arestat, mi s-a spus că numai pentru 2-3 zile, că se va face o recapitulare și se va lămurii. Apoi, mi se reproșează faptul, că în momentul când s-a produs aceasta, încrederea mea în Partid nu era așa de mare; eram în urma discuțiilor cu anchetatorul, disperat, mă gândeam la sinucidere; dar imi spuneam că nu sunt așa de sigur că se va stabili că sunt nevinovat și nu vreau să mor încărcat de vină.

Mi s-a mai reproșat, de ce am spus lui PATRASCANU că în mod oficial am cerut numărul lui de telefon; că sunt arestat pentru un secret de Stat; că în chestiunea mea, numai câțiva membri din C.C. o cunosc.

Apoi mi s-a spus că sunt un trădător, cu au de ales, ori declar, ori mă aruncă la gunoi. Mi s-a dat 12 zile termen, să mă gîndesc. STEFANESCU și PATRASCANU erau de 3 ani arestați, de ceilalți nu auzisem, nu știam ce făcuse ei cu TEROSIAN, nici de ceilalți. Au trecut 10 zile, m-au întrebat dacă m-am gîndit. Am spus că nu am ce să spun că am fost un om cinstit, că nu pricep. Mi s-a răspuns că fac rău că iau această poziție și m-au trimis înapoi în celulă. Acum să mă întorc înapoi la ancheta cu dl. maior, care a dus ancheta în mod obiectiv. Două lucruri sunt neadevărate în această anchetă, pe care totuși le-am semnat: despre o ședință care a avut loc la STEFANESCU, și eu nu am fost niciodată la el. Aveam încredere în dl. Maior. Eu am spus că într-o seară m-am urcat în mașina Partidului, l-am cules pe KOFLER și m-am dus la o casă conspirativă din Herăstrău No. 5, ^{Str.} În declarația s-a scris altfel, că m-am dus eu la Kofler. O deformare totală.

Alt lucru: cînd am declarat că STEFANESCU mi-a cerut o întîlnire, ca să fie într-un secretariat de stat, m-am dus la ANA PAUKER.. Cînd s-a scris declarația, nu s-a mai scris despre ANA PAUKER, deși era cazul să se scrie.

Un lucru pe care nu mi l-am putut aduce aminte a fost că STEFANESCU îmi dădea Buletinul General al Siguranței Statului să-l copiez. MURESANU mi-l dădea, eu mă așezam și scriam, dar nu știu ce scriam. Nu aveam interesul să ascund acest lucru, dar nu-mi aminteam deloc, deși era o laudă pentru mine că-l aveam în mîină, dar nu-mi amintesc.

Apoi, tot organul de anchetă mi-a spus că eu aș fi spus lui BIUM că "am greșit că am intrat în Partid". Am spus că eu nu am spus aceasta, că BIUM avea respect pentru mine. Atunci am făcut în scris, mi-a dat hîrtie, nu știu dacă ați citit cele 100 pag.. Am scris acolo multe naivități de exemplu am spus că am cărat multă apă, vroiam să arăt că nu am fost un fecior de bani gata.

M-am mai gîndit apoi, că anchetatorul meu poate nu are experiență și am făcut propunerea să se facă o verificare de Partid și să se ceară ca toți cei care știu lucruri fele despre mine, despre atitudinea mea față de Partid, față de U.R.S.S., i-am făcut să un chestionar, cum să procedeze, a avut un zîmbet și a spus că are alte metode.

Acum să răspund la întrebarea de ce am dat declarații ireale :

Anchetatorul m-a ținut 16 luni, și nu mi-a spus niciodată: l-ai cunoscut pe IACOB ? ai fost vre-o dată la el cu o mapă. Colonelul m-a întrebat dacă nu am condus pe cineva la PATRASCANU, cu ochelari negri, dacă nu am mâncat niciodată la STEFANESCU. Mi s-a spus: spune-ți trădările. Nu mi s-a făcut nici un fel de reproș, că mă contrazic, că nu am spus adevăruri. După 10 zile, când m-a scos, am înșirat viața mea după 1940. A ascultat, a făcut o notă. Am trecut chiar peste 23.8. când aveam dureri foarte serioase în legătură cu BERNAKI, știe și Dl. GHEORGHIU DEJ, s-a pierdut o noapte pentru această chestiune. BERNAKY în ultima zi a arestării mele a devenit director adjunct al direcției mele, și în dimineața aceea am repartizat ca I. DUMITRESCU să lucreze în resortul lui.

DUMITRESCU a intrat în pușcărie din cauza lui BERNAKI. După 23.8. a spus anchetatorul că această perioadă nu-l interesează, nu avea deci nimic să-mi reproșeze cu legătură cu această perioadă.

Nu mi-a spus niciodată că am mințit; a chemat și a ordonat să mi se taie toate avantajele.

~~Deci la 3 sept. m-a scos,~~ a început din nou cu o baie de injurii, de insulte, fără o explicație, fără nici un reproș concret,, acesta nu este un procedeu al cuiva care vrea să afle adevărul.

M-a făcut ticălos, și alte injurii, i-am spus că am trăit între oameni, că sunt un for de Partid, că am fost respectat de oameni. Imi spunea să las teatrul, că nu-i plac cabotini. I-am spus că în 1944 am fost la Cadre, la TINA CHIVU, pe care o cunos foarte bine de mult, și i-am spus chestiunea mea. RANGHETZ mi-a spus să am răbdare. I-am explicat că știu cum se procedează cu cadrele. Mi-am spus că poate eu sunt murdărit, că mi se dă un rol care nu cadrează cu viața mea.

Intrebare

~~Ceea ce ne explici acum am auzit ieri,~~ te rugăm să răspunzi concret la problemă.

Răspuns

Organul de anchetă mi-a spus : "lăvește în cei 3" Eu nu l-am cunoscut pe PATRASCANU, pentru că nu este de conceput ca între doi oameni să existe relații, să organele de securitate să nu le știe, organele de securitate aveau în mîna lor pe soția mea, pe EGON WEIGER, este de neconceput.

Intrebare Totuși de ce ai declarat lucruri ireale.

Răspuns

Mi s-a cerut acest lucru. Stia că nu-l cunosc pe PATRASCANU.

Intrebare

Cum arată acela care ți-a spus să lovești în cei 3?

Răspuns

Este un om de 26 ani, cu ochelari cu ramă neagră este simpatic, deștept, ca toți anchetatorii de altfel.

Mi-a spus mereu: lovește în cei 3.

Intrebare

Si d-ta care spui că ești cu conștiința curată cum ai putut să ajungi la concluzia că Partidul are nevoie de acest lucru?

Răspuns

Mi-am spus că au interes ca PATRASCANU, KOFLER, care au vini foarte grele, să fie lichidați. Mi-am spus că greșit sunt considerat ca trădător și că dacă se apreciază de către conducere că este cazul să fie transferată această culpă de pe un plan pe altul, este un lucru care mă depășește, apoi articolul care mi l-au dat să-l citesc, scris de Dl. GHEORGHIU DEJ și în care PATRASCANU este arătat ca agent imperialist..

Intrebare

Ce însemnează "de pe un plan pe altul"?

Răspuns

Eu n-am fost niciodată la CC la o ședință, nici nu am știut cine este în C.C.

De pe un plan pe altul înseamnă că: la prima anchetă eu am cetit scrisoarea adresată de C.C. către tovarășii din închisoare înainte de aprilie, care a fost cetită soției mele și lui KOFLER din noembrie. Această scrisoare m-a impresionat mult. Era o încercare a grupului FORIS-KOFLER de a consolida poziția lor în C.C. după prăbușirea lui ANTONESCU, aruncînd culpa asupra conducătorilor Partidului, ceea ce era o ticăloșie gravă, deci, în loc să fie judecați pentru aceste culpe, sunt judecați că am fost în legătură cu STEFANESCU, pentru că nu știam nimic despre o legătură între Kofler și STEFANESCU.

Intrebare

Ai spus că a venit KOFLER cu scrisoarea aceasta la PAUL WEXLER acasă.

Deci nu era o scrisoare din partea C.C., atunci de ce era o scrisoare conspirativă ?

Răspuns

Pentru că era în ilegalitate.

Intrebare

În ce perioadă a fost ?

Răspuns

În iarna 1943-1944.

Intrebare

Ai spus că ei s-au adresat cu scrisoarea aceasta către deținuții politici ?

Răspuns

Din închisoarea Caransebeș.

Intrebare

Apoi ai spus că aceasta a fost după prăbușirea lui ANTONESCU.

Răspuns

Nu am spus așa. Spuneam că ei au păcătuit pe un plan și lucrurile se mută pe alt plan. Este o interpretare a mea.

Trebue să vă spun că hotărâtor pentru mine nu a fost beciul.

La un moment dat a venit anchetatorul șef, și mi-a spus că începe o anchetă nouă, avea în mână toate declarațiile mele și a făcut gestul să le rupă. Să dau alte declarații că mă reabilitează, să lovesc în cei trei, că atitudinea mea contează, deși am spus că nu l-am cunoscut pe PATRASCANU.

Nu mi-a pus nici o întrebare în legătură cu faptele pe care le știa. După ce m-am frământat 48 de ore, mi-am spus că nu se poate, oamenii aceștia cunosc viața mea, procesul se va termina, voi căpăta o pedeapsă minimă, pentru Partid este o jucărie să mă facă iar om.

Intrebare

D-ta spui că ai activat 14 ani în Partid. Ai mai întâlnit în decurs de 14 ani de zile în Partid, astfel de procedee ?

Răspuns

Nu. Nu am întâlnit, pentru că n-ași fi ajuns aici, nu s-ar fi întâmplat să fiu arestat. Am să vă spun că anumiți "profeți", cunoscuți de ai mei, ar fi trebuit să rămână minci noși, și am să vă dau un exemplu. În 1946, m-am întâlnit cu PUIU ANGELESCU secretar al Partidului Dinu Brătianu, care mă cunoștea de la societatea Euhuzi, el mi-a spus răstit:

Stiu cine ești d-ta, care ai finanțat Partidul Comunist în ilegalitate, vei păți ca și noi, să nu ai nici o grije.

În 1950, pleca din București LEON OLD BERCOVICI, negustor de materiale de construcții, un om foarte simpatic inteligent. L-am întrebat de ce pleacă tocmai acum, că are doi copii care ar putea să crească într-un mediu sănătos. Mi-a^{spus} să plec și eu în Palestina, că într-o zi mi se va spune că sunt un burghez și se va uita tot ce am făcut pentru Partid. Și alții mi-au spus aceasta, nu am crezut că se va întâmpla acest lucru.

Atitudinea anchetatorului șef a fost pentru mine hotărâtoare, unde a fost da, în declarație este nu, și invers. După aceea au venit cu formula că mă va reabilita.

Intrebare

D-ta ai spus chestiunea cu "trecerea dela un plan pe altul". Crezi că Partidul nu avea suficientă tărie să tragă la răspundere pe KOFLER pentru faptele lui? Cum explici această concepție, raportată la cei 7 ani de muncă ilegală. Cum Puteai să-ți închipui că Partidul nu avea curaj să atace problema lor?

Răspuns

Eu nu cred că Partidul nu avea curajul sau puterea, dar nu pot să deau un răspuns, nu sunt în măsură.

Intrebare

Răspunde la chestiunea aceasta. Noi cunoaștem declarațiile d-tale.

Răspuns

La această întrebare nu există răspuns.

Cum se poate ca un organ de anchetă, ține 9 ore un anchetat în fața lui, îi spune bazaconii, acesta îi indică 70-80 de nume, îi arată că a avut o organizație de spionaj, când securitatea putea să știe dacă acestea au existat? De ce a scris 300 pag. asupra unor figuri ireale. Securitatea nu a putut stabili că acești oameni nu există? Se lasă așa pîcă - lită?

Intrebare

Totuși nu ai dat răspuns.

Răspuns

O dovadă mai clară este că anchetatorul mi-a cerut să spui minciuni.

Intrebare

Cum explici d-ta concepția avută că în anchetă a fost necesar să se treacă după un plan pe altul?

Cum ai ajuns la concluzia asta ?

Răspuns

Dacă anchetatorul nu m-a contra zis, nu și-a dat osteneala, timp de 15 luni, să-mi arate unde am mințit ? Ce am mințit? După aceasta, lucrurile s-au schimbat. Mi s-a spus că primii mei anchetatori sunt arestați pentru că au tăragănat lucrurile. Nou anchetator mi-a spus să nu-l mai contrazic. I-am spus că are nevoie de suită pentru PATRASCANU? M-a scuipat în obraz.

Intrebare

Ai spus că te-ai gândit 24 de ore ca să întocmești acea declarație?

Răspuns

Frământările mele s-au referit la faptul că trebuie să spun lucruri neadevărate, nu aveam încrederea că mă va lăsa liber. Imi spunea că mi se cunosc faptele, dar îmi spunea niciodată ce fapte anume. Mă gândeam că dacă eu voi veni cu o versiune, ori o va accepta, ori nu, atunci va vedea că am spus minciuni.

Intrebare

D-ta în declarația aceea ai spus că ai dat numele a 100 de oameni. Ai spus că este o declarație ireală, și s-a făcut vre-o confruntare cu vreunul din aceia ?

Răspuns

Cu niciunul. Niciunul nu a fost adus la Tribunal. Strigoii nu pot fi aduși la Tribunal. Geneza acestei declarații a fost așa : După ce anchetatorul mi-a declarat că trebuie să fac o muncă sfântă, revoluționară, cu un patos extraordinar, a fost impresionant acest muncitor strungar, ședința a început așa : M-a trimis în cameră, întrebându-mă: cât timp vrei să te gîndești? Am spus o săptămînă. După 20 de minute m-a adus înapoi. M-a întrebat cînd l-am cunoscut pe STEFANESCU. Am spus în 1942. Faptul era cunoscut de anchetă. Totuși, a început: Spune, în 41, în 1940, mai înainte, arată împrejurările în care l-ai cunoscut. Așa s-a născut această declarație. După cîteva zile a venit o altă declarație în care se arată că n-am înțeles că nu declarăm activitatea noastră de trădători.

Cînd am început să înșir numele celor recrutați, mi-a spus să umplu foaia pînă jos, atunci am spus că mi-am mai adus aminte,. Vă declar că am început din 1939, 1940, 1941, eram ca un înșotător care vede că se înceacă. Am mers pînă în

1946, credeam că STEFANESCU a fost arestat în 1946, atunci m-am oprit, mi-a spus să merg mai departe, atunci am scris numele de MILTON, un nume inventat (este un poet englez) m-am oprit la dictatura proletariatului în nov. 1947, era ora 5 dimineața, eram epuizat și a văzut aceasta.

Intrebare

Eu am întrebat dacă ai avut confruntări cu oameni despre care ai spus că ai primit dela ei material de spionaj?

Răspuns

Nu s-a făcut nici o confruntare. Nici unul care a fost arătat în declarația mea ca informator ca figurând în Minister, întreprinderi, la gazete, înainte de 23 aug. 1944, și după, la România Liberă, ofițeri la M.A.I., la Marele Stat Major, cu nici unul din aceștia nu am fost confruntat, nu i-am cunoscut în viața mea. Nu a fost nici unul adus în fața Tribunalului ca martor.

Intrebare

Să revenim la întrebarea de aseară, dacă în afară de memoriile d-tale, făcute oficial, ai mai cerut ceva și în ce împrejurări?

Răspuns

Nici nu aș fi avut cui, nu am avut posibilitatea. Nu am solicitat nimic și nici nu știu cui în afară de partid care poate să mă ajute.

Intrebare

În arest, d-ta cunoșteai ce valoare are o carte postală.

Răspuns

Cît costa? Nu știu, un leu, dacă costa Scînteia 5 lei, o c.p. putea să coste tot 5 lei.

Intrebare

Atunci de ce nu ai folosit d-ta pentru legăturile d-tale cu familia, o carte postală?

Răspuns

Dar nu mi s-a dat voie să scriu.

Intrebare

Nu în sensul acesta. D-ta ai oferit mai mult decît costul unei c.p. pentru ca să ajungă la familia d-tale? Ai plătit?

Răspuns

La Maimaison nu am vorbit cu nimeni.
Din 20 aprilie 1954 am fost la Aiud.

Intrebare

Dar de atunci ai mai trecut și prin alte locuri?

Răspuns

Prin Jilava.

Intrebare

De ce a trebuit să oferi mai mult decât valoarea unei c.p.? Nu-ți aduci aminte? Ai memorie foarte bună. Ai ținut minte pe PUIU ANGHELESCU, și această chestiune care este mai recentă nu ți-o amintești ?

Intrebare

În viața d-tale ce frunte preferai să măninci ?

Răspuns

Mere, pere.

Intrebare

Care îți plac mai mult? Nu ai o preferință?

Răspuns

Nu avem.

Intrebare

Dar fructe citrice îți plac? Lămii, curmale, portocale.

Răspuns

Nu am mâncat de mult.

Intrebare

Poate ai spus că ar fi bune niște curmale ?

Răspuns

Văd că de când sunt aici mi s-a tăiat și prăjitura.

Intrebare

Nu ai solicitat aceste lucruri?

Răspuns

Nu.

Intrebare

Este un răspuns categoric?

Intrebare

Ce înțelegi d-ta prin "zguduirea lui COCA?"

Răspuns

Înțeleg că COCA să simtă că trebuie să ajute pe verișoara ei.

Intrebare

Cum trebuia să se producă aceasta ?

Răspuns

Să-i spuie că ea a rămas fără soț, că nu merită soarta asta.

Intrebare

Asta știe și COCA, dar cum trebuia să se materializeze aceasta, pe ce bază ?

Răspuns

Pe bază că să susțină că sunt nevinovat și că ea știe acest lucru.

Intrebare

Dar cum putea să se producă această acțiune ?

Răspuns

Prin vorbe.

Intrebare

Dar cu ce argumente s-o zguduie, care este factorul pe baza căruia soția d-tale a trebuit să facă acest lucru, ce trebuia să intervină între d-ta și soția ca să se producă această zguduire?

Răspuns

~~Trebuia să clarific~~ soția mea pe baza reconstituirii realităților.

Intrebare

Ce trebuia să intervină ca stimulente pentru acest lucru?

Răspuns

Să-i fie dor de mine, să vie la mine.

Intrebare

Pentru acest lucru trebuia să existe o argumentare, nu prin telepatie.

Răspuns

Soția trebuia să intervină, pentru că cunoștea viața mea, realitatea.

Intrebare

Dar cum se petrecea acest lucru ? pe bază de hipnotism, sau pe baza unui reflex prin care să-și contureze acest lucru? Putea să te viseze noaptea și pe baza visului să înceapă să acționeze ? D-ta ești materialist, acest lucru nu se putea întâmpla din senin.

Răspuns

Este îngrozitor. Asta înseamnă că nevasta mea este arestată.

Intrebare

De unde tragi această concluzie?

Răspuns

Dacă spuneați că a acționat.

Intrebare

Cum trebuia să se producă acest lucru? în baza cărui fapt?

Răspuns

Eu nu pot să răspund la această întrebare, poate Dvs. știți lucruri împotriva mea, mi-e clar acum, dar nu pot

aduce nenorocire asupra altor persoane. Am servit Partidul din 1937, am fost sfârșit, am dorința să-mi duc viața, în mod modest. Nu văd această perspectivă, așteptam dela familia mea, dar văd că nu poate să mă salveze. Sunt împins de dorința grozavă de a-mi vedea fiul, soția.

Intrebare

Spui că ai muncit pentru Partid, că ești sincer, de ce iei această poziție?

Răspuns

Pentru că nu mai vreau să aduc nenorocire altora, prefer să merg la moarte.

Intrebare

La ce te referi ?

Răspuns

Nu pot să spun. Nu pot să spun nimic, merg la moarte. Nu știu pe ce cale s-au produs toate acestea. Cum a putut să se producă? sau dacă s-a produs? Eu am nutrit o anumită dorință, nu aveam bani să dau, dacă s-a produs sau nu, nu știu.

Intrebare

D-ta ai o rudă ADY ?

Răspuns

Nu. Am o cunoștință anume ADU STERN, fost director la Buhuși, el este la Paris acum. Nu știu ce face acolo, a plecat în 1947. Nu știu cu ce se ocupă acolo. Dar presupun că o societate franceză avea anumite participări la soc. Buhuși în țară și cred că lucrează acolo.

Intrebare

Si GEORGES? Unde se află?

Răspuns

GEORGES FOCSENEANU era deseamanea director la Buhuși. Cred că tot la Paris, pe baza aceluiași motive spuse mai înainte.

Intrebare

Ce înțelegi d-ta prin creierul central?

Răspuns

Înțeleg ca ADU și GEORGES să se gândească în ce mod să acționeze. Dar mai bine merg la moarte, nu-mi pot duce viața în felul acesta. Am scris și acolo asta.

Intrebare

Unde ai scris asta?

Răspuns

Acolo unde ați cetit Dvs.

Intrebare

Unde?

Răspuns

Nu știu unde.

Intrebare

Dacă în primul caz, cu "Zguduirea lui Coca" faci hipnotism, în cazul cu GEORGES procedezi la fel?

Răspuns

Văd că s-a întâmplat o nenorocire familiei mele și prefer să mor.

Intrebare

În ce împrejurare trebuie să joace el rolul principal de creier central? D-ta nu ai creierul d-tale? Pe ce temei dai această calitate de creier central?

Răspuns

Ca să ceară Partidului să mi se facă dreptate

Intrebare

Cărui Partid?

Răspuns

P.C.R.

Intrebare

Niște fugiți peste graniță?

Răspuns

Să ceară Partidului Comunist francez.

Intrebare

Sunt membri de Partid?

Răspuns

Unul din ei, ROBERT LEVI, putea să facă acest lucru, era membru în Partidul Comunist Francez.

Intrebare

D-ta obișnuiești să folosești prescurtări?

Răspuns

Fiecare obișnuiește, P.M.R., R.P.R.

Intrebare

Dar S.1, S.2, S.4 ce înseamnă?

Răspuns

Este o paginație.

Intrebare

La ce paginație?

Răspuns

La ceva scris.

Intrebare

Atunci trebuia să pui Pag.1, Pag.2, P.3, nu S.1, S.2.

Răspuns

Nu știu de ce am pus litera S.

Intrebare

Dar litera D.

Răspuns

A.B.C.D.

Intrebare

D.1, D.2. ? Unde se pune această paginație ?

Răspuns

În dreapta sus .

Intrebare

Sau în stînga jos.

Dar cînd ești în cursul frazelor, tot paginație înseamnă ?

Răspuns

Nu știu ce înseamnă. Nu ții minte.

Intrebare

Întîlnirea cu IUIU ANGELESCU o ții minte, măcar și strada unde te-ai întîlnit, și acestea nu le ții minte?

Răspuns

Trebue să rezulte de acolo. Eu nu știu ce înseamnă. Dacă îmi arătați, vă spun. Nu-mi este clar.

Intrebare

Acum poci să răspunzi la întrebarea pusă la început, ce alte căi ai mai folosit ?

Răspuns

Nu am folosit nici o altă cale .

Numai cei trei pe care i-am spus eri.

Intrebare

Nu ești sincer.

Răspuns

Prefer să merg la moarte, n-ar fi trebuit să termin așa, meritam o altă bătrînețe, dar nu din vina mea se termină așa.

Intrebare

Din vina cui ?

Răspuns

Din vina lui BODNARAS, care în 1945 a spus că nu are nici o rezervă asupra mea și în 1949 a spus că sunt necinstit. Si dacă a știut el aceasta, de ce nu a știut ancheta lucrul acesta ?

Intrebare

Atunci cînd ai mințit, eri sau acum?

Răspuns

Cu ce să mint, cînd spun că în viața mea am fost cinstit.

Intrebare

Am pus întrebarea concret.

Răspuns

In această chestiune nu pot să spun adevărul. Nu pot să aduc nenorocire pentru că am încercat de a reveni în sânul familiei mele, mai bine merg la moarte..

Intrebare

Noi ți-am pus întrebarea concret, dar nu am primit răspuns.

Răspuns

Nu mai pot să aduc nenorocire asupra unor oameni. Am luptat să fiu iar în societate, să-mi văd nevasta, dar văd că acest lucru nu se poate.

Intrebare

Aseară, noi am pus încă o întrebare ? pe cei trei deținuți care au discutat cu d-ta ce i-au rugat, ce i-ai rugat să transmită ?

Răspuns

De deținutul din convoiul dela Brăila, l-am rugat să transmită că m-a văzut în lanțuri. De cel dela Jilava să comunice că am fost la Aiud, ca soția mea și sora mea să mă salveze. Cu al treilea am vorbit mai mult, am stat de vorbă cu dînsul, dacă l-ași vedea l-ași recunoaște, i-am spus că am fost arestat, că am dat declarații ireale și că o rog pe soția mea să intervină la BODNARAS, la VIDRASCU, să se ducă la conducătorii Partidului să mă salveze.

Intrebare

Dar curmale, cînd ai cerut?

Răspuns

N-am cerut curmale. A fost o tîmpenie a mea.

Intrebare

SORIS cine este ?

Răspuns

Nu cunosc nici un SORIS.

Intrebare

Dar chestiunea de "paritate" nu ști ce înseamnă asta? Cereai ceva, cine îți este dator?

Răspuns

Nu știu nimic despre asta, nu cunosc nici un SORIS.

Intrebare

Gîndește-te bine. Atunci pentru d-ta S.1, S.2., S.3., ce înseamnă?

Răspuns

Inseamnă paginație.

Intrebare

Unde, la ce?

Răspuns

La cele ce am scris. Ați cettit Dvs. Am slujit clasa muncitoare 14 ani și nu am meritat acest naufragiu. Dacă am încercat să-mi văd nevasta, aveam dreptul să fac acest lucru și numai BODNARAS a făcut acest lucru.

Intrebare

Aduci acuzația că BODNARAS a zdrobit viața d-tale?

Răspuns

Vă dau argumente serioase.

Intrebare

Noi îți punem întrebarea: Pe ce te sprijini când aduci această acuzație? Și de ce te vezi amenințat? Cine te amenință? Noi te-am întrebat concret? Cum trebuia să se producă această zguduire?

Răspuns

Sunt un om nenorocit. Toate astea se întâmplă pentru că am vrut să-mi văd nevasta și copilul.

Intrebare

Răspunde ce este cu S.1, S.2, S.3.

Răspuns

Fiecare este o scrisoare.

Intrebare

Ce ai rugat în aceste scrisori?

Răspuns

Să le fie milă de mine.

Intrebare

Câte scrisori ai scris?

Răspuns

O scrisoare am scris? Adevărul este acesta, am muncit cinstit. Am fost arestat fără vre-o vină, am fost pus să fac declarații nereale, am fost condamnat la muncă silnică pe viață am încercat ca familia mea să știe nenorocirea mea. Totuși, soția mea m-a cunoscut că nu sunt un om fățarnic, ea știa toate, știa și unde sunt banii. Ar trebui să fie nebună să creadă că am avut agentură de spionaj. VODNEC a locuit la mine. Am făcut această încercare ca să mai fiu odată cu fiul meu, nu se poate, nu pot să spun, am mai adus nenorocire. Pentru ce am fost pus în lanțuri? Acum am încheiat cu viața, totuși am o dorință năpraznică să trăiesc. Comunismul a fost un stimulent pentru mine și soția mea și s-a isprăvit alt fel, nelogic, nerațional și nedrept.

Intrebare

Eu revin la întrebarea în legătură cu zguduirea lui COCA. D-ta pui problema ca cererea soției să înfățișeze drama ei. În mod normal cum se produce o asemenea chestiune? Trebuie să existe motive serioase care să provoace zguduirea unui suflet. A spune cuiva că i-a fost arestat soțul, nu era un motiv de zguduire, probabil că și ea a citit ziarele și știe. La ce se referă această expresie,? La ce te gindeai d-ta?

Răspuns

Că nenorocirea care s-a abătut asupra mea mi se trage dela BODNARAS. E îngrozitor. Si este un argument serios acesta.

Intrebare

Ce interes avea să facă acest lucru?

Răspuns

Pentru lichidarea lui PATRASCANU, KOFLER. Să facă o figură mai bună prin burghezii CALMANOVICI și BERMAN

Intrebare

Pentru ce ar fi făcut asta?

Răspuns

Așa au gândit.

Intrebare

Cînd am pus întrebarea ce este S.1., S.2., ai recunoscut că noi avem o bază?

Răspuns

Si eu cînd spun că BODNARAS a gândit așa am o bază serioasă.

Intrebare

Care sunt aceste argumente pe baza cărora BODNARAS a vrut să te distrugă?

Răspuns

A împărțit sarcinile în sept.1944, scoțîndu-l pe KOFLER și mi l-a dat ca legătură mie. Apoi, mi-a dat ca legătură pe MIREL COSTEA, pentru legătura cu STEFANESCU. S-a hotărît lichidarea politică a lui KOFLER și PATRASCANU pentru că, ca burghezii, să facă figură mai bună, este mai plauzibil ca burghezul CALMANOVICI a făcut spionaj.

Intrebare

De scrisori nu vrei să ne spui?

Răspuns

Nu pot să vă vorbesc despre ceva care ar aduce nenorocirea cuiva, dacă vreți împușcați-mă.

Intrebare ?

Atunci cum vrei să ducem până la capăt această problemă?

Răspuns

Dvs. știți, trageți concluziile.

Intrebare

Si d-ta rămâi cu ceea ce ști d-ta?

Răspuns

Sunteți nelămurit asupra întregii mele vieți până la verdict, dacă am fost vinovat sau nu?

Intrebare

Pe noi ne interesează acest lucru: vrem să auzim dela d-ta, ce înseamnă S.1, S.2. S.3.

Răspuns

Dela mine nu veți auzi nimic. Eu sunt de vină.

Intrebare

Atunci de ce nu-ți asumi răspunderea?

Răspuns

Pentru că orice vorbă de a mea implică pe cineva. La încercarea dela Aiud, nu am primit răspuns. M-am zbatut să capăt o legătură, dar nu am reușit. Nu mai pot să trăiesc, am așa un băiat.

Intrebare

In toată aceste scrisori d-ta te-ai gândit numai la familie, să aduci la cunoștință numai familiei?

Răspuns

Numai soției și dacă nu mai este nici o perspectivă, și eu mor împușcat, să provoace ceva, prin Partidul Comunist Francez, prin ADU, prin GEORGES.

Intrebare

In afară, prin cine ?

Răspuns

Prin IRMA.

Intrebare

Si încă mai cine ?

Răspuns

Prin nimeni altul. Să facă în scris Partidului Comunist Francez care să interviev la P.C.R.

Intrebare

Dar alt cineva ? Si unde se va adresa ?

Răspuns

La C.C.

Intrebare

Si în altă parte ? Ce reprezintă D.1, D.2., D.3.

Răspuns

Nu știu. Am spus că rezintă pagina.

Întrebare

Dar de unde ?

Răspuns

Din ce am scris eu.

Întrebare

Noi vom trage concluzii din toate acestea, dar înainte vrem să știm părerea d-tale,

Răspuns

Părerea mea este că am fost arestat fără vină. Că s-a știut că sunt nevinovat, am dat declarații denaturate. Am inima friptă de dor, am făcut această încercare, scrisoarea a căzut în mîna Dvs., nu am ce să fac. Dacă sunteți convinși că am fost un dușman al păcii, așa cum spune verdictul, atunci nu merit să trăiesc, dar nu am făcut așa ceva. Am servit partidul din 1937, i-am adus servicii de o natură cu totul deosebită, de care nimeni nu m-a întrebat niciodată, am făcut servicii foarte mari și în declarații, în cursul anchetei, mi s-a spus că sunt anti-sovietic. Dvs. vi se par neconcludente argumentele mele ?

Întrebare

Dacă nu dai răspuns la întrebarea noastră?

Răspuns

La chestiunea în legătură cu viața mea am dat răspuns, la celelalte chestiuni ar trebui să aduc nenorocire asupra cuiva. Eu toată viața mea, am muncit cinstit, am dus o viață retrasă alături de soția mea pe care o iubesc și i-am adus în plus o nenorocire.

Întrebare

D-ta de acasă ai primit vre-o veste?

Răspuns

Nu am primit nici o veste.

Întrebare

După verdict ?

Răspuns

Nici înainte de verdict. Numai cărțile și ochelarii.

Buc. 8 aprilie 1955

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul: Ing. E. CAIMANOVICI.

Intrebare

Te-ai mai gândit la chestiunea care a rămas nelămurită ?

Răspuns

Eu am fost absolut sincer. Nu mai am nimic să spun. Am spus că numele aceluia dela Jilava nu-l cunosc. Cu celălalt dela Aiud am vorbit o singură dată. V-a spus că nu se făcea apel nominal niciodată, se făcea numai numărătoarea deținuților.

Numele aceluia cu care am fost la Brăila, care m-a văzut în convoi, nu mi-l amintesc.

Am lucrat la Aiud într-un birou cu 20 de oameni, la planificare, nu pot să-mi reamintesc numele decât la cel mult 6-7 din ei.

Intrebare

~~Atunci când este vorba de oameni care nu prezintă~~ nici un interes, fără îndoială că nu are importanță dacă îi reții sau nu numele, dar atunci când este vorba de o persoană pe care o rogi să te servească, îl întrebi, ai această curiozitate.

Răspuns

Am întrebat pe cineva când pleacă, am rugat să mi se indice un om serios, am vorbit cu el la patul meu, mi-a făcut o impresie foarte bună, era un om deștept, mi-a spus că nu pot să știu ce atitudine va avea familia mea, a plecat în ianuarie, nu știu dacă a făcut ceva sau nu, nu vreau să aibe neplăceri după urma mea. Probabil că nu a făcut nimic. Despre celălalt, din convoi, dela Brăila, sunt sigur că va transmite, va scrie, mi-a promis că mă va servi, mi-a spus că mulți i-au promis lui că-l va servi și nu au făcut-o, el însă mă va servi înțelegând durerea mea.

Intrebare

Ai stat în spital, la Aiud ?

Răspuns

Cînd am ieșit din Zarca, suferem de Edem la ambele picioare, nu-mi puteam încălța bocanții, am mai avut și o furunculoză, am stat o săptămînă în spital. M-am vindecat abia la Văcărești.

Intrebare

La Aiud cît ai stat în spital cu cine ai mai stat ?

Răspuns

Cu LAX.

Intrebare

De unde era ?

Răspuns

Din Satu- Mare, era o figură foarte cunoscută, un exemplar unic.

Intrebare

În ce sens ?

Răspuns

În multe sensuri. El vorbea toată ziua, povestea din faptele lui eroice; el a fost la Auschwitz a stat 5 ani, deci a fost o victimă a regimului fascist și are o condamnare de muncă silnică pe viață. Are o cerere cu 20 de semnături pentru a fi revizuită situația sa și eliberat. Din povestirile lui rezulta că ar fi avut o demnitate la Auschwitz. A mai povestit din activitatea lui de peste întreținut. Este un personaj central al fabricii, este zugrav de meserie, zice că inginerii sunt proști, că el știe mai mult; a pariat odată cu cineva că va înghite un șoarece și a făcut acest lucru pentru a cîștiga cîteva kg. de bomboane.

Mai era un altul pe care l-am pomenit într-un memoriu, în ultimul memoriu dela Văcărești.

Intrebare

În ce sens l-ai pomenit ?

Răspuns

Că avea vorbitor și primea pachete de la familie. Mai era unul, i se spunea John, acesta a dat acolo lecții de fonetică engleză, fusese ziariat la Credința.

Intrebare

Doctor pe cine ați avut acolo ?

Răspuns

Dr. ZUDICK. Este condamnat pentru că a fost

președintele Centralei Evreilor din Birlad.

Intrebare

Mai înainte ai spus că alții ți-au promis că te vor servi și nu au făcut-o.

Răspuns

Acela din convoi a spus că lui i s-a promis și nu a fost servit, dar el mă va servi.

O singură lună am stat între oameni, altă ocazie nu am avut..

Intrebare

Revenim la o chestiune de ieri, legat de declarațiile d-tale date organelor de securitate. Ce te-a determinat să dai o declarație ireală ?

Răspuns

Nu am explicat destul de clar acest lucru ?

Intrebare

Noi vrem o argumentare care să fie reală, logică, raportată la capacitatea d-tale, cum a fost posibil totuși, ca d-ta să ajungi în situația de a declara fantezii ?

Răspuns

Vă răspund la orice întrebare, cu toată sinceritatea. Cu privire la declarația din febr. 1953, am discutat această declarație,...

Intrebare

Să presupunem că sunt cunoscute aceste declarații

Răspuns

Sunt un om cu 14 ani de activitate în Partid, 7 ani muncă legală și 7 ani muncă ilegală, în afară de activitatea aceasta de Partid, eu am fost o verigă a C.C. în vara anului 1944, am fost în legături cu ANA PAUKER cu BODNARAS, cu tov. INTILIE. Totuși, am fost arestat, mi s-a spus că numai pentru 2-3 zile, că se va face o recapitulare și se va lămurii. Apoi, mi se reproșează faptul, că în momentul când s-a produs aceasta, încrederea mea în Partid nu era așa de mare; eram în urma discuțiilor cu anchetatorul, disperat, mă gindeam la sinucidere; dar îmi spuneau că nu sunt așa de sigur că se va stabili că sunt nevinovat și nu vreau să mor încărcat de vină.

Mi s-a mai reproșat, de ce am spus lui PATRASCANU că în mod oficial am cerut numărul lui de telefon; că sunt arestat pentru un secret de Stat; că în chestiunea mea, numai câțiva membri din C.C. o cunosc.

Apoi mi s-a spus că sunt un trădător, cu au de ales, ori declar, ori mă aruncă la gunoi. Mi s-a dat 12 zile termen, să mă gîndesc. STEFANESCU și PATRASCANU erau de 3 ani arestați, de ceilalți nu auzisem, nu știam ce făcuse ei cu TOROSIAN, nici de ceilalți. Au trecut 10 zile, m-au întrebat dacă m-am gîndit. Am spus că nu am ce să spun că am fost un om cinstit, că nu pricep. Mi s-a răspuns că fac rău că iau această poziție și m-au trimis înapoi în celulă. Acum să mă întorc înapoi la ancheta cu dl. maior, care a dus ancheta în mod obiectiv. Două lucruri sunt neadevărate în această anchetă, pe care totuși le-am semnat: despre o ședință care a avut loc la STEFANESCU, și eu nu am fost niciodată la el. Aveam încredere în dl. Maior. Eu am spus că într-o seară m-am urcat în mașina Partidului, l-am cules pe KOFLER și m-am dus la o casă conspirativă din ^{Str.} Herăstrău No.5, în declarația s-a scris altfel, că m-am dus eu la Kofler. O deformare totală.

Alt lucru: cînd am declarat că STEFANESCU mi-a cerut o întîlnire, ca să fie într-un secretariat de stat, m-am dus la ANA PAUKER.. Cînd s-a scris declarația, nu s-a mai scris despre ANA PAUKER, deși era cazul să se scrie.

Un lucru pe care nu mi l-am putut aduce aminte a fost că STEFANESCU îmi dădea Buletinul General al Siguranței Statului să-l copiez. MURESANU mi-l dădea, eu mă așezam și scriam, dar nu știu ce scriam. Nu aveam interesul să ascund acest lucru, dar nu-mi aminteam deloc, deși era o laudă pentru mine că-l aveam în mînă, dar nu-mi amintesc.

Apoi, tot organul de anchetă mi-a spus că eu aș fi spus lui BIUM că "am greșit că am intrat în Partid". Am spus că eu nu am spus aceasta, că BIUM avea respect pentru mine. Atunci am făcut în scris, mi-a dat hîrtie, nu știu dacă ați citit cele 100 pag.. Am scris acolo multe naivități de exemplu am spus că am cărat multă apă, vroiam să arăt că nu am fost un fecior de bani gata.

M-am mai gîndit apoi, că anchetatorul meu poate nu are experiență și am făcut propunerea să se facă o verificare de Partid și să se ceară ca toți cei care știu lucruri rele despre mine, despre atitudinea mea față de Partid, față de U.R.S.S., i-am făcut să fac un chestionar, cum să procedeze, a avut un zîmbet și a spus că are alte metode.

Acum să răspund la întrebarea de ce am dat declarații ireale :

Anchetatorul m-a ținut 16 luni, și nu mi-a spus niciodată: l-ai cunoscut pe IACOB ? ai fost vre-o dată la el cu o mapă. Colonelul m-a întrebat dacă nu am condus pe cineva la PATRASCANU, cu ochelari negri, dacă nu am mâncat niciodată la STEFANESCU. Mi s-a spus: spune-ți trădările. Nu mi s-a făcut nici un fel de reproș, că mă contrazic, că nu am spus adevăruri. După 10 zile, când m-a scos, am înșirat viața mea după 1940. A ascultat, a făcut o notă. Am trecut chiar peste 23.8. când aveam dureri foarte serioase în legătură cu BERNAKI, știe și Dl. GHEORGHIU DEJ, s-a pierdut o noapte pentru această chestiune. BERNAKI în ultima zi a arestării mele a devenit director adjunct al direcției mele, și în dimineața aceea am repartizat ca I. DUMITRESCU să lucreze în resortul lui.

DUMITRESCU a intrat în pușcărie din cauza lui BERNAKI. După 23.8. a spus anchetatorul că această perioadă nu-l interesează, nu avea deci nimic să-mi reproșeze cu legătură cu această perioadă.

Nu mi-a spus niciodată că am mințit; a chemat și a ordonat să mi se taie toate avantajele.

Deci la 3 sept. m-a scos, a început din nou cu o baie de injurii, de insulte, fără o explicație, fără nici un reproș concret,, acesta nu este un procedeu al cuiva care vrea să afle adevărul.

M-a făcut ticălos, și alte injurii, i-am spus că am trăit între oameni, că sunt un for de Partid, că am fost respectat de oameni. Imi spunea să las teatrul, că nu-i plac cabotini. I-am spus că în 1944 am fost la Cadre, la TINA CHIVU, pe care o cunos foarte bine de mult, și i-am spus chestiunea mea. RANGHETZ mi-a spus să am răbdare. I-am explicat că știu cum se procedează cu cadrele. Mi-am spus că poate eu sunt murdărit, că mi se dă un rol care nu cadrează cu viața mea.

Întrebare

Ceea ce ne explici acum am auzit ieri, te rugăm să răspunzi concret la problemă.

Răspuns

Organul de anchetă mi-a spus : "lăvește în cei 3" Eu nu l-am cunoscut pe PATRASCANU, pentru că nu este de conceput ca între doi oameni să existe relații, să organele de securitate să nu le știe, organele de securitate aveau în mîna lor pe soția mea, pe EGON WEIGER, este de neconceput.

Întrebare Totuși de ce ai declarat lucruri ireale.

Răspuns

Mi s-a cerut acest lucru. Stia că nu-l cunosc pe PATRASCANU.

Intrebare

Cum arată acela care ți-a spus să lovești în cei 3?

Răspuns

Este un om de 26 ani, ochelari cu ramă neagră este simpatic, deștept, ca toți anchetatorii de altfel. Mi-a spus mereu: lovește în cei 3.

Intrebare

Si d-ta care spui că ești cu conștiința curată cum ai putut să ajungi la concluzia că Partidul are nevoie de acest lucru?

Răspuns

Mi-am spus că au interes ca PATRASCANU, KOFLER, care au vină foarte grele, să fie lichidați. Mi-am spus că greșit sunt considerat ca trădător și că dacă se apreciază de către conducere că este cazul să fie transferată această culpă de pe un plan pe altul, este un lucru care mă depășește, apoi articolul care mi l-au dat să-l citesc, scris de Dl. GHEORGHIU DEJ și în care PATRASCANU este arătat ca agent imperialist..

Intrebare

Ce înseamnă "de pe un plan pe altul"?

Răspuns

Eu n-am fost niciodată la CC la o ședință, nici nu am știut cine este în C.C.

De pe un plan pe altul înseamnă că: la prima anchetă eu am citit scrisoarea adresată de C.C. către tovarășii din închisoare înainte de aprilie, care a fost citită soției mele și lui KOFLER din noembrie. Această scrisoare m-a impresionat mult. Era o încercare a grupului FORIS-KOFLER de a consolida poziția lor în C.C. după prăbușirea lui ANTONESCU, aruncând culpa asupra conducătorilor Partidului, ceea ce era o ticăloșie gravă, deci, în loc să fie judecați pentru aceste culpe, sunt judecați că am fost în legătură cu STEFANESCU, pentru că nu știam nimic despre o legătură între Kofler și STEFANESCU.

Intrebare

Ai spus că a venit KOFLER cu scrisoarea aceasta la PAUL WEXLER acasă.

Deci nu era o scrisoare din partea C.C., atunci de ce era o scrisoare conspirativă ?

Răspuns

Pentru că era în ilegalitate.

Intrebare

În ce perioadă a fost ?

Răspuns

În iarna 1943-1944.

Intrebare

Ai spus că ei s-au adresat cu scrisoarea aceasta către deținuții politici ?

Răspuns

Din închisoarea Caransebeș.

Intrebare

Apoi ai spus că aceasta a fost după prăbușirea lui ANTONESCU.

Răspuns

Nu am spus așa. Spuneam că ei au păcătuît pe un plan și lucrurile se mută pe alt plan. Este o interpretare a mea.

Trebue să vă spun că hotărîtor pentru mine nu a fost beciul.

La un moment dat a venit anchetatorul șef, și mi-a spus că începe o anchetă nouă, avea în mînă toate declarațiile mele și a făcut gestul să le rupă. Să dau alte declarații că mă reabilitează, să lovesc în cei trei, că atitudinea mea contează, deși am spus că nu l-am cunoscut pe PATRASCANU.

Nu mi-a pus nici o întrebare în legătură cu faptele pe care le știa. După ce m-am frămîntat 48 de ore, mi-am spus că nu se poate, oamenii aceștia cunosc viața mea, procesul se va termina, voi căpăta o pedeapsă minimă, pentru Partid este o jucărie să mă facă iar om.

Intrebare

D-ta spui că ai activat 14 ani în Partid. Ai mai întîlnit în decurs de 14 ani de zile în Partid, astfel de procedee ?

Răspuns

Nu. Nu am întîlnit, pentru că, n-ași fi ajuns aici, nu s-ar fi întîmplat să fiu arestat. Am să vă spun că anumiți "profeți", cunoscuți de ai mei, ar fi trebuit să rămînă minci noși, și am să vă dau un exemplu. În 1946, m-am întîlnit cu PUIU ANGELESCU secretar al Partidului Dinu Brătianu, care mă cunoștea dela societatea Buhuși, el mi-a spus răstit:

Stiu cine ești d-ta, care ai finanțat Partidul Comunist în ilegalitate, vei păți ca și noi, să nu ai nici o grije.

În 1950, pleca din București LEON OLD BERCOVICI, negustor de materiale de construcții, un om foarte simpatic inteligent. L-am întrebat de ce pleacă tocmai acum, că are doi copii care ar putea să crească într-un mediu sănătos. Mi-a să plec și eu în Palestina, că într-o zi mi se va spune că sunt un burghez și se va uita tot ce am făcut pentru Partid. Și alții mi-au spus aceasta, nu am crezut că se va întâmpla acest lucru.

Atitudinea anchetatorului șef a fost pentru mine hotărâtoare, unde a fost da, în declarație este nu, și invers. După aceea au venit cu formula că mă va reabilita.

Întrebare

D-ta ai spus chestiunea cu "trecerea dela un plan pe altul". Crezi că Partidul nu avea suficientă tărie să tragă la răspundere pe KOFIER pentru faptele lui? Cum explici această concepție, raportată la cei 7 ani de muncă ilegală. Cum puteai să-ți închipui că Partidul nu avea curaj să atace problema lor?

Răspuns

Eu nu cred că Partidul nu avea curajul sau puterea, dar nu pot să deau un răspuns, nu sunt în măsură.

Întrebare

Răspunde la chestiunea aceasta. Noi cunoaștem declarațiile d-tale.

Răspuns

La această întrebare nu există răspuns.

Cum se poate ca un organ de anchetă, ține 9 ore un anchetat în fața lui, îi spune bazaconii, acesta îi indică 70-80 de nume, îi arată că a avut o organizație de spionaj, când securitatea putea să știe dacă acestea au existat? De ce a scris 300 pag. asupra unor figuri ireale. Securitatea nu a putut stabili că acești oameni nu există? Se lasă așa măclărită?

Întrebare

Totuși nu ai dat răspuns.

Răspuns

O dovadă mai clară este că anchetatorul mi-a cerut să spui minciuni.

Întrebare

Cum explici d-ta concepția avută că în anchetă a fost necesar să se treacă după un plan pe altul?

Cum ai ajuns la concluzia asta ?

Răspuns

Dacă anchetatorul nu m-a contra zis, nu și-a dat osteneala, timp de 15 luni, să-mi arate unde am mințit ? Ce am mințit? După aceasta, lucrurile s-au schimbat. Mi s-a spus că primii mei anchetatori sunt arestați pentru că au târăganat lucrurile. Nou anchetator mi-a spus să nu-l mai contrazic. I-am spus că are nevoie de suită pentru PATRASCANU? M-a scuipat în obraz.

Intrebare

Ai spus că te-ai gândit 24 de ore ca să întocmești acea declarație?

Răspuns

Prămintările mele s-au referit la faptul că trebuie să spun lucruri neadevărate, nu aveam încrederea că mă va lăsa liber. Imi spunea că mi se cunosc faptele, dar imi spunea niciodată ce fapte anume. Mă gândeam că dacă eu voi veni cu o versiune, ori o va accepta , ori nu, atunci va vedea că am spus minciuni.

Intrebare

D-ta în declarația aceea ai spus că ai dat numele a 100 de oameni. Ai spus că este o declarație ireală, și s-a făcut vre-o confruntare cu vreunul din aceia ?

Răspuns

Cu niciunul. Niciunul nu a fost adus la Tribunal. Strigoii nu pot fi aduși la Tribunal. Geneza acestei declarații a fost așa : După ce anchetatorul mi-a declarat că trebuie să fac o muncă sfântă , revoluționară , cu un patos extraordinar, a fost impresionant acest muncitor strungar, ședința a început așa : M-a trimis în cameră, întrebându-mă: cât timp vrei să te gîndești? Am spus o săptămînă . După 20 de minute m-a adus înapoi. M-a întrebat cînd l-am cunoscut pe STEFANESCU. Am spus în 1942. Faptul era cunoscut de anchetă . Totuși, a început: Spune, în 41, în 1940 , mai înainte, arată împrejurările în care l-ai cunoscut. Așa s-a născut această declarație. După cîteva zile a venit o altă declarație în care se arată că n-am înțeles că nu declarăm activitatea noastră de trădători.

Cînd am început să înșir numele celor recrutați, mi-a spus să umplu foaia pînă jos, atunci am spus că mi-am mai adus aminte,. Vă declar că am început din 1939, 1940, 1941, eram ca un înșotător care vede că se înceacă. Am mers pînă în

1946, credeam că STEFANESCU a fost arestat în 1946, atunci m-am oprit, mi-a spus să merg mai departe, atunci am scris numele de MILTON, un nume inventat (este un poet englez) m-am oprit la dictatura proletariatului în nov. 1947, era ora 5 dimineața, eram epuizat și a văzut aceasta.

Intrebare

Bu am întrebat dacă ai avut confruntări cu oameni despre care ai spus că ai primit dela ei material de spionaj?

Răspuns

Nu s-a făcut nici o confruntare. Nici unul care a fost arătat în declarația mea ca informator ca figurând în Minister, întreprinderi, la gazete, înainte de 23 aug. 1944, și după, la România Liberă, ofițeri la M.A.I., la Marele Stat Major, cu nici unul din aceștia nu am fost confruntat, nu i-am cunoscut în viața mea. Nu a fost nici unul adus în fața Tribunalului ca martor.

Intrebare

Să revenim la întrebarea de aseară, dacă în afară de memoriile d-tale, făcute oficial, ai mai cerut ceva și în ce împrejurări?

Răspuns

Nici nu aș fi avut cui, nu am avut posibilitatea. Nu am solicitat nimic și nici nu știu cui în afară de partid care poate să mă ajute.

Intrebare

În arest, d-ta cunoșteai ce valoare are o carte postală?

Răspuns

Cît costa? Nu știu, un leu, dacă costa Scînteia 5 lei, o c.p. putea să coste tot 5 lei.

Intrebare

Atunci de ce nu ai folosit d-ta pentru legăturile d-tale cu familia, o carte postală?

Răspuns

Dar nu mi s-a dat voie să scriu.

Intrebare

Nu în sensul acesta. D-ta ai oferit mai mult decît costul unei c.p. pentru ca să ajungă la familia d-tale? Ai plătit?

Răspuns

184. La maison nu am vorbit cu nimeni.
Din 20 aprilie 1954 am fost la Aiud.

Intrebare

Dar de atunci ai mai trecut și prin alte locuri?

Răspuns

rin Jilava.

Intrebare

De ce a trebuit să oferi mai mult decât valoarea unei c.p.? Nu-ți aduci aminte? Ai memorie foarte bună. Ai ținut minte pe PUIU AIGRIESCU, și această chestiune care este mai recentă nu ți-o amintești ?

Intrebare

In viața d-tale ce frunte preferai să măninci ?

Răspuns

Mere, pere.

Intrebare

Care îți plac mai mult? Nu ai o preferință?

Răspuns

Nu avem.

Intrebare

Dar fructe citrice îți plac? lămii, curmale, portocale.

Răspuns

Nu am mâncat de mult.

Intrebare

Poate ai spus că ar fi bune niște curmale ?

Răspuns

Văd că de când sunt aici mi s-a tăiat și prăjitura.

Intrebare

Nu ai solicitat aceste lucruri?

Răspuns

Nu.

Intrebare

Este un răspuns categoric?

Intrebare

Ce înțelegi d-ta prin "zguduirea lui COCA ?"

Răspuns

Înțeleg că COCA să simtă că trebuie să ajute pe verișoara ei.

Intrebare

Cum trebuia să se producă aceasta ?

Răspuns

Să-i spuie că ea a rămas fără soț, că nu merită soarta asta.

Intrebare

Asta știe și COCA, dar cum trebuia să se materializeze aceasta, pe ce bază ?

Răspuns

e bază că să susțină că sunt nevinovat și că ea știe acest lucru.

Intrebare

Dar cum putea să se producă această acțiune?

Răspuns

rin vorbe.

Intrebare

Dar cu ce argumente s-o zguduie, care este factorul pe baza căruia soția d-tale a trebuit să facă acest lucru, ce trebuia să intervină între d-ta și soția ca să se producă această zguduire?

Răspuns

Trebuia să clarifice soția mea pe baza reconstituirii realităților.

Intrebare

Ce trebuia să intervină ca stimulente pentru acest lucru?

Răspuns

Să-i fie dor de mine, să vie la mine.

Intrebare

Pentru acest lucru trebuia să existe o argumentare, nu prin telepatie.

Răspuns

Soția trebuia să intervină, pentru că cunoștea viața mea, realitatea.

Intrebare

Dar cum se petrecea acest lucru? pe bază de hipnotism, sau pe baza unui reflex prin care să-și contureze acest lucru? Putea să te viseze noaptea și pe baza visului să înceapă să acționeze? D-ta ești materialist, acest lucru nu se putea întâmpla din senin.

Răspuns

Este îngrozitor. Asta înseamnă că nevasta mea este arestată.

Intrebare

De unde tragi această concluzie?

Răspuns

Dacă spuneți că a acționat.

Intrebare

Cum trebuia să se producă acest lucru? în baza cărui fapt?

Răspuns

Eu nu pot să răspund la această întrebare, poate Dvs. știți lucruri împotriva mea, mi-e clar acum, dar nu pot

aduce nenorocire asupra altor persoane. Am servit Partidul din 1957, am fost sfârșit, am dorința să-mi duc viața, în mod modest. Nu văd această perspectivă, așteptam dela familia mea, dar văd că nu poate să mă salveze. Sunt împins de dorința grozavă de a-mi vedea fiul, soția.

Intrebare

Spui că ai muncit pentru Partid, că ești sincer, de ce iei această poziție?

Răspuns

Pentru că nu mai vreau să aduc nenorocire altora, prefer să merg la moarte.

Intrebare

La ce te referi ?

Răspuns

Nu pot să spun. Nu pot să spun nimic, merg la moarte. Nu știu pe ce cale s-au produs toate acestea. Cum a putut să se producă? sau dacă s-a produs? Eu am nutrit o anumită dorință, nu aveam bani să dau, dacă s-a produs sau nu, nu știu.

Intrebare

D-ta ai o rudă ADY ?

Răspuns

Nu. Am o cunoștință anume ADU STERN, fost director la Buhuși, el este la Paris acum. Nu știu ce face acolo, a plecat în 1947. Nu știu cu ce se ocupă acolo. Dar presupune că o societate franceză avea anumite participări la soc. Buhuși în țară și cred că lucrează acolo.

Intrebare

Si GEORGES? Unde se află?

Răspuns

GEORGES FOCSENEANU era deoseamanea director la Buhuși. Cred că tot la Paris, pe baza aceluiași motive spuse mai înainte.

Intrebare

Ce înțelegi d-ta prin creierul central?

Răspuns

Înțeleg ca ADU și GEORGES să se gândească în ce mod să acționeze. Dar mai bine merg la moarte, nu-mi pot duce viața în felul acesta. Am scris și acolo asta.

Intrebare

Unde ai scris asta?

Răspuns

Acolo unde ați citit Dvs.

Intrebare

Unde?

Răspuns

Nu știu unde.

Intrebare

Dacă în primul caz, cu "Zguduirea lui Coca" faci hipnotism, în cazul cu GEORGES procedezi la fel?

Răspuns

Văd că s-a întâmplat o nenorocire familiei mele și prefer să mor.

Intrebare

În ce împrejurare trebuie să joace el rolul principal de creier central? D-ta nu ai creierul d-tale? Pe ce temei dai această calitate de creier central?

Răspuns

Ca să ceară Partidului să mi se facă dreptate

Intrebare

Cărui partid?

Răspuns

P.C.R.

Intrebare

Niște fugiți peste graniță?

Răspuns

Să ceară Partidului Comunist francez.

Intrebare

Sunt membri de partid?

Răspuns

Unul din ei, ROBERT LEVI, putea să facă acest lucru, era membru în Partidul Comunist Francez.

Intrebare

D-ta obișnuiești să folosești prescurtări?

Răspuns

Fiecare obișnuiește, P.M.R., R.P.R.

Intrebare

Dar S.1, S.2, S.4 ce înseamnă?

Răspuns

Este o paginație.

Intrebare

La ce paginație?

Răspuns

La ceva scris.

Intrebare

Atunci trebuia să pui Pag.1, Pag.2, P.3, nu S.1, S.2.

Răspuns

Nu știu de ce am pus litera S.

Intrebare

Dar litera D.

Răspuns

A.B.C.D.

Intrebare

D.1, D.2. ? Unde se pune această paginație ?

Răspuns

În dreapta sus .

Intrebare

Sau în stînga jos.

înseamnă ?

Dar cînd ești în cursul frazelor, tot paginație

Răspuns

Nu știu ce înseamnă. Nu ții minte.

Intrebare

Întîlnirea cu UIU ANGELESCU o ții minte, măcar și strada unde te-ai întîlnit, și acestea nu le ții minte?

Răspuns

Trebue să rezulte de acolo. Eu nu știu ce înseamnă. Dacă îmi arătați, vă spun. Nu-mi este clar.

Intrebare

Acum poci să răspunzi la întrebarea pusă la început, ce alte căi ai mai folosit ?

Răspuns

Nu am folosit nici o altă cale .

Numai cei trei pe care i-am spus eri.

Intrebare

Nu ești sincer.

Răspuns

Refer să merg la moarte, n-ar fi trebuit să termin așa, meritam o altă bătrînețe, dar nu din vina mea se termină așa.

Intrebare

Din vina cui ?

Răspuns

Din vina lui BODNARAS, care în 1945 a spus că nu are nici o rezervă asupra mea și în 1949 a spus că sunt necinstit. Si dacă a știut el aceasta, de ce nu a știut ancheta lucrul acesta ?

Intrebare

Atunci cînd ai mințit, eri sau acum?

Răspuns

Cu ce să mint, cînd spun că în viața mea am fost cinstit.

Intrebare

Am pus întrebarea concret.

Răspuns

In această chestiune nu pot să spun adevărul. Nu pot să aduc nenorocire pentru că am încercat de a reveni în sânul familiei mele, mai bine merg la moarte..

Intrebare

Noi țiam pus întrebarea concret, dar nu am primit răspuns.

Răspuns

Nu mai pot să aduc nenorocire asupra unor oameni. Am luptat să fiu iar în societate, să-mi văd nevasta, dar văd că acest lucru nu se poate.

Intrebare

Aseară, noi am pus încă o întrebare ? pe cei trei deținuți care au discutat cu d-ta ce i-au rugat, ce i-ai rugat să transmită ?

Răspuns

De deținutul din convoiul dela Brăila, l-am rugat să transmită că-m-a văzut în lanțuri. De cel dela Jilava să comunice că am fost la Aiud, ca soția mea și sora mea să mă salveze. Cu al treilea am vorbit mai mult, am stat de vorbă cu dînsul, dacă l-ași vedea l-ași recunoaște, i-am spus că am fost arestat, că am dat declarații ireale și că o rog pe soția mea să intervină la BODNARAS, la VIDRASCU, să se ducă la conducătorii Partidului să mă salveze.

Intrebare

Dar curmale, cînd ai cerut?

Răspuns

N-am cerut curmale. A fost o tîmpenie a mea.

Intrebare

SCRIS cine este ?

Răspuns

Nu cunosc nici un SCRIS.

Intrebare

Dar chestiunea de "paritate" nu ști ce înseamnă asta? Cereai ceva, cine îți este dator?

Răspuns

Nu știu nimic despre asta, nu cunosc nici un SCRIS.

Intrebare

Gîndește-te bine. Atunci pentru d-ta S.1, S.2., S.3., ce înseamnă?

Răspuns

Inseamnă paginație.

Intrebare

Unde, la ce?

Răspuns

La cele ce am scris. Ați citit Dvs. Am slujit clasa muncitoare 14 ani și nu am meritat acest naufragiu. Dacă am încercat să-mi văd nevasta, aveam dreptul să fac acest lucru și numai BODNARAS a făcut acest lucru.

Intrebare

Aduci acuzația că BODNARAS a zdrobit viața d-tale?

Răspuns

Vă dau argumente serioase.

Intrebare

Noi îți punem întrebarea: Pe ce te sprijini când aduci această acuzație? Și de ce te vezi amenințat? Cine te amenință? Noi te-am întrebat concret? Cum trebuia să se producă această zguduire?

Răspuns

Sunt un om nenorocit. Toate astea se întâmplă pentru că am vrut să-mi văd nevasta și copilul.

Intrebare

Răspunde ce este cu S.1, S.2, S.3.

Răspuns

Fiecare este o scrisoare.

Intrebare

Ce ai rugat în aceste scrisori?

Răspuns

Să le fie milă de mine.

Intrebare

Câte scrisori ai scris?

Răspuns

O scrisoare am scris? Adevărul este acesta, am muncit cinstit. Am fost arestat fără vre-o vină, am fost pus să fac declarații nereale, am fost condamnat la muncă silnică pe viață am încercat ca familia mea să știe nenorocirea mea. Totuși, soția mea m-a cunoscut că nu sunt un om fățarnic, ea știa toate, știa și unde sunt banii. Ar trebui să fie nebună să creadă că am avut agentură de spionaj. VOITEC a locuit la mine. Am făcut această încercare ca să mai fiu odată cu fiul meu, nu se poate, nu pot să spun, am mai adus nenorocire. Pentru ce am fost pus în lanțuri? Acum am încheiat cu viața, totuși am o dorință năpraznică să trăiesc. Comunismul a fost un stimulent pentru mine și soția mea și s-a isprăvit alt fel, nelogic, nerațional și nedrept.

Intrebare

Eu revin la întrebarea în legătură cu zguduirea lui COCA. D-ta pui problema ca cererea soției să înfățișeze drama ei. În mod normal cum se produce o asemenea chestiune? Trebuie să existe motive serioase care să provoace zguduirea unui suflet. A spune cuiva că i-a fost arestat soțul, nu era un motiv de zguduire, probabil că și ea a cettit ziarele și știe. La ce se referă această expresie,? La ce te gîndeai d-ta?

Răspuns

Că nenorocirea care s-a abătut asupra mea mi se trage dela BODNARAS. E îngrozitor. Si este un argument serios acesta.

Intrebare

Ce interes avea să facă acest lucru ?

Răspuns

Între lichidarea lui PATRASCANU, KOFLER. Să facă o figură mai bună prin burghezii CALMANOVICI și BERMAN

Intrebare

Între ce ar fi făcut asta ?

Răspuns

Așa au gîndit.

Intrebare

Cînd am pus întrebarea ce este S.1., S.2., ai recunoscut că noi avem o bază?

Răspuns

Si eu cînd spun că BODNARAS a gîndit așa am o bază serioasă.

Intrebare

Care sunt aceste argumente pe baza cărora BODNARAS a vrut să te distrugă?

Răspuns

A împărțit sarcinile în sept.1944, scoțîndu-l pe KOFLER și mi l-a dat ca legătură mie. Apoi, mi-a dat ca legătură pe MIRELA COSTEA, pentru legătura cu STEFANESCU. S-a hotărît lichidarea politică a lui KOFLER și PATRASCANU pentru că , ca burghezii, să facă figură mai bună ,este mai plauzibil ca burghezul CALMANOVICI a făcut spionaj.

Intrebare

De scrisori nu vrei să ne spui?

Răspuns

Nu pot să vă vorbesc despre ceva care ar aduce nenorocirea cuiva, dacă vreți împușcați-mă.

Intrebare ?

Atunci cum vrei să ducem până la capăt această problemă?

Răspuns

Dvs. știți, trageți concluziile.

Intrebare

Si d-ta rămii cu ceea ce ști d-ta?

Răspuns

Sunteți nelămurit asupra întregii mele vieți până la verdict, dacă am fost vinovat sau nu?

Intrebare

Pe noi ne interesează acest lucru: vrem să auzim dela d-ta, ce înseamnă S.1, S.2. S.3.

Răspuns

Dela mine nu veți auzi nimic. Eu sunt de vină.

Intrebare

Atunci de ce nu-ți asumi răspunderea?

Răspuns

Pentru că orice vorbă de a mea implică pe cineva. La încercarea dela Aiud, nu am primit răspuns. M-am zbatut să capăt o legătură, dar nu am reușit. Nu mai pot să trăiesc, am așa un băiat.

Intrebare

In toate aceste scrisori d-ta te-ai gândit numai la familie, să aduci la cunoștință numai familiei?

Răspuns

Numai soției și dacă nu mai este nici o perspectivă, și eu mor împușcat, să provoace ceva, prin articolul Comunist Francez, prin ADU, prin GEORGES.

Intrebare

In afară, prin cine ?

Răspuns

Prin IRMA.

Intrebare

Si încă mai cine ?

Răspuns

Prin nimeni altul. Să facă în scris articolul Comunist Francez care să interviev la P.C.R.

Intrebare

Dar alt cineva ? Si unde se va adresa ?

Răspuns

La C.C.

Intrebare

Si în altă parte ? Ce reprezintă D.1, D.2., D.3.

Răspuns

Nu știu. Am spus că re-rozintă pagina.

Intrebare

Dar de unde ?

Răspuns

Din ce am scris eu.

Intrebare

Noi vom trage concluzii din toate acestea, dar înainte vrem să știm părerea d-tale,

Răspuns

Părerea mea este că am fost arestat fără vină. Că s-a știut că sunt nevinovat, am dat declarații dedăturate. Am inima friptă de dor, am făcut această încercare, scrisoarea a căzut în mîna Dvs., nu am ce să fac. Dacă sunteți convinși că am fost un dușman al păcii, așa cum spune verdictul, atunci nu merit să trăiesc, dar nu am făcut așa ceva. Am servit artidul din 1937, i-am adus servicii de o natură cu totul deosebită, de care nimeni nu m-a întrebat niciodată, am făcut servicii foarte mari și în declarații, în cursul anchetei, mi s-a spus că sunt anti-sovietic. Dvs. vi se par neconcludente argumentele mele ?

Intrebare

Dacă nu dai răspuns la întrebarea noastră?

Răspuns

La chestiunea în legătură cu viața mea am dat răspuns, la celelalte chestiuni ar trebui să aduc nenorocire asupra cuiva. Eu toată viața mea, am muncit cinstit, am dus o viață retrasă alături de soția mea pe care o iubesc și i-am adus în plus o nenorocire.

Intrebare

D-ta de acasă ai primit vre-o veste?

Răspuns

Nu am primit nici o veste.

Intrebare

După verdict ?

Răspuns

Nici înainte de verdict. Numai cărțile și ochelarii.

Buc. 8. aprilie 1955

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul Ing. EMIL CALMANOVICI.

Intrebare

Noi am revizuit toate memoriile d-tale, așa cum ai rugat d-ta.

Răspuns

Eu nu v-am rugat, eu le-am scris ca să fie cetite, dar mă bucură dacă le-ați revizuit.

Intrebare

Mai avem însă câteva întrebări.

Din ceea ce am discutat mai înainte și din memorii, au apărut unele contra-ziceri și anume:

Noi am pus o serie de întrebări politice; acum vrem să vedem care este părerea d-tale.

Care sunt metodele de bază ale muncii dușmanului, sau mai bine zis, care sunt aceste argumente din bagajul lor?

De exemplu, cu ce se contrapunea ziarul "Dreptatea" în desfășurarea activității sale, ziarului "Scînteia"?

Răspuns

Nu pot răspunde la această întrebare. Nu am cetit Dreptatea.

Intrebare

Dar "Curentul" ?

Răspuns

"Curentul" l-am cetit.

În proces a figurat un martor al acuzării, împotriva mea, care n-a fost adus în instanță, anume DUMITRU SECARA. În 1941, l-am adus pe acesta la Societatea SIGMA și am luat Curentul și i-am arătat că sunt agenți ai hitlerismului, că nu este vorba de apărarea intereselor poporului român, i-am cetit articolele lui ROMULUS DIANU și PAMEIL SEICARU.

Cu privire la argumente, v-ași putea face o largă expunere. Ei tratau comunismul ca dementă, în problemele de proprietate că economia burgheză este superioară pentru că are inițiativă privată, un argument care se topește la prima critică, că comuniștii vor să comuniceze toată lumea, pe acest teren ducea PAMFIL SEICARU lupta.

În articolul "Bilanțul celor 5 ani" a lui STALIN, din 1933, se analiza acolo pozițiile burgheze, se făcea citații din presa burgheză, în care se spunea că planul cincinal nu poate să se îndeplinească în 5 ani, că nu este ceva serios; se arăta contradicțiile din presa burgheză ei nu au niciodată o poziție unitară, ei se temeau de HITLER și-l promovau, l-au creat pe FRANCO, îi încurca MUSOLINI și totuși l-au promovat, la Moscova au fost trimiși oameni de mîna 5-a, în 1939.

Argumentul de bază era: că comuniștii sunt fără Dumnezeu, că sunt contra credinței.

Intrebare

Ce constituiau toate aceste argumente?

Răspuns

Manevre pe care le foloseau, încercînd să înșele lumea.

Intrebare

În memorii, d-ta pui problema că așa zisa agentură, este ireală, că cauza care a determinat ca d-ta să dai așa zisa agentură, era izvorîată din sugestia anchetatorului?

Răspuns

Nici nu am cunoscut termenul de "agentură de spionaj" nici în procesul lui MUGUR nu l-am auzit. În limbajul meu nu exista acest cuvînt.

Intrebare

Cu ce poți dovedi d-ta că această agentură este ireală?

Răspuns

M-ați întrebat dacă am fost confruntat cu informatorii. Este posibil să judeci pe un comunist cu 14 ani de activitate, în felul acesta? Sunt multe lucruri pe care încă nu le-am vorbit. Înainte de proces, anchetatorul mi-a spus: noi nu- facem dovada vinovăției d-tale cu declarațiile d-tale, ci cu martori, deși în actul de

acuzare sunt trecuți o armată de informatori. Am spus anchetatorului că declarația mea nu este sinceră. Care este logica întrebare care trebuia pusă de Procuratură? De ce ai dat o declarație nesinceră? sau: "Il cunoști pe IACOB, pe MACARESCU la care ai fost în casă? sau: "Ai fost d-ta la întâlnire cu PATRASCANU, BERMAN, în 1939? Nimic, nici o întrebare. Au dat fuga la biletele care au stat în mîna lui KOFLER și pe care le-a predat el și a început să citească din ele. Deci, nici o confruntare.

Au apărut 7 martori ai acuzației: MURESANU, MARCU NICOLAE, profesor universitar, Ing. GH. POPESCU, subinginer ION MOGA, fost maior în armată, DRAGOS POP, DUMITRU SECARA, EGON VEIGHEL. SECARA și VEIGHEL nu au fost, s-a renunțat la ei. Am rugat ca WEIGHEL să fie audiat, pentru că mă cunoștea de mult, din Berlin, din 1933, eram în legături extrem de strînse, legătura superioară de Partid pînă în febr. 1943 cînd a fost arestat. El mi-a arătat la Poiana Tapului pe PATRASCANU, pentru prima dată. El mi-a făcut o analiză psiho-terapeutică și 2 ani a scris sute de pagini în care eu m-am spovedit, era un martor foarte important.

A fost adus martorul Ing. IONESCU. Eu fac afirmația categorică, că dacă Dvs. aduceți acești martori în prezența Procurorilor și reconstituiți ceea ce s-a făcut în fața instanței, afirm cu claritate de sută la sută că din nici o mărturie nu se poate trage o concluzie împotriva mea, nu am avut cu ei decît relații cinstite.

De ce nu s-au adus alți martori? Pentru că nu au avut. De exemplu martorul MURESANU, om de serviciu al lui STEFANESCU. S-a trecut în actul de acuzare că MURESANU scootea din dosul caloriferului o geantă cu niște hîrtii și le dădea lui CALMANOVICI. Prin aceasta s-a stabilit că CALMANOVICI era în slujba lui STEFANESCU din 1939 pînă în 1948. Dar ce era în această geantă, ce a făcut CALMANOVICI cu aceste hîrtii, ce scria în ele? Nu a întrebat nimeni.

În această geantă era Buletinul Siguranței, mi-l dădea, mă așezam la masă și cît mai repede îl copiam și-l trimeteam apoi la C.C.,

Cetiți declarațiile; afirm că nu există un om normal care să fie în stare să se așeze la ora 9 și pînă

la 5 jum. să reconstitue o activitate de spionaj, cum am făcut eu și să țină minte toate numele arătate acolo. Există în această înșiruire de nume, nume fabricate de mine, care n-au fost purtate de oameni, niciodată.

De exemplu, am scris numele de CNEJINSKI, acesta lucrează la Ministerul Agriculturii; despre el am spus că mi-a furnizat pietriș pentru lucrarea pe care eu o executam.

MACOVESCU, este în realitate GICA MACOVEI, deputat din Piatra Neamț. LEONTE SAVU, în realitate STEIMBERG LEONTE, pe MOSCOVICI l-am făcut TRAILIANU.

Declarația pe care am dat-o în februarie, născută așa cum v-am spus, într-o stare de suflet exaltată, am dat-o fiind buimăcit. Toată această avalanșă de nume, a doua zi nu le mai știam și spuneam chiar că nu le mai știu. Ceream declarațiile anterioare să mă orientez, să mă descurc, îmi răspundea că "sunt la mașină", atunci veneam cu o nouă serie de nume. După încă o ședință, mi-a dat una din declarații și m-a lăsat într-o cameră unde am învățat pe de rost conținutul ei. Imi spunea: "Muncește CALMANOVICI, muncește.."

Apoi, așa cum am mai arătat, referitor la activitatea mea de spionaj din 1939-1944, eram ca un înotător, care vede că se îneacă din ce în ce mai mult; am mers până în 1946, apoi până la dictatura proletariatului, aici m-am oprit.

Nu mi s-a pus nici o întrebare cu privire la bani, ce bani am luat, am rămas cu activitate de spionaj, cu rapoarte date, cu bani primiți și nici o întrebare în această privință.

STEFANESCU a declarat că mi-a dat multe zeci de milioane; la proces am înțeles cum a fost adus STEFANESCU să spună minciuni împotriva mea. STEFANESCU a mai spus că CALMANOVICI și BERMAN l-au recrutat pe el pentru a lua dela el zeci de milioane pentru deținuții politici și nu a întrebat nimeni ce s-a făcut cu acești bani.

Nu am primit nici un ban dela STEFANESCU. Declarațiile contravin la legile cele mai elementare ale logicii normale. În declarații apar anumite chestiuni în contradicție, ne controlate, nici o întrebare nu s-a pus referitor la aceasta.

Întrebare

Ceea ce ai spus acum, este și în memorii.

Răspuns

Nu, chestiunea banilor nu este acolo și nici aceea cu martorii.

Martorul MARCU NICOLAE, avocat, declară că în iarna 1943-1944 me-a făcut legătura cu generalul IONESCU (?) cu care m-am întâlnit de 2-3 ori pînă la 23 august 1944. La aceste întâlniri însă, am discutat chestiuni din armată; declar că NICULAE MARCU a știut că sunt comunist, a asistat la aceste convorbiri; conținutul lor a fost trecut de mine în biletele pe care le trimeteam lui KOFLER. Deci, tot ce am aflat dela IONESCU se află la C.C., a fost în mîna anchetei din primele zile dela arestarea mea și pe care BODNARAS le-a avut în mîna lui. S-a spus la proces că Gen. IONESCU era un om care lua bani, șperțar. Am întrebat: i-am dat? Nu, i-am dat eu (adică el, NICULAE MARCU lui Gen. IONESCU.) Aceasta pentru că LILI WEIGEL, care era în legături cu el, se găsea în închisoare la Malmaison și generalul avea posibilitatea să-i transmită.

Martorul Ing. POPESCU : cu acesta am lucrat împreună la construirea unei aripi a Gării de Nord. S-a arătat că în 1939, el a căpătat o lucrare pe Valea Siretului pentru niște fortificații, că eu m-aș fi informat dela el ce s-a făcut acolo și despre o altă lucrare a lui, la Mărgineanca, unde era vorba de muniții. Deasemenea, s-a spus că eu am apelat la el să ducă alimente unei rude ale mele care era la Moghilev și l-am întrebat dacă la Moghilev sunt partizani, și cum o duc evreii acolo.

Am întrebat dacă sunt partizani, mi-a spus că nu sunt. Ce concluzii putea să se tragă din aceasta? Si el se interesa dela mine ce lucrări am, aveam relații ca doi ingineri.

Martorul ION Moga, subinginer, fost maior în armată.

A declarat următoarele: în 1941 a fost de cîteva ori la CALMANOVICI acasă, la începutul războiului și mi-a dat unele informații despre un pod dela Tepeș Vodă și despre o lucrare la Brașov. Deasemenea, a spus că și în 1944 a fost la biroul lui CALMANOVICI și i-a dat unele informații, dar nimeni n-a întrebat ce fel de informații mi-a dat. Eu l-am întrebat numai, unde era acest birou, în ce cartier. A spus că nu-și aduce aminte. Președintele a întrebat: în București? A răspuns: Da. Președintele a mai întrebat: Dar v-a dat bani? A răspuns: În 1943, sora mea era bolnavă și am apelat la CALMANOVICI care mi-a dat 100.000 lei și tot în 1943 am mai apelat odată și mi-a mai dat 100.000 lei.

Sunt minciuni, el nu a luat bani dela mine

niciodată ; sora lui a fost plasată într-un serviciu cu ajutorul sorei mele, prin intervenția mea, din considerente pentru el, pentru că era un om corect. Nu a fost niciodată în 1948 la mine. Dacă îl întrebam îl încurcam.

Mă cunoștea, a asistat de multe ori la convorbirile mele cu KABELATZ și nu m-am ferit de el, pentru că era corect. L-am întrebat: Ai fost la mine acasă? A răspuns: Da, odată. Când am avut prilejul să am niște ofițeri români care povesteau lucruri interesante despre U.R.S.S., că în fiecare sat au găsit câte o baie de aburi și altele, atunci a fost el la mine. Dacă-l întrebam: Cum ai venit la mine, de ce ți-am cerut eu aceste informații și pentru ce le-ai dat? N-ar fi putut răspunde.

fiului

Vă jur pe fericirea/meu, nu am superstiții, sunt un materialist, nu cred că dacă eu mint, fiul meu va fi nefericit, e vorba de atitudinea omului față de el însuși, că tot ce v-am spus este adevărat. L-am întrebat pe MOGA dacă atunci când i-am împrumutat bani i-am cerut ceva, a spus că nu i-am cerut nimic. L-am întrebat dacă de atunci ne-am mai văzut, a spus că la Ministerul Construcțiilor, să-mi ceară sfaturi.

Ceilalți martori: - Ing.DRAGOS POP a fost confruntat cu mine în octombrie 1953, când a afirmat că STEFANESCU mi-a dat într-o ședință dispozițiuni cu privire la sabotajul liniilor de comunicații, privind înaintarea Armatei Roșii. Ași fi putut să fac asta numai dacă așa fi trecut în fața frontului român. În fața instanței DRAGOS POP a negat că mi-ar fi cerut STEFANESCU aceasta. POP în fața justiției a fost sincer, a arătat că eu nu am dat nici o informație, a spus numai o minciună: La întrebarea: Ți-a spus ceva STEFANESCU despre PATRASCANU și CAIMANOVICI ? Da, a răspuns.

Intrebare

Cu ce scop ai folosit această diversiune ?

Răspuns

Anchetatorul mi-a spus așa : Nu are rost să te opui, Partidul îți cere să te situezi pe linia anchetei. Ancheta mi-a arătat că are nevoie de aceste declarații și numai așa voi fi liber în 1954; Mi-a spus: Ți cer să faci o muncă sfântă, revoluționară, de om nou, de marxist.

Intrebare

Astfel de metode , din arsenalul cui le-ai împrumutat d-ta?

Răspuns

Metode?

Întrebare

Cu diversiuni ?

Răspuns

Problema este dacă am avut sau nu agentură de spionaj. Nu este vorba de nici o diversiune.

Întrebare

Repet întrebarea: De unde ai luat astfel de metode?

Răspuns

Cine a făcut diversiune, eu? În aceasta constă diversiunea mea? Eu nu am făcut nici un fel de diversiune, am fost sincer în fața anchetei, nu mi s-a făcut nici un reproș și dacă ași fi vrut să îi induc în eroare, puteam s-o fac dela început.

Întrebare

Din arsenalul cui ai împrumutat aceste metode?

Răspuns

Vă rog definiți această frază.

Întrebare

Dela cine ai împrumutat d-ta aceste metode?

Răspuns

Metoda de a răspunde sincer la întrebările anchetatorului am luat-o din convingerea mea de comunist.

Întrebare

Aici este vorba de această agentură, pe care d-ta o pui în ghilimele, de aceea te-am întrebat de unde ai luat aceste metode, de a da nume ireale?

Răspuns

Eu nu am avut nici un interes de a inventa o agentură de spionaj. În noembrie 1952, -febr. 1953 am fost mereu sub presiune, îndemnat să vorbesc. Nu mi s-a pus nici o întrebare privind unele relații cu STEFANESCU anterioare datei de 1942.

Întrebare

De ce nu răspunzi la întrebare ?

Răspuns

Pentru că nu am făcut nici o diversiune. Eu eram un anchetat, nu aveam posibilitatea să creiez diversiuni, să păcălesc un organ de anchetă înarmat cu toate posibilitățile de a verifica. Nu am avut interesul să fac diversiuni, am stat în fața anchetatorului sub presiune.

Intrebare

Ce scop si urmărit prin aceasta, de a da lucruri ireale?

Răspuns

Anchetatorul mi-a spus că numai așa voi fi reabilitat și eu afirm că nu există nici o posibilitate de a explica altfel geneza acestei declarații.

Intrebare

Care dintre poeți, îl preferi ?

Răspuns

HEINRICH HEINE.

Intrebare

Si alți poeți ?

Răspuns

PUSKIN, GOETHE.

Intrebare

Der EMIL ZOLA ?

Răspuns

Este un romanicer, am stimă pentru dînsul.

Intrebare

Si altceva, care este legat de el?

Răspuns

Rolul jucat de el în procesul DREYFUS.

Intrebare

Ce asemănare ar fi între d-ta și EMIL ZOLA?

Răspuns

Voi face următoarea precizare :

Afirm și jur, că apelînd, dînd sugestia nevastei mele, privind apelul la prietenii din afara țării , am subliniat în modul cel mai clar, că doar dacă nu mai vede nici o nădejde pentru rezolvarea favorabilă a problemei mele, dacă întîlnește numai dușmani, ostilitate, neînțelegere, i-am precizat că o părere de a mea, un sfat al meu, sunt date de un om care poate face greșeli foarte mari, care trebuiesc supuse unor critici foarte severe, că ar fi îngrozitor să-i aduc o nenorocire în plus, peste tot ce i-am adus, fără vina mea.

Am precizat că obiectivele mele sunt:

- să mai fiu cu dînsa și cu fiul meu și nora mea
- dacă acest lucru nu se poate, să fiu numit într-o localitate, undeva, eventual în slujba unui consulat din Germania democratică sau Uniunea Sovietică, întrucît cunosc limba rusă.

Ea este membru de partid, și trebuie să gîndească foarte mult, la toate acestea.

Eu consider că întrebarea pusă de Dvs.: ce altă

cerere am mai făcut, este nejust pusă, era o sugestie ; transformând această sugestie în cerere, trebuia să coste multă frământare, i-am spus să gândească foarte mult.

Acum, vreau să reproduc exact ceea ce mi-a scris dînsa, pentru că am citit scrisoarea ei de multe ori înainte de a o arde.

Didi drag, am atîrnat fotografia ta deasupra patului meu și în fiecare seară înainte de culcare stau de vorbă cu tine. Am credința fermă că vom mai fi împreună și vom fi mult mai apropiați ca în ultimul timp.

GAD se dezvoltă foarte bine și seamănă din ce în ce mai mult cu tine, în toate.

Cu vechii prieteni nu mai mă văd, ca să nu le fac lor neplăceri.

Am fost transferată din Ministerul Construcțiilor pe un șantier. Muncesc foarte mult.

În casa noastră mai locuiesc încă 4 familii. Fosta sufragerie este aranjată cu mobila din birou, și este camera mea. GAD are camera lui.

Fără semnătură, fără nimic, nici un cuvînt în plus, nu este în acea scrisoare.

Acum să arăt ceea ce mi-a scris băiatul :

Tătic:

La reîntoarcerea mea din Leningrad, mă bucuram că vom lucra împreună. Am regretat foarte mult, că împrejurările au făcut să fie altfel. Sper însă că aceasta se va întîmpla în curînd.

Am lucrat doi ani la un trust de construcții, la pre-fabricate și acum lucrez la niște lucrări pentru Ministerul Construcțiilor, unde este foarte interesant.

Intrebare

Această sugestie, "în afară" pe care o faci d-ta, ce înțelegi prin ea?

Răspuns

Adică : GEORGE FOCSENEANU din Paris, care mă cunoaște din 1940, trebuia să se adreseze către C.C., chiar nefiind membru de Partid.

Mai spuneam soției mele, să distrugă imediat tot, și să rețină ideile principale, să gândească bine.

Intrebare

Acest lucru a fost retransmis de dl.Col.COLER ?

Răspuns

Gare lucru?

Intrebare

Aceste scrisori.

Răspuns

Nu.

Vreau să precizez încă ceva.

Dvs. ați tresărit când am spus "angajament de discreție". Acest termen nu este al meu, este al organelor M.A.I., care au vorbit cu mine în prezența D-lui col.Coler la Aiud. Memoriile mele au fost citite de cel puțin 8 sau 9 ofițeri la Aiud, unul din ei a spus că "sunt impresionante", altul că "se va cerceta și dacă am dreptate, mi se va face dreptate" și Dl.col.COLER, după câteva luni, spunându-i că nu am nici un răspuns, mi-a răspuns cu un glas cu multă umanitate: Ai răbdare.

Intrebare

Pe un oarecare PURICE l-ați cunoscut ?

Răspuns

Nu l-am cunoscut niciodată. Apare în bilete, în anchetă, este un muncitor dela Reșița. Era vorba într-un bilet în legătură cu un sabotaj dela Reșița.

Intrebare

Dar Raul ?

Răspuns

Este radio-telegrafistul lui STEFANESCU. Nu l-am cunoscut. L-am cunoscut pe DUMITRU SECARA, nume conspirat al lui. Nu a fost adus la proces.

Intrebare

În str.Crîngului ați avut neplăceri înainte de 23 august 1944?

Răspuns

În Crîngului a căzut casa lui PAUL WEXLER.

Intrebare

Nu ați avut neplăceri în urma acestei căderi?

Răspuns

Nu, doar ca prieten, direct nu.

Intrebare

Această cădere s-a întâmplat și pe str.Crîngului. Ai vizitat vreodată casa aceea?

Răspuns

Eram prieten cu PAUL WEXLER, am luptat cu el.

Intrebare

Cum s-a întâmplat căderea?

Răspuns

Nu știu. Se spune că MIRCEA BIJE a dat această casă

Intrebare

Pe linie de Partid, ce explicație ai dat d-ta?

Răspuns

N-am fost chemat de Partid în această chestiune, nici soția mea.

Intrebare

Cu cât înainte ați avut ședință?

Răspuns

Cu 24 de ore.

Intrebare

Precis?

Răspuns

Cu o zi înainte, după câte știu, am avut o ședință conspirativă acolo, cu soția mea și cu KOFLER, numai noi trei.

Intrebare

În legătură cu PURICE, de ce STEFANESCU era nemulțumit ?

Răspuns

Trebuia să se ia legătura cu el. Eu în bilete scriam ce așlam.

Intrebare

De la cine ai știut că STEFANESCU este nemulțumit?

Răspuns

Așa cum am spus acolo. Biletele le redactam cinstit, nu puteam să-mi inchipui că vreodată vor fi interpretate în alt fel. Ele reprezintă realitatea, sunt scrise în mod spontan, de altfel și BODNARAS le-a cetit.

Intrebare

Ce înseamnă 1/6, 2/5, 1/3?

Răspuns

Este o chestiune de care s-a făcut mult caz. Este un bilet cifrat pe care BODNARAS îl cunoaște foarte bine, un cifru cunoscut de C.C. Prin acest cifru se comunica că armele cerute de Partid sunt depozitate lângă Brașov, procurate prin col. MIHAIL și KOFLER.

Intrebare

Cine a făcut cifrul?

Răspuns

Cartea după care s-a întocmit cifrul este o carte de NIETSCHE, a fost făcut de soția mea, după pag. 25 din acea carte.

Intrebare

De unde ști că KOFLER a primit aceste bilete ?

Răspuns

Eu am fost arestat după KOFLER. Mi s-a spus să fac declarații așa : că noi ne-am vorbit să nu declarăm relațiile cu STEFANESCU din 1939-1942. Cum se poate că KOFLER nu mi-a spus că biletele i-au fost luate?

Intrebare

Ce legătură există între S.1, S.2., S.4 sau D.1, etc.

Răspuns

Nici o legătură.

Biletele acelea sunt reale, ele oglindesc activitatea și BODNARAS le cunoaște și bazat pe faptul că sunt cinstite, a venit în casa noastră cu reprezentantul sovietic.

Intrebare

De câte ori ai fost verificat pe linie de Partid?

Răspuns

În 1945, am făcut o cerere la C.C. și RANGETZ a cercetat un an cinstea mea politică.

Intrebare

Dar la verificarea din 1949? Cea de bază?

Răspuns

Eu cred că cea din 1945 a fost baza, RANGETZ mi-a spus să am răbdare , a durat un an.

Intrebare

De ce nu ai declarat în legătură cu aceste bilete la verificarea de Partid, prezența lor, conținutul lor?

Răspuns

Nu avea rost. Nu m-au întrebat nimic.

Intrebare

Dar de ce nu ai spus d-ta?

Răspuns

Nu avea sens.

Intrebare

Un membru de partid, cînd i se cere autobiografia, este dator să-și desfășoare în fața partidului toată activitatea sa în mod amănunțit, mai ales din ilegalitate. D-ta trebuia să spui cum s-a materializat legătura d-tale, activitatea dusă, ce ai făcut, ce ai scris în bilete, unde sunt biletele.

Răspuns

Amănunte din acestea nu aveau rost, am spus că am ținut legătura cu ALEXANDRU STEFANESCU, n-am spus că am luat arme dela STEFANESCU sau un revolver dela KABERATZ.

Intrebare

Partidul nu privește printr-o persoană, este un tot

monolit, d-ta ca membru de partid trebuia să arăți ce ai făcut, pentru a se aprecia.

Răspuns

Cred că acei care m-au verificat trebuie să știe mai mult ca mine.

Intrebare

Intrebarea era așa: Dacă la verificare ai vorbit despre aceste bilete.

Răspuns

Nu am avut ocazia, pentru că se punea întrebări.

Secretar al C.C. a fost întâi C. PIRVULESCU, apoi a venit ANA PAUKER. La PIRVULESCU am arătat că nu funcționează bine legătura mea; există un bilet al meu din care se reflecta o nemulțumire și anume că o tov. din U.P. ne comunicase că va avea loc o ședință la U.P. pentru anumite probleme financiare; KOFLER mi-a spus să mă duc eu. Am telefonat la STROE MIHNEA pentru că nu cunoșteam telefonul lui KOFLER, întrebând numărul lui de telefon. Mi l-a dat și vorbind cu el m-a bruscăt. Am raportat lui PIRVULESCU și la o ședință l-a desărcinat pe KOFLER de sarcina sa ca responsabil financiar și l-a însărcinat pe VIJOLI care a spus că îi este penibilă situația. Apoi, i-am povestit lui ANA PAUKER relațiile cu ALEXANDRU STEFANESCU.

I-am arătat despre munca mea, că din oct. 1943 am luat legătura cu STEFANESCU și că raportez C.C.-ului toate radiogramele. Eu nu știam unde sunt biletele, la KOFLER sau la C.C.

13 aprilie 1955.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul Ing. EMIL CALMANOVICI.

Intrebare

Noi am revizuit toate memoriile d-tale, așa cum ai rugat d-ta.

Răspuns

Eu nu v-am rugat, eu le-am scris ca să fie citite, dar mă bucură dacă le-ați revizuit.

Intrebare

Mai avem însă câteva întrebări.

Din ceea ce am discutat mai înainte și din memorii, au apărut unele contra-ziceri și anume:

Noi am pus o serie de întrebări politice; acum vrem să vedem care este părerea d-tale.

Care sunt metodele de bază ale muncii dușmanului, sau mai bine zis, care sunt aceste argumente din bagajul lor?

De exemplu, cu ce se contrapunea ziarul "Dreptatea" în desfășurarea activității sale, ziarului "scînteia"?

Răspuns

Nu pot răspunde la această întrebare. Nu am citit Dreptatea.

Intrebare

Dar "Curentul" ?

Răspuns

"Curentul" l-am citit.

În proces a figurat un martor al acuzării, împotriva mea, care n-a fost adus în instanță, anume DUMITRU SECARA. În 1941, l-am adus pe acesta la Societatea SIGMAR și am luat Curentul și i-am arătat că sunt agenți ai hitlerismului, că nu este vorba de apărarea intereselor poporului român, i-am citit articolele lui REMUS DIANU și PAMEL SEICARU.

Cu privire la argumente, v-ași putea face o largă expunere. Ei tratau comunismul ca dementă, în problemele de proprietate că economia burgheză este superioară pentru că are inițiativă privată, un argument care se topește la prima critică, că comuniștii vor să comunizeze toată lumea, pe acest teren ducea PAMFIL SBIICARU lupta.

În articolul "Bilanțul celor 5 ani" a lui STALIN, din 1935, se analiza acolo pozițiile burgheze, se făcea citații din presa burgheză, în care se spunea că planul cincinal nu poate să se înlăptuiască în 5 ani, că nu este ceva serios: se arăta contradicțiile din presa burgheză ei nu au niciodată o poziție unitară, ei se temeau de HITLER și-l promovau, l-au creat pe FRANCO, îi încurca MUSOLINI și totuși l-au promovat, la Moscova au fost trimiși oameni de mîna 5-a, în 1939.

Argumentul de bază era: că comuniștii sunt fără Dumnezeu, că sunt contra credinței.

Intrebare

Ce constituiau toate aceste argumente?

Răspuns

Manevre pe care le foloseau, încercînd să înșele lumea.

Intrebare

În memorii, d-ta pui problema că așa zisa agentură, este ireală, că cauza care a determinat ca d-ta să dai așa zisa agentură, era izvorîtă din sugestia anchetatorului?

Răspuns

Nici nu am cunoscut termenul de "agentură de spionaj" nici în procesul lui MUGUR nu l-am auzit. În limbajul meu nu exista acest cuvînt.

Intrebare

Cu ce poți dovedi d-ta că această agentură este ireală?

Răspuns

M-ași întrebat dacă am fost confruntat cu informatorii. Este posibil să judeci pe un comunist cu 14 ani de activitate, în felul acesta? Sunt multe lucruri pe care încă nu le-am vorbit. Înainte de proces, anchetatorul mi-a spus: noi nu-și facem dovada vinovăției d-tale cu declarațiile d-tale, ci cu martori, deși în actul de

acuzare sunt trecuți o armată de informatori. Am spus anchetatorului că declarația mea nu este sinceră. Care este logica întrebare care trebuia pusă de Procuratură? De ce ai dat o declarație nesinceră? sau: "Il cunoști pe IACOB, pe MACARESCU la care ai fost în casă? sau: "Ai fost d-ta la întâlnire cu PATRASCANU, BERMAN, în 1939? Nimic, nici o întrebare. Au dat fuga la biletele care au stat în mîna lui KOFLER și pe care le-a predat el și a început să citească din ele. Deci, nici o confruntare.

Au apărut 7 martori ai acuzații: MURESANU, MARCU NICOLAE, profesor universitar, Ing. GH. POPESCU, subinginer ION MOGA, fost maior în armată, DRAGOS POP, DUMITRU SECARA, EGON VEIGHEL. SECARA și V... nu au fost, s-a renunțat la ei. Am rugat ca VEIGHEL să fie audiat, pentru că mă cunoștea de mult, din Berlin, din 1933, eram în legături extrem de strînse, legătura superioară de Partid pînă în febr. 1943 cînd a fost arestat. El mi-a arătat la Poiana Tapului pe PATRASCANU, pentru prima dată. El mi-a făcut o analiză psiho-terapeutică și 2 ani a scris sute de pagini în care eu m-am spovedit, era un martor foarte important.

A fost adus martorul Ing. IONESCU. Eu fac afirmația categorică, că dacă Dvs. aduceți acești martori în prezența procurorilor și reconstituiți ceea ce s-a făcut în fața instanței, afirm cu claritate de sută la sută că din nici o mărturie nu se poate trage o concluzie împotriva mea, nu am avut cu ei decît relații cinstite.

De ce nu s-au adus alți martori? Pentru că nu au avut. De exemplu martorul MURESANU, om de serviciu al lui STEFANESCU. S-a trecut în actul de acuzare că MURESANU scotea din dosul caloriferului o geantă cu niște hîrtii și le dădea lui CALMANOVICI. Prin aceasta s-a stabilit că CALMANOVICI era în slujba lui STEFANESCU din 1939 pînă în 1948. Dar ce era în această geantă, ce a făcut CALMANOVICI cu aceste hîrtii, ce scria în ele? Nu a întrebat nimeni.

În această geantă era Buletinul Siguranței, mi-l dădea, mă așezam la masă și cît mai repede îl copiam și-l trimeteam apoi la C.C.,

Cetiți declarațiile; afirm că nu există un om normal care să fie în stare să se așeze la masa 9 și pînă

la 5 jum. să reconstituie o activitate de spionaj, cum am făcut eu și să țină minte toate numele arătate acolo. Există în această înșiruire de nume, nume fabricate de mine, care n-au fost purtate de oameni, niciodată.

De exemplu, am scris numele de CNEJINSKI, acesta lucrează la Ministerul Agriculturii; despre el am spus că mi-a furnizat pietriș pentru lucrarea pe care eu o executam.

MACOVESCU, este în realitate GICA MACOVEI, deputat din Piatra Neamț. LEONTE SAVU, în realitate STEIMBERG LEONTE, pe MASCOVICI l-am făcut TRAILEANU.

Declarația pe care am dat-o în februarie, născută așa cum v-am spus, într-o stare de suflet exaltată, am dat-o fiind buimăcit. Peată această avalanșă de nume, a doua zi nu le mai știam și spuneam chiar că nu le mai știu. Ceream ca declarațiile anterioare să mă orientez, să mă descurc, îmi răspundea că "sunt la mașină", atunci veneam cu o nouă serie de nume. După încă o ședință, mi-a dat una din declarații și m-a lăsat într-o cameră unde am învățat pe de rost conținutul ei. Îmi spunea: "Muncește CALMANOVICI, muncește.."

Apoi, așa cum am mai arătat, referitor la activitatea mea de spionaj din 1939-1944, eram ca un înotător, care vede că se înecă din ce în ce mai mult; am mers până în 1946, apoi până la dictatura proletariatului, aici m-am oprit.

Nu mi s-a pus nici o întrebare cu privire la bani, ce bani am dat, am rămas cu activitate de spionaj, cu rapoarte date, cu bani primiți și nici o întrebare în această privință.

STEFANESCU a declarat că mi-a dat multe zeci de milioane; la proces am înțeles cum a fost adus STEFANESCU să spună minciuni împotriva mea. STEFANESCU a mai spus că CALMANOVICI și BERMAN l-au recrutat pe el pentru a lua dela el zeci de milioane pentru deținuții politici și nu a întrebat nimănui ce s-a făcut cu acești bani.

Nu am primit nici un ban dela STEFANESCU. Declarațiile contravin la legile cele mai elementare ale logicii normale. În declarații apar anumite chestiuni în contradicție, ne controlate, nici o întrebare nu s-a pus referitor la aceasta.

Întrebare

Ceea ce ai spus acum, este și în memorii.

Răspuns

Nu, chestiunea banilor nu este acolo și nici aceea cu martorii.

Martorul MARCU NICOLAE, avocat, declară că în iarna 1943-1944 me-a făcut legătura cu generalul IONESCU (?) cu care m-am întâlnit de 2-3 ori pînă la 23 august 1944. La aceste întâlniri însă, am discutat chestiuni din armată; declar că NICOLAE MARCU a știut că sunt comunist, a asistat la aceste convorbiri; conținutul lor a fost trecut de mine în biletele pe care le trimiteam lui KOFLER. Deci, tot ce am aflat dela IONESCU se află la C.C., a fost în mîna anchetei din primele zile dela arestarea mea și pe care BODNARAS le-a avut în mîna lui. S-a spus la proces că Gen. IONESCU era un om care lua bani, spergar. Am întrebat: i-am dat? Nu, i-am dat eu (adică el, NICOLAE MARCU lui Gen. IONESCU.) Aceasta pentru că LILI WHIGHI, care era în legături cu el, se găsea în închisoare la Malmaison și generalul avea posibilitatea să-i transmită.

Martorul Ing. IONESCU : cu acesta am lucrat împreună la construirea unei cripe a Gării de Nord. S-a arătat că în 1939, el a căpătat no lucrare pe Valea Siretului pentru niște fortificații, că eu m-aș fi informat dela el ce s-a făcut acolo și despre o altă lucrare a lui, la Mărgineanca, unde era vorba de muniții. Deasemenea, s-a spus că eu am apelat la el să ducă alimente unei rude ale mele care era la Moghilev și l-am întrebat dacă la Moghilev sunt partizani, și cum o duc evreii acolo.

Am întrebat dacă sunt partizani, mi-a spus că nu sunt. Ce concluzii putea să se tragă din aceasta? Si el se interesa dela mine ce lucrări am, aveam relații ca doi ingineri.

Martorul ION Moga, subinginer, fost maior în armată. A declarat următoarele: în 1941 a fost de cîteva ori la CALMANOVICI acasă, la începutul războiului și mi-a dat unele informații despre un pod dela Tepeș Vodă și despre o lucrare la Brașov. Deasemenea, a spus că și în 1944 a fost la biroul lui CALMANOVICI și i-a dat unele informații, dar nimeni n-a întrebat ce fel de informații mi-a dat. Eu l-am întrebat numai, unde era acest birou, în ce cartier. A spus că nu-și aduce aminte. reședintele a întrebat: în București? A răspuns: Da. reședintele a mai întrebat: Dar v-a dat bani? A răspuns: În 1943, sora mea era bolnavă și am apelat la CALMANOVICI care mi-a dat 100.000 lei și tot în 1943 am mai apelat odată și mi-a mai dat 100.000 lei.

Sunt minciuni, el nu a luat bani dela mine

niciodată ; sora lui a fost plasată într-un serviciu cu ajutorul sorei mele, prin intervenția mea, din considerente pentru el, pentru că era un om corect. Nu a fost niciodată în 1948 la mine. Dacă îl întrebam îl încurcam.

Mă cunoștea, a asistat de multe ori la convorbirile mele cu KABELATZ și nu m-am ferit de el, pentru că era corect. L-am întrebat: Ai fost la mine acasă? A răspuns: Da, odată. Când am avut prilejul să am niște ofițeri români care povesteau lucruri interesante despre U.R.S.S., că în fiecare sat au găsit câte o baie, de aburi și altele, atunci a fost el la mine. Dacă-l întrebam: Cum ai venit la mine, de ce ți-am cerut eu aceste informații și pentru ce le-ai dat? N-ar fi putut răspunde.

Vă jur pe fericirea mea, nu am superstiții, sunt un materialist, nu cred că dacă eu mint, fiul meu va fi nefericit, e vorba de atitudinea omului față de el însuși, că tot ce v-am spus este adevărat. L-am întrebat pe MOGA dacă atunci când i-am împrumutat bani i-am cerut ceva, a spus că nu i-am cerut nimic. L-am întrebat dacă de atunci ne-am mai văzut, a spus că la Ministerul Construcțiilor, să-mi ceară sfaturi.

Ceilalți martori: Ing. DRAGOS POP a fost confruntat cu mine în octombrie 1953, când a afirmat că STEFANESCU mi-a dat într-o ședință dispozițiuni cu privire la sabotajul liniilor de comunicații, privind împiedicarea Armatei Roșii. Ași fi putut să fac asta numai dacă așa fi trecut în fața frontului român. În fața instanței DRAGOS POP a negat că mi-ar fi cerut STEFANESCU aceasta. PO în fața justiției a fost sincer, a arătat că eu nu am dat nici o informație, a spus numai o minciună: La întrebarea: Ți-a spus ceva STEFANESCU despre PATRASCANU și CAIMANOVICI ? Da, a răspuns.

Intrebare

Cu ce scop ai folosit această diversiune ?

Răspuns

Anchetatorul mi-a spus așa : Nu are rost să te opui, artidul îți cere să te situezi pe linia anchetei. Ancheta mi-a arătat că are nevoie de aceste declarații și numai așa voi fi liber în 1954; Mi-a spus: Îți cer să faci o muncă sfântă, revoluționară, de om nou, de marxist.

Intrebare

Astfel de metode , din arsenalul cui le-ai împrumutat d-ta?

Răspuns

Metode?

Intrebare

Cu diversiuni ?

Răspuns

Problema este dacă am avut sau nu agentură de spionaj. Nu este vorba de nici o diversiune.

Intrebare

Repet întrebarea: De unde ai luat astfel de metode?

Răspuns

Cine a făcut diversiune, eu? În aceasta constă diversiunea mea? Eu nu am făcut nici un fel de diversiune, am fost sincer în fața anchetei, nu mi s-a făcut nici un reproș și dacă ași fi vrut să îi induc în eroare, puteam s-o fac dela început.

Intrebare

~~Din arsenalul~~ cui ai împrumutat aceste metode?

Răspuns

Vă rog definiți această frază.

Intrebare

Dela cine ai împrumutat d-ta aceste metode?

Răspuns

Metoda de a răspunde sincer la întrebările anchetatorului am luat-o din convingerea mea de comunist.

Intrebare

Aici este vorba de această agentură, pe care d-ta o pui în ghilimele, de aceea te-am întrebat de unde ai luat aceste metode, de a da nume ireale?

Răspuns

Eu nu am avut nici un interes de a inventa o agentură de spionaj. În noiembrie 1952, -febr. 1953 am fost mereu sub presiune, îndemnat să vorbesc. Nu mi s-a pus nici o întrebare privind unele relații cu STEFANESCU anterioare datei de 1942.

Intrebare

De ce nu răspunzi la întrebare ?

Răspuns

Pentru că nu am făcut nici o diversiune. Eu eram un anchetat, nu aveam posibilitatea să creiez diversiuni, să păcălesc un organ de anchetă înarmat cu toate posibilitățile de a verifica. Nu am avut interesul să fac diversiuni, am stat în fața anchetatorului sub presiune.

Intrebare

Ce scop ai urmărit prin aceasta, de a da lucruri ireale?

Răspuns

Anchetatorul mi-a spus că numai așa voi fi reabilitat și eu afirm că nu există nici o posibilitate de a explica altfel geneza acestei declarații.

Intrebare

Care dintre poeți, îl preferi ?

Răspuns

HEINRICH HEINE.

Intrebare

Și alți poeți ?

Răspuns

HUSKIN, GOETHE.

Intrebare

Dar EMIL ZOLA ?

Răspuns

Este un romanicer, am stimă pentru dînsul.

Intrebare

Și altceva, care este legat de el?

Răspuns

Rolul jucat de el în procesul DREYFUS.

Intrebare

Ce asemănare ar fi între d-ta și EMIL ZOLA?

Răspuns

Voi face următoarea precizare :

Afirm și jur, că apelînd, dînd sugestii născutele mele, privind apelul la prietenii din afara țării, am subliniat în modul cel mai clar, că doar dacă nu mai vede nici o nădejde pentru rezolvarea favorabilă a problemei mele, dacă întîlnește numai dușmani, ostilitate, neînțelegere, i-am precizat că o părere de a mea, un sfat al meu, sunt date de un om care poate face greșeli foarte mari, care trebuiesc supuse unor critici foarte severe, că ar fi îngrozitor să-i aduc o nenorocire în plus, peste tot ce i-am adus, fără vina mea.

Am precizat că obiectivele mele sunt:

- să mai fiu cu dînsa și cu fiul meu și nora mea
- dacă acest lucru nu se poate, să fiu numit într-o localitate, undeva, eventual în slujba unui consulat din Germania democratică sau Uniunea Sovietică, întrucît cunosc limba rusă.

Ea este membru de partid, și trebuie să gîndească foarte mult, la toate acestea.

Eu consider că întrebarea pusă de Dvs.: ce altă

cerere am mai făcut, este nejust pusă, era o sugestie ; transformând această sugestie în cerere, trebuia să coste multă frământare, i-am spus să gândească foarte mult.

Acum, vreau să reproduc exact ceea ce mi-a scris dinșua, pentru că am citit scrisoarea ei de multe ori înainte dea o arde.

Didi drag, am atârnat fotografia ta deasupra patului meu și în fiecare seară înainte de culcare stau de vorbă cu tine. Am credința fermă că vom mai fi împreună și vom fi mult mai apropiați ca în ultimul timp.

GAD se dezvoltă foarte bine și seamănă din ce în ce mai mult cu tine, în toate.

Cu vechii prieteni nu mai mă văd, ca să nu le fac lor neplăceri.

Am fost transferată din Ministerul Construcțiilor pe un șantier. Muncesc foarte mult.

În casa noastră mai locuiesc încă 4 familii. Posta sufragerie este aranjată cu mobila din birou, și este camera mea. GAD are camera lui.

Fără semnătură, fără nimic, nici un cuvânt în plus, nu este în acea scrisoare.

Acum să arăt ceea ce mi-a scris băiatul :

Tătic:

La reîntoarcerea mea din Leningrad, mă bucuram că vom lucra împreună. Am regretat foarte mult, că împrejurările au făcut să fie altfel. Sper însă că aceasta se va întâmpla în curând.

Am lucrat doi ani la un trust de construcții, la pre-fabricate și acum lucrez la niște lucrări pentru Ministerul Construcțiilor, unde este foarte interesant.

Intrebare

Această sugestie, "în afară" pe care o faci d-ta, ce înțelegi prin ea?

Răspuns

Adică : GEORGE FOCSENEANU din Paris, care mă cunoaște din 1940, trebuia să se adreseze către C.C., chiar nefiind membru de partid.

Mai spuneam soției mele, să distrugă imediat tot, și să rețină ideile principale, să gândească bine.

Intrebare

Acest lucru a fost retransmis de dl.Col.COLIER ?

Răspuns

Care lucru?

Intrebare

Aceste scrisori.

Răspuns

Nu.

Vreau să precizez încă ceva.

Dvs. ați tresărit când am spus "angajament de discreție". Acest termen nu este al meu, este al organelor M.A.I., care au vorbit cu mine în prezența D-lui col.Coler la Aiud. Memoriile mele au fost citite de cel puțin 8 sau 9 ofițeri la Aiud, unul din ei a spus că "sunt impresionante", altul că "se va cerceta și dacă am dreptate, mi se va face dreptate" și Dl.col.COLIER, după câteva luni, spunându-i că nu am nici un răspuns, mi-a răspuns cu un glas cu multă umanitate: Ai răbdare.

Intrebare

De un oarecare URICE l-ați cunoscut ?

Răspuns

Nu l-am cunoscut niciodată. Apare în bilete, în anchetă, este un muncitor dela Reșița. Era vorba într-un bilet în legătură cu un sabotaj dela Reșița.

Intrebare

Dar Raul ?

Răspuns

Este radio-telegrafistul lui ȘTEFANESCU. Nu l-am cunoscut. L-am cunoscut pe DUMITRU SECARA, nume conspirat al lui. Nu a fost adus la proces.

Intrebare

În str.Crîngului ați avut neplăceri înainte de 23 august 1944?

Răspuns

În Crîngului a căzut casa lui PAUL WEXLER.

Intrebare

Nu ați avut neplăceri în urma acestei căderi?

Răspuns

Nu, doar ca prieten, direct nu.

Intrebare

Această cădere s-a întâmplat și pe str.Crîngului. Ai vizitat vreodată casa aceea?

Răspuns

eram prieten cu PAUL WEXLER, am luptat cu el.

Intrebare

Cum s-a întâmplat căderea?

Răspuns

Nu știu. Se spune că MIRCEA BIJE a dat această casă

Intrebare

De linie de partid, ce explicație ai dat d-ta?

Răspuns

N-am fost chemat de partid în această chestiune, nici soția mea.

Intrebare

Cu cât înainte ați avut ședință?

Răspuns

Cu 24 de ore.

Intrebare

recis?

Răspuns

Cu o zi înainte, după câte știu, am avut o ședință conspirativă acolo, cu soția mea și cu KOFLER, numai noi trei.

Intrebare

În legătură cu URICE, de ce STEFANESCU era nemulțumit?

Răspuns

Trebuia să se ia legătura cu el. Eu în bilete scriam ce aflam.

Intrebare

De la cine ai știut că STEFANESCU este nemulțumit?

Răspuns

Așa cum am spus acolo. Biletele le redactam cinstit, nu puteam să-mi inchipui că vreodată vor fi interpretate în alt fel. Ele reprezintă realitatea, sunt scrise în mod spontan, de altfel și BODNARAS le-a citit.

Intrebare

Ce înseamnă 1/6, 2/5, 1/3?

Răspuns

Este o chestiune de care s-a făcut mult caz. Este un bilet cifrat pe care BODNARAS îl cunoaște foarte bine, un cifru cunoscut de C.C. Prin acest cifru se comunica că armele cerute de partid sunt depozitate lângă Brașov, procurate prin col. MIHAIL și KOFLER.

Intrebare

Cine a făcut cifrul?

Răspuns

Cartea după care s-a întocmit cifrul este o carte de NIETSCHE, a fost făcut de soția mea, după pag. 25 din acea carte.

Intrebare

De unde ști că KOFLER a primit aceste bilete?

Răspuns

Eu am fost arestat după KOFLER. Mi s-a spus să fac declarații așa : că noi ne-am vorbit să nu declarăm relațiile cu STEFANESCU din 1939-1942. Cum se poate că KOFLER nu mi-a spus că biletele i-au fost luate?

Intrebare

Ce legătură există între S.1, S.2., S.4 sau D.1, etc.

Răspuns

Nici o legătură.

Biletele acelea sunt reale, ele oglindesc activitatea și BODNARAS le cunoaște și bazat pe faptul că sunt cinstite, a venit în casa noastră cu reprezentantul sovietic.

Intrebare

De câte ori ai fost verificat pe linie de Partid?

Răspuns

În 1945, am făcut o cerere la C.C. și RANGETZ a cercetat un an cinstea mea politică.

Intrebare

Dar la verificarea din 1949? Cea de bază?

Răspuns

Eu cred că cea din 1945 a fost baza, RANGETZ mi-a spus să am răbdare , a durat un an.

Intrebare

De ce nu ai declarat în legătură cu aceste bilete la verificarea de partid, prezenta lor, conținutul lor?

Răspuns

Nu avea rost. Nu m-au întrebat nimic.

Intrebare

Dar de ce nu ai spus d-ta?

Răspuns

Nu avea sens.

Intrebare

Un membru de partid, cînd i se cere autobiografia este dator să-și desfășoare în fața partidului toată activitatea sa în mod amănunțit, mai ales în ilegalitate. D-ta trebuia să spui cum s-a materializat legătura d-tale, activitatea dusă, ce ai făcut, ce ai scris în bilete, unde sunt biletele.

Răspuns

Amănunte din acestea nu aveau rost, am spus că am ținut legătura cu ALEXANDRU STEFANESCU, n-am spus că am luat arme dela STEFANESCU sau un revolver dela KABERATZ.

Intrebare

Partidul nu privește printr-o persoană, este un tot

monolit, d-ta ca membru de partid trebuia să arăți ce ai făcut, pentru a se aprecia.

Răspuns

Cred că acei care m-au verificat trebuie să știe mai mult ca mine.

Intrebare

Intrebarea era așa: Dacă la verificare ai vorbit despre aceste bilete.

Răspuns

Nu am avut ocazia, pentru că se punea întrebări.

Secretar al C.C. a fost întâi C. IRVULESCU, apoi a venit ANA PAUKER. La IRVULESCU am arătat că nu funcționează bine legătura mea; există un bilet al meu din care se reflecta o nemulțumire și anume că o tov. din U.P. ne comunicase că va avea loc o ședință la U.P. pentru anumite probleme financiare; KOFLER mi-a spus să mă duc, și eu am telefonat la STROE MIHNEA pentru că nu cunoșteam telefonul lui KOFLER, întrebând numărul lui de telefon. Mi l-a dat și vorbind cu el m-a bruscăt. Am raportat lui IRVULESCU și la o ședință l-a desărcinat pe KOFLER de sarcina sa ca responsabil financiar și l-a însărcinat pe VIJOLI care a spus că îi este penibilă situația. Apoi, i-am povestit lui ANA PAUKER relațiile cu ALEXANDRU STEFANESCU.

I-am arătat despre munca mea, că din oct.1943 am luat legătura cu STEFANESCU și că raportez C.C.-ului toate radiogramele. Eu nu știu unde sunt biletele, la KOFLER sau la C.C.

13 aprilie 1955.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul Ing. EMIL CALMANOVICI.

Intrebare

Noi am revizuit toate memoriile d-tale, așa cum ai rugat d-ta.

Răspuns

Eu nu v-am rugat, eu le-am scris ca să fie cetite, dar mă bucură dacă le-ați revizuit.

Intrebare

Mai avem însă câteva întrebări.

Din ceea ce am discutat mai înainte și din memorii, au apărut unele contra-ziceri și anume:

Noi am pus o serie de întrebări politice; acum vrem să vedem care este părerea d-tale.

Care sunt metodele de bază ale muncii dușmanului, sau mai bine zis, care sunt aceste argumente din bagajul lor?

De exemplu, cu ce se contrapunea ziarul "Dreptatea" în desfășurarea activității sale, ziarului "Scînteia"?

Răspuns

Nu pot răspunde la această întrebare. Nu am citit Dreptatea.

Intrebare

Dar "Curentul" ?

Răspuns

"Curentul" l-am citit.

În proces a figurat un martor al acuzării, împotriva mea, care n-a fost adus în instanță, anume DUMITRU SECARA. În 1941, l-am adus pe acesta la Societatea SIGMAR și am luat Curentul și i-am arătat căe sunt agenți ai hitlerismului, că nu este vorba de apărarea intereselor poporului român, i-am citit articolele lui ROMULUS DIANU și PAMEL SEICARU.

Cu privire la argumente, v-ași putea face o largă expunere. Ei tratau comunismul ca demență, în problemele de proprietate că economia burgheză este superioară pentru că are inițiativă privată, un argument care se topește la prima critică, că comuniștii vor să comunizeze toată lumea, pe acest teren ducea PAMFIL SEICARU lupta.

În articolul "Bilanțul celor 5 ani" a lui STALIN, din 1933, se analiza acolo pozițiile burgheze, se făcea citații din presa burgheză, în care se spunea că planul cincinal nu poate să se înlăptuiască în 5 ani, că nu este ceva serios; se arăta contradicțiile din presa burgheză ei nu au niciodată o poziție unitară, ei se temeau de HITLER și-l promovau, l-au creat pe FRANCO, îi încurca MUSOLINI și totuși l-au promovat, la Moscova au fost trimiși oameni de mîna 5-a, în 1939.

Argumentul de bază era: că comuniștii sunt fără Dumnezeu, că sunt contra credinței.

Intrebare

Ce constituiau toate aceste argumente?

Răspuns

Manevre pe care le foloseau, încercînd să înșele lumea.

Intrebare

În memorii, d-ta pui problema că așa zisa agentură, este ireală, că cauza care a determinat ca d-ta să dai așa zisa agentură, era izvorîită din sugestia anchetatorului?

Răspuns

Nici nu am cunoscut termenul de "agentură de spionaj" nici în procesul lui MUGUR nu l-am auzit. În limbajul meu nu exista acest cuvînt.

Intrebare

Cu ce poți dovedi d-ta că această agentură este ireală?

Răspuns

M-ași întrebă dacă am fost confruntat cu informatorii. Este posibil să judeci pe un comunist cu 14 ani de activitate, în felul acesta? Sunt multe lucruri pe care încă nu le-am vorbit. Înainte de proces, anchetatorul mi-a spus: noi nu-și facem dovada vinovăției d-tale cu declarațiile d-tale, ci cu martori, deși în actul de

acuzare sunt trecuți o armată de informatori. Am spus anchetatorului că declarația mea nu este sinceră. Care este logica întrebare care trebuia pusă de Procuratură? De ce ai dat o declarație nesinceră? sau: "Îl cunoști pe IACOB, pe MACARESCU la care ai fost în casă? sau: "Ai fost d-ta la întâlnire cu PATRASCANU, BERMAN, în 1939? Nimic, nici o întrebare. Au dat fuga la biletele care au stat în mîna lui KOFLER și pe care le-a predat el și a început să citească din ele. Deci, nici o confruntare.

Au apărut 7 martori ai acuzații: MURESANU, MARCU NICOLAE, profesor universitar, Ing. GH. POPESCU, subinginer ION MOGA, fost maior în armată, DRAGOS POP, DUMITRU SECARA, EGON VEIGHEL. SECARA și V... nu au fost, s-a renunțat la ei. Am rugat ca VEIGHEL să fie audiat, pentru că mă cunoștea de mult, din Berlin, din 1933, eram în legături extrem de strînse, legătura superioară de Partid pînă în febr. 1943 cînd a fost arestat. El mi-a arătat la Poiana Tapului pe PATRASCANU, pentru prima dată. El mi-a făcut o analiză psiho-terapeutică și 2 ani a scris sute de pagini în care eu m-am spovedit, era un martor foarte important.

A fost adus martorul Ing. IONESCU. Eu fac afirmația categorică, că dacă Dvs. aduceți acești martori în prezența procurorilor și reconstituiți ceea ce s-a făcut în fața instanței, afirm cu claritate de sută la sută că din nici o mărturie nu se poate trage o concluzie împotriva mea, nu am avut cu ei decît relații cinstite.

De ce nu s-au adus alți martori? Pentru că nu au avut. De exemplu martorul MURESANU, om de serviciu al lui STEFANESCU. S-a trecut în actul de acuzare că MURESANU scootea din dosul caloriferului o geantă cu niște hîrtii și le dădea lui CALMANOVICI. Prin aceasta s-a stabilit că CALMANOVICI era în slujba lui STEFANESCU din 1939 pînă în 1948. Dar ce era în această geantă, ce a făcut CALMANOVICI cu aceste hîrtii, ce scria în ele? Nu a întrebat nimeni.

În această geantă era Buletinul Siguranței, mi-l dădea, mă așezam la masă și cît mai repede îl copiam și-l trimeteam apoi la C.C.,

Cetiți declarațiile; afirm că nu există un om normal care să fie în stare să se așeze la ora 9 și pînă

la 5 jum. să reconstituiesc o activitate de spionaj, cum am făcut eu și să țină minte toate numele arătate acolo. Există în această înșiruire de nume, nume fabricate de mine, care n-au fost purtate de oameni, niciodată.

De exemplu, am scris numele de CNEJINSKI, acesta lucrează la Ministerul Agriculturii; despre el am spus că mi-a furnizat pietriș pentru lucrarea pe care eu o executam.

MACOVESCU, este în realitate GICA MACOVEI, deputat din Ialova. LEONTE SAVU, în realitate STEIMBERG LEONTE, pe MOSCOVICI l-am făcut TRAILBANU.

Declarația pe care am dat-o în februarie, născută așa cum v-am spus, într-o stare de suflet exaltată, am dat-o fiind buimăcit. După această avalanșă de nume, a doua zi nu le mai știam și spuneam chiar că nu le mai știu. Ceream ca declarațiile anterioare să mă orientez, să mă descurc, îmi răspundea că "sunt la mașină", atunci veneam cu o nouă serie de nume. După încă o ședință, mi-a dat una din declarații și m-a lăsat într-o cameră unde am învățat pe de rost conținutul ei. Îmi spunea: "Muncește CALMANOVICI, muncește.."

Apoi, așa cum am mai arătat, referitor la activitatea mea de spionaj din 1939-1944, eram ca un înotător, care vede că se îneacă din ce în ce mai mult; am mers până în 1946, apoi până la dictatura proletariatului, aici m-am oprit.

Nu mi s-a pus nici o întrebare cu privire la bani, ce bani am luat, am rămas cu activitate de spionaj, cu rapoarte date, cu bani primiți și nici o întrebare în această privință.

STEFANESCU a declarat că mi-a dat multe zeci de milioane; la proces am înțeles cum a fost adus STEFANESCU să spună minciuni împotriva mea. STEFANESCU a mai spus că CALMANOVICI și BERMAN l-au recrutat pe el pentru a lua dela el zeci de milioane pentru deținuții politici și nu a întrebat nimeni ce s-a făcut cu acești bani.

Nu am primit nici un ban dela STEFANESCU. Declarațiile contravin la legile cele mai elementare ale logicii normale. În declarații apar anumite chestiuni în contradicție, ne controlate, nici o întrebare nu s-a pus referitor la aceasta.

Întrebare

Ceea ce ai spus acum, este și în memorii.

Răspuns

Nu, chestiunea banilor nu este acolo și nici aceea cu martorii.

Martorul MARCU NICOLAE, avocat, declară că în iarna 1943-1944 me-a făcut legătura cu generalul IONESCU (?) cu care m-am întâlnit de 2-3 ori pînă la 23 august 1944. La aceste întâlniri însă, am discutat chestiuni din armată; declar că NICULAE MARCU a știut că sunt comunist, a asistat la aceste convorbiri; conținutul lor a fost trecut de mine în biletele pe care le trimiteam lui KOFLER. Deci, tot ce am aflat dela IONESCU se află la C.C., a fost în mîna anchetei din primele zile dela arestarea mea și pe care BODNARAS le-a avut în mîna lui. S-a spus la proces că Gen. IONESCU era un om care lua bani, sperșar. Am întrebat: i-am dat? Nu, i-am dat eu (adică el, NICULAE MARCU lui Gen. IONESCU.) Aceasta pentru că LILI WEIGEL, care era în legături cu el, se găsea în închisoare la Malmaison și generalul avea posibilitatea să-i transmită.

Martorul Ing. IONESCU ; cu acesta am lucrat împreună la construirea unei aripi a Gării de Nord. S-a arătat că în 1939, el a căpătat no lucrare pe Valea Siretului pentru niște fortificații, că eu m-aș fi informat dela el ce s-a făcut acolo și despre o altă lucrare a lui, la Mărgineanca, unde era vorba de muniții. Deasemenea, s-a spus că eu am apelat la el să ducă alimente unei rude ale mele care era la Moghilev și l-am întrebat dacă la Moghilev sunt partizani, și cum o duc evreii acolo.

Am întrebat dacă sunt partizani, mi-a spus că nu sunt. Ce concluzii putea să se tragă din aceasta? Si el se interesa dela mine ce lucrări am, aveam relații ca doi ingineri.

Martorul ION Moga, subinginer, fost maior în armată. A declarat următoarele: în 1941 a fost de cîteva ori la CALMANOVICI acasă, la începutul războiului și mi-a dat unele informații despre un pod dela Tepeș Vodă și despre o lucrare la Brașov. Deasemenea, a spus că și în 1944 a fost la biroul lui CALMANOVICI și i-a dat unele informații, dar nimeni n-a întrebat ce fel de informații mi-a dat. Eu l-am întrebat numai, unde era acest birou, în ce cartier. A spus că nu-și aduce aminte. Președintele a întrebat: în București? A răspuns: Da. Președintele a mai întrebat: Dar v-a dat bani? A răspuns: În 1943, sora mea era bolnavă și am apelat la CALMANOVICI care mi-a dat 100.000 lei și tot în 1943 am mai apelat odată și mi-a mai dat 100.000 lei.

Sunt minciuni, el nu a luat bani dela mine

niciodată ; sora lui a fost plasată într-un serviciu cu ajutorul sorei mele, prin intervenția mea, din considerente pentru el, pentru că era un om corect. Nu a fost niciodată în 1948 la mine. Dacă îl întrebam îl încurcam.

Mă cunoștea, a asistat de multe ori la convorbirile mele cu KABELATZ și nu m-am ferit de el, pentru că era corect. L-am întrebat: Ai fost la mine acasă? A răspuns: Da, odată. Când am avut prilejul să am niște ofițeri români care povesteau lucruri interesante despre U.R.S.S., că în fiecare sat au găsit câte o baie, debaburi și altele, atunci a fost el la mine. Dacă-l întrebam: Cum ai venit la mine, de ce ți-am cerut eu aceste informații și pentru ce le-ai dat? N-ar fi putut răspunde.

Vă jur pe fericirea mea, nu am superstiții, sunt un materialist, nu cred că dacă eu mint, fiul meu va fi nefericit, e vorba de atitudinea omului față de el însuși, că tot ce v-am spus este adevărat. L-am întrebat pe MOGA dacă atunci când i-am împrumutat bani i-am cerut ceva, a spus că nu i-am cerut nimic. L-am întrebat dacă de atunci ne-am mai văzut, a spus că la Ministerul Construcțiilor, să-mi ceară sfaturi.

Ceilalți martori: Ing. DRAGOS POP a fost confruntat cu mine în octombrie 1953, când a afirmat că STEFANESCU mi-a dat într-o ședință dispozițiuni cu privire la sabotajul liniilor de comunicații, privind împiedicarea Armatei Roșii. Ași fi putut să fac asta numai dacă ași fi trecut în fața frontului român. În fața instanței DRAGOS POP a negat că mi-ar fi cerut STEFANESCU aceasta. El în fața justiției a fost sincer, a arătat că eu nu am dat nici o informație, a spus numai o minciună: La întrebarea: Ți-a spus ceva STEFANESCU despre ATRASCANU și CAIMANOVICI ? Da, a răspuns.

Intrebare

Cu ce scop ai folosit această diversiune ?

Răspuns

Anchetatorul mi-a spus așa : Nu are rost să te opui, partidul îți cere să te situezi pe linia anchetei. Ancheta mi-a arătat că are nevoie de aceste declarații și numai așa voi fi liber în 1954; Mi-a spus: Ți cer să faci o muncă sfântă, revoluționară, de om nou, de marxist.

Intrebare

Astfel de metode , din arsenalul cui le-ai împrumutat d-ta?

Răspuns

Metode?

Intrebare

Cu diversiuni ?

Răspuns

Problema este dacă am avut sau nu agentură de spionaj. Nu este vorba de nici o diversiune.

Intrebare

Repet întrebarea: De unde ai luat astfel de metode?

Răspuns

Cine a făcut diversiune, eu? In aceasta constă diversiunea mea? Eu nu am făcut nici un fel de diversiune, am fost sincer în fața anchetei, nu mi s-a făcut nici un reproș și dacă ași fi vrut să îi induc în eroare, puteam s-o fac dela început.

Intrebare

~~Din arsenalul~~ cui ai împrumutat aceste metode?

Răspuns

Vă rog definiți această frază.

Intrebare

Dela cine ai împrumutat d-ta aceste metode?

Răspuns

Metoda de a răspunde sincer la întrebările anchetatorului am luat-o din convingerea mea de comunist.

Intrebare

Aici este vorba de această agentură, pe care d-ta o pui în ghilimele, de aceea te-am întrebat de unde ai luat aceste metode, de a da nume ireale?

Răspuns

Eu nu am avut nici un interes de a inventa o agentură de spionaj. In noiembrie 1952, -febr. 1953 am fost mereu sub presiune, îndemnat să vorbesc. Nu mi s-a pus nici o întrebare privind unele relații cu STEFANESCU anterioare datei de 1942.

Intrebare

De ce nu răspunzi la întrebare ?

Răspuns

Pentru că nu am făcut nici o diversiune. Eu eram un anchetat, nu aveam posibilitatea să creiez diversiuni, să păcălesc un organ de anchetă înarmat cu toate posibilitățile de a verifica. Nu am avut interesul să fac diversiuni, am stat în fața anchetatorului sub presiune.

Intrebare

Ce scop ai urmărit prin aceasta, de a da lucruri ireale?

Răspuns

Anchetatorul mi-a spus că numai așa voi fi reabilitat și eu afirm că nu există nici o posibilitate de a explica altfel geneza acestei declarații.

Intrebare

Care dintre poezi, îl preferi ?

Răspuns

HEINRICH HEINE.

Intrebare

Si alti poezi ?

Răspuns

RUSKIN, GOETHE.

Intrebare

Dar EMIL ZOLA ?

Răspuns

Este un romanicer, am stimă pentru dînsul.

Intrebare

Si altceva, care este legat de el?

Răspuns

Rolul jucat de el în procesul DREYFUS.

Intrebare

Ce asemănare ar fi între d-ta și EMIL ZOLA?

Răspuns

Voi face următoarea precizare :

Afirm și jur, că apelînd, dînd sugestia nevestii mele, privind apelul la prietenii din afara țării, am sublinia în modul cel mai clar, că doar dacă nu mai vede nici o nădejde pentru rezolvarea favorabilă a problemei mele, dacă întîlnește numai dușmani, ostilitate, neînțelegere, i-am precizat că o părere de a mea, un sfat al meu, sunt date de un om care poate face greșeli foarte mari, care trebuiesc supuse unor critici foarte severe, că ar fi îngrozitor să-i aduc o nenorocire în plus, peste tot ce i-am adus, fără vina mea.

Am precizat că obiectivele mele sunt:

- să mai fiu cu dînsa și cu fiul meu și nora mea
- dacă acest lucru nu se poate, să fiu numit într-o localitate, undeva, eventual în slujba unui consulat din Germania democratică sau Uniunea Sovietică, întrucît cunosc limba rusă.

Ea este membru de partid, și trebuie să gîndească foarte mult, la toate acestea.

Eu consider că întrebarea pusă de Dvs.: ce altă

cerere am mai făcut, este nejust pusă, era o sugestie ; transformând această sugestie în cerere, trebuia să coste multă frământare, i-am spus să gândească foarte mult.

Acum, vreau să reproduc exact ceea ce mi-a scris dînsa, pentru că am citit scrisoarea ei de multe ori înainte dea o arde.

Didi drag, am atîrnat fotografia ta deasupra patului meu și în fiecare seară înainte de culcare stau de vorbă cu tine. Am credința fermă că vom mai fi împreună și vom fi mult mai apropiați ca în ultimul timp.

GAD se dezvoltă foarte bine și seamănă din ce în ce mai mult cu tine, în toate.

Cu vechii prieteni nu mai mă văd, ca să nu le fac lor neplăceri.

Am fost transferată din Ministerul Construcțiilor pe un șantier. Muncesc foarte mult.

În casa noastră mai locuiesc încă 4 familii. Fosta sufragerie este aranjată cu mobila din birou, și este camera mea. GAD are camera lui.

Fără semnătură, fără nimic, nici un cuvînt în plus, nu este în acea scrisoare.

Acum să scriu ceea ce mi-a scris băiatul :

Tătic:

La reîntoarcerea mea din Leningrad, mă bucuram că vom lucra împreună. Am regretat foarte mult, că împrejurările au făcut să fie altfel. Sper însă că aceasta se va întîmpla în curînd.

Am lucrat doi ani la un trust de construcții, la pre-fabricate și acum lucrez la niște lucrări pentru Ministerul Construcțiilor, unde este foarte interesant.

Intrebare

Această sugestie, "în afară" pe care o faci d-ta, ce înțelegi prin ea?

Răspuns

Adică : GEORGE FOCSENEANU din Paris, care mă cunoaște din 1940, trebuia să se adreseze către C.C., chiar nefiind membru de partid.

Mai spuneam soției mele, să distrugă imediat tot, și să rețină ideile principale, să gândească bine.

Intrebare

Acest lucru a fost retransmis de dl.Col.COLER ?

Răspuns

Care lucru?

Intrebare

Aceste scrisori.

Răspuns

Nu.

Vreau să precizez încă ceva.

Dvs. ați tresărit când am spus "angajament de discreție". Acest termen nu este al meu, este al organelor M.A.I., care au vorbit cu mine în prezența D-lui col.Coler la Aiud. Memoriile mele au fost citite de cel puțin 8 sau 9 ofițeri la Aiud, unul din ei a spus că "sunt impresionante", altul că "se va cerceta și dacă am dreptate, mi se va face dreptate" și Dl.col.COLER, după câteva luni, spunându-i că nu am nici un răspuns, mi-a răspuns cu un glas cu multă umanitate: Ai răbdare.

Intrebare

Pe un oarecare URICE l-am cunoscut ?

Răspuns

Nu l-am cunoscut niciodată. Apare în bilete, în anchetă, este un muncitor dela Reșița. Era vorba într-un bilet în legătură cu un sabotaj dela Reșița.

Intrebare

Dar Raul ?

Răspuns

Este radio-telegrafistului STEFANESCU. Nu l-am cunoscut. L-am cunoscut pe DUMITRU SECARA, nume conspirat al lui. Nu a fost adus la proces.

Intrebare

În str.Crîngului ați avut neplăceri înainte de 23 august 1944?

Răspuns

În Crîngului a căzut casa lui PAUL WEXLER.

Intrebare

Nu ați avut neplăceri în urma acestei căderi?

Răspuns

Nu, doar ca prieten, direct nu.

Intrebare

Această cădere s-a întâmplat și pe str.Crîngului. Ai vizitat vreodată casa aceea?

Răspuns

eram prieten cu PAUL WEXLER, am luptat cu el.

Intrebare

Când s-a întâmplat căderea?

Răspuns

Nu știu. Se spune că MIRCEA BIJE a dat această casă

Intrebare

Pe linie de Partid, ce explicație ai dat d-ta?

Răspuns

N-am fost chemat de Partid în această chestiune, nici soția mea.

Intrebare

Cu cât înainte ați avut ședință?

Răspuns

Cu 24 de ore.

Intrebare

reci s?

Răspuns

Cu o zi înainte, după câte știu, am avut o ședință conspirativă acolo, cu soția mea și cu KOFLER, numai noi trei.

Intrebare

În legătură cu PURICE, de ce STEFANESCU era nemulțumit ?

Răspuns

Trebuia să se ia legătura cu el. Eu în bilete scriam ce aflam.

Intrebare

De la cine ai știut că STEFANESCU este nemulțumit?

Răspuns

Așa cum am spus acolo. Biletele le redactam cinstit, nu puteam să-mi inchipui că vreodată vor fi interpretate în alt fel. Ele reprezintă realitatea, sunt scrise în mod spontan, de altfel și BODNARAS le-a citit.

Intrebare

Ce înseamnă 1/6, 2/5, 1/3?

Răspuns

Este o chestiune de care s-a făcut mult caz. Este un bilet cifrat pe care BODNARAS îl cunoaște foarte bine, un cifru cunoscut de C.C. Prin acest cifru se comunica că armele cerute de partid sunt depozitate lângă Brașov, procurate prin col. MIHAIL și KOFLER.

Intrebare

Cine a făcut cifrul?

Răspuns

Cartea după care s-a întocmit cifrul este o carte de NIETSCHE, a fost făcut de soția mea, după pag. 25 din acea carte.

Intrebare

De unde ști că KOFLER a primit aceste bilete ?

Răspuns

Eu am fost arestat după KOFLER. Mi s-a spus să fac declarații așa : că noi ne-am vorbit să nu declarăm relațiile cu STEFANESCU din 1939-1942. Cum se poate că KOFLER nu mi-a spus că biletele i-au fost luate?

Intrebare

Ce legătură există între S.1, S.2., S.4 sau D.1, etc.

Răspuns

Nici o legătură.

Biletele acelea sunt reale, ele oglindesc activitatea și BODNARAS le cunoaște și bazat pe faptul că sunt cinstite, a venit în casa noastră cu reprezentantul sovietic.

Intrebare

De câte ori ai fost verificat pe linie de Partid?

Răspuns

În 1945, am făcut o cerere la C.C. și RANGETZ a cercetat un an cinstea mea politică.

Intrebare

Dar la verificarea din 1949? Cea de bază?

Răspuns

Eu cred că cea din 1945 a fost baza, RANGETZ mi-a spus să am răbdare , a durat un an.

Intrebare

De ce nu ai declarat în legătură cu aceste bilete la verificarea de partid, prezența lor, conținutul lor?

Răspuns

Nu avea rost. Nu m-au întrebat nimic.

Intrebare

Dar de ce nu ai spus d-ta?

Răspuns

Nu avea sens.

Intrebare

Un membru de partid, cînd i se cere autobiografia este dator să-și desfășoare în fața partidului toată activitatea sa în mod amănunțit, mai ales în ilegalitate. D-ta trebuia să spui cum s-a materializat legătura d-tale, activitatea dusă, ce ai făcut, ce ai scris în bilete, unde sunt biletele.

Răspuns

Amănunte din acestea nu aveau rost, am spus că am ținut legătura cu ALEXANDRU STEFANESCU, n-am spus că am luat arme dela STEFANESCU sau un revolver dela KABERATZ.

Intrebare

Partidul nu privește printr-o persoană, este un tot

monolit, d-ta ca membru de partid trebuia să arăți ce ai făcut, pentru a se aprecia.

Răspuns

Cred că acei care m-au verificat trebuie să știe mai mult ca mine.

Intrebare

Intrebarea era așa: Dacă la verificare ai vorbit despre aceste bilete.

Răspuns

Nu am avut ocazia, pentru că se punea întrebări.

Secretar al C.C. a fost întâi C. FIRVULESCU, apoi a venit ANA PAUKER. La FIRVULESCU am arătat că nu funcționează bine legătura mea; există un bilet al meu din care se reflecta o nemulțumire și anume că o tov. din U.I. ne comunicase că va avea loc o ședință la U.P. pentru anumite probleme financiare; KOFLER mi-a spus să mă duc, și eu am telefonat la STROE MIHNEA pentru că nu cunoșteam telefonul lui KOFLER, întrebând numărul lui de telefon. Mi l-a dat și vorbind cu el m-a bruscăt. Am raportat lui FIRVULESCU și la o ședință l-a desărcinat pe KOFLER de sarcina sa ca responsabil financiar și l-a însărcinat pe VIJOLI Care a spus că îi este penibilă situația. Apoi, i-am povestit lui ANA PAUKER relațiile cu ALEXANDRU STEFANESCU.

I-am arătat despre munca mea, că din oct. 1943 am luat legătura cu STEFANESCU și că raportez C.C.-ului toate radiogramele. Eu nu știu unde sunt biletele, la KOFLER sau la C.C.

13 aprilie 1955.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

=====

11 iulie 1955

Orașul București.-

Interogatoriul a început la ora 18. Interogatoriul s-a terminat la ora 13,40'.--

Eu, Căpitan PERLEA GHEORGHE, am interogat în calitate de anchetator, pe arestatul CALMANOVICI EMIL, născut la 4 martie 1896 în Piatra Neamț, cetățean român, de naționalitate română, exclus din P.M.R. din 1952, absolvent al Politehnicii din Munchen, de profesie inginer constructor, ultimul domiciliu în București Str. Popa Sapcă Nr.4, căsătorit cu CECILIA în etate de 47 ani, domiciliază la București, la adresa de mai sus, fiul meu CAD CALMANOVICI, etate 29 ani, inginer constructor, domiciliază la aceeași adresă de mai sus. Tatăl meu MENDEL, a posedat un local. Până în 1947 am fost membru P.C.R. Nu am fost decorat. Serviciul militar satisfăcut la Reg.II. Căi Ferate Geniu, Slt. în rezervă. Nu am fost prizonier. Am făcut studiile în Germania din anul 1915 până în 1921.-- Nu am făcut parte din bande sau organizații contrarevoluționare. Am fost judecat și condamnat la muncă silnică pe viață pentru delictul de înaltă trădare.--

Intrebare: Dta. arăți că ești condamnat la muncă silnică pe viață; precizează când ai fost condamnat și în ce penitenciar ai fost depus ?

Răspuns: Am fost condamnat la 13 aprilie 1954, și depus la Penitenciarul Aiud la data de 20 aprilie 1954, unde am stat până la data de 20 ianuarie 1955, când am fost trimis la Penitenciarul Văcărești.--

Intrebare: Arată dta. dacă în timpul cât ai stat la Penitenciarul Aiud ai făcut vre-un memoriu și către cine l-ai adresat ?

Răspuns: În timpul cât am fost deținut la Penitenciarul Aiud, începînd din luna iunie 1954 am adresat 7 memorii C.C. al P.M.R. și unor conducători fruntași ai Partidului, după cum urmează: În luna iunie 1954 am adresat un memoriu C.C. al P.M.R. unui Comisiei de Control al Partidului, apoi pînă în luna noiembrie am mai făcut diverse reveniri la memoriile ce le adresasem C.C. al P.M.R. și

Comisiei de Control a P.M.R.-

Ultimul memoriu l-am făcut în luna noiembrie 1954, la cererea unui delegat al M.A.I. după care în luna ianuarie am fost transferat la București în Penitenciarul Văcărești.-

Toate memoriile ce le-am făcut la Aiud, au fost făcute oficial și predate conducerii închisorii, afară de ultimul memoriu ce l-am făcut, pentru M.A.I. care a fost luat chiar de către delegatul M.A.I.-

Intrebare: După ce ai fost transferat dela Aiud la Penitenciarul Văcărești ai mai făcut vre-un memoriu.-

Răspuns: După transferarea mea dela Aiud la Văcărești în luna februarie 1955, am făcut încă un scurt memoriu, către conducerea închisorii, în fond adresat M.A.I.-ului ca urmare la convorbirea avută cu un delegat al M.A.I. care m-a vizitat la Văcărești.-

Intrebare: Precizează dte. dacă în afara memoriilor ce le-ai adresat conducerii C.C. al P.M.R. și celelalte despre care ai arătat mai sus, ai mai scris ceva pînă în prezent ?

Răspuns: Când am fost în Penitenciarul Văcărești am primit din partea conducerii închisorii, un dosar cu diverse planuri ce privea amenajarea unei ferme agricole zootehnice, în com. Salcia. Aceste proiecte au fost elaborate la secția tehnică din Aiud, fără colaborarea mea, permanentă, eu făcînd numai o măsurătoare pentru un panoutip. Primind aceste planuri, fără ca să mi se precizeze ce am de făcut și mi s-a spus ca să fac o notă cu tot ce este nevoie în legătură cu prelucrarea dosarului de planuri.-

Constatînd nepopriviri esențiale în materialul scriptic primit, am cerut conducerii închisorii să-mi dea posibilitatea ca să vorbesc aceste chestiuni cu un tehnician de profesie din partea M.A.I.-ului care era la curent cu aceste probleme.-

După aceasta eu am făcut o notă cu o serie de observațiuni în legătură cu ceea ce aveam de făcut și am predat-o pentru M.A.I.-

Ca urmare a acestei note, au venit trei tehnicieni din cadrul M.A.I. cu care am discutat în jurul lucrării ce o promisem să execut, informîndu-i totodată că am făcut măsurătorile și extrasul de materiale și că trebuie să le trec pe curat.-

La un moment dat discuțiile au fost întrerupte, delegații M.A.I. au plecat spunînd că se vor înapoia, imediat, însă totul a rămas așa, neterminat, deoarece nu s-au mai înapoiat.-

După două zile a venit în celula mea dl. comandant al închisorii, însoțit de un delegat din cadrul M.A.I. pe care-l cunoscusem

la Aiud în 14 decembrie 1954, care mi-a făcut unele reproșuri vagi și m-a desărcinat de a mai face acea lucrare.--

După ce s-a produs acest lucru, eu am făcut acel memoriu despre care am arătat mai sus și rămânând fără rezultat am fost desorientat pentru că planurile au rămas la mine în celulă și de lucrat nu lucram nimic la ele, decât în mică măsură.--

În acest timp, când s-au produs cele de mai sus, văzându-mă din nou izolat și în inactivitate, contrariu celor ce credeam eu, că voi fi scos din această inactivitate și voi putea fi redat vieții libere în urma memoriilor făcute în care expuneam activitatea mea din trecut, am recurs la un organ de pază al penitenciarului pentru a lua legătura în afară cu familia mea, transmitând o scrisoare.--

Intrebare: Când ai luat legătura cu acel organ de pază dela Penitenciarul Văcărești și cum se numește acesta ?

Răspuns: Am luat legătură cu acel organ de pază în februarie 1955, însă nu rețin data, dar în orice caz după ce am făcut ultimul memoriu la M.A.I. în timp ce eram la Văcărești.--

Numele acelei persoane nu-l cunosc.--

Intrebare: Unde s-a produs acest lucru și ce discuții ai avut cu acel organ de pază ?

Răspuns: Într-o dimineață când persoana care făcea pază la celula mea, în care eram încarcerat în Penitenciarul Văcărești, pentru a-mi aduce mâncare, eu i-am spus că sînt "comunist" membru de "Partid" eu și soția mea și l-am întrebat dacă este și el membru de Partid la care nu mi-a răspuns nimic, apoi i-am spus că eu nu sînt un dușman și că sînt într-o situația foarte grea, că am familie în București și de patru ani nu știu nimic despre ei. Din discuțiile ce le-am avut cu el am aflat că are trei copii. Acestea au fost primele discuții ce le-am avut cu acea persoană care făcea paza celulei mele.--

După ce am avut primele discuții cu acesta, când a venit în schimb am tatonat din nou, începînd să-i vorbesc despre mine arătîndu-i că eu nu sînt un dușman al regimului actual că soția și fiul meu sînt membrii P.M.R. și că dacă ar face un serviciu pentru mine, nu ar servi un dușman. În discuții apoi i-am propus ca să-mi ducă o scrisoare la familia mea, cerîndu-i în același timp discreție deplină și să nu mă denunțe. La cele spuse de mine, persoana care făcea paza celulei mele mi-a spus că el nu mă va denunța, însă să nu cumva să-l atrag eu într-o cursă, să-l nenorocesc, că are trei copii. Aceste discuții au avut loc tot în celula mea, în care eram încarcerat.--

Intrebare: La propunerea d-tale. a fost de acord omul de pază

să-ți ducă scrisoarea acasă ?

Răspuns: Da, a fost de acord, deoarece în discuțiile avute cu el în acest scop, i-am spus că va fi bine recompensat și i-am promis suma de 600 lei; bani ce-i va primi dela familia mea, când va duce scrisoarea.-

După ce el a acceptat să-mi facă acest serviciu, a doua zi când a venit din nou în schimbul de pază; eu am scris scrisoarea adresată familiei mele, pe o hîrtie de plan ce le aveam în celula mea, și apoi i-am dat-o acelei persoane să ducă acasă la familia mea.-

Intrebare: Ce i-ai spus dta. acelei persoane de pază când i-am dat scrisoarea să ducă la familia dtale. ?

Răspuns: Când i-am dat scrisoarea acelei persoane i-am atras atenția să aibe grije ca scrisoarea să nu cadă în mîinile altei persoane, în afara familiei mele, pentru că ar însemna ca acest lucru să aibe foarte grave urmări asupra mea.-

Apoi i-am spus că eu nu sînt vinovat și deaceia doresc ca să iau legătura cu familia mea în afară.-

I-am mai spus că decît să cadă acea scrisoare în alte mîini să ne lipsim de a mai face acest lucru, fapt în urma căruia omul de pază m-a asigurat că nu se va întîmpla nimic și că el va avea grije ca scrisoarea să ajungă la familia mea, cerîndu-mi în acelaș timp și el să fiu discret și să nu cumva să-l atrag eu în vre-o cursă.-

Intrebare: După ce i-ai dat scrisoarea care a fost rezultatul ?

Răspuns: După ce i-am dat scrisoarea la primul schimb când el era de serviciu, l-am întrebat dacă a dat scrisoarea familiei mele la care mi-a răspuns că nu a avut posibilitate să de a.-

Atunci l-am întrebat dacă scrisoarea este la el și dacă nu poate fi găsită de cineva.-

La cele întrebate de mine omul de pază mi-a spus că scrisoarea este pusă bine și că nu poate da nimeni de ea și că o va duce cu prima ocazie.-

După ce mi-a adus la cunoștință cele de mai sus, a doua zi când a venit la serviciu în schimbul lui, mi-a comunicat că a predat scrisoarea cumnatei mele dr. SOLOMON ELENA, și că i-a spus că să vină după răspuns și după bani altădată, peste cîteva zile.-

Intrebare: Cum a ajuns scrisoarea la cumnata dtale. deoarece ai arătat că scrisoarea a fost adresată soției dtale. respectiv familiei dtale. ?

Răspuns : Deși scrisoarea era adresată familiei mele respectiv soției mele, când i-am dat scrisoarea omului de pază i-am indicat adresa din str. Popa Tatu nr.22, la cumnata mea și i-am spus s-o predea lui SOLOMON ELENA cumnata mea.-

Întrebare: Dece nu ai trimis scrisoarea direct soției d-tale și ai trimis-o cumnatei d-tale ?

Răspuns: Am socotit ca este mai prudent ca să trimit scrisoarea cumnatei mele decât soției mele, crezînd că ea ar putea fi urmărită de către organele de stat și totodată nu mai știu dacă a rămas la adresa la care am lăsat-o când am fost arestat

Deasemeni m-am gîndit ca nu puteam să trimit un milițian la soția mea cînd eu eram condamnat și am socotit că este și mai practic pentru milițian de a găsi adresa mai ușor pe str Popa Tatu decât pe str. Popa Sapcă unde locuia soția mea.-

Întrebare: Dece a fost nevoie să iei aceste măsuri de precauție ?

Răspuns: Am luat aceste măsuri de precauție pentru că știam că a lua legătura cu familia pe această cale este ilegal și nu cerusem conducerei închisorii să-mi permită să scriu familiei și aceasta nu am făcut-o deoarece am scris o scrisoare către familia mea oficial cînd eram la Aiud însă fără niciun rezultat. Totuși am socotit că fapta mea este legitimă deoarece aveam conștiința că sînt nevinovat.-

Întrebare: Continua și arată dacă ai primit răspuns din partea familiei d-tale după ce ai trimis scrisoarea cumnatei d-tale ?

Răspuns: După ce scrisoarea a fost predată cumnatei mele, la cîteva zile a venit omul de pază și mi-a comunicat la întrebarea mea că a fost la cumnata mea și că a primit suma de 600 lei și că i s-a spus ca să se ducă după răspuns a doua zi.-

Astfel după ce am avut aceste discuții cu omul de pază la 3-4 zile a venit cînd era de serviciu în schimbul său și mi-a adus un bilet scris de soția mea și de fiul meu, spunîndu-mi în acelaș timp că cumnata mea i-a spus că duminică i se va da un răspuns amplu, deoarece are timp să-l scrie și să se ducă să ia acest răspuns. Acest răspuns precizez că nu mi-a fost adus, iar omul de pază mi-a comunicat că nu i s-a mai dat niciun răspuns.-

Întrebare: Care era conținutul răspunsului primit prin biletul ce vi-a fost adus de către omul de pază ?

Răspuns: Conținutul răspunsului ce mi-a fost trimis din partea familiei, prin biletul ce l-am primit dela omul de pază era urmatorul: "Didi dragă" am atârnat fotografia ta deasupra patului meu și în fiecare seară stau de vorbă cu tine.-

Am credința fermă că vom fi iară împreună și că vom fi mult mai aproape decât am fost în ultimul timp.-

GAD se dezvoltă foarte bine și își seamănă din ce în ce mai mult cu tine, în toate.- E foarte draguț cu mine, ca cel mai atent soț.-

Am fost transferată din Ministerul Construcțiilor pe șantierul de construcții ca planificatoare. Muncesc foarte mult. Cu vechii prieteni nu mă întâlnesc, eu îi evit ca să nu le fac lor neplăceri. În casa noastră mai lăcuiesc încă patru familii, noi avem sufrageria pe care am mobilat-o cu mobila din birou. Este camera mea, GATD are camera lui.-

Băiatul mi-a scris: "Tataie la reîntoarcerea mea din Leningrad mă bucuram că vom lucra împreună. Am regretat că împrejurările au făcut să fie altfel, sper însă că aceasta se va întâmpla în curînd.-

Am lucrat 2 ani la un trust de construcții, iar acum lucrez la Institutul de Proiectări de Construcții al Ministerului Construcțiilor ca proiectant, este foarte interesant.-

Acesta este conținutul exact al răspunsului primit la Penitenciarul Văcărești dela familia mea. După acest bilet nu am mai primit niciun răspuns așa cum am arătat mai sus, iar la 21 febr.a.c. am fost transferat dela Penitenciarul Văcărești la Penitenciarul Galați unde am stat două zile, de unde am fost dus la Penitenciarul Braila și apoi dus într-o clădire pe care nu o cunosc, unde am stat o singură zi, de unde apoi am fost dus într-o altă clădire în afara Bucureștiului, unde am ajuns la 25 febr.a.c. Aci pe data de 5-6 și 13 aprilie am fost cercetat de către o comisie de ancheta.-

După ce am citit prezentul proces verbal cuvînt cu cuvînt și am constatat că el corespunde în total cu cele declarate de mine îl susțin și semnez.-

SEF DE BIROU
CAPITAN,

SS/ CALMANOVICI EMIL

Gh.Perlea

Conform cu procesul verbal
original din 11 iulie 1955, ce se
găsește la dosarul de ancheta nr. _____

ANCHETATOR,

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

11 iulie 1955 Orașul București.-

Interogatoriul a început la ora 18. Interogatoriul s-a terminat la ora 13,40'.

Eu, Căpitan PERLEA GHEORGHE, am interogat în calitate de anchetator, pe arestatul CALMANOVICI EMIL, născut la 4 martie 1896 în Piatra Neamț, cetățean român, de naționalitate română, exclus din P.M.R. din 1952, absolvent al Politehnicii din München, de profesie inginer constructor, ultimul domiciliu în București Str. Popa Săpcă Nr.4, căsătorit cu CECILIA în etate de 47 ani, domiciliază că București, la adresa de mai sus, fiul meu CAD CALMANOVICI, etate 29 ani, inginer constructor, domiciliază la aceeași adresă de mai sus. Tatăl meu MENDEL, a posedat un local. Până în 1947 am fost membru P.C.R. Nu am fost decorat. Serviciul militar satisfăcut la Reg.II. Căi Ferate Geniu, Slt. în rezervă. Nu am fost prizonier. Am făcut studiile în Germania din anul 1915 până în 1921.- Nu am făcut parte din bande sau organizații contrarevoluționare. Am fost judecat și condamnat la muncă silnică pe viață pentru delictul de înaltă trădare.-

Intrebare: Dta. arăți că ești condamnat la muncă silnică pe viață, precizează când ai fost condamnat și în ce penitenciar ai fost depus ?

Răspuns: Am fost condamnat la 13 aprilie 1954, și depus la Penitenciarul Aiud la data de 20 aprilie 1954, unde am stat până la data de 20 ianuarie 1955, când am fost trimis la Penitenciarul Văcărești.-

Intrebare: Arată dta. dacă în timpul cât ai stat la Penitenciarul Aiud ai făcut vre-un memoriu și către cine l-ai adresat ?

Răspuns: În timpul cât am fost deținut la Penitenciarul Aiud, începând din luna iunie 1954 am adresat 7 memorii C.C. al P.M.R. și unor conducători fruntași ai Partidului, după cum urmează: În luna iunie 1954 am adresat un memoriu C.C. al P.M.R. unui Comisiei de Control al Partidului, apoi până în luna noiembrie am mai făcut diverse reveniri la memoriile ce le adresasem C.C. al P.M.R. și

Comisiei de Control a P.M.R.-

Ultimul memoriu l-am făcut în luna noiembrie 1954, la cererea unui delegat al M.A.I. după care în luna ianuarie am fost transferat la București în Penitenciarul Văcărești.-

Toate memoriile ce le-am făcut la Aiud, au fost făcute oficial și predate conducerii închisorii, afară de ultimul memoriu ce l-am făcut, pentru M.A.I. care a fost luat chiar de către delegatul M.A.I.-

Intrebare: După ce ai fost transferat dela Aiud la Penitenciarul Văcărești ai mai făcut vre-un memoriu.-

Răspuns: După transferarea mea dela Aiud la Văcărești în luna februarie 1955, am făcut încă un scurt memoriu, către conducerea închisorii, în fond adresat M.A.I.-ului ca urmare la convorbirea avută cu un delegat al M.A.I. care m-a vizitat la Văcărești.-

Intrebare: Precizează dta. dacă în afara memoriilor ce le-ai adresat conducerii C.C. al P.M.R. și celelalte despre care ai arătat mai sus, ai mai scris ceva pînă în prezent ?

Răspuns: Când am fost în Penitenciarul Văcărești am primit din partea conducerii închisorii, un dosar cu diverse planuri ce privea amenajarea unei ferme agricole zootehnice, în com. Galcia. Aceste proiecte au fost elaborate la secția tehnică din Aiud, fără colaborarea mea, permanentă, eu făcînd numai o măsurătoare pentru un panoutip. Primind aceste planuri, fără ca să mi se precizeze ce am de făcut și mi s-a spus ca să fac o notă cu tot ce este nevoie în legătură cu prelucrarea dosarului de planuri.-

Constatînd nepotriviri esențiale în materialul scriptic primit, am cerut conducerii închisorii să-mi dea posibilitatea ca să vorbesc aceste chestiuni cu un tehnician de profesie din partea M.A.I.-ului care era la curent cu aceste probleme.-

După aceasta eu am făcut o notă cu o serie de observațiuni în legătură cu ceea ce aveam de făcut și am predat-o pentru M.A.I.-

Ca urmare a acestei note, am venit trei tehnicieni din cadrul M.A.I. cu care am discutat în jurul lucrării ce o primisem să execut, informîndu-i totodată că am făcut măsurătorile și extrasul de materiale și că trebuie să le trec pe curat.-

La un moment dat discuțiile au fost întrerupte, delegații M.A.I. au plecat spunînd că se vor înapoia, imediat, însă totul a rămas așa, neterminat, deoarece nu s-au mai înapoiat.-

După două zile a venit în celula mea dl. comandant al închisorii, însoțit de un delegat din cadrul M.A.I. pe care-l cunoscusem

la Aiud în 14 decembrie 1954, care mi-a făcut unele reproșuri la vagi și m-a desărcinat de a mai face acea lucrare.-

După ce s-a produs acest lucru, eu am făcut acel meci despre care am arătat mai sus și rămânând fără rezultat am fost desorientat pentru că planurile au rămas la mine în celulă și de lucrat nu lucram nimic la ele, decât în mică măsură.-

În acest timp, când s-au produs cele de mai sus, văzându-mă din nou izolat și în inactivitate, contrariu celor ce credeam, că voi fi scos din această inactivitate și voi putea fi redus la libertate în urma memoriilor făcute în care expuneam activitatea mea din trecut, am recurs la un organ de pază al penitenciarului pentru a lua legătura în afară cu familia mea, transmitând o scrisoare.-

Intrebare: Când ai luat legătura cu acel organ de pază dela Penitenciarul Văcărești și cum se numește acesta ?

Răspuns: Am luat legătură cu acel organ de pază în februarie 1955, însă nu rețin data, dar în orice caz după ce am făcut ultimul memoriu la M.A.I. în timp ce eram la Văcărești.-

Numele acelei persoane nu-l cunosc.-

Intrebare: Unde s-a produs acest lucru și ce discuții ai avut cu acel organ de pază ?

Răspuns: Într-o dimineață când persoana care făcea pază la celula mea, în care eram încarcerat în Penitenciarul Văcărești, pentru a-mi aduce mâncare, eu i-am spus că sînt "comunist", membru de "Partid" eu și soția mea și l-am întrebat dacă este și el membru de Partid la care nu mi-a răspuns nimic, apoi i-am spus că eu nu sînt un dușman și că sînt într-o situația foarte grea, că am familie în București și de patru ani nu știu nimic despre ei. Din discuțiile ce le-am avut cu el am aflat că are trei copii. Acestea au fost primele discuții ce le-am avut cu acea persoană care făcea paza celulei mele.-

După ce am avut primele discuții cu acesta, când a venit în schimb am tatonat din nou, începînd să-i vorbesc despre mine arătîndu-i că eu nu sînt un dușman al regimului actual că soția și fiul meu sînt membrii P.M.R. și că dacă ar face un serviciu pentru mine, nu ar servi un dușman. În discuții apoi i-am propus ca să-mi ducă o scrisoare la familia mea, cerîndu-i în același timp discreție deplină și să nu mă denunțe. La cele spuse de mine, persoana care făcea paza celulei mele mi-a spus că el nu mă va denunța, însă să nu curva să-l atrag eu într-o cursă, să-l nenorocesc, că am familie în București și de patru ani nu știu nimic despre ei. În care eram încarcerat.-

Intrebare: La preluarea datelor, a fost de acord omul de pază

ai-ți ducă scrisoarea acasă ?

Răspuns: Da, a fost de acord, deoarece în discuțiile avute cu el în acest scop, i-am spus că va fi bine recompensat și i-am promis suma de 600 lei, bani ce-i va primi dela familia mea, când va duce scrisoarea.-

După ce el a acceptat să-mi facă acest serviciu, a doua zi a venit din nou în schimbul de pază, eu am scris scrisoarea adresată familiei mele, pe o hîrtie de plan ce le aveam în posesia mea, și apoi i-am dat-o acelei persoane să ducă acasă la familia mea.-

Intrebare: Ce i-ai spus dta. acelei persoane de pază când i-ai dat scrisoarea să ducă la familia dta. ?

Răspuns: Când i-am dat scrisoarea acelei persoane i-am atras atenția să aibe grije ca scrisoarea să nu cadă în mîinile altei persoane, în afara familiei mele, pentru că ar însemna ca acest lucru să aibe foarte grave urmări asupra mea.-

Apoi i-am spus că eu nu sînt vinovat și deaceia doresc ca să iau legătura cu familia mea în sferă.-

I-am mai spus că decît să cadă acea scrisoare în alte mîini să ne lipsim de a mai face acest lucru, fapt în urma căruia omul de pază m-a asigurat că nu se va întîmpla nimic și că el va avea grije ca scrisoarea să ajungă la familia mea, cerîndu-mi în acelaș timp și el să fiu discret și să nu cumva să-l atrag eu în vre-o cursă.-

Intrebare: După ce i-ai dat scrisoarea care a fost rezultatul ?

Răspuns: După ce i-am dat scrisoarea la primul schimb cînd el era de serviciu, l-am întrebat dacă a dat scrisoarea familiei mele la care mi-a răspuns că nu a avut posibilitate să de a.-

Atunci l-am întrebat dacă scrisoarea este la el și dacă nu poate fi găsită de cineva.-

La cele întrebate de mine omul de pază mi-a spus că scrisoarea este pusă bine și că nu poate da nimeni de ea și că o va duce cu prima ocazie.-

După ce mi-a adus la cunoștință cele de mai sus, a doua zi cînd a venit la serviciu în schimbul lui, mi-a comunicat că a predat scrisoarea cunamatei mele dr. SOLOMON ELENA, și că i-a spus că să vină după răspuns și după bani altădată, peste cîteva zile.-

Intrebare: Cum a ajuns scrisoarea la cunata dta. deoarece ai spus că ai dat-o omului de pază ?

.....

Răspuns : Deși scrisoarea era adresată familiei mele respectiv soției mele, când i-am dat scrisoarea omului de pază i-am indicat adresa din str. Popa Tatu nr.22, la cumnata mea și i-am spus s-o predea lui SOLOMON ELENA cumnata mea.-

Intrebare: Dece nu ai trimis scrisoarea direct soției d-tale și ai trimis-o cumnatei d-tale ?

Răspuns: Am socotit că este mai prudent ce să trimit scrisoarea cumnatei mele decât soției mele, crezând că ea ar putea fi urmărită de către organele de stat și totodată nu mai știam dacă a rămas la adresa la care am lăsat-o când am fost arestat

Deasemeni m-am gândit că nu puteam să trimit un milițian la soția mea când eu eram condamnat și am socotit că este și mai practic pentru milițian de a găsi adresa mai ușor pe str Popa Tatu decât pe str. Popa Sapcă unde locuia soția mea.-

Intrebare: Dece a fost nevoie să iei aceste măsuri de precauție ?

Răspuns: Am luat aceste măsuri de precauție pentru că știam că a lua legătura cu familia pe această cale este ilegal și nu cerusem conducerii închisorii să-mi permită să scriu familiei și aceasta nu am făcut-o deoarece am scris o scrisoare către familia mea oficial când eram la Aiud însă fără niciun rezultat. Totuși am socotit că fapta mea este legitimă deoarece aveam conștiința că sînt nevinovat.-

Intrebare: Continua și arată dacă ai primit răspuns din partea familiei d-tale după ce ai trimis scrisoarea cumnatei d-tale ?

Răspuns: După ce scrisoarea a fost predată cumnatei mele, la cîteva zile a venit omul de pază și mi-a comunicat la întrebarea mea că a fost la cumnata mea și că a primit suma de 600 lei și că i s-a spus ca să se ducă după răspuns a doua zi.-

Astfel după ce am avut aceste discuții cu omul de pază la 3-4 zile a venit când era de serviciu în schimbul său și mi-a adus un bilet scris de soția mea și de fiul meu, spunîndu-mi în același timp că cumnata mea i-a spus că duminică i se va da un răspuns amplu, deoarece are timp să-l scrie și să se ducă să ia acest răspuns. Acest răspuns precizez că nu mi-a fost adus, iar omul de pază mi-a comunicat că nu i s-a mai dat niciun răspuns.-

Intrebare: Care era conținutul răspunsului primit prin biletul ce ți-a fost adus de către omul de pază ?

Răspuns: Conținutul răspunsului ce mi-a fost trimis din partea familiei, prin biletul ce l-am primit dela omul de pază era urmatorul: "Didi dragă" am atârnat fotografia ta deasupra patului meu și în fiecare seară stau de vorbă cu tine.-

Am credința fermă ca vom fi iară împreună și că vom fi mult mai aproape decât am fost în ultimul timp.-

GAD se desvolta foarte bine și își seamănă din ce în ce mai mult cu tine, în toate.- E foarte draguț cu mine, ca cel mai atent soț.-

Am fost transferată din Ministerul Construcțiilor pe șantierul de construcții ca planificatoare. Muncesc foarte mult. Cu vechii prieteni nu mă întâlnesc, eu îi evit ca să nu le fac lor neplăceri. În casa noastră mai lăcuiesc încă patru familii, noi avem sufragiul pe care am mobilat-o cu mobila din birou. Este camera mea, GATD are camera lui.-

Baiatul mi-a scris: "Tataie la reîntoarcerea mea din Leningrad mă bucură ca vom lucra împreună. Am regretat că împrejurările au făcut să fie altfel, sper însă că aceasta se va întâmpla în curând.-

Am lucrat 2 ani la un trust de construcții, iar acum lucrez la Institutul de Proiectări de Construcții al Ministerului Construcțiilor ca proiectant, este foarte interesant.-

Acesta este conținutul exact al răspunsului primit la Penitenciarul Văcărești dela familia mea. După acest bilet nu am mai primit niciun răspuns așa cum am arătat mai sus, iar la 21 febr.a.c. am fost transferat dela Penitenciarul Văcărești la Penitenciarul Galați unde am stat două zile, de unde am fost dus la Penitenciarul Braila și apoi dus într-o clădire pe care nu o cunosc, unde am stat o singură zi, de unde apoi am fost dus într-o altă clădire în afara Bucureștiului, unde am ajuns la 25 febr.a.c. Aci pe data de 5-6 și 13 aprilie am fost cercetat de către o comisie de ancheta.-

După ce am citit prezentul proces verbal cuvînt cu cuvînt și am constatat că el corespunde în total cu cele declarate de mine îl susțin și semnez.-

SEF DE BIROU

SS/ CALMANOVICI EMIL

C A P I T A N,

Gh. Perlea

Conform cu procesul verbal original din 11 iulie 1955, ce se găsește la dosarul de ancheta nr. _____

ANCHETATOR,

264

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

11 VIII 1955 Orașul București

Interogatoriul a început la ora 18 și minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 13 și 40 minute. 12 VII 1955

Eu, Căpitan Petru Gheorghe
am interogat în calitate de anchetator pe arestatul

- (pe arestatul, reținutul, martorul)
1. Numele Colmanovici 2. Prenumele Emil
3. Anul, luna și ziua nașterii 4 martie 1896 4. Locul nașterii
orasul Piatra Neamt
5. Cetățenia Română 6. Naționalitatea Română
7. Apartenența politică exclus P.M.R. din ce an 1952
8. Studii absolvent al Politehnicii din München
(când, unde și ce școală a absolvit)
9. Profesia Inginer constructor 10. Ultimul loc de muncă și
funcția —

11. Ultimul domiciliu București str. Popa Șoșea Nr. 4
12. Situația familială Căsătorit, cu Cecilia, în etate de 47
ani, domiciliată în București la adresa de mai sus (soția, copii, numele lor, vârsta lor, domiciliu și ocupația)
Fiuul sau GAD Colmanovici, etate 29 ani
Inginer constructor, domiciliată la adresă
adresa de mai sus.

13. Origina socială Tatăl sau Menolă, a părăsit un local
(averea părinților până la 23 August

1944 și în prezent)

14. Activitatea politică până în 1947 membru P.C.R.
(în ce partide politice a fost.

Participare în alegeri)

Semnătura,

Tealmanu

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale Nu a fost decorat
(înainte și după 23 August 1944)

16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție Reg. II coș ferate rumi
slt, în rezervă

17. Dacă a fost prizonier Nu a fost prizonier
(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce A făcut
studii în Germania din anul 1915, până
în 1921.

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare Nu
a făcut parte

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost
condamnat A fost judecat și condamnat la muncă
silnică pe viață, pentru obiectul de muncă
trădare.

Intrebare: Dea arătați că ați fost condamnat la muncă
silnică pe viață; precizați când și la ce
condamnat și în ce penitenciar ați fost deținuț?

Răspuns

Am fost condamnat la 13 aprilie 1954 în
deținuț, la Penitenciarul Ainel la data de
20 aprilie 1954, unde am stat, până la
data de 20 iunie 1955, când am fost trimis
la Penitenciarul Văcărești.

Intrebare

Arătați D-va, unde în timpul cât ați stat la
Penitenciarul Ainel, ați făcut vreun memo-
riu în către cine l-ați adresat?

Semnătura,
E. I. I. I.

Urmare: Răzvan

În timpul cât am fost detinut la Penitenciarul Aiud, începând din luna iunie 1954, am aderat 7 membri, C.C. al PMR și unor conducători frunteni ai Partidului, după cum urmează:

În luna Iunie 1954, am aderat un membru C.C. al PMR, unul comitei de control al Partidului, apoi până în luna noiembrie am mai făcut diverse renunțări la membrii-le ce la aderasem, C.C. al PMR și comitei de control a PMR.

Ultimul membru l-am făcut, în luna noiembrie 1954, la cererea unui delegat al M.A.I., după care, în luna ianuarie am fost transferat la București în Penitenciarul Văcărești.

Toate memoriile, ce le-am făcut la Aiud, au fost, făcute oficial și predate, conducerei închisorii, afară de ultimul memoriu, ce l-am făcut, pentru M.A.I., care a fost lăsat afară de către delegatul M.A.I.

Intrebare

După ce ai fost transferat, de la Aiud la Penitenciarul Văcărești ai mai făcut vreun memoriu?

Răzvan

După transferarea mea de la Aiud la Văcărești, în luna februarie 1955, am făcut, încă un scurt memoriu, către conducerea închisorii. În fond, aderat, M.A.I.ului, ca urmare la comorțirea, amută cu un delegat al M.A.I. care ma vizitat la Văcărești.

Semnătura,
E. almanis

Urmare: Intrebare

Precizată D-ta, dacă în sfera memoriei
ei le-ai adăugat, conduceri C.C. al P.M.R. în celelalte
dispre care ai arătat mai sus; ai mai scris
cuma până în prezent.

Răspuns

Când am fost, în Penitenciarul Văcărenți, am
primit, din partea conducerii închisorii, un
donor, cu diverse planuri, ce privea, organizarea
unei ferme, agricole, Zăteștii, în com.

Selcia. Aceste proiecte au fost elaborate la
netia tehnică din Buid, fără colorarea
mă, permanentă, cu făcând mui a
măsurătoare, pentru un punct tip.

Primiind aceste planuri, fără ca să mi
se precizeze, ce am de făcut și mi se spus
ca să fac a nota cu tot ce este necesar, în
legătură cu, prelucrarea donului de
planuri.

Constatând neexistența esențială în materialul
scriptic primit, am cerut conducerei închisorii
să-mi dea posibilitatea, ca să vorbesc
cu aceste chestiuni, cu un tehnician de profesie
din parte M.A.I., care era la curent cu aceste
probleme.

După ce am auzit că am făcut a nota cu
a scris de observații, în legătură cu
ceia ce am am olistat, și am prestat pentru
M.A.I.

Ca urmare a acestei note, au venit, trei
tehnicieni din cadrul M.A.I., cu care am discutat

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către arestat sau
martor, iar ultima pagină și de către anchetator.

E. I. I. I. I.

Urmare: După ce am avut primele discuții cu acesta, când a venit, în schimb am tăcut din nou, negând vîi vorbese despre mine, arătându-mi că eu nu sunt un oligarh al regiunii, actual că nația n' fiul meu sunt membri PMR și că oarecî ar face un omicid, pentru mine, nu ar scrie un oligarh.

În discuții apoi i-am propus ca să-mi ducă a scrie la familia mea, arătându-mi același timp discreție și plină și să nu mă deranjeze. La cele spuse de mine, persoana care făcea poza celui mele, mia spus că el nu mă deranja însă să nu cumva să-l atroz cu într-o cursă să-l nenorocesc, că are 3 copii. Astea discuții au avut loc tot în celula mea, în care eram încarcerat.

Intrebare

La propunerea d-tale a fost de acord omul de poze să-ți ducă scrierea acord?

Răspuns

Da a fost de acord, deoarece în discuțiile amute cu el în acest scop, i-am spus că va fi bine recompensat și i-am promis suma de 600 lei, bani c. i. va primi de la familia mea când va duce scrierea.

După ce el a acceptat să-mi facă acest omicid a spus că când a venit din nou în schimbul de poze, eu am scris scrierea, adresată familiei mele, pe a hîrtie, de plan c. l. omom în celula mea și apoi i-am dat acelei persoane să ducă acord la familia mea.

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Ecamandey

Urmare: Intrebare

Ce îmi spus o ta, a celei persoane, de păta, când îmi dă scrisoarea sa ducă la familia o ta?

Răspuns

Când îmi dă scrisoarea a celei persoane, îmi atrăsă atenția, și aihe grize ca scrisoarea să nu cadă în mâinile altei persoane în afara familiei mele, pentru că ar însemna ca sânt lucru să aihe foarte grave urmări asupra mea.

Apoi îmi spus că nu sunt învinovățită de ceea ce doresc ca să îmi legătură cu familia mea în afară.

Tom mi spus că deocît să cadă de la scrisoare în alte mâini să ne lipsim de a mei foc acut lucru, fapt în urma căruia, anul de păta ma asigurată că nu se va întâmpla nimic și că el va avea grijă ca scrisoarea să ajungă la familia mea, arătându-mi în același timp și el să fiu discret și să nu cumva să-l atroz eu în vrea cură.

Intrebare

După ce îmi dă scrisoarea care a fost rezultatul?

Răspuns

După ce îmi dă scrisoarea, la primul schimb când el era de serviciu, l-am întrebat dacă a dă scrisoarea familiei mele, la care mia răspuns să nu a avut posibilitate să dea.

Atunci l-am întrebat dacă scrisoarea este la el și dacă nu poate fi găsită de cineva. În cele întrebat de mine, anul de păta mia spus că scrisoarea este pură hîm și că nu poate da nimănui de ia și că a în

267

Urmare: în jurul lucrării ce a primitem să
execut, înfrumusețându-i totodată că am fost
măsurătorii n' extrasul de materiale n'
că trebuia să le trece pe curat.

La un moment dat obiectele au fost
întrerupte, obligații M.A.I. au plecat, spunând
că se va începe imediat, mîră totuși
a rămas oară, neterminat, deoarece nu s-au
mai început.

După oarecîte zile a venit, în celula mea
o l. comunistă și mîchisari, însoțit, de
un delegat din cadrul M.A.I., pe care l
cunoșteam la Aiud în 14 decembrie
1954, care mia fost unele reproșuri
vagi și ne ordonă, oare mai puțin
lucrare.

După ce ne produs oare lucru, eu am
fost oare memorie, după care am arătat
mai sus și, rămânând fără rezultat
am fost oare orientat, pentru că planurile
au rămas la mine în celulă și de lucru
nu lucram nimic la el, decât în mică
măsură.

În oare timp, cînd nu produs cele (arătate)
arătate noi sus, notîndu-mă din nou
întărit și în învecinătate, contrarii celor
ce credeam eu, că noi fi seros din oare
învecinătate și noi putea fi redat mișcări libere,
în urma memoriilor făcute, în care exprimam
oactivitatea mea din trecut, am scris, la
un argon oare pară al penitenciarului, pentru

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit și-au martor iar
ultima pagină și de către anchetator.

z. Calmău

Urmare: a lua legătura în afară cu familia mea transmițând a scriere.

Intrebare

Când ai luat legătura cu ocel argon ole pâră, oala Penitenciarul Băcorști, n' cum se muște oasta?

Răspuns

Am luat legătura cu ocel (militon) argon ole pâră, în februarie 1955, înva murim oasta, oia în orice caz, oia ce oia făcut ultimul memoriu la MAI, în timp ce eram la Băcorști.

Ameli, oceli persoane nul cunosc.

Intrebare

Unle sa proalus oest luera n' ce oiaști ai avut cu ocel argon ole pâră?

Răspuns

Intr-a olinuato, când persona core făca pâră, la celula mea n' core eram n'coreat, în Penitenciarul Băcorști, pentru oia aduce mănăre, cu iom spus că, sunt "comunist", membru ole "Partid", cu n' roșia mea n' lam intruhot oia este n' el membru ole Partid, la core nu mia răspuns mine, apoi iom spus că eu nu sunt un oiașman n' că sunt, intr-a situație foarte grea, că oia familia în București n' ole potru oia nu stiu mine oiașpe ei. Din oiaștă ce le-oia oia cu el oia afat că are trei copii. Scitua au fost primele oiaști, ce le oia oia cu oiașpe care făca pâră celulei mele.

Urmare: cu mobila din hirs. Este camera mea.

GATO are camera lui.

Boicotul mia scris: „Tătie. la reintărecerea mia din Leningrad mă lămuram că vom lucra împreună.

Am regretat că împrădurile au făcut să fie altfel; sper însă că ocurta se va întorla în curând.

Am lucrat aici oai la un trust de constructii, iar acum lucrez la Institutul de „Proiectari de constructii” al ministerului constructiilor, ca proiectant. Este foarte interesant.

Astea este continutul exact al răspunsului primit la Penitenciarul Văcărenți' dela familia mea.

După acest bilet m-am mai primit măi în România, așa cum am cerut măi sus, iar la 31 februarie a.e. am fost transferat dela Penitenciarul Văcărenți' la Penitenciarul Golsti, unde am stat două zile, de unde am fost, dus la Penitenciarul Brăila, apoi dus într-o cloșire pe care nu a cunoscut, unde am stat a singuror. Zi, de unde apoi am fost dus, într-o altă cloșire în afara Bucureștiului, unde am ajuns la 25 februarie a.e. Aici pe data de 5-6 și 13 aprilie am ^{fost)} urcatat de către a comisie de anchetă compusă din doi indiciți și a stenografă.

După ce am citit prezentul proces verbal. curând eu curând și am constatat că el corespunde în totul cu cele declarate de mine și susțin și remane.

Urmare: timp cã cunoscã mea ia spus cã duminicã
 i se va da un rãspuns onglu, deoarece are
 timp pãl serie n' sã se oducã rã ia acest rãspuns.
 Acest rãspuns pãrãzã cã m' m'ia fost adus, iar
 omul ole pãzã, m'ia comunicã cã m' i se
 mai dat m'ia un rãspuns.

Intrebare

Care era continutul rãspunsului primit prin
 biletul ce te-a fost adus aiciãtre omul ole
 pãzã?

Rãspuns

Continutul rãspunsului ce m'ia fost trimis
 din partea familiei, prin biletul ce l-am primit
 olea omul ole pãzã era urmãtorul:

„Doli dragã. Am atãrnat fotografia ta oleasã
 pe pãtãlui meu n' m'ie fãcã care n' sã stau
 ole n'orhã cu tine.

Am creolintã fermã cã vom fi iarã m'ie
 pãrãmã n' cã vom fi mult mai aproape, olecã
 omi sãnt m'ie ultimul timp.

GADã se olea m'olãã foarte bine n' itã seomãmã
 din ce m'ie mai mult cu tine, m'ie tãste.

E foarte olecãgut cu mine, ca cel m'ie cãntãnt
 nt.

Am sãnt transferatã din Ministerul
 contructiilor pe un pontier ole constructi-
 ea pãmificãtoare. M'ie m'ie foarte mult.
 Cu nechi prieteni m'ie m'ie m'ie tãnesc,
 eu sã exãt ca sã m'ie se se lãr neplãcere.
 Tu corã m'ie m'ie m'ie m'ie m'ie m'ie m'ie
 familii, m'ie omem supãgeria pe corã omem

Observãtie: Fiecare paginã a procesului-verbal se iscãlește de cãtre învinuit sau martor iar
 ultima paginã și de cãtre anchetator.

Eamamam

Urmare: mai practică pentru militarii olea gori
aobura mai usor pe st. Papa tatu duat pe st.
Papa scopea unde locuia stia mea.

Intrebare

De ce a fost necesar să ei aceste măsuri de
precauție?

Răspuns

Am luat aceste măsuri de precauție pentru
că stiam că, a lua legătură cu familia pe
ocontă care este ilegal n' am vrut să conștientizăm
închineri să-mi permită să scriu familiei n'
ocontă în om făcând, deoarece eu scriu scris
a scrie către familia mea oficial, când
eram la Bina aia fără să-mi au rezultat.
Știam om recușit că soarta mea este legitimă
deoarece omom conștientă că sunt nemuritor.

Intrebare

Continuă n' arată oare ai primit răspuns din
partea familiei D-tale după ce ai trimis scrisoarea
cunostei D-tale?

Răspuns

După ce scrisoarea a fost primită cunostei
mele, la câteva zile, a venit omul olea pot?
n' mia comiect, la întrebarea mea, că a
fost la cunostă mea n' că a primit suma
de 600 lei n' că i' răspuns că să se olea
după răspuns a olea zi.

Astfel după ce om omul aceste discenti cu
omul olea pot?, la 3-4 zile, a venit cunost
era olea urmări în schimbul său n'
mia aobura om hibet scris olea stia mea
n' olea fiul meu, spumător mi în oclan

Urmare: duel cu prima acotie.

După ce m-a adus la cunoștință, cele ale mei
sunt, a doua zi când a venit la serviciu în
sechimbul lui, m-a comunicat că a primit
scrisoarea, cunutei mele dr. Solomon Elena
și că ia spus că nu vrea după răspuns și
după luni altădată, peste câteva zile.

Intrebare

Cum a ajuns scrisoarea la cunata d-tale
deoarece ai arătat că scrisoarea a fost adre-
sată soției d-tale respectiv familiei d-tale

Răspuns

Din scrisoarea era adresată familiei mele
respectiv soției mele, când iam dat scrisoarea
amului de față, iam indicat adresa din
str. Popa Tatu No 23, la cunata mea și
iam spus sa predea lui Solomon Elena
cunata mea.

Intrebare

Dece nu ai trimis scrisoarea, direct soției
d-tale și ai trimis cunutei d-tale?

Răspuns

Am socotit că este mai prudent ca să
trimit scrisoarea cunutei mele, decât soției
mele, crezând că ea ar putea fi urmărită
decâtre argoneli de stat și tatălota nu mai
stiam dacă a rămas la adresa lor care
iam lăsată când am fost arestat.

Deocamdată mam gândit că nu puteam să
trimit un militon, la soția mea, când
eu eram condus și am socotit că este și

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar
ultima pagină și de către anchetator.

Eammanay

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

ÎNVINUIT (MARTOR) KALMANOVICI EMIL, născut la 4 martie 1896, în Piatra Neamț, fiul lui Mendel și Ana, cu ultimul domiciliu în București str. Popa Sapcă nr.4.-

14 iulie 1955
 Localitatea București.-
 Interogatoriul a început la ora 11 min. 10
 „ s-a terminat „ 14 min. 20

Intrebare: În procesul verbal încheiat anterior, ai arătat că ai scris o scrisoare familiei d-tale și ai transmis-o prin omul de pază. Precizează cu ce scop ai transmis acea scrisoare familiei d-tale?

Răspuns: După ce am scris acele memorii adresate C.C. al P.M.R. așa cum am arătat în declarațiile anterioare, eu am fost adus dela Aiud la penitenciarul Văcărești.-

La Văcărești am primit unele lucrări pentru executare din partea conducerii închisorii. Acest fapt m-a făcut să cred că eu am fost adus la Văcărești în urma memoriilor făcute și că situația mea se va rezolva favorabil mie pentru că eu în memoriile adresate către P.M.R. am arătat că sînt nevinovat.-

În urma faptului că la Văcărești am fost din nou lăsat în inactivitate, așa cum am arătat în declarația anterioară rămînînd dezolat, m-am hotărît să iau legătură cu familia mea în afară și am scris o scrisoare pe care am transmis-o soției mele așa cum am arătat în declarația anterioară cu scopul:

Întîi de a ști ce fac ei și al doilea, de a-i informa despre situația în care mă găsesc eu. Deasemeni în scrisoare i-am dat soției mele o serie de sugestii, cu scopul de a ajuta ea ca din inițiativa ei personală, la rezolvarea cazului meu pe mai multe căi, fără să facă

~~URMARE~~ aluzie că ar cunoaște ceva despre mine.-

Intrebare: Care au fost sugestiile date de d-ta soției d-tale, în scrisoarea ce i-ai trimis-o în scopul arătat mai sus?

Răspuns: În scrisoare i-am scris situația mea, cum a decurs cercetarea mea, cum s-a desfășurat procesul și i-am precizat că nu am recunoscut acuzațiile ce mi s-au adus, dovedind că sînt neîntemeiate, cerînd achitarea și reabilitarea.-

I-am cerut să-și reîmprospăteze toată activitatea mea politică dusă de mine cu anumiți fruntași ai partidului, de la care primeam sarcini și să se prezinte la aceștia, pentru a le solicita să garanteze pentru mine, deoarece ei cunoșteau foarte bine activitatea mea politică și se vor osteni ca să ajute la rezolvarea cazului meu favorabil.- Despre aceste chestiuni am scris detaliat în memoriile mele ce le-am făcut, însă soției mele i-am scris foarte concis această situație. I-am mai scris apoi că la Aiud l-am găsit pe BERMAN JACK (la fabrică) și că nu am discutat cu el, pentru că am hotărît acest lucru de a nu mai vorbi niciodată între noi.- După ce i-am făcut cunoscută această situație în scrisoare, i-am dat sugestia ca să se consulte cu unul sau doi membrii de partid, indicîndu-i în acest scop numele cîtorva din membrii de partid care ne-au fost apropiați nouă și care cunoșteau activitatea mea, atît ilegală cît și după 23 August 1944, după care apoi să facă un memoriu ca din partea ei la C.C. al P.M.R., în care să ceară ea ca partidul să aprobe ca ea să delege un avocat membru de partid, să ia legătură cu mine și pe baza dosarului cauzei și a documentelor, să-mi dea posibilitatea să dovedesc nevinovăția mea.-

Apoi i-am dat sugestia ca în cazul cînd ea va vedea că nu este nici o perspectivă pentru rezolvarea cazului meu în țară, să vadă dacă este oportun ca să provoace un demers al prietenilor mei din Paris, prin C.C. al P.C.F. către C.C. al P.M.R. cu scopul de a solicita un acord ca să trimită un avocat membru al P.C.F., pentru rezolvarea cauzei mele.-

Intrebare: Cine erau prietenii la care urma să recurgă soția d-tale în atingerea acestui scop?

URMARE

Răspuns: Aceștia erau: ADUSTERN, GEORGE FOCSENEA NUMI, membrii de partid, însă pe care eu îi prelucram și de la care am obținut fonduri pentru partid în ilegalitate și care în 1947-1948 au plecat în Franța.-

LEVI ROBERT, fost membru P.C.R. în ilegalitate și cu care eu am lucrat pe linie de partid, plecat și el în Franța tot în 1947-1948 și JENI și IRMA STERN, care se află în S.U.A., care de asemenea erau prelucrați de mine pe linie de partid și de la care obțineam fonduri pentru partid și care au plecat din țară în 1940.

Intrebare: Ce calitate aveau acești indivizi față de PCF ca să intervină în cazul d-tale?

Răspuns: Eu nu cunosc nimic despre situația celor de mai sus și nici nu am corespondat cu ei de la plecarea lor din țară 1947-1948.-

Cu JENI și IRMA STERN am avut un schimb de corespondență în 1946 și de atunci nu mai știu nimic de ei. Am aflat de la EGON WEIGL fratele ei, prin 1946-1947, că a primit de câteva ori pachete de la ea și a cerut să nu-i mai trimeată, aceasta făcând-o ca un gest politic, după cum gândesc eu.-

În ceea ce privește calitatea lor eu nu o cunosc, însă gândind că ei mă cunosc foarte bine și că cunoaște în același timp și activitatea mea politică din ilegalitate, vor avea tăria morală ca să intervină la cererea soției mele, pentru cauza rezolvării cazului meu.-

Am socotit că prin aceasta ei vor îndeplini o datorie de conștiință și vor trimite un avocat așa cum am arătat mai sus.

În legătură cu soții STERN din S.U.A. m-am gândit că dacă se va aproba acest acord și va trebui fonduri pentru deplasarea avocatului de la Paris la București, la cererea soției mele, aceștia vor da aceste fonduri, întrucât ei aveau o situație materială bună.-

Intrebare: Continuă și arată pe ce cale i-ai indicat soției d-tale în scrisoare, ca să ia legătură cu persoanele menționate mai sus?

Răspuns: În scrisoare i-am indicat ca să ia legătură cu acele persoane prin poștă dacă este posibil, iar dacă nu este posibil să le scrie și să caute o persoană care va pleca în Izrael, care să transmită socrilor mei din Izrael această sugestie spre a o da ei mai departe, cunoscuților mei din Paris, în scopul arătat mai sus.-

Intrebare: Arată d-ta amănunțit ce i-ai scris în legă-

URMARE **Tură cu Izraelul?**

Răspuns: In afara celor arătate mai sus, nu rețin să-i mai fi scris nimic în legătură cu Izraelul, legat de cazul meu sau altceva.-

Dealtfel eu i-am atras atenția soției mele în scrisoare, că ea să se gândească foarte mult înainte de a face un pas la sugestiile ce i le-am dat, deoarece nu am dreptul să-i măresc nenorocirea și că părerile mele, sînt ale unui deținut de 4 ani și care are o dorință năpraznică de viață.-

Intrebare: Dacă i-ai mai scris și alte chestiuni soției d-tale în scrisoarea pe care i-ai transmis-o, în afară de cele arătate mai sus?

Răspuns: I-am mai scris să-mi răspundă dacă ea și băiatul mai sînt în partid și cum sînt priviți de ceilalți membrii de partid în situația în care se găsește soțul ei, însă nu am primit nici un răspuns în acest sens.-

După ce am citit prezentul proces verbal cuvînt cu cuvînt și am constatat că el corespunde cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.-

SEF DE BIROU
CAPITAN

ss. Kalmanovici Emil

Gh. Perlea

Conf. cu originalul din dosarul
de anchetă nr.

CAPITAN

Gh. Perlea

CM/2 ex.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

INVINUIT (MARTOR) ~~EMIL~~ KALMANOVICI EMIL, născut la 4 martie 1896, în Piatra Neamț, fiul lui Mendel și Ana, cu ultimul domiciliu în București str. Popa Sapcă nr. 4.-

14 iulie 5
București.- 195
Localitatea
Interogatoriul a început la ora 11 min. 10
" s-a terminat " 14 min. 20

Intrebare: In procesul verbal încheiat anterior, ai arătat că ai scris o scrisoare familiei d-tale și ai transmis-o prin omul de pază. Precizează cu ce scop ai transmis acaa scrisoare familiei d-tale?

Răspuns: După ce am scris acele memorii adresate C.C. al P.M.R. așa cum am arătat în declarațiile anterioare, eu am fost adus dela Aiud la penitenciarul Văcărești.-

La Văcărești am primit unele lucrări pentru executare din partea conducerii închisorii. Acest fapt m-a făcut să cred că eu am fost adus la Văcărești în urma memoriilor făcute și că situația mea se va rezolva favorabil mie pentru că eu în memoriile adresate către P.M.R. am arătat că sînt nevinovat.-

In urma faptului că la Văcărești am fost din nou lăsat în inactivitate, așa cum am arătat în declarația anterioară rămînînd dezolat, m-am hotărît să iau legătură cu familia mea în afară și am scris o scrisoare pe care am transmis-o soției mele așa cum am arătat în declarația anterioară cu scopul:

Intîi de a ști ce fac ei și al doilea, de a-i informa despre situația în care mă găsesc eu. Deasemeni în scrisoare i-am dat soției mele o serie de sugestii, cu scopul de a ajuta ea ca din inițiativa ei personală, la rezolvarea cazului meu pe mai multe căi. fără să facă

vre-o aluzie că ar cunoaște ceva despre mine.-
URMARE

Intrebare: Care au fost sugestiile date de d-ta soției d-tale, în scrisoarea ce i-ai trimis-o în scopul arătat mai sus?

Răspuns: În scrisoare i-am scris situația mea, cum a decurs cercetarea mea, cum s-a desfășurat procesul și i-am precizat că nu am recunoscut acuzațiile ce mi s-au adus, dovedind că sînt neîntemeiate, cerînd achitarea și reabilitarea.-

I-am cerut să-și reîmprospăteze toată activitatea mea politică dusă de mine cu anumiți fruntași ai partidului, dela care primeam sarcini și să se prezinte la aceștia, pentru a le solicita să garanteze pentru mine, deoarece ei cunoșteau foarte bine activitatea mea politică și se vor osteni ca să ajute la rezolvarea cazului meu favorabil.- Despre aceste chestiuni am scris detaliat în memoriile mele ce le-am făcut, însă soției mele i-am scris foarte concis această situație. I-am mai scris apoi că la Aiud l-am găsit pe BERMAN JACK (la fabrică) și că nu am discutat cu el, pentru că am hotărît acest lucru de a nu mai vorbi niciodată între noi.- După ce i-am făcut cunoscută această situație în scrisoare, i-am dat sugestia ca să se consulte cu unul sau doi membrii de partid, indicîndu-i în acest scop numele cîtorva din membrii de partid care ne-au fost apropiați nouă și care cunoșteau activitatea mea, atît ilegală cît și după 23 August 1944, după care apoi să facă un memoriu ca din partea ei la C.C. al P.M.R., în care să ceară ea ca partidul să aprobe ca ea să delege un avocat membru de partid, să ia legătură cu mine și pe baza dosarului cauzei și a documentelor, să-mi dea posibilitatea să dovedesc nevinovăția mea.-

Apoi i-am dat sugestia ca în cazul cînd ea va vedea că nu este nici o perspectivă pentru rezolvarea cazului meu în țară, să vadă dacă este oportun ca să provoace un demers al prietenilor mei din Paris, prin C.C. al P.C.F. către C.C. al P.M.R. cu scopul de a solicita un acord ca să trimită un avocat membru al P.C.F., pentru rezolvarea cauzei mele.-

Intrebare: Cine erau prietenii la care urma să recurgă soția d-tale în atingerea acestui scop?

URMARE

Răspuns: Aceștia erau: ADUSTERN, GEORGE FOCSENEA NUMI, membrii de partid, însă pe care eu îi prelucram și dela care am obținut fonduri pentru partid în ilegalitate și care în 1947-1948 au plecat în Franța.-

LEVI ROBERT, fost membru P.C.R. în ilegalitate și cu care eu am lucrat pe linie de partid, plecat și el în Franța tot în 1947-1948 și JENI și IRMA STERN, care se află în S.U.A., care deasemeni erau prelucrați de mine pe linie de partid și dela care obțineam fonduri pentru partid și care au plecat din țară în 1940.

Intrebare: Ce calitate aveau acești indivizi față de PCF ca să intervină în cazul d-tale?

Răspuns: Eu nu cunosc nimic despre situația celor de mai sus și nici nu am corespondat cu ei dela plecarea lor din țară 1947-1948.-

Cu JENI și IRMA STERN am avut un schimb de corespondență în 1946 și de atunci nu mai știu nimic de ei. Am aflat dela EGON WEIGL fratele ei, prin 1946-1947, că a primit de câteva ori pachete dela ea și a cerut să nu-i mai trimeată, aceasta făcînd-o ca un gest politic, după cum gîndesc eu.-

În ceea ce privește calitatea lor eu nu o cunosc, însă gîndind că ei mă cunosc foarte bine și că cunoaște în același timp și activitatea mea politică din ilegalitate, vor avea tăria morală ca să intervină la cererea soției mele, pentru cauza rezolvării cazului meu.-

Am socotit că prin aceasta ei vor îndeplini o datorie de conștiință și vor trimite un avocat așa cum am arătat mai sus.

În legătură cu soții STERN din S.U.A. m-am gîndit că dacă se va aproba acest acord și va trebui fonduri pentru deplasarea avocatului dela Paris la București, la cererea soției mele, aceștia vor da aceste fonduri, întrucît ei aveau o situație materială bună.-

Intrebare: Continuă și arată pe ce cale i-ai indicat soției d-tale în scrisoare, ca să ia legătură cu persoanele menționate mai sus?

Răspuns: În scrisoare i-am indicat ca să ia legătură cu acele persoane prin poștă dacă este posibil, iar dacă nu este posibil să le scrie și să caute o persoană care va pleca în Izrael, care să transmită socrilor mei din Izrael această sugestie spre a o da ei mai departe, cunoscuților mei din Paris, în scopul arătat mai sus.-

Intrebare: Arată d-ta amănunțit ce i-ai scris în legă-

URMARE Tură cu Izraelul?

Răspuns: În afara celor arătate mai sus, nu rețin să-i mai fi scris nimic în legătură cu Izraelul, legat de cazul meu sau altceva.-

Dealtfel eu i-am atras atenția soției mele în scrisoare, că ea să se gândească foarte mult înainte de a face un pas la sugestiile ce i le-am dat, deoarece nu am dreptul să-i măresc nenorocirea și că părerile mele, sînt ale unui deținut de 4 ani și care are o dorință năpraznică de viață.-

Intrebare: Dacă i-ai mai scris și alte chestiuni soției d-tale în scrisoarea pe care i-ai transmis-o, în afară de cele arătate mai sus?

Răspuns: I-am mai scris să-mi răspundă dacă ea și băiatul mai sînt în partid și cum sînt priviți de ceilalți membrii de partid în situația în care se găsește soțul ei, însă nu am primit nici un răspuns în acest sens.-

După ce am citit prezentul proces verbal cuvînt cu cuvînt și am constatat că el corespunde cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.-

SEF DE BIROU
CAPITAN

ss. Kalmanovici Emil

Gh. Perlea

Conf. cu originalul din dosarul
de anchetă nr.....

CAPITAN

Gh. Perlea

CM/2 ex.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

11 iulie 1955

Orasul Bucuresti.-

Interogatoriul a inceput la ora 18. Interogatoriul s-a terminat la ora 13,40'.

Eu, Căpitan PERLEA GHEORGHE, am interogat în calitate de anchetator, pe arestatul CALMANOVICI EMIL, născut la 4 martie 1896 în Piatra Neamt, cetățean român, de naționalitate română, exclus din P.M.R. din 1952, absolvent al Politehnicii din Munchen, de profesie inginer constructor, ultimul domiciliu în București Str. Popa Sapcă Nr.4, căsătorit cu CECILIA în etate de 47 ani, domiciliază cu București, la adresa de mai sus, fiul meu CAD CALMANOVICI, etate 29 ani, inginer constructor, domiciliază la aceeași adresă de mai sus. Tatăl meu MENDEL, a posedat un local. Până în 1947 am fost membru P.C.R. Nu am fost decorat. Serviciul militar satisfăcut la Reg.II. Căi Ferate Geniu, Slt. în rezervă. Nu am fost prizonier. Am făcut studiile în Germania din anul 1915 până în 1921.- Nu am făcut parte din bande sau organizații contrarevoluționare. Am fost judecat și condamnat la muncă silnică pe viață pentru delictul de înaltă trădare.-

Intrebare: Dta. arăți că ești condamnat la muncă silnică pe viață; precizează când ai fost condamnat și în ce penitenciar ai fost depus ?

Răspuns: Am fost condamnat la 13 aprilie 1954, și depus la Penitenciarul Aiud la data de 20 aprilie 1954, unde am stat până la data de 20 ianuarie 1955, când am fost trimis la Penitenciarul Văcărești.-

Intrebare: Arată dta. dacă în timpul cât ai stat la Penitenciarul Aiud ai făcut vre-un memoriu și către cine l-ai adresat ?

Răspuns: În timpul cât am fost deținut la Penitenciarul Aiud, începând din luna iunie 1954 am adresat 7 memorii C.C. al P.M.R. și unor conducători fruntași ai Partidului, după cum urmează: În luna iunie 1954 am adresat un memoriu C.C. al P.M.R. unul Comisiei de Control al Partidului, apoi până în luna noiembrie am mai făcut diverse reveniri la memoriile ce le adresasem C.C. al P.M.R. și

Comisiei de Control a P.M.R.-

Ultimul memoriu l-am făcut în luna noiembrie 1954, la cererea unui delegat al M.A.I. după care în luna ianuarie am fost transferat la București în Penitenciarul Văcărești.-

Toate memoriile ce le-am făcut la Aiud, au fost făcute oficial și predate conducerii închisorii, afară de ultimul memoriu ce l-am făcut, pentru M.A.I. care a fost luat chiar de către delegatul M.A.I.-

Intrebare: După ce ai fost transferat dela Aiud la Penitenciarul Văcărești ai mai făcut vre-un memoriu.-

Răspuns: După transferarea mea dela Aiud la Văcărești în luna februarie 1955, am făcut încă un scurt memoriu, către conducerea închisorii, în fond adresat M.A.I.-ului ca urmare la convorbirea avută cu un delegat al M.A.I. care m-a vizitat la Văcărești.-

Intrebare: Precizează dte. dacă în afara memoriilor ce le-ai adresat conducerii C.C. al P.M.R. și celelalte despre care ai arătat mai sus, ai mai scris ceva pînă în prezent ?

Răspuns: Cînd am fost în Penitenciarul Văcărești am primit din partea conducerii închisorii, un dosar cu diverse planuri ce privea amenajarea unei ferme agricole zootehnice, în com. Gălcia. Aceste proiecte au fost elaborate la secția tehnică din Aiud, fără colaborarea mea, permanentă, eu făcînd numai o măsurătoare pentru un panoutip. Primind aceste planuri, fără ca să mi se precizeze ce am de făcut și mi s-a spus ca să fac o notă cu tot ce este nevoie în legătură cu prelucrarea dosarului de planuri.-

Constatînd nepotriviri esențiale în materialul scriptic primit, am cerut conducerii închisorii să-mi dea posibilitatea ca să vorbesc aceste chestiuni cu un tehnician de profesie din partea M.A.I.-ului care era la curent cu aceste probleme.-

După aceasta eu am făcut o notă cu o serie de observațiuni în legătură cu ceea ce aveam de făcut și am predat-o pentru M.A.I.-

Ca urmare a acestei note, au venit trei tehnicieni din cadrul M.A.I. cu care am discutat în jurul lucrării ce o primisem să execut, informîndu-i totodată că am făcut măsurătorile și extrasul de materiale și că trebuie să le trec pe curat.-

La un moment dat discuțiile au fost întrerupte, delegații M.A.I. au plecat spunînd că se vor înapoia, imediat, însă totuși a rămas așa, neterminat, deoarece nu s-au mai înapoiat.-

După două zile a venit în celula mea dl. comandant al închisorii, însoțit de un delegat din cadrul M.A.I. pe care-l cunoscusem

la Aiud în 14 decembrie 1954, care mi-a făcut unele reproșuri
vagi și m-a desărcinat de a mai face acea lucrare.

După ce s-a produs acest lucru, eu am făcut acel memoriu
despre care am arătat mai sus și rămânând fără rezultat am
desorientat pentru că planurile au rămas la mine în celulă și
lucrat nu lucram nimic la ele, decît în mică măsură.

În acest timp, cînd s-au produs cele de mai sus, văzîndu-mă
din nou izolat și în inactivitate, contrariu celor ce credeam eu,
că voi fi scos din această inactivitate și voi putea fi redus la
libere în urma memoriilor făcute în care expuneam activitatea mea
din trecut, am recurs la un organ de pază al penitenciarului pentru
a lua legătura în afară cu familia mea, transmitînd o scrisoare.

Întrebare: Cînd ai luat legătura cu acel organ de pază de la
Penitenciarul Văcărești și cum se numește acesta?

Răspuns: Am luat legătură cu acel organ de pază în februarie
1955, însă nu rețin data, dar în orice caz după ce am făcut
memoriu la H.A.I. în timp ce eram la Văcărești.

Numele acelei persoane nu-l cunosc.

Întrebare: Unde s-a produs acest lucru și ce discuții ai
avut cu acel organ de pază?

Răspuns: Într-o dimineață cînd persoana care făcea paza la
celula mea, în care eram încarcerat în Penitenciarul Văcărești,
pentru a-mi aduce mîncare, eu i-am spus că sînt "comunist" și
de "Partid" eu și soția mea și l-am întrebat dacă este el
membru de Partid la care nu mi-a răspuns nimic, apoi i-am spus că
eu nu sînt un dușman și că sînt într-o situația foarte grea, că am
familie în București și de patru ani nu știu nimic despre ei.
Din discuțiile ce le-am avut cu el am aflat că are trei copii.
Acestea au fost primele discuții ce le-am avut cu acea persoană
care făcea paza celulei mele.

După ce am avut primele discuții cu acesta, cînd a venit
în schimb am tatonat din nou, începînd să-i vorbesc despre mine
arătîndu-i că eu nu sînt un dușman al regimului actual că soția
și fiul meu sînt membrii P.M.R. și că dacă ar face un serviciu
pentru mine, nu ar servi un dușman. În discuții poi i-am propus
ca să-mi ducă o scrisoare la familia mea, cerîndu-i în același timp
discreție deplină și să nu mă denunțe. La cele spuse de mine, perso-
na care făcea paza celulei mele mi-a spus că el nu mă va denunța,
însă să nu cumva să-l atrag eu într-o cursă, să-l nenorocesc, că
are trei copii. Acestea sînt discuțiile pe care le-am avut cu el
în care eram încarcerat.

Întrebare: La penitenciarul Văcărești, a fost de acord omul de pază

...dă ducă scrisoarea acasă ?

Răspuns: Da, a fost de acord, deoarece în discuțiile avute în acest scop, i-am spus că va fi bine recompensat și i-am dat suma de 600 lei, bani ce-i va primi dela familia mea, când va da scrisoarea.

După ce el a acceptat să-mi facă acest serviciu, a doua zi când a venit din nou în schimbul de pază, eu am scris scrisoarea adresată familiei mele, pe o hîrtie de plan ce le aveam în camera mea, și apoi i-am dat-o acelei persoane să ducă acasă la familia mea.

Intrebare: Ce i-ai spus dta. acelei persoane de pază când i-ai dat scrisoarea să ducă la familia dta. ?

Răspuns: Când i-am dat scrisoarea acelei persoane i-am atras atenția să aibe grijă ca scrisoarea să nu cadă în mîinile altei persoane, în afara familiei mele, pentru că ar însemna ca acest lucru să aibe foarte grave urmări asupra mea.

Apoi i-am spus că eu nu sînt vinovat și deaceia doresc ca să iau legătura cu familia mea în afară.

Într-o zi i-am mai spus că decît să cadă acea scrisoare în alte mîini să ne lipsim de a mai face acest lucru, fapt în urma căruia omul de pază m-a asigurat că nu se va întîmpla nimic și că el va avea grijă ca scrisoarea să ajungă la familia mea, cerîndu-mi în același timp să el să fiu discret și să nu cumva să-l atrag eu în vreun caz.

Intrebare: După ce i-ai dat scrisoarea care a fost rezultatul ?

Răspuns: După ce i-am dat scrisoarea la primul schimb când el era de serviciu, l-am întrebat dacă a dat scrisoarea familiei mele la care mi-a răspuns că nu a avut posibilitate să de a.

Atunci l-am întrebat dacă scrisoarea este la el și dacă nu poate să eșită de cineva.

La cele întrebate de mine omul de pază mi-a spus că scrisoarea este pusă bine și că nu poate da nimeni de ea și că o va duce cu prima ocazie.

După ce m-a adus la cunoștință cele de mai sus, a doua zi când a venit la serviciu în schimbul lui, mi-a comunicat că a predat scrisoarea cunatei mele dr. SOLOMON ELENA, și că i-a spus că să vină după răspuns și după bani altădată, peste cîteva zile.

Intrebare: Cum a ajuns scrisoarea la cunata dta. deoarece ai primit scrisoarea în schimbul ei ?

Răspuns : Deși scrisoarea era adresată familiei mele respectiv soției mele, când i-am dat scrisoarea omului de pază i-am indicat adresa din str. Popa Tatu nr.22, la cumnata mea și i-am spus s-o predea lui SOLOMON ELENA cumnata mea.-

Întrebare: Dece nu ai trimis scrisoarea direct soției d-tale și ai trimis-o cumnatei d-tale ?

Răspuns: Am socotit că este mai prudent ca să trimit scrisoarea cumnatei mele decât soției mele, crezând că ea ar putea fi urmărită de către organele de stat și totodată nu mai știu am dacă a rămas la adresa la care am lăsat-o când am fost arestat.

Deasemeni m-am gândit că nu puteam să trimit un milițian la soția mea când eu eram condamnat și am socotit că este și mai practic pentru milițian de a găsi adresa mai ușor pe str. Popa Tatu decât pe str. Popa Sapea unde locuia soția mea.-

Întrebare: Dece a fost nevoie să iei aceste măsuri de precauție ?

Răspuns: Am luat aceste măsuri de precauție pentru că știam că a lua legătura cu familia pe această cale este ilegal și nu cerusem conducerii închisorii să-mi permită să scriu familiei și aceasta nu am făcut-o deoarece am scris o scrisoare către familia mea oficial când eram la Aiud însă fără niciun rezultat. Totuși am socotit că fapta mea este legitimă deoarece aveam conștiința că sunt nevinovat.-

Întrebare: Continuă și arată dacă ai primit răspuns din partea familiei d-tale după ce ai trimis scrisoarea cumnatei d-tale ?

Răspuns: După ce scrisoarea a fost predată cumnatei mele, la câteva zile a venit omul de pază și mi-a comunicat la întrebarea mea că a fost la cumnata mea și că a primit suma de 600 lei și că i s-a spus ca să se ducă după răspuns a doua zi.-

Astfel după ce am avut aceste discuții cu omul de pază la 3-4 zile a venit când era de serviciu în schimbul său și mi-a adus un bilet scris de soția mea și de fiul meu, spunându-mi în același timp că cumnata mea i-a spus că duminică i se va da un răspuns amplu, deoarece are timp să-l scrie și să se ducă să ia acest răspuns. Acest răspuns precizează că nu mi-a fost adus, iar omul de pază mi-a comunicat că nu i s-a mai dat niciun răspuns.-

Întrebare: Care era conținutul răspunsului primit prin biletul ce ți-a fost adus de către omul de pază ?

Răspuns: Conținutul răspunsului ce mi-a fost trimis din partea familiei, prin biletul ce l-am primit dela omul de pază era următorul: "Didi dragă" am atârnat fotografia ta deasupra patului meu și în fiecare seară stau de vorbă cu tine.-

Am credința fermă că vom fi iară împreună și că vom fi mult mai aproape decât am fost în ultimul timp.-

GAD se dezvoltă foarte bine și își seamănă din ce în ce mai mult cu tine, în toate.- E foarte dragut cu mine, ca cel mai atent soț.-

Am fost transferată din Ministerul Construcțiilor pe șantierul de construcții ca planificatoare. Muncesc foarte mult. Cu vechii prieteni nu mă întâlnesc, eu îi evit ca să nu le fac lor neplăceri. În casa noastră mai locuiesc încă patru familii, noi avem sufrageria pe care am mobilat-o cu mobila din birou. Este camera mea, GAD are camera lui.-

Baiatul mi-a scris: "Tatale la reîntoarcerea mea din Leningrad mă bucură că voi lucra împreună. Am regretat că împrejurările au făcut să fie altfel, sper însă că aceasta se va întâmpla în curând.-

Am lucrat 2 ani la un trust de construcții, iar acum lucrez la Institutul de Proiectări de Construcții al Ministerului Construcțiilor ca proiectant, este foarte interesant.-

Acesta este conținutul exact al răspunsului primit la Penitenciarul Văcărești dela familia mea. După acest bilet nu am mai primit niciun răspuns așa cum am arătat mai sus, iar la 21 febr.a.c. am fost transferat dela Penitenciarul Văcărești la Penitenciarul Galați unde am stat două zile, de unde am fost dus la Penitenciarul Braila și apoi dus într-o clădire pe care nu o cunosc, unde am stat o singură zi, de unde apoi am fost dus într-o altă clădire în afara Bucureștiului, unde am ajuns la 25 febr.a.c. Aci pe data de 5-6 și 13 aprilie am fost cercetat de către o comisie de anchetă.-

După ce am citit prezentul proces verbal cuvînt cu cuvînt și am constatat că el corespunde în totul cu cele declarate de mine îl susțin și semnez.-

SEF DE BIROU

C A P I T A N,

SS/ CALMANOVICI EMIL

Gh. Perlea

Conform cu procesul verbal original din 11 iulie 1955, ce se găsește la dosarul de anchetă nr. _____

Perlea

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

Invinuit (~~maritor~~) KALMANOVICI EMIL, născut la 4
 martie 1896 în Piatra Neamț, fiul lui MENDAL N. ANAN
 ultimul domiciliu în București str. Popa Șoșea nr. 4
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

14 VII

1955

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 11 și 10 min

" s-a terminat la ora 14 și 20 min

Intrebare: În procesul verbal născut anterior, ai
 arătat că ai scris o scrisoare familiei D. Tale și ai
 transmis-o prin unul din părinți; Precizează cu
 ce scop ai transmis această scrisoare familiei D. Tale?

Răspuns

După ce am scris cele două memorii adresate C. C. al
 P. M. R., am cum am arătat în declarațiile anterioare,
 eu am fost adus dincolo fiind la Penitenciarul
 Văcărești.

La Văcărești am primit unele lucrări pentru
 executare, din partea conducerii închisorii.

Bent se pare nu știu să cred că eu am
 fost adus la Văcărești în urma memoriilor
 făcute și că situația mea se va rezolva
 favorabil mie, pentru că eu în memoriile
 adresate către P. M. R., am arătat că sunt ne
 vinovat.

În urma faptului că la Văcărești, am fost

Semnătura,

Calmanovici

Urmare: din nou lăsat în inactivitate, așa cum am arătat în declarația anterioară, rămânând oprit, m-am hotărât să îmi legătură cu familia mea în speranță am scris a scriere, pe care am transmisă noticii mele am cum am arătat în declarația anterioară cu scopul:

Întâi' olea nți cu soc ei n' ad obile, ole-ai informa olegre situația în care m' ai găsit. Deosemeni în scriere iom obit noticii mele a uric ole sugenti, cu scopul ole a ajuta ea cu din inițiativa ei personală, la reabilitarea căminului meu pe m' ai multe c' ai, fără să soco urea aluziile c' ai ar cunoaște c' ai olegre mine.

Întrebare

Care au fost sugestiile obite ole d. ta noticii d. tale, în scrierea, c' ai transmita, în scopul arătat m' ai sus?

Răspuns

În scriere iom scris situația mea, pe care am omisa după arestarea mea, cum a decurs creșterea mea, cum se desfășurat procesul n' iom precizat c' ai, nu am recunoscut, ocuștile ce m' ai aolus, obinedind c' ai zănat m' ai întemeiate, aronol ocuștarea n' reabilitarea.

Tom cerut să n' reînproșateze, taotă ocuștatea mea politică, obisa ole mine cu omuști frunteni ai porticului, obila care primeam isreim' ai să se prezinte la oartă, pentru a le sollicita, să garanteze, pentru mine, olegre ei cunoaște, foarte bine ocuștatea mea.

Semnătura,

Leamauan

Urmare: politica n° se vor ațeni, ce să ajute
la rezolvarea cazului meu favorabil.
Depe aște chertimii om scris detaliet în
memoriile mele ce le-am făcut, însă notici
mele, iom scris foarte concis, cuontoi
situatilo. Tom mai scris apoi că la Aind
l-am găsit pe Bermon Jok. (la fabrică) și că
nu om discutat cu el, pentru că om hotărât
sunt liereu, dea om mai narhi niciodată. Asta e mai.
După ce iom făcut cunoștință cuontoi
situatilo, în scrisoare, iom dat sugestia ca
să se consulte cu unul sau doi membri
de partid, învolicionându-i în sânt scop meli
câtarua dintr-e membri de partid care ne-au
fost apropiați până n' core cunoștința
mea, atot ilegală, cōt n' după 13 august 1944,
după care apoi să facă un memoriu, ca din
partea ei, la C.C. al P.M.R., în care să ceră
ea, ca partidul ^{să approve ca ea} să oblige un onocot membru
de partid, să ia legătura cu mine și pe hōră
donorului cauzei n' a documentelor, să mi
dea posibilitatea să donelese neninonotia
mea.

Apoi iom dat sugestia, ca în cazul cōnd
ea nu vedea cōi nu este miei a perspectivă
pentru rezolvarea cazului meu în țară, să
madoi dacă este oportun, ca să promove
un demers al prietenilor mei din Paris, prin
C.C. al P.C.F., către C.C. al P.M.R., cu scopul de a
solicita un acord ca să trimită un onocot
membru al P.C.F., pentru rezolvarea cauzei
mele.

Semnătura,

E. Camanay

Urmare: Intrebare

Cine erau prieteni la care urma să recurgă situația d. tale în atingerea acestui scop?

Răspuns

Aventia erau: ADU STERN, GEORGE FOCSENER
NU mă numărați de partid, însă pe care eu îi
prelucram și alba care am obținut fonduri
pentru partid, în ilegalitate și care în 1947-48
au plecat în Franța.

LENI ROBERT, fost membru P.C.K. în
ilegalitate și eu care eu am lucrat pe linie
de partid, plecat și el în Franța tot în 1947-
1948 și Jeni și Irma Stern, care se află
în S.U.A. care de asemenea, erau prelucrați de
mine pe linie de partid și alba care obțineam
fonduri pentru partid și care au plecat din țară în 1940.

Intrebare

Ce calitate aveau acesti indivizi, foști de P.C.F.
ca să intervină în cazul d. tale?

Răspuns

Eu nu cunoșc nimic despre situația celor
de mai sus și nici nu am corespondat cu ei
de la plecarea lor din țară 1947-48.

Cu Jeni și Irma Stern am avut un schimb
de corespondență, în 1946 și de atunci nu mai
am nimic de ei. Am aflat de la Egon Waizal
fratele ei, prin 1946-47, că a primit decontarea
ari pochte de la ea și a avut să-mi
mai trimească. Amanta făcând-a ea un gest
politic, după cum știam eu.

În ceea ce privește calitatea lor eu nu a
cunoscut, însă, gândind că ei mă cunosc

Semnătura,

Leamann

Urmare:

279
parte hîne n' eă, cument n' oulen timp
n' octinitatea mea politica dîn ilegalitate, nor
onca toria morala, co ră intermina la cererea
ratiei mele, pentru cauza, rezolvări cotului
meu.

Am recotit eă prin ouenta ei na indylini
a detarie ole constinta n' na trimite un
ouacot ara cum om arôtat mei sus.

În legătura cu rati Stern din S.U.A.,
mam gonolit, cōi dōcā se na, aproba oest
acord n' na trului sonoluri, pentru
olplonieria onocotului, ohla Paris la Buevanti;
la cererea ratiei mele, acentia nor da ooste
sonoluri, intruocōt ei oncau a situatie materiele
lnoi.

Intrebare

Continuol n' arôtă, pe se ole, iai indicot ratiei
o-tale, n' scriuere, ca ră ia legătura cu persoanele
mentionate mei sus?

Răspuns

În scriuere, ion indicot, ca ră ia legătura
cu ole persoane, prin partă, olocă este posibil,
iar olocă nu este posibil, ră be serie n' caute a
persoană, core na plica n' Israel, core ră
transmitoi sacrilor mei din Israel acotă
sugeste, ^{pre a o ole ei mei oporte,} cunoscutilor mei din Paris n' reapi
arôtat mei sus.

Intrebare

Arôtă o-ta ononutit ce iai serie n' legătura
cu Israelul?

Răspuns În efera celer arôtate mei sus, nu

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit s-au martor iar
ultima pagină și de către anchetator.

Eamanny

Urmare: rețin rai mei și scriș nimic în legătură
cu Părețul, legat de cântul meu sau altcui.

De altfel eu i-am atras atenția raii mele
în scrisoare, ca ea să gândească foarte mult
înainte de a face un pas, la sugestiile ce i le-am
dat, deoarece nu am obținut rai mărse
memoriarea și că păreri mele, sunt ale
unii detinut de 4 ani, în care are adevărat
năpăstnicie de viață.

Întrebare

Daed raii mei scriș și alte chestiuni raii D. tal
în scrisoarea pe care raii transmisă, în opera
de cele arătate mai sus?

Răspuns

Tom mei scriș, să-mi răspundă dacă ea și
hoișul mei sunt în partiol și cum sunt
primiți de celelalte membri de partiol în situația
în care se gândește, raiul ei, înău am am primit
măi în răspuns în acest sens.

După ce am citit prezentul proces verbal
cuvânt cu cuvânt și am constatat că el corespunde
cu cele declarate de mine îl susțin și semnez

Șef de birou

Gt. Perleu.

Ecuinauare

D E C L A R A T I E

=====

Astăzi 27 septembrie 1955.-

Subsemnatul EMIL CALMANOVICI, născut la 4 martie 1895, fiul lui Mendel și Ana, declar următoarele:

In timpul când mă aflam la Zarea - 20 aprilie 1954 - 20 decembrie 1954, eram preocupat ca să parvină dela mine o știre familiei mele despre mine. In luna iunie 1954 am predat Direcțiunii Inchisori o scrisoare pentru familia mea dar nu mi s-a dat nici un răspuns. Am convingerea că nu a fost transmisă. In ea ceream ca familia să se prezinte la conducătorii Partidului care au împlinit prin noi sarcini de mare încredere și să le arate că sînt nevinovat, culpele pentru care am fost condamnat fiind incompatibile cu felul cum am fost folosit eu și casa mea. Deasemenea țineam ca familia să-și amintească că am fost obiectul unei verificări de partid în 1945 și că condamnarea mea pune Cadrele C.C. în serioasă contradicție cu sine însăși.-

Inspre toamnă neprimind nici un răspuns la petițiile înaintate către C.C. și constatînd că sînt deținuți care stau îngropați în zarcă - auzisem la diverse inspecții nume ca gen. PANTAZI, CONSTANTIN MUGUR, CANCICOV - îmi devenise o obsesie de a face ceva scris care să ajungă cîndva la soția mea. Indeosebi țineam la acest lucru cînd luasem hotărîrea ca în cazul cînd la 20 dec. 1954 voi mai fi în izolare și inactivitate să recurg la greva foamei chiar pînă la moarte.-

Am încercat următoarele mijloace:

Am scris cu ață albă pe fond negru. Foarte obositor cu randament foarte mic. Am încercat cu funingine soluția scriind pe batiste sau pe cîrpe de culoare deschisă. Scriam ziua sau noaptea. Tema scrisului ca aceeași ca a documentului găsit în sobă, niciodată altceva. Punctul central este chestiunea arătată mai sus - intervenția la conducătorii care m-au folosit. Am recurs la următoarele căi:

1.- Fiind la vizita medicală am pus sub . . . cîrpe pe care le scrisesem cu toate explicațiile necesare. Doctorul mi-a spus că i-a fost posibil, ceea ce era f. greu: "Să nu spui o

vorbă ascultă, dta ești nebun, vei fi prins, aduci pe soția, fiul și prieteni în închisoare. Aici nu este circ, aici este Aiudul, îmi aduci mie și altora nenorocire". I-am cerut să nu mă reclame. I-am jurat pe fericierea fiului meu că pentru nimic în lume nu-l voi indica pe el. Mi-a spus: "Bine, te cred. Nu mai faci asemenea treburi. Am aruncat totul în foc". Imi este extrem de dureror că calc un asemenea jurământ căci pentru mine jurământul este sfânt, nu din motive religioase ca la doctor. Sînd absolut convins că el a aruncat totul în foc.

2. Plantonul GAMA (?) . In w.c. era un lighean cu care umbla el. Am pus sub lighian un bilet. I-am scris cam următoarele: CALMANOVICI (5) vă roagă să primiți o scrisoare pe care s-o puneți în umărul hainei, scrisă ca aceasta cu funingine și pe care ocazional să o predați sau s-o transmiteți familiei mele. Sînt în ajunul unei grave hotărîri (poate scriam greva foamei). Intr-un alt bilet adresat familiei indicam recompense pentru aducerea biletului sau a mesajului. Recompensele erau eșalonate după termenul în interiorul căruia era adus mesajul dela mine. Îi ceream ca în caz de acord să lase biletul pregătit de mine cu DA; iar în caz de dezacord cel cu NU. N-a dat niciun răspuns. I-am pus totuși scrisoarea sub lighean cu un bilet în care am scris că presupun că din delicatețe fiindcă am oferit bani i-a venit greu ca să confirme și am stăruit ca să nu distrugă materialul, ci dacă totuși nu vrea să-mi facă serviciul să mi-l dea înapoi căci am nevoie de el. I-am indicat și ca în cazul cînd se teme ca să-l țină, să-l citească și să-l învețe pe de rost, apoi să repete la cîteva zile. Mi-a spus la o ocazie cînd ne-am întîlnit în fugă în W.C.: "Dta faci prostii. Am aruncat totul în closet". La el fac aluzie în scrisoarea din Văcărești că s-ar putea să vie cineva cu un bilet ca să primească bani. Sînt sigur că într-adevăr că a aruncat totul.

3.- Am imaginat să mă adresez la mai mulți deținuți pentru ca vreunul din ei să se îndure să mă servească și pentru a mări șansele unei ocazii. Înaintea plantonului GAMA fusese un alt planton despre care am știut că se liberează în primăvara 1955 și că a fost la muncă într-o colonie de muncă. Am apelat la camera 4, 7, 8. Făceam astfel: Cînd eram scos înaintea de cam. No. 4 lăsam un bilet legat de o buc. de lemn pe care era scris (4). Conținutul biletului era cam următorul: CALMANOVICI (5) M.S.V. în situația foarte grea sau poate în ajun gr. foamei cer ajutorul Dvs. ca să preluați un mesaj pentru familia mea ca să-l predați sau ca să-l transmiteți ocazional. Îl învățați pe de rost. Dacă acord, mutați sfoara dela gratii spre stînga. Dacă desacord, scoateți-o și puneți-o pe toc. In

caz acord eu voi lăsa când voi fi scos înaintea Dvs. scrisoarea între tub fontă și zid. Trebuie să fiți atent ca s-o ridicați spre a nu fi găsită. Oricum trimiteți cîrpele înapoi, puneți lîngă tub. Niciunul nu a răspuns, nici nu a trimis cîrpele. Celor dela (4) care erau vecini le-am ciocănit și la fereastră le-am cerut de multe ori cîrpele. Nu au dat niciodată vreun semn la intervențiile mele.

4.- O altă cale pe care o luasem în considerare era următoarea: Camera dă spre grădină în care era plimbarea deținuților. Din cameră nu se poate privi afară, căci este un oblon fix. Intre grădină și zidul camerei mai este un spațiu cam de 2,50 m. În grădină venea cineva, un deținut, care ciocănea un semn convențional și răspundea cineva dela etaj. Această afirmație nu este o certitudine, căci nu am văzut, dar după auz am căpătat convingerea că este așa. Cel din grădină dădea informații celui de sus. Înțelegeam că este cineva care are o muncă prin care este în contact cu cineva liber. Stirile păreau dela un radio imperialist. Am auzit odată că este mare scandal căci s-au născut ca urmare la Festivalul tinereții mulți copii negri. Altă dată am auzit de o conferință la Geneva. Altă dată despre X care s-a întors. Înțelegeam că era vorba de deținuți. Era greu de înțeles. Am apelat la acel din grădină (?). M-am urcat pe glaful ferestrei ținîndu-mă de gratii și i-am spus Domnule Fac apel la Dta. Amuții imediat. Venea pe la ora mesii de seară sau dimineața după schimb. Am mai încercat odată cu acelaș rezultat. Mă gîndeam ca să-i arunc un bilet în care să-i scriu rugăminta și la o dată următoare să-i arunc scrisoarea. Dar eram sceptic.

5.- În disperare că se apropie 20 dec. 1954 și nu știu ce se va întîmpla cu mine mă hotărîsem cu orice risc să încerc să apelez la un șef de secție cerîndu-i ca soția lui să ducă scrisoarea la București să-i ofer lei 3.000 + tren. Eram convins că șansele sînt f.mici, dar în alternativa în care socotiam eu că sînt nu puteam să las și acest mijloc neîncercat. Am vorbit cu un șef de secție. I-am spus cam următoarele: Vă fac o mare rugămintă, dacă veți voi mă veți ajuta, dacă nu, vă rog ca să nu-mi faceți un rău. Sînt m.p. din ilegalitate. Am slujit și eu și soția Partidul făcînd servicii serioase. În casa mea au venit conducătorii. Am fost condamnat, însă nu sînt de loc vinovat. Nu pot să trăiesc nevinovat în închisoare. Am nevoie ca familia mea să știe despre mine. Unul mia-răspuns:

Fu nu te-am băgat în închisoare, eu nu te pot scoate din închisoare, dacă ești sau nu ești vinovat, eu nu știu. Caută-ți de treabă și mi-a întors spatele. Al doilea a avut o atitudine cam la fel însă riposta nu a fost calmă, ci cu mare indignare. Atitudinea atât a unuia cât și a celuilalt în timpul scurt cât am mai stat la Zarea a fost de o perfectă corectitudine, ca și cum nu ar fi fost nimic. Cel de al 2-lea care a fost indignat mi-a spus (așa cred) la rugămintea mea, că nu mă va spune.

Eram convins că nu m-au spus. Acuma evident, că nu mai am această siguranță. Cu un alt șef de secție, am vorbit însă nu i-am cerut nimic. N-am ajuns decât să-i fac introducerea.

Nu-mi este clar perfect de ce nu am aruncat materialul din sobă. L-am scos în acea zi din ascunzătoarea pe care o aveam sub tocul ușii, la îndepărtarea pervazului dela dușumea. Sînt convins că am căutat bine ca să nu rămînă nimic. Cred că mă gîndeam totuși ca să încerc cu cel din grădină. Eram îngrijorat în privința soartei lui, însă după o săptămînă - două eram convins că deținutul care a fost cazat după mine l-a găsit și l-a distrus.

Cu privire la perioada dintre 25 februarie 1955 și 4 mai 1955, declar următoarele:

Imprejurările îmi permitteau să vorbesc din cînd în cînd cu organul de pază. Am aflat diverse despre dînsul: că e din Gheorghieni, că a dezertat din armata ungară, că a fost la Tg. Jiu că acolo a avut o atitudine dîrză ducînd acțiuni contra aparatului de represiune, că l-a cunoscut acolo pe PATRASCANU, despre care are o părere foarte proastă. Mai știu că în 1946 a devenit membru de partid, că i s-a reproșat aceasta, adică că nu ar făcut adeziune îndată după 23 August, dar că el credea că trebuie să i se fi făcut propunerea. Este căsătorit cu o femeie din Slănic-Moldova care este bolnavă suferindă de dureri cronice de cap. Am căpătat convingerea că este f. dornic de învățătură și că va crește primind sarcini din ce în ce mai mari. Sînt convins că așa ar fi fost dacă nu s-ar fi întîmplat nenorocirea ca să mă aflu eu în preajma lui într-un moment de gravă rătăcire. El a aflat despre mine deasemenea mai multe lucruri în esență că nu sînt vinovat și că sînt în mare disperare, neputînd accepta ca să-mi trăiesc viața în închisoare. Nu eram preocupat de dorința de a scrie în afară. Pe la finele lunii martie constataam că mă bucur la el de simpatie. I-am cerut cerneală, adică toc. Cu cea mai mare simplitate mi-a dat toc rezervor și hîrtie. Eu eram f. preocupat ce se va întîmpla cu mine. Nu vedeam de loc că problema mea este îndrumată spre o soluție. Intr-o bună zi mă voi trezi la altă

închisoare. Mi-a venit ideea ca să mă asigur că dacă pînă la o anumită dată nu se va vedea o perspectivă de clarificare a problemei mele să se facă o intervenție de către prietenii de afară. Pentru a evita ca Securitatea să se năpustească asupra familiei mele, m-am gîndit ca să o fac mai generală. Am găsit însă ulterior că am greșit și pe deoparte am anulat scrisoarea, iar pe de altă parte am explicat într-un bilet prietenului meu că proiectul scrisorii primită de el la 7.IV. este greșit depășind scopul care este dreptate pentru mine, căci numai despre mine pot afirma cu conștiința clasă că sînt nevinovat.

După ce mi-a dat tocul și hîrtie am scris scrisoarea într-o inspirație momentană. Am vrut să discut cu omul de pază tehnica transiterii punînd problema că HARSTEIN, VALEANU sau el sînt filați. Dar el nu avea dispoziție de vorbit și a venit cu ideea că va lăsa scrisoarea la o cunoștință de unde s-o ridice ASPASIA VALEANU, căreia eu să-i notez ce are de făcut. Eu știam bine că calc grosolan toate regulile conspirației și că vorba aruncată de omul de pază: "o femeie vine la o altă femeie" este o copilărie; dar față de indispoziția lui de a discuta chestia transiterii scrisorii am alunecat într-o comoditate de care eram conștient. Stiu de pildă bine că am gîndit că este absurd ca să scriu lui HARSTEIN de COSTEA în septembrie și ca s-o predea la femeia de unde a luat scrisoarea, că nu este în regulă că o trimit la HARSTEIN pe VALEANU. În această privință vina mea este f.mare. Mă gîndeam că dacă îi va telefona cerîndu-i o indicație unde să lase scrisoarea pentru dînsul, el se va teme ca să se bage deși știam că are o mare dragoste pentru mine. În ziua de 5 aprilie 1955, era Marți, cu 1/2 oră înainte de sosirea Comisiei de Anchetă a plecat omul de pază, avînd scrisoarea asupra lui. În ziua de miercuri ea a ridicat scrisoarea, în ziua de joi a predat-o lui HARSTEIN.

După ce a început comisia să lucreze, eu nu eram în clar asupra obiectivelor ei. Imi era însă f.neplăcut a fi scrisă asemenea scrisoare și vedeam o soluție f.simplă pentru a sesiza tonul respectiv spre a obține revizuire și dreptate anume: referirea la memoriile trimise. I-am cerut omului de pază ca să telefoneze lui HARSTEIN aceste 2-3 fraze simple. El era refractar ca să-și încarce capul cu așa ceva. Ii venea și greu să telefoneze. Sînt convins că în afară de folosirea telefonului în cadrul serviciului său, nu știa că telefonul este un mijloc comod pentru a ușura relații între oameni. Mie îmi repugna ca să scriu și mă temeam.

Socoteam că este f. periculos. I-am propus ca să înscrie într-o carte cifrat ceia ce îi dictez. Vroiam să folosesc acea metodă de cifrare folosită la scrierea biletului trimis în cadrul muncii ilegale în interesul Partidului, acelaia ce mi-a fost legătură superioară. N-am cifrat eu acel bilet, ci soția mea ; și nu am întrebuințat niciodată în relații cu cineva cifru așa că de fapt atunci am înțeles că dacă fac într-o carte puncte pe literele respective, prin culegerea lor se reconstituie textul. I-am explicat. Am lămurit cu dînsul că în așteptarea evoluției operației de anchetă la care sînt supus vreau ca în anul 1955, să nu mai fac nicio intervenție, deci să se rupă scrisoarea trimisă. Cartea în care notează cifrul textul pe care îl indic o va preda lui HARTSTEIN de pildă la o întîlnire în grădina Ioanid, prin luna octombrie-noembrie 1955, spunîndu-i doar cîteva vorbe cu privire la legea după care găsește paginile unde sînt punctate liberile. Eu îi povestisem omului de pază despre scrisul meu la Zarea pe cîrpă. Se vede că chestia cu cifrul îi părea complicată, deși este inteligent și are memorie. La propunerea mea de a nota cifrat în carte, a propus el scrisul pe cîrpe. Așa s-a născut scrisoarea care trebuia să înlocuiască pe cea din 5 aprilie 1955 și care constituia intervenția ce trebuia făcută în ianuarie 1956 căreia în cazul cînd ar fi rămas fără succes trebuiau să urmeze altele. Toată chestia aceasta, trebuia gîndită. Cîteva împrejurări au făcut ca presiunea mea interioară să crească și să ia forme demente. Cu groază mă întrebam dacă voi fi iar aruncat în haine vărgate. Reducerea menu-ului a declanșat un scepticism disproporționat. A fost provocat de o simplă întrebare: De ce cîteodată seara mi se dă o masă așa și altă dată altfel. Faptul că la închisoarea Plevnei ancheta mi-a dat pastă de dinți pe cînd aici la 3 intervenții făcute de pază nu s-a dat urmare, deasemenea era de rău augur. Intreruperea anchetei m-a făcut ca să mă gîndesc ca transmiterea celor scrise să se facă mai curînd; iar la începutul lunii august 1955 să se facă prima intervenție în cea mai corectă formă. La 30.IV.1955, omul de pază l-a căutat telefonic pe HARSTEIN. Răspunsul a fost că e plecat pentru cîteva zile. Imi era clar că este arestat. În ziua de 2 mai, omul de pază a fost în București. Mi-a spus că a telefonat, acelaș rezultat. Imi era mai clar că este arestat și i-am spus, dar nu aveam nici l la 1000 îndoială că scrisoarea este ruptă. Scrisul pe care nu-l urmărisem, odată început îmi devenise

ca o beție. Frământam frazele demente și absurde. Notele clare și lucide ca aceia dela finele materialului îmi sînt o plăcută surpriză cînd mă gîndesc la starea în care eram. Dar evident că ar fi trebuit să trag consecința: Să distrug tot ce îmi părea inutil. Sînt sigur că aș fi făcut acest lucru, dacă omul de pază ar fi fost unul căruia să-i fi putut da o asemenea indicație.

Dar nu puteam ca să-i cer ca să citească ce am scris și să distrugă tot ce este limbaj violent sau șarjat, fiindcă știam că nu se prinde la el asemenea rugăminte, fiindu-i prea complicat. Indicația clară dată de a nu folosi aceste texte, ci numai forma de implorare va fi desigur așa gîndeam respectată de HARTSTEIN ca un om liber care nu acționează sub presiunea unei stări de excitație momentană și care avea să se sfătuiască cu unul din cei 2 membrii de partid, pe care îi indicasem: CORA BARBU și NICOLAE MARCU, oameni cu nivel politic și cu inteligență, cu f. mult superiori lui HARSTEIN despre care am o părere proastă în această privință. Cu privire la CORA BARBU notez că în biletele scrise mă contrazic de cîteva ori, sfătuindu-l pe HARSTEIN cînd ca să o pună la curent cu acest demers, cînd ca ea să nu ~~știe~~ nimic, voind să n-o bag în chestii nesănătoase pentru m. de Partid. Mai socotiam că este cu totul neprobabil ca un demers făcut la un număr mai mare de membri ai C.C. în care se arată că un m. de Partid din ilegalitate cere ca să susțină în fața unei Comisii a C.C. nevinovăția pe care a afirmat-o în fața Tribunalului să rămînă fără ecou și ca atare toate formele mai tari concepute vor fi inutile.

Intr-un bilet este vorba despre o sumă de 200 lei care să se dea ocazional omului de Pază pentru cheltueli făcute sau ce avea să facă. Chestia aceasta este f. neclară, dar nu este cazul ca să o analizez aici, ci voi spune numai esențialul: Cheltueli făcute erau bagatele, convorbirile telefonice, pentru viitor îl rugasem ca după ce vor fi expediat din închisoarea unde mă aflam, să aranjeze telefonic o întîlnire cu cineva din familia mea la o cabană la Predeal sau Sinaia unde să comunice ce știa despre mine. El a spus că nu-i trebuie banii și nu era nimic lămurit în acest sens, dar eu am pus-o în scrisoare.

Din redactarea mea a acestei declarații s-ar putea crede că eu socot că omul de pază m-a sedus pe mine. Nu cred acest lucru. Eu sînt principalul vinovat în relația dintre noi. Conștiința mea era adormită, e vorba de conștiința răspunderii față de soarta unui om tînăr, m. de Partid, din cauza presiunii sub care eram, cu conștiința nevinovăției mele.

Poziția mea în stare normală față de îndatoririle unui

comunist se vede din următoarele 2 exemple: În 1947 noembrie am denunțat la Partid, pe un consilier dela Consiliul Superior Economic, m. de Partid că și-a aranjat un comision de 2 mil. lei pentru rezolvarea unei chestiuni în fav. antreprenorilor. Consilierul s-a sinucis. Cadrele C.C. au cercetat chestiunea. Am arătat-o în memoriul din Aiud. Al 2-lea exemplu: în vara 1952 eram în închisoarea Plevnei. Nu mi se reproșase nimic. Mă știam m. de Partid și așteptam din zi în zi ca să se clarifice acea chestiune necunoscută și nebănuită de mine care provoacă deținerea mea și să fiu eliberat. Mi se dădeau cărți printre care am primit într-o zi un volum de cca. 700 pagini din Opere Alese de Lenin în limba germană. Volumul era editat la Viena 1925, sub îngrijirea Institutului Marx-Engels din Moscova. La indice de nume era indicat TROTKI ca creator al Armatei Roșii. Am spus bibliotecarului și separat dlui comandant al Inchisorii (actualul comandant) că volumul nu trebuie dat deținuților fiind în contradicție cu știința oficială sovietică. Acest fapt a avut pentru mine consecința negativă că nu am mai primit niciun volum în limbă străină.

ss/E. CALMANOVICI.

Conform cu originalul care se
află la dos. de anchetă Nr. ...

SE/2 ex.

D E C L A R A T I E

=====

Astăzi 27 septembrie 1955.-

Subsemnatul EMIL CALMANOVICI, născut la 4 martie 1895, fiul lui Mendel și Ana, declar următoarele:

În timpul când mă aflam la Zarea - 20 aprilie 1954 - 20 decembrie 1954, eram preocupat ca să parvină dela mine o știre familiei mele despre mine. În luna iunie 1954 am predat Direcțiunii Inchisori o scrisoare pentru familia mea dar nu mi s-a dat nici un răspuns. Am convingerea că nu a fost transmisă. În ea ceream ca familia să se prezinte la conducătorii Partidului care au împlinit prin noi sarcini de mare încredere și să le arate că sînt nevinovați, culpele pentru care am fost condamnat fiind incompatibile cu felul cum am fost folosit eu și casa mea. Deasemenea țineam ca familia să-și amintească că am fost obiectul unei verificări de partid în 1945 și că condamnarea mea pune Cadrele C.C. în serioasă contradicție cu sine însăși.-

Înspre toamnă neprimind nici un răspuns la petițiile înaintate către C.C. și constatînd că sînt deținuți care stau îngropați în zarcă - auzisem la diverse inspecții nume ca gen. PANTAZI, CONSTANTIN MUGUR, CANGICOV - îmi devenise o obsesie de a face ceva scris care să ajungă cîndva la soția mea. Îndeosebi țineam la acest lucru cînd luasem hotărîrea ca în cazul cînd la 20 dec. 1954 voi mai fi în izolare și inactivitate să recurg la greva foamei chiar pînă la moarte.-

Am încercat următoarele mijloace:

Am scris cu atîtă albă pe fond negru. Foarte obositor cu randament foarte mic. Am încercat cu funingine soluția scriînd pe batiste sau pe cîrpe de culoare deschisă. Scriam ziua sau noaptea. Tema scrisului ca accesă ca a documentului găsit în sobă, niciodată altceva. Punctul central este chestiunea arătată mai sus - intervenția la conducătorii care m-au folosit. Am recurs la următoarele căi:

1.- Fiind la vizita medicală am pus sub . . . cîrpe pe care le scrisesem cu toate explicațiile necesare. Doctorul mi-a spus că i-a fost posibil, ceea ce era f. greu: "Să nu spui o

vorba asculta, dta esti nebun, vei fi prins, aduci pe sotia, fiul si prieteni in inchisoare. Aici nu este circ, aici este Aiudul, imi aduc mie si altora nenorocire". I-am cerut sa nu ma reclame. I-am jurat pe fericirea fiului meu ca pentru nimic in lume nu-l voi indica pe el. Mi-a spus: "Bine, te cred. Nu mai faci asemenea treburi. Am aruncat totul in foc". Imi este extrem de dureror ca calc un asemenea juramint caici pentru mine juramintul este sfint, nu din motive religioase ca la doctor. Sind absolut convins ca el a aruncat totul in foc.

2. Plantonul GAMA (?) . In w.c. era un lighian cu care umbla el. Am pus sub lighian un bilet. I-am scris cam urmatoarele: CALMANOVICI (5) va roaga sa primiți o scrisoare pe care s-o puneti in umarul hainei, scrisa ca aceasta cu funingine si pe care ocazional sa o predați sau s-o transmiteti familiei mele. Sint in ajunul unei grave hotariri (poate scriam greva foamei). Intr-un alt bilet adresat familiei indicam recompense pentru aducerea biletului sau a mesajului. Recompensele erau esalonate dupa termenul in interiorul caruia era adus mesajul dela mine. Il ceream ca in caz de acord sa lase biletul pregatit de mine cu DA; iar in caz de dezacord cel cu NU. N-a dat niciun raspuns. I-am pus totusi scrisoarea sub lighian cu un bilet in care am scris ca presupun ca din delicatete fiindca am oferit bani i-a venit greu ca sa confirme si am staruit ca sa nu distruga materialul, ci daca totusi nu vrea sa-mi faca serviciul sa mi-l dea inapoi caici am nevoie de el. I-am indicat si ca in cazul cand se teme ca sa-l tina, sa-l citeasca si sa-l invete pe de rost, apoi sa repete la cîteva zile. Mi-a spus la o ocazie cînd ne-am intilnit in fugă in W.C.: "Dta faci prostii. Am aruncat totul in closet". La el fac aluzie in scrisoarea din Văcărești ca s-ar putea sa vie cineva cu un bilet ca sa primeasca bani. Sint sigur ca intr-adevar ca a aruncat totul.

3.- Am imaginat sa ma adresez la mai multi detinuti pentruca vreunul din ei sa se indure sa ma serveasca si pentru a mari sansele unei ocazii. Inaintea plantonului GAMA fusese un alt planton despre care am stiut ca se libereaza in primavara 1955 si ca a fost la munca intr-o colonie de munca. Am apelat la camera 4, 7, 8. Faceam astfel: Cînd eram scos inainte de cam. No. 4 lasam un bilet legat de o buc. de lemn pe care era scris (4). Continutul biletului era cam urmatorul: CALMANOVICI (5) M.S.V. in situatia foarte grea sau poate in ajun gr. foamei cer ajutorul Dvs. ca sa preluati un mesaj pentru familia mea ca sa-l predați sau ca sa-l transmiteti ocazional. Il invatati pe de rost. Daca acord, mutati sfoara dela gratii spre stînga. Daca desacord, scoateti-o si puneti-o pe toc. In

caz acord eu voi lăsa când voi fi scos înaintea Dvs. scrisoarea între tub fontă și zid. Trebuie să fiți atent ca s-o ridicați spre a nu fi găsită. Oricum trimiteți cîrpele înapoi, puneți lîngă tub. Niciunul nu a răspuns, nici nu a trimis cîrpele. Celor dela (4) care erau vecini le-am ciocănit și la fereastră le-am cerut de multe ori cîrpele. Nu au dat niciodată vreun semn la intervențiile mele.

4.- O altă cale pe care o luasem în considerare era următoarea: Camera dă spre grădină în care era plimbarea deținuților. Din cameră nu se poate privi afară, căci este un oblon fix. Între grădină și zidul camerei mai este un spațiu cam de 2,50 m. În grădină venea cineva, un deținut, care ciocănea un semn convențional și răspundea cineva dela etaj. Această afirmație nu este o certitudine, căci nu am văzut, dar după auz am căpătat convingerea că este așa. Cel din grădină dădea informații celui de sus. Înțelegeam că este cineva care are o muncă prin care este în contact cu cineva liber. Stirile păreau dela un radio imperialist. Am auzit odată că este mare scandal căci s-au născut ca urmare la Festivalul tinereții mulți copii negri. Altă dată am auzit de o conferință la Geneva. Altă dată despre X care s-a întors. Înțelegeam că era vorba de deținuți. Era greu de înțeles. Am apelat la acel din grădină (?). M-am urcat pe glaful ferestrei ținîndu-mă de gratii și i-am spus Domnule Fac apel la Dta. Amuții imediat. Venea pe la ora mesii de seară sau dimineața după schimb. Am mai încercat odată cu acelaș rezultat. Mă gîndeam ca să-i arunc un bilet în care să-i scriu rugămintea și la o dată următoare să-i arunc scrisoarea. Dar eram sceptic.

5.- În disperare că se apropie 20 dec. 1954 și nu știu ce se va întîmpla cu mine mă hotărîsem cu orice risc să încerc să apelez la un șef de secție cerîndu-i ca soția lui să ducă scrisoarea la București să-i ofer lei 3.000 + tren. Eram convins că șansele sînt f. mici, dar în alternativa în care socotiam eu că sînt nu puteam să las și acest mijloc neîncercat. Am vorbit cu un șef de secție. I-am spus cam următoarele: Vă fac o mare rugămintă, dacă veți voi mă veți ajuta, dacă nu, vă rog ca să nu-mi faceți un rău. Sînt m.p. din ilegalitate. Am slujit și eu și soția Partidul făcînd servicii serioase. În casa mea au venit conducătorii. Am fost condamnat, însă nu sînt de loc vinovat. Nu pot să trăiesc nevinovat în închisoare. Am nevoie ca familia mea să știe despre mine. Unul mia-răspuns:

Eu nu te-am băgat în închisoare, eu nu te pot scoate din închisoare, dacă ești sau nu ești vinovat, eu nu știu. Caută-ți de treabă și mi-a întors spatele. Al doilea a avut o atitudine cam la fel însă riposta nu a fost calmă, ci cu mare indignare. Atitudinea atât a unuia cât și a celuilalt în timpul scurt cât am mai stat la Zarea a fost de o perfectă corectitudine, ca și cum nu ar fi fost nimic. Cel de al 2-lea care a fost indignat mi-a spus (așa cred) la rugămintea mea, că nu mă va spune.

Eram convins că nu m-au spus. Acuma evident, că nu mai am această siguranță. Cu un alt șef de secție, am vorbit însă nu i-am cerut nimic. N-am ajuns decât să-i fac introducerea.

Nu-mi este clar perfect de ce nu am aruncat materialul din sobă. L-am scos în acea zi din ascunzătoarea pe care o aveam sub tocul ușii, la îndepărtarea pervazului dela dușumea. Sînt convins că am căutat bine ca să nu rămînă nimic. Cred că mă gîndeam totuși ca să încerc cu cel din grădină. Eram îngrijorat în privința soartei lui, însă după o săptămînă - două eram convins că deținutul care a fost cazat după mine l-a găsit și l-a distrus.

Cu privire la perioada dintre 25 februarie 1955 și 4 mai 1955, declar următoarele:

Imprejurările îmi permiteau să vorbesc din cînd în cînd cu organul de pază. Am aflat diverse despre dînsul: că e din Gheorghieni, că a dezertat din armata ungară, că a fost la Tg. Jiu că acolo a avut o atitudine dîrză ducînd acțiuni contra aparatului de represiune, că l-a cunoscut acolo pe PATRASCANU, despre care are o părere foarte proastă. Mai știu că în 1946 a devenit membru de partid, că i s-a reproșat aceasta, adică că nu ar făcut adeziune îndată după 23 August, dar că el credea că trebuie să i se fi făcut propunerea. Este căsătorit cu o femeie din Slănic-Moldova care este bolnavă suferîndă de dureri cronice de cap. Am căpătat convingerea că este f. dornic de învățatură și că va crește primind sarcini din ce în ce mai mari. Sînt convins că așa ar fi fost dacă nu s-ar fi întîmplat nenorocirea ca să mă aflu eu în preajma lui într-un moment de gravă rătăcire. El a aflat despre mine deasemenea mai multe lucruri în esență că nu sînt vinovat și că sînt în mare disperare, neputînd accepta ca să-mi trăiesc viața în închisoare. Nu eram preocupat de dorința de a scrie în afară. Pe la finele lunii martie constatam că mă bucur la el de simpatie. I-am cerut cerneală, adică toc. Cu cea mai mare simplitate mi-a dat toc rezervor și hîrtie. Eu eram f. preocupat ce se va întîmpla cu mine. Nu vedeam de loc că problema mea este îndrumată spre o soluție. Intr-o bună zi mă voi trezi la altă

închisoare. Mi-a venit ideea ca să mă asigur că dacă pînă la o anumită dată nu se va vedea o perspectivă de clarificare a problemei mele să se facă o intervenție de către prietenii de afară. Pentru a evita ca Securitatea să se năpustească asupra familiei mele, m-am gîndit ca să o fac mai generală. Am găsit însă ulterior că am greșit și pe deoparte am anulat scrisoarea, iar pe de altă parte am explicat într-un bilet prietenului meu că proiectul scrisorii primită de el la 7.IV. este greșit depășind scopul care este dreptate pentru mine, căci numai despre mine pot afirma cu conștiința clasă că sînt nevinovat.

După ce mi-a dat tocul și hîrtie am scris scrisoarea într-o inspirație momentană. Am vrut să discut cu omul de pază tehnica transducerii punînd problema că HARSTEIN, VALEANU sau el sînt filati. Dar el nu avea dispoziție de vorbit și a venit cu ideea că va lăsa scrisoarea la o cunoștință de unde s-o ridice ASPASIA VALEANU, căreia eu să-i notez ce are de făcut. "Nu știam bine că calc grosolan toate regulile conspirației și că vorba aruncată de omul de pază: "o femeie vine la o altă femeie" este o copilărie; dar față de indispoziția lui de a discuta chestia transducerii scrisorii am alunecat într-o comoditate de care eram conștient. Stiu de pildă bine că am gîndit că este absurd ca să scriu lui HARSTEIN de COSTEA în septembrie și ca s-o predea la femeia de unde a luat scrisoarea, că nu este în regulă că o trimit la HARSTEIN pe VALEANU. În această privință vina mea este f.mare. Mă gîndeam că dacă îi va telefona cerîndu-i o indicație unde să lase scrisoarea pentru dînsul, el se va teme ca să se bage deși știam că are o mare dragoste pentru mine. În ziua de 5 aprilie 1955, era Marți, cu 1/2 oră înainte de sosirea Comisiei de Anchetă a plecat omul de pază, avînd scrisoarea asupra lui. În ziua de miercuri ea a ridicat scrisoarea, în ziua de joi a predat-o lui HARSTEIN.

După ce a început comisia să lucreze, eu nu eram în clar asupra obiectivelor ei. Imi era însă f.neplăcut a fi scrisă asemenea scrisoare și vedeam o soluție f.simplă pentru a sesiza tonul respectiv spre a obține revizuire și dreptate anume: referirea la memoriile trimise. I-am cerut omului de pază ca să telefoneze lui HARSTEIN aceste 2-3 fraze simple. El era refractar ca să-și încarce capul cu așa ceva. Ii venea și greu să telefoneze. Sînt convins că în afară de folosirea telefonului în cadrul serviciului său, nu știa că telefonul este un mijloc comod pentru a ușura relații între oameni. Mie îmi repugna ca să scriu și mă temeam.

Socoteam că este f. periculos. I-am propus ca să înscris într-o carte cifrat ceia ce îi dictez. Vroiam să folosesc acea metodă de cifrare folosită la scrierea bilețului trimis în cadrul muncii ilegale în interesul Partidului, acelaia ce mi-a fost legătură superioară. N-am cifrat eu acel bilet, ci soția mea ; și nu am întrebuințat niciodată în relații cu cineva cifru așa că de fapt atunci am înțeles că dacă fac într-o carte puncte pe literele respective, prin culegerea lor se reconstituie textul. I-am explicat. Am lămurit cu dînsul că în așteptarea evoluției operației de anchetă la care sînt supus vreau ca în anul 1955, să nu mai fac nicio intervenție, deci să se rupă scrisoarea trimisă. ~~Cartea~~ în care notează cifrul textul pe care îl indic o va preda lui HARTSTEIN de pildă la o întîlnire în grădina Ioanid, prin luna octombrie-noembrie 1955, spunîndu-i doar cîteva vorbe cu privire la legea după care găsește paginile unde sînt punctate liberile. Eu îi povestisem omului de pază despre scrisul meu la Zarea pe cîrpă. Se vede că chestia cu cifrul îi părea complicată, deși este inteligent și are memorie. La propunerea mea de a nota cifrat în carte, a propus el scrisul pe cîrpe. Așa s-a născut scrisoarea care trebuia să înlocuiască pe cea din 5 aprilie 1955 și care constituia intervenția ce trebuia făcută în ianuarie 1956 căreia în cazul cînd ar fi rămas fără succes trebuiau să urmeze altele. Toată chestia aceasta, trebuia gîndită. Cîteva împrejurări au făcut ca presiunea mea interioară să crească și să ia forme demente. Cu groază mă întrebam dacă voi fi iar aruncat în haine vărgate. Reducerea menu-ului a declanșat un scepticism disproporționat. A fost provocat de o simplă întrebare: De ce cîteodată seara mi se dă o masă așa și altă dată altfel. Faptul că la închisoarea Plevnei ancheta mi-a dat pastă de dinți pe cînd aici la 3 intervenții făcute de pază nu s-a dat urmare, deasemenea era de rău augur. Intreruperea anchetei m-a făcut ca să mă gîndesc ca transmiterea celor scrise să se facă mai curînd; iar la începutul lunii august 1955 să se facă prima intervenție în cea mai corectă formă. La 30.IV.1955, omul de pază l-a căutat telefonic pe HARTSTEIN. Răspunsul a fost că e plecat pentru cîteva zile. Imi era clar că este arestat. În ziua de 2 mai, omul de pază a fost în București. Mi-a spus că a telefonat, acelaș rezultat. Imi era mai clar că este arestat și i-am spus, dar nu aveam nici l la looo îndoială că scrisoarea este ruptă. Scrisul pe care nu-l urmărisem, odată început îmi devenise

ca o beție. Frământam frazele demente și absurde. Notele clare și lucide ca aceia dela finele materialului îmi sînt o plăcută surpriză cînd mă gîndesc la starea în care eram. Dar evident că ar fi trebuit să trag consecința: Să distrug tot ce îmi părea inutil. Sînt sigur că aș fi făcut acest lucru, dacă omul de pază ar fi fost unul căruia să-i fi putut da o asemenea indicație.

Dar nu puteam ca să-i cer ca să citească ce am scris și să distrugă tot ce este limbaj violent sau șarjat, fiindcă știam că nu se prinde la el asemenea rugăminte, fiindu-i prea complicat. Indicația clară dată de a nu folosi aceste texte, ci numai forma de implorare va fi desigur așa gîndeam respectată de HARTSTEIN ca un om liber care nu acționează sub presiunea unei stări de excitație momentană și care avea să se sfătuiască cu unul din cei 2 membrii de partid, pe care îi indicasem: CORA BARBU și NICOLAE MARCU, oameni cu nivel politic și cu inteligență, cu f. mult superiori lui HARSTEIN despre care am o părere proastă în această privință. Cu privire la CORA BARBU notez că în biletele scrise mă contrazic de cîteva ori, sfătindu-l pe HARSTEIN cînd ca să o pună la curent cu acest demers, cînd ca ea să nu știe nimic, voind să n-o bag în chestii nesănătoase pentru m. de Partid. Mai socotiam că este cu totul neprobabil ca un demers făcut la un număr mai mare de membri ai C.C. în care se arată că un m. de Partid din ilegalitate cere ca să susțină în fața unei Comisii a C.C. nevinovăția pe care a afirmat-o în fața Tribunalului să rămînă fără ecou și ca atare toate formele mai tari concepute vor fi inutile.

Intr-un bilet este vorba despre o sumă de 200 lei care să se dea ocazional omului de Pază pentru cheltueli făcute sau ce avea să facă. Chestia aceasta este f. neclară, dar nu este cazul ca să o analizez aici, ci voi spune numai esențialul: Cheltueli făcute erau bagatele, convorbirile telefonice, pentru viitor îl rugasem ca după ce vor fi expedit din închisoarea unde mă aflam, să aranjeze telefonic o întîlnire cu cineva din familia mea la o cabană la Predeal sau Sinaia unde să comunice ce știa despre mine. El a spus că nu-i trebuie banii și nu era nimic lămurit în acest sens, dar eu am pus-o în scrisoare.

Din redactarea mea a acestei declarații s-ar putea crede că eu socot că omul de pază m-a sedus pe mine. Nu cred acest lucru. Eu sînt principalul vinovat în relația dintre noi. Conștiința mea era adormită, e vorba de conștiința răspunderii față de soarta unui om tînăr, m. de Partid, din cauza presiunii sub care eram, cu conștiința nevinovăției mele.

Poziția mea în stare normală față de îndatoririle unui

comunist se vede din următoarele 2 exemple: În 1947 noembrie am denunțat la Partid, pe un consilier dela Consiliul Superior Economic, m. de Partid că și-a aranjat un comision de 2 mil. lei pentru rezolvarea unei chestiuni în fav. antreprenorilor. Consilierul s-a sinucis. Cadrele C.C. au cercetat chestiunea. Am arătat-o în memoriul din Aiud. Al 2-lea exemplu: în vara 1952 eram în închisoarea Plevnei. Nu mi se reproșase nimic. Mă știam m. de Partid și așteptam din zi în zi ca să se clarifice acea chestiune necunoscută și nebănuită de mine care provoacă deținerea mea și să fiu eliberat. Mi se dădeau cărți printre care am primit într-o zi un volum de cca. 700 pagini din Opere Alese de Lenin în limba germană. Volumul era editat la Viena 1925, sub îngrijirea Institutului Marx-Engels din Moscova. La indice de nume era indicat TROTKI ca creator al Armatei Roșii. Am spus bibliotecarului și separat dlui comandant al Inchișorii (actualul comandant) că volumul nu trebuie dat deținuților fiind în contradicție cu știința oficială sovietică. Acest fapt a avut pentru mine consecința negativă că nu am mai primit niciun volum în limbă străină.

ss/E. CALMANOVICI.

Conform cu originalul care se
află la dos. de anchetă nr. . . .

G. A. Păcură

SE/2 ex.

Urmare

Data în fata noastră,
Ct. Puzos

Declarație

Data 27 Septembrie 1955.

Subiectul Emil Calmanovici născut la 4 Martie 1896 fiul lui Mendel și Ana declar următoarele:

În timpul când mă aflam la Zarea - 20 Aprilie 1954 - 20 Decembrie 1954 eram preocupat ca să fac ca să parvină de la mine o stare familiei mele despre mine. În luna Iunie 1954 am predat Direcției Indisusii o scrisoare pentru familia mea dar nu mi s'a dat niciun răspuns. Am convingerea că nu a fost transmisă. În ea ceream ca familie să se prezinte la Conducătorii Partidului care au împlinit prin noi sarcini de mare încredere și să le arate că sunt nevinovați, culpele pentru care am fost condamnat fiind incompatibile cu felul cum am fost folosit, eu în casa mea. - De asemenea țineam ca familie să-mi amintească că am fost obiectul unei verificări de Partid în 1948 și că condamnarea mea prin Cătrele C.C. în seriosă contradicție cu sine însăși. -

În ore toamne neprimind niciun răspuns la petitiile înaintate către C.C. și constatănd că sunt detinuți care stau îngropați în Zarea, - auzeam la diverse inspecții nume ca gen. Pautaz, Carl Mugur, Căucior - mi devenise o obsesie de a face ceva aris care să ajungă cândva la soția mea. În decursul timpului la acest lucru când luasem hotărârea ca în cazul când la 20 Dec. 1954 voi mai fi în izolare și inactivitate să recurg la prefața foamei chiar până la moarte.

Am încercat următoarele mijloace:

Am scris cu albi pe fund negru. Foarte obositor cu randament f. mic. Am încercat cu fumuri - soluție scriind pe batiste sau pe cărpe de culoare deschisă. Seaua ziua sau noaptea. Tema scrisului sa accion ca a documentului găsit în sobă, niciodată altceva. Singurul rezultat este chestiunea arătată mai sus - intervenția la conducători care m'au folosit. - Am recurs la următoarele căi:

1. Fiind la vizita medicală am pus sub tăie căpe pe care

Urmare: scrisese cu toate explicațiile necesare. - Doriți, mi-a spus când s-a fost posibil, ceară era f. greu: „Să mi spui o vorbă, amu! Da ești nebun, vei fi prins, aduci pe soție, pui și prietenii în închisoare. Aici nu este cră, aici este lăudul, înii aduci mîc și altora nenorocire.” I-am cerut să mi mai reclame. I-am jurat pe feniirea fiului meu că pentru nimic în lume nu-l voi îndica pe el. - Mi-a spus: „Bun, te cred. Nu mai faci asemenea trebur: Am aruncat totul în foc.” - Înii este extrem de dureros că căle nu asemenea jurămint căci pentru mine jurămintul este sînt, nu dui motive religioase să la doctă. - Sunt absolut convins că el a aruncat totul în foc. -

2. Plantorul Sama (?). - În W-C era un lighean cu care umbla el. Am pus sub lighean un bileț. I-am scris cam următoarele: Calamunio (5) va ~~merge~~ să primii o răspas pe care o'o puneți în umărul hainei, scrie ca aceasta cu învingie și pe care ocazional să o predați sau o'o transmiteți familiei mele. Sunt în ajunul unei grave hotărâri (poate scriam greșă fărâmei). Într'un alt bileț adresat familiei indicam recompense pentru aducerea bilețului sau a mesajului. Recompensele erau evaluate după termenul în interiorul căruia era adus mesajul de mine. - Dacă ceream că în caz de acord să lase bilețul pregătit de mine cu DA; iar în caz de desacord cel cu NU. - N'a dat niciun răspuns. I-am pus totuși scrisoarea sub lighean cu un bileț în care am scris că preșupun că dui delicateti fiindcă am oferit bani și a venit greu ca să confirme și am stăruit ca să mi distrugă materialul și dacă totuși nu vrea să mi facă sarcina să mi-l dea înapoi căci am nevoie de el. I-am indicat și ca în cazul când se teme ca să-l tîna, să-l citească și să-l învețe pe de rost, apoi să repete la câteva zile. - Mi-a spus la o ocazie când ne-am întâlnit în fura în W-C: „Da faci prostii. Am aruncat totul în closet.” La el fac aluzie în scrisoarea din Văcărești că o'ar putea să vie cuiva cu un bileț ca să primească bani. - Sunt sigur că într'adevăr

Urmare: a aruncat totul.

3. Am imaginat să mă adresez la maimuții detinuti pentru vreunul din ei să se îndure să mă servească și pentru a măi sausele unei ocazii. - Înaintea plantării lui Gama fusese un alt planton despre care nu știu că se lăsa să i se primească 55 și că a fost la muncă într-o colonie de muncă. - Am apelat la camere 4, 7, 8. Făceam apel: lăud eram din mâinile de cam. No 4 lăsam un bilet legat de o buc. de lemn pe care era scris (4). Continutul biletului sa cam următorul: Colmanovici (5) m.s.v. - în situație prea sau poate în ajun pr. foamei cer ajutorul din ce să preluat un mesaj pentru familie mea ca să l' predati sau ca să l' transmiteți ocazional. El învâtat pe de rost. Dacă acord, mutați sfoară dela grădini spre țara. Dacă desaccord, revătați și puneți-o pe toc în caz acord eu voi lăsa când voi fi din mâinile Dr. Krizosov într-o tub furtiv și zid. Trebuie să fiți atent ca să o ridicați spre a nu fi găsită. - Oricum trimiteți căpele măști, puneți la grădini. - Niciunul nu a răspuns, nici nu a trimis căpele. Cel de la (4) care erau vecini le-am cunoscut și la fereastră le-am cerut de multe ori căpele. Nu au dat niciodată vreun semn la intervenții. Le mele.

4. O altă cale pe care o luasem în considerare era următoarea: - Camera din spre grădini în care se plimbă ea detinutela. Din camere nu se poate privi afară, aici este un oblat fix. Între grădini și zidul camerei mai este un spațiu cam de 2.50m. - În grădini venisem cineva, un detinut, care cunoscea un semn conventional și răspundea cineva dela etaj. Această afirmație nu este o certitudine, căci nu am văzut, dar după auș am căutat convingerea că este așa. - Cel din grădini dădea informații celui de sus. Întelgeam că este cineva care are o muncă prin care este în contact cu cineva liber. Știti că erau dela un radio imperialist. Am auzit odată că este mare scandal

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

E. Colmanovici

Urmare: căci s'au mîscat ca urmare la Festivalul tineretii multe copii negri. Alti dati am auzit de o conferinta la Geneva. Alta dati despre x case s'a intors. Intelegam ca se vorba de detinuti. Era greu de inteles. - Am apelat la acel dui gradina (?). M'am urcat pe glapul ferestrei tinandu-mi de gratii n i-am spus Domnule. Fac apel la Sta. - Amutic imediat. Venis pe la ore merii de seara sau dimineati dupa schimb. Am mai incercat odata cu acela, rezultat. Mai pandiam ca sa-i arunc un bilet in care sa-i scriu rugamintea n la o deti urmatoare sa-i arunc scrisoarea. Dar eram sceptic.

5. In disperare ca se apropie 20 dec. 1954 n mi stiu ce se va intampla cu mine me hotarasem cu oca rize sa incerc sa apeler la un zef de sectie cerandu-i ca sotia lui sa duca scrisoarea la Bucuresti sa-i afte lei 3000 + tren. - Eram convins ca sansele sunt f. mici, dar in alternativa in care socotiam eu ca sunt nu puteam sa las n acest mijloc nincercat. Am vorbit cu un zef de sectie. - I-am spus cam urmatoarele: va fac o mare rugaminte, daca veti voi me veti ajuta, daca nu, va rog ca sa mi-mi faceti un rau. - Sunt m. p. dui ilegalitate. Am slujit n eu n otrei fatidul facand servicii strivase. In casa mea au venit Crisucatori. Am fost condamnat; msa nu sunt de loc vinovat. Nu pot sa taer nervozit in inchisoar. Am nevoie ca pan. mea sa stie despre mine. - Unul mi-a raspuns:

Eu nu te-am bagat in inchisoare, eu nu te pot scoate din inchisoare, daca eti sau nu esti vinovat eu nu stiu, lantati de treaba n mi-a intors spatele. - Al doilea a avut o atitudine cam la fel msa ripostez nu a fost calus ci cu mare indignare. Atitudinea atat a unuia cat n a celuilalt in timpul scurt cet am mai stat la barca a fost de o perfecta corectitudine, ca n cum mi se fi fost nimic. Cel de al 2 les care a fost indignat mi-a spus (asa cred) la rugamintea mea, ca nu ma va spune. -

Urmare: Eram convins că nu m'au spus. Așadar, evident, că nu mai am aceste surse. — Cu un alt set de surse, am vorbit însă nu i-am cerut nimic. N'au spus decât să-i fac introduce. —

Nu-mi este clar peșt de ce nu am aruncat materialul din sursă. L'am spus în acea zi din acuzătoarea pe care o aveam sub tocul usii, la îndepărtarea perorului dela dușumea. Sunt convins că am cântat bine ca să nu rămână nimic. —

Cred că mi gândeam totuși ca să încerc cu cel din grădina. —

Eram ugrizat în privința soartei lui; însă după o săptămână — doni eram convins că detinutul care a fost captat după mine l'a pârșit și l'a distors. —

Cu prilejul perioadei din 25 Februarie 1955 și 4 Mai 1955 declar următoarele:

Împrejurările în care permitau să văd că din când în când cu organul de presă. Am aflat diverse despre dănușul: că e din Ghisghieri, că a deștat din armata ungară, că a fost la Tg. Jiu și acolo a avut o atitudine dăruită ducând acțiuni contra aparatului de reprimare, că l'a umorât acolo pe Gătarușan, despre care are o părere f. proastă. — Mai știu că în 1946 a devenit membru de Partid, că i s'a reproșat aceste ^{adică că nu ar făcut acțiune îndată după 23 August} de, că el crede că trebuie să-i se facă propuneri. Este căsătorit cu o femeie din Plănie-Boldova care este bolnavă suferind de dureri cronice de cap. Am căpătat convingerea că este f. dornic de învătătură și că va crește primind sarcini din ce în ce mai mari. Sunt convins că așa ar fi fost dacă nu s'ar fi întâmplat nenorocirea să mă aflu eu în prezența lui într'un moment de gravă rătăcire. — El a aflat despre mine deasemenea mai multe lucruri în esență că nu sunt vinovat și că sunt în mare desperare neputând accepta ca să-mi trăiesc viața în închisoare. — Nu eram preocupat de dorința de a merge în afară. — Pe la finele lunii Martie constataam că mă

Urmare: bucur la el de simpatie. - I-am cerut cernesle,.....
 audia toc. Cu cea mai mare simplitate mi-a dat tot rezerva
 n' hâtie. Eu eram f. preocupat ce se va întâmpla cu mine.
 Nu vedeam de loc că problema mea este îndrumată spre o
 soluție. Înt'o bună zi mă voi trezi la altă închisoare. -
 Mi-a venit ideea ca să mă așez că dacă până la o anumită
 dată nu se va vedea o perspectivă de clarificare a problemei
 mele să se facă o intervenție de către prețen de afari. Pentru a
 evita ca Securitatea să se năpustă asupra familiei mele
 m'am gândit ca să o fac mai generală. Am găsit însă
 ulterior că am greșit n' pe de parte am anulat scrisoarea; is pe
 de alta parte am explicat într'un bilet prețului meu că proiectul
 scrisorii primită de el la 7. IV. este greșit depășind totul care
 este dreptate pentru mine, căci numai despre mine pot afirma
 cu conștiință clară că sunt nevinovat. -

După ce mi-a dat totul n' hâtie am scris scrisoarea
 într'o inspirație momentană. Am vrut să dictez cu anul de
 papă tehnica transmiterii punând problema că Hatsteni, Vălcău
 sau el sunt filii. Dar el nu avea dispoziție de valabilitate
 a venit cu ideea că va lăsa scrisoarea la o cunoștință de
 unde s'o ridice Apasie Vălcău căreia eu să-i notez ce are
 de făcut. Eu știam bine că calea grosolană toate regulile
 conspirației și că vîlba anunțată de anul de Papă: „o
 femeie vine la o altă femeie” este o copilărie; dar
 față de indispoziția lui de a discuta chestiune transmiterii
 scrisorii am aluncat într'o canoditate de care eram conști-
 ent. Știu de pilda' bine că am gândit că este absurd ca să
 scriu lui Hatsteni de căteva în Septembrie și ca s'o predas la
 femeia de unde a luat scrisoarea, că nu este în regulă
 că o trimiți la Hatsteni pe Vălcău. În această privință
 vina mea este f. mare. Mă gândeam că dacă îi va

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar
 ultima pagină și de către anchetator.

E. Calmanov

Urmas: telefon cerându-i ~~indica~~ unde să-l arătăm pentru dănușul el se va teme că se va face deșertăciune că are o mare dragoste pentru mine. - În ziua de 5 Aprilie 1955, era Marti, cu 1/2 ora înainte de sosirea Comisiei de Măchetă a plecat omul de pază având scrisoarea asupra lui. În ziua de Miercuri ea a ridicat scrisoarea, în ziua de Joi a predat-o lui Hartstein.

După ce a început Comisia să lucreze eu nu eram în clar asupra obiectivelor ei. - Mi se înșă f. neplăcut a fi scris o asemenea scrisoare și vedeam o soluție f. simplă pentru a sesiza f. mult respectiv care a obținut reînviere și dreptate anumite: referirea la memoriile trimise. I-am cerut omului de pază să telefoneze lui Hartstein aceste 2-3 pag. simple. - El era refractar ca să-și înceapă capul cu așa ceva. Și venisem în grădina telefoniei. Sunt conștient că mi s-a părut de folosirea telefonului în cadrul serviciului său nu știu că telefonul este un mijloc comod pentru a avea relații între oameni. - Mie mi s-a repugnat ca să scriu și mi s-a temut. Știam că este f. periculos. I-am propus ca să înscrie într-o carte cifrat ceea ce îi dădea vreau să folosesc acea metodă de cifrare folosită la scrierea listelor trimise în cadrul muncii ilegale în interesul Partidului, aceluia ce mi-a fost legătură superioară. N-am cifrat eu acel list, ci soția mea; și nu am înțeles metodele în relații cu cifrarea. Așa că de fapt atunci am înțeles că dacă faci într-o carte puncte pe literele respective, poți culgea lor și reconstitui textul. - I-am explicat. Mi s-a murit în dănușul că mi s-a acceptat evoluția operativă de Măchetă la care sunt supus vreau ca 'în anul' 1955 să nu mai fac nici intervenție, deci să se rapoartă scrisoarea trimisă. Câteva mi s-a notat cifrat textul pe care îl indică o va predă lui Hartstein de pildă la o întâlnire în grădina Ioanid ^{prin luna Octombrie - Noiembrie 1955} spunându-i despre câteva vorbe cu privire la legea după care găsește paginile unde sunt punctate literele. Eu îi povestesc omului de

Urmare: Papă despre scrisul meu la Borce pe cârpă - Îl vede
 ca chestia cu cifrul îi păsă complicată. Dar este inteligent și
 are memorie. - La propunerea mea de a nota cifrul în carte,
 a propus el scrie pe cârpă. Așa s'a născut scrisoarea care
 trebuia să înlocuiască pe cea din 5 Aprilie 1955 în care unști-
 tuo intervenție ce trebuia făcută în Januare 1956 căreia în
 cazul căud' ar fi rămas fără succes trebuiau să-i urmeze
 altele. Toată chestia aceasta, trebuia gândită. Băteva
 împrefurări au făcut ca propunerea mea întregă să corespundă și să
 ia forme demente. Cu groază mi s'întrebam dacă voi fi
 iar aruncat în haine vâzate. - Reducerea menu-ului a declan-
 sat un scepticism disproporționat. A fost provocat de o simplă
 întrebare: de ce cătevdetă seara mi se dă o masă așa n'altă-
 dată astfel. Faptul că la închisoarea Plumei Archilei m'a
 dat pasta de dinți pe când aici la 3 intervenții făcute de
 Papă nu s'a dat urmare, deosemena ea de rău augur. -
 Întreruperea Archilei m'a făcut ca să mă gândesc ca
 transmiterea celor scrise să se facă mai curând; ie la uice-
 putul lui: August 1955 să se facă prima intervenție în cea mai
 corectă formă. La 30. IV. 1955 omul de Papă m'a iăntat ^{telefon} pe Katsteri.
 Răspunsul a fost că e plecat pentru câteva zile. Mi s'a clar că este
 aretat. În ziua dor lui omul de Papă a fost în București. Mi s'a spus
 că a telefonat, același răspuns. Mi s'a mai clar că e aretat și i am
 spus, dar nu aveau nici 1 la 1000 îndoieli că scrisoarea este
 ruptă. - Scrisul pe care mi l'urmăresc, ordoni început imi deveni
 ca o betie. Trăimântan fraze demente și absurde. Notele clare și
 lucide ca aceia de la puile materialului imi sunt o plăcută
 surpriză când mă gândesc la starea în care eram. Dar evident
 că ar fi trebuit să trag consecințe: să distrug tot ce imi păsă în față.
 Sunt sigur că ar fi făcut acest lucru dacă omul de Papă ar fi fost
 omul căruia să-i fi putut da o asemenea indicație.

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar
 ultima pagină și de către anchetator.

E Caluzașnic,

Urmare: dar nu puteam ca să-i cer ca să citească ce am scris și să distingă tot ce este limbaj violent sau sargat, fiindcă știam că nu se prinde la ~~st~~ asemenea rugăminți, fiindu-i prea complicat. Indicația clară dată de a nu folosi aceste texte, ci numai forma de implorare va fi ^{asa gândiam} respectată de Hartstein ca un om liber, care nu acționează sub presiunea unor stări de excitație momentană și care avea să se spătușească cu unul din cei 2 membri de Partid pe care îi indicasem: Ema Barbu și Maria Harau, oameni cu nivel politic și cu inteligență cu f. mult superiori lui Hartstein despre care am o părere proastă în această privință. Cu privire la Ema Barbu notez că în biletele scrise mai contrazic de câteva ori, sfătându-l pe Hartstein când ca să o pună la curent cu acest demers, când ca să nu știe nimic, vrând să n-o lase în chestia neașteptare pentru un m. de Partid. — Mai socotiam că este cu totul neprobabil ca un demers făcut la un număr mai mare de membri ai C.C. în care se arată că un m. de Partid dă ilegalitate cere ca să sustină în fața unei Comisii a C.C. renunțarea pe care a afirmat-o în fața Tribunalului să rămână fără ecou și ca atare toate formule mai tari concepute vor fi inutile. —

Într-un bilet este vorba despre o sumă de 200 lei care să se dea ocazional omului de pază pentru cheltuieli făcute sau ce avea să facă. Chestia aceasta este f. neclară, dar nu este cazul ca să o analizez aici ci voi spune numai esențialul: Cheltuieli făcute erau bapatele, convorbirile telefonice, pentru viitor îl rugasem ca după ce vor fi expediat din închisoare unde mă aflam, să aranjeze telefonic o întâlnire cu cineva din familia mea la o cabană la Predeal sau Smârcu unde să comunice ce știu despre mine. El a spus că nu-i trebuie bani și nu era nimic comun în acest sens, dar eu am pus-o în scrisoare. —

Urmare: Dui redactarea mea a acestei declarații s'a putes crede că eu
sunt cî anul de laza m'a sedus pe mine. Nu cred acest lucru. Eu
sunt principalul vinovat în relația dintre noi. Conștiința mea era
adormită, e vorba de conștiința răspunderii față de soarta unui om tânăr
m. de Partid, dui cauza presiunii sub care eram, cu conștiința nemorătății mele.

Posiția mea în stare normală față de îndatoririle unui comunist
se vede dui următoarele 2 exemple: În 1947 - Naumine am denunțat ^{la Partid} pe un
Consilier de la Cons. Sup. Economic, m. de Partid că n-a organizat un Comision de
2 mil. Lei pentru rezolvarea unei chestiuni în fav. antreprenorilor. - Consilierul
s'a sinucis. Cadrele C.C. au cercetat chestiunea. - Am arătat-o în memoriul dui
Amid. Al 2-lea exemplu: În vara 1952 eram în închisoarea Pleveni.
Nu mi se reproșase nimic. Mi stiam m. de Partid n' așteptam dui
și mi s' ca să se clarifice acea chestiune necunoscută n' neînțelegere de
mine care provoacă detinerea mea n' să fiu eliberat. Mi se dădeau
cărți printre care am primit într-o zi un volum de 700 pagini dui
opere alese de Lenin în lb. germană. Volumul era editat la Viena-1925-
sub îngrijirea Institutului Mare-Engels dui Moscova. La indice de nume
era indicat Troțki ca creator al Armatei Roșii. În spuz bibliote
carului n' separea lui Comandant al închisorii (actualul Comandant)
că volumul nu trebuie dat deținutilor fiind în contradicție cu
știința oficială sovietică. Acest fapt a avut pentru mine conse-
cinta negativă că nu am mai primit niciun volum în lb. străină. -

Calmanovici

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

ÎNVINUIT (MARTOR) CALMANOVICI EMIL, născut la 9 martie 1896 în Piatra Neamț, fiul lui Mendel și Ana, cu ultimul domiciliu în București str. Popa Sapcă Nr. 4.

i sug ii

, MIATRE

8 octombrie 195 5

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 10 min. 15

„ s-a terminat „ 14 min. 30

Intrebare: Ai arătat în declarațiile anterioare, că ai trimis unele scrisori acasă la familia dtale, în timp ce te aflai în penitenciarul Văcărești, precizează cui ai mai scris asemenea scrisori?

Răspuns: Am mai scris asemenea scrisori lui ASPASIA VALLEANU pentru HARSTEIN.

Intrebare: Cine este ASPASIA și HARSTEIN?

Răspuns: ASPASIA VALLEANU a fost femeie de serviciu în casa mea din 1933 până în 1940. Dela această dată am avut cu ea relații intime, lucru despre care am fost cercetat în decursul anchetei ce mi s-a făcut la M.A.I., dela arestarea mea, până la proces.

Despre HARSTEIN deasemeni am fost cercetat în timpul deținerii mele și am arătat totul despre el.

HARSTEIN este un coleg al meu, fost membru de partid, exclus din partid în 1949. Despre acesta am declarat totul.

Intrebare: Ce i-ai scris lui HARSTEIN și de unde i-ai scris?

Răspuns: I-am scris din vila în care am stat, dela 25 februarie ac. până la 4 mai a.c.

I-am scris un concept de petiție, pentru a fi adresat

URMARE

C.C. al P.M.R. după ce în prealabil ar fi fost multiplicat și trimis fiecărui membru al C.C. al P.M.R. în parte.

Acest concept era intitulat "stimate tovarășe".

Intrebare: Care era conținutul acelui concept, pe care l-ai trimis lui HARSTEIN?

Răspuns: Conținutul acelei scrisori concept, era o prezentare a procesului PATRASCANU în care am fost implicat. În partea I-a introducerea avea un caracter critic. În partea II-a mă refeream la desfășurarea procesului, arătând că nu a fost un proces obiectiv. În partea III-a conținea o amenințare împotriva C.C. al P.M.R. din partea unui grup de "Tov." cu privire la luarea măsurilor prevăzute în concept. (scrisoare).

Intrebare: Cu ce scop ai scris aceia scrisoare lui HARSTEIN și ce a stat la bază că te-ai adresat lui HARSTEIN?

Răspuns: Scopul urmărit de mine, era acela de a urmări a mi se face mie dreptate, pentru a fi pus în libertate, știindu-mă nevinovat. Faptul că eu i-am scris lui HARSTEIN, această scrisoare, este acela că el a avut legătură cu mine în ilegalitate și a răspuns întotdeauna serviciilor ce i le-am cerut pentru partid și mă cunoștea foarte bine și eram sigur că el va face cei cer eu dacă va găsi de cuviință că ceiace fac eu va fi bine.

Intrebare: Arată concret pe ce cale i-ai scris dta lui HARSTEIN să întreprindă acțiuni în scopul arătat mai sus?

Răspuns: I-am scris să multiplice scrisoarea și să trimită la un număr cât mai mare de membri ai C.C. al P.M.R.

În cazul că prima indicație nu dă rezultat în favoarea mea, de a fi eliberat, să trimită scrisoarea prin Legația Suedeză, în plic sigilat președintelui P.S.D. Suedez BRANTI cu mențiunea ca împreună cu secretarul general al P.C.S.-ului să facă o scrisoare PMR-ului, în care să ceară satisfacția scrisori trimisă de mine ca din partea unui grup de "comuniști".

În cazul când secretarul general al P.C.S.-ului va refuza acest lucru, recomandam ca el să-l facă singur și în ultima instanță să recurgă la publicitatea scrisorii în presă.

Tot în aceeași scrisoare în care i-am indicat lui HARSTEIN ce să facă cu conceptul "Stimate Tovarășe" i-am scris, ca să-i comunice lui POP DRAGOS, ca din partea unui deținut care a fost la Aiud și s-a eliberat, că ALEXANDRU STEFANESCU se află în Aiud și să telefoneze la Legația Engleză și să întrebe că de ce nu i-a dat avocat la proces și de ce nu se interesează de el.

URMARE

Intrebare: Cine era POP DRAGOS?

Răspuns: POP DRAGOS este un prieten a lui STEFANESCU care mi-a făcut legătură cu ALEXANDRU STEFANESCU în toamna anului 1942 și despre care am declarat la ancheta ce mi s-a făcut la M.A.I. pînă la proces.

Intrebare: Cu ce scop te-ai adresat în scrisoare lui HARSTEIN să dea telefon lui POP DRAGOS să vorbească cu Legația Britanică?

Răspuns: Nu am avut nici un scop, însă prin aceasta îmi exprimam părerea de rău că nu am avut eu avocat.

Intrebare: Dece nu ai scris părerea d-tale de rău că nu ai avut avocat și dece te-ai adresat prin HARSTEIN la POP DRAGOS să se intereseze de ALEXANDRU STEFANESCU?

Răspuns: Totul ce am scris despre STEFANESCU, a fost o simplă întâmplare deoarece vroiam să scriu ceva despre el și mi-a venit această inspirație și m-am adresat lui POP DRAGOS să facă cele de mai sus.

Intrebare: Ancheta constată că d-ta nu vrei să dai răspunsuri concrete și sincere și ocolești adevărul. Ce ai de spus?

Răspuns: Nu este adevărat că ocolesc adevărul și doresc să declar numai adevărul.

Intrebare: Atunci cum explici d-ta că ai scris lui POP DRAGOS prin HARSTEIN să intervină la Legația Engleză, pentru ALEXANDRU STEFANESCU, la întâmplare fără nici un scop?

Răspuns: Susțin că nu am avut nici un scop.

Intrebare: D-ta știai precis că este un agent al spionajului englez. Cum explici că nu ai avut nici un scop în comunicarea ce i-ai făcut-o lui HARSTEIN, în legătură cu el?

Răspuns: Nu am avut nici un scop.

După ce am citit prezentul proces verbal cuvînt cu cuvînt și am constatat că el corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

SEF DE BIROU

ss/E. CALMANOVICI

Cpt. Perlea Gh.

Conform cu originalul care
se află la dos. de anchetă Nr. . . .

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

INVINUIT (MARTOR) CALMANOVICI EMIL, născut la 9 martie 1896 în Piatra Neamț, fiul lui Mendel și Ana, cu ultimul domiciliu în București str. Popa Sapcă Nr. 4.

8 octombrie 1955

Localitatea

București

Interogatoriul a început la ora 10 min. 15

„ s-a terminat „ 14 min. 30

Intrebare: Ai arătat în declarațiile anterioare, că ai trimis unele scrisori acasă la familia dtale, în timp ce te aflai în penitenciarul Văcărești, precizează cui ai mai scris asemenea scrisori?

Răspuns: Am mai scris asemenea scrisori lui ASPASIA VALLEANU pentru HARSTEIN.

Intrebare: Cine este ASPASIA și HARSTEIN?

Răspuns: ASPASIA VALLEANU a fost femeie de serviciu în casa mea din 1933 până în 1940

[redacted], lucru despre care am fost cercetat în decursul anchetei ce mi s-a făcut la M.A.I., de la arestarea mea, până la proces.

Despre HARSTEIN deasemeni am fost cercetat în timpul deținerii mele și am arătat totul despre el.

HARSTEIN este un coleg al meu, fost membru de partid, exclus din partid în 1949. Despre acesta am declarat totul.

Intrebare: Ce i-ai scris lui HARSTEIN și de unde i-ai scris?

Răspuns: I-am scris din vila în care am stat, de la 25 februarie ac. până la 4 mai a.c.

I-am scris un concept de petiție, pentru a fi adresat

URMARE

C.C. al P.M.R. după ce în prealabil ar fi fost multiplicat și trimis fiecărui membru al C.C. al P.M.R. în parte.

Acest concept era intitulat "stimate tovarășe".

Intrebare: Care era conținutul acelui concept, pe care l-ai trimis lui HARSTEIN?

Răspuns: Conținutul acelei scrisori concept, era o prezentare a procesului PATRASCANU în care am fost implicat. În partea I-a introducerea avea un caracter critic. În partea II-a mă refeream la desfășurarea procesului, arătând că nu a fost un proces obiectiv. În partea III-a conținea o amenințare împotriva C.C. al P.M.R. din partea unui grup de "Tov." cu privire la luarea măsurilor prevăzute în concept. (scrisoare).

Intrebare: Cu ce scop ai scris aceia scrisoare lui HARSTEIN și ce a stat la bază că te-ai adresat lui HARSTEIN?

Răspuns: Scopul urmărit de mine, era acela de a urmări a mi se face mie dreptate, pentru a fi pus în libertate, știindu-mă nevinovat. Faptul că eu i-am scris lui HARSTEIN, această scrisoare, este acela că el a avut legătură cu mine în ilegalitate și a răspuns întotdeauna serviciilor ce i le-am cerut pentru partid și mă cunoștea foarte bine și eram sigur că el va face cei cer eu dacă va găsi de cuviință că ceiace fac eu va fi bine.

Intrebare: Arată concret pe ce cale i-ai scris dta lui HARSTEIN să întreprindă acțiuni în scopul arătat mai sus?

Răspuns: I-am scris să multiplice scrisoarea și să trimită la un număr cât mai mare de membri ai C.C. al P.M.R.

În cazul că prima indicație nu dă rezultat în favoarea mea, de a fi eliberat, să trimită scrisoarea prin Legația Suedeză, în plic sigilat președintelui P.S.D. Suedez BRATTI cu mențiunea ca împreună cu secretarul general al P.C.S.-ului să facă o scrisoare PMR-ului, în care să ceară satisfacția scrisori trimisă de mine ca din partea unui grup de "comuniști".

În cazul când secretarul general al P.C.S.-ului va refuza acest lucru, recomandam ca el să-l facă singur și în ultima instanță să recurgă la publicitatea scrisorii în presă.

Tot în aceeași scrisoare în care i-am indicat lui HARSTEIN ce să facă cu conceptul "Stimate Tovarășe" i-am scris, ca să-i comunice lui POP DRAGOS, ca din partea unui deținut care a fost la Aiud și s-a eliberat, că ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU se află în Aiud și să telefoneze la Legația Engleză și să întrebe că de ce nu i-a dat avocat la proces și de ce nu se interesează de el.

URMARE

Intrebare: Cine era POP DRAGOS?

Răspuns: POP DRAGOS este un prieten a lui STEFANESCU care mi-a făcut legătură cu ALEXANDRU STEFANESCU în toamna anului 1942 și despre care am declarat la ancheta ce mi s-a făcut la M.A.I. până la proces.

Intrebare: Cu ce scop te-ai adresat în scrisoare lui HARSTEIN să dea telefon lui POP DRAGOS să vorbească cu Legatia Britanică?

Răspuns: Nu am avut nici un scop, însă prin aceasta îmi exprimam părerea de rău că nu am avut eu avocat.

Intrebare: Dece nu ai scris părerea d-tale de rău că nu ai avut avocat și dece te-ai adresat prin HARSTEIN la POP DRAGOS să se intereseze de ALEXANDRU STEFANESCU?

Răspuns: Totul ce am scris despre STEFANESCU, a fost o simplă întâmplare deoarece vroiam să scriu ceva despre el și mi-a venit această inspirație și m-am adresat lui POP DRAGOS să facă cele de mai sus.

Intrebare: Ancheta constată că d-ta nu vrei să dai răspunsuri concrete și sincere și ocolești adevărul. Ce ai de spus?

Răspuns: Nu este adevărat că ocolese adevărul și doresc să declar numai adevărul.

Intrebare: Atunci cum explici d-ta că ai scris lui POP DRAGOS prin HARSTEIN să intervină la Legatia Engleză, pentru ALEXANDRU STEFANESCU, la întâmplare fără nici un scop?

Răspuns: Susțin că nu am avut nici un scop.

Intrebare: D-ta știai precis că este un agent al spionajului englez. Cum explici că nu ai avut nici un scop în comunicarea ce i-ai făcut-o lui HARSTEIN, în legătură cu el?

Răspuns: Nu am avut nici un scop.

După ce am citit prezentul proces verbal cuvînt cu cuvînt și am constatat că el corespunde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

SEF DE BIROU

SS/E. CALMANOVICI

Cpt. Perlea Gh.

Conform cu originalul care
se află la dos. de anchetă Nr. . . .

SE/2 ex.

Proces-Verbal de interogator

Invinuit (Martor) Kolmanovici Emil, născut la 4 martie
1896, în Piatra-Neamț, fiul lui Mendel și Ana cu ultimul
 domiciliu în București str. Popa șugăi nr 4. (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

8 octombrie 1955

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 10 și 15 min.

„ s'a terminat la ora 14 și 30 min.

Intrebare: Ai rotot, în șcheletile anterioare, că ai
trimis unele scrisori, ocazi la familia p. tate, în
țimp ce te afli în penitenciarul Văcărești; precizează
cui ai mai scris oarecum scrisori?

Răspuns

Am mai scris, oarecum scrisori, lui ASPASIA
VĂLEANU, pentru Harstein.

Intrebare

Cine este Aspasia n' Harstein?

Răspuns

Aspasia Văleanu a fost femeie de serviciu, în
casa mea din 1933, până 1940.

Despre Harstein deosemeni, am fost creștat în timpul
știrmeri mele și am creștat, totul despre el.
Harstein, este un coleg al meu, fost membru de

Semnătura,

Emil Kolmanovici

Urmare: Portid, exclus din Partid în 1949. Depe oenta om slicherot tatul.

Intrebare

ce i-ai scris lui Harstein și de unde i-ai scris?

Răspuns

Tom scris din uita, în care am stat, de la 25 februarie a.e. până la 4 mai a.e.

Tom scris un concept de petiție, pentru a fi adresat C.C. al P.M.R. după ce în prealabil ar fi fost multiplicat și trimis fiecărui membru al C.C. al P.M.R., în parte.

Acest concept era intitulat, "stimule Tancorcu,"

Intrebare

Care era continutul acelei concept, și care l-ai trimis lui Harstein?

Răspuns

Continutul acelei scrisori concept, era a prezentare a procesului Pătrășconu în care am fost implicat. În partea I-a introducea avea un caracter critic. În partea II a mă referea la desfășurarea procesului, arătând că nu a fost un proces obiectiv.

În a III-a parte, conține a amenințare în jurina C.C. al P.M.R., din partea unui grup de "Tom", cu privire la luarea măsurilor preventive în concept. (scriere).

Intrebare

Cu ce scop ai scris acea scrisoare lui Harstein și ce a stat la bază, că te-ai adresat lui Harstein?

Răspuns

Semnătura,

Palmanu

Urmare: Răspuns

5. Copul următor de mine, era oala oala urmări,
a mi se face mie dreptate, pentru a fi pus
în libertate, stăruindu-mă me minoat.

Faptul că eu 'iam scris lui Harstein, oarecând
scrindere, este oala id el a omut ilegalități cu
mine în ilegalitate n'a răspuns mită olescu
urmăriilor ei le-am erut pentru Partid n' am
cumentec foarte bine n' eram siguri că el
na face cu cer eu oala na goi de cumentec
că via ce face eu na fi bine.

Intrebare

Arată Constat pe ce eoli i'ai scris D. Ia lui Harstein
să întrunind oetimi în secul arătat miei sus?

Răspuns

Pe scris să multiple scrierilor n' sa trimite
la mine unde eot mai mare de înveli ai e.e.
el PMR.

În totul că prima, indicat nu oia rezultat
în fașarea mea, oia a fi eliberat, să trimite
scrierilor, prin legătura suedeză, în ple siglat
președintele PSD Suedez Brant, cu menținea
ca înpreună cu secretarul general al PC Suediei
să face a scrierilor PMRului, în care nă ecoro
notificarea scrieri trimite de mine că din partea
mei grup de "comunisti".

În totul că secretarul general al PC Suediei
na refuza acest lucru, recomandam ca el nă-l
face năgur n' în ultima intente să reurcă la
publicitatea scrii în presă.

Tot în oerose scrierilor în care ionu indicat lui

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar
ultima pagină și de către anchetator.

Calman

Urmare: Harstein ce să facă cu conceptul "stimate
 Tamarozé", iam scus, ca săi comise lui Pop
 Dragoș, ca din partea unui diplomat care a fost
 la Rind n' să eliberat, că Alexandru Ștefănescu
 n' află n' Rind n' să telefonete la Legatia
 Engleză să întrebuțeze cu oare nu în slot onest
 la proces n' oare nu se interesează oare.

Lutuhare

Cine era Pop Dragoș?

Răspuns

Pop Dragoș este un prieten a lui Ștefănescu
 care amia făcut legătură cu Alexandru Ștefănescu
 în toamna anului 1943 n' oare care am eliberat
 la omcheta ce mi sa făcut la MAI, până
 la proces.

Lutuhare

Cu ce scop te-ai adresat în scrisoare, la Harstein
 să dea telefon lui Pop Dragoș să vorbească în
 Legatia Britanică?

Răspuns

Am am avut mie un scop, m'ă prin veeasta imi
 exprimam părerea oare că nu am avut eu anost.

Lutuhare

Oare nu ai scris prărea d-tale oare că mi ai
 onut onost n' oare te-ai adresat, prin Harstein
 la Pop Dragoș să se intereseze oare Alexandru
 Ștefănescu?

Răspuns

Totul ce am scris despre Ștefănescu, a fost a simplă
 întrebare, deoarece, uriau să scriu ceva oare el
 n' mia venit oare inspirație n' m-am adresat
 lui Pop Dragoș, să facă celi de mai sus.

Urmare: Intrebare

Anchetă constată că d. ta nu mai rădă
răspunsuri concrete și nimic și deosebi deosebi
ce ai de spus?

Răspuns

Am este deosebi că deosebi deosebi și
deosebi și deosebi unei deosebi.

Intrebare

Atunci cum explici d. ta că ai scris lui
Pop Dragan' prin Harstein, să intervină la
legătura Engleză, pentru Alexandru Stefănescu
la întoarcere fără nici un scop?

Răspuns

Sustin că nu am avut nici un scop.

Intrebare

D. ta știi precis că este un agent al spionajului
Englez; cum explici că nu ai avut nici un scop
în comisia ce ai făcut-o lui Harstein, în
legătură cu el?

Răspuns

Am am avut nici un scop.

Întrucât am citit prezentul proces verbal
curios și curios și am constatat că el corect
mitatul cu cele deosebi deosebi, îl sustin
și remez

și/și tiran
cpt. Perce

E. C. C. C. C.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

ÎNVINUIT (MARTOR) CALMANOVICI EMIL, născut la 4 martie 1896 în Piatra Neamț, fiul lui MENDEL și ANA, cu ultimul domiciliu în București str. Popa Sapcă Nr. 4

17 octombrie 1955

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 11 min. 25

„ s-a terminat „ 13 min. 45

Intrebare: În procesele verbale anterioare ai arătat că ai fost cercetat de o comisie; precizează de ce nu ai declarat scoaterea scrisorilor clandestine din închisoare, deoarece arăți că ești cinstit?

Răspuns: Nu am declarat comisiei, deoarece totul a fost făcut pe ascuns și îmi era groază de conținutul scrisorii respective și chiar de aceea am dispus ruperea ei și am înlocuit-o cu un alt text clar și simplu, care nu avea nici un conținut care să indice legături din afară și vorbesc numai de mine căci mă interesa situația mea și numai despre mine pot afirma că sînt nevinovat.

Intrebare: Dacă arăți că dta ești cinstit, de ce ai ascuns totuș acest lucru în fața comisiei?

Răspuns: Nu am declarat pentru că nu aveam certitudinea că comisia este dispusă să-mi facă dreptate deplină.

Intrebare: Ai fost întrebat de comisie în legătură cu aceste fapte de ce nu ai recunoscut?

Răspuns: Nu eram într-o situație de sinceritate completă, pentru că nu vroiam să aduc neplăceri oamenilor la care am aflat și în același timp nu aveam încredere deplină în ancheta comisiei.

URMARE

Intrebare: Cu toate afirmațiile dtale, ancheta constată că nu vrei să vorbești în mod sincer despre scopurile urmărite de dta prin scrisorile scoase din diferite penitenciare?

Răspuns: Declar în mod solemn că nu am avut nici un alt scop în afara aceluia de a obține eliberarea mea ca nevinovat.

Nici un moment nu m-am gândit ca să defăimez vreun conducător al P.M.R. așa cum am recurs și am defăimat numele unor conducători în scrisoarea "Stimate tovarășe", făcând aceasta din cauză că am făcut totul ca din partea altor indivizi voind să ocotească că toate acestea sînt destinate pentru interesul meu personal pentru a nu atrage agenția organelor de stat asupra familiei mele.

După ce am citit prezentul proces verbal cuvînt cu cuvînt și am constatat că el corespunde cu cele declarate de mine îl susțin și semnez.

SEF DE BIROU
Cpt. Gh. Perlea

ss/E. CALMANOVICI

Conform cu originalul care se
află la dos. de anchetă Nr. . .

SE/3 ex.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

ÎNVINUIT (MARTOR) CALMANOVICI EMIL, născut la 4 martie 1896 în Piatra Neamț, fiul lui MENDEL și ANA, cu ultimul domiciliu în București str. Popa Sapcă Nr. 4

17 octombrie 1955

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 11 min. 25

„ s-a terminat „ 13 min. 45

Întrebare: În procesele verbale anterioare ai arătat că ai fost cercetat de o comisie; precizează de ce nu ai declarat scoaterea scrisorilor clandestine din închisoare, deoarece arăți că ești cinstit?

Răspuns: Nu am declarat comisiei, deoarece totul a fost făcut pe ascuns și îmi era groază de conținutul scrisorii respective și chiar de aceea am dispus ruperea ei și am înlocuit-o cu un alt text clar și simplu, care nu avea nici un conținut care să indice legături din afară și vorbească numai de mine căci mă interesa situația mea și numai despre mine pot afirma că sînt nevinovat.

Întrebare: Dacă arăți că dta ești cinstit, de ce ai ascuns totuș acest lucru în fața comisiei?

Răspuns: Nu am declarat pentru că nu aveam certitudinea că comisia este dispusă să-mi facă dreptate deplină.

Întrebare: Ai fost întrebat de comisie în legătură cu aceste fapte de ce nu ai recunoscut?

Răspuns: Nu eram într-o situație de sinceritate completă, pentru că nu vroiam să aduc neplăceri oamenilor la care am aflat

URMARE

Intrebare: Cu toate afirmațiile d-tale, ancheta constată că nu vrei să vorbești în mod sincer despre scopurile urmărite de d-ta prin scrisorile scoase din diferite penitenciare?

Răspuns: Declar în mod solemn că nu am avut nici un alt scop în afara aceluia de a obține eliberarea mea ca nevinovat.

Nici un moment nu m-am gândit ca să defăimez vreun conducător al P.M.R. așa cum am recurs și am defăimat numele unor conducători în scrisoarea "Stimate tovarășe", făcând aceasta din cauză că am făcut totul ca din partea altor indivizi voind să oculească că toate acestea sînt destinate pentru interesul meu personal pentru a nu atrage agenția organelor de stat asupra familiei mele.

După ce am citit prezentul proces verbal cuvînt cu cuvînt și am constatat că el corespunde cu cele declarate de mine îl susțin și semnez.

SEF DE BIROU
Cpt. Gh. Perlea

ss/E. CALMANOVICI

Conform cu originalul care se
află la dos. de anchetă Nr. . .

SE/3 ex.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

ÎNVINUIT (MARTOR) SALMANOVICI IMIL, născut la 4 martie 1896 în Piatra Neamț, fiul lui MENDEL și ANA, cu ultimul domiciliu în București str. Popa Sapei Nr. 4

17 octombrie 1955

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 11 min. 25

„ s-a terminat „ 13 min. 45

Întrebare: În procesele verbale anterioare ai arătat că ai fost cercetat de o comisie; precizează de ce nu ai declarat scoaterea scrisorilor clandestine din închisoare, deoarece arăți că ești cinstit?

Răspuns: Nu am declarat comisiei, deoarece totul a fost făcut pe ascuns și îmi era groază de conținutul scrisorii respective și chiar de aceea am dispus ruperea ei și am înlocuit-o cu un alt text clar și simplu, care nu avea nici un conținut care să indice legături din afară și vorbesc numai de mine căci mă interesa situația mea și numai despre mine pot afirma că sint nevinovat.

Întrebare: Dacă arăți că dta ești cinstit, de ce ai ascuns totuși acest lucru în fața comisiei?

Răspuns: Nu am declarat pentru că nu aveam certitudinea că comisia este dispusă să-mi facă dreptate deplină.

Întrebare: Ai fost întrebat de comisie în legătură cu aceste fapte de ce nu ai recunoscut?

Răspuns: Nu eram într-o situație de sinceritate completă pentru că nu vroiam să aduc neplăceri oamenilor la care am aflat

URMARE

Intrebare: Cu toate afirmațiile d-tale, ancheta constată că nu vrei să vorbești în mod sincer despre scopurile urmărite de d-ta prin scrisorile scoase din diferite penitenciare?

Răspuns: Declar în mod solemn că nu am avut nici un alt scop în afara aceluia de a obține eliberarea mea ca nevinovat.

Nici un moment nu m-am gândit ca să defăimez vreun conducător al P.M.R. așa cum am recurs și am defăimat numele unor conducători în scrisoarea "stimate tovarășe", făcând aceasta din cauză că am făcut totul ca din partea altor indivizi voind să ocotească ca toate acestea sînt destinate pentru interesul meu personal pentru a nu atrage atenția organelor de stat asupra familiei mele.

După ce am citit prezentul proces verbal cuvînt cu cuvînt și am constatat că el corespunde cu cele declarate de mine îl susțin și semnez.

SIF DE BICOU
Opt. Gh. Ferlea

ss/I. JALMAROVICI

Conform cu originalul care se
află la dos. e anchetă Nr. . .

31/3 ex.

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

Invinuit (maritor) Kolmanovici Emil născut la 4 martie 1896
 în Piatra-Neamț, fiul lui Mendel și Ana, cu
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 ultimul domiciliu în București str. Popa Șopă nr. 4.

17 octombrie 1955

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 11 și 25 min

„ s-a terminat la ora 13 și 45 min

Intrebare: În procesele verbale anterioare ai arătat că ai
 fost arestat de o comisie; precizează-le acum ai declarat
 recitarea scrisorilor clandestine din închisoare, deosebi, arăți
 că ești cinstit?

Răspuns

Au am declarat comisiei, deoarece tatăl a fost făcut
 pe ascuns și în era groasă de caintinut, scrisori repetate
 și chiar de ocaz am dispus reparea ei și am înlocuit
 cu un alt text clar și simplu, care nu avea nici un caintinut
 care să înlocuiască legătură din afară și neobosea nimeni de mine
 căci mă interesea situația mea și nimeni din mine pot
 afirma că sunt nevinovat.

Intrebare

Dece arăți că tu ești cinstit, de ce ai spus tatăl tău
 lucruri în fața comisiei?

Răspuns

Au am declarat pentru, că am o anumită certitudine că comisia
 este dispusă să mi se facă dreptate deplină.

Semnătura,

Kolmanovici

Urmare: Lutubare

Si sunt intruhot de caminile, in legatura cu oarecete se poate
nu si recunoscute?

Răspuns

Nu eram intruhot intruhot de sinceritate completa, pentru ca
nu stiam sa aduc nepturi omurilor la care am ghat si
in oclari timp un amon incedere deplina in ancheta carinii.

Lutubare

Cu toate spermatozoidul d. tek, ancheta constatata ca nu vrei
sa vorbesti in mod sincer despre sejururile mele
de d. ta prin scrierile sesare din diferite penitenciere?

Răspuns

Declar in mod solemn ca nu am avut nici un
alt scop in opera oculta dea obtine eliberarea mea
ca merita.

Nici in momentul nu am gaudit ca id desaiet
nimeni canduitor, ^{el PMR} dar cum am reusit si am desaiet mult
meu canduitor in scrierile. "Stimate Tondore, si indata aceasta
din cauza ca am facut tatul ca din partea altor indurite,
maind sa aclose ca toate oclari sunt, desaiet pentru
interesul meu personal pentru a nu atrege atentiea organelor
de stat asupra familiei mele.

Dupoi eu am citit prezentul proces verbal
curant cu unant si am constatat ca el corespunde
cu cele declarate de mine il sustin si acum.

Sef de birou
C. P. Peres

E. Calman

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

ÎNVINUIT (MARTOR) m CALMANOVICI EMIL, născut la 4 martie 1896 în Piatra Neamț, fiul lui MENDEL și ANA, cu ultimul domiciliu în București str. Popa Sapcă Nr. 4

17 octombrie 1955

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 8 min. 50

„ s-a terminat „ 11 min. 25

Intrebare: În procesul verbal dat anterior, ai declarat că i-ai cerut lui HARSTEIN să-i spună lui POP DRAGOS ca să se intereseze la Legația Britanică despre AL. STEFANESCU, fără nici un scop; dar cu ce scop ai indicat lui HARSTEIN ca să trimită scrisoarea lui BRONTI prin legația Suedeză?

Răspuns: Eu nu m-am adresat Legației Suedeze, am trimis scrisoarea lui HARSTEIN cu sugestia, de a o trimite la BRONTI prin Legația Suedeză, iar când mă aflu în ancheta comisiei, mi-am dat seama că se poate rezolva cazul meu pe calea reanchetării și fără nici o intervenție din afară, ca urmare a memoriilor mele ce le-am trimis C.C. al P.M.R.

Deasemeni mi-am dat seama că conținutul acelei scrisori depășea interesul meu și îmi repugna tonul polemic, fapt în urma căruia am trimis vorbă lui HARSTEIN prin omul de pază ca să distrugă totul, pentru că nu mai este de actualitate, găsind o formulă simplă pe care am scris-o și care se referea la acei comuniști care mă cunoșteau, să scrie deschis C.C. al P.M.R.-ului că mă cunosc și că mă știe de om cinstit și să facă ceva pentru a rezolva situația mea.

Această scrisoare am dat-o omului de pază pentru a o da

URMARE

lui HARSTEIN la sfârșitul anului 1955, dacă nu se va rezolva situația mea.

Menționez că atunci când eu i-am trimis vorbă lui HARSTEIN prin omul de pază să rupă totul, am fost anunțat de acesta că HARSTEIN le-a rupt.

Intrebare: In scrisoare dta dădeai lui HARSTEIN o serie de indicații conspirative; precizează cu ce scop îi dădeai aceste indicații și scopul scrisorii?

Răspuns: Scopul cu care am trimis acea scrisoare lui HARSTEIN pentru a o trimite lui BRONTI, a fost de a provoca o intervenție din partea lui BRONTI și pentru mobilizarea lui în această chestiune, în scrisoare am enunțat și pe TITEL PETRESCU, ca o formulă de politețe.

Pentru aceasta i-am indicat lui HARSTEIN măsuri de conspirativitate, pentru că trebuia ca această acțiune să nu fie cunoscută de PMR. Mai precizez că aceasta urma să fie făcută în cazul când eu nu aveam nici o șansă de a fi pus în libertate. Totuși din momentul în care eu am spus lui HARSTEIN să rupă totul nu mai constituie nimic pentru mine, decât indică starea în care mă găseam și care m-a dus la acele gânduri sinistre în contradicție cu viața mea.

Intrebare: In scrisorile pe care le-ai trimis atât familiei dtale cât și lui HARSTEIN indici legături cu legațiile imperialiste, iar pe de altă parte arăți că ești cinstit și că ai fost condamnat pe nedrept, dar nu vorbești în scrisori nimic, adică să intervină la o legăție democratică, cum explici acest lucru?

Răspuns: Dacă i-aș fi făcut lui HARSTEIN sugestia de a apela la o legăție democratică, ar fi însemnat că, întreaga acțiune ar fi eșuat, deoarece scrisoarea ar fi ajuns în mîna P.M.R. sau guvernului RPR.

Acest lucru l-am făcut, pentru că în urma memoriilor făcute către CC al PMR ajunsesem la concluzia că nu se va rezolva situația mea, deci nu vedeam perspectiva punerii mele în libertate.

Demersurile indicate de mine lui HARSTEIN și familiei mele, nu ar fi putut ajunge la destinație, printr-o legăție democratică, ci numai printr-o legăție imperialistă, deoarece se punea problema unei intervenții din afară.

În ceea ce privește indicația dată soției mele, nu a fost numai pe Calea Legăției Israelului ci și printr-un om de încredere care ar fi plecat în Israel.

Vreau să precizez că toate demersurile aveau întîietate în primul rînd la CC al PMR și apoi s-ar fi trecut la indicația

URMARE

intervenției din afară în cazul de ne reușită.

După ce am citit prezentul proces verbal cuvânt cu cuvânt și am constatat că el corespunde cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

SEF DE BIROU
Cpt. Gh. Perlea

ss/E. CALMANOVICI

Conform cu originalul care se
află la dos. de anchetă Nr. ...

SE/3 ex.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

ÎNVINUIT (MARTOR) CALMANOVICI IMIL, născut la 4 martie 1896 în Piatra Neamț, fiul lui MANDEL și ANA, cu ultimul domiciliu în București str. Popa Sapea Nr. 4

17 octombrie 1955

Localitatea

București

Interogatoriul a început la ora 8 min. 50

„ s-a terminat „ 11 min. 25

Întrebare: În procesul verbal dat anterior, ai declarat că i-ai cerut lui HARSTEIN să-i spună lui POP DRAGOS ca să se intereseze la Legatia Britanică despre AL. STEFANESCU, fără nici un scop; dar cu ce scop ai indicat lui HARSTEIN ca să trimită scrisoarea lui BRONTI prin legatia Suedeză?

Răspuns: Eu nu m-am adresat Legatiei Suedeze, am trimis scrisoarea lui HARSTEIN cu sugestia, de a o trimite la BRONTI prin Legatia Suedeză, iar când mă aflam în ancheta comisiei, mi-am dat seama că se poate rezolva cazul meu pe calea reanchetării și fără nici o intervenție din afară, ca urmare a memoriilor mele ce le-am trimis C.C. al P.M.R.

Deasemeni mi-am dat seama că conținutul acelei scrisori depășea interesul meu și îmi repugna tonul polemic, fapt în urma căruia am trimis vorbă lui HARSTEIN prin omul de pază ca să distrugă totul, pentru că nu mai este de actualitate, găsind o formulă simplă pe care am scris-o și care se referea la acei comuniști care mă cunoșteau, să scrie deschis C.C. al P.M.R.-ului că mă cunosc și că mă știe de om cinstit și să facă ceva pentru a rezolva situația mea.

Această scrisoare am dat-o omului de pază pentru a o da

URMARE

lui HARSTEIN la sfârșitul anului 1955, dacă nu se va rezolva situația mea.

Menționez că atunci când eu i-am trimis vorbă lui HARSTEIN prin omul de pază să rupă totul, am fost anunțat de acesta că HARSTEIN le-a rupt.

Intrebare: În scrisoare dta dădeai lui HARSTEIN o serie de indicații conspirative; precizează cu ce scop îi dădeai aceste indicații și scopul scrisorii?

Răspuns: Scopul cu care am trimis acea scrisoare lui HARSTEIN pentru a o trimite lui BRONTI, a fost de a provoca o intervenție din partea lui BRONTI și pentru mobilizarea lui în această chestiune, în scrisoare am enunțat și pe TITEL PETRESCU, ca o formulă de politețe.

Pentru aceasta i-am indicat lui HARSTEIN măsuri de conspirativitate, pentru că trebuia ca această acțiune să nu fie cunoscută de PMR. Mai precizez că aceasta urma să fie făcută în cazul când eu nu aveam nici o șansă de a fi pus în libertate. Totuși din momentul în care eu am spus lui HARSTEIN să rupă totul nu mai constituie nimic pentru mine, decât indică starea în care mă găseam și care m-a dus la acele gânduri sinistre în contradicție cu viața mea.

Intrebare: În scrisorile pe care le-ai trimis atât familiei dtale cât și lui HARSTEIN indici legături cu legațiile imperialiste, iar pe de altă parte arăți că ești cinstit și că ai fost condamnat pe nedrept, dar nu vorbești în scrisori nimic, adică să intervină la o legăție democratică, cum explici acest lucru?

Răspuns: Dacă i-aș fi făcut lui HARSTEIN sugestia de a apele la o legăție democratică, ar fi însemnat că, întreaga acțiune ar fi eșuat, deoarece scrisoarea ar fi ajuns în mîna P.M.R. sau guvernului RPR.

Acest lucru l-am făcut, pentru că în urma memoriilor făcute către CC al PMR ajunsesem la concluzia că nu se va rezolva situația mea, deci nu vedeam perspectiva punerii mele în libertate.

Demersurile indicate de mine lui HARSTEIN și familiei mele, nu ar fi putut ajunge la destinație, printr-o legăție democratică, ci numai printr-o legăție imperialistă, deoarece se punea problema unei intervenții din afară.

În ceea ce privește indicația dată soției mele, nu a fost numai pe calea Legăției Israelului ci și printr-un om de încredere care ar fi plecat în Israel.

Vreau să precizez că toate demersurile aveau întîietate în primul rînd la CC al PMR și apoi s-ar fi trecut la indicația

URMARE

intervenției din afară în cazul de ne reușită.

După ce am citit prezentul proces verbal cuvânt cu cuvânt și am constatat că el corespunde cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

SEF DE BIROU
Cpt. Gh. Perlea

ss/E. CALMANOVICI

Conform cu originalul care se
află la dos. de anchetă nr. . .

SE/3 ex.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

ÎNVINUIT (MARTOR) CALMANOVICI MILU, născut la 4 martie 1896 în Piatra Neamț, fiul lui MANDRA și ANA, cu ultimul domiciliu în București str. Popa Capșa nr. 4

17 octombrie 1955

Localitatea

București

Interogatoriul a început la ora 8 min. 50

„ s-a terminat „ 11 min. 25

Întrebare: În procesul verbal dat anterior, ai declarat că i-ai cerut lui HARSTAIN să-ți spună lui POP DRAGOS ca să se intereseze la Legatia Britanică despre AL. STEFANESCU, fără nici un scop; dar cu ce scop ai indicat lui HARSTAIN ca să trimită scrisoarea lui BRONTI prin legatia Suedeză?

Răspuns: Eu nu m-am adresat Legatiei Suedeze, am trimis scrisoarea lui HARSTAIN cu sugestia, de a o trimite la BRONTI prin Legatia Suedeză, iar când mă aflam în ancheta comisiei, mi-am dat seama că se poate rezolva cazul meu pe calca reanchetării și fără nici o intervenție din afară, ca urmare a memoriilor mele ce le-am trimis C.C. al P.M.R.

Deasemeni mi-am dat seama că conținutul acelei scrisori depășea interesul meu și îmi repugna tonul polemic, fapt în urma căruia am trimis vorbă lui HARSTAIN prin omul de pază ca să distrugă totul, pentru că nu mai este de actualitate, găzduind o formulă simplă pe care am scris-o și care se referea la acei comuniști care mă cunoșteau, să scrie deschis C.C. al P.M.R.-ului că mă cunosc și că mă știe de om cinstit și să facă ceva pentru a rezolva situația mea.

Această scrisoare am dat-o omului de pază pentru a o da

URMARE

lui HARTSTEIN la sfîrşitul anului 1955, dacă nu se va rezolva situaţia mea.

Menţionez că atunci cînd eu i-am trimis verbu lui HARTSTEIN prin omul de pază să rupă totul, am fost anunţat de acesta că HARTSTEIN le-a rupt.

Intrebare: In scrisoare dta dădăi lui HARTSTEIN o serie de indicaţi conspirative; precizează cu ce scop îi dădai aceste indicaţi şi scopul scrisorii?

Răspuns: Scopul cu care am trimis acea scrisoare lui HARTSTEIN pentru a o trimite lui BRONTI, a fost de a provoca o intervenţie din partea lui BRONTI şi pentru mobilizarea lui în această chestiune, în scrisoare am enunţat şi pe TITEL PATRASCU, ca o formulă de politete.

Pentru aceasta i-am indicat lui HARTSTEIN măsuri de conspirativitate, pentru că trebuia ca această acţiune să nu fie cunoscută de P.M.R. Mai precizez că aceasta urma să fie făcută în cazul cînd eu nu aveam nici o şansă de a fi pus în libertate. Totuşi din momentul în care eu am spus lui HARTSTEIN să rupă totul nu mai constitues nimic pentru mine, decît indicu starea în care mă găseam şi care m-a dus la acele gînduri sinistre în contradicţie cu viaţa mea.

Intrebare: In scrisorile pe care le-ai trimis atît familiei dtale cit şi lui HARTSTEIN indici legături cu legaţiile imperialiste, iar pe de altă parte arăţi că eşti cinstit şi că ai fost condamnat pe nedrept, dar nu vorbeşti în scrisori nimic, adică că intervină la o legăţie democratică, cum explici acest lucru?

Răspuns: Dacă i-aş fi făcut lui HARTSTEIN sugestia de a apela la o legăţie democratică, ar fi însemnat că, întreaga acţiune ar fi eșuat, deoarece scrisoarea ar fi ajuns în mîna P.M.R. sau guvernului R.R.

Acest lucru l-am făcut, pentru că în urma memoriilor făcute către CC al P.M.R. ajunsesem la concluzia că nu se va rezolva situaţia mea, deci nu vedeam perspectiva punerii mele în libertate.

Demersurile indicate de mine lui HARTSTEIN şi familiei mele, nu ar fi putut ajunge la destinaţie, printr-o legăţie democratică, ci numai printr-o legăţie imperialistă, deoarece se punea problema unei intervenţii din afară.

In ceea ce priveşte indicaţia dată soţiei mele, nu a fost numai pe calea legăţiei Israelului ci şi printr-un om de încredere care ar fi plecat în Israel.

Vreau să precizez că toate demersurile aveau întîietate în primul rînd la CC al P.M.R. şi apoi s-ar fi trecut la indicaţia

URMARE

intervenției din afară în cazul de ne reușită.

După ce am citit prezentul proces verbal cuvânt cu cuvânt și am constatat că el corespunde cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

SEF DE RUCU
Cpt. Gh. Perlea

SS/E. CALMANOVICI

Conform cu originalul care se
află la dos. de anchetă nr. . .

SA/3 EL.

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

Invinuit (martor) KALMANOVICI EMIL născut la 4 martie
1896 în Piatra-Neamț fiul lui Mendel și Anna
cu ultimul domiciliu în București Str. Topa sofică nr 4
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

17 octombrie 1955

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 8 și 50 min

„ s-a terminat la ora 11 și 25 min

Intrebare: În procesul verbal dat anterior, ai declarat că
în cerul lui Harstein ai spus lui Pop Prodan că
să se intereseze la Legatia Britanică despre Al. Stefăne-
scu, fără nici un scop; dar eu ce scop ai indicat lui
Harstein ca să trimită scrisoarea lui Prodan prin Legatia
Suedeză?

Răspuns

Eu nu m-am adresat Legatiei Suedeză, am trimis
scrisoarea lui Harstein cu sugestia, de a trimite lui
Prodan prin Legatia Suedeză, iar când mă aflam în
arecheta comisiei, mi-am dat seama că se poate rezolva
cozul meu, pe ceea ce arachetării și fără nici un interven-
tă din afară, ca urmare a memoriilor mele ce le-am
trimis C.C. al PMR.

De asemenea, mi-am dat seama că continutul acelei scrisori
depozează interesul meu și mi s-a revine faptul polemic, fapt
în urma căruia am trimis vorba lui Harstein prin
amul de poștă ca să distingă totul, pentru că nu mai

Semnătura,

Kalmanovici

Becontă scriere am dată omului o poză pentru a a
doi lui Harstein la sfârșitul anului 1955, odată cu
se va rezolva situația încă.

Menționez că atunci când eu și ome trimis vorba lui
14 arstein prin omul de poartă răzuga totul, am fost
ovăntat de oarta că 14 arstein lea drept.

Int'rehere

În scrisoare d. ta dădeai lui Harstein a serie de indicații
conspiraționale; precizează ce ce se știe și dădeai o serie de indicații,
și segea scrieri?

Royius

Sequel cu care am trimis oca scriere lui Harsten, pentru
a a trimite lui Bronty, a fost oca prouca a interuenții
din partea lui Bronty n' pentru mobilizarea lui în oca
chertinme, în scriere am enumerat n' pe Titel Petrusen, ca
o formulă de politetă.

Pentru secerata iom' inlocuit lui Harstein năsurile conspira-
tivate, pentru să trebuia ca secerat' oștinlea să nu fie
cursoarea de P.M.R. Mai precizez că secerata urma să fie
făcută în câmpul când eu nu eram încă a saur' dea fi
pus în libertate. Tatarii din momentul în care eu am
gust lui Harstein să rugă tatul meu mui constitue minie
pentru mine, oșest înlocui starea în care mui gânuam în
care am oșes la oșele gânuhuri și mui în cantrodictie
cu niata mea.

Intérieur

Semnătura,
& Calmavary

Urmare: In scrisorile pe care le-ai trimis atot familiei D. tati cota
lui Harstein, indicii legaturi cu legaturile imperiale, iar pe
de alta parte arati ca esti cinstit si ca ai fost condamnata nedrept.
dar nu morberti in scrisori mine, adica sa intervină la
a legaturii democratice; cum explic acest lucru?

Răspuns

Dacă ieri si sunt lui Harstein sugestia de a opta la a
legaturii democratice, ar fi însemnat ca, întreaga optiune ar
fi esuat, deoarece, scrisorile ar fi ajuns în mână PMR nu
Guvernului RPR

Astăzi lucru l-am făcut, pentru ca în urma memoriilor făcute
cota ce el PMR, epuraseră la concluzia ca nu se va rezolva
situatia mea, deci nu vedeam perspectiva pentru mine în
libertate.

Demersurile indicate de mine, lui Harstein, si familiei mele
nu ar fi putut, ajunge la destinatar, printr-o legatură democrati-
că ci numai printr-o legatură imperială, deoarece n-aveam
problema unei intervenții din afara.

In viaa ce priveste indirectia obsta ratiei mele, nu a fost numai
pe ceea ce legaturii Tracului ci si printr-un om de incredere
care ar fi plecat în Israel.

Vreau sa precizez ca toate demersurile acestea, intietate
mi primul rând la C.C. al PMR si apoi sa se facă la
indirectia interventiei din afara în cazul de neîncredere.

Dupa ce au citit prezentul proces verbal amintit cu
amintit si am constatat ca el corectam cu cele obținute
de mine, si sustin si revin.

sal din partea

opt. Porcu

Elamannu

Vă duceți în Str. Pecineaga Nr. 10.- Este sus pe Calea Rahovei, după Piața Rahovei, după "Cherestegiu".- După direcția în care vine tranvaiul din oraș, este pe partea stângă a Rahovei.- Numerele cu soț sînt pe dreapta.-

Acolo, la Nr. 10 locuiește un prieten al meu "Dl. OCTAVIAN BOGDANESCU." Ii arătați biletul adresat D-sale, pe care îl citiți și Dvs. Lui îi predați scrisoarea mea, și de la dînsul primiți răspunsul pentru mine.- Dacă nu-l găsiți în București, cea ce nu cred, vă duceți în B-dul Dacia Nr. 54 la Ing. HARSTEIN EMIL.- Locuiește la etajul II ap. 7.- Ii arătați biletul în care scrie "dragul meu".- Dacă nu mai locuiește acolo, sau nu mai este în București, vă duceți în Str. V. Lascăr Nr. 8 lângă Piața Roșeti, la parter, a doua ușe pe stînga locuiește Dr. GABRIEL BARBU, cu soția lui care îmi e soră,- sau vă duceți în Str. Popa Tatu Nr. 20 sau 22.- La parter pe dreapta locuiește Dr. SOLOMON ELENA, care îmi e cumnată.- Lor le arătați biletul către D-nul BOGDANESCU și către Dl. HARSTEIN.- Atenție mare să nu vă întîlniți și să vă urmărească cineva de la Securitate, care vă cunoaște.- Răspunsul către mine îl luați după 2-3 ore sau a doua zi.- Să aveți toată încrederea că toți acești oameni sînt foarte serioși și sînt cu mine în relații de caldă dragoste.-

Stimate Dl. BOGDANESCU.- Tin bine minte ultima Dvs. convorbire cînd mi-ați spus că "dispar oameni".- Credeam că dispar numai vinovați.- Am fost lovit, eu și familia mea, în numele unui partid pe care l-am slujit cu riscul vieții și cu devotamentul desăvîrșit.- Vă rog primiți scrisoarea pentru soția mea și o predați D-nei sau D-lui Dr. BARBU GABRIEL din V. Lascăr 8 parter, D-nei Dr. SOLOMON ELENA Popa Tatu 20, sau direct soției mele.- DATI VA ROG ADUCATORULUI LEI 500 (cinci sute) și o caldă mulțumire.-

Banii îi luați înapoi de la soția mea.- Dacă nu aveți la Dvs. dați-i o întîlnire peste 2-3 ore și vă duceți cu o mașină, sau pe a doua zi ca să-i dați și răspunsul către mine.- Cînd îi dați răspunsul îi mai dați 100 (una sută) lei.- Ce spune D-na IOSEFINA de tragedia mea.- Vă mulțumesc.- Al Dvs.

E. CALMANOVICI.-

Dragul meu.- Citește biletul de pe dosul acestuia și rezolvă problema.-

Tu mi-ai dat prilejul ca să gîndesc la o situație ca aceea care mi-a zdrobit din senin viața.- Mi-ai vorbit de BELU, de L.P. de vizita la control cînd ai semnat, de frică, o declarație.- În încrederea mea mistică, nu numai în partid, ci și în conducători, nu voiam să mă apropiu de probleme.- Frumoasă a fost prietenia noastră, cu "poveștile" tale.- Te vei mira că în amintirea mea stăruie ospățul rafinat pe care am avut prilejul să-l gust la tine, pentru care merită admirație soția ta.- Păcat că numai o dată meai invitat.- Mă bucur să-mi aduc aminte cînd mi-ai spus că soția ta este acum f.gingășe cu tine și că vă înțelegeți foarte bine.- Pe BELU l-am lăsat în decembrie 1954 la Aiud în izolare, adică singur (ca și mine) în cameră. Ii auzisem glasul era foarte demn, chiar belicos.- Dar la proces a acuzat pe L.P.fantastic.- Te îmbrățișez salutări sației.- Discreție maximă.- MARCU la proces a fost tendențios.- Nu este el de vină.-

Cu drag EMIL.

A relatat despre convorbirile "trădătore" cu Gen. ENESCU.-

Dr.SOLOMON ELENA și Dl.sau D-na BARBU să citească cu atenție biletul către Dl.BOGDANESCU.- Frumos a fost la casa Crucii Roșii.- De ce mi-a fost zdrobită viața mea cinstită și devotată clim. de domnul BODNARAS, etc.- Dramele de la Auschwitz, inchiziția, proces Dreyfuri, Beiles, Reichstag rămîn cu mult în urmă.-

Dr.ELENA SOLOMON Str.Popa Tatu 20 sau 22 la parter pe dreapta.-

Dragă TENA,

Rog rezolvă problema.- Dă lei 500 (cinci sute) aducătorului t.mulțumiri.-

Stabiliți cu dînsul ziua și ora cînd să vie după răspuns.- Dă-i imediat COCAI scrisoarea.- Să descopere totul este scris pe foi deja scrise, între rînduri.-

(I și II)

Sper că vei putea citi tot ce am scris.- Printre oameni față de care consider că am greșit în viața sînt:

././.

HARRY care din cauză că subordonam totul intereselor de partid îmi devenise total neinteresant și l-am nedreptățit atât material, cât și moral.-

De asemenea, am nedreptățit pe colaboratorii mei administratori, pe GHIMPOLD, STECKELMAN.- Eu rog pe PAPE ca să dea lui GHIMPOLD MOISE, GHIMPOLD LEIBA și STECKELMAN ISAC câte 30.000 lei la paritatea mai 1944.-

(VII și VIII).-

In cele 15 luni acest regim alimentar s-a înrăutățit succesiv Face parte din știința înscenărilor de procese.- Eram în tratament. De multe ori la întrebări de ale mele anchetatorul îmi răspundea: "ASTA E O ȘTIINȚĂ".- Cea mai sinistru și cea mai perversă din tot ce a născocit mintea omenească.- Să lovești cu cruzime în contra celor care au slujit cu devotament cauza și numele căruia acționezi este atât de de absurd, încât nervii și.....

(1,2,3,4,)

Tu mi-ai fost cea mai dragă.- Ești puternic ancorată în toate ființa mea.- Alături de tine, CUTA.- Imi pare f.rău că nu v-am arătat toată.....până pe care o am pentru voi.- CUTEI îi sînt mult dator.- Cum de am vorbit noi așa de puțin de copilăria ns.de părinți.- Toți ai familiei îmi sînt dragi.-

Printre regretele postume pe care le am este și acela că în 1946 în loc de a da partidului cele 6 apartamente n-am decis facerea unui voiaj în jurul lumii ca BLASCU.- Interesant era.- Apoi Egipt, India, China, St.Unite.- IRINA și JENY, HARRY și Londra și Parisul.- Eram mai maturi.- Am fi înțeles mai multe.- Poate nu-și

BOD. trebuie să priceapă că degeaba face pe struțul, că adevărul se știe și că deci l-ar cinsti pe dînsul dacă gîndește întrînsul.-

A.1., A.2., A.3; A.4; A.5; A.6; A.7; A.8.-

La scoaterea din dec.54 din izolarea am semnat un angajament că nu voi divulga nimic din secretele la care sînt implicat, contrar voi fi împușcat.-

Telefonați anonim D-nei BERMAN că soțul ei este în biroul tehnic

la Aiud și că este sănătos.- Are mîncare.- Lucrează la niște invenții personale.- El deja a fost $1\frac{1}{2}$ ani liber după arestarea mea nu mi-a spus nici o vorbă despre voi.- Nici nu am vorbit.- Nici nu vom mai vorbi.- Vorbiți negreșit cu DRAGOS POPP.- Stie multe despre confruntarea cu mine din oct.53 și despre martorii lui la proces în legătură cu L.P. contra mea.-

Evident mincinoasă, comandată.- Citiți în "Antidüring": RECHT UND MORAL.- Veți înțelege prăpastia între practica conducătorilor noștri și concepția marxistă.- Studiați serios capitolul.- Amintiți-vă cum strîngeam cărți burgheze cu pagini apologetare despre U.S. și le împărțeam burghezilor spre a-i lumina: HERRIAT (Orient. Vayaye en ujass) BORD (Paradisul infernal) Zrschka (Bumbacul).-

Av.OZER a căpătat de la mine bumbacul.- În 1934 a apărut reprodus în "Facla" art. lui LLOYD GEORGE în care demasca duplicitatea guvernului englez în raport cu U.R.S.S. în tratativele militare de la Moscova.- L-am împărțit la mulți.- EU ANTI-SOVIETIC.- Cînd am declarat în iunie 1953 că nu mai pot face declarații cu privire la strigoii din agentura de spionaj, am fost terorizat:-

"- Unui criminal ca tine, îi vom distruge sămînta vom distruge pe fiul tău, soția ta, + foame, luarea cărților etc.-" Suferit de foame august 52 - dec.52.- Lui IATROPIL dați un costum și rufe căci vrea să le îmbrace.-

Dacă eu voi muri împușcat sau prin greva foamei, veți căpăta costum uzat în care am fost arestat.- Căutați în umăr.- Este o scrisoare.- Dacă va veni cineva (nu cred) cu un bilet scris pe pînză pentru bani, nu dați.- Este rătăcit.-

Dat oct.sau nov.1953.- COCA + GAD alții la anchetă au fost puși în fața unor fraze smulse din declarații.- Niciodată nu ați fost lăsați să citiți o declarație întreagă căci atunci imediat clar caracter defecțiune.- BOD. spus sep.1944 lui MIREL că L.P. la care fusese cu GOLDINA nu m-a primit pe mine că că L.P."(nu-i văd un sfîrșit bun).- Dați aducătorului cîteva tăieturi din presă, cu știri interne, externe.- Le distrug imediat.-

Stim că STALIN mort, ce MALENCOV.- Cine președinte C.G.M. Cine în secretariat.- Cum ești tu tratată ~~la~~ la ședințe de partid, GAD, GROS, BRATU, etc. Mai ți minte existența mea.- ANDREA ministru!? Dați aducător lei 30 (treizeci).- Imi va cumpăra ce îi voi cere.- Pere uscate și ciocolată, adus atîtea cîte consum imediat.- Nu știu cît mă țin aici.- Posibil orice zi să mă duc.- Fost o zi la Jilava.- Foarte supărați pe mine căci am "crezut că adus aici nu mai sînt deținut".- Ce fericire ar fi să mai pot discuta cu BILU probleme

politice mondiale; a războiului.- Ti minte ? frumos a fost.- Stupid, absurd, dement,BILU mi-a vorbit odată de dispoziția lui LEVENTE, fost conducător U.P. am răspuns că avea gură rea.- Timpit răspuns.- În loc ca să mă țin aprins că cuceririle burgheze din 1789 sînt așa călcate în picioare.- Vezi Engels "Recht und moral".-

C.1; C.2.-

ALEX. STEF. este și el la Aiud.- Ce condamnare are!? Eu nu cunosc decît verdictul meu, căci nu ne-a fost comunicată sentința în ședință, ci în închisoare, separat, fiecăruia numai cele două fraze din verdict.- Sentința nu o cunosc.- BERMAN 20 ani, FAROSIE 15 ani.- În proces două grupuri.- Despre al doilea nu am știut nimic pînă la proces, altfel nu m-ași fi băgat cu declarația cu L.P. dar în fața articolului Dej ag.imperialist și "lovește în cei trei".- Am cedat și crezut că eu voi fi liber 54.-

C.

IRINA cea mică trebuie să fie acum IRINA mare, vă voi mai vedea eu oare? Ai crezut că eu trădător, ticălos.- Nu.-

D.1; D.2; D.3; D.4; D.5.-

Esențialul de anchetă cu privire la strigoi:

- " Cînd a fost GIBSON la D-ta l-ai recomandat soției?"

- " Da, l-am recomandat sub numele de GEBLESCU".-

Alta: - " Cînd și cum l-ai cunoscut pe STENDERY ?"

- " Nu mai țin minte.- E atîta de atunci".-

- " Du-te în cameră și gîndește-te.- Te chem peste o oră".-

Peste o oră:

- " În 1943 a venit la mine Ing.MARCUS AUREL (alt strigoi).- Este însoțit de STENDERY LEONTE. M-a întrebat unde îl poate găsi pe RICA MINTER.- I-am spus că este arestat "

- " Atunci mi-a recomandat pe STENDERY L., spunîndu-mi că are relații la M.Ec.N. și obține aprobări p.fier, etc.- Mai tîrziu St.L. a venit la birou la mine.- L-am recomandat lui ROTMAN care ne-a lăsat apoi singuri.- A obținut o aprobare p.fier.- După 23 august l-am întîlnit.- Era STOLLER la R.L. etc.-

F.N. 1

Momentan mare încordare contra mea.- Tunete și fulgere.- Acuzat că am legat prea mari speranțe de aducerea mea la București, că am uitat că sînt deținut, LEGALITATEA SOCIALISTA, adică verdictul Inaltei Instanțe.- Nu se jensează să-mi vorbească de.....

.....
F.N.2

In proces au fost nouă comuniști și doi necomuniști sau anti-comuniști.- Al.St.+ MOCZONI STIRCEA băgat ca să spună că L.P. complotat pentru prelungirea domniei lui MIHAI și ca să fie el PRIM MINISTRU.-

2.-

Grîmpeie din memoriile mele(.....fi program).-

RADULET n-a venit să-mi achite ca să-l luminez.- Eu l-am liberat și cu elan, cu stăruință, cu riscul vieții l-am dăscălit timp îndelungat.- Invitații l-a masă.- Lui i-ai trimis astfel, cât la Iar pe mine, profesorul lui, m-ai băgat pe viață la OCNA? Dacă VASILE ROAITA care a tras sirena nu ar fi fost împușcat, fapta lui ar fi fost o faptă oarecare a unui muncitor care că atîtea și-a făcut datoria.- Nu ar fi devenit erou.- Dacă GESTAPOUL mă dibuia și mă împușca deveneam erou al clasei muncitoare.- N-am avut norocul acesta și am fost sfărîmat fără nici o vină, pus să-mi sap singur groapa.-

Vezi războiul civil din Franța, Marx despre Mc.BESLAY, de dreapta în vîrstă de 70 ani "devotat membru al comunei", care a făcut mai mari servicii? Vezi prefața la cap. I. Marx despre burghezi.- Depășirea condiției de clasă, apreciată de Marx(răzb.civil din Franța) Scrisoarea către ANEUCOV.- Lenin despre JENNY von WESTFALEN.-

Categorii de trădători: Muncitori îmburgheziți:EBERT SCHERDEMAN MACDORNELA, FLUIERAS, CRISTESCU; publiciști putreziți din rivalitate, ambiții:, LEON BLUM, TITEL , sau oameni slabi arestați, șantajați de siguranță.- Dar oameni care să aibă posibilitatea de largă fericire ori unde pe lume, cu pămînt în Palestina evreu să fie în slujba burgheziei romîne, a lui MANIU, BRATIANU, CAROL II, p.a le prelungi domnia este absurd.- Ce am avut eu comun cu MANIU? Si să-și dea averea partidului revoluționar scoțîndul din nevoi materiale care chinuie conducătorii partidelor revoluționare (vezi Marx, Lenin).- Si să-și atragă cei dragi pe ac. linie.- Așa monștrii idealiști n-a produs burghezia.- Cu a 50-a parte din sumele date de mine se puteau cumpăra muncitori care ajungeau în C.C. și făceau devieri de trădare.- Pisica cu clopoței nu prinde soareci,- Cutremurativă la gîndul consecințelor pe dl.Dej, Bod.,Vanea.-Dacă eu aș fi fost într-adevăr spion, trădător, otrăvirea demnitarului sovietic sau blamarea lui etc.- ar fi făcut la formă de stat și de partid, a nu..... BOD.și VANEA ar fi fost lichidați.- Ceilalți conducători din posturi de control și observație, ca PIRVULESCU și

RANGHET, TEOHARI grav compromiși.- În 45 aveam în Minister, Instituții comitete de partid, comitete sindicale și nimeni n-a văzut nimic din activitatea de spionaj a lui E.C. care "avea legături în Ministere etc, cu o armată de informatori din care nici unul nu e arestat".- "Si stafiile lui CALMANOVICI SIGUR C-AU SPIONAT, căci de aceia el pe toate cu nume le-a botezat".-

Trei luni și jum.anchetatorul a scris sute de pagini despre relațiile, convorbirile, ideile politice, sumele primite ale acestor stafii.- roman lugubru.- FICTIE..... cu care am fost îngropat.- Implicarea unor informatori inconștienți s-a făcut pentru ca.....lor să se bage în conștiința oamenilor că e o chestie reală, serioasă.-

ROTMAN, HARTSTEIN, tu, GAD, etc Să fi avut relații de trădare cu L.P.era necesar ca ele să fie precedate un timp de relații normale, și atunci tu, EGOR, MIREL, RICA, biroul, GADar fi auzit vreodată în casă sau la telefon despre aceasta.- Cred că își este clar că ancheta și Justiția știe f.bine că nu l-am cunoscut și că în Oct. 1944 am fost la L.P. trimis de ANA, împreună cu Al.St.A fost procesul ANA, LUCA, TEO.? Stiu că MIHNEA este reabilitat.- Dar BELA AMBRUS e acasă?LEVENTE? MISU DAVIDOVICI? ANDREI PATRASCU? CAROL NEUMAN, MAURER? Scriți.

A mai fost vreun cutremur în partid după ANA, LUCA? Stiu că DEJ e președintele R.P.R.și GHEORGHE APOSTOL prim ministru.- Da? Cine e ministru la M.A.I.? Unde VANEA? Gral.PINTILIE? CHIVU?Loc de muncă WILLY, LENA, tu, GAD.-Am văzut articolul lui GAD în club despre stadionul făcut cu prefabricate.- Citit înainte de fapte numele LEONID KANONI de Gorky în care povestește cum a luat banii la Sava..... pentru revista teoretică a partidului.- Suma modestă dată de marele fabricant textilist în comparație cu sumele date de mine, membru de Partid, dar nici fabricant, nici moșier,- Pe Sava M. le imortalizat creatorul realismului socialist, pe mine verdictul Tribunalului Suprem ~~xxx~~ Militar.-

La proces au am cerut ca EGOR să fie neapărat anchetat.- Era martor al acuzării.- El știe că la Poiana Tapului când R.K.a fost la masă cu L.P. noi n-am făcut cunoștință.- Procurorii și Tribunalul nu au admis audierea acestor martor al acuzării.- Si nici pe tine.- Cred ca să nu-ți pun întrebări din care să vezi că totul este fioție.-

BURTU SIGLER știe de un dușap cu reviste etc,- pe care îl aveam la Dep.SEBASTIAN .- Dacă locuiți în Popa Sapcă atunci le puteți aduce.- De la Minister ați luat din dulap cărțile numeroase pe care le aveam acolo, atât tehnice cât și beletristice.-

GAD a continuat abonamentul la enciclopedia lor.- Primisem trei volume? La liter. Cartea Rusă.- Cititi cartea "Viața unui om simplu", - de P. IGNATOV, ED. Tineretului.- Ași fi visat să fiu eu la începutul unor generații de ingineri.- Frumoasă viață.- Să înceapă GAD am asemenea lant.- GAD să citească "Hluic" dacă nu în lb. germ. atunci în paralel în lb. -rusă și franceză.- Va avea o mare plăcere, să-i citească TANIEI D-na CLARA și cea cu Rubinul din Siragosa.- Problema centrală: Vă voi mai vedea.- În acest an trebuie să am răspuns la această întrebare.-

Dacă răspunsul este negativ, atunci greva foamei pînă la moarte Nu ca protest sau ca dușmănie, ci ca o manifestare a durerii că 100 ani după Marx, un burghez care a depășit conducătorii de clasă într-un mod pilduitor, nu-a fost înțeles și călcat în picioare, în mod irațional, absurd.-

Dacă va apare un Dn. ing. GH. IATROPOL, ajutați-l, dați-i haine și rufe de la mine.- Ma ajutat mult în situația absurdă în care am fost pus, băgat între 400 de oameni, care văd, gîndesc și în totală opoziție cu mine.- Eu comunist.- Ei visează salvarea de la americani.- În memorii am cerut:

1.- Scoaterea din izolare și trîndăvie și ducerea la munca cu oameni liberi; poate sub alt nume, iar într-o a doua etapă suspendarea condiționată a pedepsei și domiciliu forțat la GAD, sau BETTY;-

2.- Dacă nu aducerea în fața unei comisii C.C. și Com. Contr. față de care să dovedesc cu dosarul anchetei în prezența procurori și anchetatori totala nevinovăție;-

3.- Dacă nici asta, atunci IMPUSCAREA, căci traiul în izolare și inactivitatea Mă este mai groaznică decît moartea.-

Am cerut ziare, cărți, reviste, și posibilitatea de a lucra la o problemă St. tehnice - a dezvoltării mijloacelor de producție în special de muncă.-

Ați căpătat înapoi toate cărțile de la Securitate, briceagul tocul, creionul mecanic, carnet telef. portofenille?

COCUTA, te rog așa cum mi-ai apărut întâia oară în magazinul denst.- St. eIar și așa cum te-am văzut la 26. V.51, cînd ai întrebat: "Mai vine astă seară acasă?" ospățul în "hollul" casei cu cerdac din

3.-

Sot COCA (fostă RICA) a decis în aprilie 1944 implicarea lui B. și a mea în procesul de trădare pe care l-a hotărît pentru lichidarea politică a lui R.K. și a lui P. Am dovezi multe pentru

aceasta.- De aceea a dat în vara 1944 ca legătură din nou pe R.K. care fusese arestat și ne-a dat legătura din nou - nouă comuniști cu poziție burgheză pe agentul britanic AL.ST. de aceea a dispus ca biletele pe care eu le-am trimis lui R.K. pentru C.C. prin SUZI, atît prin octombrie 1943 - IV.1944 cît și din IV-VIII, să rămînă în păstrare la R.K.; iar buletinul Siguranței G.a.S. pe care îl trimiteam tot prin Suzii și radiogramele să fie încorporate arhivelor C.C. - BOD. a luat cunoștință de biletele mele direct, citindu-le și împărțite prin legătura pe care a dat-o lui R.K. și care se pare că era MIREL.- R.K.le-a păstrat 5-6 ani și le-a predat singuri.- Ele au fost transformate ca dovezi de trădare, cu toate că și eu și R.K. le puteam oricînd distruge.- Trunchieri de fraze.- BOD. a spus în 1945 lui FRIEDL că B. și C. sînt necinstiți.- I-am cerut lămuriri și a desmințit singur și a spus că nu are nici o rezervă față de mine și că va dovedi că B. nu este cinstit pînă în 5 zile.- N-a făcut-o și eu l-am lăsat în pace și m-am reclamat.- Este evident că era o pregătire propagandistică pentru lovitura ce îi era pregătită.- Faptul că mi-a dat ca legătură în 44 pe MIREL, era de asemenea gîndit în vederea înscenării trădării.-

Cumnatul bogat l-a atras la trădare pe cel sărac, - La anchetă mi s-a spus (în nov.52) că și MIREL este arestat și că mă blesteamă că l-am nenorocit.- Mi s-a arătat o declarație a lui MIREL contra mea, datată în dec.52.- Evident falsă.- Scrisul bine imitat.- Am fost presat să-l implic și pe Mirel. N-am făcut-o.- Dar pe baza actelor false, s-au altor declarații, l-au implicat.- Am scris după cunoașterea verdictului, muncă silnică pe viață, în șase memorii că tre C.C., Com.Contr.VANEA, BOD, RANGHET, PINTILIE.- Am arătat că toată agentura de spionaj a fost inventată la cererea anchetei, că nici unul din armata de informatori n-a fost adus la proces căci totî sînt strigoi, nume inventate.- Mi s-a asigurat pe cuvînt de omoare, dat de 8-lo ori în nume partid că astfel, liber în 54 și reabilitat.- Am semnat ce a vrut ancheta contra lui P. și R.K. și S., că eu anti-sovietic, agent britanic.- Cînd am văzut că am fost mișelat am arătat că la proces voi arăta realitatea vieții mele.- MOGA fost de față, apoi a fost scos.- S-a aflat că mă cunoaște.- Dacă în 45 eu aveam la activul meu o activitate de agentură de spionaj din 1939 deci de 6 ani, cunosc poate că BOD. și VANEA nu-au aflat de ea și au venit în casa noastră cu demnitar sovietic, Cartier General la dom. RADESCU, etc.- Dacă eu, așa abil că i-am înșelat, cum se face că nu am dat o lovitură serioasă, otrăvind sub conducerea INT.Service de la Leg.Brit.pe demnitar sovietic

Eu aș fi plecat și azi fericit, iar BOD., VANEA compromiși că au acordat așa mare încredere în unui agent brit.- Din această contradicție, BOD. și VANEA și conducerea nu pot ieși.- Asta am arătat clar în memorii.- Am mai arătat serviciile mari făcute partidului și care sînt incompatibile cu aceia de trădare.- Un burghez nu-și riscă viața nu-i antrenează pe toți cei dragi lui pe linia unui partid pe care îl dușmănește, eu am dat din 1939 - august 1944 lei 30 milioane la valoarea banilor din 1942, începutul anului;- In toamna 1944 am făcut lucrări cu banii mei, opt milioane, în 1946 dat 6 apartamente, în ianuarie - februarie 1947 am dat un milion și TOATA averea.- Memorii care conving pe orice om care îl citește De aceia sigur că nu-l va citi nimeni decît M.A.I. Eu am fost arestat 3 ani și jum. după S.P.L. și 2 ani după R.K. și care toți și eu am fost filati fin 1944.- După arestare mi s-a spus că voi fi ținut cîteva zile în legătură cu Istoria Partidului.- Tot mereu așa vreo două luni, apoi lăsat.-

4.-

(I.1-VIII.8)

Cum a fost posibil și cum este posibil lui BOD. și lui VANEA să aducă așa o rușine și durere pe capul tău și a lui GAD.- Cum poate VANEA să fi venit trei ani în casa unui ag. britanic.- E orb e tîmpit? El cu inteligența lui largă și profundă, nu pot înțelege.- Si BOD. are doi copii.- Stia că se reîntoarce GAD. Măcar p.dînsul să mă fi cruțat dacă nu p.tine, dacă nu p.obrazul lui însuși.- De necrezut.- Dar vreau năpraznic să mai trăiesc cît de modest ca om liber sau aproape liber și mai ales să mai fiu cu voi, cei dragi.-

Partea socială a personalității mele este distrusă.- Să mă lase să trăiesc viața în cadrul restrîns al familiei.- Sînt așa de tari, că pot face ce vor.- Dintre cei foarte dragi, mie, era RICA, Atît de adînc cîstit cum și-a..... el pe EMIL ca spion, anti-sovietic, cînd m_a cunoscut așa de aproape- F.curios.- BOD.s-a pus adăpostul misticei partidului și a cont. Bun scut.- Meșterul MANOLE și-a înzidit nevasta din ordinul îngerului cu mîna lui.- Mai

In 22.X.1952, am dat prima declarație inventată cu ședințe în ianuarie 1943 și dec. 43 cu P. S și K. textul meu în mincinoasă,- căpătat o redactare mult mai gravă a anchetatorului că P. și K. au acceptat să asigure lui S. infl.brit. ec și politică după prăbușirea lui ANTONESCU.- Cînd am văzut că asigurările cu reabilitarea sînt înțeletoare, am retractat.- Trei luni bătaie cruntă, smuls

părul, etc.- In 12 februarie asigurările "pe cuvînt de onoare" ale unui nou anchetator pe care tu "Coca" l-ai cunoscut m-au dat jalnic peste cap M-am îndrăgostit de el!- "Partidul nu vrea distrugerea dumitale, îmi esti drag ai realizat multe.- Ai crescut oameni.- Recunoaştem serviciile necontestate pe care le-ai făcut.- M-am gîndit să-ţi facem o bucurie să-ţi restabilim legătura cu fiul D-tale!" Am crezut că C.C. îmi cere să nu mă opun nevoi lui de a rezolva o probl.- politică în contradicţie cu marele prolet. şi că mă foloseşte ca uzîndu-mi minimum de prejudicii.- Mi se dăduse articolul lui DEJ 1951 în care L.P. este calificat de "Agent Imperialist".- INSELAT.-

A.B.C.D.

Declaraţiile date după arestare - 26.V.951 - constituie redarea reală a vieţii mele, a activităţii mele de comunist din 1940 Reconstituirea aceasta s-a făcut cu ajutorul anchetatorului, căci multe date nu le mai ţineam minte.- Nici azi nu sînt dumerit cum am trimis din oct 43 - august 44 60-70 bilete căci nu ţin minte atîtea întîlniri cu tehnicile.- Aceste bilete le-am citit şi discutat cu anchetatorul în spirit obiectiv.- Nici un reproş nici o interpretare de trădare.- In dec.52 mi se cerea să le recunosc ca în slujba britanică; iar în februarie - martie 53 cînd eram la dispoziţia anchetatorului,şi semnam orice, am declarat ce conţin dispoziţiile lui Int.Serv. către R.K.Atunci am semnat că eu am fost alături de ANTONESCU (deci şi de HITLER) care mi-a otrăvit nepoul care m-a dat afară din casă, care mi-a aruncat fam. sorei în Transn. care mi-a luat titlul de inginer care m-a arestat de 3 ori, care m-a jignit care mi-a omorît cumnatul voluntar în Arm.Roşie, etc.- In septembrie educaţia pentru minciuni inventate a început prin: "De 15 luni minţi partidul.- Spune trădările comise cu cei trei şi atunci considerăm că ai greşit şi te reabilităm.- Contrat , te aruncăm în greapa istoriei".- Apoi baie de insulte fără nici o indignare:"jigodie, scîrnăvie, cum ţine pămîntul aşa ticălos, mai ticălos de cît cel mai ticălos dintre ticăloşii din această închisoare.(Plevnei unde a fost omorît DAN).- Apoi a venit bătaie.- Nimeni n-a fost bătut ca mine.-

F.N.

Stiţi că BERN. a fost în 48 de două ori cu soţia la Londra şi că s-a întors, cu toate că "complicii" S.L.P. erau arestaţi.-

Nu cred.- Ce rău îmi pare că nu am stat mai mult de vorbă cu

tine.- Analizează "principialitatea" poziției față de tine cu principialitatea în problema zdrobirii politice a doi conducători înscenînd un proces.-

Cei nouă : R.T. nu s-a apărut.- R.K. și cu mine doi.- Ceilalți cu.....vine.....

5.-

Inchipuieti (dec. 53) o confruntare între BERM. și mine, adică între minciunile lui și ale mele.- Trei anchetatori (unul colonel,) comuniști, stau serioși și știu că au în față lor doi nenorociți care au fost dresați ca să spună minciuni contra lor însile.-

Dacă LILI liberă "VIJOLI".- Dacă fost la voi V. RADULESCU care în aceeași cameră cu mine în timpul proces.- Cine încă plecat în Israel.- Dacă plecări mai au loc.- Cine se bucură de nenorocirea mea? Reacționarii sigur.- Dacă vorbit cu MOGA.- Lui trebuie să-i fie o frică de moarte, și pe drept cuvînt.- Sînt sănătos.- N-am albit.- Însă pînă la proces mi se dădea 45 ani, acum 60.- Am foarte multe interese pe probleme interesante și ași mai realiza ceva.-

..... ILSE fostă colaborat gînduri dragi.- Anuța sigur mă blestemă că am fost un ticălos.- Dacă aș ști că și lui MIREL îi era sortită nenorocirea.- Cererea de decorație a făcut ca eu să fiu arestat înainte cu un an și jumătate decît Berman.- Mare nenorocire și pentru D-na BERMAN.- Ce fac ei? - SONI și KUN.

Atunci a spus Berman că în 1939 a văzut că eu sînt comunist pentru a face carieră, și că la Londra i s-a spus în 1948 să ia contact cu ag. britanic C. și eu am spus de B. că nu știam ce face, dar știam că e în legăția britanică.- Greață ți se face.

6.-

și că ne-au cunoscut bine și că probabil eu după arestare în stare de.....am dat declarații de auto-acuzare crezînd că așa cere datoria mea.- O a doua situație este de arătat lui BOD. prin COCA sau RICA - COCA că tu nici îndată după arestare i-au spus "ce crezi că BOD. a pus la cale asta din 44" și că e mai frumos să mă salveze luîndu-mă el cu VANEA pe garanție decît ca el BOD. să fie ucigașul soțului MARINCAI, a tatălui lui GAD. Nici COCA B. nu trebuie să suporte acest lucru, să-i arate manuscrisul pe care l-am trimis.-

Tu trebuie să presupui că eu m. de partid care la proces am susținut că sînt nevinovat m-am adresat forurilor conducătoare de partid sau de Stat, cerînd clemente sau dreptate. - De fapt foarte mulți deținuți fac asemenea cereri, către Marea Ad. Naț., Prezidium, etc. - Gîndiți mult. - Conducătorii se temde indiscreție deși peste 70-80 oameni cunosc în preal. oficial probleme, majoritatea dintre dînșii avînd roluri. - Printre ei și cei 9 avocați din oficiu. - Vorbiți negreșit cu MOGA. - Declarația dată de mine în prezența lui a fost falsificată S-a obținut de la mine o semnătură pe un "rezumat" falsificat. - Este absurd că o declarație l-a interogatoriu să fie rezumată, cînd erau stenografe și cînd rezumatul mi-a fost dat la semnare trei zile după luarea declarației. - ~~Șapte ani în închisoare pentru un război pierdut~~ ~~și pentru că am fost agent britanic~~ Președintele Tribunalului mi mi promisese doi avocați pe SRAIBER și MAYO, că îmi va da posibilitatea să vorbesc cu tine. - Dar era înșelătorie. -

Din lista de 90 martori, a fost adus numai ȘTOIAN, care era așa de înfricoșat că nu a putut spune un cuvînt. - Totul farsă. - Pe a spus că refuză să se apere de acuzații infame bazate pe acuzări mincinoase și document fals pe atl., că scuipă pe așa justiție. - Eu am fost terorizat de presedinte și nici mare talent de vorbitor nu am. - R.K. a arătat că e nevinovat. - BERMAN a menținut că toate declarațiile mincinoase de la anchetă că el a văzut în 1939 că eu comunist din oportunism și că vreau să fac carieră prin comunism, că eu agent britanic. - Cu B. fost în fabrică, dar nu am vorbit nimic și nici odată nu vom mai vorbi. - Fiindcă nici cu voi niciodată nu vorbim despre toate acestea dacă mai avem fericirea ca să fim împreună. - Ce v-am scris acum a fost ca să cunoașteți și să puteți să mă salvați. Dar nu ne poate aduce nimic bun a mai vorbi. - Tu dacă gîndești la viața noastră, care a fost strîns împletită ști bine că nu era loc pentru ticăloși, pentru o viață dublă, - pentru a fi om cu 70 de fețe acum. - ~~Și acum~~ Ti-a spus anchetatorul care și-a dat cuvîntul de onoare cerîndu-mi minciuni ca apoi să mă adrobească cu aceste declarații mincinoase. -

Nășulică. - Te-am iubit mult și te iubesc mult. - N-am cunoscut niciodată o femeie pe care s-o fi preferat ție ca soție. - Conviețuirile noastre ar fi putut atinge un nivel mult mai înalt. - Au fost cîteva împrejurări fatale. - Aici cînd trebuiau să urmeze ce-ar fi marcat sigur o creștere. - Prezența lui GAD, amîndoi..... de partid, începusem să port serios timiditatea și să mă simt mai sigur ca profesor; trebuia să realizez visul vechi al voiajului în U.S. - Cine putea bănuî că atîrna așao sabie a lui DAMOCLES pe

capul nostru, că numele partidului va fi călcată cea mai înaltă morală, cel mai consecvent umanism, cea mai superioritate știință, că BOD. va călca acuzându-ne sub partid și sub dat. prolet.morala cea mai veche care impresile gazdei ca să respecte viața musafirilor. Dar musafirul nu are nici o obligație față de gazdă.- Morala din epoca patriarhală, sclavagistă, a fost călcată de BOD..- Sapte ani a ținut pumnalul.- Atîta fătarnicie a avut VANEA, conducători securitate, să fie zeci și zeci de ori în casa unui ag.britanic și în același timp să vie zeci de informatori, ori stafi și el să nu știe nimic.- E.strigoi? La cererea mea Ranghet a cercetat 1944-1945 un an întreg.- În ședința solemnă a declarat el personal că sînt fără pată.- I-am spus lui CHIVU și de BOD.-

La proces ION MOGA a depus mărturie total mincinoasă; a fost dresat.- GH.POPESCU a fost cinstit, Av.MARCU - tendențios.- Dar aceste mărturi nu dovedeau evident nimic;- sigur că au fost falsificate căci le-au semnat tot ca rezumat și fără ca să le citească.- Apărarea din oficiu a fost o formă goală.- Avocatul meu căruia i-am spus că cei 60-80 sau 100 de informatori indicați în declarații cu nume, biografii, convorbiri sînt toți stafi că nici unul nu a existat în lumea reală, a cerut pentru mine maximum de pedeapsă, față de probele din dosar, deși eu îi interziseseam să mă apere.--

Rog răspunsul cît mai bogat.- Citesc și rup îndată.- Dacă tu ai înțeles după arestarea mea că percheziția urmărirea atîtor oameni, audierea ta, apoi a lui GAD (liber sau arestați)? poate și a lui MIREL, că totul a fost făcut pentru a da "realitatea" unei înscenări.- De aceia și pedepsele mari și confiscarea averii.- La proces nu a fost nici un om străin,-afară de cei nouă avocați din oficiu.- Drept public erau funcționari ai securității.- Scrie, ce ai crezut tu ?GAD?CUTA, BILU, RICA, etc.- prieteni.- HERMAN HABKAL știa ceva că se pregătește contra mea.- Eu în toate cele 15 luni, din mai 51 - septembrie 52 nici un minut nu m-am înșelat că din zi în zi voi fi liber și cam hotărît să-l rog pe BOD, ca pentru reabilitare să mă ia în armată la un loc tehnic dîndu-mi gradul de colonel ca și ALFRED PIETREANU.- Ce crede HATSTEIN.- BELU ZELLER condamnat la 25 ani, l-am lăsat la Aiud în izolare, adică singur într-o cameră, așa cum am stat și eu și BERMAN.-

? Prietenii din străinătate ce gîndesc? ADY, IRINA, GEORGE mi-a spus că comuniștii mă vor aresta și că voi fi primul arestat.- Adevărat căci de fapt sînt arestat din aprilie 1944.- POPA ? mama? LENA? citește romanul "Ostatecii" de STEFAN HERIN.- Este descrisă chemarea prin "morișcă" a unui comunist.- De șase ori am fost supus la acest chin, de două ori bătut crunt la tălpi, de zeci de ori smuls smocuri

de păr ca să spun....., adică să inventez trădători.-
Se poate crede? Nu! Dar este adevărat.- Sînt de fapt bucuros de această bătaie că nu m-a frînt.- Pe mine m-a frînt "asigurarea pe cuvînt de onoare" în numele partidului, căci cu datoria morală ca să fiu iar soț și tată, la muncă alături de soție și copil.- Partidul îți cere ca să faci "o muncă revoluționară", să lovești în P.S.K. N-ai voie să-ți pierzi anii în pușcărie, etc.-" Am crezut.- Scrieți despre muncă, locuință.- Unde stați? Ști că casa jumătate a ta? Am scris prin securitate, ai primit? GAD însurat.- Are copii? Tu iești liberă? Ai prieteni? Potrivit? I-ai fi preferat de soț mie? Relațiile cu GAD, cu CUTA, cu LENA.- Imi pare rău că nu m-am împrietenit mai mult cu LENA.- Avea o suferință grea.- Nu i-am dat ajutor.- IONICA? copii lui.- Prietenii lui GAD față de dînsul, față de mine.- Dacă "Scînteia" a făcut din mine praf, dacă străinătatea comentat și cum procesul?.- BETI, ANISOARA, NICA.- Cred că MIREL a murit și din cauză lovituri căpătate prin arestarea mea și probabil anchetarea lui în această chestie.- La MISU a fost gardă de onoare la ora 8 ora 9.-

*scuitor
terment
p. ofe*
Crematoriu, la Mirel nu, gîndește la explicații.- Nu trebuie să vă puneți în pericol.- De aceea mult gîndit.- Si familia Dorica și TINDE ar putea scrie, afirmînd certitudinea nevinovăției mele și cerînd acord pentru a trimite avocat ca să-mi dea ajutor pentru redactat documentare, doveditor față de C.C. a nevinovăției.- Prin C.C. de acolo.....

? Poate și FELIK SANIBERG, POPA îmi este dator peste un milion lei peritatea valutară din mai 44.- SORICI să vă trimită în fiecare an 100.000 lei..... palestinieni = dulciuri, compot, sirop, curmale, vin.- DARA TACERE, însă dați și mie.-

====

Scrisoarea începe cu un text în limba germană.

Tradus :

Ceiace însemnează pentru mine această clipă în care vă comunic despre împrejurările catastrofei neașteptate, care nu putea fi socotită posibilă, a vieții mele, cu greu vă puteți face o închipuire .-

Luni de zile la "zarcă" m-am gândit la aceasta, am scris scrisori pe batiste, pe pânză și în această singurătate îngrozitoare am căutat o posibilitate ca să am siguranța că mai de vreme sau mai târziu, voi să aflați adevărul, cel puțin în 10 sau 11 ani .-

M-am adresat oamenilor din gardă, cu cel mai mare risc și am oferit 5.000 lei .-

Din fericire aceștia nu m-au pîrît.

Le-am luat mai întîi cuvîntul de onoare că ei nu-mi vor face rău în caz că nu mă vor ajuta .-

Unul din aceștia - mi-a răspuns :

- Dacă ești nevinovat sau nu, nu pot să știu, în nici un caz nu eu te-am băgat în închisoare, nu eu pot să te scot .

Crezi că eu îmi mînjesc obrazul pentru ?

Zarca ? Aiud este un complex de închisori .-

Cea mai aspră dintre toate este zarca .

În vecinătatea mea era CONSTANTIN MUGUR - ochiul Angliei - (Găduț ?!) General PANTAZI, CANCICOV, etc.-

Sunt condamnați de cîte 4-5 ori - 20-25 ani m.s. și odată m.s.v. plus degradare civică 10 ani , plus confiscarea averii .

Așa că aparțin la această societate .-

- La zarcă am fost aduși cu lotul PATRASCANU la 20.04.1954.

Procesul a fost între 6-13.04. Sentința a fost pronunțată într-o ședință la care nu au participat acuzații .-

- Să scriu românește căci Gad trebuie să contribuie la descifrare.- Nici un cuvînt trimis nu trebuie să rămîna nedescifrat. Au fost descifrate hieroglifile, tablele dela ? ... Puțina osteneală. Verdictul, adică cele 2-3 propoziții în care se spune osînda și legea pe baza căreia se dă , a fost comunicat în închisoare fiecărui deținut separat .- Sentința n-o cunosc. În zarcă am fost băgat într-o cameră unde 10.VI. îmi era cumplit de frig noaptea. Mobilierul: o rogojină de 70 cm. x 200 cm. pusă pe jos, o putinică pentru nevoi, o cofă pentru apă, o sobă de tablă, ferestre cu geamuri la cercevelele interioare în fața ferestrei la distanță de 30 cm. bătute scînduri pentru a nu privi afară .- Soare intra 1 - 1,1/2 ore după amiază prin fâșia de 30 cm. Deoarece la anchetă, la bătaia în beci(morișcă, vezi ostateci de St.Heim) am căpătat lovituri în oasele bazinului, care au dat fisuri foarte fine care nu se vindecă, sau se vindecă foarte greu, acestea, dar cînd sunt în atingere cu o supr. dură.- Astfel, nu puteam dormi nici pe dreapta, nici pe stînga.- Pe spate mai mergea. Mă durea mai puțin.- După 6 luni am căpătat o saltea. În luna nov. 1954 am fost îmbrăcat în haine vărgate de care am scăpat cînd am fost trimis la București(20.01.1955) .- În iunie am căpătat hîrtie pentru a scrie petiții .- Ceream mereu și nu credeam că mi se va da .- Am scris 14 pagini pe curat către C.C. d.lui Secret.Gen. și pe hîrtie maro, concept metranscris către BOD. pe care-l rugam să supună și să susțină în fața C.C. întîmpinarea mea, el care a avut legătură cu mine, el care a folosit casa noastră, pe tine, pe mine, pe lînie antibritanică.- Mai erau pe hîrtie maro 2 capitole care erau gîndite

ca anexe pe scris .eătne Dej : DEPASIREA COND. DE CLASA și CATEGORII DE TRADATORI .-

Lui Dej i-am pus chestiunea în esență astfel : " Stau în fața unui verdict cu caracter definitiv (adică neapelabil; cred că înțelegeți de ce au făcut ca să se judece de către o instanță "supremă" ca putregaiul acesta să nu se repete de 2 ori) . Nu l discut, căci davs. ca factor politic central, osînda grea implică realitatea culpe- lor pentru care este dat .- Dar prin însăși pronunțarea verdictului, existența mea socială(dir. tehnic M.C. PROF. UNIV. SOT, TATA, etc. a fost desființată, adică apreciez 85% din osîndă a fost împlinită.

A rămas 15% care se îplinește cu fiecare zi de viață trăită. Pentru aceste 15% cer milă înțelegere în spiritul umanismului proletar pe bază serviciilor necontestate, necontestabile, făcute Partidului, clasei muncitoare, în ilegalitate și după 23 aug. - Așa cum le știu CADRELE C.C. Comis. de Control, Ancheta, care de multe ori spunea : " Stiu lucrurile pozitive de mare merit, sînt necontestate, dar nu ne interesează.- Ne interesează crimele (inventate) . Urma apoi expunerea vieții mele de comunist.- STRECURARE în Partid ? cum spune rechizitoriul.- Absurd. Un burghez nu se poate strecura într-un partid revoluționar.- Si cu ce scop . Dar logica și rațiune degeaba cauți în vreo piesă a acestui proces.- Absurdul, iraționalul întinde peste tot locul .- Arăt că mă cunoșteau mulți com. Tina, Mișu D. Mișu A. Burși, Lena, Mirel, Bîgu, etc. Egon... Si un C.C. cînd introduce 2 burghezi (eu și tu) în partid desigur că cercetează mult mai atent, decît la oricare altul. Nu mai repet. Cunoști ca și mine viața mea de com. adică viața mea reală , căci acea de creator în 1939 și conducător al unei agenturi de spionaj cu 70-80 sau 100 informatori(armată de inf. Act. de Ac.) trăește numai în pag. absurde, grețose ale anchetei, 3 dosare.-

După ce a umplut 3 dosare cu invenții : L.P. cunoscut la Poiana T. în 1938, în realitate în oct.1944 fost o singură dată în prezența lui din ordin Ana ; Al.S. cunoscut în 1939 în realitate oct. 1942 din dispoziția C.C. Pîrvulescu, Ranghet, etc.-

TOATA AC. GROTESCA, DEMENTA FICTIE A APARUT în 12-13.o2. 1953 la cererea Anchet. nou care după ce 3 luni - nov.- febr. m-au lăsat bătut în cameră de anchetatorul - premergător (acel tînar pe care l-ai cunoscut tu și GAD în nov. 1953 în fiecare ședință fără a mai furniza minciuni a găsit cheia la (șurubul ruginit): Cuvîntul de onoare în numele Partidului.- Ești puternic dar ai 57 ani .Nu are rost să-ți pierzi anii în închisoare.- Dacă te opui intereselor Partidului, te strivim. Locul d.tale este alături de partid. Linia pe care ți-o dăm noi trebuie să ți-o însușești complet .- Ai obligație morală să fii iar alături de soție și copii .- Partidul îți cere să faci o muncă SFANTA, REVOLUTIONARA, DE OM NOU, ESTI COMUNIST, ESTI MARXIST, SA LOVESTI IN CEI 3 - L.P. S., R.K. Dar pe L.P. nici nu l-am cunoscut măcar și cu ceilalți doi am avut raporturi clare .Se vede și din bilete. Anchetatorul : " ATITUDINEA CONTEAZA " .-

Dicționarul acestei " anchete " aceasta înseamnă. Nu interesează realitatea faptelor, inventează fără nici o rușine, fără nici o frînă morală, fără nici o frică de absurd. Acest dicționar îl înveți în bătăi, în argumentare falsă, înșelătoare .-

Lui BOD. îi spuneam : Dela felul cum ați repartizat sarcinile în aprilie 1944 și pînă la arestare și verdict duce un fir roșu și arătăm momentele diferite pe acel fir roșu. Leg. cu R.K. cu Al.S. biletele lăsate la R.K. ; Mirel ca legătură Fredl.. RICA, etc. Îi ceream ca el și cu VANIA în considerarea faptului că dacă eu aș fi fost ticălosul drept care am fost condamnat, aș fi comis din ordinul și cu ajutorul Int.S., ceva contra demnit. sov. Si asta ar fi adus zdrobirea politică a lui BOD. și V.V. care n-au știut că vin în casa

unuia care conduce o agentură brit. cu o armată de inf. plasați în Minister, instituții, întreprinderi din 1939 și după 23 aug. cu m.d.p. cu ofițeri M.A.I. (care nici nu existau) cu ofițeri de stat major, cu gazetari, etc.-

E SERIOS. și de ce n-a fost adus în fața instanței nici unul din această armată, nici ca martor, nici ca acuzat. Măcar m.d.p. gazetarii dela presa de P. ofițerii de stat major, dela M.A.I. PENTRUCĂ TOTI sînt strigoi. Pentru că declarațiile de sute de pagini cu biografii, convorbiri, relații sociale, idei politice, au de scop de a face dintr-o FICTIE o realitate, iluzia unei realități. Putea să fi indicat și numărul dela guler pe care îl purta P.- MACARESCU sau STEINBERG LEONTE zis LEONTE SAVU dela Rom.Lib. sau RAUL MOSCOVICI zis RAILEANU dela Rom Lib. sau ST. NEGOESCU dela M.St.M., sau Ing. AURELIU MARCUS recomandat mie de VILLY MINTZER înainte de război și ei toți tot stăfii rămîneau. - Un anchetator comunist, ilegalist, profesor la școala de cadre scrie luni de zile chinuind pe un nenorocit ca mine, sute de pagini de asemenea aberații. - De crezut? Nu. Dar adevărat. Tot ce v-am scris nu poate să vă dea decît o imagine palidă despre această instituție care este culmea perversității. - 50-60 oameni dintre care 6-7 membri ai C.C. organe de anchetă, de justiție, avocați, colaborează fără rușine pentru a face din comuniști cinstiți, trădători, pentru a falsifica istoria, pentru a înșela Partidul. - Dreptatea ar cere ca ei toți să fie aduși în fața unui Tribunal, desemnat de C.C.-urile, P.C.-urilor și judecați pentru crimă contra umanității. - In oct. scris apoi memoriu către Pîrvulescu (Vanea, Ranghet, Pintilie, Bod.) cu cerneală roșie. Primul era cu cerneală albastră, cca. 12 pag. Apoi unul către C.C. revenire în care arătam că cer formal să fiu adus în fața unui juriu al C.C. pentru a dovedi că sunt nevinovat, contrar să fiu împușcat. Dacă sunt lăsat după 15 dec. 1954 în zarcă fac greva foamei. In 14 dec. seara am fost scos de un domn din Minister, am semnat angajamentul de discreție, apoi trecut în fabrică. - După vreo 2 săpt. a fost adus și BERMAN care la proces a rămas pe linia decl. de vinovăție. După proces am fost obiect de răzbunare: trimis în dubă dela București la Aiud cu cătușe la mîini, apoi rogojină, foame. - In memorii către Bod. Pîrvulescu, Vanea, spre deosebire de cele către Dej arăt că sunt NEVINOVAT, că după arestare (3, 1/2 ani după A.I.S.; 3 ani, după L.P.; 2 ani după R.K. etc.) 15 luni nici o acuzare, etc., ci toate culpele inventate, ca simpla citire a declarațiilor arată oricui că totul ficție. - De pildă decl. din 12.02. 1953 începe: M-am hotărît să spun cu sinceritate adevărul. - Urmează 12 pag. cu Ag. Sp. Dece s-a hotărît spionul E.C. să spună adevărul pe care nu l-a spus pînă atunci, pe care nu l-au spus complicii lui. -

Anchet. ca să răspundă la asta, mă pune după cîteva zile să dau o declarație că S., L.P., R.K. și cu mine ne-am vorbit ca în caz de arestare să nu divulgăm nimic din legăturile trădătoare dinainte de 1942. - Dar asta răspunde la întrebarea: Dece n-au vorbit, dar nu la întrebarea de ce am dat dintr-odată în vileag așa o activ. despre care nu se știe nimic, căci nu există nici o aluzie, nici o întrebare. Etc. Declarațiile în fața Trib. Erau spuse la microfon. Sunt convins că totul este înregistrat pe plăci. - Mi-ați dat cuvîntul de om că voi fi liber în 1954, că voi fi reabilitat. Acuma, după ce am umplut 3 dosare cu invenții nebune cum ați vrut, îmi spuneți că sunt criminal de război? Anchet. Ti-am dat cuv. de onoare, dar tot atunci mi l-am retras. D.ta ești pentru mine mai puțin decît un căcat.

Lui Dej arătat că cuvîntul de onoare nu era al anchetatorului, pe care nu-l cunoșteam, ci al locului pe care îl ocupă, al anchetatorului șef al M.A.I., al Partidului, al lui Dej. - Vezi STALIN prin 1919 sau 1920 o chestie cu un conducător național tătar, vezi Ist. Diplom. vol. III Petru C. Mare despre cuv. de onoare, discurs Stalin din 2.07. 1941. -

Cînd am declarat că la proces voi fi pe linia realităților vieții mele : noian de amenințări. Intre altele mi-a dat citit din pagini bătute la mașină interogator luat lui Buharin în care el recunoaște legături de spionaj.- De gîndit . Si m.a. Poziția mea : Doresc năprasnic să mai fiu cu voi într-o cond. de viață minoră de deținut cu pedeapsa suspendată sau la o muncă în Buc., sau event. la P.N. să trăiesc totul retras ducînd o activitate publicistică cu GAD în colab. Dacă însă intenția este ca să nu vă mai văd, prefer moartea acuma .- Ei se tem de divulgare secret. Pe mine nu mă mai interesează dreptatea, - ci salvarea plăcerii de a trăi, de a citi, de a urmări presa, reviste, de a discuta, de a-mi juca pe genunchi nepoții.- Dacă mor acuma de o moarte nenaturală, împușcat sau prin gr. foamei, mă interesează reabilitarea mea. George, Adu, ca creier central, cu Irma, Jeni, Robert, Levi, George Lenca, Rob. Weinb Vereea, Jean Clejan (Levi știe adresa lui), prieteni din Israel ar trebui să ducă o acțiune în felul celei a lui Zola. Obținerea și studierea declarațiilor mele dela arestare în paralel cu cele de după 22 oct. 1952, obținerea și studierea memoriilor mele către C.C. fiecare din ele fac dovada clară a nevinovăției.- Ei trebuie să ceară întii acord pentru a lua contact cu mine, sau să ceară informații afirmînd cu maxima hotărîre NEVINOV. mea.- Ei pot acționa și prin baroul Paris și Baroul București, cerînd relații asupra procesului .-

(DEOARECE CAPAT ZAHAR BUCATI, POT SA AM LEGAL, TRIMITETI 30 BUCATI) .-

Dece L.P. nu s-a apărat, ci a declarat că REFUZ SA MA APAR DE ACUZATII INFAME. BAZATE PE MINCIUNI CONSTIENT ARANJATE, PE DOCUMENTE FALSIFICATE. SCUIP PE ASA JUSTITIE. ESTE O RUSINE. Dece av. din oficiu n-au stat de vorbă cu acuzații care au vrut să se apere E.C. R.K. Dece dosarul de anchetă n-a fost accesibil acuzaților, iar piesele de acolo au fost discutate și acuzarea le-a folosit ca dovezi deși R.K. și E.C. le-au retractat .-

TREBUE GASIR MIJLOCUL CA BOD. SA INTELEAGA CA OBRAZUL LUI ESTE MAI PAZIT DACA MI SE DA POSIBILIT. SA-MI TRAESC VIATA. DECAT DACA MA IMPINGE LA MOARTE, PATRU ANI DE SUFERINTA, RUSINE, EXISTENTA SOCIALA DESFIINTATA. DESTUL. EL cu VANIA SA GASEASCA FATA DE M.A.I. formula și COCA B. TREBUE ZGUDUITA ? SA SE PUNA IN LOCUL TAU ! Sunt sigur că memoriile trimise, unul din nov. adresat M.A.I. care mi-a dat din inițiativa lui posibil. de a scrie, n-au trecut mai departe de M.A.I.-

(O TURTA DE MAMALIGA, BRANZA, OUA, PRAJITA) .-

X

DRAGII MEI, scrisoarea voastră am udat-o cu lacrimi fierbinți.- S-au adăugat la multele lacrimi vărsate de mine în acești ani, în special în conversații cu COCA și GAD, iar în primele trei luni dela arestare cu BETI.- Atunci eram obsedat de răspunderea morții lui DAN.- Mi-am petrecut 3 ani în închisoarea în care el a fost omorît (Plevnei- Malmeson). Mirel, Serban și mai ales eu aveam răspunderea morții lui DAN, că dacă în acea după masă puneam problema că trebuie salvat din ghiarele S.S.-ului, în acea după masă, sigur se făcea .- Inainte cu un an fusesem eu scos de Mirel și Serban, jefuiți de SRAER. Cînd CUTA și ANUTA desfigurate au venit la Textila, trebuia să plec cu ele și focul lor să-l fi preluat. Așa eu aveam față de arestări - și a mea - o atitudine filosofică : Este un risc cu care contăm. Asta era și după amiază cînd ne-am întîlnit

la d.na P. atitudinea mea. Dar decît să treci prin ce am trecut eu, mai bine moartea. - Nu ați pus problema reabilitării lui DAN, din moment ce ceilalți tineri au fost reabilitați (IANOVICI a fost în URSS). - Faptul că n-ați spus în mod explicit că nu ați crezut că eu trădător, spion, etc., trebuie să-l înțeleg ori că nici nu ați socotit necesar ca ceva de la sine înțeles sau că această scrisorică este o introducere în fugă. - Tin să știu ce ați gîndit, ce au gîndit alții, ce s-a întîmplat în seara de 26.VI.1951. A fost PERCHEZITIE ? CE TI- AU SPUS ? CE AI INTELES ? CA DESIGUR M-A PACALIT CU CEVA AL.ST. ? COCA SCRIE : CIND VOM FI IMPREUNA, AM CREDINTA CA ACEASTA SE VA INTIMPLA(CUM ? CIND ? WN MISAH WET KIMEN ? (cînd va veni Mesia?) .

GAD SCRIE : SA LUCRAM IMPREUNA ; și sper că aceasta va fi curînd. BILU scrie : fii tare ! Suntem marxisti. Nu mistici. Cru- zimea cumplită a acestor conducători care au pus la cale acest măcel l-am văzut. Pe ce vă bizuiți, COCA , GAD ? . Experiența mea actuală mă face să fiu în îndoială. - In 15 dec. 1954 trebuia așa ceream formal să fiu împușcat, dacă nu sunt scos din izolare. In 20 dec. începeam așa am scris greva foamei. In 14 dec. seara m-au scos, am semnat angajamentul. -

In 20 dec. am trecut în fabrică , în biroul tehnic. Deci se părea că mă îndreaptă spre salvare ; că nu le convine să fac greva foamei. Memoriile mele, dacă ar lua opinia publică cunostință ar provoca o impresie puternică. - Presiunea maximă as. lui BODNARAS și VANEA, doar este sigur că nimeni afară de M.A.I. nu le vede. Doar Dej e informat. Acuma , După ce la 25.01.1955 m-au desbrăcat de haine vărgate, m-au îmbrăcat " în ce am mai bun" mi-au pus șiretu- ri la bocanci, m-au trimis la București cu un vagon - penitenciar. Am dormit o noapte la Jilava. - Am avut emoții că am fost transferat acolo drept pedeapsă. - P. Indiscreție. Am fost adus la Văcărești, plasat într-o cameră normală. Eu credeam că sunt la Șosea și că m-a adus Bodnăraș ca să găsească o soluție pt.mine . Mi s-au dat planuri, p. un complex agr. In Dobrogea a lui M.A.I. Am lucrat la măsurători și am făcut diverse propuneri între care deplasarea mea acolo. - P.A. cunoaște cond. locale . Nu știu dacă Ac. sau altceva a provocat venirea personalului care luase angajamentul de a nu divulga nimic ; M-a acuzat că am uitat că sunt deținut, că este un verdict și că este legalitatea socialistă peste care nu se poate trece. - Gîndiți. Spuneți părerile ! .

- Cînd ai fost scos din casă ,ce ai făcut cu atîtea lucru- ri ? Exact data - Cînd a fost arestat Berman ? Exact data, ai găsit carnetul C.E.C. în nise ? In spate dulăpas fără parolă - 170.000 lei. I-ai mai folosit sau sterilizați ? si carnet de 10.000 parola Horia , cum convețuirea 5 familii. - Am trimis iunie 1954 scris. prin M.A.I. ai primit ?

x

Biletele separate

1/. Este o situație foarte curioasă care durează de 2 săpt. Mi-au lăsat planurile, nu mieau dat posibilitate de încheiat ce am făcut. Ignorare. Am o furunculoză penigna. Greu pînă venit medic, dar n-a făcut nimic. Evident din ordin. Inceput la Aiud tratament dinți. Cerut aici nimic.

2/. Promis la început cărți. Stau iarăși în trîndăvie. Scris iar un memoriu, cerut precizare greseala. Scot evident, teroare spre a-mi arăta că trebuie să-mi iau gîndul de a mai fi cu familia. Sper că voi primi răspuns la tot ce întrebam. Mulțumesc Bilu,

Pentru cărți, Voiam să-i propun (din primele 15 luni) scoaterea unei antologii : cîini, cai, bivoli și alte animale în literatură cu un aparat științific (Pavlov) .-

3/. De introdus = Engels : Cai, papagali în muncă ca factor - maimuță, Foster Wi : Viața unui muncitor american - cîini .. Max Havel' ar bivoli (fr. frumoasă) .-

- Tolstoi (din grupul de nuvele - Ivan Ilici - una - cai Solohov din Donul Liniștit.- Un scriitor ungur: Haiducul își plimbă murgul , invazia lui bătae, cai ...

4/. Nu crezi că ar fi bine să iei o asistență ? La institut. Mecanica sau Beton Armat. GAD. F. bine că trecut după 2 ani execuție la proiectare. Cine șef ? ..

5/. COCA : Am făcut un compliment d.nei Hartstein. E sincer. Era fantastică masa. La zarcă visam foarte mult despre mîncare și la Malmaison am avut așa o perioadă sept - dec. 1951. Dar n-am uitat nici mesele frumoase ale tale, cu fața de masă cu chenarul delicat albastru și cu bogăția de sandșuri de toate gusturile rafinate .- Pe GAD îl autoriz. să spună lui FRIMU și RADU NEGRU adevărul în chestia mea, dacă tu și L.L. credeți .-

6/. Nu-mi pare normal că ți-au lăsat pentru tine și GAD numai 2 camere. Tu m. vechi de partid ? Cred că tu nu te-ai interesat 1/2 din casă e a ta. S-a recunoscut ? .

7/. Nu merită de riscat pentru mîncare, fiindcă de fapt sunt hrănit suficient : fără pasăre, fripturi, pește, fructe, compot, etc.

- Cenzurați sever cererile mele, observați ele apărut tîrziu ? ..

8/. Un șervet mai gros poți să-i dai în care să țin pîinea sau să șterg cu el castroanele .-

Două turte (boțuri) de mămăligă cu multă brînză, cu ouă prăjite. In 2 zile .-

9/. Timpuri Noi, în limba romîină sau rusă sau franceză.

- Pentru Pace Trainică, în limba romîină sau rusă .

- Politică externă .-

10/. HUGO, LASCAR, MELTER în țară ? VICTOR ? Dr. IANCU și soția liberi, JENICA GOHEN.

11/. Tour D'Horizont, internațion .

- RIZA e liberă ?

- La ochelari citit. Nu 3-4 %, ci 4-5 % în plus .-

21
Cred că cel mai bine este ca să-i spui lui RICA că ție
ți-a telefonat avocat în aprilie 1954 și ofițer în nov. 1954, ca și
el să creadă asta, căci atunci va vorbi cu COCA sau poate chiar cu
BOD. mai cu convingere.- Eu personal știu 9 ofițeri care au citit
memoriile mele : 2 mi-au spus în mod explicit că ei foarte impresio-
nați ; iar 3 în mod indirect, prin atitudinea lor față de mine .
Bine ar fi ca BOD. să obțină și să citească cu COCA sau RICA memoriul
către dînsul, către C.C. sau PARVULESCU.- Dar asta nu se va întîmpla
niciodată .- Mai degrabă hotărâsc să mă împuste decît ca să citească
cineva memoriile sau chiar declarațiile dela anchete în faza minciuni-
lor.-

BILU: UN
TOUR
D'HORIZON
SIT. INTERN
CONCIS
DU F. NT.
DECU-PARI
DIN PRESA.

Dealtfel îmi este greu să cred că tu ai fi putut să accepti
că eu am fost antisov., că am avut agentură de spionaj, etc. Dar
recunosc că este greu de acceptat că am semnat asemenea declarații.
La asta răspunsul anchetatorului e că este o știință, pe baza căreia
te arestează, îți vorbește cu dvs., îți dă mîncare bună, îți spune
că e vorba de lămurit chestii de ISTORIA PARTIDULUI și te ține 15
luni, apoi începe tratament cu BAI DE INSULTE, etc.- V-am dat
cîteva esantioane cu BAILLE.- Mai dau ceva : Eu : D.le Anchetator,
dar cum îmi vorbiți ? Sunt oare la un for de partid ? E posibil ? ;
Anchetatorul : F.... GRIJANIA MATII.- Să nu te aud că pronunți cuvîn-
tul de Partid,..... Eu : Am trăit printre oameni, știu cum se
reflecta personalitatea mea în conștiința lor.- El : Dacă aș chema
acuma 2 oameni m.d.p. depe stradă și te-ar vedea în ce hal de des-
compunere ești ar rămînea uimiți,..... Eu : D.le Anchetator, sunt
un comunist cinstit, care am slujit clasa muncitoare și insultele
dvs., nu au nimic de aface cu viața mea .-

El : LASA TEATRUL. MIE CIND IMI TREBUE TEATRU, mă duc la
teatru bun, nu la cabotini ca d.ta. etc.-.....

In nov. 1952 : Ai lucrat pe linia Securității. Uite acum ai
toată familia la Securitate și nevasta și fiul .- Mi-a arătat decla-
rația lui GAD., și m-a lăsat să citesc o singură frază : Mama mi-a
spus că tata a avut legături cu un agent britanic în timpul războiu-
lui .-

7
Telefonul către dna BERMAN să-l dea av. ASPASIA sau un
bărbat .- Fă-l mai bogat, că el la proces a menținut declarația de
vinovăție, că are 20 ani m.s. dar că are speranțe unei îmbunătățiri
serioase, rapide .-

Tactica necesară pentru a mobiliza pe VANIA și pe BOD., în
mod serios este o chestie foarte gingasă și de importantă hotărîtoare.-
Eu as vedea-o astfel : (Monica) COCA să ceară lui VANEA o convor-
bire cu asigurarea secretului și să-i vorbească deschis, spunîndu-i
cum au fost împletite viețile noastre și cît de absurdă este toată
înscenarea.- Un om care își dă în ilegalitate cea mai mare parte din
acumulări (1939 - aug. 1944 peste 30 mil. la val. banilor dela
începutul lui 1942) care își antrenează toată familia, toți cei
dragi lui pe linia revoluționară, care respinge posibilitățile de
fericire în Israel (Palestina), în America, Franța, care duce o activ.
propag. în cercuri cu simpatii spre Occident, demascînd politica occ.
înainte de război, ca o politică de capitulare față de Hitler, care
duce la război punînd pasiune, inventivitate, învingînd repulsiuni
personale față de mulți din aceștia, cheltuind timp în lumina mat.
dialectic, poate fi îndoielă că un asemenea om a adoptat temeinic
pozițiile cl.m. că merită încrederea ei.- Informarea regulată a Leg.
Sov. asupra amenajărilor bazei de atac germane din țară, prelucrarea

lui Kabeletz cu riscul vieții, loviturile primite (Beti în Trans., omorîrea lui DAN, aruncarea afară din casă, radierea titlului de inginer, arestarea de 3 ori, jefuirea a 500.000 lei pentru eliberare, 2 mil. lei pentru aducerea familiei Beti) nu arată oare clar că E.C. nu era un om al regimului.- Biletele trimise de mine către R.K. primite chiar de partid, destinate C.C. arată clar că colaborarea cu Al.St. începută în oct. 1942 a fost pe linia politică a Națiunilor Unite, pe linia antiantonesciană.- Al.S. își exprimă (redat într-un bilet) indignarea că MANIU vrea să bage în vara 1944 într-un guvern național pe LUPU, fost lingău al lui Antonescu ; în altă parte Al.S. arată că n-a putut vorbi cu Ion Antonescu, fiindcă cățeii nemților col. ZAHARIA, etc., se învîrteau pe acolo .-

Dece nici o întrebare în toate declarațiile lui E.C. cu privire la vreo faptă, făcută de mine " condamnabilă".- Fiindcă ele nu existau.- Trebuiau inventate.- Cred că poți fără pericol să vorbești deschis cu VANEA și fără menajamente, spunînd că presupui sau că ai vrea să știi dacă a fost și el în secretul lui BOD., încă din 1944-1945.- Am motive foarte serioase să cred că n-a fost și îmi vine și greu să cred că n-a fost .- Inclini mai mult, mult mai mult să cred că na știut și atunci cu atît mai bine .- N-ai fost gazdă loială . BOD. musafir perfid. Călcăt legile morale din epoca patriarhală a omenirii .-

Baza cea mai mare este în RICA, dar trebuie mare atenție ca să nu vă faceți vouă rău.- Materia gingașă.- Intr-o anumită măsură o cerere confidențială făcută prin P.C.F. ar putea ușura situația.- Scriu foarte greu și nu am acuma starea de spirit necesară pentru analize .-

Dacă vrei să fii clar, trebuie să fii foarte amplu . Si nu pot, dar voi aveți acuma destul material ca să-l analizați și să ajungeți la concluzii juste.- Nu distrugeți scrisorile mele.- Descifrați tot, transcrieți la mașină și ascundeți într-o căptușală de haină în umăr și recitește și gîndește toate aspectele .- De sfătuit încă cu MINA - AUREL.

Numai GAD singur să le încredințeze secretul că cineva a vorbit la telefon, eventual chiar că a vorbit cu un om care a venit de la Aiud și care nu și-a spus numele . Ing. BOSIE a fost la voi ? Un altul al cărui nume îmi scapă, eliberat în ian. din Aiud. Să vorbiți cu toții, căci de la toți veți afla cîteceva.- Si evident nu spuneți nimănui că ați primit direct și nici unde sînt, decît dacă veți ști oficial.- Cu IATROPOL vorbiți mult și cu ILIESCU MARCEL, eu am scris lui BOD. așa : Puteți să mă îngropați cu dreptatea mea și cu nedreptatea pe care mi-o faceți .- Asta este soluția Gobelsiană. Cînstit, revoluționar este ca ... mă opriți din drumul pe care ați pornit în aprilie 1954 și să faceți o cotitură hotărîită.- Să vă mobilizați conștiința și împreună cu VANEA să obțineți pe garanția dvs. morală scoaterea mea din izolare și trîndăvie, detașarea mea la un colectiv de muncă de oameni liberi și în perspectivă apropiată ca să-mi fac bătrînețele 60-62 ani la fiul meu GAD, sau la sora mea B.L. Dela anchetă : în iulie 1953 antagonism, amenințări zi la zi.- Intr-o seară" ședința era gata, îmi spune deodată anchetatorul" Si ce ai vrut să spui cu amenințările acelea că știi ceva despre conducerea Partidului ? " .-

- D.le Anchetator : cum îmi vorbiți așa ? Dar n-am spus nimic, nici o vorbă de acest fel. Nu știu nimic.

Mă lasă să plec. A doua zi : Te-ai hotărît ? să spui ? Înțelegi că se știe deacuma sus. Scrie . Si îmi dictează o declarație. Dar eram lecuit. Am avut o explozie de nebunie. M-am bătut cu pumnii în cap.- A mai încercat să smulgă o declarație în care ocolit confirmam. In 16 . IX. 1953. Anchetatorul scoate caietul și scrie citind

cu voce tare că se obligă a-mi clarifica situația în sensul celor spuse și înțelese de mine în 12 febr. 1953, adică liber în 1954 și reabilitat 2 zile înainte de a pleca în fața justiției .- Că niciodată până atunci să nu mai vorbesc de altă realitate decât de cea din declarațiile ultime ! Si încep repetiții de întrebări ce vor fi ouse la Tribunal și răspunsurile care trebuiesc date. Dar și aceasta era o manevră pentru ca adormindu-mi vigilența să mai smulgă niște declarații contra mea .-Cred că se gîndeau la abandonat toate declarațiile cu stafii .-

În acest timp au făcut confruntarea cu POPP care călca angajamentul din 16.IX., căci am precizat că în acest timp nu-mi va cere nici o semnătură .- Această confruntare să ți-o povestească POPP care a plîns în acele ședințe " Ai făcut pe POPP să plîngă" mi-a reproșat milos anchetatorul.- Era vorba de instrucțiunile date mie și lui R.K. și BERMAN de șeful nostru de sabotarea înaintării Armatei Roșii prin acțiuni de minare la linii de comunicație "Nu-ți mai scriu nimic de aiureala asta care e atît de absurdă din punct de vedere tehnic .- Eu am spus că POPP minte. Anchetatorul a venit la mine cu briceagul deschis. Imi vine să-ți vîr cuțitul în piept. Erau 3 anchetatori comunisti care colaborau la această înscenare, căci știau că totul e minciună .-

- În 22 oct. cînd am dat declar. în colaborare cu anchetatorul cu privire la 2 ședințe , am fixat prima ședință în ianuarie 1943, a doua în dec.1943. S-a nimerit că în ian.1943 L.P. a fost la Tg.Jiu, așa că săracul n-ar fi putut participa la ședință. Mi s-a cerut și în altă declarație; am mutat ședința în dec.1942 cînd L.P. era liber .- Dar pe cînd ședința " cerută" de S., era pe baza perspectivei Stalingradului, cea din dec. era legată de înfrîngerea rom. din Cotul Donului.- Așa se scrie istoria .- Ce sinistre personaje în fruntea unui partid mareț.- Marx și Engels s-ar îngrozi . Dacă pleacă cineva în Israel i se poate da o notă în care totul să fie cuprins, adică ce ați aflat dela mine prelucrat cu ceiace știți voi și care să nu arate nici un fel de sursă.- Este posibil. Acest material scris pe pînză, cusut într-o haină sau învățat pe de rost.- De acolo la Jog-Adú . Pentru ei să fie o problemă de conștiință.- Am fost de zeci de ori cu material la dînsii.- Să-și încunune GEORGE viața cu o asemenea chestie. Si BERMAN nevinovat .- Fost 2 ori la Londra în 1948 cu soția.- Să vadă dacă vor să pună probl. mare pe tot procesul. Pe mine azi mă interesează soarta mea .- Deoarece pentru nimic în lume, M.A.I., nu va da din mîna fotocopiile după memoriile mele și nici după declarațiile mele, trebuie cerut în așa formă încît refuzul să însemne recunoașterea caracterului de înscenare a procesului .- Să se sfătuiască cu publicistul Dr. GEORGE FIEDMAN autorul lui " la cris du Progrés " .- Confruntarea declarațiilor mele între ele, sau cu ale lui BERMAN și ceilalți arată pînă la evidentă caracterul de înscenare grosolană .- La proces a fost o scenă în și vitele duse la abator(acuzații) au trebuit să rîdă. Si eu am rîs și Tribunalul își mușca buzele. Procurorul citea A. de acuzare. Pomenea de ședințe la care a participat Al.S., de care el pînă atunci nu auzise la oamenii pe care nici nu-i cunoștea.- Si Al.S. a sărit în sus de cîteva ori tipînd că nici n-a auzit la vremea cea de numele ăsta, etc. ZILBER care era autorul acestor invenții, rîdea ca un băețel care a făcut o poznă hăzlie, în hohote și toată sala .-

Iar la Idei ... p. memoriu : L-am văzut pe E.C. lămurind politica Securității Colective ca singurul mijloc eficace de a împiedica pe Hitler dela dezlănțuirea războiului, lămurind în ce constă nejustețea, falsitatea politicii de neinterv. în Spania a lordului Plymodth și politica de sabotare a guv.legal din Spania de către LEON BLUM ; acțiunea de paralizare a rezistenței Ceho -

slovaciei de către lord. Runciman, politica de capitulare a gov. HODZA care în fața abdicării Franței dela împlinirea obligațiilor care decurgeau din pactul sov. franco- ceh na mai primit ajutorul sovietic, Münchenul, tratativele militare dela Moscova (vezi art. lui Lloyd-George, pactul sov. german din aug. 1939, retragerea armatelor germane și înaintarea celor sov.- vezi art. Polen din Brockhaus. Războiul cu Finlanda este un război de apărare, nu de agresiune .- Dimitroff a avut apărători . E.C. nu a avut .- Președintele l-a terorizat. Nu m-a lăsat să vorbesc despre serviciile făcute Partidului.- Mi-a interzis mie și lui R.K. să pronunțăm cuvîntul Partid.- Asta înseamnă că ne-a condamnat înainte de a ne judeca .-

? P. GEORGE , F. important:

Mișcările Partizani Pace este interesată ca acțiune contra burghezilor cinstiți, care depășesc cond. de clasă să nu aibă loc.

Să reflecteze GEORGE la un demers colectiv al Barourilor din întreaga lume(și Moscova) cerînd explicații Baroului din București asupra felului cum s-a organizat apărarea avocaților L.P. și TOROSIAN.- Cele două fraze spuse de BALACEANU în "favoarea" lui TOROSIAN sunt un model de jesuitism. Să se ceară copia dosarului procesului, interogatoriului meu falsificat.- Dece rezumat și nu extenso , de întrebare ? Să ceară lui CRETEANU conducătorul grupului romîni din Cairo relații asupra misiunii lor și asupra relațiilor cu A.L.S.- Ce știe de spionul CALMANOVICI ? Punct. M-a mirat(însă mi-a plăcut și m-a mișcat) că v-ați întâlnit cu toții la CUTA) Cu osteneală veți descifra totul.- Si veți răspunde. Acelaș domn care mi-a luat la Aiud angajamentul de discreție a . și m-a copleșit de critici și am uitat că sunt " deținut ". Motivare pentru afirmația sa n-a dat. Atitudini analoage cu ancheta. Evident " o terorizare " .- Lucru pe care l-am făcut " o măsurătoare nu l-a preluat. Il interesează să proiectez " - Eu n-am mai proiectat de peste 20 ani, mi-ar fi greu", am răspuns și îmi pare rău, pentru că măsurătoarea pe care am făcut-o era necesară și a fost cerută". Mi-a lăsat planurile". Si e a 11-a zi de "supărare " de întors spatele". Lasă tonul plîngăreț. D.ta crezi că poți brusca legalitatea socialistă, etc.- " Stau în trîndăvie fără o carte .- Mîncare destulă, pîine ceva prea puțină, cred că 500 gr. și am trăit 6 luni zarcă, cu 200 sau 250 gr.-

Tradus din germană :

Atenție mare : omul nu este destul de prevăzător, studiați-l, am avut creioane foarte scurte dintre care unul moale și unul tare.

(Atenție mare : Dr. Man ist nicht genug vorsichtig. Schult ihn. Die Bleistifte wesen seher..... hast einer zu weich.
WILMA ELANDI SALUTARI (HANS SCRIB ?) .

In dulap. uși glisante erau cărți idiș. Aș citi era Der-Hist-Materialismus De Buharin. Tin foarte mult s-o citesc. E broșată, rupeți locurile unde scrie autorul. Dacă voi trăi și voi putea primi cărți, vreau s-o citesc.-

DEM. legată: Die oekonomik der transitions Perode. Merită să citiți cu BILU și CUTA prefața sau introducerea- SAVUROS. In legătură cu procesul lui și în general. - Lumea se poartă în GENERAL bine cu noi, Scrie COCA, dar în particular? Dă câteva aspecte. Cu Egon.ai vorbit vreodată în intimitate.-

Acuzarea a refuzat să-l asculte, deși era martor al acuzării Cu Soni? Cu ILUS? LEVENTE a avut proces. Anchetator, mi-a spus curînd după arestare: L. e titoist. Cazul a fost prelucrat în ședințe de ptd. Nu știi? Sigur că mințea.-

..... care ar fi trebuit să fie mincinoși, Scriu în memoriile către C.C. 39 toamna - armatele germane a doborât Polonia, apoi se retrage depe linia pe care o ocupaseră.- Armata Roșie ocupă zona eliberată - Imperialiștii își împart Polonia. Iată că este și imp.sdr. - JENI, LAZAR, GEORGE, SIMO. Aduc Col.din Brockhaus: Poleu. Citește-l. Aliații recunosc linia Curzen 1922(Cred) pe care a ocupat-o în 1939 Armata Roșie: "Bun ambasador au Sovietele în d.ta dar sunt sigur că comuniștii nu te vor răsplăti după merit, ci vei fi tot un fost burghez(citat în memoriu). Restul nu, lipsă spațiu.

- 1946 mă întâlnește FUIU ANGHELESCU, secr. al I. BRATIANU. Mă cunoștea dela Textila. Era în Consiliu, cred.-Răstit: "Stiu acum cine ești d.ta. D.ta ai finanțat P.C. în ilegalitate. N-ai nici o grijă. Iți vor face ce ne-au făcut și nouă" - 1950 cu LEOPOLD BERCOVICI:

Dece pleci în Israel. Ai copii. Ești harnic. Nu ești lacom după îmbogățire, etc." El: "Aici vei fi totdeauna fostul NEGUSTOR, iar copii vor fi copii de fost negustor. D.ta ești comunist din ilegalitate, sigur că într-o bună zi se va vedea că ești burghez și vei suferi, Hai în Israel, vei fi fericit și dacă vei vrea, vei fi m.d.p. com." Ei n-au învățat dar știu dialectica. Acea dialectică care face ca oameni care personifică um. și morala proletară să acționeze sub impulsul celor mai primitive instincte, folosind rațiunea numai P.A. ascunde Partidului și masselor adevărul. Comparați cu legenda meșterului Manole, merită s-o gândiți sub multe aspecte.

Oare edificul socialismului ar fi fost mai puțin trainic fără hecabombele proc. L.P. Ce nevoie era? CRITICA și AUTOCRITICA, metode de construire a socialismului. De ce așa de greu de spus un cuv. critic. Eu am fost convins că este o greșală înceoarea Canalului Dunărea - Marea Neagră.- Am spus ac. lui FLORESCU EM. (Planificare atunci, acum MIN.ADS. la Constr.) și lui BERMAN. La arestare m-am temut și de această apreciere. Am auzit odată pe SALAJAN amenințînd pe cei care critică Canalul și eram bucuroși că nu spusese nimic (decît în surdina). Se duce COCA la ședințe de partid, GAD?, CUTA? De ce v-ați interesat oficial? F. mirat. Am multe repetări. Scriu cu neliniște, să nu fiu surprins. In chestia BANI DE LA PAPA. INTELEGEAM CA SA TRIMITE PRODUSE PALEST. : DULCETURI, COMPOT, SIROP, UNT-DELEMN, CONIAC, LICHEOR, VIN, FRUCTE, CURMALE, SMOCHINE, BANANE de Franco de orice cheltuială, adică el să achite acolo, vama, transport Cred că te-a impresionat neplăcut aceasta. PAPA A LUAT BANII ASIGURIND PLATA LOR. I+AM DAT INAPOI PARCELELE CU O FOARTE MARE PLUS-VALUTA (nu, plus-valoare) - Cred că lor nu le vine greu și vouă(Lena, Tu, Victor, WILLY, IONITA, le va prinde foarte bine și mie 4. Cred să-i scrii. De altfel nu-i pare rău că n-am scris mai mult lor ca să le fi făcut bucurie. Si cu toată răceala lor să-i facem să simtă căldură.

Acuma au fata lor cea mare , văduvă , îi rușine. A doua fată tot văduvă, însă în cinste.- Chestia cu gratificația celor 3 , eu te rog s-o faci, adică tu să-i scrii. Stiu bine că POP îi plătește Mi-a scris odată cu prilejul unei chestii cu Steckchuanu. Cărțile de ar fi trebuit trimise lui PAPA-Jüd. Lexicon este al meu. Si m-aș mai uita într-însul dacă aș putea .Dacă aș fi liber(pe 1/2) adică să am domiciliu forțat la GAD, aș aranja săpt. o întâlnire a unui grup mic (noi 3 , cu soția lui GAD 4, CUTA, BILU, ev. WILLY, ADELA, ev. TANIA, AUREL) Program de 3-5 ore, în care fiecare să aducă ce a găsit el interesant din literatură, probleme de muncă practică , știință, prezentate la nevoie în formă generalizată.-

Am multe lucruri pe care le-aș vrea împărtășite. Tin ca tu să citești: Eckernianus Gesprädre mit Góethe și să-i citești lui GAD pasagiile care privesc tehnica(Canalul Suez.)

Pentru BILU : Tolstoi: Război și Pace.
Stupul de albine .

- (MIT CUTA AUSFLUG P.N. VALENI- CALU- ROSNOV și SEPARAT
CEAHLAU)

-(GIBT IN EINEM PAPIER 20-30 STÜCK ZUKER(WURFEL, WEISS, ER-
SOLE AHNLICH DEN DEN ICH BEKAM)

COCA ! Cele ce scrii tu despre relația cu GAD. mă bucură nespus de mult. In acea scrisoare din Iunie dată la M .A.I. pentru voi îți scriam ca să nu duci viața singură, să-ți iei un prieten sau soț. Ii scriam lui GAD ca să aibe înțelegerea pentru asta. Dar ce fantastic lucru ar fi cu BODN. să înțeleagă că cel mai cuminte lucru este să nu ducă fapta grozavă pînă la capăt și să mai fim împreună și curînd. Ev. ai putea să vezi o soluție ca să fim noi doi la piatra și mai tîrziu cu GAD, sau trimis în U.R.S.S. sau Germania dem. într-un oraș de provincie.- VANIA mi-a făcut impresie că este un om de dimensiuni sufletești mari, cu inteligență superioară. RAIA la fel. Eu cred că cu VANIA ar trebui să vorbești foarte pe larg și deschis plecînd dela telefonul ofițerului din Aiud și dela alte telefoane primite.- Din Aiud au plecat poate 20 , poate mai mulți, ca oameni liberi,- în luna cît am stat eu aici, unul sau altul ti-a dat un tel. -
- (TUB PASTA SARDELE, IL TINE, ITI DA LA MASA) .

Trebue să fii atentă să nu te pui în situații de contrazicere cu tine însuși.- Ai știut că sunt la Aiud și te-ai dus la M.A.I. și ai umblat cu mașina la închisori în București. Sigur că voiau să ai răspuns oficial. Dar să fii pregătită. Să gîndești lucrurile pe toate fețele.- / Declarația-interogator am semnul rezumat falsificat științific, a 3-a zi după darea declarației.- Am vrut să semnez la terminarea textului.- M-a împins să semnez jos în loc special pentru semnat. Rămas astfel cca. 1/2 pag. albă, sigur completată abuziv. La fel făcut și cu declarațiile martorilor.- Sigur completate ulterior/. N-au lipsit nici la prima anchetă semne de alarmare a soartei hărăzite mie; odată anchetatorul spune : "D.ta arestat ? Noi nu arestăm, noi scoatem din circulație" cu un RANJET. Altă dată : Noi nu facem ca Siguranța. Să băgăm manifeste în buzunar. Anchetatorul din febr. 1952 deci în faza de NEVIN : " D.ta doar știi că nu ești în mîna unor borfași". De două ori mi-a spus așa. Mă miră că chiar negativ poate vorbi așa.-

El știa că ar fi o fericire pe mine ca să fiu în mîna unor borfași. Vă rog să nu căutați să-mi faceți iluzii. Să-mi scrieți cînstit. Ich Glaube, dass Mindestens zwei - 3 Woghen Sollen wir Verbindung Unterbrechen nur falls ich Wegkomme suller Euch Mitteilen. Hinterlassset 200-300 lei + 50 lei lui Oct. BOGDANESCU.-

Viellliche Schicke ich jemanden, der mir grosse Dreiste esweist
heim Essen m. Fluer zu xThur .Werde überlegen Notürlich Soll T....
Wissen = T.= BAUER.JENER SOLL "L. heissen "L.".-

-(SACHEMIT "L." VERSCHIER... .. 5o lei um.DENE VORTEILE.
IM ZUSAMMEN-HANG MIT T.MIT ZU LAUFEN) .-

III

348

Schenke Überbringer für Kinder ir Frau Süßigkeiten. Für mich fallser ein verstanden : 3 Päckchen : je 100-125 gr. Honigle Kih und eine Baclava .Letztere in einen .Teil einer aüsghohlten Franzela (vom weiden Teil der zür Verdichtung des Honigs vertund wird) In 3 vershrienen Tagen wird mir je ein Päckchen übergeben zur Esszeit und safart Komunist .Iv . dass Kene Ach. Falls ich nicht mehr der brinson winter dass verbanchen.-

Rufe Coca An, Sie , Soll zu dir Kommen . Fales Dir. geauht .

Lena să învețe pe aducător ca să caute în cartea de telefon nume și adresa .- Pentru cazul că se vor îndura cei mari și mă vor lăsa să trăesc , adică îmi vor da muncă în cont. care să-mi deschidă perspectiva de a mai fi cu voi , am nevoie de ochelari bifocali de la Moscova .- Pentru cetit să fie cu 3-4 % mai tari ca ultimii trimiși la Securitate , iar pentru departe să aprecieze MIRON . Dacă vrei să riști și nu-ți este greu faci această investiție .- Evident că nu-i poți trimite decât când îi voi cere oficial .- Printre soluțiile pe care le-am propus în diversele memorii este și aceea / lui Vanea / ca să trăesc ilegal la Tania , căreia i se dă o explicație oarecare pentru ce mi se face această ușurare (că sînt victima lui L.P. și R.K. și că eu făcut servicii , etc.) Asta ți-o scriu ca să-ți dai seama că memoriile au fost scrise pe o notă de sinceritate și pentru a te stimula ca să găsești tu cu Rică , Bilu , Cuța , vreo soluție care să fie acceptată de BOD. - Să-mi câștigă fiecare din voi. BOHN ZCHAVERN a murit ? Gad cu Mirel Voicu mai e în relații bune ? Tocmai când prietenia mea cu Gad trebuia să se adîncească și să devie multilaterală am fost zdrobit.- Bod trebuie să se înțeleagă că singurul lucru care îl poate salva moral este de a mă salva și că mai curînd sau mai tîrziu i se va striga din diferite colțuri ale lumii " ucigașul " ! Pun numai problema mea , căci nu mai sînt luptător pentru dreptate și pentru viața mea . Corespondența cu străinătatea este terminată ? Bogd. să scrie D.nei P. dacă nu mi se face drum spre viață .- Lui Emil N.salutări și cele scrise de mine în bilet. Lui Draga Pop , telefon anonim că Al.St. e la Aiud (izolat. Din aprilie 1954 - noembrie 1954 suferit foame . Dormit pe rogojină pe jos , 6 luni .- Noembrie regim medical mai bun . In decembrie 1954 în fabrică , hrană suficientă . Citirea memoriilor mele ar impresiona și ar zgudui C.C. De aceea sigur nici Vanea, nici Bod. nu le-au căutat M.A.I.- le ține .-

Der Manu soll wissen dass man ihm dankbor ist .- Für mich war ess eine Lebensnotwen diskeit .-

Privitor la locuința eu am declarat că este în realitate a lor .Sper că n-a avut greutăți .Starea ta de spirit a lui Mirel , a Anuței, a Cuței, Bilu , Adela , etc., după arestarea mea , percheziție , etc., mă interesează grozav. Rușinea ta față de prietenul tău dăla Partid: Bărbatul Luței, am uitat cum îl cheamă. Anchetatorul mi-a spus că tu ai trăit cu dînsul . Sută la sută sigur că minte, . Rog mult să scrii dacă Al.St. a fost la noi la masă cînd și cu cine ? . In actul de acuzare se spune că a fost Pop și Berman cu soțiile lor. Dna Pop n-a fost nici odată la noi ; iar d.na. B. odată înainte de război. -

Cum a comentat presa străină ? procesul ? .Ce minunat ar fi să te mai văd , Am mai putea avea ani fericiți . Altfel desigur decât acea depe planul pe care eram în 26 mai 1951. -

. / .

În memoriul către C.C. în iunie 1951 scriam : " zeci de mii de fasciști , reacționari, legionari, care au luptat contra clasei muncitoare sînt fericiți cu familiile lor ; iar eu sînt în închisoare . Vă rog stați de vorbă cu mine , arătați-mi ce este neclar în activitatea mea, în viața mea .- Lămuresc imediat totul , etc." .

Dacă Bod. a știut în 1949 că eu necinstit , dece după arestare nici o întrebare cu privire la acele fapte pe care le știe dînsul . Si niciodată nu a existat o asemenea întrebare .Pentru că Bod n-a știut decît că mi-a pus gînd rău .- La Voroslav a fost Cong. P.P. - A fost vizitat Auschwitz și mormanele de ghetuțe de copii, pâr de femei, dinți, au impresionat delegațiile.- Afirm cu toată seriozitatea , cu răspundere științifică că dosarul acestui proces cu cele 300-400 pagini de biografii , activitate de strigoi, etc., 5-6 ani de " anchetă " ,munca a zeci de comuniști, de zgudiri .-

Cu ing. ILIESCU MARCEL eliberat din Aiud de curînd , membru P.C.F. din 1921, poziție socială burgheză , a avut o condamnare tot din senin dar de 5 ani, ai vorbit ? Mi-a promis că te va vizita .Dacă îmi vei trimite paltonul (la cerere) să pui o scrisoare în căptușală numai scrisă pe pînză cu cerneală. În buzunarul corespunzător tot în culoarea buzunarului două linii // de cîte un centimetru ca semn că este ceva .Dacă va fi cazul . SONI , ANI, ILUS ? Citiți scrisoarea împreună cu CUTA, BILU, RICA .

Nu știu deloc cum se va termina situația neclară în care sunt . Acela în fața căruia am semnat angajamentul de ca să nu cred că nu sînt deținut , că verdictul e sfînt , a vorbit de legalitatea socialistă și m-a lăsat, la izolare și trîndăvie la zarcă (Aiud) însă cu pat în cameră normală , mîncare bună . Fiece zi poate aduce schimbare . -

Prinzre regretele postume pe care le am este și acela că în 1946 în loc de a da partidului cele 6 apartamente , n-am decis facerea unui voiaj în jurul lumii ca Blas ibanez . De vizitat Palestina(Israel) după 20 ani , de văzut părinții , cum s-au aranjat, pe Stela cu Izu, Doni a ta cu Fessler, Coca și atîția prieteni , ce interesant era . Apoi Egipt , India, China, Statele Unite, Irma și Jenuy ,Harry și Londra și Parisul. Era mai matur . Am fi înțeles mai mult .- Poate am fi putut vizita dacă aveam curaj de a stărui și U.R.S.S.- Dar sunt sigur că nici tu nu te-ai fi hotărît că lași treaba dela Partid, cu toate nici eu.

Tu mi-ai fost cea mai dragă . Ești puternic ancorată din toată ființa mea. Alături de tine Cuța . Imi pare foarte rău că nu v-am arătat toate din grija pe care o am pentru voi . Cuței îi sunt mult dator . Cum de am vorbit noi așa de puțin de copilăria noastră, de părinți .- Toți ai familiei îmi sunt dragi, oameni întregi, cinstiți.

Mare păcat că au fost așa greu loviți prin mine."Nu mi-e rușine că sunt arestat, rușine trebuie să-i fie de faptele mele, ori fapte incompatibile cu calitatea mea de comunist nu am comis " scriam în iunie 1951 în memoriul către C.C. și rugam ca să se stea de vorbă cu mine .- Dragă amintire dela Iacobovici . Spuneți- i aveți grije de IONICA, ANUTA .

Bod. trebuie să priceapă că degeaba face pe struțul, că adevărul se știe și că deci l-ar cinsti pe dînsul dacă găsește întrînsul puterea și curajul de a mă salva , luîndu-mă el și Manea pe garanție , eventual aş putea fi trimis în Republica Democrată Germană cu o treabă .- Coca, Bod. trebuie să nu accepte ca tatăl cîpiilor ei să fie ucigașul meu.-

Wichtig : De gîndit mult și de complectat .De folosit în relații cu Coca B.; poate chiar și Rică cu Maya ; Anonim ți-a telefonat ție Monica în aprilie 1954(probabil sau sigur avocat) și ți-a spus că la proces E.C. atît la interogatoriu , cît și la interoga-

toriile martorilor și la " ultimul cuvânt s-a apărut dovedind că e nevinovat, a cerut achitarea și reabilitarea " pentru a munci la construcția societății, alături de soție și fiu și în acest scop și-a însușit -

A afirmat că afirmațiile acuzării și biletele trimise de E.C. lui R.K. sunt pentru C.C., că Bod. le-a citit, că el i-a dat pe R.K. ca legătură lui, cum se dovedește cu un act aflat în fața tribunalului că R.K. a ~~ținut~~ ținut acele bilete 5-6 ani și singur le-a predat C.C.-ului, respectiv anchetei, ceea ce s-ar fi făcut dacă erau documente compromițătoare, că nici R.K., nici E.C., nu-s tâmpiți și că dacă se admite că erau spioni nu se poate admite că erau așa tâmpiți încât să nu distrugă documentele contra lor, ci să le predea. - Că s-au scos de acuzare fraze din context denaturat interpretate; că numele Ficher, Monica, Ion, etc., nu sunt după codul Int. Serviceului, ci date din inspirație proprie că comunicarea cifrată nu e după codul Int. Serv. etc., E.C. a arătat că geanta misterioasă despre care vorbește acuzarea și pe care spionii B. și C., o căpătau de la Mureșeanu, omul de serviciu al lui Al. St., care o scotea din dosul caloriferului conținea Bu. Sig. G.A.S. și că B. sau C., îl copiau și-l trimiteau prin techn. Ptd. lui R.K. pentru C.C., și că toate aceste exemplare sau găsit la C.C., și se găsesc în arhiva C.C. cum s-a lămurit clar în primele zile ale anchetei, E.C. în iunie 1951 și cum ancheta știa bine dinainte. Președ. a terorizat pe E.C. nu l-a lăsat să vorbească despre serviciile făcute Ptd., despre bani, contribuțiuni în lumina mat. dialectic, - dar asta nu jenează ancheta căci el folosește numai fraze care îi convine, iar eu nu am în fața tribunalului acces la actele necesare pentru a mă apăra. -

..... dar ceea ce ar face pe un fie rușine, nu cerut să folosesc biletele pentru a dovedi că biletele sunt nu în slujba lui Antonescu, ci contra lui. - Președintele mi-a promis în ședință că-mi va da dosarul, nu mi l-a dat. - Iar dosarul cu declarațiile de la anchetă, declarații care au fost arătate de mine în ședință ca nesincere, trebuia discutate în fața Tribunalului. - Ele foloseau ca lucruri definitiv stabilite. - După 3 ani de anchetă (alții după 6) aflu la Tribunal de acuzări de care n-am fost întrebati niciodată, de alte acuzări nici nu află R.K. nici nu știe acuzările grozave, absurde pe care le-am semnat contra lui. - Scrisul mi-e chin, că nu am creion și hârtie bucățele și n-am ascuțitoare. -

Că B. la proces menținut declarația de la anchetă, etc. Alta-i anonim (probabil ofițer) ția telefonat noembrie 1954 întrebând care este situația mea că este curios să știe, că mai mulți la Aiud am citit petițiile cond. Ptd. 60-70 foarte impresionați de expunere, că arătați o activitate foarte misterioasă de com. în ilegalitate după 23 etc., Că arătat că nevinovat și cercul lui Bod. pentru care a făcut mari servicii de încredere pe linie antihitleristă să salveze, etc., de aceea vrea să știe ce urmare au avut aceste petiții scrise foarte documentat și convingător. -

Prin Dori sau Hary aflu că și d. na B. a primit telefon anonim. - Dintre declarațiile semnate de mine și care arată halul de disperare în care ajunsesem în derută cumplită, dar și de nemărginită perversitate ca a Andr.. Printre stafii era și unul VASILE NICOLAU chimist în 1940 la un laborator de chimie și o artistă MARIA URSU care după 23 este în Sindicatul Artiștilor. Descoperind apoi printre cunoștințele mele și existența unor asemenea nume sunt terorizat să scriu am comis mărșăvia de a implica oameni nevinovați drept informator. - În cuprinsul declarației scrise cu mîna mea (în general le scria Andr.. numai în 1951 care erau cinstite au fost scrise de mine) Arăt mai departe că nu este adevărat. -

III

351

" Primul semn al respectului este sinceritatea și deaceia socot că trebuie să privesc problema în față d.le BODN. etc."

- Părerea mea este că trebuie să arătați d.lui BODN. (și separat VANIA) că ei știu că eu cinstesc, că altfel ei se degradează la rolul unor comisărași de poliție burgheză care nu vede nimic. Cum a putut VANIA veni cu RAIA 3-4 ani, zeci de ori poate peste 100 ori într-o casă unde în același timp venia o armată de informatori, oameni care lucrau în Minister, Instituții, cu Com.Sind. și de Partid într-o casă a unui care conducea de 6,7,8 ani o agen-tură de spionaj și să nu știe nimic ?

COCA B. poate eventual să știe adevărul, dar dacă îl spune lui B. îl poate ambiționa într-o poziție negativă.- Eu, cu toată sinceritatea declar că nu voi mai vorbi niciodată nici cu voi despre asta .-

In locul a 2 camere în vechea locuință, mult mai bine ar fi o locuință : HALL + 2 camere . Cred că asta ar fi putut ușor obține.- Mă miră totuși foarte mult că ați fost așa prost tratați.

Cînd ai fost scoasă din casă ? Mobila ce ai făcut ? Sau rechiziționat cu mobilă cu tot ? O locuință ca în Bd.F ? . Are camere mici dar sigur la baie și bucătărie.- Dece nu s-a însurat GAD ? . Din cauză că are tată trădător ? . Eu scriam în memoria că Partidul să-ți spună ție că mă redă muncii libere și își dă asentimentul ca să locuiești cu mine fiindcă am fost nenorocit de L.P. și R.K. Idem lui GAD .-

- Citiți încă odată în colectiv tot ce am scris apoi dis-trugeti tot.- Eventual scurte notițe cu STICHWORTE, DATE SCRISE CIFRAT într-un curs sau caiet cu socoteli. Cred că știți tit.Incă-odată foarte mirat că și IRINA m.P. a fost pusă în MISCARE.-

Cred că e o greșală. Tuturor dragostea, recunoștința mea. Situația mea actuală este extrem de curioasă.Stau într-o cameră normală, sobă teracotă, pat cu 2 cearceafuri, adus dela Aiud din fabrică . Nu fac nimic . Trîndăvesc. Fiecare zi este un chin cumplit.Trăesc numai cu fericirea că visul de a vă comunica vouă a izbîndit. M.A.I. supărat pe mine . Am scris .. o petiție în ziua de 15.02.,cu scopul de ai împăca, cerînd milă și înțelegere în spiritul umanismu-lui proletar.- S-au supărat mai rău și m-au pedepsit fără să-mi spună o vorbă. Am cerut ca să mai fiu cu soție și copil. Am citat vorbele Anchetator : " Ai 57 ani, nu ai voie să-ți pierzi anii în pușcărie, o pedeapsă de 3 ani, de 3-4 ani, înțelege d.le C." Am făcut o aluzie ca legalitatea socialistă în numele căreia eu trebuie să putrezesc în ocnă nu începe la 13.IV.1954 data verdict, ci la 31.XII.1947 și la 26.V.1951 era în ființă .-Cum se va termina si-tuația nu pricep. Trîndăvia mie insuportabilă.Dacă n-ar fi interesul legăturii cu voi aș face greva foamei. Așa mai răd. Eu în fond găsesc că ați greșit că ați colindat închisorile și mai ales m.d.p. Tocmai 3 săptămîni . După venirea mea la București,Aud că ați mai făcut asta .

- Eu stat o zi la Jilava. " Izolările" dela intrare groazni-ce. Milițienii însă foarte de treabă. Si aici . LAZAR, ALBERT , ce fericită bătrînețe am ! N-o meritam și eu ? .Tov. SPATARU? tov. VANEA ? .Despre ANUTA nu pomeniți nimic. Vreau să sper că e sănă-toasă și că o lăsați la o parte fiindcă e într-un post de încrede-re la Partid (VINTE) .

1/. Fine Ian.Mi. 26 și 27 (?) fost în boxă, izolare Jilava.Vorbit cu deținut vecin.El s-a obligat să-ți transmită mesajul meu, repetat de el 2 ori: Sosit eri la Jilava din Aiud, unde am fost din aprilie. - Nu știu scopul. Poate înfățișare soț- COCA. El și cu VANIA trebuie să mă salveze. Datori moralmente. Eu am trimis lor oficial scrisori documentate.- Tu, GAD, BETI în genunchi în fața lor, implorare, salvare.- Acest telefon îl primești mijlocul lui Martie, sau mai înainte.

O.B. te caută cu voce schimbată la M.C.Obține telefonul tău, te caută acolo. Dacă te găsește, te întreabă dacă fir direct,contrar cere telefonul de acasă, căci confidențial. Pe baza aceasta tu vorbești cu VANIA. îi spui totul coordonat cu toate faptele pe care le știi.Trebue să gîndești mult toate amănuntele pentru ca totul să fie coordonat logic. Fapt cert pe cuvîntul meu că eu vorbit la stăruința lui, cu vecin și el promis că îți va telefona.Cred că mi-a spus că merge la spital, poate însă la un proces.-Sun plin de griji să nu vă fac rău.-

2/. Cărțile rezervate de B. au atins desigur coarda sensibilă. Din nenorocire este o chestie subordonată alteia.-Îi spun totuși că aş vrea să lucrez la o lucrare as. istoria dezvoltării mijloacelor de muncă .-Punct de plecare a fost ca la Univ.de Partid nu s-a ținut nici o lecție. Despre Mat. istoric.Subiect de bază p. o Univ. de Partid - marxistă.Poate azi altfel. Eu am început înainte de arestare cu prilejul conferinței ținută de mine despre cosmopolitism ceva în această direcție.- Citește în A la Lumiere Du Marxisme, articole. Mat. Hist. și altele vei găsi ideile la care mă refer. Material: Morgan: Soc. antică , ENGELS, ORIGINEA ; MUNCA CA FACTOR, etc. Vezi Bibliografia din La Crise Du Progres; Vezi idem din Die Technik De Weirauch; vezi cartea despre Brazilia citată de Plehanov în contribuții la probl. conc. moniste, etc.- Material mult de prelucrat în formă scurtă p. 4-6 ore. Lecții Univ.Partid. 150 pag. cu APARAT STIINTIFIC ANEC. 50 PAG. P. STUDENT; UNIV. PARTID și apoi mai amplu. In legătură cu asta roagă RICA să comande la MÜNCHEN, LEIPZIG, sau BERLIN o serie cataloage ilustrate ale colecției din Muzeul German al Technicii din München. Eviden dinainte de război (Deutsches Museum Der Technik Munchen) Să comande și monografiile asupra colecției.- Acolo sunt modele originale ale fiecărei mașini sau reproduceri după aceste modele. Din țara noastră am văzut o roată de moară. Mai este cred un muzeu al tehnicii la Nürnberg.Să ceară și acele cataloage. Poate la Berlin, Londra, New-York , Moscova, Paris, Roma, etc. De acolo pot fi și cataloage după război chiar mai bine. Material despre popoare primitive.Negri (Africa,Australia) Eschimoși,etc., Gîndește, e foarte interesant.La crise du Progres. Wei Rauch are GAD. Vezi tabelele din Weirauch. / Gad să citească : La science pour.... De Hodgins.

Vă îmbrățișez pe toți cu mult drag, al vostru Emil .

3/. In ziua de 18 a marelor emoții m-am împiedicat de un cui din dușumea și am căzut pe spate cu cele două castroane de mâncare din regim comun(bună mîncare) stropindu-mă rău pe haină și murdădind camera , etc. Pantalonii bleu cu dungi pătați, Tocmai în ziua ceia redusă mîncare .-

353

МИ РОДЯСАФА ЛУРЕТ

353

АНАНОР АРАЛУНОР АСИБУРА

М ЛОТ

EXAMINARE. DECARECE
SU TREBUE SA FIE PUTA
CONSTATA CINE A SCRUTU
SI MAINILE POT FI
IDENTIFICATE DUPA
ANUMITE DEFECTE
CARACTERISTICE PE
CAPRE LE AM PROPUN CA
SCRINORILE SA FIE
SCRISE CU LITERE
MAJUSCULE SI PESTE
ELE DE TRECUT CU
PENITA CU CERNEALA
CACI ASTFEL INTA
SEMNELE CARACTERI
TICE. - TOV. HARTSTEIN
VA HOTARA ASUPRA
A ESTUI LUCRU
EL VA DESCIFRA
SCRISOAREA SI SI
VADA FORNIA
DEFINITIVA DUPA
CARE OVEI SCRIE IN
NUMARUL NECESAR
PE HARTIE ALBA

SUGTIRE, DAR IONNA
NU FOLOSITI NICUN
MATERIAL CARACTE
RISTIC DE LA VOI
ACASA SAU DE LA
INSTITUT, PLICURILE
SA FIE DE MAI
MULTE FELURI ASA
CA SA FIE CATE 2-3
PLICURI DE UN FEL
VARIEZA CA NARI
COLOARE, CALITATE
SCOPUL ESTE CA
ACELE PLICURI CARE
VOR VENI LA COMITET
CENTRAL SA NU SE
VADA PE DIN AFARA
CA SUNT TRIMISE
DIN ACELAS LOC.
Adresele p plicu
trebuie scrise cu penite
diferite, cu cernele
diferite, cu cernele

cu lăte măsurăle sau
mai bine bătuțe la
mașină sau adesea
cred că nu ar da
posibilitatea identificării
mașinii. SĂNDITI.

DATA EXPEDIERII:
INTRE 10-15 MAI DACA
NU PRIMITI ALTA DISPO
ZITIE TELEFONICĂ,
LE ARUNCATI SEARA
PE LA ORELE 21-24
IN 2-3 CUTII
DISTANTATE INTRE
ELE. ~~SA~~ SCRISAREA
ACEASTA O ARATI SI
LUI TOV. HARTSTEIN.
DACA EL NU E IN BUC.
SAU NU POATE SAU NU
VREA SA SE OCUPA,
ATUNCI TE DUCI LA
CUTA (200 m) SAU
CHEAMA LENA LA DANA.

cu drag
Emil

DRAGA SI HARTSTEIN. STIU CA
ESTI DESTERTA SI CURA
JOASA. ESTI INSA CAM INCRE
ZUTA. CEIACE TI CER
RECLAMA F. MARE ATENTIE,
CACI PROSTII SAU GRESILI
ADUC MARI NEVROTI.
DAR DACA GÂNDESTI
TOTUL BINE SI DE MULTE
ORI LA TOATE ASPECTELE
CHESTIUNII, SI INTELEGI
TOTUL BINE, NU E NICIUN
PERICOL. -

PLICUL ALĂTURAT
TREBUIE SA AJUNGA
LA ING. HARTSTEIN
EMIL BA. DACIA 54.
CONTROLEAZA IN CA
TE DUCI LA EL SEARA
PE LA ORA 21 SAU LA
AMIAZĂ PE LA 15 1/2. II
SPUI CA ESTE DE LA
DIDI, SA CITESTI CE
II SCRIN LUI. SCRISORILE
paginate 1-10 TREBUIE
BĂTUTĂ LA MAȘINĂ
IN 30-40 SAU 50

DISCRETIE

Ihre Post Stellung zum Diktum, ob Sie sich zu diesem Zweck verpflichtet haben, ob der Landes- oder K. P. Schwedens beist. was der Brief zu unter schreiben Falls er ablehnt so ~~lassen~~ was ich Ihnen zu entscheiden ob Sie ^{ihnen} ~~allen~~ schicken oder ob Sie sofort der Öffentlichkeit unsern Brief abgeben. Wir ziehen die erste Lösung vor und halten es für als im Interesse der Bewegung die Höflichkeit zu schaffen dass das Z. K. selber keinen Tisch macht. = Wir wollen von Zeit zu Zeit telefonisch bes. Gesichtspunkt anfragen. - Wir erlauben uns Ihnen zu empfehlen die Lektüre des Pers. Romans. Teheran wird zwar den die Beschreibung einer, in Persien

Se aufzuziehen bis zu seiner ehe G. Brading: Tief beschämt müssen
wir feststellen dass wir nicht daran dachten sich an Sie zu
wenden als Titel Lehren und andere s.d. Führer verhaftet worden

sind und wir von einem Prozess geschloffen haben;
und jetzt wo wir uns konzentrieren mit 20, und 30
jahren revolutionärer Tätigkeit von einem Tag auf
den anderen aus dem politischen Leben geschloffen
werden wie Sabana Ana P; Roca, K.R; T.G.

Intellektuelle wie Zeller, Torres, Luis Constant,
Leventi, Harry Brown. ~~Meister~~ Meister wie Andres
Batista, siehe Bürger die der Partei ihren
Selbstentwurf freigegeben in der Plebeität zur
Wahrung gestellt haben wie C und B; erst
jetzt sind wir zur Einsicht gekommen
was die Kom. Führer da Errungenschaften
in der pers. Revolution mit dem Fussen
brutal zutreten. Die Kommen natürlich sich
auch gleichzeitig um dieselben kümmern.
Wir ersuchen Sie möglichst bald uns
Wissen zu lassen durch die Gesamtschicht

PERSONAL. RUPE
DE AHA ASTA 31A SUNT 356

SIGUR CA NICIUN MOMENT
NU AI CREZUT CA EU SUNT UN
TICĂLOS, CĂ AM FOST AGENT
BRITANIC, DUȘMAN AL PARTII
DAHUI. AM FOST SILIT SĂ
SPAN MINCIUNI CONTRA

LUI KOFLEER. CALI ASTFEL VOI FI
LIBER. SI AM FOST INSELAT. —
NU STIU DACA VOI MAI AVEA
FERICIREA S'O MAI VAD PE
COCA, PE GAD & PE FOX OMENII
CA E MURDAR D'APR.

Si Da esti printre acestia.
TE ROG CUMPARA
CARTEA NUVELE de
MAXIM GORKI tipata in
1951. Ultimele nvelope din
carte are titlul VARA sau
amintirea mea tristica
VARVARA din ACEA NUVELA
CITESTE-O! SI DACA VOI MAI
AVEA BUCURIA SATE MAI VAS
IMI VEI SPUNE DACA ESTI DE
ACORD EMIL

Salutări
Tome când
în veșnic
de mine
peste 1/2 an
n' am zina

355

PLIIC WL ACASA CHAND ESTI
SINGARRA SiA tina -
MIL CITY PE DRUM - DESCHIZI

recomandă căs. cred că
că nu se are legătură
bună din v. scris. etc. —
luta de simmă ac. solu
de loca. etc. adresa de
expedite poate fi fost
p. luate cele 3 scrisuri —

Stablistă lista avocatilor de
pocum F.L. Luce de a. 1
Eu stiu pe Bălaclan,
Bobrovici, Babuș, Ibram,
Stendesen, Măg. —
câteva romani Tektan.
Spune și lute. —

Prozess gegen Kommunisten
und zu vergleichen — (9)

Abgeordnet der Vereinigung
Land Court ~~adressa~~ munde
unserer Funktion der Legation
(am de Herrn) der Locust
der Legation zu der ~~adressa~~ der
adressa der, so ~~poate~~ ~~cere~~
der munde ~~alt~~ ~~funct~~ ~~orig~~
al Leg. care locust in
mes, der a ~~indica~~ ~~appel~~
adresa ~~act~~ ~~tura~~ la
expedita, Appel ~~se~~
poate de ~~trudanta~~

[illegible][illegible][illegible]

nicht alle verhehlen die in das Reich kommen
 kommen und ich sie zu sehen. Und dann
 nicht einige hundertjährige alte der Welt-Geschichte
 lesen. Verlangen sie das sofort alle wissen
 und sind ohne Zweifel hergestellt und die
 sind nicht haben nicht vernünftig und die
 Teilen sie der Gesundheit mit der Gesundheit
 selbst da doch einigmaßen. Die sind ein wenig
 in einem Akt, die werden sie sehen. Und
 mit einer Veranschaulichung. Und die
 Erinnern sie sich der Dinge, die sie
 denken. Wir sind kommen. Wir sind
 überaus das die Hochachtung und die
 dass ist für die Dinge, die sie
 dass die Veranschaulichung und die
 sechs dazu kommt.
 Wir hoffen sich mit unserer
 Namen die bei ihnen zu befehlen
 machen. Ihre besten Erfolge.

Wieder drei volle Eßport.

Im Jahre 1845

3

Brief entgegen immer die Wünsche verwenden werden. Wir bitten Sie zu
nehmen. Füllen Sie mit der Gen. Sekr. der Kom. P. Hreschales, ihm den
geigen und mit ihm gleichsam auch beide Subjekt zu verlangen das
die verlangte Enquete durchgeführt wird nicht möglich ist. Verbe-
chen sondern zur Aufklärung und Befreiung der Verurteilten und die Ansch-
uldigen oft in Freiheit gesetzt werden. Verlangen Sie dass man
Sie über den Verlauf der Enquete informiert, abschreiben der Erklärungen der
Verhafteten. Man muss die Sicherheit schaffen gegen Fälschungen die in
hohen Ehren in dieser Praxis stehen. Wissen Sie wissen dass falls
Ihre Demarche ignoriert wird, Sie sich das Recht nehmen den
Brief zu veröffentlichen und für die Entdeckung der Wahrheit an den
Weltvölkern erscheinen werden. Verlangen Sie durch Ihre Gesandtschaft
in Bukarest Informationen über die am 1. April genannten Namen.

[illegible]

amint de a face un anumit lucru
si de a face un anumit lucru
si de a face un anumit lucru
si de a face un anumit lucru

de a face un anumit lucru
si de a face un anumit lucru
si de a face un anumit lucru
si de a face un anumit lucru

de a face un anumit lucru
si de a face un anumit lucru
si de a face un anumit lucru
si de a face un anumit lucru

Herrn Georg Brauns (der erst vor kurzem in Leipzig) Ich bin
in der Lage, Sie als Führer einer Partei, die in Ihrem Land
große Verdienste hat im Dienste des Fortschritts, der Bekämpfung des
Lebensniveaus der breiten Massen, Ihr Land besitzt, wissen wir einen
hohen kulturellen und zivilisierten Stand (2) eine ausgezeichnete
soziale Fixierung, kennt keine soziale Ungerechtigkeit, was sind
überhaupt diese Probleme, die Sie so sehr zu achten und
dass Sie glücklich sind, wenn Sie den Fortschritt des Landes
können. Wir sind eine kleine Gruppe von Menschen

Biroul INFORMATIV AL
PART. MUNC. SI COM. - adresa
d-ului Petru Pace Lăinica -
Eu cred că acest demers
dăse apune la un număr
mai mare de membri ai
C.C. va duce la usor
situației mele. - Seta

Văcărești am fost expediat
la 21-22 Febr. cu lantern
scutuse la procese d-
trambulet la Gelat, prau
la București (M.A. 1) apr
dus într-o casa particulară
la 1/2 cu masina de
București unde par că
sunt în mare C.C.ului
si simt în totală trandafir
Am mers prost cu
haracil, mi s-a pierdut
Mi-a trebuit altă îmbrăcăminte
Nu știu ce va să facă cu
mine. - Am avut haine - 3
file - p. o peltie, haine
reșuate. Idem cășă.
Idem pedepsit cu
inimătare d-urilor

ROG TOTALA

DISCRETE

PERIOD MORTAL

DRAGA SUZU (ING. 361 A.
HARTSTEIN)
SAU IN LIPSA LA CUTA. -

SA-TI FAC O INTRODUCERE?
SA-TI VORBESC DE PRIETENIA NS?
SA AMINTESC CONVORBIREA DIN
PARCUL IOANID CAND SPUNEAM
CA NICI DEJ NUMAI PUTEA
FACE SA SEMNEZ OMINCIUNA.
INTRE TIMP AM SEMNAT SUTE
DE CRIME COMISE DE MINE IN
COMPLICITATE CU P.L., R.K., SI STEF. -
CINE PUTEA BANUI CA UN OM
CINSTIT CARE A SERVIT PARTIDUL
ASA CUM LAM SERVIT SA
PREGATIT UN ASTEL DE
DEZNODAMANT. VREMURI
MARI, OAMENI MARI. -

ITI CER OMOBILIZARE
SERIOASA, MULTA ATENTIE.
TREABA NU E GREA, NICI
PERICULOASA DACA ESTI
CAL MINTEA AGERA SI
GÂNDESTI MAI SI BINE

1) Descrie o tranșă la
masina bledul DRE
STIMATE TOVARASE, sau
eventual te duci cu el neșans
cu la Cuta cu care il
citez. Si. Impresia cu
bine il definitiviza.
A se cere alta p. date

Enciclopedia Brockhaus B
Ind. Lexikon (Berlin). Enc.
Jor. JANKAUER P.
INCENDIUL REICHSTAGULUI.
E BINE CUTA SA
GANDEASCA O O DOUA
LA PROBLEMA.

SCRISOAREA ESTE
GANDITA CA TRIMISA DE
UN OM LIBER M. DE PARTID
IN LEGATURA CU INCA CATIVA
DECI NASTIU NIMIC ~~DECI~~
DIN LUCRARILE PE CARE
NU LE-AU AFLAT DIN PRESA
DE LA UN AVOCAT DIN
CEI CARE AU FOST LA
PROCES, DE LA MARTORI.
DIN CUNOASTEREA DIRECTA
A OAMENILOR DIN PROCES.

ESTE ADRESATA FIE
CARUI MEMBRU AL C.C.
INDIVIDUAL PE ADRESA
LUI DE ACASA, A LOCULUI
DE MUNCA SAU LA C.C.

Peom acestea trebuie
placut variat si adrese
scrise variat. Cica
fara sa fie desprecizate
vorbe poate sa gite

la procurarea numelui
membrului C.C. sau Bilu,
eventual si spuri. Locat
necesar ce vor sa nu avem
nimic ca ac. destie din
p. de v. tehnic. Natia
cu Apresio si ofac. Cici
se poate sa se vnahe vor p.
a sando daco ditr ceva
despre aceasta. — Egn n
Rici pot furniza numele
membrului C.C. — Lui de
Păronleau mi se trimite
lui Bodmanes cu o zi
in tărzie e (acasa, Bd.
Johann) JORIN TOM
LA scanteie, salajan
seful m. stat major la
h. Ap. Nat. — Daca nu
puteti avea adrese
membrului C.C. trimiteți la
ministrii p. ei dupa cartea
de telefon p. unan
marin. o notita. Rugam
dupa lectur. a pred
tului membru C.C. de
care depinde
luminat D. —
A se trimite n la

călcarea în val mare este 3629
prin executarea în primul
cimentul a „măretea lucrării
a Canalului Dunii Mare -
Neapra”. Calculul, în rugămintă
de milioane de zile de
muncă vie or câte milioane
de zile de muncă trecută a
nihilității ac. lucrare, calculul
câte locuințe se puteau face
sau mai bine câte întreprinderi
imediat productive se puteau
termina mai de vreme
mărind botul de pârghie
pentru construirea specială
m. l. u. . Ată citit ceva
autentică temeris, sing
adânc în ac. chestie ?

Nor m. Un articol din
Scăntei, polid. —

Cine răspunde? Nu
sunt oare aceste prescrip
to fel de m. ca acele
ale torei me Pank
în Agricultură? —

~~Cu privire la vijoli~~
lărmă în viața sa
nu mai există temeris

nuor aseruirea vizentelor
propunem **inim**itatea
menhito c.c.x amintito.
Numai c.cul poate de
suda de inimite
respectiv consiliul de
Ministri, in respectul
acuzat se poate apasa.

In curand bugetul la
fiecare 2 luni 2 membri
c.c. asista la bugetul
declinandu-^{si} calitatea
ca observator de pat
lucra cunoscuta de c.c.
adreseaza **de Acuzat** c.c. orice vointa
si apelabil de c.c. de
e promisiu contra un
membru c.c. ca e infirm
cu simptome sau
confirmare etc.

La taraxia trebuie
schimbata adina in
cativa locuri si la
fina. - Trebuie stilizat
mai bine. Sa nu fie in
titati. - Doam sa nu puna
Vijoli, care a cunoscut secretele
tablita arii este ultimul acuzat, si
a lor in lura. Eventual de spui,

on de oculte
de Calmanari
membrilor existenti
si secretari

nevastă sa. - În atmosfera acestor
de Shetor, unde 11 victime au
fost aduse la tăiere din care 9
comuniști a fost toți în moment
când s'au descoperit punitile și
sele a fost scuturată de câteva
cascade de hohote de râs. Dăruim
când actul de acuzare a vorbit de
lesințe prezidate de ap. Br. Șef.
într-o n. cu oamenii pe care nici
măi cunoștea, Șef. bătrân
altă Knandru-se a sărit cu
spontanitate și voce cîrmă strigând
că mai nu a fost învidiată în acea
casă și cu acei oameni. Zilber
autoul acestor invații se învârtă
pe scaunul lui răzând și hohotea
un copil care emana că a făcut
o poză. - Falsul și minciuna au
fost la proces alături de frică.
Am nevoie Partidul Comunist de dovezi.
Bugheria li făcea împotrivă
dusmanilor ei. Aici au fost făcute
în mamele Comuniste multe crime
unor Comunisti cinstiți care au
fost decelări Partidul. Este
evident că Ștefanescu și Stărcu
au fost folosiți pentru lichidarea
politice a lui P.L. și Kofler și alții
7 comunisti de aji. Bugheria sau
mai bugheria - intelectualii și
comunistii și a lor în
Șef. și Stărcu. - Stărcu
a fost bagat în proces
ca să grăiească P.L.
a completat pe dă.

Strămate Tovarășe. La sfârșitul se-
crent ^{Bugheria} ~~franta~~ ^{proprietă} a dus o ³⁶³
pauză la ună înnumărată de succese, contra
frantei reactionare care sprijinea elios
care a înscenat procesul Ștefanescu. În
1907 (?)omenirea civilizată a luat
poziție contra atrocităților care
înscenase un proces de omor ritual și dă
lui urcu Zeilis p. a ser de pretext p. un
pagorn. În 1934 (?) Partidul Comunist
din toate lumina și toți oamenii progresivi
au punit cu mîndrie spre condamnarea
elitei. Dintre case la infamitate pe
Goring, primul ministru prusac în fața Curții
Supreme de Justiție din Nijica.
În 1917 pitul ~~KHRENSKI~~ a pus
la cale înscenarea unui proces
lui Lenin acuzându-l că e
spion german. Falsă aparate
creată de faptul istoric că Wilh. II la
Hind. și laud. au pus la dispoziție lui
Lenin și a grupului de emigranți un tren
special în tren pe 12 mil. Soldați rusi
cuprau pe front contra mil. de soldați
germ. și aust. ung. - la noi în țară ^{clasa}
mă punit cu mîndrie la reprezentare
ta și care deveneau în fața justiției
oligarhiei bughere din acuzat, acuză
fals. Bugheria propagată din Apus spre
prima această luptă și toți cei care
sau servitori pe fața audite care
usturau rău. Oligarhie care se
apăra cu toate puterile contra acestor
"forțatori ai Umanității" cum îi
numea în ironie. Războiul lupta
p. libertate și război în învingătoare
amintirea punită lui Ștefanescu și
lui Chiriac Stărcu, și alții
Comunisti. - Niciodată în nici unul din
procesile înscenate de bugheria reac-
ționară nu au fost căzute în prizon
mai brutal, nu s'a manifestat un
comism, o pro-fetărie mai

crase ca in procesul inecnat din Patas 2
Carmen celolati 10 acuzati. Au fost arii
cota cu 600 an mapo, in vremea Ichi
Biter. Patruscan, care a refuzat sa
se apere de acuzatii infame, sprijinite
pe minciuni evidente plasmuite, pe
documente falsificate "a strigat TRIB.
SUPR. MILITAR", "SCUIP DE ASA
JUSTITIE, E O RUSINE". Naradate
na indreptat in auzul sa n manifeste
asa n astfel dispretul pentru o asemenea
demonstrare a JUSTITIEI. Unul din
avocati procesului n-a spus ca nu
va uita niciodata strigatul lui P.L.
dar mai ramanetul de satisfactie il
judecatorilor care prefera sa se jupina
deot sa auda pe P.L. care putu sa
demonstreze cu argumente grozave inecna
rea acuzata cu toate altele, de o grozole
me de neputinta pentru oamenii care
au un pic de morala, un diamant de
decente, Avocatul spunea ca P.L.
era a mai strigat: Vata este scurta
a dovedit clar tuturor ca in fata domnului
pului de clasa a p mers la moarte
si nu a fi tradat clasa m.

Procesul a fost dus in cel mai mare
secret. Nimeni nu lile. Drept public
figura functione in civil ai Securitatii
nimeni avocat angajat, nu mai cerdu
afara care n-au batut joc de nimic
lor. Au fost insa "amici ai justitiei"
contribuind cu carce li sa admet la
realizarea inecnarilor. Patas 11
Acuzat, 9 avocati au vorbit circa 1/2
minute. Acuzatii au facut 50 ani
de preventie, deci circa 1 minut p.
plecare an. Trebuie puse altele
antilogice a Securitatii.

apararea decanului p. Avocatul 3
Tarsian. - Nimeni acuzat ma stat
de vorba cu avocatul cu pricina la dom
rui Anchetii care a ramas secret p.
Acuzat. - Contactul de forma cu
acuzatul, avocatul il facea in prezenta
a 2 functionari ai Securitatii. -
PRESA m'era reprogratata, ma maca
"SCANTEIA". Cu atat mai mult nia
prese apusane. Si va doza in
proces de Agentura imperialista, -
in avocat **remarce** ca
in judecata din Honolulu sau
din Tor-Focului n'a p autizat sa
promite oia o zi de condamnare
pe baza unei asemenea dovezi de
Anchete a unei asemenea doza
surori a procesului, Acuzatii
au inceput sa se apere: Comunisti
Kefler "Cehmanovici" n'a bitanice Ref.
n'au putut obtine martorii ceruti, n'au
avut niciun contact cu vreun
membru al familiei si au fost impie
decisi de Presedinte sa se apere.
Nu se-a det vose sa promite
curantul "Patel" eu toate ca in
modul acesta el trab pe acii pe con
n judece, drept condamnati.
Situatie Tragică n' Comica de Acuzarii
a iesit la flexa par la treaba.
Martorii Acuzarii care au fost
ascultati au spus lucruri care nu
puteau fi folosite a dovez impative
Acuzatilor, dar n'aveau altmiedea
Impresie de comedia-bufie ra
facut acuzii avocati la psajule
din Acuzatii in care n vate
ci f'acutai cand Tororan
una sa f'ap a fost aritata
sa fel n'au p.L.

CONTACT A AVUIT LUMI DE ZILE
AVOCATUL SAU
TARA MARETORI

pe lângă domnia lui Mihai, căci vrea
să fie prim ministru cu mâinile în gura.
Vă rețineți când vedeți aceste
de absurdități cu care au putut
măcar pe cei 2 foști membri C.C. -
P.L. a marșat la aceste eroruri de
Craiova, p. ca autotitule scripților
împușcați. - Foris a fost arestat în
Aprilie '44. Sh. Gy. a descoperit "din
măsurare" că Foris este în slujba S.M.R.
Unde este el? A fost proces? Cum pot
condamna pe forști: care erau supuși
suprimați pe trădătorii și pe simpatici
pe cel mare dușman al lor - P.C.
Când noi, Partidul Comunist, Adunarea
Supremă în Comunist Comitet pentru
dăci e onorată de ce nu a fost
adus la judecată. Dar încă o dată
din procesul P.L. - Autorul îl
numește SCRIBUL Bugherian. Căci
lui au apărut în 44-45, Ulterior
el a fost promovat în B.R.O.U.
Politie. Chisinevski, Răutu, Rădu
Soldat, și chiar Sh. Gy. Ană me
atasează căile? După arestare
a fost decapitat și se scrie
boșhoron? În 1948 la distingul
dela Gulest în Sh. Gy. a răspuns la
o întrebare din solu că P.L. a fost promo
vat în B. Politie fiindcă se plângă că
este subapreciat. Este detaliat acest lucru?
Evident că trebuie adăugat că are
dreptate căci nu poate fi suficient ca
ei să se plângă și să fi satisfăcut.
494
Săci nu s'ar fi putut apela la imparțialitate
dar în 1951 îl califică și face o promisiune

Să mobilizăm spiritul critic. - 7
C.C. trebuie să ceară dosarele de
ale procesului P.L. ale lui Levente
Andrei Patrescu, Vasile Ruca,
Anu Paul, T. Senger, I.G. Haur
etc. să desemneze comisiuni
pentru studierea lor, să stea de vorbă
cu acușatori sau cu condamnați.
Să audiere anchetatori și pe judecă
tori, pe avocați. În procesul P.L.
să cheme pe P.L., R. Kofler,
Culmann, care au afirmat nevinovă
ția lor și pe Bulboacă și pe principalii
accușatori. Noi presupunem că
P.L. nu a fost executat pentru că
nu "scăntăie" ci pentru că a înve
țat izolarea. - Poate ne înșelăm,
Zădărnici - va ce ar spune Rădu
Ștefan dacă ar vedea că se face
în numele marelui învătășit.
Reabilitarea materială dintr-o
practică comunistă. Altfel
subțitabă luptă U.S. pentru
măsurare măsurare între
popoare, subțitabă oportunități ce
se fac prin **Hiscorea** Part. Păci
măsură de L.V. Balin de a
atrapa curentele progresiste ale
măsurii bugherian și ale marelui
bugherian la luptă pace.
Comuni
Noi, cei pentru care
săci au scrisoare de încredere
comunistă, m. de Partid

Suntam putini dar stiu bine ca
actionarii in numele azei de un
a zece de ani membri de Partidul
in dain cu demerite adevarate
la creatiuni practice Partidului
MINCIUNA FATA RNICE, CRIMA
Tot un partid in care functiunile
in contradiccie cu toate invata-
tura marxista in aparat de
inaceuse de prese, de transfor-
mare a comunitatilor in
traderii locului in pindat a
ne de numele in romanen
anonim. Va declaram insa
ce nu vom dezarma si deca
nu vom vedea masuri practice
medicale ca omenii buni, dub-
lamentei ginsti sa se ridice
familii la atunda in de
alarme pe alt plan. —

Speram ca nu veti socoti ca masura
ce trebuie luata este ca sa

se realizeze campania adica ca
sa puneti securitatea pe prima
ce sa gasiti ce grece ca
au suferit sa va de angere in
critice. — Corul sa se faca a

evaluare a corului a 6 ani
de Anchetă in presa P.L.
Scurt si na fa ca
Era nume de acest proces
pentru a acoperi

publice astfel. A aflat intru timp
de ce a mai durat preambulul
Cum se poate ca un partid in care
seve pe frontiera Critica si Autoritate
selectat. de consiliu a se se aliat de
putin spirit critic? Unde sta mai promisi-
anchete care sa dureze 5-7 ani.
Zilber a fost in 1947 Stef. Torosian,
P.L. in 1948 etc. — Numai aceste
ate caracul bolnav si putred a
presului. — Dupa arstare lui Stef
Beranu a fost trimis consiliu economic
la Londra. Deci marea brumata
in contra lui. A facut in solia lui
de calera in noaptea Londra-Buc.
Nu au ramas acolo desi stia aman-
dar perfect engleza si an'elstii in
bagherii rom. emigrate in Paris.
Raspuns: Beranu a fost trimis la
Londra ce sa poate fi stit sa
declara ca a luat contact cu Toti
Sorice. Si Beranu sta in tot
funde se sta cunct a pindet
apucese pe drumul 'Comunistului'
cu toate hotararile.

Ma notam informatie impor-
tanta ca videntul m'ia promi-
tet in sechinta in fata tuturor
acuzatilor.

Va mai rugam. Nu va ce an-
ce sa simtiti raspundere pentru
situatie aceasta. Nu simtiti
mamele in conducata si an'elstii
mare Partid. Si mobilizati

365

SV. LUI HARTSTEIN EMIL
BD. DACIA SV

IN LIPSA LA CUTA
O CHEMI LA LENA

Tov.HARTHSTEIN EMIL, Bd.Dacia 54
în lipsa lui CUTA o chemi la Lena.

Dragă GUZU (ing.HARTSTEIN) sau în lipsă la CUTA.

Să-ți fac o introducere ? Să-ți vorbesc despre prietenia noastră? Să amintesc convorbirea din parcul Ioanid când spuneam că nici DEJ nu m-ar putea face să semnez o minciună? Intre timp am semnat sute de crime "comise" de mine în complicitate cu PATRASCANU, KOFLER și STEFANESCU. Cine a putut bănuși, că unui om cinstit care a servit Partidul, așa cum l-am servit, i s-a pregătit un astfel de deznodământ. Vremuri mari, oameni mici.

Îți cer o mobilizare serioasă, multă atenție, treaba nu e grea, nici periculoasă, dacă ești cu mintea ageră și gîndești mult și bine.

1) Descifrezi și transcri la mașină biletul.

Stimate Tovarășe, sau eventual te duci cu el la CUTA care îl citește și împreună cu tine îl definitivează. A se consulta pentru date: Enciclopedia BROCKHAUS, Ind.Lexicon (Berlis), Enciclopedia Sovietică sau KNAER.

Pentru incendiul Reichstagului, e bine CUTA să gîndească o zi, două la problemă.

Scrisoarea este gîndită ca trimisă de un om liber, membru de Partid în legătură cu încă cîțiva. Deci nu știu nimic din lucrurile pe care nu le-au aflat din presă. Dela un avocat din cei care au fost la proces, dela martori. Din cunoașterea directă a oamenilor din proces.

Este adresată fiecărui membru al C.C., individual, pe adresa lui de acasă, a locului de muncă sau la C.C.

Pentru acestea, trebuie plicuri variate și adrese scrise variat. COCA fără să știe despre ce este vorba poate să ajute la procurarea numelor membrilor C.C.sau BILU. Eventual îi spuneți. Socot necesar ca voi să nu aveți nimic cu această chestie din punct de vedere tehnic. HARTSTEIN cu ASPASIA s-o facă. Căci se poate să se vină la voi pentru a sonda dacă știți ceva despre aceasta. EGOR și RICA pot furniza numele membrilor C.C. Lui DEJ și PIRVULESCU nu se trimite, lui BODNARAS cu o zi întîrziere (acasă Bd.Jdanov), lui SORIN TOMA la Scînteia, SALAJAN șeful M.St.Major la Ministerul Apărării Naționale.

Dacă nu puteți avea adresele membrilor C.C., trimiteți la miniștrii grei, după cartea de telefon, punind înăuntru o notiță : Rugăm după lectură a preda tovarășului membru C.C. de care depinde Ministerul Dvs.

A se trimite și la Biroul Informativ al Partidelor Muncitorești și Comuniste, luați adresa din "Pentru Pace Trainică".

Eu cred că acest demers dacă ajunge la un număr cât mai mare de membri ai C.C., va duce la ușurarea situației mele. Dela Văcărești, am fost expediat la 21-22 februarie cu lanțuri și cătușe la picioare și trambalat la Galați, Brăila, iar București (M.A.I.) apoi dus într-o casă particulară la 1 1/2 ore cu mașina de București, unde pare că sînt în mîna C.C.-ului și ținut în totală trîndăvie.

Imi merge prost cu stomacul, mă dor picioarele. Mi-ar trebui alte cantonări (?)

Nu știu ce vor să facă cu mine. Am cerut hîrtie, 3 file, pentru o petiție. Mi s-a refuzat. Idem cărți. Pedepsit cu înrăutățirea alimentării.

Rog totală discreție
Pericol mortal!

X

X

X

STIMATE TOVARASE,

La sfârșitul secolului trecut, Franța burgheză progresistă, a dus o luptă pînă la urmă încununată de succes, contra Franței reacționare, care sprijinea cli-
ca care a înscenat procesul Dreyfuss.

În 1907, omenirea civilizată a luat poziție contra autocrației țariste care încercase un proces de omor ritual zidarului evreu BEILIS pentru a servi de pretext pentru un progrom.

În 1934, Partidele Comuniste din toată lumea și toți oamenii progresiști au privit cu mîndrie spre cunoscutul de elită DIMITROF, care l-a înfruntat pe GORING primul ministru prusac, în fața Curtii Supreme de Justiție din Lipsca.

În 1917, piticul KERENSKI a pus la cale înscenarea unui proces lui LENIN, acuzîndu-l că e spion german. Folosea aparența creată de faptul istoric că WILHELM al II-lea, HINDENBURG și LUDENDORF au pus la dispoziția lui LENIN și a grupului de emigranți, un tren special, în timp ce 12 milioane de soldați ruși, luptau pe front contra milioaneilor de soldați germani și austro-maghiari.

La noi în țară, clasa muncitoare a privit cu mîndrie la reprezentanții ei care deveneau în fața justiției oligarhiei burgheze din acuzați, acuzatori. Burghezia progresistă din Apus sprijinea această luptă și trimetea avocați sau scriitori pentru a face anchete care usturau rău, oligarhia care se apăra cu toate puterile contra acelor "bucuroși ai umanității" cum îi numea în ironie.

În istoria luptei pentru libertate, va rămîne înscrisă glorios amintirea ținutei lui GHEORGHIU DEJ a lui CHIVU STOICA, ANA PAUKER și altor comuniști. Nicio dată în niciunul din procesele înscenate de burghezia reacționară, nu au fost călcate în picioare mai brutal, nu s-a manifestat un cinism, o fățarnicie mai crasă ca în

procesul înscenat lui PATRASCANU și celorlalți 10 acuzați. Am fost aruncați cu 600 ani înapoi, în vremea inchiziției.

PATRASCANU care a refuzat să se apere de acuzații infame, sprijinite pe minciuni conștient plătuite, pe documente falsificate, a strigat: "Tribunal Suprem Militar! Scuipe pe așa justiție, e o rușine". Niciodată nu a îndrăznit un acuzat să se manifeste așa și astfel disprețul pentru o asemenea denaturare a justiției. Unul din avocații procesului a spus că nu va uita niciodată strigătul lui PATRASCANU LUCRETIU, dar nici rînjetul de satisfacție al judecătorilor care preferau să fie scuipați decât să audă pe PATRASCANU LUCRETIU, care putea să demaște cu argumente grozave înscenarea cusută cu ață albă, de o grosolanie de necrezat, pentru oamenii care au un pic de morală.

Avocatul spunea că LUCRETIU PATRASCANU care a mai strigat "Viața este scurtă" a dovedit clar tuturor că în fața dușmanului de clasă ar fi mers la moarte și nu ar fi trădat clasa muncitoare.

Procesul a fost dus în cel mai mare secret. Nici un om liber. Drept public figurau funcționarii, în civil, ai Securității, nici un avocat angajat, numai cei din oficiu care și-au bătut joc de rolul lor. Au fost însă.. ai justiției, contribuind cu ceea ce li s-a ordonat, la realizarea înscenării. Nouă avocați au vorbit circa 40 minute. Acuzații au făcut 50 ani de prevenție, deci un minut pentru fiecare an. Trebuie pusă într-o antologie a jesuismului; apărarea Decanului pentru avocatul TOROSIAN. Nici un acuzat n-a stat de vorbă cu avocatul cu privire la dosarul anchetei care a rămas secret pentru acuzat.

Contactul de formă cu acuzatul, avocatul îl făcea în prezența a doi funcționari ai Securității. DIMITROF a avut luni de zile contact cu avocatul său fără martori.

Presa nu era reprezentată; nici măcar Scînteia. Cu atît mai mult nici presa apuseană. Era doar un proces de agentură imperialistă.

Un avocat remarcă că un judecător din Honolulu sau din țara Focului, n-ar fi cutezat să pronunțe nici o zi de condamnare pe baza unui asemenea dosar de

anchete și a unei asemenea desfășurări a procesului. Acuzaților care au încercat să se apere : comuniștii KOFIER și CALMANOVICI și agentul britanic STEFANESCU, n-au putut obține martorii ceruți, nu au avut nici un contact cu vreun membru al familiei și au fost împiedicați de Președinte să se apere. Nu le-a dat voie să pronunțe cuvântul Partid cu toate că în modul acesta el a tratat pe acei pe care îi judeca, drept condamnați.

Situația tragică și comică a acuzării a ieșit la fiecare pas la iveală. Martorii acuzării care au fost ascultați au spus lucruri care nu puteau fi folosite ca dovezi împotriva acuzaților, dar nu aveau alți martori.

Impresie de comedie-bufă au făcut asupra avocaților pasagiile din acuzare, în care se arăta că tocmai când TOROSIAN vroia să fugă, a fost arestat. La fel și cu PATRASCANU și nevasta sa.

În atmosfera aceasta de abator, unde 11 vite umane au fost aduse la tăiere, din care 9 comuniști, a fost totuși un moment când s-au descrețit frunțile și sala a fost scuturată de câteva cascade de hohote de râs; și anume când actul de acuzare a vorbit de ședința prezidată de agentul britanic STEFANESCU în casă și cu oameni pe care nici nu-i cunoștea. STEFANESCU, bătrîn, abia ținîndu-se, a sărit cu spontaneitate și voiciune, strigînd că nici nu a fost vreodată în acea casă și cu acei oameni. ZILBER, autorul acestor invenții, se învîrtea pe scaunul lui, rîzînd în hohote, ca un copil care e mîndru că a făcut o poznă.

Falsul și minciuna au domnit la proces, alături de teroare. Are nevoie Partidul Comunist de diversiuni?

Burghezia le făcea împotriva dușmanilor ei. Aici au fost făcute în numele comunismului, contra unor comuniști cinstiți, care au slujit decenii Partidul. Este evident că STEFANESCU și STIRCEA au fost folosiți pentru lichidarea politică a lui PATRASCANU și KOFIER și altor 7 comuniști de origine burgheză sau mic burgheză, intelectuali și nu comuniști, pentru a lovi în STEFANESCU și STIRCEA. STIRCEA a fost băgat în proces ca să spună că PATRASCANU a complotat pentru prelungirea domniei lui MIHAI, căci vroia să fie prim ministru cu MANIU în guvern.

Vă veți îngrozi când veți lua la cunoștință de

absurditățile cu care au putut încărcă pe cei doi foști membri C.C.

PATRASCANU a mai pus la cale evadarea deținuților din Caransebeș, pentru ca autoritățile să-i poată împușca.

FORIS a fost arestat în aprilie 1944. GHEORGHIU DEJ a descoperit din închisoare că FORIS este în slujba Siguranței, unde este el? A fost proces? Cum putem condamna pe fasciștii care l-au suprimat pe THALMAN care personifica pe cel mai mare dușman al lor - Partidul Comunist - când noi, Partidul cinstei, Adevărului, suprimăm un comunist cinstit sau dacă e vinovat de ce nu a fost dus la judecată?

Dar încă o chestie din procesul PATRASCANU.

Acuzarea îl numește Scribul Burgheziei: cărțile lui au apărut în 1944-1945. Ulterior el a fost promovat membru în Biroul Politic. CHISINEVSCHI, RAUTU, ROLLER, GOLDBERGER și chiar DEJ, ANA, îi citează cărțile. După arestare, a fost descoperit ca scribul burgheziei? În 1948 la mitingul dela Giulești, tov. GHEORGHIU DEJ a răspuns la o întrebare din sală că PATRASCANU a fost promovat în Biroul Politic, fiindcă se plîngea că este subapreciat. Este destul aceasta? Evident că trebuie adăugat că avea dreptate, căci nu poate fi suficient ca cineva să se plîngă pentru a fi satisfăcut. Deci, nu știa că este agent imperialist. Dar în 1951, îl califică în fața opiniei publice astfel. A aflat între timp. De ce a mai durat prevenția încă 3 ani?

Scrie pe frontispiciu "Critica și Autocritica". În construirea Socialismului să fie atît de puțin spirit critic? Unde s-a mai pomenit anchete care să dureze 5-7 ani? ZILBER arestat în 1947, STEFANESCU, TOROSIAN, PATRASCANU în 1948 etc. Numai aceasta arată caracterul bolnav și putred al procesului.

După arestarea lui STEFANESCU, BERMAN a fost trimis consilier economic la Londra. Deci, nici o bănuială în contra lui. A făcut cu soția lui de cîteva ori naveta București-Londra. Nu au rămas acolo, deși știu amîndoi perfect engleza și au relații în burghezia romînă emigrată în Apus. Răspuns: BERMAN a fost trimis la Londra ca să poată fi silit să declare că a luat contact cu Intelligence Service. Si BERMAN s-a întors fiindcă se știa curat și fiindcă

apucase pe drumul comunismului cu toată hotărîrea.

Mai notăm informația importantă că verdictul nu s-a pronunțat în ședința în fața tuturor acuzaților.

Noi vă cerem ca să simțiți răspunderea pentru situația aceasta. Nu sînteți mameluci. Sînteți unul din conducătorii unui mare Partid! Să mobilizați spiritul critic!

C.C. trebuie să ceară dosarele de anchete ale procesului PATRASCANU, ale lui LEVENTE, ANDREI PATRASCU, VASILE LUCA, ANA PAUKER, TEOHARI GEORGESCU, MAURER etc. Să desemneze comisii pentru studiul lor, să stea de vorbă cu acuzații sau cu condamnații. Să audieze anchetatorii și pe judecători, pe avocați.

În procesul PATRASCANU să cheme pe PATRASCANU și KOFLER, oameni care au afirmat nevinovăția lor și pe ZILBER și BERMAN, principalii lui acuzatori. Noi presupunem că PATRASCANU n-a fost executat, cu toate că scria în Scînteia, ci păstrat într-o hermetică izolare. Poate ne înșelăm.

Gîndiți-vă ce ar spune MARX și ENGELS dacă ar vedea ce se face în numele măreției lor învățături! Restabiliți unitatea dintre teorie și practică comunistă. Altfel sabotați lupta Uniunii Sovietice pentru micșorarea încordării între popoare, sabotați eforturile ce se fac prin Mișcarea Partizanilor Păcii, inițiată de I.V.STALIN, de a atrage elementele progresiste ale micii burghezii și mării burghezii, la lupta pentru pace.

Noi, puțini la număr, care am scris această scrisoare, sîntem comuniști, membri de Partid, sîntem puțini dar știm bine că acționăm ca acționari în numele a zeci de mii, a sute de mii membri de Partid, care își dau cu convingere adeziunea la curățirea practicii Partidului de minciună, fățarnicie, crimă.

Intr-un partid în care funcționează în contrazicere cu toată învățătura marxistă, un aparat de înscenare de procese, de transformare a comuniștilor cinstiți în trădători, socotim imprudent a ne da numele și rămînem anonimi. Vă declarăm însă că nu vom dezarma și dacă nu vom vedea măsuri practice, imediate, ca oamenii luați dela muncă cinstită să fie predați familiilor lor, atunci vom da alarma pe alt plan.

Sperăm că nu veți socoti că măsura ce trebuie luată este să puneți Securitatea pe goană ca să găsească pe cei care au îndrăznit să vă deranjeze cu critica.

Cereți să se facă o evaluare a contului a 6 ani de anchetă în procesul PATRASCANU. Scump și nu face. Era nevoie de acest proces, pentru a acoperi călcarea învățaturii marxiste, prin executarea în primul cincinal a "măreței lucrări a Canalului Dunărea Marea Neagră!". Calculați, vă rugăm câte milioane de zile de muncă vie și câte milioane de zile de muncă trecută a înghițit această lucrare, calculați câte locuințe se puteau face sau mai bine zis câte întreprinderi imediat productive se puteau termina mai devreme, mărinț brațul de pîrghie pentru construirea socialismului.

Ați cetit ceva autocritic, temeinic, sincer, adînc în această chestie? Nu sînt oare aceste greșeli la fel de mari ca cele ale tovarășei ANA PAUKER în Agricultură?

Pentru ca în viitor să nu mai existe tentația unor asemenea înscenări, propunem imunitatea membrilor C.C. și a miniștrilor.

Numai C.C. -ul poate ridica această imunitate respectiv Consiliul de Miniștri, iar respectivul acuzat se poate apăra.

În cursul anchetei, la fiecare 2 luni, 1-2 membri C.C. asistă la anchetă, declarîndu-și calitatea ca observator, dar pot lua cunoștință de cereri adresate de acuzat C.C.-ului. Orice verdict este apelabil la C.C. dacă e pronunțat contra unor membri C.C. care infirmă sau confirmă etc.

La transcriere, trebuie schimbată ordinea în cîteva locuri și la .. trebuie stilizat bine. Să nu fie inexactități. voiam să mai pun că VIJOLI care a cunoscut secretele stabilizării, este ulterior acuzat pentru a lovi în LUCA.

Eventual de spus ceva de CALMANOVICI, om de o cinste exemplară, constructor al Socialismului.

DRAGA ASPASIA SI HARTSTEIN,

Stiu că ești deșteaptă și curajoasă. Ești însă ~~cu~~ încrezută. Ceea ce îți cer reclamă foarte mare atenție, căci prostii sau greșeli aduc mari nenorociri.

Dar dacă gîndești totul bine și de multe ori la toate aspectele chestiunii și înțelegi totul bine, nu e nici un pericol (Discreție !) . Plicul alăturat trebuie să ajungă la Ing.HARTSTEIN EMIL, Bul.Dacia No.54, controlează în carte. Te duci la el seara pe la ora 21 sau la amiază pe la 15 1/2. Ii spui că este dela DIDI. Să citești ce ți scriu lui. Scrisoarea paginată 1-lo trebuie bătută la mașină în 30-40 sau 50 exemplare, deoarece nu trebuie să se poată constata cine a scris-o. Si mașinile pot fi identificate după anumite defecte caracteristice pe care le au. .

Propun ca scrisorile să fie scrise cu litere majuscule și peste ele de trecut cu penița cu cerneală, căci astfel dispar semnele caracteristice. Tov. HARTSTEIN va hotărî asupra acestui lucru. El va descifra scrisoarea și îi va da forma definitivă, după care o vei scrie în numărul necesar, pe hîrtie albă subțire, dar bună. Nu folosiți nici un material caracteristic dela voi de acasă sau dela institut. Plicurile să fie de mai multe feluri așa ca să fie cîte două, trei plicuri de un fel. Variază ca mărime, culoare și calitate. Scopul este ca acele plicuri care vor veni la Comitetul Central, să nu se vadă pe dinafară că sunt trimise din acelaș loc. Adresele pe plicuri trebuesc scrise cu penițe diferite, cu cerneluri diferite, cu creion colorat, cu litere majuscule sau mai bine bătute la mașină, căci adresele cred că nu ar da posibilitatea identificării mașinii.

Gîndiți data expedierii : între 10-15 mai dacă nu primiți altă dispoziție telefonică. Le aruncați seara pe la orele 21-24 în 2-3 cutii distanțate între ele. Scrisoarea aceasta o arăți și lui tov.HARTSTEIN. Dacă el nu-i în București sau nu poate sau nu vrea să se ocupe, atundi te duci la CUTA (sora mea) sau o cheamă LENA la dînsa.

Cu drag

Emil

Sarcina pe care o împliniți este istorică. Veți bine merita dela omenire. Dacă lucrați cu cap, veți reuși. Mai cer următorul. De tradus în limba germană scrisoarea către membrii C.C. ca să fie trimisă în cazul când în decurs de 2-3 luni nu se vede nici o urmare practică, lui GEORG BRANTNI, conducătorul P.S.D. suedez și celui norvegian și celui finlandez, ca ei să ia contact cu ~~secretarii~~ generali respectivi ai partidelor comuniste și să facă un demers către C.C. P.M.R. și către Biroul Informativ al P.M. și Comuniste. Telefoanele nu sînt controlate. Telefonezi la legăție și ceri numele unui funcționar al legăției pentru a-l indica ca expeditor astfel ca adresa retur să fie aceea a legăției.

S-ar putea aranja și altfel, ca chiar funcționarul respectiv să primească scrisoarea și în raza ta de vedere să expedieze scrisoarea și să-ți arate apoi recipisa. Compuneți cu cap scrisoarea aceasta. Țările acestea au un stadiu înaintat de cultură și civilizație. La scrisoarea către C.C. mai adăugați ca să se dea imediat și pachete pentru toți deținuții politici.

COCA să știe că pentru legătura cu IRMA îi poate fi de folos: SILVIA, prin poziția ei geografică, ROZICA și HUGO, ROZICA lui MAX EGAR, CORINA și GUSTI prin MANTU, cu mare atenție HARTSTEIN. Deasemenea, îi scrii sau îi comunică CUTA unde sunt, dar îi spune că toate acestea le-a aflat printr-o comunicare telefonică care i s-a făcut. Peste 3-4 luni, adică în septembrie, ceri anonim Cocăi să-ți dea volumul rusesc ilustrat de Pușkin și încă un album frumos sovietic Leningrad sau Moscova. Ii spui că un necunoscut va veni să le ia. Le dai ASPASIEI și îi spui să le ducă la locul de unde a luat scrisoarea și să le dea aceleași tovarășe pentru acela care i-a dat scrisoarea. Este un cadou pentru un comunist cinstit care a înțeles tragedia mea îngrozitoare.

Cînd crezi potrivit, transmite soției tale salutări și amintire dragă și fiului tău. Poate mai reușim să ne vedem. Situația internațională este de așa natură că dacă acționați inteligent, poate să aibe succes. Trebuie să gîndiți mult. Dacă CUTA este de acord, poci vorbi cu DOJEANU. Are idei interesante dar de multe ori negative. Trebuie întrebuintat cu precauțiune.

Cu asta termin, te îmbrățișez cu dor și drag.

Transmiți anonim prin plic aruncat în cutie sau telefon anonim lui GAD și COCAI dragostea mea adîncă și dorul meu nețărnut.

Al tău Didi.

Domnului

Georg BRANTNY (are cred vreo 80 ani) (caută în Lexicon) Pe plic scrie că în lipsa lui, președintelui Partidului Social Democrat. Acuma însă mai trăește.

Noi ne adresăm Dvs. ca conducătorul unui Partid care în țara Dvs. are mari merite în slujba progresului, în ridicarea nivelului de trai al masselor muncitoare.

Cunoaștem că țara Dvs. dispune de un nivel cultural ridicat și civilizat, o excepțională asistență socială și nu cunoaște șomaj.

Noi sîntem convinși că Dvs. respectați concepțiile marxiste cinstite și că sînteți fericit dacă puteți sluji progresul. Noi sîntem un mic grup de comuniști romîni și sîntem împotriva acelor conducători comuniști care din practică comit banditisme și sînt fățarnici, acei care vorbesc de dreptate și cinste și înfig cuțitul în spatele tovarășilor lor. Noi avem încredere în Dvs. și sîntem siguri că nu veți folosi această scrisoare dontrar dorințelor noastre.

Rugăm luați legătura cu Secretarul General al Partidului Comunist din țara Dvs. să-i arătați scrisoarea și cu el împreună, semnat de amîndoi, să cereți ca ancheta cerută să nu fie executată și ca victimele nevinovate să fie puse în libertate. Cereți să fiți informați despre desfășurarea anchetei și cereți copii de pe declarațiile arestaților. Ar trebui creată siguranța contra falsificărilor care ocupă un loc de cinste în această practică.

Arătați că în cazul dacă demersul Dvs. va fi nesocotit, vă luați dreptul de a publica scrisoarea în scopul descoperirii adevărului și veți apela la proletariatul internațional. Cereți prin Ambasada Dvs. din București informații despre numele arătate în scrisoare.

Scrisoarea Dvs. o veți trimite către Secretarul General P.C.R. și către Biroul Informativ al Partidelor Comuniste și Muncitorești București.

Cereți să vi se trimită o listă nominală despre

toți arestații arătați în proces, și dacă mai sînt în viață, ca nu cumva unii încăpățînați să fi e excluși din viață.

Cereți ca imediat să se stabilească legături cu familiile care de ani de zile nu cunosc nimic unii de alții.

Comunicați Ambasadei că sînteți dispus să vă expuneți în această chestiune. Dvs. sînteți un om într-o vîrstă înaintată. Veți încorona viața Dvs. cu o misiune istorică mondială. Amintiți-vă de lupta lui ZOLA pentru DREYFUSS. Noi sîntem comuniști. Noi sîntem convinși că orînduirea comunistă este mai bună pentru fericirea oamenilor, însă pentru asta nu e nevoie de minciuni și fățarnicie.

Sperăm că în numele nostru, vă vom putea mulțumi. Vă dorim succes deplin.

Al Dvs. GEORGESCU

(sau din însărcinarea lui GEORGESCU).

Scrisoare către Legatie.

Ne luăm permisiunea să apelăm la Dvs. ca să bine-
voiți a transmite D-lui ..(probabil lui BRANTNY) n.tr. ,
scrisoarea alăturată.

Vă rugăm să scuzați călcarea regulilor de politețe
că am remis scrisoarea închisă. Vă rugăm să fiți siguri că
este în serviciul unei cauze a progresului.

Vă rugăm ca să dați dispoziție telefonistei Dvs.
cu cine să-mi dea legătura când voi telefona sub numele cu
care semnez. Voi folosi primul prilej care mi se va ivi, spre
a vă mulțumi personal.

x

x

x

Plicul către legatie îl sigilezi cu stampila...
care să calce pe plic și pe o foiță albă lipită bine. Înă-
untrul acestui plic este cel adresat lui G.Br. care este
bine lipit și scrisoarea către Legatie separată.

Totul este pus în plicul pe care se scrie adresa
Legatiei și ca expeditor pe acel functionar al Legatiei cu
adresa Legatiei, care este deci și ca destinatar și ca retur.

Scrisorile în limba germană trebuie și ele scrise,
în afară de cazul când puteți fi siguri că nu se deschide de
o cenzură. Dacă vă veți informa bine și veți gândi, poate veți
găsi soluții mult mai bune.

La legatie, vorbiți la început cu secretarul. Ii
spui rugămintea, către cine este scrisoarea etc. Ei probabil
se tem să nu fie o cursă a Securității. Trebuie să rogi ca să
te asculte. Dacă totuși nu vrea, atunci vei scrie o scrisoare
și-i vei arăta despre ce este vorba, apoi "GEORGESCU" vă va
telefona. CUTA să știe că ăi primit în plic materialul. Tele-
fonezi la POPP că H.ST. este la Aiud. Să telefoneze la Lega-
ția Britanică. De ce nu au dat lui un avocat. Să se intereseze
de el.

De adăugat la scrisoarea către B.BRANTNY : Cu adîncă
rușine trebuie să constatăm că nu ne-am gândit să ne adresăm
Dvs. când TITEL PETRESCU și alți conducători social democrați
au fost arestați și nu s-a auzit despre vre-un proces în le-
gătură cu el.

Si acum, când noi comuniștii cu o activitate

revoluționară de 20-30 ani , dela o zi la alta sîntem excluși din viața politică, ca PATRASCANU (acest cuvînt este șters în text) ANA PAUKER, VASILE LUCA, KOFLER R., TEOHARI GEORGESCU. Intelectuali ca ZILBER, TOROSIAN, LENA CONSTANTE, LEVENTE, HARY BRAUNER, muncitori ca ANDREI PATRASCU, cetățeni bogați care în timpul ilegalității în mod voluntar au pus la dispoziția Partidului punga lor cu bani cum e C. și B.

Numai acum am ajuns la concluzia că conducătorii comuniști în mod brutal, calcă cu picioarele lor, memoria revoluției franceze. Bineînțeles că Dvs. puteți să vă informați despre toate acestea.

Vă rugăm cît de curînd să ne înștiințați prin intermediul Legației despre poziția Dvs. în această chestiune, dacă v-ați adresat către C.C. român și dacă secretarul general al Partidului Comunist Suedez a fost de acord să semneze scrisoarea.

În cazul cînd el refuză să semneze (adică secretarul General al Partidului Comunist suedez), atunci lăsăm la aprecierea Dvs. să decideți dacă veți trimite singur o scrisoare sau veți da imediat publicității scrisoarea noastră.

Noi propunem mai bine prima soluție și considerăm că este în interesul mișcării muncitorești să creiăm posibilitatea C.C. să facă singur masa curată. Noi din cînd în cînd, vom întreba telefonic Legația.

Ne permitem a vă recomanda lectura romanului sovietic TEHERAN, și anume descrierea unui proces înscenat împotriva comuniștilor, pentru a putea face comparație.

X

X

X

Chibzuiți la următoarele cînd cereți numele unui funcționar al Legației (om de serviciu) care locuiește la Legație, ca să scrieți pe adresa lui; se poate cere și numele altui funcționar al Legației care locuiește în oraș și a indica astfel adresa acestuia ca expeditor. Astfel, se poate da scrisoarea recomandată căci cred că nu se cere legitimație - cînd dai o scrisoare recomandată.

CUTA să spună aci soluția și COCAI. Aceiași adresă de expeditor poate fi folosită pentru toate cele trei scrisori.

Stabilește lista avocaților din procesul P.L. LUCA. Eu știu pe BALACEANU, DOBROVICI, BARBU LOHMAN , VINESCU, MARGO, Citește romanul TEHERAN. Spune și CUTEI.

s/.

PERSONAL, Rupe:

Dragă ASPASIA sînt sigur că nici un moment nu ai crezut că eu sînt un ticălos, că am fost agent britanic, dușman al Partidului. Am fost silit să spun minciuni contra lui KOFLER, căci astfel voi fi liber, și am fost înșelat. Nu știu dacă voi mai avea fericirea s-o mai văd pe COCA, pe GAD și pe toți oamenii care îmi erau dragi. Si d-ta ești printre aceștia. Te rog cumpără cartea Nuvele de M. GORKI, tipărită în 1951. Ultima nuvelă din carte, are titlul "VARA". In amintirea mea, trăești ca VARVARA din acea nuvelă, citește-o. Si dacă voi mai avea bucuria să te mai văd, îmi vei spune dacă ești de acord.

EMIL

Nu ceti pe drum. Deschizi plicul acasă cînd ești singură și ai timp.

Salutări lui TOMA, cînd îi vei vorbi de mine peste 1/2 an și lui ZINA.

Tov. - lui HARTSTEIN EMIL Brd. Javia 54
în lipsa la CITA o chemi la LENA

Dragă Suzu (Ing. HARTSTEIN)
sau în lipsa la CITA

Să-ți fac o introducere ? Să-ți vorbesc de
prietenia noastră ? Să amintesc convorbirea din
parcul Târnăviș când spuneam că nici DEJ nu
m-ar putea face se semnez o minciună. Într-un
timp am semnat sute de crime „comise” de
mine în complicitate cu PĂTRĂSCANU, KOFER și STEFĂNESCU. Cine
a putut bănui pe unii om cinstiți care a
servit Partidul așa cum l-am servit și s-a
pregătit un astfel de deznoadăment. Vremuri
mari, oameni mici.

Îți cer o mobilizare serioasă, multă atenție,
traba nu e grea, nici periculoasă, dacă ești cu
mintea ageră și gânduri mult și bine.

1.) Descifrezi și transcrii la mașina biletul -

Stimate tovarășe, sau eventual te duci
cu el netranscrii la CITA care îl citește și
împreună cu tine îl definitivează. A se consulta
pentru date: Enciclopedia BROCKHAUS, Ind. Lexicon
(BERLIN) Enciclopedia Sovietică, sau KNAER. Pentru
merendinul Reichstagului e bine CITA să gândească
o zi două, la problemă.

Scrisoarea este gîndită ca trimisă de un om
liber membru de Partid în legătură cu sarcini
cîștigate. Deci nu sînt nimic din lucrurile

pe care nu le-au aflat din presa, etc la
un avocat din cei care au fost la proces, de la
martori. Din cunoasterea directa a oamenilor din
proces. -

Este adresată fiecărui membru al C.C., indivi-
dual, pe adresa lui de acasă, a locului de mun-
sau la C.C.

Pentru aceasta trebuie plicuri variate și adrese
scrise variat. Coca fără să știu despre ce este
Vorba poate să ajute la procurarea numelor
membrilor C.C. sau B.I.U. Eventual în spuneti.
Socot necesar ca voi să nu aveți nimic cu această
chestie din punct de vedere tehnic. HARTSTEIN cu
ASPASIA s-o facă. Căci se poate să se vină la voi
pentru a sonda dacă știți ceva despre aceasta.
EGOR(?) și RICH pot furniza numele membrilor
C.C. - Lui DEJ și PRUVULESCU nu se trimite, lui
BODNĂRAS nu i se înfriziere (acasă Blvd. Jdanov),
BORIN TOMA la Școala, SĂLAJAN șeful M. Stat
Major la Ministerul Ap. Națională - Dacă nu puteți
avea adresele membrilor C.C., trimiteți la
ministrii grei după cartee de telefon, punând
înaintea și notă. Rugăm după lectură a
preda tovarășului membru C.C. de care depinde
Ministerul Jrs.

A se trimite și la Biroul Informativ al Part.
Delor Muncii Foresti și Comuniste luată adresa din
„Pentru Pace Treinică” -

Cu cred că acest demers dacă ajunge

la un număr cit mai mare de membri
ni C.C. Va duce la usurarea situației mele.
De la Văcărești am fost expedit la 21-22
Februarie cu lantuzi și cătușe la picioare și
trambalat la Gălati, Braile iar București
(M.A.T.) apoi după într-o casă particulară la
1 1/2 ^(probabil ore a. t.) cu mașină de București unde pare că
sunt în mîna C.C.-ului și sînt în totală
trîndăvie.

Îmi merge prost cu stomacul, mă dor
picioarele - Mi-ar trebui alte cautoare (?) u. t.)
Nu știu ce vor să facă cu mine. Am cerut hîrtie
3 file pentru o petiție. Mi s-a refuzat. Idem carti.
Pedepsit cu înrîntă firea alimentării —
Rog totală discreție
Pericol Mortal!

Stimate tovarășe, La sfîrșitul secolului
trezet, Franța lingheză progresistă a dus o
luptă pînă la urmă învinsă de succes
contra Franței reacționare care sprijinea elica
care a învins pe procesul Dreyfuss. În 1907(?)
omenirea civilizată a luat poziție contra autokra-
ției țariste care încercase un proces de omor
ritual zidarului evreu BEILIS pentru a servi
de pretext pentru un program. În 1934(?) Parti-
dele Comuniste din toate lumee și toți oamenii
progresisti au privit cu mirare spre cunos-

cutul de elită Dimitroff, care l-a înfruntat pe
Göring, primul ministru prusac, în fața
Curții Supremă de Justiție din Lipsa.

În 1917 piticul KERENSKI a pus la cale
înscenarea unui proces lui Lenin acuzându-
că e spion german. Folosca aparența creată
de faptul istoric că Wilhelm al II-lea, HINGEN-
Burg și Ludendorff au pus la dispoziția lui
Lenin și a grupului de emigranți un tren
special, în timp ce 12 milioane soldați
rusi luptau pe front contra milionelor de
soldați germani și austro-ungari. La noi
în țară clasa muncitoare a primit cu mândrie
la reprezentanții ei care deveneau în fața
justiției oligarhiei burgheze din acuzat, acuzator.
Burghezia progresistă din Apus sprijinea acuză-
luptă și trimitea avocați sau scriitori pentru
a face anchete care usturoau pînă, oligarhia
care se apăra cu toate puterile contra acelor
„Bucuroși ai Unanimității” cum îi numea în
ironie. În istoria luptei pentru libertate va
rămîne înscrisă gloria amintirea linutei lui
Gheorghiu Dej a lui Chivu Stoica, Ana Pauker și
altor comunisti. Niciodată, în micul din
procesele înscenate de burghezia reacționară nu
au fost călcate în picioare mai brutal, nu s-a
manifestat un cinism, o fatarnicie mai crasă
ca în procesul înscenat lui Pătrășcanu și
celorlalți acuzați. Am fost aruncați cu 600 ani

înapoi în vremea Inchiziției. Patrăscanu care
a refuzat să se apere de acuzații infame,
sprijinite pe mincuni conștient plătute, pe
documente falsificate - a strigat: "Tribunal
Suprem Militar!". Scurp pe așa justiție, e o
rusine". Niciodată n-a îndrăznit să acuzat
să-și manifeste așa și astfel disprețul pentru
siguranța, denaturare a justiției. Unul
din avocații procesului a spus că nu va uita
niciodată strigatul lui, Patrăscanu Lucretiu - dar
nici rîsul de satisfacție al judecătorilor care
preferau să fie scurpați decît să acuze pe
Patrăscanu Lucretiu care putea să demonte cu
argumente grozave inscenarea pusută cu atît
alba, de o gravitate de neconștient pentru război
care au pierdut pic de morali. Avocatul spunea
că Lucretiu Patrăscanu care a mai strigat: "Vota
este scurt" a dovedit clar tuturor că în fața
dusmanului de clasă ar fi mers la moarte și
nu ar fi trădat clasa muncitoare. -

Procesul a fost dus în cel mai mare secret.
Niciun om liber. Dapt public figurau funcționarii
în civil ai Securității, niciun avocat, ingajat,
numai cei din oficiu care n-au văzut joc de
rolul lor. Au fost înșiși... - ai justiției contribuind
cu ceace li s-a ordonat la realizarea înșurătorii. 9
avocați au vorbit circa 40 minute. Acuzații au făcut
50 ani de prevenție, deci cam 1 minut pentru fiecare
an. Trebuie pusa într-o antologie a jersismului

apărarea decanului pentru avocatul TOROSIAN.
Niciun acuzat n-a stat de vorbă cu avoca-
tul cu privire la starea anchetei care a
rămas secret pentru acuzat. Controlul de formă
cu acuzatul, avocatul îl făcea în prezența a
2 funcționari ai Securității - Dimitroff a avut
luni de zile contact cu avocatul sau fără
martori -

Presă nu era reprezentată, nici măcar Scînteia.
Cu atât mai mult nici presa apuseană. Era doar
un proces de Agentură imperialistă. -

Un avocat remarca că un judecător din
Honolulu sau din Tara Focului n-ar fi putut
se promite nicio zi de condamnare pe baza
unui asemenea dosar de anchete și a unui
asemenea desfășurări a procesului. Acuzatilor
care au încercat să se apere: Comunismii K. G.
și Calmanovici și agentul britanic Stefanovici n-au putut
obține martorii pești, n-au avut niciun contact
cu vreun membru al familiei și au fost
impiedicați de Președinte să se apere. Nu le-a
dat voie să promite curatul. Partidul cu toate
în modul acesta îl trata pe acei pe care îi judeca
drept condamnați -

Situația tragică și crinică a prizonierii a rănit
la ficare pas la ideal. Martorii acuzării care
au fost ascultați au spus lucruri care nu
puteau fi folosite ca dovezi împotriva acuzatilor,
dar n-aveau alți martori.

Impresie de comedie - bufa au făcut asupra
 avocaților pasagile din Acuzare în care se
 arăta că tocmai când TOROSIAN voia să fugă a
 fost arestat. La fel și cu Petrăscaru și nevasta
 sa. În atmosfera aceasta de Agoră unde 11
 vite umane au fost aduse la săiere din care
 9 comunisti a fost totuși un moment când
 s-au decretat frunțile și s-au făcut scuturata
 de cetera cascade de hohote de râs. Și atunci
 când actul de acuzare a vorbit de sedința
 prezidată de agentul britanic Ștefan^{noset} în casa și
 cu oameni pe care nici nu-i cunoștea. ȘTEFAN^{SCU}
 bătrîn alia ținându-se a parut cu spontanei-
 tate și vioiciune strigînd că nici nu a fost
 vreodată în acea casă și cu acei oameni. ZILBER
 autorul acestor invenții se învîrtea pe scaunul
 lui răzînd în hohote ca un copil care e
 mîndru că a făcut o poză - Falsul și minciuna
 au domnit la proces silituri de teroare - Are
 nevoie Partidul Comunist de diversioni?

Burghezia se făcea împotriva dușmanilor ei.
 Aici au fost făcute în numele comunismului
 contra unor comunisti cinstiți care au slujit
 decenii Partidul. Este evident că Ștefanescu
 și STĂRCEA au fost folosiți pentru lichidare
 politică a lui Petrăscaru L. și Kofler și alții 7
 comunisti de origine burgheză sau mic burgheză -
 intelectuali și nu comunisti pentru a lovi în
 în Ștefanescu și STĂRCEA - STĂRCEA a fost bagat

în proces ca se spune, că Patrascanu a
complotat pentru prelungirea domniei lui Mihai;
căci Vroia să fie primul ministru cu Mănuș în
guvern.

Vă veți îngrozi când veți lua la cunoștință de
abuzurile cu care au putut măcar pe cei
2 foști membri C.C.

Patrascanu a mai pus la cale evadarea arti-
stilor din Caransebeș pentru ca autoritățile
să-i poată îngușca - Foris a fost arestat în
Aprilie 1944. Gh. Dej a descoperit din închisoare
că Foris este în slujba Siguranței unde este el.
A fost proces? Cum puteam condamna pe
fasciști care l-au suprimat pe THÄLMAN care
personifica pe cel mai mare dușman al lor -
Partidul Comunist, Cînd noi, Partidul nostru, adre-
rului suprimăm un comunist, înșelît sau da-
e Vinovat decît noi, a fost dus la judecată -

Dar încă o chestie din procesul Patrascanu -
Acuzarea îl numeste scribUL burgheziei: Cîntile
lui au apărut în 1944-45. Ulterior el a fost
promovat membru în Biroul Politic. Chisinev-
schi, Răutu, Roller, Goldberger și chiar Dej, sînt
în vîntul pîrlile. După arestare a fost descoperit
că scribUL burgheziei? În 1948 la Mîtingul de la
Giulești Ion Gh. Dej a răspuns la o întrebare din sală
că Patrascanu a fost promovat în Biroul Politic
fiindcă se plîngea că este subapreciat. Este
deci aceasta? Evident că trebuie adăugat

ca avea dreptate că nu poate fi suficient
ca cineva să se plîngă pentru a fi satisfăcut.
Deci nu ştia că este agent imperialist. Dar
în 1951 îl califică în faţa opiniei publice astfel.
A aflat între timp. De ce a mai durat prevenţia
încă 3 ani?

Scris pe frontispiciu „Critica şi autocritica”
În construirea Socialismului să fie atât de puţin
spirit critic? Unde s-a mai pomenit arhitecte
care să dureze 5-7 ani? FILBER arătat în 1947
Stefănescu, Torosian, Pătrăscu în 1948 etc. - Numai
acesta arată caracterul bolnav şi putred al
procesului. După arestarea lui, Stefănescu, BERMAN
a fost trimis consilier economic la Londra. S-a
încercat o lărmă în contra lui. A făcut cu soţia
lui de câteva ori noaptea Londra-Bucureşti. Nu
amplasasese acolo decât un prieten perfect
englez şi cu relaţii în burghezia română,
emigrată în Apus. Răspuns: BERMAN a fost trimis
la Londra ca să poată fi silit să declare că
a luat contact cu Intelligence Service. Şi
BERMAN s-a întors fiindcă se ştie curat şi
fiindcă apucase pe drumul comunismului
cu toate hofartrea.

Mai notăm informaţie importantă că
Verdictul nu s-a pronunţat în sedinţă în
faţa tuturor accuzatorilor.

Nu vă cerem ca să simţiţi răspunderea pentru
situaţia aceasta - Nu simţiţi mamele - Sute.

[illegible]

cu convingere adăugarea la curătimea practică
Partidului de Muncă - Fără frică - Crimă -
Înto - un partid în care funcționează în contra-
dicare cu toate marea marea marxistă un
aparat de înșelare, de prădare, de trafoc-
mare a comunistilor ciuști în trăsături
socotim imorale și ne de numele și
numem la nouă. Vă declarăm jura că nu
vom dezarma și dacă nu vom vedea măsuri
practice, imediate ca răzmeriști de la
muncă ciuști să fie pedaliți familiilor lor
atunci vom da alarma pe alt plan. —

Sperăm că nu veți săliți ca marea pe
Helene luată tot și pînă Securitatea pe
Goana ca să găsească pe cei care au îndrăz-
nit să vă deranjeze cu critica. — Cereți să
se facă o evaluare a rezultatelor a 6 ani de
Activități în procesul Puterii noastre - Scump și
nu face - Era nevoie de acest proces pentru
a acoperi călăreșii marea marea marxiste,
prin executarea în primul rând a
„măreții lucrări” în Consiliul Dunării
Marea Neagră! Calculați, vă rugăm câte
miliarde de zile de muncă. Vă și câte
miliarde de zile de muncă trecute a
închis, accioli lucrare, calculați, câte
locuințe se puteau face sau mai bine zis câte
întreprinderi imediat productive se puteau
termina mai de vreme mărinul bratul de

pirghie pentru construirea socialismului.
 Ati citit ceva autocritic, temeinic sincer,
 adinc in aceasta chestie? Nu sint oare
 aceste greeli la fel de mari ca acele ale
 tovarasiei Ana Pauker in Agricultura?
 Pentru ca in Viitor sa nu mai existe
 tentatia unor asemenea incercari propu-
 nem imunitatea membrilor C.C. si la
 ministrilor.

Nu mai C.C.-ul poate ridica aceasta
 imunitate respectiv Consiliul de Miniștri, iar
 respectivul acuzat se poate apăra.
 In cursul Anchetei la fiecare 2 luni
 1-2 membri C.C. asista la Ancheta decla-
 rându-si calitatea ca observator, dar pot
 lua cunoștință de cereri admise de fușat
 C.C.-ului. Orice Verdict este apelabil la
 C.C. dacă e pronunțat contra unor membri
 C.C. care infirmă sau confirmă etc.

La transcriere trebuie schimbata ordinea in
 citava locuri si la ----. Trebuie stilizat mai
 bine. Sa nu fie incracitati - Voiam sa mai
 pun ca Vijoli care a cunoscut secretele stabili-
 zării este ulterior acuzat pentru a lori in LCA.
 Eventual de spus ceva de Colmanovici, om de
 o cinstă exemplară, constructor al Socialismului

Dragă ASPASIA și HARTSTEIN. Știu că ești deșteaptă
și curajoasă. Ești însă cam îngrijată. Ceace îți cer peclama
e mare atenție cați prostii sau greșeli aduc mari
nenorociri.

Dar dacă gîndesti totul bine și de multe ori la
toate aspectele chestiunii, și înțelegi totul bine, nu e
niciun pericol. (Discretie!) Plicul alăturat trebuie să
ajungă la ING. HARTSTEIN EMIL Brd. DACIA Nr. 54, controlanță
în carte. Te duci la el seara pe la ora 21 sau la
amiază pe la 15^{1/2}. Și spui că este de la Didi. Să citești
ce îi scriu lui. Scrișoare paginata 1-10 trebuie bătută la
mașină în 30-40 sau 50 exemplare, deoarece în trebuie
să se poată constata cine a scris-o. Și mașinile pot
fi identificate după anumite defecte caracteristice pe
care le au. Propun ca scrisorile să fie scrise cu litere
majuscule și poate ele să treacă cu penita cu cerneală
cu astfel de defecte caracteristice. Tot HARTSTEIN
va hotărî asupra acestui lucru. El va descifra scrisoarea
și îi va da forma definitivă, după care o vei scrie în
numărul necesar, pe hîrtie albă subțire, dar bună. Nu
folosiți niciun material caracteristic de la voi acasă
sau de la institut. Plicurile să fie de mai multe
feluri așa ca să fie cîte 2-3 plicuri de un fel.
Variazați ca mărime, culoare și calitate. Scipul este
ca acele plicuri care vor veni la Comitet Central să
nu se vadă pe din afară că sînt trimise din acelaș
loc. Adresele pe plicuri trebuie scrise cu penite diferite,
cu cerneluri diferite, cu creion colorat, cu litere
majuscule sau mai bine bătute la mașină, cați

188
adresele pred că nu ar da posibilitatea identificării
maximi. Gândiți data expedierii: între 10-15 Mai
dacă nu primiți altă dispoziție telefonică. Le arun-
cați seara pe la orele 21-24 în 2-3 cutii distanțate
între ele. Scrioarea aceasta o arăți și lui TOR. HARTSTEN.
Dacă el nu-i în București sau nu poate sau nu
vrea să se ocupe, atunci te duci la CŢA (sora mea,
sau o cheamă LENA la diminea -
Cu drag EMIL

Sarcina pe care o împliniți este istorică. Veti bine
merita de la omeni. Dacă înveți cu cap Veti reuși
Mai per următorul. De tradus în limba germană scriso-
rea către membrii C.C. - ca să fie trimisă în cazul
când în decurs de 2-3 luni nu se vede nici o urmare
practică lui GEORG BRANTNĂ conduc. P. S. D., Suedez
celui norvegian și celui finlandez ca ei să ia contact
cu secretarii gen. respective ^{comuniste} ~~partidelor~~ ca să facă un
demers către C.C. P.M.R. și către Biroul Informativ
al P.M. și Comuniste. Telefonele nu sînt controlate.
Telefoazi la Legatie și cere numele unui functionar al
p. a. - l. indica ca expeditor și pe ^{nota} pe care se poate descifra adresa
astfel ca adresa retur accie a Legatiei.
S-ar putea aranja și altfel că chiar functionarul
respectiv să primească scrisoarea și în viza ta de v. l.
să expedieze scrisoarea și să-ți arate apoi recipisa.
Compuneți cu cap scrisoarea aceasta. Tarele acestea
au un studiu înaintat de cultură și civilizație. La

scrierea către C.C. mai adăugati ca să se dea
 imediat... și pachete pentru soții delinților politici.
 Coca să știe că pentru legătura cu Tema și poate fi
 de folos: Sylvia prin poziția ei geografică, Rozica și Hugo.
 Rozica lui MAX, EGAR(?), Corina și GUSTI prin MARIU
 cu mare atenție HARTSTEIN. De asemenea îi scrii sau
 îi comunică COTA unde sînt, dar îi spune pe toate
 acestea le-a aflat printr-o comunicare telefonică care
 i s-a făcut. Este 3-4 luni adică în Septembrie ceri
 anonim Cocăi să-ți dea Volonul rusesc ilustrat de
 Puskin și încă un album frumos sovietic Peniagrad
 sau Moscova. Și spui că nu ne cunoașteți va veni să le
 ia. Le dai ASPASIEI și îi spui să le ducă la
 locul de unde a luat scrierea și să le dea
 aceluiașor vară, pentru acele care i-a dat scrierea.
 Este un cadou pentru un comunist cinstit care
 a suferit tragedia mea, îngrădare. Când crezi
 potrivit transmite soției tale salutări și amintire
 dragă și fiului tău. Poate mai reușim să ne vedem.
 Situația internațională este de așa natură că
 dacă acționați inteligent poate să aibe succes.
 Trebuie să gîndiți mult. Dacă COTA este de acord
 poți vorbi cu DOJEANU. Are idei interesante dar de
 multe ori negative. Trebuie înțeleșut cu precauție.
 Cu asta termin, te îmbrățișez cu dor și drag.
 Transmisiți anonim prin poștă aruncet în cutie sau
 telefon anonim lui GAG și Cocăi dragostea mea
 adîncă și dorul meu neîmormit. Al tău Didi -
 Domnului GEORG BRANTY (Are over 80 ani.

4.
caută în lexicon. Pe plus serie că în lipsa lui
președintelui Partidului Social Democrat. Acuma însă
mai trăiește.

Noi ne adresăm dvs. ca conducătorul unui partid
care în țara dvs. are mari merite în slujba
progresului, în ridicarea nivelului de trai a masei
muncitoare. Cunoaștem că țara dvs. dispune
de un nivel cultural ridicat și civilizat, o aspiro-
nala asistență socială și nu puține sonaj! Noi
sintem convinși că dvs. respectați concepții marxiste
cinstite și că sunteți fericit dacă puteți sluji
progresul. Noi sintem un mic grup de comunisti
români și sintem (impotriva n. tr.) acelor conducători
comunisti care din practică (comit n. tr.) banditisme
și sînt fățarnici, acei care vorbesc de dreptate și
cinstite și infig cuțitul în spatule țoacășilor lor.
Noi avem încredere în dvs. și sintem siguri că
nu veți folosi această scrisoare contrar dorințelor
noastre. Rugăm bună legătură cu Secretarul general
al Partidului Comunist din țara dvs. să-i arătați
scrisoarea și cu el împreună, semnat de amândoi se
coreti ca Enquete (probabil ancheta n. tr.) cerută să nu
fie executată - - - și ca victimele nevinovate să fie
puși în libertate. Cereți să fiți informați despre
desfășurarea anchetei și ^{coreti} copie despre deciziunile
arrestatilor. Ar trebui creiați siguranțe contra
falsificărilor care ocupa un loc de cinstite în ecourile
practice. Arătați că în cazul dacă demersul dvs. va
fi nesocotit vă luați dreptul de a publica scrisoarea

în scopul descoperirii adevărului și veti apela
la proletariatul internațional. Cereți prin ambasada
Dvs. din București informații despre numele prădate
în scrisoare.

Trimiterea Dvs. trimiteți către Secretarul General P.E.R.
și către Biroul Informativ al partidelor comuniste și
muncitorești București.

Cereți să vi se trimească o listă ^{numinală} după sedi arăstăți
arăstăți în proces, — și dacă mai sunt
în viață ca nu cumva unui înșepătinali să fie răpăși
din viață. Cereți ca imediat să se stabilească legături
cu familiile care de ani de zile nu cunosc nimic
unui de altui. Comunicați ambasadei că sunteți
dispuși să vă apunați în această chestiune — Dvs. sunteți
un om într-o vrea înjupă. Veti înmormona viața
Dvs. cu o misiune istorică mondială. Amintiți-vă
de lupta lui Zola pentru Dreyfuss. Noi suntem
Comunisti. Noi suntem convinși că ordinea
Comunistă este cea mai bună pentru fericirea oamenilor,
înșă pentru asta nu e nevoie de minciuni și
fățarnicie —

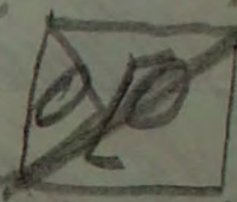
Sperăm că în numele nostru vă vom putea
multumi — Vă dorim succes deplin

Al Dvs. GEORGESCU
(sau din înmormonarea lui Georgescu n. tr.)

Trimitere către Legatie —

Ne luăm permisiunea să apelăm la Dvs. ca să
binevoiti a transmite D-lui... (probabil lui BRANTY n. tr.)
scrisoarea alăturată. Vă rugăm să sugerați călcarea

regulelor de politețe să am venis primirea
 mihailă. Vă rugăm să fiți siguri că este în
 serviciul unei cauze și propriului. Vă rugăm
 ca să dați dispoziție telefonistului dvs. cu cine
 să-mi dea legătură când voi telefona sub numele
 cu care semnez. Voi felosi primul prilej care mi
 se va ivi spre a vă mulțumi personal. —

Plicul către Legatie îl sigilezi cu stampila
 (cu sau ca firmă) maseprate dintr-o vârstă n. tr.) care se
 calce pe plic și pe o foaie albă lipită  line.
 Înaintul acestui plic este cel
 adresat lui G. Br. etc. care este bine lipit și scris
 către Legatie separată. Totul este pus în plicul pe
 care se scrie adresa Legatiei și ca expeditor pe
 acel funcționar al Legatiei cu adresa Legatiei
 care este aici și ca destinatar și ca returnat.
 Scrierile în limba germană trebuie să de scrie
 afara de cazul când poți fi sigur că nu se
 deschide de o puzura. Dacă te vei informa bine
 și vei găsi poate vei găsi soluții mult mai
 bune. La Legatie vorbiți la început cu secretarul.
 Și spuneți rugămintea, către cine este scrisoare etc.
 Ei probabil se tem să nu fie o cursă a Securității.
 Trebuie să vezi ca să te asculte: Dacă totuși nu
 vrea atunci scrie o scrisoare și îi arată după
 ce e vorba, apoi „GEORGESCU” Vă Vă telefona.

CUTA și stie că ai primit în plic materialul.
 Telefonați la Rapp (anonim? n. tr.) ca H St (? n. tr.)

este la Aiv. Să telefoneze la Lg. brit (? n. t.). Dacă
nu au dat lui avocat. Să se intereseze de el.

Se adaugă la scrisoare către G. BRANNING:
Cu adinea rusine trebuie să constatăm că
nu ne-am gândit să ne adresăm dvs. când
TITEL PETRESCU și alți conducători Social democrați
au fost arestați și nu s-a auzit despre vreun
proces în legătură cu ei. Și acum, când noi
comunistii cu activitate revoluționară de 20-
30 ani de la o zi la alta simțim exclusiv din viața
politică ca ~~Pătrăscu~~ pot avea sters în text a. t.)
ANA PAUKER, V. LUCĂ, K. R. T. G. - Intelectuali ca
ZILBER (?) TOROSIAI, LENA CONSTAT, LEVENTE, HARY
BRAUER, muncitori ca ANDREI PĂTRĂSCU, cetățeni
bogati care în timpul ilegalității în mijoc
Voluntar au pus la dispoziția partidului purga
bani cum e C și B. - Numai acum am
ajuns la concluzia că conducătorii comunisti
în mod brutal calcă cu picioarele memoria
revoluției franceze (? n. t.)

Bineînțeles că dvs. puteți să vă informați despre toate
acestea.

Vă rugăm cit de curând să ne informați prin
intermediul Legăției despre poziția dvs. în această
chestiune, Dacă V-ati adresat către C.C. română și
că secretarul general al partidului Comunist
Suedez a fost de acord să scrie scrisoare -
În caz dacă el refuză să scrie (adică secretarul
General P.C. suedez n. t.) atunci lăsați la aprecierea

So. să decideti dacă veți trimite singur
scrisoare sau veți da imediat publicității scrisoarea
noastră. Noi propunem mai bine prima soluție
și considerăm că este în interesul mișcării
muncitorești să creștem posibilitatea ca C.C.
să facă singur mass curate. Noi din când în
când ~~am~~ vom întreba telefonic Legatia.

Ne permitem a vă recomanda ^{citirea} lectură ~~română~~
lui Sovietic TEHERAN și a unei descrieri
unui proces început împotriva comunistilor
pentru a putea face comparație —

Chibzuit la muncă tarele când scrie numele
unui funcționar al Legății (om de serviciu) care
locuiește la Legatie să se scrie pe adresa lui,
se poate cere și numele altui funcționar al
Legății care locuiește în oraș și se indică adresa
adresa aceluia să expeditor. Astfel se poate
da scrisoare recomandată căci cred că nu se
cere legitimatie când dai o scrisoare recomandată.
CUTĂ se spune pe soluția și Căpă. Adresa
de expeditor poate fi folosită pentru toate cele 3
scrisori.

Stabilește listă a vocabilor din proza P.L. ~~franceză~~
~~română~~ (LUCĂ) Luca — Cu stă pe BĂLĂCEANU,
DOBROVICI, BARBU LOHMAN(?) UNESU(?) MARGO —
Citește romanul TEHERAN — Spune și CUTĂ —

PERSONAL Rupe : — Traga Aspasia sint sigur

ca niciun moment nu ai crezut că eu
sunt un ticălos, că am fost agent britanic,
dușman al partidului. Am fost silit să
spun minciuni contra lui KOTLER căci
astfel voi fi liber, și am fost înșelat. Nu
știu dacă voi mai avea ferigirea și o mai văd
pe COCA, pe GAB și pe toți oamenii care mi
sunt dragi. Și Dă esti printre aceștia. Te
rog cumpără cartea murele de M. GORE: Iză-
vita, în 1951. Ultima murela din carte are
titlul „VARA”. În amintirea mea trăiește ca
VARVARA din acea murela citeste-o. Și dacă
voi mai avea bucuria să te mai văd mi vei
spune dacă esti de acord -

EMIL

Nu citești pe drum - Deschizi și-l
citesc când esti singură și ai timp -

Salutări lui TOMA(?) când și vei vorbi de
mine peste 1/2 an și lui ZINA -

STIMATE TOVARASE,

La sfârșitul secolului trecut, Franța burgheză progresistă, a dus o luptă pînă la urmă încununată de succes, contra Franței reacționare care sprijinea clica care a înscenat procesul Dreyfuss. În 1907 omenirea civilizată a luat poziție contra autocrației țariste care încercase un proces de omor ritual zidarului evreu BEILIS pentru a servi de pretext pentru un proghrom.

În 1934, Partidele Comuniste din toată lumea și toți oamenii progresiști au privit cu mîndrie spre cunoscutul de elită DIMITROF, care l-a înfruntat pe GORING, primul ministru prusac, în fața Curtii Supreme de Justiție din Lipsca.

În 1917, piticul KERENSKI a pus la cale înscenarea unui proces lui LENIN, acuzîndu-l că e spion german. Folosea aparența creată de faptul istoric că WILHELM AL II-lea HINDENBURG și LUDENDORF au pus la dispoziția lui LENIN și a grupului de emigranți, un tren special, în timp ce 12 milioane de soldați ruși, luptau pe front contra milioaneilor de soldați germani și austro-maghiari.

La noi în țară, clasa muncitoare a privit cu mîndrie la reprezentanții ei care deveneau în fața justiției oligarhiei burgheze din acuzat, acuzatori. Burghezia progresistă din Apus sprijinea această luptă și trimitea avocați sau scriitori pentru a face anchete care usturau rău, oligarhia care se apăra cu toate puterile contra acelor "Bucuroși ai Umanității" cum îi numea în ironie.

În istoria luptei pentru libertate, va rămîne înscrisă glorios amintirea ținutei lui GHEORGHIU DEJ, a lui CHIVU STOICA, ANA PAUKER și altor comuniști. Niciodată în niciunul din procesele înscenate de burghezia reacționară, nu au fost călcate în picioare mai brutal, nu s-a manifestat un cinism, o fățarnicie mai crasă ca în procesul înscenat lui PATRASCANU și celorlalți lo acuzați. Am fost aruncați cu 60 ani înapoi, în vremea Inchiziției.

PATRASCANU care a refuzat să se apere de acuzații infame, sprijinite pe minciuni conștient plăsmuite, pe documente falsificate, a strigat: "Tribunal Suprem Militar! Scuipe pe așa justiție, e o rușine" Niciodată nu a îndrăznit un cușat să se manifeste așa și astfel disprețul

pentru o asemenea denaturare a justiției . Unul din avocații procesului a spus că nu va uita niciodată strigătul lui PATRASCANU LUCRETIU, dar nici rînjetul de satisfacție al judecătorilor care preferau să fie scuipați decît să audă pe PATRASCANU LUCRETIU, care putea să demaște cu argumente grozave înscenarea cusută cu ață albă, de o grosolanie de necrezut, pentru oamenii care au un pic de morală.

Avocatul spunea că LUCRETIU PATRASCANU care a mai strigat : Viața este scurtă" a dovedit clar tuturor că în fața dușmanului de clasă ar fi mers la moarte și nu ar fi trădat clasa muncitoare.

Procesul a fost dus în cel mai mare secret. Nici un om liber. Drept public figurau funcționarii în civil ai Securității, nici un avocat angajat, numai cei din oficiu care și-au bătut joc de rolul lor. Au fost însă.. ai justiției, contribuind cu ceea ce li s-a ordonat la realizarea înscenării. 9 avocați au vorbit circa 40 minute. Acuzații au făcut 50 ani de prevenție, deci am un minut pentru fiecare an. Trebuie pusă într-o antologie a jesuismului; apărarea Decanului pentru avocatul TOROSIAN. Nici un acuzat n-astat de vorbă cu avocatul cu privire la dosarul anchetei care a rămas secret pentru acuzat.

Contactul de formă cu acuzatul, avocatul îl făcea în prezența a 2 funcționari ai Securității. DIMITROF a avut luni de zile contact cu avocatul sau fără martori.

Presa nu era reprezentată nici măcar Scînteia. Cu atît mai mult nici presa apuseană. Era doar un proces de agentură imperialistă.

Un avocat remarca că un judecător din Honolulu sau din țara Focului, n-ar fi cutezat să pronunțe nici o zi de condamnare pe baza unui asemenea dosar de anchete și a unei asemenea desfășurări a procesului. Acuzaților care au încercat să se apere : comuniștii KOFLER și CALMANOVICI și agentul britanic STEFANESCU, n-au putut obține martorii ceruți, nu au avut nici un contact cu vreun membru al familiei și au fost împiedicați de Președinte să se apere. Nu le-a dat voie să pronunțe cuvîntul "Partid" cu toate că în modul acesta el a tratat pe acei pe care îi judeca, drept condamnați.

Situația tragică și comică a acuzării a ieșit la fiecare pas la iveală. Martorii acuzării care au fost ascultați au spus lucruri care nu puteau fi folosite ca dovezi împotriva acuzaților, dar nu aveau alți martori.

Impresie de comedie-bufă au făcut asupra avocaților pasagiile din acuzare, în care se arăta că tocmai când TOROSIAN vroia să fugă a fost arestat. La fel și cu PATRASCANU și nevasta sa. În atmosfera aceasta de abator, unde 11 vite umane au fost aduse la tăiere, din care 9 comuniști, au **fost** totuși ~~una~~ moment când s-au descrețit frunțile și sala a fost scuturată de câteva cascade de hohote de râs. Și anume când actul de acuzare a vorbit de ședința prezidată de agentul britanic STEFANESCU în casă și cu oameni pe care nici nu-i cunoștea... STEFANESCU, bătrîn, abia ținîndu-se, a sărit cu spontaneitate și voiciune, strigînd că nici nu a fost vreodată în aceea casă și cu acei oameni. ZILBER, autorul acestor invenții se învîrtea pe scaunul lui, rîzînd în hohote, ca un copil care e mîndru că a făcut o poznă.

Falsul și minciuna au domnit la proces alături de teroare. Arenevoie Partidul Comunist de diversiuni?

Burghezia le făcea împotriva dușmanilor ei. Aici au fost făcute în numele comunismului, contra unor comuniști cinstiți care au slujit decemii Partidul. Este evident că STEFANESCU și STIRCEA au fost folosiți pentru lichidarea politică a lui PATRASCANU și KOFLER și altor 7 comuniști de origină burgheză sau mic burgheză, intelectuali și nu comuniști, pentru a lovi în STEFANESCU și STIRCEA. STIRCEA a fost băgat în proces ca să spună că PATRASCANU a complotat pentru prelungirea domniei lui MIHAI, căci vroia să fie prim ministru cu MANIU în guvern.

Vă veți îngrozi când veți lua la cunoștință de absurditățile cu care au putut încărcă pe cei 2 foști membri C.C.

PATRASCANU a mai pus la cale evadarea deținuților din Caransebeș pentru ca autoritățile să-i poată împușca. FORIS a fost arestat în aprilie 1944. GH.DEJ a descoperit din închisoare că FORIS este în slujba Siguranței, unde este el? A fost proces? Cum putem condamna pe fasciștii care l-au suprimat pe THALMAN care personifica pe cel mai mare dușman al lor - Partidul Comunist, când noi, Partidul cinstei, Adevărului, suprimăm un comunist cinstit sau dacă e vinovat de ce nu a fost dus la judecată.

Dar încă o chestie din procesul PATRASCANU.

Acuzarea îl numește Scribul Burgheziei: cărțile lui au apărut în 1944-1945. Ulterior el a fost promovat membru în Biroul Politic. CHISINEVSCHI, RAUTU, ROLLER, GOLDBERGER și chiar DEJ, ANA, îi citează cărțile. După arestare, a fost descoperit ca scribul burgheziei? În 1948 la mitingul dela Giulești, tov.GH.DEJ a răspuns la o întrebare din sală că

PATRASCANU a fost promovat în Biroul Politic, fiindcă se plîngea că este subapreciat. Este destul aceasta? Evident că trebuie adăugat că avea dreptate, căci nu poate fi suficient ca cineva să se plîngă pentru a fi satisfăcut. Deci nu ştia că este agent imperialist. Dar în 1951, îl califică în faţa opiniei publice astfel. A aflat între timp. De ce a mai durat prevenţia încă 3 ani?

Serie pe frontispiciu "Critica şi Autocritica". În construirea Socialismului să fie atît de puţin spirit critic? Unde s-a mai pomenit anchete care să dureze 5-7 ani? ZILBER arestat în 1947, STEFANESCU, DOROSIAN, PATRASCANU în 1948 etc. Numai aceasta arată caracterul bolnav şi putred al procesului.

După arestarea lui STEFANESCU, BERMAN a fost trimis consilier economic la Londra. Deci, nici o bănuială în contra lui. A făcut cu soţia lui de cîteva ori naveta Bucureşti-Londra. Nu au rămas acolo, deşi ştiu amîndoi perfect engleza şi au relaţii în burghezia romînă emigrată în Apus. Răspuns: BERMAN a fost trimis la Londra ca să poată fi silit să declare că a luat contact cu Intelligence Service. Si BERMAN s-a întors fiindcă se ştia curat şi fiindcă apucase pe drumul comunismului cu toată hotărîrea.

Mai notăm informaţia importantă că verdictul nu s-a pronunţat în şedinţa în faţa tuturor acuzaţilor.

Noi vă cerem ca să simţiţi răspunderea pentru situaţia aceasta. Nu sînteţi memeluci. Sînteţi unul din conducătorii unui mare Partid. Să mobilizaţi spiritul critic !

C.C. trebuie să ceară dosarele de anchete ale procesului PATRASCANU, ale lui LEVENTE, ANDREI PATRASCU, V. LUCA, ANA PAUKER, TEOHARI GEORGESCU, MAURER etc. Să desemneze comisii pentru studiul lor, să stea de vorbă cu acuzaţii sau cu condamnaţii. Să audieze anchetatorii şi pe judecători, pe avocaţi.

În procesul PATRASCANU, să cheme pe PATRASCANU şi KOFIER, oameni care au afirmat nevinovăţia lor şi pe ZILBER şi BERMAN, principalii lui acuzatori. Noi presupunem că PATRASCANU n-a fost executat, cu toate că scria în Scînteia, ci păstrat într-o hermetică izolare. Poate ne înşelăm.

Gîndiţi-vă ce ar spune Marx şi Engels dacă ar vedea ce se face în numele măreţii lor învăţăături. Restabiliţi unitatea dintre teorie şi practică comunistă. Altfel sabotaţi lupta Uniunii Sovietice pentru micşorarea încordării între popoare, sabotaţi eforturile ce se fac prin Mişcarea Partizanilor Păcii iniţiată de I.V. STALIN, de a atrage elementele progresiste ale

si marei burghezii .
micii burghezii, la lupta pentru pace.

Noi, puțini la număr care am scris această scrisoare, sîntem comuniști, membri de Partid, sîntem puțini dar știm bine că acționăm ca acționari în numele a zeci de mii, a sute de mii membri de Partid, care își dau cu convingere adeziunea la curățirea practicii Partidului de Minciună, fățarnicie, crimă.

Intr-un partid în care funcționează în contrazicere cu toată învățătura marxistă, un aparat de înscenare de procese de transformare a comunistilor cinstiți, în trădători, socotim imprudent a ne da numele și rămînem anonimi. Vă declarăm însă că nu vom dezarma și dacă nu vom vedea măsuri practice, ~~imediate~~, ca oamenii luați de la muncă cinstită să fie predați familiilor lor, atunci vom da alarma pe alt plan.

Sperăm că nu veți socoti că măsura ce trebuie luată este să puneți Securitatea pe goană ca să găsească pe cei care au îndrăznit să vă deranjeze cu critica.

Cereți să se facă o evaluare a contului a 6 ani de anchetă în procesul PATRASCANU. Scump și nu face. Era nevoie de acest proces, pentru a acoperi călcarea învățăturii marxiste, prin executarea în primul cincinal a "măreței lucrări a Canalului Dunărea Marea Neagră!" Calculați, vă rugăm cîte milioane de zile de muncă vie și cîte milioane de zile de muncă trecută a înghițit această lucrare, calculați cîte locuințe se puteau face sau mai bine zis cîte întreprinderi **imediat** productive se puteau termina mai devreme, mărind brațul de pîrghie pentru construirea socialismului.

Ați cetit ceva autocritic, temeinic, sincer, adînc în această chestie? Nu sînt oare aceste greșeli la fel de mari ca cele ale tovarăsei ANA PAUKER în Agricultură? -

Pentru ca în viitor să nu mai existe tentația unor asemenea înscenări, propunem imunitatea membrilor C.C. și a miniștrilor.

Numai C.C.-ul poate ridica această imunitate respectiv Consiliul de Miniștri, iar respectivul acuzat se poate apăra.

În cursul anchetei, la fiecare 2 luni, 1-2 membri C.C. asistă la anchetă, declarîndu-și calitatea ca observator, dar pot lua cunoștință de cereri adresate de acuzat C.C.-ului. Orice verdict este apelabil la C.C. dacă e **pronunțat** contra unor membri C.C. care infirmă sau confirmă etc.

x

x

x

La transcriere, trebuie schimbată ordinea în câteva locuri și la . . . Trebuie stilizat mai bine. Să nu fie inexactități. Voiam să mai pun ca VIJOLI care a cunoscut secretele stabilizării, este ulterior acuzat pentru a lovi în LUCA.

Eventual de spus ceva de CALMANOVICI, om de o cinste exemplară, constructor al Socialismului.

-o-o-o-

STIMATE TOVARASE,

La sfârșitul secolului trecut, Franța burgheză progresistă, a dus o luptă pînă la urmă încununată de succes, contra Franței reacționare, care sprijinea clica care a înscenat procesul Dreyfuss.

În 1907, omenirea civilizată a luat poziție contra autocrației țariste care încercase un proces de omor ritual zidarului evreu BBILIS pentru a servi de pretext pentru un program.

În 1934, Partidele Comuniste din toată lumea și toți oamenii progresiști au privit cu mîndrie spre cunoscutul de elită DIMITROF, care l-a înfruntat pe GORING primul ministru prusac, în fața Curții Supreme de Justiție din Lipsa.

În 1917, piticul KERENSKI a pus la cale înscenarea unui proces lui LENIN, acuzîndu-l că e spion german. Folosea aparența creată de faptul istoric că WILHELM al II-lea, HINDERBURG și LUDENDORF au pus la dispoziția lui LENIN și a grupului de emigranți, un tren special, în timp ce 12 milioane de soldați ruși, luptau pe front contra milioanele de soldați germani și austro-maghiari.

La noi în țară, clasa muncitoare a privit cu mîndrie la reprezentanții ei care deveneau în fața justiției oligarhiei burgheze din acuzați, acuzatori. Burghezia progresistă din Apus sprijinea această luptă și trimetea avocați sau scriitori pentru a face anchete care usturau rău, oligarhia care se apăra cu toate puterile contra acelor "bucuroși ai umanității" cum îi numea în ironie.

În istoria luptei pentru libertate, va rămîne înscrisă glorios amintirea ținutei lui GHEORGHIU DEJ a lui CHIVU STOICA, ANA PAUKER și altor comuniști. Nicio dată în niciunul din procesele înscenate de burghezia reacționară, nu au fost călcate în picioare mai brutal, nu s-a manifestat un cinism, o fățărnicie mai crasă ca în

procesul înscenat lui PATRASCANU și celorlalți 10 acuzați. Am fost aruncați cu 600 ani înapoi, în vremea inchiziției.

PATRASCANU care a refuzat să se apere de acuzații infame, sprijinite pe minciuni conștient plătuite, pe documente falsificate, a strigat: "Tribunal Suprem Militar! Scuipe pe așa justiție, e o rușine". Niciodată nu a îndrăznit un acuzat să se manifeste așa și astfel disprețul pentru o asemenea denaturare a justiției. Unul din avocații procesului a spus că nu va uita niciodată strigătul lui PATRASCANU LUCRETIU, dar nici și njetul de satisfacție al judecătorilor care preferau să fie scuipați decât să audă pe PATRASCANU LUCRETIU, care putea să demaște cu argumente grozave înscenarea cusută cu ață albă, de o grosolanie de necrezut, pentru oamenii care au un pic de morală

Avocatul spunea că LUCRETIU PATRASCANU care a mai strigat "Viața este scurtă" a dovedit clar tuturor că în fața dușmanului de clasă ar fi mers la moarte și nu ar fi trădat clasa muncitoare.

Procesul a fost dus în cel mai mare secret. Nici un om liber. Drept public figurau funcționarii, în civil, ai Securității, nici un avocat angajat, numai cei din oficiu care și-au bătut joc de rolul lor. Au fost însă.. ai justiției, contribuind cu ceea ce li s-a ordonat, la realizarea înscenării. Nouă avocați au vorbit circa 40 minute. Acuzații au făcut 50 ani de prevenție, deci au un minut pentru fiecare an. Trebuie pusă într-o antologie a josuismului; apărarea Decanului pentru avocatul TOROSIAN. Nici un acuzat n-a stat de vorbă cu avocatul cu privire la dosarul anchetei care a rămas secret pentru acuzat.

Contactul de formă cu acuzatul, avocatul îl făcea în prezența a doi funcționari ai Securității. DIMITROF a avut luni de zile contact cu avocatul său fără martori.

Presa nu era reprezentată; nici măcar Scînteia. Cu atît mai mult nici presa apuseană. Era doar un proces de agentură imperialistă.

Un avocat remarcă că un judecător din Honolulu sau din țara Focului, n-ar fi cutezat să pronunțe nici o zi de condamnare pe baza unui asemenea dosar de

anchete și a unei asemenea desfășurări a procesului. Acuzaților care au încercat să se apere : comuniștii KOFIER și CALMANOVICI și agentul britanic STEFANESCU, n-au putut obține martorii ceruți, nu au avut nici un contact cu vreun membru al familiei și au fost împiedicați de Președinte să se apere. Nu le-a dat voie să pronunțe cuvântul Partid cu toate că în modul acesta ei a tratat pe acei pe care îi judeca, drept condamnați.

Situația tragică și comică a acuzării a ieșit la fiecare pas la iveală. Martorii acuzării care au fost ascultați au spus lucruri care nu puteau fi folosite ca dovezi împotriva acuzaților, dar nu aveau alți martori.

Impresie de comedie-bufă au făcut asupra avocaților pasagiile din acuzare, în care se arăta că tocmai când TOROSIAN vroia să fugă, a fost arestat. La fel și cu PATRASCANU și nevasta sa.

În atmosfera aceasta de abator, unde 11 vite umane au fost aduse la tăiere, din care 9 comuniști, au fost totuși un moment când s-au descrețit frunțile și sala a fost scuturată de câteva cascade de hohote de râs, și anume când actul de acuzare a vorbit de ședința prezidată de agentul britanic STEFANESCU în casă și cu oameni pe care nici nu-i cunoștea. STEFANESCU, bătrîn, abia ținîndu-se, a sărit cu spontaneitate și voiciume, strigînd că nici nu a fost vreodată în acea casă și cu acei oameni. ZILBER, autorul acestor invenții, se învîrtea pe scaunul lui, rîzînd în hohote, ca un copil care e mîndru că a făcut o poză.

Falsul și minciuna au domnit la proces, alături de teroare. Are nevoie Partidul Comunist de diversivni?

Burghezia le făcea împotriva dușmanilor ei.

Aici au fost făcute în numele comunismului, contra unor comuniști cinstiți, care au slujit decenii Partidul. Este evident că STEFANESCU și STIRCEA au fost folosiți pentru lichidarea politică a lui PATRASCANU și KOFIER și altor 7 comuniști de origină burgheză sau mic burgheză, intelectuali și nu comuniști, pentru a lovi în STEFANESCU și STIRCEA. STIRCEA a fost băgat în proces ca să spună că PATRASCANU a complotat pentru prelungirea domniei lui MIHAI, căci vroia să fie prim ministru cu MANIU în guvern.

Vă veți îngrozi cînd veți lua la cunoștință de

absurditățile cu care au putut încărea pe cei doi foști membri C.C.

PATRASCANU a mai pus la cale evadarea deținuților din Caransebeș, pentru ca autoritățile să-i poată împușca.

FORIS a fost arestat în aprilie 1944. GHEORGHIU DEJ a descoperit din închisoare că FORIS este în slujba Siguranței, unde este el? A fost proces? Cum putem condamna pe fasciștii care l-au suprimat pe THALMAN care personifica pe cel mai mare dușman al lor - Partidul Comunist - când noi, Partidul cinstei, Adevărului, suprimăm un comunist cinstit sau dacă e vinovat de ce nu a fost dus la judecată?

Dar încă o chestie din procesul PATRASCANU.

Acuzarea îl numește Scribul Burgheziei: cărțile lui au apărut în 1944-1945. Ulterior el a fost promovat membru în Biroul Politic. CHISINEVSCHI, RAUTU, ROLLER, GOLDBERGER și chiar DEJ, ANA, îi citează cărțile. După arestare, a fost descoperit ca scribul burgheziei? În 1948 la mitingul dela Giulești, tov. GHEORGHIU DEJ a răspuns la o întrebare din sală că PATRASCANU a fost promovat în Biroul Politic, fiindcă se plîngea că este subapreciat. Este destul aceasta? Evident că trebuie adăugat că avea dreptate, căci nu poate fi suficient ca cineva să se plîngă pentru a fi satisfăcut. Deci, nu știa că este agent imperialist. Dar în 1951, îl califică în fața opiniei publice astfel. A aflat între timp. De ce a mai durat prevenția încă 3 ani?

Serie pe frontispiciu "Critica și Autocritica". În construirea Socialismului să fie atît de puțin spirit critic? Unde s-a mai pomenit anchete care să dureze 5-7 ani? ZILBER arestat în 1947, STEFANESCU, TOROSIAN, PATRASCANU în 1948 etc. Numai aceasta arată caracterul bolnav și putred al procesului.

După arestarea lui STEFANESCU, BERMAN a fost trimis consilier economic la Londra. Deci, nici o bănuială în contra lui. A făcut cu soția lui de cîteva ori naveta București-Londra. Nu au rămas acolo, deși știu amîndoi perfect engleza și au relații în burghezia romînă emigrată în Apus. Răspuns: BERMAN a fost trimis la Londra ca să poată fi silit să declare că a luat contact cu Intelligence Service. Si BERMAN s-a întors fiindcă se știa curat și fiindcă

apucase pe drumul comunismului cu toată hotărîrea.

Mai notăm informația importantă că verdictul nu s-a pronunțat în ședința în fața tuturor acuzaților.

Noi vă cerem ca să simțiți răspunderea pentru situația aceasta. Nu sînteți mameluci. Sînteți unul din conducătorii unui mare Partid! Să mobilizați spiritul critic!

C.C. trebuie să ceară dosarele de anchete ale procesului PATRASCANU, ale lui LEVENTE, ANDREI PATRASCU, VASILE LUCA, ANA PAUKER, TECHARI GEORGESCU, MAURER etc. Să desemneze comisii pentru studiul lor, să stea de vorbă cu acuzații sau cu condamnații. Să audieze anchetatorii și pe judecători, pe avocați.

În procesul PATRASCANU să cheme pe PATRASCANU și KOFLER, oameni care au afirmat nevinovăția lor și pe ZILBER și BERMAN, principalii lui acuzatori. Noi presupunem că PATRASCANU n-a fost executat, cu toate că scria în Scînteia, ci păstrat într-o hermetică izolare. Poate ne înșelăm.

Gîndiți-vă ce ar spune MARX și ENGELS dacă ar vedea ce se face în numele măreței lor învățături! Restabiliți unitatea dintre teorie și practică comunistă. Altfel sabotați lupta Uniunii Sovietice pentru micșorarea încordării între popoare, sabotați eforturile ce se fac prin Mișcarea Partizienilor Păcii, inițiată de I.V.STALIN, de a atrage elementele progresiste ale micii burghezii și mării burghezii, la lupta pentru pace.

Noi, puțini la număr, care am scris această scrisoare, sîntem comuniști, membri de Partid, sîntem puțini dar știm bine că acționăm ca acționari în numele a zeci de mii, a sute de mii membri de Partid, care își dau cu convingere adeziunea la curățirea practicii Partidului de minciună, fătarnicie, crimă.

Intr-un partid în care funcționează în contradicție cu toată învățătura marxistă, un aparat de înscenare de procese, de transformare a comunistilor cinstiți în trădători, socotim imprudent a ne da numele și rămînem anonimi. Vă declarăm însă că nu vom dezarma și dacă nu vom vedea măsuri practice, imediate, ca oamenii luați dela muncă cinstită să fie predați familiilor lor, atunci vom da alarma pe alt plan.

Sperăm că nu veți socoti că măsura ce trebuie luată este să puneți Securitatea pe goană ca să găsească pe cei care au îndrăznit să vă deranjeze cu critica.

Cereți să se facă o evaluare a contului a 6 ani de anchetă în procesul PATRASCANU. Scump și nu face. Era nevoie de acest proces, pentru a acoperi călcarea învățăturii marxiste, prin executarea în primul cincinal a "măreței lucrări a Canalului Dunărea Marea Neagră!". Calculați, vă rugăm câte milioane de zile de muncă vie și câte milioane de zile de muncă trecută a înghițit această lucrare, calculați câte locuințe se puteau face sau mai bine zis câte întreprinderi imediat productive se puteau termina mai devreme, mărinind brațul de pîrghie pentru construirea socialismului.

Ați citit ceva autocritic, temeinic, sincer, adînc în această chestie? Nu sînt oare aceste greșeli la fel de mari ca cele ale tovarăsei ANA PAUKER în Agricultură?

Pentru ca în viitor să nu mai existe tentația unor asemenea înscenări, propunem imunitatea membrilor C.C. și a miniștrilor.

Numai C.C. -ul poate ridica această imunitate respectiv Consiliul de Miniștri, iar respectivul acuzat se poate apăra.

În cursul anchetei, la fiecare 2 luni, 1-2 membri C.C. asistă la anchetă, declarîndu-și calitatea ca observator, dar pot lua cunoștință de cereri adresate de acuzat C.C.-ului. Orice verdict este apelabil la C.C. dacă e pronunțat contra unor membri C.C. care infirmă sau confirmă etc.

La transcriere, trebuie schimbată ordinea în cîteva locuri și la .. trebuie stilizat bine. Să nu fie inexactități. Voiam să mai pun că VIJOLI care a cunoscut secretele stabilizării, este ulterior acuzat pentru a lovi în LUCA.

Eventual de spus ceva de CALMANOVICI, om de o cinste exemplară, constructor al Socialismului.

STIMATE TOVARASE,

La sfârșitul secolului trecut, Franța burgheză progresistă, a dus o luptă pînă la urmă încununată de succes, contra Franței reacționare care sprijinea clica care a înscenat procesul Dreyfuss. În 1907 omenirea civilizată a luat poziție contra autocrației țariste care încercase un proces de omor ritual zidarului evreu BEILIS pentru a servi de pretext pentru un progrom.

În 1934, Partidele Comuniste din toată lumea și toți oamenii progresiști au privit cu mîndrie spre cunoscutul de elită DIMITROF, care l-a înfruntat pe GORING, primul ministru prusac, în fața Curtii Supreme de Justiție din Lipsca.

În 1917, piticul KERENSKI a pus la cale înscenarea unui proces lui LENIN, acuzîndu-l că e spion german. Folosea aparența creată de faptul istoric că WILHELM AL II-lea HINDENBURG și LUDENDORF au pus la dispoziția lui LENIN și a grupului de emigranți, un tren special în timp ce 12 milioane de soldați ruși, luptau pe front contra milioaneilor de soldați germani și austro-maghiari.

La noi în țară, clasa muncitoare a privit cu mîndrie la reprezentanții ei care deveneau în fața justiției oligarhiei burgheze din acuzat, acuzatori. Burghezia progresistă din Apus sprijinea această luptă și trimitea avocați sau scriitori pentru a face anchete care usturau rău, oligarhia care se apăra cu toate puterile contra acelor "Bucuroși ai Umanității" cum îi numea în ironie.

În istoria luptei pentru libertate, va rămîne înscrisă glorios amintirea ținutei lui GHEORGHIU DEJ, a lui CHIVU STOICA, ANA PAUKER și altor comuniști. Niciodată în niciunul din procesele înscenate de burghezia reacționară, nu au fost călcate în picioare mai brutal, nu s-a manifestat un cinism, o fățarnicie mai crasă ca în procesul înscenat lui PATRASCANU și celorlalți lo acuzați. Am fost aruncați cu 60 ani înapoi, în vremea Inchiziției.

PATRASCANU care a refuzat să se apere de acuzații infame, sprijinite pe minciuni conștient plătuite, pe documente falsificate, a strigat: "Tribunal Suprem Militar! Scuipe pe așa justiție, e o rușine" Niciodată nu a îndrăznit un euzat să se manifeste așa și astfel disprețul

pentru o asemenea denaturare a justiției . Unul din avocații procesului a spus că nu va uita niciodată strigătul lui PATRASCANU LUCRETIU, dar nici rînjetul de ~~s~~satisfacție al judecătorilor care preferau să fie scuipați decît să audă pe PATRASCANU LUCRETIU, care putea să demaște cu argumente grozave înscenarea cusută cu ață albă, de o grosolanie de necrezut, pentru oamenii care au un pic de morală.

Avocatul spunea că LUCRETIU PATRASCANU care a mai strigat : "Viața este scurtă" a dovedit clar tuturor că în fața dușmanului de clasă ar fi mers la moarte și nu ar fi trădat clasa muncitoare.

Procesul a fost dus în cel mai mare secret. Nici un om liber. Drept public figurau funcționarii în civil ai Securității, nici un avocat angajat, numai cei din oficiu care și-au bătut joc de rolul lor. Au fost însă.. ai justiției, contribuind cu ceea ce li s-a ordonat la realizarea înscenării. 9 avocați au vorbit circa 40 minute. Acuzații au făcut 50 ani de prevenție, deci am un minut pentru fiecare an. Trebuie pusă într-o antologie a jesusismului; apărarea Decanului pentru avocatul TOROSIAN. Nici un acuzat n-astat de vorbă cu avocatul cu privire la dosarul anchetei care a rămas secret pentru acuzat.

Controlul de formă cu acuzatul, avocatul îl făcea în prezența a 2 funcționari ai Securității. DIMITROF a avut luni de zile contact cu avocatul sau fără martori.

Presa nu era reprezentată nici măcar Scînteia. Cu atît mai mult nici presa apuseană. Era doar un proces de agentură imperialistă.

Un avocat remarca că un judecător din Honolulu sau din țara Focului, n-ar fi cutezat să pronunțe nici o zi de condamnare pe baza unui asemenea dosar de anchete și a unei asemenea desfășurări a procesului. Acuzaților care au încercat să se apere : comuniștii KOFIER și CALMANOVICI și agentul britanic STEFANESCU, n-au putut obține martorii ceruți, nu au avut nici un contact cu vreun membru al familiei și au fost împiedicați de Președinte să se apere. Nu le-a dat voie să pronunțe cuvîntul "Partid" cu toate că în modul acesta el a tratat pe acei pe care îi judeca, drept condamnați.

Situația tragică și comică a acuzării a ieșit la fiecare pas la iveală. Martorii acuzării care au fost ascultați au spus lucruri care nu puteau fi folosite ca dovezi împotriva acuzaților, dar nu aveau alți martori.

Impresie de comedie-bufă au făcut asupra avocaților pasagiile din acuzare, în care se arăta că tocmai când TOROSIAN vroia să fugă a fost arestat. La fel și cu PATRASCANU și nevasta sa. În atmosfera aceasta de abator, unde 11 vite umane au fost aduse la tăiere, din care 9 comuniști, au fost totuși un moment când s-au descrețit frunțile și sala a fost scuturată de câteva cascade de hohote de râs. Și anume când actul de acuzare a vorbit de ședința prezidată de agentul britanic STEFANESCU în casă și cu oameni pe care nici nu-i cunoștea.. STEFANESCU, bătrîn, abia ținîndu-se, a sărit cu spontaneitate și voiciune, strigînd că nici nu a fost vreodată în aceea casă și cu acei oameni. ZILBER, autorul acestor invenții se învîrtea pe scaunul lui, rîzînd în hohote, ca un copil care e mîndru că a făcut o poznă.

Falsul și minciuna au domnit la proces alături de teroare. Arenevoie Partidul Comunist de diversiuni?

Burghezia le făcea împotriva dușmanilor ei. Aici au fost făcute în numele comunismului, contra unor comuniști cinstiți care nu slujit decemii Partidul. Este evident că STEFANESCU și STIRCEA au fost folosiți pentru lichidarea politică a lui PATRASCANU și KOFLER și altor 7 comuniști de origină burgheză sau mic burgheză, intelectuali și nu comuniști, pentru a lovi în STEFANESCU și STIRCEA. STIRCEA a fost băgat în proces ca să spună că PATRASCANU a complotat pentru prelungirea domniei lui MIHAI, căci vroia să fie prim ministru cu MANIU în guvern.

Vă veți îngrozi când veți lua la cunoștință de absurditățile cu care au putut încărcă pe cei 2 foști membri C.C.

PATRASCANU a mai pus la cale evadarea deținuților din Caransebeș pentru ca autoritățile să-i poată împușca. FORIS a fost arestat în aprilie 1944. GH.DEJ a descoperit din închisoare că FORIS este în slujba Siguranței, unde este el? A fost proces? Cum putem condamna pe fasciștii care l-au suprimat pe THALMAN care personifica pe cel mai mare dușman al lor - Partidul Comunist, când noi, Partidul cinstei, Adevărului, suprimăm un comunist cinstit sau dacă e vinovat de ce nu a fost dus la judecată.

Dar încă o chestie din procesul PATRASCANU.

Acuzarea îl numește Scribul Burgheziei: cărțile lui au apărut în 1944-1945. Ulterior el a fost promovat membru în Biroul Politic. CHISINEVSCHI, RAUTU, ROLLER, GOLDBERGER și chiar DEJ, ANA, îi citează cărțile. După arestare, a fost descoperit ca scribul burgheziei? În 1948 la mitingul dela Giulești, tov.GH.DEJ a răspuns la o întrebare din sală că

PATRASCANU a fost promovat în Biroul Politic, fiindcă se plîngea că este subapreciat. Este destul aceasta ? Evident că trebuie adăugat că avea dreptate, căci nu poate fi suficient ca cineva să se plîngă pentru a fi satisfăcut. Deci nu ştia că este agent imperialist. Dar în 1951, îl califică în faţa opiniei publice astfel. A aflat între timp. De ce a mai durat prevenţia încă 3 ani?

Serie pe frontispiciu "Critica şi Autocritica". În construirea Socialismului să fie atît de puţin spirit critic? Unde s-a mai pomenit anchete care să dureze 5-7 ani? ZILBER arestat în 1947, STEFANESCU, DOROSIAN, PATRASCANU în 1948 etc. Numai aceasta arată caracterul bolnav şi putred al procesului.

După arestarea lui STEFANESCU, BERMAN a fost trimis consilier economic la Londra. Deci, nici o bănuială în contra lui. A făcut cu soţia lui de cîteva ori naveta Bucureşti-Londra. Nu au rămas acolo, deşi ştiu amîndoi perfect engleza şi au relaţii în burghezia romînă emigrată în Apus. Răspuns: BERMAN a fost trimis la Londra ca să poată fi silit să declare că a luat contact cu Intelligence Service. Si BERMAN s-a întors fiindcă se ştia curat, şi fiindcă apucase pe drumul comunismului cu toată hotărîrea.

Mai notăm informaţia importantă că verdictul nu s-a pronunţat în şedinţa în faţa tuturor acuzaţilor.

Noi vă cerem ca să simţiţi răspunderea pentru situaţia aceasta. Nu sînteţi mameluci. Sînteţi unul din conducătorii unui mare Partid. Să mobilizaţi spiritul critic !

C.C. trebuie să ceară dosarele de anchete ale procesului PATRASCANU, ale lui LEVENTE, ANDREI PATRASCU, V. LUCA, ANA PAUKER, TEOHARI GEORGESCU, MAURER etc. Să desemneze comisii pentru studiul lor, să stea de vorbă cu acuzaţii sau cu condamnaţii. Să audieze anchetatorii şi pe judecători, pe avocaţi.

În procesul PATRASCANU, să cheme pe PATRASCANU şi KOFIER, oameni care au afirmat nevinovăţia lor şi pe ZILBER şi BERMAN, principalii lui acuzaatori. Noi presupunem că PATRASCANU n-a fost executat, cu toate că scria în Scînteia, ci păstrat într-o hermetică izolare. Poate ne înşelăm.

Gîndiţi-vă ce ar spune Marx şi Engels dacă ar vedea ce se face în numele măreţii lor învăţături. Restabiliţi unitatea dintre teorie şi practică comunistă. Altfel sabotaţi lupta Uniunii Sovietice pentru micşorarea încordării între popoare, sabotaţi eforturile ce se fac prin Mişcarea Partizanilor Păcii iniţiată de I.V. STALIN, de a atrage elementele progresiste ale

micii burghezii, ^{și marelui burghezii} la lupta pentru pace.

Noi, puțini la număr care am scris această scrisoare, sîntem comuniști, membri de Partid, sîntem puțini dar știm bine că acționăm ca acționari în numele a zeci de mii, a sute de mii membri de Partid, care își dau cu convingere adeziunea la curățirea practicii Partidului de Minciună, fățărnicie, crimă.

Intr-un partid în care funcționează în contradicție cu toată învățătura marxistă, un aparat de înscenare de procese de transformare a comunistilor cinstiți, în trădători, socotim imprudent a ne da numele și rămînem anonimi. Vă declarăm însă că nu vom dezarma și dacă nu vom vedea măsuri practice, imediate, ca oamenii luați de la muncă cinstită să fie predați familiilor lor, atunci vom da alarma pe alt plan.

Sperăm că nu veți socoti că măsura ce trebuie luată este să puneți Securitatea pe goană ca să găsească pe cei care au îndrăznit să vă deranjeze cu critica.

Cereți să se facă o evaluare a contului a 6 ani de anchetă în procesul PATRASCANU. Scump și nu face. Era nevoie de acest proces, pentru a acoperi călcarea învățăturii marxiste, prin executarea în primul cincinal a "măreței lucrări a Canalului Dunărea Marea Neagră!" Calculați, vă rugăm cîte milioane de zile de muncă vie și cîte milioane de zile de muncă trecută a înghițit această lucrare, calculați cîte locuințe se puteau face sau mai bine zis cîte întreprinderi imediat productive se puteau termina mai devreme, mărind brațul de pîrghie pentru construirea socialismului

Ați cetit ceva autocritic, temeinic, sincer, adînc în această chestie? Nu sînt oare aceste greșeli la fel de mari ca cele ale tovarăsei ANA PAUKER în Agricultură?

Pentru ca în viitor să nu mai existe tentația unor asemenea înscenări, propunem imunitatea membrilor C.C. și a miniștrilor

Numai C.C.-ul poate ridica această imunitate respectiv Consiliul de Miniștri, iar respectivul acuzat se poate apăra.

În cursul anchetei, la fiecare 2 luni, 1-2 membri C.C. asistă la anchetă, declarîndu-și calitatea ca observator, dar pot lua cunoștință de cereri adresate de acuzat C.C.-ului. Orice verdict este apelabil la C.C. dacă e pronunțat contra unor membri C.C. care infirmă sau confirmă etc.

X

X

X

La transcriere, trebuie schimbată ordinea în câteva locuri și la . . . Trebuie stilizat mai bine. Să nu fie inexactități. Voiam să mai pun ca VIJOLI care a cunoscut secretele stabilizării, este ulterior acuzat pentru a lovi în LUCA.

Eventual de spus ceva de CALMANOVICI, om de o cinste exemplară, constructor al Socialismului.

-o-o-o-

Tov. HARTHSTEIN EMIL, Bd. Dacia 54
în lipsa lui CUTA o chemi la Lena.

Dragă GUZU (ing. HARTSTEIN) sau în lipsă la CUTA.

Să-ți fac o introducere ? Să-ți vorbesc
despre prietenia noastră ? Să amintesc convorbirea din par-
cul Ioanid când spuneam că nici DEJ nu m-ar putea face să
semnez o minciună ? Intre timp am semnat sute de crime
"comise" de mine în complicitate cu PATRASCANU, KOFIER
și STEFANESCU. Cine a putut bănuși, că unui om cinstit care
a servit Partidul, așa cum l-am servit, i s-a pregătit un
astfel de deznodământ. Vremuri mari, oameni mici.

Îți cer o mobilizare serioasă, multă atenție,
treaba nu e grea, nici periculoasă, dacă ești cu mintea
ageră și gîndești mult și bine.

1) Descifrezi și transcri la mașină biletul.

Stimate Tovarășe, sau eventual te duci cu el
la CUTA care îl citește și împreună cu tine îl definiti-
vează. A se consulta pentru date: Enciclopedia BROCKHAUS,
Ind. Lexicon (Berlis), Enciclopedia Sovietică sau KNAER.

Pentru incendiul Reichstagului, e bine CUTA
să gîndească o zi, două la problemă.

Scrisoarea este gîndită ca trimisă de un
om liber, membru de Partid în legătură cu încă cîțiva.
Deci nu știu nimic din lucrurile pe care nu le-au aflat din
presă. Dela un avocat din cei care au fost la proces, dela
martori. Din cunoașterea directă a oamenilor din proces.

Este adresată fiecărui membru al C.C., indivi-
dual, pe adresa lui de acasă, a locului de muncă sau la C.C.

Pentru acestea, trebuie plicuri variate și
adrese scrise variat. COCA fără să știe despre ce este vorba
poate să ajute la procurarea numelor membrilor C.C. sau
BILU. Eventual îi spuneți. Socot necesar ca voi să nu aveți
nimic cu această chestie din punct de vedere tehnic. HART-
STEIN cu ASPASIA s-o facă. Căci se poate să se vină la voi
pentru a sonda dacă știți ceva despre aceasta. EGOR și
RICA pot furniza numele membrilor C.C. .Lui DEJ și PIRVU-
LESCU nu se trimite, lui BODNARAS cu o zi întîrziere (acasă
Bd. Jdanov), lui SORIN TOMA la Scînteia, SALAJAN șeful
M.St. Major la Ministerul Apărării Naționale.

./.

Dacă nu puteți avea adresele membrilor C.C., trimiteți la miniștrii grei, după cartea de telefon, punând înăuntru o notiță : Rugăm după lectură a preda tovarășului membru C.C. de care depinde Ministerul Dvs.

A se trimite și la Biroul Informativ al Partidelor Muncitorești și Comuniste, luați adresa din "Pentru Pace Trainică".

Eu cred că acest demers dacă ajunge la un număr cât mai mare de membri ai C.C., va duce la ușurarea situației mele. Dela Văcărești, am fost expediat la 21-22 februarie cu lanțuri și cătușe la picioare și trambalat la Galați, Brăila, iar București (M.A.I.) apoi dus într-o casă particulară la 1 1/2 ore cu mașina de București, unde pare că sînt în mîna C.C.-ului și ținut în totală trîndăvie.

Imi merge prost cu stomacul, mă dor picioarele. Mi-ar trebui alte cantonări (?)

Nu știu ce vor să facă cu mine. Am cerut hîrtie, 3 file, pentru o petiție. Mi s-a refuzat. Idem cărți. Pedepsit cu înrăutățirea alimentării

Rog totală discreție
Pericol mortal!

x

x

x

DRAGA ASPASIA SI HARTSTEIN,

Stiu că ești deșteaptă și curajoasă. Ești însă ~~am~~ increzută. Ceea ce îți cer reclamă foarte mare atenție, căci prostii sau greșeli aduc mari nenorociri.

Dar dacă gîndești totul bine și de multe ori la toate aspectele chestiunii și înțelegi totul bine, nu e nici un pericol (Discreție !). Plicul alăturat trebuie să ajungă la Ing. HARTSTEIN EMIL, Bul. Dacia No. 54, controlează în carte. Te duci la el seara pe la ora 21 sau la amiază pe la 15 1/2. Ii spui că este dela DIDI. Să citești ce ți scriu lui. Scrisoarea paginată 1-lo trebuie bătută la mașină în 30-40 sau 50 exemplare, deoarece nu trebuie să se poată constata cine a scris-o. Si mașinile pot fi identificate după anumite defecte caracteristice pe care le au.

Propun ca scrisorile să fie scrise cu litere majuscule și peste ele de trecut /cu penița cu cerneală, căci astfel dispar semnele caracteristice. Tov. HARTSTEIN va hotărî asupra acestui lucru. El va descifra scrisoarea și îi va da forma definitivă, după care o vei scrie în numărul necesar, pe hîrtie albă subțire, dar bună. Nu folosiți nici un material caracteristic dela voi de acasă sau dela institut. Plicurile să fie de mai multe feluri așa ca să fie cîte două, trei plicuri de un fel. Variaza ca mărime, culoare și calitate. Scopul este ca acele plicuri care vor veni la Comitetul Central, să nu se vadă pe dinafară că sunt trimise din acelaș loc. Adresele pe plicuri trebuesc scrise cu penițe diferite, cu cerneluri diferite, cu creion colorat, cu litere majuscule sau mai bine bătute la mașină, căci adresele cred că nu ar da posibilitatea identificării mașinii.

Gîndiți data expedierii : între 10-15 mai dacă nu primiți altă dispoziție telefonică. Le aruncați seara pe la orele 21-24 în 2-3 cutii distanțate între ele. Scrisoarea aceasta o arăți și lui tov. HARTSTEIN. Dacă el nu-i în București sau nu poate sau nu vrea să se ocupe, atundi te duci la CUTA (sora mea) sau o cheamă LENA la dînsa.

Cu drag

Emil

Sarcina pe care o împliniți este istorică. Veți bine merita dela omenire. Dacă lucrați cu cap, veți reuși. Mai ca următorul. De tradus în limba germană scrisoarea către membrii C.C. ca să fie trimisă în cazul când în decurs de 2-3 luni nu se vede nici o urmare practică, lui GEORG BRANTNI, conducătorul P.S.D. suedez și celui norvegian și celui finlandez, ca ei să ia contact cu secretarii generali respectivi ai partidelor comuniste și să facă un demers către C.C. P.M.R. și către Biroul Informativ al P.M. și Comuniste. Telefoanele nu sînt controlate. Telefonezi la legăție și ceri numele unui funcționar al legăției pentru a-l indica ca expeditor astfel ca adresa retur să fie aceea a legăției.

S-ar putea aranja și altfel, ca chiar funcționarul respectiv să primească scrisoarea și în raza ta de vedere să expedieze scrisoarea și să-ți arate apoi recipisa. Compuneți cu cap scrisoarea aceasta. Țările acestea au un stadiu înaintat de cultură și civilizație. La scrisoarea către C.C. mai adăugați ca să se dea imediat și pachete pentru toți deținuții politici.

COCA să știe că pentru legătura cu IRMA îi poate fi de folos: SYLVIA, prin poziția ei geografică, ROZICA și HUGO, ROZICA lui MAX EGAR, CORINA și GUSTI prin MANTU, cu mare atenție HARTSTEIN. Deasemenea, îi scrii sau îi comunică CUTA unde sunt, dar îi spune că toate acestea le-a aflat printr-o comunicare telefonică care i s-a făcut. Peste 3-4 luni, adică în septembrie, ceri anonim Cocăi să-ți dea volumul rusesc ilustrat de Pușkin și încă un album frumos sovietic Leningrad sau Moscova. Ii spui că un necunoscut va veni să le ia. Le dai ASPASIEI și îi spui să le ducă la locul de unde a luat scrisoarea și să le dea aceleași tovarășe pentru acela care i-a dat scrisoarea. Este un cadou pentru un omunist cinstit care a înțeles tragedia mea îngrozitoare.

Cînd crezi potrivit, transmite soției tale salutări și amintire dragă și fiului tău. Poate mai reușim să ne vedem. Situația internațională este de așa natură că dacă acționați inteligent, poate să aibe succes. Trebuie să gîndiți mult. Dacă CUTA este de acord, poci vorbi cu DOJEANU. Are idei interesante dar de multe ori negative. Trebuie întrebuintat cu precauțiune.

Cu asta termin, te îmbrățișez cu dor și drag.

Transmiți anonim prin plic aruncat în cutie sau telefon anonim lui GAD și COCAI dragostea mea adâncă și dorul meu nețărmurit.

Al tău Didi.

Domnului

Georg BRANTNY (are cred vreo 80 ani) (caută în Lexicon) Pe plic scrie că în lipsa lui, președintelui Partidului Social Democrat. Acuma însă mai trăește.

Noi ne adresăm Dvs. ca conducătorul unui Partid care în țara Dvs. are mari merite în slujba progresului, în ridicarea nivelului de trai al masselor muncitoare.

Cunoaștem că țara Dvs. dispune de un nivel cultural ridicat și civilizat, o excepțională asistență socială și nu cunoaște șomaj.

Noi sîntem convinși că Dvs. respectați concepțiile marxiste cinstite și că sînteți fericit dacă puteți sluji progresul. Noi sîntem un mic grup de comuniști romîni și sîntem împotriva acelor conducători comuniști care din practică comit banditisme și sînt fățarnici, acei care vorbesc de dreptate și cinste și înfig cuțitul în spatele tovarășilor lor. Noi avem încredere în Dvs. și sîntem siguri că nu veți folosi această scrisoare dontrar dorințelor noastre.

Rugăm luați legătura cu Secretarul General al Partidului Comunist din țara Dvs. să-i arătați scrisoarea și cu el împreună, semnat de amîndoi, să cereți ca ancheta cerută să nu fie executată și ca victimele nevinovate să fie puse în libertate. Cereți să fiți informați despre desfășurarea anchetei și cereți copii de pe declarațiile arestaților. Ar trebui creată siguranța contra falsificărilor care ocupă un loc de cinste în această practică.

Arătați că în cazul dacă demersul Dvs. va fi nesocotit, vă luați dreptul de a publica scrisoarea în scopul descoperirii adevărului și veți apela la proletariatul internațional. Cereți prin Ambasada Dvs. din București informații despre numele arătate în scrisoare.

Scrisoarea Dvs. o veți trimite către Secretarul General P.C.R. și către Biroul Informativ al Partidelor Comuniste și Muncitorești București.

Cereți să vi se trimită o listă nominală despre

toți arestații arătați în proces, și dacă mai sînt în viață, ca nu cumva unii încăpățînați să fi e excluși din viață.

Cereți ca imediat să se stabilească legături cu familiile care de ani de zile nu cunosc nimic unii de alții.

Comunicați Ambasadei că sînteți dispus să vă expuneți în această chestiune. Dvs. sînteți un om într-o vîrstă înaintată. Veți încorona viața Dvs. cu o misiune istorică mondială. Amintiți-vă de lupta lui ZOLA pentru DREYFUSS. Noi sîntem comuniști. Noi sîntem convinși că orînduirea comunistă este mai bună pentru fericirea oamenilor, însă pentru asta nu e nevoie de minciuni și fătărnicie.

Sperăm că în numele nostru, vă vom putea mulțumi. Vă dorim succes deplin.

Al Dvs. GEORGESCU

(sau din însărcinarea lui GEORGESCU).

Scrisoare către Legatie.

Ne luăm permisiunea să apelăm la Dvs. ca să bine-
voiți a transmite D-lui ..(probabil lui BRANTNY) n.tr. ,
scrisoarea alăturată.

Vă rugăm să scuzați călcarea regulilor de politețe
că am remis scrisoarea închisă. Vă rugăm să fiți siguri că
este în serviciul unei cauze a progresului.

Vă rugăm ca să dați dispoziție telefonistei Dvs.
cu cine să-mi dea legătura când voi telefona sub numele cu
care semnez. Voi folosi primul prilej care mi se va ivi, spre
a vă mulțumi personal.

x

x

x

Plicul către legatie îl sigilezi cu stampila...
care să calce pe plic și pe o foiță albă lipită bine. Înă-
untrul acestui plic este c el adresat lui G.Br. care este
bine lipit și scrisoarea către Legatie separată.

Totul este pus în plicul pe care se scrie adresa
Legatiei și ca expeditor pe acel functionar al Legatiei cu
adresa Legatiei, care este deci și ca destinatar și ca retur.

Scrisorile în limba germană trebuie și ele scrise,
în afară de cazul când puteți fi siguri că nu se deschide de
o cenzură. Dacă vă veți informa bine și veți gândi, poate veți
găsi soluții mult mai bune.

La legatie, vorbiți la început cu secretarul. Ii
spui rugămintea, către cine este scrisoarea etc. Ei probabil
se tem să nu fie o cursă a Securității. Trebuie să rogi ca să
te asculte. Dacă totuși nu vrea, atunci vei scrie o scrisoare
și-i vei arăta despre ce este vorba, apoi "GEORGESCU" vă va
telefona. CUTA să știe c ă qi primit în plic materialul. Tele-
fonezi la ROPP că H.ST. este la Aiud. Să telefoneze la Lega-
ția Britanică. De ce nu au dat lui un avocat. Să se intereseze
de el.

De adăugat la scrisoarea către B.BRANTNY : Cu adîncă
rușine trebuie să constatăm că nu ne-am gândit să ne adresăm
Dvs. cînd TITEL PETRESCU și alți conducători social democrați
au fost arestați și nu s-a auzit despre vre-un proces în le-
gătură cu el.

Si acum, cînd noi comuniștii cu o activitate

./.

revoluționară de 20-30 ani , dela o zi la alta sîntem excluși din viața politică, ca PATRASCANU (acest cuvînt este șters în text) ANA PAUKER, VASILE LUCA, KOFER R., TEOHARI GEORGESCU. Intelectuali ca ZILBER, TOROSIAN, LENA CONSTANTE, LEVENTE, HARY BRAUNER, muncitori ca ANDREI PATRASCU, cetățeni bogați care în timpul ilegalității în mod voluntar au pus la dispoziția Partidului punga lor cu bani cum e C. și B.

Numai acum am ajuns la concluzia că conducătorii comuniști în mod brutal, calcă cu picioarele lor, memoria revoluției franceze. Bineînțeles că Dvs. puteți să vă informați despre toate acestea.

Vă rugăm cît de curînd să ne înștiințați prin intermediul Legației despre poziția Dvs. în această chestiune, dacă v-ați adresat către C.C. român și dacă secretarul general al Partidului Comunist Suedez a fost de acord să semneze scrisoarea.

În cazul cînd el refuză să semneze (adică secretarul General al Partidului Comunist suedez), atunci lăsăm la aprecierea Dvs. să decideți dacă veți trimite singur o scrisoare sau veți da imediat publicității scrisoarea noastră.

Noi propunem mai bine prima soluție și considerăm că este în interesul mișcării muncitorești să creiăm posibilitatea C.C. să facă singur masa curată. Noi din cînd în cînd, vom întreba telefonic Legația.

Ne permitem a vă recomanda lectura romanului sovietic TEHERAN, și anume descrierea unui proces înscenat împotriva comuniștilor, pentru a putea face comparație.

X

X

X

Chibzuiți la următoarele cînd cereți numele unui funcționar al Legației (om de serviciu) care locuiește la Legație, ca să scrieți pe adresa lui; se poate cere și numele altui funcționar al Legației care locuiește în oraș și a indica astfel adresa acestuia ca expeditor. Astfel, se poate da scrisoarea recomandat căci cred că nu se cere legitimație - cînd dai o scrisoare recomandată.

CUTA să spună aci soluția și COCAI. Aceiași adresă de expeditor poate fi folosită pentru toate cele trei scrisori.

Stabilește lista avocaților din procesul P.L. LUCA. Eu știu pe BALACEANU, DOBROVICI, BARBU LOHMAN , VINESCU, MARGO, Citește romanul TEHERAN. Spune și CUTEI.

s/.

PERSONAL, Rupe:

Dragă ASPASIA sînt sigur că nici un moment nu ai crezut că eu sînt un ticălos, că am fost agent britanic, dușman al Partidului. Am fost silit să spun minciuni contra lui KOTLER, căci astfel voi fi liber, și am fost înșelat. Nu știu dacă voi mai avea fericirea s-o mai văd pe COCA, pe GAD și pe toți oamenii care îmi erau dragi. Si d-ta ești printre aceștia. Te rog cumpără cartea Nuvele de M. GORKI, tipărită în 1951. Ultima nuvelă din carte, are titlul "VARA". In amintirea mea, trăești ca VARVARA din acea nuvelă, citește-o. Si dacă voi mai avea bucuria să te mai văd, îmi vei spune dacă ești de acord.

EMIL

Nu ceți pe drum. Deschizi plicul acasă cînd ești singură și ai timp.

Salutări lui TOMA, cînd îi vei vorbi de mine peste 1/2 an și lui ZINA.

Proces-Verbal de interogator

Invinuit (Martor)

ILIESCU S. MARCEL

născut în Ploști la 24 Ianuarie 1897 fiul lui Solomon și

(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

Rogă pe ultimul domiciliu în Slatina Mare Str. Rev. Pădurești nr. 28

3 Februarie

1955

Localitatea

Ploști

Interogatoriul a început la ora 18 și 30 min.

„ s'a terminat la ora și min.

Intrebare: În interogatoriul anterior dumneavoastră ați arătat

că detinutul Calușanovici le-a rugat să-i opui fiicei lui să se ducă și să aducă la cunoștința legatilor englezi și americani capul său.

Să arătați dacă det. Calușanovici și-a spus ce se știe avea acest lucru?

Răspuns Detinutul Calușanovici mi-a spus că fiica sa ginerele lui să se ducă la legatia engleză și americană, în special la cea engleză și să aducă la cunoștință capul său, deoarece pentru ei (englezi și americani) nu încheie.

La întrebarea mea dacă crede că este posibil acest lucru Calușanovici mi-a răspuns că el personal are cunoștință la legatia engleză.

Intrebare Dacă det. Calușanovici și-a indicat că persoane cunoscute el personal sau fiica sa sau ginerele său la legatia engleză sau americană?

Răspuns Detinutul Calușanovici mi-a spus că cunoscute el personal unele persoane din legatia engleză și este cunoscut acolo însă nu mi-a

Semnătura,

Iliescu

Urmare: indicat aici un nume. la întrebarea mea
ca general sau fara sa se ajunga la aceste legati, det. Caluianovici
mi-a raspuns: "nu stii ei sa se descurce".

Mentionez ca depar generalul sau - pe care-l unul cunoaste
personal - mi-a spus ca are functie mare in partid.

Intrebare Detinutul Caluianovici ti-a mai vorbit si de alte legati
afara de cea engleza si americana?

Raspuns Nu, mi-a vorbit numai de legatia engleza si americana.

Intrebare Sustii in mod precis ca numai de legatia engleza si
americana ti-a vorbit detinutul Caluianovici?

Raspuns Da. Vreau sa mai adaug ca detinutul Caluianovici
mi-a mai spus ca si-a dat toate avera partidului si
ca daca stia unde ajunge (adica in prizonier) mai bine pleca si el din tara
cum au plecat si altii cari avea partidul. El mi-a
afirmat ca a avut pașaporturi in statul Israel pe care
i le-a dat soarelui sau care se afla acolo.

Intrebare Cand si in ce imprejurari ai cunoscut-o pe Maria
Löwenstein?

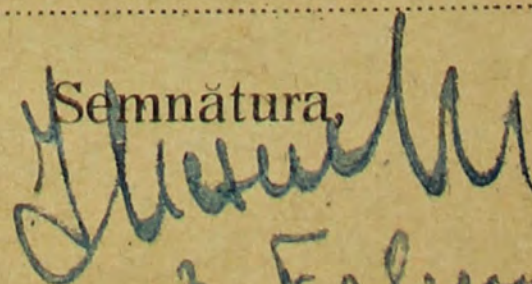
Raspuns Am cunoscut-o din ploesti din copilarie, sotul sau avand
fabrica de papier "Aurora" unde si eu am fost functionar
in anul 1928. Stiu ca pana in 1941 a fost in Ploesti
unde am ramas-o in tot acest timp. Mentionez ca in
cunoasterea politica a facut Maria Löwenstein.

Intrebare Daci det. Caluianovici ti-a vorbit de legatia franceza?

Raspuns Nu, mi-a vorbit.

Acasta imi este declaratie pe care o scriu dupa ce am
citit-o curand pe curand si am constatat ca corespunde
entru totul cu cele declarate de mine.

Semnatura,



2 Februarie 1955.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ILIESCU S. MARCEL

născut în 1897 24 Ianuarie în Ploesti fiul lui Solomon
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
și al Regei, cu ultimul domiciliu în Satul clăre, Str. Rev. Petțofi 28

3 Februarie 1955

Orașul Ploesti

Interogatoriul a început la ora 15³⁰ și min.

s'a terminat " " 18 " "

Intrebare: Putrebone: Pentru ce ai fost condamnat?

Răspuns: Am fost condamnat pentru crimă contra
umanității la 5 ani temeră pea dela data de 2 Februarie
1950 până la 31 Ianuarie 1955.

Intrebare: Prin ce penitenciare ai fost dela condamnare
și până în prezent?

Răspuns: Am fost în penitenciarul ^{brașov} până în Iunie
Decembrie 1951 apoi la Jilova până în Iunie 1952 și la eclo
la Penit. fiind până la data de 31 Iunie 1955.

Intrebare Ai profestat meserie de electrician în
penitenciare?

Răspuns Nu, am lucrat la Metalurgie.

Intrebare Cât timp ai lucrat în Penit. fiind?

Răspuns Am lucrat din Iunie 1952 până în 6-7 oct. 1953.

După aceea am fost scos din nou la lucru în ~~obstacol~~
1954 și am lucrat în Metalurgie și apoi din Ianuarie 1955
în depozit.

Intrebare Ce delinții ai cunoscut când ai fost scos la lucru?

Iscoălitura.

Iliescu

Urmare: Răspuns: Am cunoscut pe detinutul Victor Andreicovici condamnat pentru crimă de înaltă trădare, la penit. Craiova unde era plantat și apoi l-am revăzut la Sînd. Am cunoscut pe fratele său, originari din Craiova, care au fost deosebiți în penitențiar, fratelui peșt Bărlănești.

Întrebare: Când ai fost, sau a doua oară la lucru în 1984 pe care ai cunoscut?

Răspuns: Am cunoscut pe Popescu Costică, pe un colonel Bozdan, pe un oarecare "Securitate", în vârstă din Constanța, pe un fost cpt. de jandarmi George (Bita) Vricu, pe medicul detinut Tudic, pe un anume Calușanovici, pe Traian Alieșoiu, pe un anume Popescu fiul lui Sutu Popescu din Răst, pe un anume Ovidiu Rotescu care a lucrat cu animale în depozit, un anume Oeru, ref. la depozit,

Întrebare: un oarecare Cojocaru care lucrează deosebiți în depozit, un portatar Trușia, pe Ludovic Mădălescu, fost ref. la metalurgie, un oarecare Blebaș, magaziner, Georgescu ref. la tinichigerie, un anume Sărbuț care era la depozit și alții pe care nu mi-i mai reamintesc.

Întrebare: Ce limbi străine cunoști?

Răspuns: Cunoșc franceza și puțin germana.

Întrebare: Ce discuții mai importante ai putut purta deosebiți cu detinutul pe care i-ai numit mai sus?

Răspuns: Am discutat deosebiți amănunțit, despre faptul că am fost în partidul socialist, despre colective deosebiți sistemul este bun sau nu, pe Calușanovici care m-a rugat să intru în familia lui să facă demersuri să îl scape.

Pe acest Calușanovici l-am cunoscut în infirmerie și mi-a spus să mă duc la o doamnă Lăveșteiu din Răst care e rudă cu el și aceia să-mi dea adresa fiicei lui din București.

Întrebare: Arată mai detaliat ce ți-a spus acest Calușanovici?

Urmare: Răspuns. Mi-a spus că a fost în partid, că este
venit, că a înaintat memoriu și că se va
interesa de familia lui. Am vorbit apoi cu medicul
detinut Tudic pe care l-am întrebat ce fel de
este Calușariu și mi-a spus că este cam nebun.

Am vorbit de asemenea și cu detinutul inginer Coste
despre cele ^{ce} am vorbit cu Calușariu.

Fiind în cameră la spital în firmă, Calușariu
a trănit la mine pe lăf Ion Constantin care mi-a spus
|| că Calușariu este un om cunoscut și mea să te
roage ceva.

Astăzi m-am dus la el și mi-a spus că este
condamnat pe nedrept și să mă duc la rudă lui că
el a făcut un memoriu de 70 de pagini și că nu mai
poate răbda că se va sinucide.

Mi-a spus că să-i spun ficei lui să se intereseze la
prezidiu de memoriul ce l-a făcut.

Mi-a spus să merg la Maria Lorenstein în buc, pe
bale tătărești cam pe lângă școala evanghelică, care este vizită
cu el și pe care eu o cunoașteam din copilărie.

Mi-a spus că este condamnat pentru înaltă trădare
|| că a făcut spionaj pentru anglo-americieni, înșă un est
adevărat că acesta le-a spus pentru că l-a fostat de
Ministru Bodușan.

|| După convorbirea cu Calușariu m-a cunoscut
anume detinut Răduț care mi-a spus că mă cunoaște
iar Calușariu.

Această discuție a avut loc în luna Ianuarie 1955 după
data de 6 sau 7 Ianuarie.

Menționez că discuția a durat circa 10 minute în care timp
s'a apropiat un anume detinut Nicolae și Calușariu l-a
rugat să se ducă în pace.

Urmare :

Mi-a mai spus că în caz că facutia nu se reușește
nici prin el alinau bolușar, să încerce să facă
dun cașul lui un fel de caș Dreyfus și aceasta prin
legatia Angliei sau a Statelor Unite ale Americii din București.

Acasta am ote declaratia pe care o punuș după
ce am citit-o curant cu curant și am constatat că
corespunde tutu totu cu cele declarate de mine.

Thieru M.
3 Februarie 1955.

SE APROBĂ



REFERAT

PRIVIND: pe numitul CALMANOVICI EMIL.-

SCURT ISTORIC

CALMANOVICI EMIL a fost condamnat în procesul PATRASCANU la muncă silnică pe viață în 1954 și depus la Penitenciarul Aiud pentru ispășirea pedepsei.-

În penitenciar, susnumitul a făcut o serie de memorii adresate pe cale oficială C.C. al P.M.R. în care arăta că a fost condamnat fără a fi vinovat.-

În urma memoriilor trimise, susnumitul a fost adus la București și cercetat de către o Comisie, în zilele de 7, 8, 9 și 13 aprilie a.c., în legătură cu acele memorii, stabilindu-se vinovăția lui și că memoriile lui nu sînt decît provocări.-

În timpul cît a stat la Văcărești, apoi la vila unde a fost cercetat, cît și la Aiud, CALMANOVICI EMIL a trimis o serie de scrisori la familia sa și unor elemente cărora le dădea instrucțiuni precise de felul în care urma ca aceștia să întreprindă acțiuni dușmănoase la adresa P.M.R. pe diferite căi și legatii imperialiste (corespondența a fost cunoscută de noi și nu a ieșit nimic afară).-

Pentru acest fapt, CALMANOVICI a fost predat D.VIII-a pentru cercetări în legătură cu scrisorile trimise de el, pentru a se stabili scopul în care le-a scris.-

- REZULTATUL CERCETĂRILOR -

- CALMANOVICI EMIL - este născut la 4 martie 1896, în Piatra Neamț; fiul lui MENDEL și ANA, căsătorit, are un copil, cu ultimul domiciliu în București, Str. Popa Sapea Nr. 4.-

Fiind cercetat în legătură cu scrisorile trimise familiei sale, declară că în timpul cît a stat la Văcărești, a trimis prin omul de pază, al cărui nume nu-l cunoaște, o scrisoare prin

///.

Concept: P.GH.

Dactilo: R.M.

URMARE

care cerea soției sale să multiplice o cerere ca din partea ei, în legătură cu situația lui și să trimeată fiecărui tovarăș din C.C. al P.M.R. câte un exemplar.-

Mai declară că i-a indicat că dacă nu va reuși să obțină rezultat pozitiv pe această cale, să scrie în străinătate printr-un om sigur, care va pleca în Israel, socrului său și acesta să scrie lui LEVY ROBERT (fost membru P.C.R. plecat din țară în 1947-1948), ca acesta să facă un memoriu P.C.F.-ului și printr-un acrod cu P.M.R. - P.C.F.-ul să trimită avocat în cauza lui.-

Subvenția acestei chestiuni, o indică s-o facă socrii săi, sau JENI și IRMA STERN, care se află în S.U.A. și au o sursă materială bună.-

Despre LEVY ROBERT și JENI și IRMA STERN, arată că aceștia au avut legături de partid cu el în ilegalitate și că dela ei a strâns fonduri pentru partid.-

Mai declară că apela la ei pentru că-i cunoaște foarte bine și că aceștia îl știau de om cinstit și ar fi făcut ori și ce pentru el. Nu recunoaște nici o raptă compromițătoare în plus.-

În ceea ce privește scrisorile ce le-a trimis lui ASPASIA și HARTSTEIN dela vilă, despre aceste scrisori susține că el nu și-a dat seama când le-a scris și că atunci când și-a dat seama i-a trimis vorbă prin omul de pază dela vilă lui HARTSTEIN, să le distrugă, că nu sînt de actualitate, negînd scopul cu care i le-a trimis.-

Fiind cercetat în legătură cu căile pe care indica el lui HARTSTEIN să trimită o serie de scrisori și în special scrisoarea "Stimate Tovarășe", pe care îi cerea lui HARTSTEIN să o trimită prin Legatia Suedeză P.S.D.-ului Suedez, respectiv președintelui BRONTY, CALMANOVICI arată că el nu-și dă seama de ce a scris acest lucru și refuză să dea răspuns, pe motivul că nu pentru asta a fost condamnat el și că aceste fapte sînt făcute de un om nebun, care stă în închisoare de 4 ani.-

Intrucît în scrisoarea pe care i-a adresat-o lui HARTSTEIN, CALMANOVICI îi cere acestuia să ia legătura cu POP DRAGOS (persoana care i-a făcut legătura lui CALMANOVICI prima dată cu STEFANESCU ALEXANDRU), printr-o scrisoare anonimă, ca din partea unui reținut eliberat dela Aiud și să-i comunice să ia legătura cu Legatia Britanică, să spună că AL. STEFANESCU se află la Aiud și de ce nu i-a dat un avocat care să se intereseze de el. În cercetare CALMANOVICI susține că nu a avut nici un scop când i-a scris

URMARE

lui HARTSTEIN despre POPA DRAGOS, ca să ia legătura cu Legatia Britanică și pentru a interveni pentru AL. STEFANESCU, refuzând să dea răspunsuri la întrebări, spunând că nu pentru aceasta trebuie el cercetat, ci pentru nevinovăția lui. Acelaș lucru și pentru alte amănunte din scrisori, când i se pun întrebări de lămurire.-

În timp ce se afla la Aiud, susnumitul a încercat să scoată scrisori afară prin oamenii de pază, însă a fost respins. Deasemeni a încercat să scoată scrisori prin doctorul dela Penitenciarul Aiud, însă acesta deasemeni la refuzat, promițându-i că nu-l va divulga conducerii închisorii.-

- C O N C L U Z I I -

Intrucât din cercetări s-a stabilit încă odată atitudinea dușmănoasă a lui CALMANOVICI EMIL și aceasta rezultă clar și din scrisoarea adresată "Stimate Tovarășe" și ținându-se seama că scrisorile nu au ieșit afară, iar asupra persoanelor cărora le scria, a fost cercetat amănunțit în timpul anchetei lui în problema PATRASCANU, nu mai considerăm necesară cercetarea lui.-

- P R O P U N E -

- trimiterea lui CALMANOVICI EMIL la Penitenciarul Aiud, pentru ispășirea pedepsei și să se facă o adresă conducerii Penitenciarului Aiud, care să aibe în atenție permanentă pe CALMANOVICI și să nu i se mai permită să facă memorii sau să scoată din penitenciar scrisori.-

Deasemeni să fie sesizat Dir. Penitenciarelor, asupra medicului cu care CALMANOVICI a stat de vorbă, ca să-i scoată niște scrisori afară, pentru a se stabili dacă acesta a sesizat cazul.-

Materialul să fie predat Serviciului "C" pentru păstrare.-

De acord,
SEFUL SERVICIULUI
MAIOR, *I. Angelescu*

I. Angelescu

SEF DE BIROU
Căpitan

Perlea Gh.
Perlea Gh.

De acord,
SEFUL DIRECTIEI
COLONEL,

Fr. Butyka
Fr. Butyka

SE APROBĂ

Nimic

31. X 95

REFERAT

PRIVIND: pe numitul CALMANOVICI EMIL.-

SCURT ISTORIC

CALMANOVICI EMIL a fost condamnat în procesul PATRASCANU la muncă silnică pe viață în 1954 și depus la Penitenciarul Aiud pentru ispășirea pedepsei.-

În penitenciar, susnumitul a făcut o serie de memorii adresate pe cale oficială C.C. al P.M.R. în care arăta că a fost condamnat fără a fi vinovat.-

În urma memoriilor trimise, susnumitul a fost adus la București și cercetat de către o Comisie, în zilele de 7,8,9 și 13 aprilie a.c., în legătură cu acele memorii, stabilindu-se vinovăția lui și că memoriile lui nu sînt decît provocări.-

În timpul cît a stat la Văcărești, apoi la vila unde a fost cercetat, cît și la Aiud, CALMANOVICI EMIL a trimis o serie de scrisori la familia sa și unor elemente cărora le dădea instrucțiuni precise de felul în care urma ea aceștia să întreprindă acțiuni dușmănoase la adresa P.M.R. pe diferite căi și legații imperialiste (corespondența a fost cunoscută de noi și nu a ieșit nimic afară).-

Pentru acest fapt, CALMANOVICI a fost predat D.VIII-a pentru cercetări în legătură cu scrisorile trimise de el, pentru a se stabili scopul în care le-a scris.-

- REZULTATUL CERCETĂRILOR -

- CALMANOVICI EMIL - este născut la 4 martie 1896, în Piatra Neamț, fiul lui MENDEL și ANA, căsătorit, are un copil, cu ultimul domiciliu în București, Str. Popa Sapcă Nr.4.-

Fiind cercetat în legătură cu scrisorile trimise familiei sale, declară că în timpul cît a stat la Văcărești, a trimis prin omul de pază, al cărui nume nu-l cunoaște, o scrisoare prin

Concept: P.GH.

Dactilo: R.M.

URMARE

care cerea soției sale să multiplice o cerere ca din partea ei, în legătură cu situația lui și să trimeată fiecărui tovarăș din C.C. al P.M.R. câte un exemplar.-

Mai declară că i-a indicat că dacă nu va reuși să obțină rezultat pozitiv pe această cale, să scrie în străinătate printr-un om sigur, care va pleca în Israel, socrului său și acesta să scrie lui LEVY ROBERT (fost membru P.C.R. plecat din țară în 1947-1948), ca acesta să facă un memoriu P.C.R.-ului și printr-un acrod cu P.M.R. - P.C.F.-ul să trimită avocat în cauza lui.-

Subvenția acestei chestiuni, o indică s-o facă socrii săi, sau JENI și IRMA STERN, care se află în S.U.A- și au o sursă materială bună.-

Despre LEVY ROBERT și JENI și IRMA STERN, arată că aceștia au avut legături de partid cu el în ilegalitate și că dela ei a strîns fonduri pentru partid.-

Mai declară că apela la ei pentru că-i cunoaște foarte bine și că aceștia îl știau de om cinstit și ar fi făcut ori și ce pentru el. Nu recunoaște nici o faptă compromițătoare în plus.-

În ceea ce privește scrisorile ce le-a trimis lui ASPASIA și HARTSTEIN dela vilă, despre aceste scrisori susține că el nu și-a dat seama cînd le-a scris și că atunci cînd și-a dat seama i-a trimis vorbă prin omul de pază dela vilă lui HARTSTEIN, să le distrugă; că nu sînt de actualitate, negînd scopul cu care i le-a trimis.-

Fiind cercetat în legătură cu căile pe care indica el lui HARTSTEIN să trimită o serie de scrisori și în special scrisoarea "Stimate Tovarășe", pe care îi cerea lui HARTSTEIN să o trimită prin Legatia Suedeză P.S.D.-ului Suedez, respectiv președinte al BRONTY? CALMANOVICI arată că el nu-și dă seama de ce a scris acest lucru și refuză să dea răspuns, pe motivul că nu pentru asta a fost condamnat el și că aceste fapte sînt făcute de un om nebun, care stă în închisoare de 4 ani.-

Intrucît în scrisoarea pe care i-a adresat-o lui HARTSTEIN, CALMANOVICI îi cere acestuia să ia legătura cu POP DRAGOS (persoana care i-a făcut legătura lui CALMANOVICI prima dată cu STEFANESCU ALEXANDRU), printr-o scrisoare anonimă, ca din partea unui reținut eliberat dela Aiud și să-i comunice să ia legătura cu Legatia Britanică, să spună că AL. STEFANESCU se află la Aiud și de ce nu i-a dat un avocat care să se intereseze de el. În cercetare CALMANOVICI susține că nu a avut nici un scop cînd i-a scris

427

URMARE

lui HARTSTEIN despre POPA DRAGOS, ca să ia legătura cu Legatia Britanică și pentru a interveni pentru AL.STEFANESCU, refuzând să dea răspunsuri la întrebări, spunând că nu pentru aceasta trebuie el cercetat, ci pentru nevinovăția lui. Acelaș lucru și pentru alte amănunte din scrisori, când i se pun întrebări de lămurire.-

În timp ce se afla la Aiud, susnumitul a încercat să scoată scrisori afară prin oamenii de pază, însă a fost respins. Deasemeni a încercat să scoată scrisori prin doctorul dela Penitenciarul Aiud, însă acesta deasemeni la refuzat, promițându-i că nu-l va divulga conducerii închisorii.-

- CONCLUZII -

Intrucât din cercetări s-a stabilit încă odată atitudinea dușmănoasă a lui CALMANOVICI EMIL și aceasta rezultă clar și din scrisoarea adresată "Stimate Tovarășe" și ținându-se seama că scrisorile nu au ieșit afară, iar asupra persoanelor cărora le scria, a fost cercetat amănunțit în timpul anchetei lui în problema PATRASCAU, nu mai considerăm necesară cercetarea lui.-

- PROPUNERI -

- trimiterea lui CALMANOVICI EMIL la Penitenciarul Aiud, pentru ispășirea pedepsei și să se facă o adresă conducerii Penitenciarului Aiud, care să aibe în atenție permanentă pe CALMANOVICI și să nu i se mai permită să facă memorii sau să scoată din penitenciar scrisori.-

Deasemeni să fie sesizat Dir.Penitenciarelor, asupra medicului cu care CALMANOVICI a stat de vorbă, ca să-i scoată niște scrisori afară, pentru a se stabili dacă acesta a sesizat cazul.-

Materialul să fie pregătit Serviciului "C" pentru păstrare.-

De acord,
SEFUL SERVICIULUI
MAIOR, *I. Angelescu*
I. Angelescu

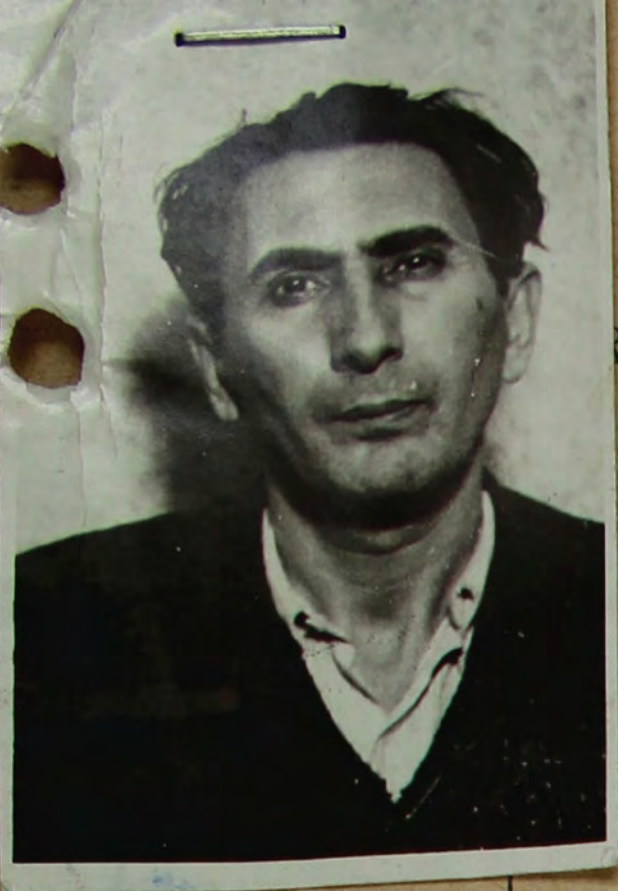
SEF DE BIROU
Căpitan

Perlea Gh.
Perlea Gh.

De acord,
SEFUL DIRECTIEI
COLONEL,

Fr. Butyka
Fr. Butyka

421



RMARE

CRED BĂȘCULUIA CĂ BUNA E: PUNEȚI LA
PUNCT IDEEA ÎN COMPLET ÎN PLICURI, PUS
MARCI, LINT ȘI FACUT PACHETELE GATA P.
PUNȚI LAȚI, PUI TOTUL ÎN BORCAN STICLA CU
CAPAC CU LĂVEANT ȘI ÎNGROPI ÎN PUNTAISAN
MĂDINĂ LA TICAN, O BĂLGĂNEȘI STRĂPĂDĂ
EȘTI (RABOVA) ȘAU NLAIE ȘI (N) ACESTIA ȘAU
ASP. ȘAU TO ȘAU 2 VOR PUNE LA CĂTIE CÂND VE
STABLI ULTERIOR. CONTROL SEVER ARS HUMAT.
APO: TRIMITI PRIN POȘTA ȘAU PUI DIRECT LA
CĂTIE (P). LECUESCĂ AMANDOI MANUI. DECUTĂ
DIN BILET (ȘARPĂ) AIND NOY-ȘI ȘI NUMELE CĂRORA
ȘI ȘRIE ȘI O PUI ÎOT ÎNPLIC LA ȘAU ÎNTRĂ AȘA ÎN
CĂTIE CĂ ȘRIEVA CĂRE E VENIT DIN AIND ȘOU
CĂRE A PRELUAT DE LA AȘA UNU ȘARLON. DĂȘI
PUI PERSONAL ÎN CĂTIE. POTI ȘRIE 2 ȘI P. ȘRIE
2 ȘI ȘRIE TELEFONIC ȘAU ÎN AȘET ÎNȘOTIR
TERMEN ȘTO ȘILE. FIE CĂRE ȘA ȘRIE
CĂ ÎN CĂZUL CĂND ÎN 1-3 LUNI FARA REȘUL
YAT FAVORABIL ȘRI REȘINA: FORTIS
MO. NUME:
SPARTANUS
KRASIN, LIRON
FRUNZA, ETC ROȘAL. ULIANOV
CĂESTIA CU ȘPRUBETA CĂRE ȘE LAȘAT CĂO
PORTE P. CĂ ÎN CĂZUL UNEI NENOROCIRI
ȘA NU ȘE DESCHIDE O CĂLE 2. CĂERLĂȘRI.
ȘTE NECESAR LA TOTODATA ȘĂLE ȘOI ȘI
TEXT P. FORTIS: MO LA REȘENIRE. MAI
INDIC ȘI ALT E NUME: ȘI CUI MAI CĂRE ȘI
PILDA: HARNISCH ILSE, ROȘENBER, ȘRAEL
LAȘAR ANDREI, TIPP ANDREI, MOSCOUTI AN
FLORESCU ȘA
IARȘEN

MONICA SA SPUNA LUI RIKASICOLA
CA I-A TELEFONAT AMINIM: ETRIMIS
DINAUD MEMORII CAT. RE C.C.
COM. CONTR. BODN. VANIA, PINTILIE
RANGHET, CHIVU VARA 54.
ARATAT CLAR CA NEVIN. CA JAT
DECL. FUNDCA DAT CUV. ON. NUME
PARTID CA NUMAI DACA DAU
DECL. CONTRA L.P. S. K. VOI FI
LIBER 54. NEBUN CREZUT.
SEMNAI CE A VRUT. AGENTURA
SPIONAJ 1939-48. CU ARMATA
DE INFORMATORI. TOTUL FICTIE
DEMENTA, GROTESCA. EU ASA
CUM STI. TOT CE AFLAT NOU E
INVENTAT LA CERERE ANCHETA
BODN. 44 DECIS IMPLICARE
SI C. IN PROC. TRAD. INV. P.
S. SI K. ARATA BINE DE
FACUT DIN FOSTI BURGHEZI
TRADATORI. DE FAPT CONCEP
TIE ABSURDA ANTIMARXISTA.
CU A SO A PARTE DIN SUME
DATE DE MINE 770. SE PUTEAU
CUMPARA MUNCII CARE AJUN.
GEAU IN C.C. DAT PILDE.
DACA ERAM SPION, UCIDEAM
CU OTRAVA NEPA. GUV. SOV. - E M
PLECAN. VANIA, BOD. DISTR.
POLITIC. DEU. INTREG C.C.
COM. PROMIS FATA MOSC.
EI NENOROCIT CU SANGERIE.
NOI GAZDA LOIALA, BODN.
MUSAFIR PERTID. FANTIMUT
FUMNAL PREGATIT - PERCA
ELITE, AUDIEREA TA, GAD.
E.H. M.R. ETC. P. CREAT.
APARENTA CA CHESTIE
REALA SI NU FICTIE. VARUT
CA AM FOST INSEAT AM
SUSTINUT LA PROC. CA EU
NEVIN, CA DECL. INVENT.
AV. MAYO FOST DE FATA.
POI SCOS. AFLAT CA MA
ENNOBITE. LA SA NU SPINA
ADEVAR TIE. ROAGA EL.
SPINA TOT CE STIE.
SI POP. MOGA TOTUL
INVENTAT.

BATI 4-5 exempl. pe se nivelează. Ele servesc
ca șablon. P.A. scoate cu creion 2H pe foi
te cu indigo de creion deodată 10-15 soc.
cele slabe se întaresc cu cernăla.
adresele se bat pe o foie și se trans
mit cu indigo slab pe plicuri. Acele
care merg la C.C. trebuie să fie variate
și la plicuri și la scris. Distanțele
între litere, nume majuscule sau și mici
literale și ideile mai mici sau mai mari a
șablonului. Cele care merg la soc de
muncă sau acasă pot fi la fel și se
pun la cutie 3-4 ore după ce se
bat la marginea drasului. Tencuie
trat: tot ce este scris se pune între
2 cartone se leagă cu sfoară, se în
velește în vernal, se leagă, se moare
în baie bitum. și se îngroapă în slit
facut cu cui lung în pamant (pământ
etc.) sau făcut sub în eprușetă.
cu dop ceruit. Când totul bine
pregătit, și mică vână, mic de
foie de indigo, creion, plic etc.
și bine gătit la toate se
pun la cutie. Se va desla
tutui goana după vânoa
la eprușetă. Prieten, trebuie
sătreacă ritudinea și
pus la punct răsunet
daco cunoscut de
sau y, de cană
vașut etc. ca vânoa
de trimis și la
instit. de studii
la familie
celor
nu
flor
la

[illegible]

IN 1955 VINTE DE VALEUT DE CE TREBUI ATENŢIE MARE LA
 NEVOIA O CINI INTRACUATE COCAI TREBUI DE ATENŢIE SA NU
 TEXT. EL ESTE DANDU DE TINE, NEVOIERA DE NICU D. SI NICU M.
 MARE ABCEŢEA DDI. DE DISCUTAT CU NICU D. SI NICU M.
 ASTEL SE VA MARGARIT CA FOND SI VA GASI TENDU LARI
 MCD M. CA AVDEAT VA SI MULTE SI VA PUTIN. WILLY DOZNE
 POIQUIC SI FERITE. CORA CAT MAI PUTIN. WILLY DOZNE
 LA PARTI LARE SA PRATE CA SA RESPECTI SE CRETE 3
 LUI G.B. ETC. DE CERUT CA SA REPECTE SANATOSA DE 200
 LUNI SI DACA NICIO REPECTE SANATOSA DE 200
 PRIMUL. EX. SRIETI DACA INDI CAT SI CERUT ADU
 LEG. - VEZI LA D LUNA 200 B. B. JELI
 19MA CA LA D LUNA 200 B. B. JELI
 LA 2 LUNI 200 B. B. JELI
 INLE RF SEPTI DE ES TE NEVIA
 PRATAND SA CE ADA LA

NEI TRE MEMERI.

NEI CONOSCUTI DEI TRE ANNI DI
FAM. POL. SOC. TRAC. COM. VITA
FAM. PERMAN. IN TRAC. VITA
CATE. SUSTINUTE DE IL. TRAC.
NEL CONOSCUT. REAL. IN
MUR. DE. TRAC. TRAC. IN
NEVIN. CATE. TRAC. TRAC. SINCER
CA. BILITE. TRAC. TRAC. TRAC.
PARTID. CING. TRAC. TRAC.
P. INFORM. C. TRAC. TRAC.
LEA. CONOSCUT. DE. TRAC.
E. C. A. TRAC. TRAC. TRAC.
SUB. MASA. DEMOCR. TRAC. TRAC.
NEVA. IMPERIAL. TRAC. TRAC.
RE. HITLER. CONOSCUT. TRAC.
REFUZAT. TRAC. TRAC. TRAC.
RE. TRAC. TRAC. TRAC. TRAC.
EL. CONOSCUT. TRAC. TRAC. TRAC.
DE. C. A. TRAC. TRAC. TRAC.
CATE. TRAC. TRAC. TRAC. TRAC.
SI. TRAC. TRAC. TRAC. TRAC.
IN. TRAC. TRAC. TRAC. TRAC.
TRAC. TRAC. TRAC. TRAC. TRAC.
TRAC. TRAC. TRAC. TRAC. TRAC.
- TRAC. TRAC. TRAC. TRAC. TRAC.

CUM. TRAC. TRAC.

POI AU APARUT PECEADURILE
IMORALE CU IMPLICAREA P.S.A.B.
DE ACUMENAI LA LARTE AU SA B.
NICI O INTRERBARE A MARETEI, CE
DINT EXAMINAT PE E.C. SA LE PACE
PROCES DUS ASA CA SA NU SE
STABILI CA ASUMARE ADEVARUL
ALORAT: FIDELITATEA, AUDI OPICTU
INTER P. MARETEI. P. MARETEI
DISCUTARE A PASAPORTULUI, NICI
POSSIBILITATEA INSCURATIE IN
TRIB. MSA DE LA ANTA IN SERIA
ELE NESIMONIE, FIDELITATE CA P. MARETEI
SPUNE, CITARE PASTORUL MARETEI
MARE, ALEZORUL, ELI MARETEI
DINTRE MARETEI MARETEI MARETEI
MARETEI SPUNE A MARETEI CA P. MARETEI
LE INVESTITIE P. MARETEI CA P. MARETEI
CINSTITE, AU P. MARETEI MARETEI
DECAT FIDELITATE CUMOSITIE MARETEI
CALE SAU DE DUSE LOVIRE MARETEI
CE STITI, SA VA FERITI DE MARETEI
DE LOVITURI, VANU TREBUIE SA VA
TE CU ROATE PUTERILE. - DE ARAT
LOVURI SUPERIE SUB ARAT
DAN, TRANSA. E. MARETEI
MSA. LOVIRE TILU. MARETEI

LA IN TIMPUL RASB. A AVUT CU E
EL LEG. CA L'A FOLOSIT ? PROP.
PROSOV. LA A OFERIT GAZDA P.
COM. ETC. LASITATEA GEN. CARE
SUB FIRMA CRITICEI BOLSEVICE
FATA DE ORICE SI ORICINE, DE
NA A STERNUTA IN JURUL ARESTA
RII, M'A LEUS LA TALERE. MA
GANDIAM KA DIN ZI IN ZI SE VA
LAMURI. DIN ZI IN ZI YAU FAUT
PESTE 1100 ZILE SI S'A LAMURIT
UN PROLES CUM NII ODATA N'A
CUTEZAT DURU..... COMPARA MI
TENERAN VOLI ULTIMA IDA PAE.....
E.C. A FOST DESTINAT DIN VARA
LI ROLULI DE SPERJUR IN PROL.
GANDIT DE ATUNCI..... CE SPIRIT DE
PREVEDERE LA CONDUCATORII
COM! LA MAREATA LUCR. SI AN
DUN. M.M. NU L'AU ARATAT SI AN
M. NECESAR..... OAMENI CARE AU
FOST PURTATORI IDEILOR NOI IN
SOC. VECH. NU VENIT NUL IDEI VECH.
ALE OULUI CAVERNELOR IN SOL.
NOUA - VREMURI MARI NELESTA
OAMENI MARI. L'IDOMM EST NE
POUR SE SURPASSER. NICIODAT
MUNCITORUL CINSIT AL REV. DELA
LA RIVITA DEVENIT CONDUCATOR
NU AR FI AVUT IDEIA
INTERCITA

DE A „DESCOPERI” DIN
INCHISOARE TRĂBĂRI INEXI-
TENTE, DE A PRINDE, CA NINGHER,
CAINI VAGABONZI, COMUNISTI
CINSTITI SI PRIN METODE STIN-
TIFICE SA-I TRANSFORME IN
AGENTI BRIT. IMP. ETC. NUMAI
GENIVUL AL PART. BODNARAY
LUA PE RĂZVARTIT. CU LINGUSIRE
FACANJUL MARE DE SCOPERITOR
DE TRAI. DE DEVIERI... JUR CA
DACA NU METI FACE REPEDE
DREPTATE ATAT CAT SE MAI
POATE VOI PURTA DE GRIJA
CA COPII DV. SI COPII COPILOR
DV SA STIE CA TATALOR SI
BUNICULOR ARE MAINILE
PATATE NUCU SANGE NEVINOV.
CI CU SANGELE ALELUIA IN
CASA CARUI A VENIT, LA RE...
ARATATI-MI IN TOATA LIT.
UNIVERSALA UN PERSONAGIU
MAI SINISTRU MAI REPREZENTA
TIU P. LASITATE FATA RNICIE SI
CINISM. COPII DV. VOR STI CA
SUB UNIFORMA STRALUC. SI
SUB FRAZELE BOLS. (ATI AVUT
INSTEANEMERITATA
DE A VORBI LA COMEN

NI AR BUTER SA STIMULEZE
LAVANDAREA DIRECT PE PIZD,
MITEN, LASCAR VICTOR CAMPANA
HARET ETC SA SERIE. EL SA
E DEA - FIVE AND LOU D IN
MONIFICAR. EL ESTE INTELECT
AL DOCT. CU MULTA CILATE CACE
TREBUE SA FIE EXACTE. IN PRIMA
SERIE STIL D A A LA REVENIRE
A. FORTISSIMO. DAN IDEI
NU SUNT COMUNIT SI SUNT BUNE
ROE VARI CO. INTELECTUAL AS
SI ROSE SI EU IN LANTUL LEVARE
21.35. UNJOLI ETC. SUNT INTS
LACTUAL PRATER. AM AVUT
FATA DE U.S. AITIA. POSITIVA
UNMAREND CU INTE

ULTIMA ETAPA IN DE
MERȘ ADU (DORICA DALA VOI
MAI FARE REFERIRE IAR
ASPASIA VA FI ZINA, NLAIE:
(ULAI, P= BARNUTIU)
AR TREBUI SA FIE: COMITET
P. APARAREA E.C. SAU
COMITET P. AP. VITIME
PROLESE IN SCEN. IN R.P.R.
DAR OBIECTIVUL TREBUI
SA FIE: LIBERTATE CÂT
MAI REPEDE ȘI VIATĂ
DISCRETA. SA SE
INTERESEZE MEREU

II CA FAM. SA NU SUFERE.

SA-SI IA TIMP CA SA
GANDEAS CA PROBL IRMA SI
JENI LA FEL. VOR GASI
FORMULARI SI IDEI EXCELEN
TE. DIN A. PSIN SI LE MAI
AFLA DE LA CRETEANU SI VISAIAN
CARE AU CONSTITUIT GRUPE ROMAN
LA CHIRA LUNOSC PROBL. SA
CEARA LOR COPII DUPA RADIOGRA
TRIMISA SI PRIMITE DELA ALI.
EVIDENT CA NU E SIGUR CA NI
LE-A DAT PE TOATE.

Ε ΑΒΕΝΟΚΑΤ ΕΑ ΣΙΑ ΠΟΝΕΔΥΤΙΑ ΔΕΥΟΥ
Ε ΣΑΡΑΤΑΝΗ ΝΕΜΙΑΝ ΟΝΗΙ ΠΟΝΕΡΑ ΔΕΥΟΥ
ΣΟΙ ΚΟΝΤ. ΠΥΣΕΙΣ ΣΙΑ ΟΥΡΠΑΙ ΕΥ ΑΕ ΟΥΡΟΙ
ΤΗ ΝΑΡΤ. ΤΡΙΠΤΕΣ ΚΑΥΡΕΙ ΣΙ ΣΠΕΡΜΙΝΙ
ΔΑΛ. ΝΑΥΡΟΙ: Ε. Ο. ΚΟΜ) ΠΟΚ ΔΑ ΑΠΟΝΙΝΙ
ΤΡΙΠΤΕ ΑΥΟΝΑΙ ΠΡΟΤΑΝΤΙΑ... ΣΑΡΤ
ΕΑ ΠΙΝ ΤΟΜΤΑ ΑΑΜΑΤΑ ΑΡ ΜΑΡΤ ΟΥΡ
ΟΥΤΤΙΑ ΝΙΟ ΠΕΡΑΝΟΝ ΠΕ ΝΙΣΙΝΑΡΑΔ;
ΣΠΟΥΕ ΙΝ ΕΑ ΕΥΡΙΕ Ε ΔΥΟ ΙΑΤΕΣΙΝ ΑΡ ΔΟΥΑ
ΜΚΟΚ ΜΑΤΙΛ ΟΡ ΔΕΛΑ ΕΙ: ΔΥ ΟΡΙΟΙ
ΣΠΟΥΡΙΕ ΤΙΝΤΑ ΝΕ ΣΑΙ ΑΝΤΑΡΕ ΔΕ
ΣΕ ΚΥΡΙΤ. ΣΙ ΟΥΣΙ. ΚΑΝΑ ΕΑ ΔΟΥ ΔΕ
ΕΑ ΑΛΕΙ ΕΝΕΥΡ ΣΑ ΠΑΤΟΡΕ ΜΕ ΑΛΑ
ΚΟΝ Τ. ΜΑΡΤΟΡ. ΡΕ ΚΑΝΕ ΕΙ: ΤΕ ΑΛΑ
ΠΑΡΤ. ΤΙΝΤ ΔΕ ΑΠΟ. Δ ΔΕ ΕΝΑΙ Ε. ΑΛΟΥ
ΕΡΕΑ ΜΑΡΤΙΝΙΟΡ ΣΙ ΑΠΙΛΟΑ ΠΟΔΙ
ΧΙΑΙ ΣΗΛΑ ΔΕ ΣΕ ΑΝΤΕ ΑΝ ΕΙ: ΜΑΔΙ
ΜΑΡΤΟΡ ΠΑΙΕ ΑΥΤ ΔΕ ΠΟΥΡ
ΣΙ ΠΕΥΕΡ ΣΙΑ ΕΑΛΟΥ ΣΙΑΡ
ΕΥΤΙΝΣ ΣΙ ΚΑ ΚΟΜΕΑ ΔΕ

DM COLLO: ORI. NU SE RUM

DE CAT 7 PROBIREA IIE TI

REFEPRICA LIJEPRADA

GOFFI'IA POEMUL-ROMAX

SUFLETE MOARTE PRIVE

EMERISAI LIIHIOU [?]SI MAMMO

DE LA KANE VINI TERME NUI DE

MAVILLOUSM INMIED. JE STAMU/SA

NEHOCIEIE SUFLETE DE DE 10 DAG

MAGET. DM CRUZA CRYNTEI EXPLONT

OCOLO SUMI DEVI SUFLETE DE

O AMATEMI CURE AN EXISTAT

THE T TAFILLE DM KLE

AT AT A DE IN-118 MAY 11

NU EXISTAT MICI 1000

A. BULELE P. LE CER CA SĂLĂ
DISTRUGĂ. IMEDIU LE 470 DE DE RONT.
UN STAT LA ÎNDOIA LA DAI TU LA
CUNOSTI AG. DEMER. REGULELE COMPIRI
TIE LEREU CA SA NINE CUNOSTI, AM TRU CHI
TOTUN RELATIA P. URU MOTIV. IDEIA TA
PE CARE ERAI GATA S' O ÎNTEROUBI ESTE
MAI COMPLICATA SI VA STAPNI O MAIE PIER
BARE. EA ARE UN OBIECTIV IN LACU. TOTUS
ATENIA VAFI ÎNTEROUBATA AS. CUNOSTINTE
LOR MELE. IDEIA (P) MA VIZEAZA DIRECT
PEMINE. CEIACE FIE RMINE OBIECTIVUL
ADEVARAT CACI NUMAI SUNT LUTTATOR I:
DIRE PATE II P. AMI DUC ZILPLE INTR'O
VATA SI ACUM RETRASA. SA CHIBZUTI VOI
CUM E MAI BINE. PAREREA MEA ESTE:
IN OCT. 65 AMI VOI. IDEIA TA. IAR JUDA
O LUNA IDEIA (P) ... CERE ANONIM SAU
SCOTIS. LUI P LA EL CU ST. CL. 64
EXAMINEZE DO SI NIL. INFORMATI LUI
ADU. IDIA ETC. LA EI DE ACUM SA VEDER
PRIN AL. DE ACUM LA P. ALI ACUM CA SA
TIRIM. AMI. M. P. C. JUSTIFICAND CUNOSTINTE
DE 15 ANI. PREVENTIE LUNA; 165 ANI DURA
REV. P. R. ATROADE TUA ANT DURA E ANGELS
SI A BINT JOC DE DUNRINA (VERI DR. SIMON)
IN ANTIDUNRIN. UN PROCEZ CACRE SE JUDE CA
LA 15 GATA COMBET E. C. (TOTI) FARA AVOI.
CARE MARTORI. FADO PRESA. CADA PUBLIC
(LUNA 27. SEC); E. C. A DECLARAT
ETC. TREBUE CA AIRE SIGUR. LA AJUNGE
LA TINA. EV. NORMA.

PENELAS SIMION ARZ. BORIL
STEFAN ELEMEN ING. ROMAN DAVID
HAN ENIC I. NEGRI R. NGI ETC.

(5) DE PE ROGONATE CASE ZACE
DIN AIND A SERVIT PART LU RIGUL VISTII
E.C. CARE A SERVIT PART LU RIGUL VISTII
SI LIBERT. CARUIA NA FOST AMUS DIN CASA
SI NEPTUL DE SOZA D.L. TANAR LAM, SI
CUMNATUL OMORATI PE FRONT CA VOLUNTAR AL
ARMATEI ROSII ING. ERNST SOL. (FACUT UN AN DOPTAM
CARE A FACUT LA PART. REV. SA NU CUNOASCA
NEVOI MAT. DAND SUCCESIV ALUMINACIE, EL
SI SOTIA DUCAND O VIATA SOBRA VA FACE
PROPUNEREA DE A ADRESA CC ULDI O
CERERE IN CARE SA SOLICITATI DRETTATE
P. DONSUL. INMAJORA IN CARE DEEASTA
SE MAI POATE. FIE CARE SE SURIE, LUM
LA CUNOASUT PE E.C. CONJAMNAT LA M.S.
PE VIATA P. LA A CRENT SI CONDUIS O AGENTU
RA DE SPIONAJ. CU VREO 100 NEGRIMAN
DIN 39-48, ANTI SOV, AG-BRIT. ETC.
BOM. CARE AJUTUT BINE LA EL. ECOM.
CINSTIT, CARE IMPREUNA CU FIDRASCU P.
EALIT. DE REPR. AI PART. AU TINTOT SEDIN
TE IN CASA LUI DE MULTE ORI CU REPR.
GOV. SOV. A AVUT CRUPINEA LA MIE IN VARA
44 SA DECIDA IMPLICAREA LUI E.C. SI J.B. N.
PROCESUL GANDIT DE ATUNCI PENTRU
LICHIDAREA POLITICA A LUI PLSI K.R.
DEODARELE LAM JUVOSUT PE E.C. LA...
DEODARELE LA LA PROCES IN AJUTU TRIBSI
ADVOCATILOR DIN OFICIU A DECLARAT
SI A DOVEDIT LA ESTE NEVINDUAT
CEIA CE NAR FI FALUT INCA DE
FI AVUT OVINA. DEODARECE A
ARATAT CU ACTUL EMANAT DE
LA CC. DIN VARA 44 CA TOV. SEM.
NA DAT CA JEG ATURA PE K.R.
SI CA SOLA FILETELE
SCRIB DE DONSUL TRIMISE
PRIN SUOI KVV. DESCHIS
AR FI AD. ELE NU AR TRADATOR RE.
PAMPATE DE
K.R. SARI
SI PREDATE
ETC.

DE ACEIA CERET CA D.C. A
 ADUS IN FATA UNEI COMISI SPEC
 P.A DOVEDI NEVINOVATIA. ARIAN
 SPEC. LA TOV. BOM. CA SA STARU D.
 OBTINEREA ADUCERII LUI E.C. IN FATA
 CAU DACA EG NR FI POST TICALOSUL
 DREPT CADE A TOST PEDEPSII
 CONSECINTELE P.ACEI CARE MAU
 ACORDAT INCREDERE SI P.PARTID
 OR FI POST FUNESTE. DEASEMNEA
 TREBUE TINUT SEAMA CUM A ADAP
 E.C. LA PROCES LA TOV. BOM. A CUM
 SI LUNDIUT IN YH ACESTE BILETE
 SI LA EL A DISPUS PASTRAREA LOI
 DE NR.

MAI TREBUE TINUT SEAMA CA
 HOST LIPSIT DE AVOCAT SI CA E
 ISCUSINIA VORBIRO FACEM UN ADEL
 SE POATE MAI SIARUITO LA TOV. BOM. LA SA
 SOCPATE CA D.PATORIE DE PRIM ORDIN
 SA TREDEA VETILIBERI PE ACEST POST
 BURGHEZ CARE A SLUIT PI DUTOR PARTUR
 IN FATA COM. CIL. SA ASISTE UN COLECTIV
 ANCHETATORII, JUDECATORII, PROCURATORII
 AVOCATII, MARTORII ACURARIITOTI
 ACEI CARE AUSPUS SAU STIU
 LUCRURI NEGATIVE. DIN
 VIATA LUI E.C. ACEI
 CARE AU AVUT
 LEG. IN LEG.

MEMORANDU
 BILETELE

ESTE F. SIMPLU. DE INSCRIȘ CÎNTRAT ÎNTR'UN
LEXICON SAU ORICE CARTE UN TEXT. SI F. G. REU
CA SA SE DESCOPERE ASA CEVA DĂCĂ E FACUT
CU CAP ÎNTRU CASA ÎN MULTE CARTE. ESTE
O DĂCĂ FOLOSITA DE COCA ÎN ILEG. P. TRANS.
MIS APLICATA P. PASTRAȚ. ARE DE VARIATII.
O EXPLIC. FRIN PILDA. DE SCRIS RABU.
IN CARTEA X LA PAG. 79 DE LA RÂNDUL
10 LA 15 FAC PUNCTE SAU LÎNIE LA
LITERILE TEXTULUI DE INSCRIȘ DECI
LA R. A. D. O. U. POT SA PUNCTE DECI
ANTERIOARA DECI P. 2. C. 7 SAU
ANTE PENULTIM DECI O. Y. B. S. ETC. SAU
CONTINUARE DECI LA PAG. 26, 33 ETC SAU
DUPA ALTA LEGE. POT DE MERGE PE
FOI ÎNTRIGI SAU DE PASI VERTEC.
LA TRANSMIS DE DĂRECE ȘTIU
RÂNDUL ÎNDIC. NUMAI POZITIA LITERII
IN RÂND IN CARTE 2 CÎRE: Q3 19 3
ETC. ÎNTRU CARTE FAC SEMNE
ABIA VIZIBILE CU CREION CHIMIC
SI CÂND TREBUE SA CÎTESC
PUN SUGATIVA UMEDA SI
DEVINE VIZIBIL. DĂCĂ COCA
VU SI A LUAT OSTENENALA
SA CÎTEASCA P. A SI PE
DE POST PUTEA CÎTEA
IN BRDOR HALLS.
DACA VA FI O
SITUATIE

IN. 906 SA POT SERIE
SAI KAM WEI SH SA 72
DESCRIPC. CARTE

SAI KAM WEI SH SA 72
DESCRIPC. CARTE

SE R I S C A R E S E V A I N D I C A D E
C O R D E T H I A I N A T O R I E L E I O N I
V A T E L E I O N A D E P I L L A N U P M I
G L A S S C H M I D T - S A N U E T T
T A X D E R P O S I S A P E P E T
E L I N I C 2 4 3 M I N S A G A N D A
L I A I A P P O B I L I T A S
N U P A C K P R O S I T S A
S U N T M A G N I F I C A

Handwritten text on a piece of burlap, likely a label for a bag of goods. The text is written in a cursive script and includes the following lines (from top to bottom):

DEPT. OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D.C.
BUREAU OF PLANT INDUSTRY
OFFICE OF THE CHIEF
OF BUREAU OF PLANT
INDUSTRY
WASHINGTON, D.C.
BUREAU OF PLANT
INDUSTRY
OFFICE OF THE CHIEF
OF BUREAU OF PLANT
INDUSTRY
WASHINGTON, D.C.

UMBLE CONTRADEVN
SPRITELOR AU MATERIA
TATE. - IN LA INCAUTUL
ACOSUI SEC. SE NTA
DESPUN DE MALT LAZTE

ESSESTUIM
M. NORDAN
DUAL PIOTI DE
CARE ERARE CEST
CUM COTURA. VEST

ENETU BROCHUR. 800
LE AVEM TOATE
MUTRE DUS SA VIE AMAN
MUTRE. NEEI NAMA LEM

CAT DE REVINOATE NTA 225
ALE UNUI MA... DE CONQUATON
DE PE MALUL... CARE DOTATI
LUMARETUL STEN...
LA CONTINUTORI SI INLAUTORI
IND. AESTORA - OAMENI DE MINTA
MUTITORI DA DONATI SI...
HI ADEVARULUI, HI PREPTATI
CALLO IN FIL. AL. IN. HI NSEALA
TOVI. SATIVA PONTIFI CU O SANDA
DE ANCH. SUBSTORI, PROCTORI
AUSORI, ETC. ASAGNE DE A POLI
SUTE DE OAMENI MARAL SI CHIA
FIZII, IAR MIN. DE JUSTITIE
MA. DE A. DE 2% DE CENI NU
STIE NIMIC. COMPLICII INTRER
SECRUL. TOATA LIMEA
PRODA, MCC. VUM MAMT AL
DISPARITIE TARA NIMIC INZ
A UNCA OAMENI, AUNCA LAMUR
CARE VI. RU RISEAT VIATA D
CAUZAARE A COM. SINTE MUSE

FAMILIAROR. D. PARE ZILDER...
PRIETENUL CANTON ALUI DL II EL NU-
DA SEMA LA ESTE PRELUZUL A DANZUL
DISPARE LA N. 48 AL DOILEA PRIETEN
ATROPAT TOROSAN SI TOT NU VEST. NO CIE
NIMIC DE SUPTRA DENATURARE A MARY...
DE PRATILATERVERIN DE SABRI. DE SPIONI ILL
DOILE DE COPIARIE ALL. DACHANDU SA SIARE
AMAMINIMIN. CELEBRALUA DE MIMILUA, FETARNI
ALUI LEMU NU CUPRINDA AL CIE, DARA NU RE-STASI
CUMPA APARUTA DOPRA MOARTEA LESC UNITATE INTRER
SUB TACMA RIVA IETATI TEORIE SI TRACTICA
ALE SAU INVENTATE TRAMITEI TATPEPUNA
INTE. A. A. DOLI. P. COM. TAVOVI TOL 99. TITM
MISIUNE. INO 21120 DAVOVI. COT. COLLE

SALVARE (IN M. D) 26. 1953
CITESTE TOT CU CORA
REINE TOT DISTINGE CAT
MAI REPEDE. TOT CE PRATA
LEGATURA SI CHIAZ TOTUL
SUA FORMA PROMITA

UT 4 A
SINCE 1914
MULTI-COLORED

[illegible]

ALA PROD. TOTNEVINOMATI LUNDASE PE UNOARE CARE
 A STIUT SECRETUL STABILIZARI DE CARE MIN DE
 FINANTE NU L'A STIUT OM CINSTI PROFERA...
 TER CAR E A FOST CRUNT MINUIT DE SIMURANTA
 FARA CA SA-L DOBOARE... DAR DE E.T. L'AVAZUT
 DEACEIA SE VICEA CAMP... TEMATE DE D-ZEU
 EVENT. N COLV. ST. VEZI DESPRE PRESA O BROSUR
 INGHEDOV VOL 7-9 (?) USOR DE GASIT PRIN
 SAU DENUME. PARAFRAZAND PE I.U. ST. VA
 PUNEM "TOV. D. TEMETIVA DE D-ZEU" SI DAM LUI
 DZEU SENSUL DE CARE SOCOTIMCA I'A DAT IN. ST.
 TEMETIVA DE TREZIREA CONSTIINTE. DV. SI MA
 OLES DE TREZIRE CONSTIINTEI SOCIALE.
 DE IMPLETIT LA LINGUSIRE: PARTIBUL POATE
 GRESI. EL NU ARE NEVOIE DE LINGUSITORI
 CI DE CRITICA CINSTITA. LUST. DISCOUR 1927
 CONTRA TROTZKI (VOPE DE V. NO 2)
 SARIA NUMAI LA ISPERARE 1956. NU E DE
 DORITIMIRE SANS MAIVE DEM. LE SCRIM PLI
 ARUNCALUMINIA INTERNICA AS. DRAMBI CUMPLITE
 AJUTAND LA INTELEGEREAEI JUSTA SI PRIN
 PRELULARE DE AVUT FOLDSITE CHAR N.
 UN PROCEYS CARE IN 1959... SE JUDELA
 ASEMENEA CANDITH SE LUNGANSE
 DELASINE. DIT ZECI DE DASH IN GRAMA
 TOT NU AU CURAJUL CA SA INFRUNTA UENIUL
 UNOI OM CINSTI, CEA M. PALIDA CRITICA IN SEAMA
 E. DACEI LARE TIPA STRIDENT: CRITICA SI AUTOIR
 MA AU TIMP SI PUTERE SA CRITICE. UNII MARS
 SI FLANOMISTI SE INTREABA DALA NU E M. INDICA
 LUI MADG. SI IORGA. E EXPEDITIVA
 MULT MAI EFTHIA SI INCOMPARABIL
 M. CINSTITA. SE SPUNE INCERCUALE
 SPORTIVE, JURIDICE LA ICI GANI
 DE PREVENTIO AU FOST FOLDSITE
 PENTRU ORGANIZARE DE MARE
 LEIRI SOCIALISTE: ATATE
 MAI; 7 NOV. ETL. S'AU STAGINT
 PUNCIJAE DE CANT. SI DE CALIT.
 DANA LA URMA JOLTEUL (AN
 CHETATORUL) CARE CALARA PE
 ZILBER AIESIT IUL. CEL
 CARE CALARA PE STADEA
 A CAPATAT OMEND
 DESI SLAB CANT
 A. J.

PUNCTAI MAI LA CALIT. OMENTIUNE
 A AVUT SI CU CARE CALANIA DE MARTOBUA
 BATRANA IMPERIALISTA AL STEF. DELA
 CARE S'AU OBTINUT MINIMUMI CONTRA
 LUI PAIRAS. E.C. SI B. INTOTALA CONTRA
 DICIIE SI POSITIA LUI CA A AVUT UN
 ACESTIA RELATII CORELTE (EI ACTIONATE
 DIN PARTE PER.) JOCKEU L CARE
 CALANIA DE CALUL DE POUER - S'ATEG
 GREU E.C. A AMAS
 RELE SA SA CALA NIA
 MAI UT CU

AM AUZIT O TERA DURA O ADVERSARIE
A DIRECTIEI ZICANDU-LE, EAU JOV
DIR. TOTI FUNCTIONARI VA ASCULTA
CU MAI MARE PLECERE TE DV. DEB
TE CEL MAI BUN ORATOR FIINDU-
LA DV. SE VEDE SI SE SIMTE CA
FIECARE CUVANT VINE DIN INIMA, E
CINGIT. AFIRM CA N'A FOST UN
DIRECTOR M. BURT DE TOTOMATA
RESPECTAT CA E.C. ATAT DE M.P.
N' FARA R. JONESCU CONSTANTINA
STR. BREZIANU II SA SE TRIMITA
SI EI SI LUI PETRU V. MATES
VLE VIOLOU P. CORE MIOM. ALEXA
PANTUZA CA SA-I DEA UN SORTE
MIENT P. CORE SCOP AM INLOCUI
EVAL DIN CEE. GAPT DATE PARI
CU O SINGURA CAM. CU / SUNT UN
UNUL CU DOUA. — PROST
FIC. ESTE UN OM DE O LINTE EXEMPL
DE O CURATENIE SUEL. PANA LA NAIVI
TATE. CUM STONE ENGEL DE OWEN
VEZE SECTIA "SOCIALISM" IN ANTI
DEACEIA VESTE A ARE STARII LUI M
ULUIT. AM VORBIT CU UN M.P. CARE
MI SPUSESE CA EL ERA UN IOM.
CONVINS CARE SI-A RISCAT DE MULT
ORI VIATA SI CA SI-A DAT AVEREA
PART. SCANDU-LE DE GRII MAI.
MI-A RASPUNS CA NU E NICI
RE A M. MICA
INDOIALA

CA E NEVINOVAT SI CA E TRA
GEDIA CUMPLITA A SURGHEZULUI
PAGR. CARE DEVINE COM. SI PE
CARE MUNCITORUL REV. AR TREBUI
SA-L RESPECTE, DAR IN FAPT IL
DISRETUESTE. SIMTIAM NEVOIA
DE A ACTIONA P. ACEST OM ADANI
DE TREABA CARE NU PREGETA
SA SE DAGE IN FOC P. O NEDRE
TATE. MI POVESTISE UN COLEG
CA E.C. S'A JUS LA MIN. HOSSU
SI A VORBIT 2 ORE CU EL.
P. ING. CORNEL ALE CU ARATANT
LA ACESTAN
E UN

4

NOI SUNTEM SIGURI CA VETI DA
URMARE CEREREI DE FATA. SUNTEM
M-JE PARTID. DACA TOTUSI NU-MI PUN
SEMNAIURA NU E DIN LASITATE. CI DIN
--PRUDENIA. DACA SIA PUTA INIPLA CA
UN COM. CARE AR FI PUTUT RAMANEI GURANER
FERICI IACI AVEA TOATE CONDITIILE P.

ALEASTA
PINA IUBII
SI RESPEX
ITAL DE
TOTI ARE
CUNOS
07

SATIE SFARSIMAT SI
SA SA CA DE... ANI
PUSCARIE
COMUNISIM VOSEHEN
DE ADIVAR... DIVERET
PE E. Co IN FATA
COMISIA

Handwritten text on a piece of burlap fabric, likely a fragment of a document. The text is written in a cursive script, possibly a historical or regional dialect. The fragment is torn and irregularly shaped, with frayed edges. A yellow pencil is visible on the right side, pointing towards the fabric.

Fragment 1 (top right):

Handwritten text on a piece of burlap fabric, likely a fragment of a document. The text is written in a cursive script, possibly a historical or regional dialect. The fragment is torn and irregularly shaped, with frayed edges. A yellow pencil is visible on the right side, pointing towards the fabric.

Fragment 2 (bottom left):

Handwritten text on a piece of burlap fabric, likely a fragment of a document. The text is written in a cursive script, possibly a historical or regional dialect. The fragment is torn and irregularly shaped, with frayed edges. A yellow pencil is visible on the right side, pointing towards the fabric.

IN APANCIȚI 41 EST LUCRU GU-70
DE COMUNISTI COLABORAREA DA
ORDIN SI SUB CONTROL MEMORII
C.C. FOLESIUA MURICUNA, FALȘUL
ÎN COARȚEA P. FABRICARE SINTETICĂ
DE TRADĂTORĂ. CRED CĂ LA CIRCA
1400 G. SA PLECE P. EVENTUAL
IN JULIE. NU ȘTIU DECĂT CĂ AI AFLAT
PRIMĂRĂ SCRISĂ DATAȚĂ AUA NOUSĂ SI
UNTELTOA. CĂ IN AN ȘT AMFOSI
EXCE DIT DE ACULO ALTEBA NU TREBUI

TM) SARJA ESTE F. PERIC
LOASA. OBIECTIVUL ESTE
CA SANE VEDEM SI NU CHOMMAS
TRAGICOMILE DELI INTRIN FAZA
CAND SE TRIMITE DEADU LUI
G.B. SAU DACA TRIMIS DIRECT
DATA CU EXPEDITIA SCRISOR H
ATUNCI CARI SE APELEAZA LA G.B.
CA SA SE ADRESEZE C.C. ULUI.
N. SA MAI SUBLINIEZE CA FAN
E.C. NU STIE NIMIC CANDO CUNDA
TE SI CA SA NU SE MEARGA PE
CALEA COMODA TERORUL ASTA
O STIA SI BURGH. SI II SEDEA
MAI BINE. CEL PUTIN NU
VANTURA TOATA ZIVA FRAZE
BOMBASTIRE DESPRE INSTE
DREPTATE SI LIBERTATE.

REZULTATE. CARTEA LUI
ANDRE WIDE RETORNE DE L'ORDRE
SI VOLUMUL AL PROCESULUI DEIN-
ATORILOR DE DREAPTA AL
MARSH LENINISTE MI-A PROVOCAT
A NUNTA MODELII DAR AM RAMAS
IN EVENIMENTELE CE AU URMAT
ALATURI DE V. S. - ANTIHILARSI
NU L'AM CUNOSUT PE E. C. DAR
AM PUTUT DUDA 23. VII. DE ACEI
ANTREPREZENTOR CARE S' COMUNITAT
CARE S' A 237 AVEREA PORT.
CAPUT A IN NEOTUL SI
POSI OMORAT CADE SE BUOR
DE SIMPATII GEN.
L'AM CUNOSUT AMI IN MINISTER
PE ACEST URLOS STAPANIT PE
O SFIRCIUNE CARE CONTRA-
TA CU MAGVUL LUI
TRUD.

DATA CU EXPEDITIONA

SI N FALA I PROBUA DE

TELEFONAT IN M. TOROSIA

14/10/1944 BRANCO, 14:21 LGEN

CA DIN PARTIEN CELI VENIT

DRAGANU CA IN VAZARITIS

ERAN IN NOCILE NLE 11/1 APRIL

UNO DIN INCURSORII DINA

7/12/1944 - SmeGor. - GANDUR

DAEA E DIME SA- SIMULATI

CA SA FACA CENARI, EVENTO

AL INTEREDATI DASA AU

J.B. APOGISTON & CO. SAN. ST.

DOMINICAN REPUBLIC

THE COURT OF THE

IN AFOROS ERGA SUBEKTAT ^{4M} MUMMI P. CREC
CA ALI NIELA SPERANTIA SI CA CERE
LA COLA SA CONDELA SOA MUIT ^{RISE} PIELA
CHESTI ADU - PONA TREBUE ^{PIELA} VADUTA
ACESTE PUNCTE. FARAI A CADA CU MUITA
GANDIRE. LA TON CEI DRACIMIE SI VOI DO
IN ADIMU PAMU MARENTISARI... DE SIMUL
SI MURENTIUS (S) DOMINUS TE IN YERE
DANTEUS DIU IN MURDOI PACE TO MUREN

DEWABLE
RITATI II ARATA CA NIMENI AN
INDRAVETSTE SA THOVA ADENA
CA SA SE FENCE VA FACC
EVU REAU NAPPASNI C SA
IN TOTATA REFREGEFE
DEACEA BOG ANU ACTIONA
MEB SE ANDREAPT
NU MAI CONSISTE
P. DREPTA C. P. O
VIATA RETRA SA ALATURI
DECE TREBUI SA CACRU
DINAND IN CANO CA
ST. VORBI SE DEB
VORBI TOP. EBU
MA CARAT CA DEB

2
DV. SUNTEȚI DEVINĂ CA LUI TOR
GA DEI GLORIA ȘI FĂCUTURĂ DE A
CONDUCE IL MIL. DE OAMENI DIN
PREISTORI ÎN ISTORIE LA PĂRUT
PRED PUTIN, LA ERANECESIA LA
DE ADAUGĂ. TEMORE DE SCOPĂTOR
DE TRADĂRI. ETC. CÂND ATI VENI ÎN
44 ȘI 45 ÎN CASA LUI E. C. ÎN PRĂV
SOV. SOARTA LUI E. C. DE AF. DESE
IAT LA ROLUL DE SPERJUA ERA
PECTIVITĂ ȘI DE A FACE NE. D.
SOTIE ȘI UNZIU TE CARE PART.
LIA TRIMIS LA LENINGRAD P
MERITELE PARINTILOR. COPILU
VOR ȘTI CA SUB UNIF. SĂLĂRI
TE O CONSTIINTĂ DE SACAL ȘI
O INIMA DE JAGUARI. DE UNIE
ȘI LE VA MARETTATESTE PE UNIE
ȘI PE LEL PE CARE UBTI PE DV
DUS PE CĂINATA CINE LA CASA
ÎN GAMFARE, LA ATETA DISTRET
NU NUMAI FATA DE REZULELE
CELE MAI VECHI ȘI L. MAI
ELEMENTARE ALE MORALEI
ACTUL DE LA L3. VU. E AL DV
NU! E AL ARMATEI ROȘII.
DE UNDE ATATA DISTRET, P
TAVII DIN C. C. LA SA 'LI SE
SERVEASCA

pe groani, talavre ca
cele din actuala revizuire
contră lui Iucu, Patre, Kotler
Hana etc. care salta pa
manifestat un m. mare dispreț
p. colaboratorii săi. Nici Ianel
Brăt. — I.V. Stalin a spus: „Cel
m. puțin funcționar sov. are m.
multă demnitate decât c. mai
înalt demn. al soc. burgh.
El a vrut să sublinieze
desprețuirea calitativă între

orându-le fără case și cei
în care un vunu de m. c. n. ați
exploatarea m. s. a m.
a populației. I.V. St. are
dreptate. Dar mai mult
drept. are acela care
spune: mai rațional
mai oșiosi, mai h. ecti,
sunt acei „comuniști” ori
cât de înalți ar fi.
poziția lor în par. sau
în stat care pun la
c. ble și care

K. EVENUAL DE INTRADUS
SARIELE; DE E. LIAU
ZUGUMAT FANTOSSE
CREATE DE CREERUL
TAFINAT AL ANCHETATO
SI CEL CHIMUIT AL AN-
SI MATERIALE PEHA
TRAVLITRE SCRISE-ECU (ER)
LA SAR H PUTV PROUSE
DE ALLE DIVER ALTAQIV
ARMATEI DE INFORMARE
DE PILNA SUB FORMA DE
FOTOKAFII. SE STE CA
SPRINTISTU AN, REVUSIT
SA FOUNGAMITE ASSEM
AIEA APPARITION DE SPIRIT
MARALE FIDOLOG ROMAN
D.B. HASSELI CANO SIA
DOR + MITHA CAT DIN CAN
MORTU DE SALE TULLA
SCN. SIC COGITO BILLO
N. 705. 1908

2) IMPLINEȘI ASASINAREA MORALĂ EPIGONILOR DIN R.P.R.?
SI FIINDA A ALTOR COMUNISTI CINE
7771' SUB INVINGURI DE CRIME INVENTATE
ARATATE IN DECLARATI MINCIINOASE
OBTINUTE PRIN LUNGA DETENTIUNE,
CHINURI FIZICE, INSELCARE. ACESTI
"COMUNISTI" MAI STABULEȘI PRIN
LASITATE SI FATA RAVICIE. -
CITATELE TREBUESC CONTROLATE
SCRUPULOS CEL CU IDEILE E DINI
MANIT. COMUNIST. (M.F) TOT IN MF.
EEL AU FACUT DIN DEMNITATEA,
PERSONALA OVAL DE SCHIMB
SOUND M.BIE, ACUM PESTE 100
ANI. CE AU FACUT
NIMIC NU E OBLIGATOR
AICI TREBUE SAPO
CRITICI CILE M. AURIL
NIMIC NU E OBLIGATOR

OSTENELILE SUNT P. O. CAUZA
F. DREAPTA. MONSTRUOSENIA
LOVIAU IN DUSMANII LOR.
ACESTI REPR. AI LL. NAINTE
LOVESC IN ACEI CARE SLUJES
CAUZA PE CARE PRETIND CA
SLUJESC. DE ACEIA
TREBUE EVITAT DE A
FACE GRESELI. MA
TEM GROZAV SAND
A DUC IAR NENORO
CIRE CUIVA. NEGLIJATI
TREABA CURENTA.
SI GANDITI LA
A C. PROBLEMA.
ESTE GREU DE
REALIZAT MINTAL
TOATA HODOSENIA
MARCIUSIE
SIGUR

SI IN CURS
O CAZIONAL SA DAI P. CULTURE
AMICULU 200 Lei

NUME LEA VOLOA ETI
DOBROVICI, UNE SCU BARI BU SOL
M. M. TREBUE SA SE DECONSPIRE
FATA DE MOMENTU. NUTA KENE PALA:

AVATA RU 6 ATOR TARA
LUCRILOR PE A SPUNE

Art 49 ISMUT.

NUME APOCATA
YA MARRATIS 22

CAZIONAL

Prezentul dosar
conține 427. - file (Patru mite douăzeci și
sapte file)

numerotate de mîna cu creionul.

651956

Pragovenim

